

Монгол Улс: Налайх дүүрэг

Хүүхэд хөгжил судалгаа-2016 Олон үзүүлэлтийн бүлгийн түүвэр судалгаа

Үндсэн тайлан

2017 он

Судалгааны тайланг хянасан:

Д.Оюунчимэг ҮСХ-ны Хүн ам, нийгмийн статистикийн газрын дарга

Судалгааны тайланг бичсэн:

О.Байгалмаа ҮСХ-ны ХАНСГ-ын судалгааны ажилтан

Тайлбар: Судалгааны үндсэн үр дүнгийн энэхүү тайлан нь англи хэлээр мөн хэвлэгдсэн бөгөөд тайланд гарч байгаа үнэлэлт, дүгнэлтүүд нь зөвхөн бичсэн хүмүүсийн санал болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ СТАТИСТИКИЙН ХОРОО

Монгол Улс, Улаанбаатар хот

Сүхбаатар дүүрэг, Бага тойруу

Засгийн газрын III байр

Утас: (976-11)-326414

Факс: (976-11)-324518

Цахим хуудас: <http://www.nso.mn>

И-мэйл: international@nso.mn

Үндэсний статистикийн хороо "Хүүхэд хөгжил судалгаа (ХХС)"-г Олон үзүүлэлтийн бүлгийн түүвэр судалгаа (ОУБТС)-ны олон улсын хөтөлбөрийн нэг хэсэг болгон 2016 онд Монгол улсын Налайх дүүрэгт зохион байгуулж явууллаа. НҮБ-ын Хүүхдийн Сан техникийн болон санхүүгийн дэмжлэг үзүүлсэн.

ОУБТС нь 1990 оноос хойш НҮБ-ын Хүүхдийн сангаас боловсруулан хэрэгжүүлж буй өрхөд суурилсан судалгааны олон улсын хөтөлбөр юм. Уг судалгаагаар хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн нөхцөл байдлыг тодорхойлох өргөн хүрээний үзүүлэлтийг олон улсын түвшинд харьцуулагдахуйц аргачлалаар тооцдог төдийгүй улс орнуудын бодлого, хөтөлбөрт ашиглах, Мянганы хөгжлийн зорилт болон бусад олон улсын хөтөлбөр, тунхаглалын хэрэгжилтийг хянах үндсэн үзүүлэлтийг тооцож гаргадаг.

Үндэсний Статистикийн хорооноос эрхлэн гаргав.

Улаанбаатар хот, Монгол Улс, 2017 он

Хэвлэлд бэлтгэсэн: Э.Мөнхтөр

Цаасны хэмжээ: 60x90/8

Хэвлэлийн хуудас: 61,5 х.х

"Соёмбо принтинг" ХХК-д
хэвлэв.

ХҮҮХЭД ХӨГЖИЛ СУДАЛГААНЫ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ХАМРАЛТЫН ТОВЧ ХҮСНЭГТ, 2016

Судалгааны зохион байгуулалт			
Түүврийн хүрээ	Өрх, хүн амын засаг захиргааны бүртгэл	Асуулгын хуудас	Өрхийн асуулга 15-49 насны эмэгтэй 15-49 насны эрэгтэй 5 хүртэлх насны хүүхэд Усны чанарын туршилт
- Шинэчилсэн	2015 оны 12 дугаар сар		
Судлаачдад зориулсан сургалт	2016 оны 10-11 сар	Мэдээлэл цуглуулалт	2016 оны 11-12 сар
Судалгааны түүвэр хамралт			
Өрх		5 хүртэлх насны хүүхэд	
- Түүвэрт сонгогдсон	1,000	- Хамрагдвал зохих	379
- Хамрагдвал зохих	995	- Бүрэн хамрагдсан	374
- Бүрэн хамрагдсан	975	- Хамрагдалтын түвшин (хувь)	98.7
- Хамрагдалтын түвшин (хувь)	98.0		
Эмэгтэй		Эрэгтэй	
- Хамрагдвал зохих	831	- Хамрагдвал зохих	343
- Бүрэн хамрагдсан	758	- Бүрэн хамрагдсан	296
- Хамрагдалтын түвшин (хувь)	91.2	- Хамрагдалтын түвшин (хувь)	86.3

Судалгаанд хамрагдалт			
Өрхийн ам бүлийн дундаж тоо	3.5	Хүн амын эзлэх хувь:	
Хүн амын эзлэх хувь:		- 1-р хороо	14.5
- 5 хүртэлх нас	11.3	- 2-р хороо	22.3
- 18 хүртэлх нас	36.5	- 3-р хороо	17.3
		- 4-р хороо	18.7
		- 5-р хороо	8.6
Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	18.5	- 6-р хороо	9.5
		- 7-р хороо	9.0

Өрхийн зарим үзүүлэлт	
Өрхийн хувь:	
- Цахилгаантай	96.7
- Гүйцэт боловсруулсан түүхий эдээр хийсэн шалтай	38.8
- Гүйцэт боловсруулсан түүхий эдээр хийсэн дээвэртэй	99.9
- Гүйцэт боловсруулсан түүхий эдээр хийсэн ханатай	82.0
Унтлагын өрөөнд унтдаг хүний дундаж тоо	2.57

Өрхийн болон өрхийн гишүүдийн эд зүйлс	
Дараах эд зүйлтэй өрхийн хувь:	
- Телевиз	96.6
- Хөргөгч	87.6
- Тариалангийн талбай	2.6
- Мал, тэжээвэр амьтан	15.8
Өрхийн хэн нэг гишүүнд дараах эд зүйл байгаа өрхийн хувь:	
- Гар утас	97.3
- Машин/трактор	40.4

ҮР ДҮНГИЙН НЭГТГЭЛ¹

Хүүхэд хөгжил судалгаа (ХХС)-ны болон Мянганы хөгжлийн зорилт (МХЗ)-ын үзүүлэлтүүд, Налайх дүүрэг, 2016 он

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга ^a	
Хүүхдийн эндэгдэл				
Бага насны хүүхдийн нас баралт				
1.1	МХЗ 4.2	Нялхсын эндэгдэл	1 нас хүрэхээсээ өмнө эндэх магадлал	13
1.2	МХЗ 4.1	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	5 нас хүрэхээсээ өмнө эндэх магадлал	15
^a Үзүүлэлтүүдийн утга нь 1000 амьд төрөлтөд ногдох ба ойролцоогоор 2012 оны 6 дугаар сард хамаарна. Налайх дүүргийн ХХС 2016-д Коале-Деменийн Баруун загварыг ашигласан.				
Хоол тэжээл				
Хүүхдийн хоол тэжээлийн байдал				
2.1a	МХЗ 1.8	Тураалтай хүүхдийн хувь	Биеийн жин, насны харьцаа нь ДЭМБ-ын жишиг хүн амд үндэслэсэн	2.5
2.1b		(a) Дунд болон хүнд зэргийн (b) Хүнд зэргийн	(a) - 2 стандарт хазайлтаас доогуур (дунд болон хүнд зэргийн) (b) - 3 стандарт хазайлтаас доогуур (хүнд зэргийн)	
			5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	0.6
2.2a		Өсөлт хоцролттой хүүхэд	Биеийн өндөр, насны харьцаа нь ДЭМБ-ын жишиг хүн амд үндэслэн	11.2
2.2b		(a) Дунд болон хүнд зэргийн (b) Хүнд зэргийн	(a) - 2 стандарт хазайлтаас доогуур (дунд болон хүнд зэргийн) (b) - 3 стандарт хазайлтаас доогуур (хүнд зэргийн)	
			5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	2.7
2.3a		Туранхай хүүхэд	Биеийн жин, өндрийн харьцаа нь ДЭМБ-ын жишиг хүн амд үндэслэн	0.3
2.3b		(a) Дунд болон хүнд зэргийн (b) Хүнд зэргийн	(a) - 2 стандарт хазайлтаас доогуур (дунд болон хүнд зэргийн) (b) - 3 стандарт хазайлтаас доогуур (хүнд зэргийн)	
			5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	0.3
2.4		Илүүдэл жинтэй хүүхдийн хувь	Биеийн жин, өндрийн харьцаа нь ДЭМБ-ын жишиг хүн амд үндэслэн +2 стандарт хазайлтаас дээгүүр	9.9
			5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	
Бага насны хүүхдийн хооллолт				
2.5		Эхийн сүүгээр хооллолт	Судалгааны өмнөх 2 жилд хамгийн сүүлд төрүүлсэн хүүхдээ эхийн сүүгээр хооллож байсан эмэгтэйчүүдийн хувь	97.3
2.6		Эрт амлуулалт	Судалгааны өмнөх 2 жилд хамгийн сүүлд төрүүлсэн хүүхдээ төрсний дараа 1 цагийн дотор амлуулсан эмэгтэйчүүдийн хувь	73.5
2.7		Эхийн сүүгээр дагнан хооллолт (6 хүртэлх сар)	Эхийн сүүгээр дагнан хооллож байгаа 6 хүртэлх сартай хүүхдийн хувь	(49.5)
2.8		Эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн ууж байгаа хүүхэд (6 хүртэлх сар)	Судалгааны өмнөх 1 хоногт эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн уусан 6 хүртэлх сартай хүүхдийн хувь	(64.2)
2.9		1 нас хүртлээ эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллолт	Судалгааны өмнөх 1 хоногт эхийн сүүгээр хооллосон 12-15 сартай хүүхдийн хувь	(*)

¹ Хавсралт Е. ХХС-ны үзүүлэлтийн дэлгэрэнгүй тайлбарыг харах.

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
2.10	2 нас хүртлээ эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллолт	Судалгааны өмнөх 1 хоногт эхийн сүүгээр хооллосон 20-23 сартай хүүхдийн хувь	(*)
2.11	Эхийн сүүгээр хооллож байгаа голч сар	0-35 сартай нийт хүүхдийн 50 хувь нь судалгааны өмнөх 1 хоногт эхийн сүүгээр хооллоогүй байх нас, сараар	29.7
2.12	Насандаа тохирсон байдлаар эхийн сүүгээр хооллолт	Судалгааны өмнөх 1 хоногт насандаа тохирсон байдлаар эхийн сүүгээр хооллосон 0-23 сартай хүүхдийн хувь	70.1
2.13	Нэмэгдэл хоолонд орсон хүүхэд	Судалгааны өмнөх 1 хоногт нэмэгдэл хоол (зутан, бантан, томчуудын хоол гэх мэт) идсэн 6-8 сартай хүүхдийн хувь	(*)
2.14	Эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа бөгөөд сүүн шингэнийг зохих давтамжтайгаар ууж байгаа хүүхэд	Судалгааны өмнөх 1 хоногт сүүн шингэнийг наад зах нь 2 удаа уусан, эхийн сүүгээр хооллодоггүй 6-23 сартай хүүхдийн хувь	(*)
2.15	Нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар идэж байгаа хүүхэд	Судалгаанаас өмнөх 1 хоногт нэмэгдэл хоолыг (эхийн сүүгээр хооллодоггүй хүүхдийн хувьд сүүн бүтээгдэхүүн) зохих давтамжаар идсэн 6-23 сартай хүүхдийн хувь	85.1
2.16	Нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идэж байгаа хүүхэд	Судалгаанаас өмнөх 1 хоногт 4 ба түүнээс олон төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүний орц бүхий нэмэгдэл хоол идсэн 6-23 сартай хүүхдийн хувь	46.1
2.17a 2.17b	Зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхдэд	(а) Судалгаанаас өмнөх 1 хоногт нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар, зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан хэрэглэж байгаа 6-23 сартай, эхийн сүүгээр хооллож байгаа хүүхдийн хувь (б) Судалгаанаас өмнөх 1 хоногт ядаж 2 удаа сүү уусан бөгөөд нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар, зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан (уусан сүүг оруулахгүй) хэрэглэж байгаа 6-23 сартай, эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа хүүхдийн хувь	41.5 (*)
2.18	Угжаар хооллолт	Судалгааны өмнөх 1 хоногт угжаар ямар нэг шингэн уусан 0-23 сартай хүүхдийн хувь	34.7
Иоджуулсан давсны хэрэглээ			
2.19	Иоджуулсан давсны хэрэглээ	Иоджуулсан давс (иодын агууламж 15 PPM-ээс дээш) хэрэглэдэг өрхийн хувь	84.9
Бага жинтэй төрөлт			
2.20	Бага жинтэй төрөлт	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн, төрөх үеийн жин 2500 грамаас бага төрсөн хүүхдийн хувь	7.8
2.21	Төрөх үед жинлэсэн хүүхэд	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн, төрөх үед нь жинлэсэн хүүхдийн хувь	100.0

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Хүүхдийн эрүүл мэнд			
Дархлаажуулалт			
3.1	Сүрьеэгийн эсрэг вакцинд хамрагдалт	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө сүрьеэгийн эсрэг вакцинд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн хувь	89.4
3.2	Халдварт саагийн эсрэг вакцины 3-р тунд хамрагдалт	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө халдварт саагийн эсрэг вакцины 3-р тунд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн хувь	87.1
3.3	Тавт вакцины 3-р тунд хамрагдалт	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө тавт вакцины 3-р тунд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн хувь	88.4
3.4	МХЗ 4.3 Улаанбурхан, гахай хавдар, улаануудын эсрэг вакцины 1-р тунд хамрагдалт	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө улаанбурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг вакцины 1-р тунд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн хувь	87.8
3.5	Б гепатитын эсрэг вакцинд хамрагдалт	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө Б гепатитын эсрэг вакцинд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн хувь	89.4
3.6	Б хэвшинжийн хемофилусын эсрэг вакцинд хамрагдалт	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө Б хэвшинжийн хемофилусын эсрэг вакцинд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн хувь	89.4
3.8	Бүх вакцинд бүрэн хамрагдалт	Дархлаажуулалтын үндэсний товллын дагуу зөвлөмж болгосон бүх вакцинд 1 нас хүрэхээсээ өмнө хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн хувь	85.7
Суулгалт			
-	Суулгалт өвчнөөр өвдсөн хүүхэд	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалт өвчнөөр өвдсөн 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	5.1
3.10	Суулгалт өвчний үед мэргэжлийн эмчид хандсан байдал	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалт өвчнөөр өвдсөн бөгөөд эмчлүүлэхийн тулд мэргэжлийн эмчид хандсан 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	(*)
3.11	Суулгалт өвчний үед үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн шингэн сэлбэх давсны уусмал болон цайрын бэлдмэл уулгасан байдал	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалт өвчнөөр өвдсөн бөгөөд үйлдвэрийн аргаар бэлтгэж савласан шингэн сэлбэх давсны уусмал болон цайрын бэлдмэл уусан 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	(*)
3.12	Суулгалт өвчний үед шингэн сэлбэх эмчилгээ хийлгэхийн зэрэгцээ хоолыг үргэлжлүүлэн өгсөн байдал	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалт өвчнөөр өвдсөн бөгөөд шингэн сэлбэх эмчилгээ (үйлдвэрийн аргаар бэлтгэж савласан шингэн сэлбэх давсны уусмал болон гэрийн нөхцөлд бэлтгэсэн шингэн сэлбэх уусмал эсвэл шингэн зүйлийг хэвийн хэмжээнээс илүү уух) хийлгэхийн зэрэгцээ хоолоо үргэлжлүүлэн идсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	(*)
Амьсгалын замын цочмог халдвар (АЗЦХ)-ын шинж тэмдэг			
-	Амьсгалын замын цочмог халдвар илэрсэн хүүхэд	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд амьсгалын замын цочмог халдварын шинж тэмдэг илэрсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	4.0
3.13	АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед мэргэжлийн эмчид хандсан байдал	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн бөгөөд эмчлүүлэхийн тулд эмнэлэг, мэргэжлийн эмчид хандсан 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	(*)
3.14	АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед антибиотик эмчилгээ хийлгэсэн байдал	Судалгаанаас өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн бөгөөд антибиотик эмчилгээ хийлгэсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	(*)

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Хатуу түлшний хэрэглээ			
3.15	Хатуу түлшний хэрэглээ	Хоол, хүнсээ болгохдоо хатуу түлшийг голлон хэрэглэж байгаа хүн амын хувь	62.6

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга	
Ундны усны эх үүсвэр болон ариун цэврийн байгууламж				
4.1	МХЗ 7.8	Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээ	Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр хэрэглэдэг хүн амын хувь	96.2
4.2		Ундны усаа цэвэршүүлсэн байдал	Ундны усны сайжруулаагүй эх үүсвэр хэрэглэдэг хэдий ч ус цэвэршүүлэх тохиромжтой арга хэрэглэдэг хүн амын хувь	76.7
4.3	МХЗ 7.9	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж (ус урсгаж цэвэрлэдэг жорлон буюу ус нь төвлөрсөн ариутгах систем рүү, бохирын цооног руу, нүхэн жорлон руу эсвэл тодорхойгүй газар руу урсдаг жорлон, сайжруулсан нүхэн жорлон эсвэл энгийн нүхэн жорлон) хэрэглэдэг бөгөөд тус ариун цэврийн байгууламжаа бусадтай хамтарч хэрэглэдэггүй өрхийн гишүүдийн хувь	73.8
4.S1		Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ (өөрийн орны онцлогт суурилж тооцсон)	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж (ус урсгаж цэвэрлэдэг жорлон буюу ус нь төвлөрсөн ариутгах систем рүү, бохирын цооног руу, нүхэн жорлон руу эсвэл тодорхойгүй газар руу урсдаг жорлон, сайжруулсан нүхэн жорлон) хэрэглэдэг хүн амын хувь	24.8
4.4		Хүүхдийн ялгадсыг аюулгүй газар	Хамгийн сүүлд баахад ялгадсыг нь аюулгүй газар зайлуулсан 0-2 настай хүүхдийн хувь	53.5
4.5		Гар угаах газартай өрх	Гар угаах зориулалтын газартай бөгөөд гар угаах газарт нь ус болон саван байгаа өрхийн хувь	81.2
4.6		Савантай өрх	Савантай өрхийн хувь	93.8

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга	
Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд				
Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгсэл болон хангагдаагүй хэрэгцээ				
-		Төрөлтийн нийлбэр коэффициент	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувьд төрөлтийн нийлбэр коэффициент	3.1
5.1	МХЗ 5.4	Өсвөр насны охидын төрөлтийн түвшин	15-19 насны охидын насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент	24.2
5.2		Эрт жирэмслэлт	18 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн 20-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	2.2
5.3	МХЗ 5.3	ЖСАХ-ийн хэрэглээ	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай ЖСАХ (орчин үеийн эсвэл уламжлалт) хэрэглэж байгаа (нөхөр/ хамтран амьдрагч нь хэрэглэдэг байж болно) 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	50.7
5.4	МХЗ 5.6	ЖСАХ-ийн хангагдаагүй хэрэгцээ	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай, жирэмслэх боломжтой, төрөлт хоорондын зайгаа зохицуулах эсвэл төрүүлэх хүүхдийнхээ тоог хязгаарлах хүсэлтэй боловч ЖСАХ хэрэглэхгүй байгаа 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	27.1

ХХС-ны үзүүлэлт		Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Эх, хүүхдийн эрхүүл мэнд				
5.5a	МХЗ 5.5	Жирэмсний хяналтад	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд сүүлд төрүүлсэн хүүхдээ тээж байхдаа	99.1
5.5b	МХЗ 5.5	хамрагдалт	(a) наад зах нь 1 удаа (b) наад зах нь 4 удаа мэргэжлийн эмчийн хяналтад хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	94.0
5.6		Жирэмсний хяналтын бүрэлдэхүүн	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд сүүлийн хүүхдээ тээж байхдаа цусны даралтаа хэмжүүлж, цус болон шээсний шинжилгээ өгсөн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	99.1
5.S8		Жирэмсний хяналтын бүрэлдэхүүн (өөрийн улс орны онцлогт суурилж тооцсон)	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд сүүлийн хүүхдээ тээж байхдаа биеийн жин болон цусны даралтаа хэмжүүлж, цус болон шээсний шинжилгээ, БЗДХ болон тэмбүүгийн сорил өгч, ЭХО-д харуулж, цээжний зураг авахуулсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	71.2
5.7	МХЗ 5.2	Мэргэжлийн эмчийн хяналтад хүүхдээ төрүүлсэн эмэгтэйчүүд	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд сүүлийн хүүхдээ мэргэжлийн эмчийн хяналтад төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	100.0
5.8		Эмнэлэгт хүүхдээ төрүүлсэн эмэгтэйчүүд	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд сүүлийн хүүхдээ эмнэлэгт төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	100.0
5.9		Мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлсэн эмэгтэйчүүд	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд сүүлийн хүүхдээ мэс заслын аргаар төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	31.7
Төрсний дараах хяналт				
5.10		Төрсний дараа эмнэлэгт байсан байдал	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд сүүлийн хүүхдээ төрүүлээд эмнэлэгт 12 ба түүнээс олон цаг хэвтсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	98.5
5.11		Төрсний дараах нярайн хяналт	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн бөгөөд төрсний дараах 2 хоногийн дотор эрүүл мэндийн мэргэжилтэнд үзүүлсэн хүүхдийн хувь	100.0
5.12		Төрсний дараах эхийн хяналт	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд сүүлийн хүүхдээ төрүүлсний дараах 2 хоногийн дотор эрүүл мэндийн мэргэжилтэнд үзүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	89.3

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Хүүхдийн хөгжил			
6.1	Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт	Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаж байгаа 36-59 сартай хүүхдийн хувь	73.1
6.2	Аливааг танин мэдэхэд гэр бүлийн гишүүдийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг	Судалгаанаас өмнөх 3 хоногийн хугацаанд гэр бүлийн насанд хүрсэн гишүүдийн хэн нэг нь 4 ба түүнээс олон удаа аливааг сурах, танин мэдэх болон сургуульд бэлтгэхэд нь цаг гаргасан 36-59 сартай хүүхдийн хувь	56.0
6.3	Аливааг танин мэдэхэд эцгийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг	Судалгаанаас өмнөх 3 хоногийн хугацаанд төрсөн аав нь 4 ба түүнээс олон удаа аливааг сурах, танин мэдэх болон сургуульд бэлтгэхэд нь цаг гаргасан 36-59 сартай хүүхдийн хувь	7.0
6.4	Аливааг танин мэдэхэд эхийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг	Судалгаанаас өмнөх 3 хоногийн хугацаанд төрсөн ээж нь 4 ба түүнээс олон удаа аливааг сурах, танин мэдэх болон сургуульд бэлтгэхэд нь цаг гаргасан 36-59 сартай хүүхдийн хувь	28.0
6.5	3 ба түүнээс олон хүүхдийн номтой хүүхэд	3 ба түүнээс олон хүүхдийн номтой 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	33.2
6.6	2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоомтой хүүхэд	2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоомтой 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	50.4
6.7	Насанд хүрэгчдийн хараа хяналтгүй үлдсэн хүүхэд	Судалгаанаас өмнөх 7 хоногийн хугацаанд 1 цагаас илүү хугацаагаар ганцааранг нь эсвэл 10 хүртэлх насны хүүхдээр харуулж үлдээсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	11.5
6.8	Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс	Цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар, бие бялдрын хөгжил, нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх болон сурах чадвараас наад зах нь 3 нь зохих хэмжээнд байгаа 36-59 сартай хүүхдийн хувь	74.7
6.S1	Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс (өөрийн улс орны онцлогт суурилж тооцсон)	Цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар, бие бялдрын хөгжил, нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх болон сурах чадвараас наад зах нь 3 нь зохих хэмжээнд байгаа 36-59 сартай хүүхдийн хувь (өөрийн улс орны онцлогт суурилж тооцсон)	80.9

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Бичиг үсэг тайлагдалт ба боловсрол			
7.1	МХЗ 2.3 Залуучуудын бичиг үсгийн мэдлэг	Өдөр тутмын амьдралын тухай энгийн богино хэмжээний өгүүлбэрийг унших чадвартай эсвэл дунд болон түүнээс дээш боловсролтой 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	99.6 97.8
7.2	Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал	Судалгаа явагдах үед 1-р ангид суралцаж байсан бөгөөд өмнөх хичээлийн жилд сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаж байсан хүүхдийн хувь	91.9
7.3	1-р ангид элсэлтийн түвшин	Судалгаа явагдах хичээлийн жилд 1-р ангид элсэн орсон сургуульд орох насны (6 нас) хүүхдийн хувь	97.7
7.4	МХЗ 2.1 Бага ангийн хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)	Бага болон дунд ангид хамрагдаж байгаа бага ангид сурах насны хүүхдийн хувь	98.1
7.5	Дунд ангийн хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)	Дунд болон ахлах ангид хамрагдаж байгаа дунд ангид сурах насны хүүхдийн хувь	94.5

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга	
Бичиг үсэг тайлагдалт ба боловсрол				
7.6	МХЗ 2.2	1-р ангид элсээд 5-р анги хүртлээ тасралтгүй анги дэвшин суралцсан хүүхэд	1-р ангид элсээд 5-р анги хүртлээ тасралтгүй анги дэвшин суралцаж байгаа хүүхдийн хувь	98.5
7.7		Бага боловсрол эзэмшилтийн хувь	Судалгааны үед бага боловсролын төгсөх буюу 5-р ангид сурч байсан (улиран суралцагчдыг оруулаагүй) хүүхдийн тоог 5-р ангид сурах нас (бага боловсролын төгсөх ангид байвал зохих нас)-ны хүүхдийн тоонд харьцуулсан харьцаа	79.3
7.8		Дунд ангид дэвшин суралцсан хүүхэд	Судалгааны үед дунд ангийн эхний буюу 6-р ангид суралцаж байсан бөгөөд өмнөх хичээлийн жилд 5-р ангид (бага боловсролын төгсөх анги) суралцсан хүүхдийн тоог өмнөх хичээлийн жилд 5-р ангид суралцсан нийт хүүхдийн тоонд харьцуулсан харьцаа	100.0
7.9	МХЗ 3.1	Хүйсийн тэгш байдлын индекс (бага анги)	Охидын бага ангид хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)-г хөвгүүдийн бага ангид хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)-д харьцуулсан харьцаа	1.0
7.10	МХЗ 3.1	Хүйсийн тэгш байдлын индекс (дунд анги)	Охидын дунд ангид хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)-г хөвгүүдийн дунд ангид хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)-д харьцуулсан харьцаа	1.0

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Хүүхэд хамгаалал			
Төрсний бүртгэл			
8.1	Төрсний бүртгэл	Төрсний гэрчилгээтэй 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь	100.0
Хүүхдийн хөдөлмөр			
8.2	Хүүхдийн хөдөлмөр	Хөдөлмөр эрхэлдэг 5-17 насны хүүхдийн хувь	11.7
Хүүхдийн хүмүүжил			
8.3	Сэтгэл зүйн болон бие махбодийн шийтгэл хүлээсэн хүүхэд	Судалгаанаас өмнөх 1 сарын хугацаанд сэтгэл зүйн болон бие махбодийн шийтгэл хүлээсэн 1-14 насны хүүхдийн хувь	45.2
Эрт гэрлэлт			
8.4	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн хүн ам	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай болсон 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	0.2 1.2
8.5	18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн хүн ам	18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай болсон 20-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	5.5 3.7
8.6	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны залуучууд	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	5.8 0.0
8.8a 8.8b	Насны зөрүүтэй хосууд	10 ба түүнээс олон насаар ах нөхөр эсвэл хамтран амьдрагчтай залуу эмэгтэйчүүдийн хувь (a) 15-19 нас (b) 20-24 нас	(*) (*)
Гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага			
8.12	Гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага	Нөхөр нь эхнэрийнхээ хийсэн дараах аль нэг үйлдлийг хүлээн зөвшөөрөхгүй цохиж зодох нь зөв гэж хүлээн зөвшөөрсөн 15-49 насны хүн амын хувь (1) гадуур гарахдаа нөхөртөө хэлэхгүй байх (2) хүүхэддээ анхаарал тавихгүй байх (3) нөхөртэйгээ маргалдах (4) бэлгийн хавьталд орохоос татгалзсан (5) хоолоо түлвэл (6) зөвшөөрөлгүйгээр мөнгө зарцуулсан (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	10.7 7.8
Хүүхдийн амьдарч буй орчин			
8.13	Төрсөн эцэг, эхийнхээ хэн нэгэнтэй эсвэл хоёулантэй нь хамт амьдардаггүй хүүхэд	Төрсөн эцэг, эхийнхээ хэн нэгэнтэй эсвэл хоёулантэй нь хамт амьдардаггүй 0-17 насны хүүхдийн хувь	8.6
8.14	Өнчин, хагас өнчин хүүхэд	0-17 насны хагас эсвэл бүтэн өнчин хүүхдийн хувь	6.6
8.15	Эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг хүүхэд	Төрсөн эцэг, эхийнх нь хэн нэг нь эсвэл хоёулаа гадаадад амьдардаг 0-17 насны хүүхдийн хувь	3.0

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
ХДХВ/ ДОХ, бэлгийн зан үйл			
ХДХВ/ ДОХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага			
-	ДОХ-ын талаар сонссон байдал	ДОХ-ын талаар сонсож байсан 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	82.4 50.5
9.1	МХЗ 6.3 ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх талаарх залуучуудын мэдлэг	ХДХВ-ийн халдвар бэлгийн замаар дамжихаас сэргийлэх аргыг зөв тодорхойлж, үндсэн ташаа ойлголтуудыг үгүйсгэсэн 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	13.2 21.0
9.2	ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг эсвэл нярайд дамжих боломжтой гэдгийг мэддэг	ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг эсвэл нярайд дамжих 3 замыг зөв тодорхойлсон 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	24.9 13.2
9.3	ХДХВ-ийн халдвартай хүнд хандах эерэг хандлага	ХДХВ-ийн халдвартай хүнд хандах хандлагын 4 асуултад бүгдэд нь зөвшөөрсөн хариулт өгсөн 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	2.2 3.9
ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ			
9.4	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрын талаарх мэдлэг	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	72.7 61.2
9.5	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан	Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	22.6 14.9
9.6	Сүүлийн 12 сарын хугацаанд бэлгийн харьцаанд орсон бөгөөд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан залуучууд	Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон бөгөөд энэ хугацаанд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	24.9 22.2
9.7	Жирэмсний хяналтын хүрээнд ХДХВ-ийн халдварын талаар зөвлөгөө авсан	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн (энэ хугацааны хамгийн сүүлийн хүүхэд) бөгөөд жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдварын талаар зөвлөгөө авсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	32.6
9.8	Жирэмсний хяналтын хүрээнд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгсөн	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн (энэ хугацааны хамгийн сүүлийн хүүхэд) бөгөөд жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээний талаар зөвлөгөө авсан бөгөөд шинжилгээ өгч, хариугаа авсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь	61.7

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Бэлгийн зан үйл			
9.9	Бэлгийн хавьталд орж байгаагүй залуучууд	Огт гэрлээгүй бөгөөд бэлгийн хавьталд орж байгаагүй 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	72.0 38.8
9.10	15 нас хүрэхээсээ өмнө бэлгийн хавьталд орсон залуучууд	15 нас хүрэхээсээ өмнө бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	0.0 6.1
9.11	Насны хэт зөрүүтэй хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон эмэгтэйчүүд	Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд 10 ба түүнээс олон насаар ах хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны залуу эмэгтэйчүүдийн хувь	2.6
9.12	Бэлгийн олон хавьтагчтай хүн ам	Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	1.3 12.7
9.13	Олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон бөгөөд хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн хүн ам	Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон бөгөөд хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	(*) (51.9)
9.14	Тохиолдлын бэлгийн хавьтал	Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд тохиолдлын бэлгийн хавьталд (эхнэр/ нөхөр эсвэл хамтрагчаасаа өөр хүнтэй) орсон 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	17.1 45.6
9.15	MX3 6.2 Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн	Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд тохиолдлын бэлгийн хавьталд (эхнэр/ нөхөр эсвэл хамтрагчаасаа өөр хүнтэй) орсон бөгөөд хамгийн сүүлд тохиолдлын бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	(63.8) (78.4)

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгсэл болон мэдээлэл, харилцааны технологийн хэрэглээ			
Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ			
10.1	Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ	Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа сонин, сэтгүүл уншиж, радио, FM сонсож, телевиз үздэг 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	15.5 18.1
Мэдээлэл, харилцааны технологийн хэрэглээ			
10.2	Компьютерийн хэрэглээ	Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд компьютер хэрэглэсэн 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	82.9 93.2
10.3	Интернетийн хэрэглээ	Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд интернет хэрэглэсэн 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	89.7 97.6

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Амьдралын сэтгэл ханамж			
11.1	Амьдралын сэтгэл ханамж	Амьдралдаа маш их болон зарим талаар сэтгэл ханамжай байгаа 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	91.0 94.5
11.2	Аз жаргал	Амьдралдаа маш их болон зарим талаар аз жаргалтай байгаа 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	91.6 90.6
11.3	Амьдралаа өөдрөгөөр харж буй байдал	Сүүлийн нэг жилд амьдрал нь сайжирсан, ирэх жилд амьдрал нь сайжирна гэж үзсэн 15-24 насны залуучуудын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	62.4 69.2

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт	Тайлбар	Утга
Тамхи, архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ			
Тамхины хэрэглээ			
12.1	Тамхины хэрэглээ	Судалгаанаас өмнөх 1 сарын хугацаанд янжуур, бусад төрлийн утаатай болон утаагүй тамхи татсан 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	9.3 63.8
12.2	15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн хүн ам	15 нас хүрэхээсээ өмнө ширхэг янжуурыг бүтнээр нь татаж үзсэн 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	1.5 63.8
Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ			
12.3	Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ	Судалгаанаас өмнөх 1 сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундаа уусан 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	25.0 50.0
12.4	15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн хүн ам	15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн 15-49 насны хүн амын хувь (a) Эмэгтэй (b) Эрэгтэй	1.0 5.0

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

АГУУЛГА

Хүүхэд хөгжил судалгааны зохион байгуулалт, хамралтын товч хүснэгт, 2016.	iii
Үр дүнгийн нэгтгэл	iv
Хүснэгтийн жагсаалт	xvii
Зургийн жагсаалт	xxi
Товчилсон үгийн жагсаалт.	xxii
Талархал.	xxiii
Нэгдсэн дүгнэлт.	xxiv
I. Танилцуулга	
Судалгааны зорилго.	3
II. Судалгааны арга зүй, түүвэрлэлт	
Түүврийн загвар	6
Асуулга	6
Сургалт, мэдээлэл цуглуулалт	9
Мэдээлэл боловсруулалт	9
III. Судалгаанд хамрагдалт, өрх, хүн амын шинж байдал	
Судалгааны хамралт	12
Өрхийн шинж байдал.	13
Судалгаанд хамрагдсан 15-49 насны эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүд, 5 хүртэлх насны хүүхдүүдийн шинж байдал	16
Орон сууцны нөхцөл, өрхийн хөрөнгө, эд зүйлс, аж байдлын түвшин	21
IV. Хүүхдийн эндэгдэл	25
V. Хоол тэжээл	
Бага жинтэй төрөлт	30
Хоол тэжээлийн байдал	31
Эхийн сүүгээр хооллолт ба нялхас, бага насны хүүхдийн хооллолт	36
Иоджуулсан давсны хэрэглээ.	44
А аминдэм болон баяжуулсан хоол хүнсний хэрэглээ	47
VI. Хүүхдийн эрүүл мэнд	
Дархлаажуулалт	52
Өвчний асаргаа, эмчилгээ	57
Амьсгалын замын цочмог халдвар.	59
Хатуу түлшний хэрэглээ	61
VII. Ус, ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ	
Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хангамж	66
Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хангамж	74
Гар угаах газар	81
Ундны усны чанар.	84
VIII. Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд	
Төрөлт.	88
Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгсэл.	91
Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгслийн дутагдаж буй хэрэгцээ.	93
Жирэмсний хяналт	96

Төрөх үеийн тусламж	103
Эмнэлгийн төрөлт	105
Төрсний дараах эх, хүүхдийн хяналт	106
IX. Бага насны хүүхдийн хөгжил	
Сургуулийн өмнөх боловсрол	114
Бага насны хүүхдэд үзүүлж буй анхаарал, халамжийн чанар	116
Бага насны хүүхдийн хөгжил	122
X. Бичиг үсэг тайлагдалт ба боловсрол	
Залуучуудын бичиг үсэгт тайлагдалт	128
Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал	130
Бага болон дунд ангид хамрагдалт	130
XI. Хүүхэд хамгаалал	
Төрсний бүртгэл	142
Хүүхдийн хөдөлмөр	144
Хүүхдийн хүмүүжил	149
Эрт гэрлэлт	153
Гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага	158
Эцэг, эхтэйгээ амьдарч байгаа болон өнчин хүүхэд	161
Хурдан морь унаач хүүхэд	164
XII. ХДХВ/ДОХ, бэлгийн зан үйл	
ХДХВ-ийн халдварын талаарх мэдлэг, ХДХВ, ДОХ-ын талаарх ташаа ойлголтууд	166
ХДХВ, ДОХ-ын халдвартай хүмүүст хандах хандлага	174
ХДХВ-ийн шинжилгээ авдаг газрын талаарх мэдлэг, жирэмсний хяналтын үеийн шинжилгээ, зөвлөгөө	178
ХДХВ халдварлахад нөлөөлөх бэлгийн эрсдэлт зан үйл	183
Залуу эмэгтэйчүүд болон эрэгтэйчүүдийн ХДХВ-ийн үзүүлэлтүүд	186
XIII. Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хүртээмж, мэдээлэл, харилцаа холбоо, технологийн хэрэглээ	
Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ, хүртээмж	190
Мэдээлэл, харилцаа, холбооны технологийн хэрэглээ	193
XIV. Амьдралын сэтгэл ханамж	197
XV. Тамхи, архи согтууруулах ундааны хэрэглээ	
Тамхины хэрэглээ	208
Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ	214
XVI. Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээл	217
Хавсралт	
Хавсралт А. Түүврийн зохиомж	227
Хавсралт В. Судалгаанд оролцогчдын нэрс	233
Хавсралт С. Түүврийн алдааны тооцоолол	235
Хавсралт D. Мэдээллийн чанарын хүснэгтүүд	249
Хавсралт E. Үзүүлэлтийн тодорхойлолт: Хүртвэр ба хуваарь	267
Хавсралт F. Асуулга	283

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт НН.1:	Өрх, эмэгтэй, эрэгтэй, 5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулгын үр дүн.	12
Хүснэгт НН.2:	Өрхийн хүн амын насны бүтэц, хүйсээр	14
Хүснэгт НН.3:	Өрхийн бүтэц	15
Хүснэгт НН.4:	Эмэгтэйчүүдийн шинж байдал.	17
Хүснэгт НН.4М:	Эрэгтэйчүүдийн шинж байдал	18
Хүснэгт НН.5:	Тав хүртэлх насны хүүхдийн шинж байдал	20
Хүснэгт НН.6:	Өрхийн шинж байдал	22
Хүснэгт НН.7:	Өрхийн болон өрхийн гишүүдийн эд зүйлс.	23
Хүснэгт НН.8:	Өрхийн аж байдлын түвшин	24
Хүснэгт СМ.1:	Хүүхдийн эндэгдэл.	26
Хүснэгт NU.1:	Бага жинтэй төрөлт	31
Хүснэгт NU.2:	Хүүхдийн хоол тэжээлийн байдал.	34
Хүснэгт NU.3:	Эрт амлуулалт	38
Хүснэгт NU.4:	Эхийн сүүгээр хооллолт	39
Хүснэгт NU.5:	Эхийн сүүгээр хооллож байгаа хугацаа	40
Хүснэгт NU.6:	Насандаа тохирсон байдлаар эхийн сүүгээр хооллолт	41
Хүснэгт NU.8:	Нялхас болон бага насны хүүхдийн хооллолт	43
Хүснэгт NU.9:	Угжаар хооллолт	44
Хүснэгт NU.10:	Иоджуулсан давсны хэрэглээ	46
Хүснэгт NU.12:	Хүүхдийн эрдэс, аминдэмийн хэрэглээ.	48
Хүснэгт СН.1:	Нэг нас хүрэхээс өмнөх дархлаажуулалт.	54
Хүснэгт СН.2:	Дархлаажуулалт, сонгосон үзүүлэлтээр.	56
Хүснэгт СН.4:	Хүүхдийн өвчлөл.	58
Хүснэгт СН.11:	Амьсгалын замын цочмог халдварын аюултай 2 шинж тэмдгийн талаарх мэдлэг	60
Хүснэгт СН.12:	Хатуу түлшний хэрэглээ.	61
Хүснэгт СН.13:	Хатуу түлшний хэрэглээ, хоол хийдэг газраар	63
Хүснэгт WS.1:	Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээ	68
Хүснэгт WS.2:	Өрхийн усаа цэвэршүүлдэг арга	70
Хүснэгт WS.3:	Ундны ус авахдаа зарцуулдаг хугацаа.	71
Хүснэгт WS.4:	Усанд явдаг хүн	73
Хүснэгт WS.5:	Ариун цэврийн байгууламжийн төрөл	75
Хүснэгт WS.6:	Ариун цэврийн байгууламжаа хамтарч хэрэглэж байгаа байдал.	76
Хүснэгт WS.7:	Ундны ус болон ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ	78
Хүснэгт WS.7А:	Ундны ус болон ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон).	79
Хүснэгт WS.8:	Хүүхдийн ялгадсыг зайлуулсан байдал.	80
Хүснэгт WS.9:	Гар угаах ус, савангийн бэлэн байдал	82
Хүснэгт WS.10:	Савантай өрх	83
Хүснэгт WQ.1:	Өрхийн ундны ус болон ундны усны эх үүсвэрийн чанар (савханцар)	85
Хүснэгт WQ.2:	Өрхийн ундны ус болон ундны усны эх үүсвэрийн чанар (нян)	85
Хүснэгт RH.1:	Төрөлтийн түвшин	89
Хүснэгт RH.3:	Эрт төрөлт	90
Хүснэгт RH.4:	Эрт хүүхэд төрүүлэх хандлага	90
Хүснэгт RH.5:	Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгслийн хэрэглээ	92

Хүснэгт RH.6:	Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгслийн хэрэгцээ	95
Хүснэгт RH.7:	Жирэмсний хяналтад хамрагдалт.	99
Хүснэгт RH.8:	Жирэмсний хяналтад үзүүлсэн тоо, анх үзүүлэх үеийн жирэмсний хугацаа	100
Хүснэгт RH.9:	Жирэмсний хяналтын бүрэлдэхүүн	102
Хүснэгт RH.10:	Төрөх үеийн тусламж, үйлчилгээ ба кесар хагалгаа	104
Хүснэгт RH.11:	Хүүхдээ төрүүлсэн газар	105
Хүснэгт RH.12:	Төрсний дараа эмнэлэгт байсан хугацаа	107
Хүснэгт RH.13:	Төрсний дараах хүүхдийн хяналт	108
Хүснэгт RH.14:	Төрсний дараа 7 хоногийн доторх хүүхдийн тусгайлсан үзлэг	109
Хүснэгт RH.15:	Төрсний дараах эхийн хяналт.	110
Хүснэгт RH.16:	Төрсний дараа 7 хоногийн доторх эхийн тусгайлсан үзлэг.	111
Хүснэгт RH.17:	Төрсний дараах эх, хүүхдийн хяналт	111
Хүснэгт CD.1:	Сургуулийн өмнөх боловсрол.	115
Хүснэгт CD.2:	Аливааг танин мэдэхэд гэр бүлийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг	117
Хүснэгт CD.3:	Сургалт, танин мэдэхүйн хэрэглэгдэхүүн.	119
Хүснэгт CD.4:	Хүүхдийг насанд хүрэгчдийн хараа хяналтгүй, ганцааранг нь үлдээсэн байдал.	121
Хүснэгт CD.5:	Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс.	123
Хүснэгт CD.5A:	Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)	125
Хүснэгт ED.1:	Бичиг үсэгт тайлагдалт (залуу эмэгтэйчүүд).	129
Хүснэгт ED.1M:	Бичигт үсэг тайлагдалт (залуу эрэгтэйчүүд)	129
Хүснэгт ED.2:	Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал.	130
Хүснэгт ED.3:	Ерөнхий боловсролын сургуульд элсэлт	131
Хүснэгт ED.4:	Бага боловсролд хамрагдалт ба сургуулийн гадна байгаа хүүхэд	133
Хүснэгт ED.5:	Бүрэн дунд боловсролд хамрагдалт ба сургуулийн гадна байгаа хүүхэд.	134
Хүснэгт ED.5A:	Суурь боловсролд хамрагдалт ба сургуулийн гадна байгаа хүүхэд	135
Хүснэгт ED.6:	Бага боловсролын сүүлийн ангид сурч байгаа хүүхэд	137
Хүснэгт ED.7:	Бага боловсрол эзэмшилт болон дунд ангид дэвшин суралцаж буй байдал	138
Хүснэгт ED.8:	Боловсрол дахь хүйсийн тэгш байдал.	139
Хүснэгт ED.10:	Боловсролын үзүүлэлтүүдийн товчоо (БОУСАа)	140
Хүснэгт CP.1:	Төрсний бүртгэл	143
Хүснэгт CP.2:	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцдог хүүхэд	146
Хүснэгт CP.3:	Гэрийн ажил хийдэг хүүхэд.	147
Хүснэгт CP.4:	Хүүхдийн хөдөлмөр	148
Хүснэгт CP.5:	Хүүхдийн хүмүүжил	151
Хүснэгт CP.6:	Бие махбодийн шийтгэлд хандах хандлага	152
Хүснэгт CP.7:	Эрт гэрлэлт (эмэгтэй)	155
Хүснэгт CP.7M:	Эрт гэрлэлт (эрэгтэй)	156
Хүснэгт CP.8:	Эрт гэрлэх хандлага (эмэгтэй)	157
Хүснэгт CP.8M:	Эрт гэрлэх хандлага (эрэгтэй)	157
Хүснэгт CP.9:	Насны зөрүүтэй хосууд.	157
Хүснэгт CP.13:	Эмэгтэйчүүдийн гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага	159
Хүснэгт CP.13M:	Эрэгтэйчүүдийн гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага	160
Хүснэгт CP.14:	Хүүхдийн эцэг, эхтэйгээ амьдарч буй байдал болон өнчин хүүхдүүд	162

Хүснэгт CP.15:	Эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг хүүхэд.	163
Хүснэгт HA.1:	Эмэгтэйчүүдийн ХДХВ/ ДОХ-ын талаарх ташаа ойлголт болон ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэг	169
Хүснэгт HA.1M:	Эрэгтэйчүүдийн ХДХВ/ ДОХ-ын талаарх ташаа ойлголт болон ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэг	170
Хүснэгт HA.2:	ХДХВ эхээс ураг, нярайд халдварладаг талаарх эмэгтэйчүүдийн мэдлэг	172
Хүснэгт HA.2M:	ХДХВ эхээс ураг, нярайд халдварладаг талаарх эрэгтэйчүүдийн мэдлэг	173
Хүснэгт HA.3:	Эмэгтэйчүүдийн ХДХВ/ ДОХ-той хүнд хандах эерэг хандлага	176
Хүснэгт HA.3M:	Эрэгтэйчүүдийн ХДХВ/ ДОХ-той хүнд хандах эерэг хандлага	177
Хүснэгт HA.4:	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрын талаарх эмэгтэйчүүдийн мэдлэг	179
Хүснэгт HA.4M:	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрын талаарх эрэгтэйчүүдийн мэдлэг	180
Хүснэгт HA.5:	Жирэмсний хяналтын үеийн ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ ба зөвлөгөө	182
Хүснэгт HA.6:	Бэлгийн олон хавьтагчтай эмэгтэйчүүд	184
Хүснэгт HA.6M:	Бэлгийн олон хавьтагчтай эрэгтэйчүүд	185
Хүснэгт HA.7:	ХДХВ/ДОХ-ын үндсэн үзүүлэлтүүд (залуу эмэгтэйчүүд)	187
Хүснэгт HA.7M:	ХДХВ/ДОХ-ын үндсэн үзүүлэлтүүд (залуу эрэгтэйчүүд)	188
Хүснэгт MT.1:	Эмэгтэйчүүдийн олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ	191
Хүснэгт MT.1M:	Эрэгтэйчүүдийн олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ	192
Хүснэгт MT.2:	Залуу эмэгтэйчүүдийн компьютер болон интернетийн хэрэглээ	194
Хүснэгт MT.2M:	Залуу эрэгтэйчүүдийн компьютер болон интернетийн хэрэглээ	195
Хүснэгт SW.1:	Амьдралын сэтгэл ханамжийн үзүүлэлт (эмэгтэй)	200
Хүснэгт SW.1M:	Амьдралын сэтгэл ханамжийн үзүүлэлт (эрэгтэй)	201
Хүснэгт SW.2:	Амьдралын сэтгэл ханамж, аз жаргал (эмэгтэй)	202
Хүснэгт SW.2M:	Амьдралын сэтгэл ханамж, аз жаргал (эрэгтэй)	203
Хүснэгт SW.3:	Амьдралаа өөдрөгөөр харж буй байдал (эмэгтэй)	204
Хүснэгт SW.3M:	Амьдралаа өөдрөгөөр харж буй байдал (эрэгтэй)	205
Хүснэгт TA.1:	Эмэгтэйчүүдийн тамхины хэрэглээ	210
Хүснэгт TA.1M:	Эрэгтэйчүүдийн тамхины хэрэглээ	211
Хүснэгт TA.2:	Эмэгтэйчүүдийн хамгийн анх тамхи татсан нас болон одоогийн хэрэглээ	212
Хүснэгт TA.2M:	Эрэгтэйчүүдийн хамгийн анх тамхи татсан нас болон одоогийн хэрэглээ	213
Хүснэгт TA.3:	Эмэгтэйчүүдийн архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ	215
Хүснэгт TA.3M:	Эрэгтэйчүүдийн архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ	216
Хүснэгт CF.1:	2-4 насны хүүхдийн үйл ажиллагаа	219
Хүснэгт CF.2:	5-17 насны хүүхдийн үйл ажиллагаа	221
Хүснэгт CF.3:	2-17 насны хүүхдийн туслах хэрэгслийн хэрэглээ	223
Хүснэгт CF.4:	2-17 насны хүүхдийн үйл ажиллагаа	225

Хавсралт

Хүснэгт SD.1:	Судалгааны түүврийн хэмжээ, түлхүүр үзүүлэлт, харьцангуй алдааны түвшнээр, Налайх дүүрэг, 2016 он.	229
Хүснэгт SE.1:	Сонгогдсон үзүүлэлтүүдийн түүврийн алдааны тооцоолол	237
Хүснэгт SE.2:	Түүврийн алдаа: Дүүргийн дүн	242
Хүснэгт DQ.1:	Өрхийн хүн амын насны бүтэц	250
Хүснэгт DQ.2:	Судалгаанд хамрагдвал зохих болон бүрэн хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн насны тархалт	251
Хүснэгт DQ.3:	Судалгаанд хамрагдвал зохих болон бүрэн хамрагдсан эрэгтэйчүүдийн насны тархалт	251
Хүснэгт DQ.4:	Судалгаанд хамрагдвал зохих болон бүрэн хамрагдсан 5 хүртэлх насны хүүхдийн тархалт	253
Хүснэгт DQ.5:	Төрсөн өдрийн мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: Өрхийн хүн ам	253
Хүснэгт DQ.6:	Төрсөн өдөр, насны мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: Эмэгтэй	254
Хүснэгт DQ.7:	Төрсөн өдөр, насны мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: Эрэгтэй	254
Хүснэгт DQ.8:	Төрсөн өдөр, насны мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: 5 хүртэлх насны хүүхэд	255
Хүснэгт DQ.9:	Төрсөн өдрийн мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: Хүүхэд, залуучууд	255
Хүснэгт DQ.10:	Хүүхэд төрүүлсэн өдрөө бүрэн хариулсан байдал: Анхны ба сүүлийн төрөлт	256
Хүснэгт DQ.11:	Судалгааны мэдээлэл бүрэн цуглуулсан байдал	257
Хүснэгт DQ.12:	Хүүхдийн биеийн хэмжилтийн мэдээллийн бүрэн байдал: Тураалтай	258
Хүснэгт DQ.13:	Хүүхдийн биеийн хэмжилтийн мэдээллийн бүрэн байдал: Өсөлт хоцрогдолтой	258
Хүснэгт DQ.14:	Хүүхдийн биеийн хэмжилтийн мэдээллийн бүрэн байдал: Туранхай	259
Хүснэгт DQ.15:	Хүүхдийн биеийн хэмжилтийн үр дүн	259
Хүснэгт DQ.16:	Төрсний гэрчилгээ үзсэн байдал	260
Хүснэгт DQ.17:	Дархлаажуулалтын дэвтрийг үзсэн байдал	261
Хүснэгт DQ.20:	Тав хүртэлх насны хүүхдийн асуулгад ярилцлага өгсөн хүн	262
Хүснэгт DQ.21:	Хүүхдийн хөдөлмөр, хүүхдийн хүмүүжил бүлгийн асуулгад сонгогдсон 1-17 насны хүүхэд	262
Хүснэгт DQ.22:	Сургуульд хамрагдалт нэг насаар	263
Хүснэгт DQ.23:	Төрүүлсэн нийт болон амьд байгаа хүүхдийн төрөх үеийн хүйсийн харьцаа	264
Хүснэгт DQ.24:	Төрсөн хүүхдийн тоо, судалгаанаас өмнөх хугацаагаар	265
Хүснэгт DQ.25:	Нярайн эндэх үеийн огноог хариулсан байдал (хоногоор)	266
Хүснэгт DQ.26:	Хүүхдийн эндэх үеийн огноог хариулсан байдал (сараар)	266

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг SM.1:	Судалгааны мэдээлэл цуглуулалт	10
Зураг HH.1:	Судалгаанд хамрагдсан өрхийн хүн амын нас, хүйсийн суварга	13
Зураг CM.1:	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшний хандлага	27
Зураг NU.1:	5 хүртэлх насны тураалтай, өсөлт хоцролттой, туранхай, илүүдэл жинтэй хүүхдийн хувь	35
Зураг NU.2:	Иоджуулсан давс хэрэглэдэг өрхийн хувь	47
Зураг CH.1:	1 нас хүрэхээсээ өмнө шаардлагатай дархлаажуулалтад хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн хувь	55
Зураг WS.1:	Хүн амын ундны усны эх үүсвэр, хувиар, Налайх дүүрэг, 2016 он	67
Зураг ED.1:	Боловсролын үзүүлэлтүүд хүйсээр, Налайх дүүрэг, 2016 он	138
Зураг ED.2:	Боловсролын үзүүлэлтүүд, хүйсээр, Налайх дүүрэг, 2016	140
Зураг HA.1:	ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэгтэй эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүд	167
Зураг HA.2:	ХДХВ/ДОХ-той хүнийг хүлээн зөвшөөрөх хандлага	175
Зураг TA.1:	Тамхи хэрэглэж үзсэн болон одоо хэрэглэж буй хүмүүс	209
Хавсралт		
Зураг DQ.1:	Өрхийн хүн амын тоо, нэг насаар	251
Зураг DQ.2:	Жин, өндөр/ уртын хэмжилтийн үр дүнгийн тархалт, бутархай оронгоор илэрхийлэгдсэн цифрээр	260

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

5ХЭ	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл
АЗЦХ	Амьсгалын замын цочмог халдвар
БЗДХ	Бэлгийн замаар дамжих халдвар
БНХАУ	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс
БНХХИ	Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс
БЦЖ	Сүрьеэгийн эсрэг вакцин
ГБТ	Гэр бүл төлөвлөлт
ДОХ	Дархлалын олдмол хомсдол
ДӨХ	Дархлаажуулалтын өргөжүүлсэн хөтөлбөр
ДЭМБ	Дэлхийн Эрүүл Мэндийн Байгууллага
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
ЖСАХ	Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгсэл
ИДЭ	Иод дутлын эмгэг
МСҮТ	Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв
МУ	Монгол Улс
МХЗ	Мянганы хөгжлийн зорилт
НБТК	Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент
НДЭ	Нярайн дараах эндэгдэл
НҮБ	Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага
НҮБХС	НҮБ-ын Хүүхдийн сан
НЭ	Нярайн эндэгдэл
ОУХБ	Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллага
ОҮБТС	Олон үзүүлэлтийн бүлгийн түүвэр судалгаа
ОХУ	Оросын Холбооны Улс
СӨБ	Сургуулийн өмнөх боловсрол
СХ	Стандарт хазайлт
ТАШН	Түүврийн анхан шатны нэгж
ТНК	Төрөлтийн нийлбэр коэффициент
ТХЗ	Тогтвортой Хөгжлийн Зорилт
ТТК	Төрөлтийн тусгай коэффициент
УИХ	Улсын Их Хурал
УИД	Уураг илчлэгийн дутал
УГУ	Улаанбурхан, гахайн хавдар, улаанууд эсрэг вакцин
ҮСХ	Үндэсний статистикийн хороо
ҮХЕК	Үр хөндөлтийн ерөнхий коэффициент
ҮХТК	Үр хөндөлтийн тусгай коэффициент
ҮХХ	Үр хөндөлтийн харьцаа
ХАА	Хөдөө аж ахуй
ХАХОУБХ	Хүн ам ба хөгжил олон улсын бага хурал
ХДХВ	Хүний дархлал хомсдлын вирүс
ХӨЦМ	Хүүхдийн өвчний цогц менежмент
ХХС	Хүүхэд хөгжил судалгаа
ШСУ	Шингэн сэлбэх уусмал
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭХО	Чанд авиан шинжилгээ
ЭХЭМҮТ	Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв

ТАЛАРХАЛ

Үндэсний Статистикийн Хороо нь “Хүүхэд хөгжил 2016” судалгаа (ОУБТС)-г Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүүхдийн Сангийн техник, санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр Нийслэлийн Налайх дүүрэгт амжилттай зохион байгуулж явууллаа. Судалгааны зорилго нь Налайх дүүргийн хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн эрүүл мэнд, боловсрол, хөгжил, хамгаалал, аж байдал, тэдний эрхийн хэрэгжилт болон эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн ХДХВ, ДОХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага, бэлгийн зан үйлийн талаарх статистик тоо мэдээллийг гаргах, судалгааны мэдээллийг шинэчлэн баяжуулах, дэлхийн дээд хэмжээний “Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц” тунхаглал, Мянганы хөгжлийн зорилт болон Монгол Улсын Засгийн газрын хэрэгжүүлж байгаа “Хүүхдийн хөгжил,

хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөр”-ийн хэрэгжилтийг хянах шалгуур үзүүлэлтийг дүгнэх, үнэлгээ өгөхөд чиглэгдсэн юм.

“Хүүхэд хөгжил 2016” судалгааны үр дүн нь бодлого боловсруулагчдад ач холбогдолтой мэдээллийн эх үүсвэр болохоос гадна судлаач, хэрэглэгчдийг хүүхэд, эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн талаарх баялаг мэдээллээр хангахад зохих хувь нэмрээ оруулна хэмээн найдаж байна.

Нийслэлийн алслагдсан дүүрэг болох Налайх дүүрэгт “Хүүхэд хөгжил 2016” судалгааг хоёр дахь удаагаа олон улсын жишгийн дагуу мэргэжлийн түвшинд амжилттай зохион байгуулж явуулахад техникийн болон санхүүгийн туслалцаа үзүүлсэн НҮБ-ын Хүүхдийн санд талархалаа илэрхийлье. Мөн судалгааг гардан зохион байгуулж амжилттай явуулсан судалгааны багийн хамт олонд, мэдээллийг өрх, хүн амаас цуглуулах амаргүй ажлыг хийж гүйцэтгэсэн судлаач, ахлагч нарт болон нэгдсэн аргачлал, удирдлагаар хангаж ажилласан Үндэсний статистикийн хорооны төв болон Налайх дүүргийн статистикийн хэлтэс, хороо, хэсгийн удирдлага, ажилтнууд болон судалгааг амжилттай зохион байгуулж явуулахад хувь нэмрээ оруулсан бүх хүмүүст талархлаа илэрхийлж, сайн сайхан бүхнийг хүсэн ерөөе.

Үндэсний статистикийн хорооны дарга
А.АРИУНЗАЯА

НЭГДСЭН ДҮГНЭЛТ

Үндэсний Статистикийн Хороо (ҮСХ)-ноос НҮБ-ын Хүүхдийн Сан (НҮБХС)-гийн техник, санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр Нийслэлийн Налайх дүүрэгт 2016 онд зохион байгуулж явуулсан “Хүүхэд хөгжил” судалгаанд үндэслэн энэхүү тайланг гаргалаа. Судалгаа нь Налайх дүүргийн өрх, 15-49 насны эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүд, 5 хүртэлх насны хүүхдийн төлөөлөл бүхий түүвэр судалгаа бөгөөд судалгааны үр дүн нь мэдээлэл цуглуулсан хугацаа болох 2016 оны 11, 12 дугаар сард хамаарна. Судалгааны үндсэн үр дүнг доорх байдлаар танилцуулья.

Хүүхдийн эндэгдэл

Налайх дүүрэгт 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 13, тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 15 гарч байна. Судалгааны үр дүнг захиргааны статистик мэдээлэлтэй харьцуулахад ойролцоо гарсан байна.

Бага жинтэй төрөлт

Налайх дүүргийн хэмжээнд судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн бүх хүүхдийг төрөхөд нь жинлэсэн бөгөөд тэдний 7.8 хувь нь 2500 грамаас бага жинтэй төржээ.

Хоол тэжээлийн байдал

Налайх дүүргийн тав хүртэлх насны хүүхдийн 2.5 хувь нь тураалтай, 0.6 хувь нь хүнд хэлбэрийн тураалтай байна. Мөн тав хүртэлх насны хүүхдийн 11.2 хувь нь өсөлт хоцролттой буюу намхан, 2.7 хувь нь өсөлт зогсонгишилттой (хүнд хэлбэрийн өсөлт хоцролттой), 0.3 хувь нь туранхай буюу өндөртөө байвал зохих жингээс бага жинтэй байна. Тав хүртэлх насны арван хүүхэд тутмын нэг нь илүүдэл жинтэй байна.

Эхийн сүүгээр хооллолт, нялхас болон бага насны хүүхдийн хооллолт

Сүүлийн 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн эхчүүдийн 73.5 хувь нь төрсний дараа нэг цагийн дотор, 97.3 хувь нь нэг хоногийн дотор хүүхэддээ ангир уургаа амлуулжээ. 0-5 сартай нийт хүүхдийн 49.5 хувь нь эхийн сүүгээр дагнан хооллож, 64.2 хувь нь эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн уусан байна. Гурав хүртэлх насны хүүхдийн эхийн сүүгээр дагнан хооллолтын голч хугацаа 2.5 сар байхад эхийн сүүгээр хооллосон голч хугацаа 29.7 сар байна.

6-23 сартай хүүхдүүдийн 74.3 хувь нь эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ, өтгөн, өтгөвтөр, хөнгөн хоол хүнс хэрэглэсэн байна. Эхийн сүүгээр хооллодог 6-23 сартай 10 хүүхэд тутмын 4 нь нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулж, 10 хүүхэд тутмын 8 нь нэмэгдэл хоол, хүнсийг өдөрт идвэл зохих давтамжаар, 10 хүүхэд тутмын 4 нь зохистой байдлаар хооллож байна.

Хүүхдийн эрүүл мэнд

12-23 сартай хүүхдүүдийн 85.7 хувь нь товллын дагуу хамрагдвал зохих бүх дархлаажуулалтад хамрагдсан бөгөөд эдгээр хүүхдүүд бүгд 1 нас хүрэхээсээ өмнө хамрагдсан байна. Харин 24-35 сартай хүүхдүүдийн 86.4 хувь нь хамрагдвал зохих бүх дархлаажуулалтад хамрагдсанаас 67.0 хувь нь 1 нас хүрэхээсээ өмнө хамрагдсан байна. 24-35 сартай хүүхдүүдийн хувьд тавт вакцины 3-р тунгаас бусад бүх төрлийн дархлаажуулалтад хамрагдалт 90-ээс дээш хувьтай байхад улаанбурхан, гахайн хавдар, улаануудын вакцины 1-р тунд хамрагдалт хамгийн бага буюу ердөө 73.2 хувьтай гарсан байна.

Судалгаанаас өмнөх 14 хоногийн хугацаанд тав хүртэлх насны хүүхдийн 5.1 хувь нь суулгалт, 4.0 хувь нь АЗЦХ өвчнөөр өвдсөнөөс гадна 11.0 хувь нь халуурсан байна. 0-11 сартай хүүхдүүдийн дунд бусад насны бүлгийн хүүхдүүдтэй харьцуулахад өвчлөл өндөр байгаа нь харагдлаа. Судалгааны мэдээлэл цуглуулалт 11, 12 дугаар сард явагдсан нь амьсгалын замын халдварт өвчний дэгдэлт ихэссэн үед таарсантай холбоотойгоор өвчилсөн хүүхдийн хувь харьцангуй өндөр гарсан байна.

Ус, ариун цэврийн байгууламж

Налайх дүүргийн хүн амын 96.2 хувь нь ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр ашиглаж байна. Дүүргийн хүн амын 58.2 хувь нь нийтийн ус түгээх цэгээс, 21.9 хувь нь төвлөрсөн системд холбогдсон сууцны доторх хоолойгоос, 8.4 хувь нь зөөврийн усны үйлчилгээнээс, 6.6 хувь нь гүний худгаас, 4.9 хувь нь бусад эх үүсвэрээс ундны усаа авч хэрэглэдэг байна.

Хүн амын 73.8 хувь нь сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж ашигладаг байна. Налайх дүүрэгт энгийн нүхэн жорлон нь хамгийн нийтлэг ариун цэврийн байгууламж бөгөөд хүн амын 74.6 хувь нь ийм байгууламж ашиглаж байна. Харин 21.8 хувь нь сууц дотор байрладаг ус татуургын ариун цэврийн байгууламж ашигладаг байна.

Ундны усны баталгаат байдлыг тодорхойлох туршилтын үр дүнгээр Налайх дүүргийн өрхүүдийн ундандаа хэрэглэж байгаа ус болон ундны усны эх үүсвэрээс авсан дээжийн алинд ч гэдэсний савханцар илрээгүй болно.

Төрөлт

Судалгааны өмнөх 3 жилийн хугацааны төрөлтийн нийлбэр коэффициент 3.3, өсвөр насны охидын төрөлтийн түвшин 24.2 байна.

15-19 насны охидын 3.7 хувь нь хүүхэд төрүүлсэн, 2.0 хувь нь судалгаа явагдах үед анхны хүүхдээ тээж байгаа жирэмсэн байсан байна.

Тус дүүргийн 20-24 насны эмэгтэйчүүдийн 2.2 хувь нь 18 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн байна.

Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгсэл

Налайх дүүргийн гэр бүлтэй болон хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн 50.7 хувь нь одоогийн байдлаар жирэмслэхээс сэргийлэх ямар нэг арга, хэрэгсэл хэрэглэдэг бөгөөд эмэгтэйчүүдийн 48.5 хувь нь жирэмслэхээс сэргийлэх орчин үеийн арга хэрэглэж байна. Хамгийн түгээмэл хэрэглэдэг арга нь ерөндөг бөгөөд гэрлэсэн болон хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн 17.3 хувь нь хэрэглэдэг байна. Эмэгтэйчүүдийн 10.4 хувь нь суулгац, 6.7 хувь нь эм, 6.4 хувь нь нь эрэгтэй бэлгэвч хэрэглэх аргыг хэрэглэдэг гэжээ. ЖСАХ-ийн хэрэглээ эмэгтэйчүүдийн боловсролын түвшнээр бараг ялгаагүй, харин өрхийн аж байдлаар бага зэрэг ялгаатай, тухайлбал ядуу өрхийн эмэгтэйчүүдийн 49.0 хувь нь ЖСАХ хэрэглэж байхад чинээлэг өрхийн эмэгтэйчүүдийн 56.6 хувь нь хэрэглэж байна.

Гэр бүлтэй, хамтран амьдрагчтай нийт эмэгтэйчүүдийн 27.1 хувийнх нь ЖСАХ-ийн хэрэгцээ хангагдаагүй байна.

Жирэмсний хяналт

Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 99.1 хувь нь наад зах нь нэг удаа, 94.0 хувь нь жирэмсний хугацаанд доод тал нь 4 удаа мэргэжлийн эмчид үзүүлж жирэмсний хяналтад хамрагджээ. Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 52.7 хувь нь өрхийн эмчийн, 41.7 хувь нь эх баригч эмэгтэйчүүдийн эмчийн, 4.7 хувь нь бусад мэргэжлийн их эмчийн хяналтад хамрагдсан байна. Эмэгтэйчүүдийн 85.3 хувь нь жирэмсний эрт үедээ (жирэмсний эхний гурван сартайдаа), 9.2 хувь нь жирэмсний 4-5 сартайдаа, 4.7 хувь нь жирэмсний хожуу үедээ хяналтад (жирэмсний 6 ба түүнээс хойш сар) оржээ.

Судалгаанаас өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 32.6 хувь нь жирэмсний хяналтын үед ХДХВ-ийн талаар зөвлөгөө авч, 61.7 хувь нь ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан байна.

Төрөх үеийн тусламж

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацааны нийт төрөлтийн 100.0 хувь нь ур чадвар эзэмшсэн эмнэлгийн мэргэжилтний хяналтад явагджээ. Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 91.3 хувь нь эх барих эмэгтэйчүүдийн эмчийн, 5.8 хувь нь эх баригчийн, 2.4 хувь нь бусад мэргэжлийн их эмчийн хяналтад хүүхдээ төрүүлсэн байна. Хүүхэд төрүүлсэн нийт эмэгтэйчүүдийн 99.2 хувь нь улсын эмнэлэгт хүүхдээ төрүүлсэн байна.

Налайх дүүрэгт судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 31.7 хувь нь мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлсэн бөгөөд тэдний 25.7 хувь нь өвдөхөөсөө өмнө энэ аргаар хүүхдээ төрүүлэхээр шийдвэрлэсэн бол 6.1 хувь нь өвдсөнийхээ дараа шийдвэр гаргасан байна. Ядуу өрхийн эмэгтэйчүүдийн 25.5 хувь нь мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлсэн байхад дундаж түвшний аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн 41.0 хувь нь хүүхдээ дээрх аргаар төрүүлсэн байна.

ХДХВ, ДОХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага

Налайх дүүргийн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 82.4 хувь, эрэгтэйчүүдийн 80.5 хувь нь ДОХ-ын талаар сонсчээ. Гэсэн хэдий ч эмэгтэйчүүдийн 16.9 хувь, эрэгтэйчүүдийн 17.9 хувь нь ХДХВ-ийн халдварын талаар цогц мэдлэгтэй байгаа нь ХДХВ, ДОХ-ын талаарх мэдлэг нэлээд доогуур байгааг харуулж байна. Цогц мэдлэгийн хувийг гаргахдаа ХДХВ-ийн халдвар бэлгийн замаар дамжихаас сэргийлэх 2 аргыг (ХДХВ-ийн халдваргүй, бэлгийн нэг үнэнч хавьтагчтай байх, бэлгийн хавьталд орох бүртээ бэлгэвч хэрэглэх) зөв тодорхойлсон, мөн нийтлэг байдаг 2 ташаа ойлголтыг (шумууланд хазуулснаар эсвэл ХДХВ-ийн халдвартай хүнтэй хоол, хүнсээ хувааж идсэнээр ХДХВ-ийн халдвар дамждаг) үгүйсгэж чадсан, түүнчлэн гаднаас нь харахад эрүүл хүн ХДХВ-ийн халдвартай байж болно гэдгийг мэддэг хүмүүсийг хамруулсан. 15-24 насны залуу эмэгтэйчүүдийн (эрэгтэйчүүдийн) цогц мэдлэгийн түвшин 13.2 (21.0) хувь байна.

ХДХВ/ДОХ-ын халдвартай хүнд хандах хандлагыг тандах зорилгоор асуусан 4 асуултад ДОХ-ын талаар сонссон эмэгтэйчүүдийн 95.7 хувь, эрэгтэйчүүдийн 99.0 хувь нь аль нэгийг нь хүлээн зөвшөөрсөн хариулт өгсөн бол эмэгтэйчүүдийн 2.2 хувь, эрэгтэйчүүдийн 3.9 хувь нь л дээрх 4 асуултыг бүгдийг нь хүлээн зөвшөөрсөн хариулт өгчээ.

Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт

Налайх дүүргийн 3-5 настай хүүхдийн 73.1 хувь нь сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаж байна. Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт 3-4 настай хүүхдийн хувьд 69.0 хувьтай байхад 4-5 настай хүүхдийн хувьд 77.1 хувь байна. Дээгүүр түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн 90.1 хувь нь сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан байхад доогуур түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн ердөө 52.4 хувь нь хамрагдсан байна. Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаж чадахгүй үлдэж байгаа шалтгаан нь гол төлөв цэцэрлэгийн хүртээмж хангалтгүй байгаатай холбоотой.

Бага насны хүүхдэд үзүүлж буй анхаарал халамж

Судалгааны өмнөх 3 хоногт 3-5 настай нийт хүүхдийн 56.0 хувийнх нь гэр бүлийн хэн нэг гишүүн тэднийг аливаа зүйлийг танин мэдэхэд 4 ба түүнээс олон удаа дэмжлэг үзүүлжээ. Төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдардаг 3-4 насны нийт хүүхдийн 7.0 хувьд эцэг нь, харин төрсөн эхтэйгээ хамт амьдарч байгаа 3-4 насны нийт хүүхдийн 28.0 хувьд эх нь хүүхдээ аливаа зүйлийг танин мэдэхэд 4 ба түүнээс олон удаа дэмжлэг үзүүлсэн байна. Эндээс харахад эцгийн оролцоо эхийнхтэй харьцуулахад доогуур байна.

Налайх дүүргийн хэмжээнд 5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн 33.2 хувь нь гэртээ 3 ба түүнээс олон тооны хүүхдийн номтой, ердөө 6.8 хувь нь 10 ба түүнээс олон тооны номтой өрхөд амьдарч байна. Ядуу өрхийн хүүхдүүдийн 23.0 хувь нь гэртээ 3 ба түүнээс олон тооны номтой, 7.5 хувь нь 10 ба түүнээс олон тооны номтой байхад энэ үзүүлэлт чинээлэг өрхийн хүүхдүүдийн хувьд харгалзан 60.8 хувь ба 14.9 хувь байна.

0-59 сартай хүүхдүүдийн 50.4 хувь нь гэртээ 2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоомтой

гэжээ. 5 хүртэлх насны хүүхдүүдийн 11.5 хувийг судалгаанаас өмнөх 7 хоногт хүүхдээр харуулж, эсвэл ганцааранг нь гэрт нь үлдээсэн байна.

Хүүхдийн хөгжил

Налайх дүүргийн 3-4 насны хүүхдийн хөгжлийн индексийг олон улсын аргачлалын дагуу тооцоход 74.7 хувь байна. Үүнийг нарийвчлан авч үзвэл бие бялдрын хөгжил болон сурах чадвар нь зохих хэмжээнд байгаа хүүхдийн хувь хамгийн их (98.7 ба 98.4 хувь), нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх чадвар нь зохих хэмжээнд байгаа хүүхдийн хувь 75.9, харин унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар нь зохих хэмжээнд байгаа хүүхдийн хувь хамгийн бага буюу 8.8 хувь байна. Унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадварыг харуулсан үзүүлэлт доогуур байгаа нь Монгол Улсад мөрдөгдөж буй “Бага насны хүүхдийн хөгжлийн стандарт”-д тоо цифр таних чадвар эзэмшүүлэх тухай агуулга орсон байдаг боловч цагаан толгойн үсэг таних, энгийн үг унших чадвар эзэмшүүлэх талаар ороогүй байдагтай холбоотой юм.

Залуучуудын бичиг үсэг тайлагдалт

Налайх дүүргийн 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн 97.8 хувь, эмэгтэйчүүдийн 99.6 хувь нь бичиг үсэг тайлагджээ. 15-19 насны эрэгтэйчүүдийн 95.8 хувь нь бичиг үсэг тайлагдсан байхад 20-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувьд бичиг үсэг тайлагдалт 100.0 хувь байна. Ядуу өрхийн эмэгтэйчүүдийн 97.3 хувь нь бичиг үсэг тайлагдсан байхад бусад өрхийн залуу эмэгтэйчүүд 100 хувь бичиг үсэг тайлагдсан байна.

Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал

1 дүгээр ангид элсэн суралцаж байгаа нийт хүүхдийн 91.9 хувь нь өмнөх хичээлийн жилд сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан байна. Хөвгүүдийн 88.8 хувь, охидын 95.3 хувь нь сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагджээ.

Бага болон дунд ангид хамрагдалт

Налайх дүүргийн 6 настай нийт хүүхдийн 97.7 хувь нь ерөнхий боловсролын сургуулийн нэгдүгээр ангид элсэн суралцсан байна. 6-10 насны нийт хүүхдийн 98.1 хувь нь бага боловсролд хамрагдаж байна. Ядуу өрхийн хүүхдүүдийн хувьд бага боловсролын хамран сургалтын хувь (засварласан) 96.0 байгаа нь бусад Дунд боловсрол эзэмших буюу 11-14 насны хүүхдүүдийн 94.5 хувь нь зохих шатны сургуульд хамрагдан суралцаж байна. Охидын (96.8 хувь) дунд ангид хамран сургалтын (цэвэр) хувь хөвгүүдийнхээс (92.5 хувь) 4.3 пунктээр илүү байна.

Бага боловсрол эзэмшилтийн бохир жин 79.3 хувьтай гарсан байна. Хүйсийн ялгааны индекс бага боловсролын хувьд 1.0, дунд ангийн хувьд мөн адил 1.0 байна.

Төрсний бүртгэл

Налайх дүүргийн 5 хүртэлх насны бүх хүүхэд төрсний бүртгэлд 100 хувь бүртгүүлсэн байна. Бүртгэлд хамрагдалт ийм өндөр байгаа нь хүүхдээ бүртгүүлж, гэрчилгээ авахад хол явах шаардлагагүй, мөн ихэнх эцэг, эхчүүд хүүхдийн мөнгөө авч эхлэхийн тулд хүүхдээ төрмөгц бүртгүүлж гэрчилгээгээ авдагтай холбоотой.

Хүүхдийн хөдөлмөр

Судалгаанаас өмнөх 7 хоногийн хугацаанд Налайх дүүргийн 5-11 насны нийт хүүхдийн 3.0 хувь нь 1 ба түүнээс олон цаг, 12-14 насны нийт хүүхдийн 2.0 хувь нь 14 ба түүнээс олон цаг, 15-17 насны нийт хүүхдийн 1.9 хувь нь 43 ба түүнээс олон цаг эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцжээ. Эдгээр хүүхдүүдээс гадна гэрийн ажилд тухайн насны бүлэгт (5-11 насны хүүхдийн 5.5 хувь, 12-14 насны хүүхдийн 13.1 хувь нь сүүлийн 7 хоногт 28 ба түүнээс олон цаг, 15-17 насны хүүхдийн 11.1 хувь нь 43 ба түүнээс олон цаг) заагдсанаас илүү цагийг зарцуулсан хүүхдүүдийг хөдөлмөр эрхэлсэнд хамруулж тооцоход 5-17 насны нийт хүүхдийн 11.7 хувь нь хөдөлмөр эрхэлж байв. Энэ насны нийт хүүхдийн 2.8 хувь нь аюултай нөхцөлд хөдөлмөр эрхэлж байна.

Хүүхдийн хүмүүжил

Судалгааны өмнөх нэг сард өрхийн гишүүдийн зүгээс 1-14 насны хүүхдийг хүмүүжүүлэхдээ нийт хүүхдийн 45.2 хувьд нь ямар нэг хүчирхийллийн аргыг хэрэглэжээ. Нийт хүүхдийн 36.5 хувьд нь сэтгэл санааны шийтгэлийн арга, 25.5 хувьд нь бие махбодийн шийтгэлийн аргыг ашиглажээ. Нийт хүүхдийн 4.4 хувь нь хүнд хэлбэрийн бие махбодийн шийтгэл хүлээсэн байна. Судалгаанд хамрагдсан нийт эцэг, эх/ асран хамгаалагчийн 11.4 хувь нь хүүхдийг хүмүүжүүлэхдээ бие махбодийн шийтгэлийн аргыг хэрэглэж болно гэж үздэг байна. 25 хүртэлх насны залуучуудын 8.9 хувь нь хүүхдийг хүмүүжүүлэхдээ бие махбодийн шийтгэл оногдуулж болно гэж үздэг байхад 60-аас дээш насныхны 13.0 хувь нь дээрхтэй санал нэгддэг байна.

Эрт гэрлэлт

15-19 насны өсвөр насны охидын 5.8 хувь нь гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай байхад энэ насны эрэгтэйчүүдийн дунд гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай залуучууд байхгүй байна. Энэ нь өсвөр насны охид өөрөөсөө насаар ах эрэгтэйчүүдтэй гэр бүл болдог/хамтран амьдардаг болохыг харуулж байна.

Гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага

Налайх дүүргийн эрэгтэйчүүдийн 7.8 хувь, эмэгтэйчүүдийн 10.7 хувь нь нөхөр нь эхнэрээ дурдсан таван шалтгааны аль нэгний улмаас цохиж, зодож болно гэж үздэг байна. Нөхрийнхөө хүчирхийллийг хүлээн зөвшөөрдөг эмэгтэйчүүд хүүхэддээ анхаарал тавихгүй байх (7.5 хувь), эхнэр нь гадуур гарахдаа нөхөртөө хэлэхгүй байх (3.6 хувь), дур мэдэн их хэмжээний мөнгийг зарцуулах (3.4 хувь) зэргээр бие даасан байдлаа илэрхийлэх үед нөхөр нь тэднийг цохиж, зодож болно гэдгийг ихэнх тохиолдолд хүлээн зөвшөөрдөг байна. Эрэгтэйчүүдийн хувьд мөн адил дээр дурдсан эхний болоод сүүлийн 2 шалтгаан хамгийн өндөр (4.2 болон 3.5 хувь) байв.

Эцэг, эхтэйгээ хамт амьдарч байгаа болон өнчин хүүхэд

Налайх дүүргийн 0-17 насны нийт хүүхдийн 70.9 хувь нь төрсөн эцэг, эхтэйгээ, 17.8 хувь нь төрсөн эхтэйгээ, 2.5 хувь нь төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдарч байна. Түүнчлэн, 18 хүртэлх насны нийт хүүхдийн 7.8 хувь нь төрсөн эцэг, эх нь амьд сэрүүн

ч тэдэнтэйгээ хамт амьдардаггүй байна.

18 хүртэлх насны нийт хүүхдийн 6.6 хувь нь хагас болон бүтэн өнчин, мөн энэ насны нийт хүүхдийн 3.0 хувийнх нь эцэг, эхийн хэн нэг нь эсвэл хоёулаа гадаадад амьдардаг байна.

Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгсэл, мэдээлэл/харилцаа холбооны технологийн хэрэглээ

Налайх дүүргийн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 53.9 хувь, эрэгтэйчүүдийн 47.5 хувь нь долоо хоногт наад зах нь нэг удаа сонин уншдаг байхад эмэгтэйчүүдийн 20.8 хувь, эрэгтэйчүүдийн 32.9 хувь нь радио, FM сонсдог байна. Эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн 95.0 орчим хувь нь долоо хоногт наад зах нь нэг удаа телевиз үздэг байна. Нийт эмэгтэйчүүдийн 2.5 хувь, эрэгтэйчүүдийн 1.8 хувь нь дээрх 3 төрлийн мэдээллийн хэрэгслийн алийг нь ч хэрэглэдэггүй байхад эмэгтэйчүүдийн 18.1 хувь, эрэгтэйчүүдийн 15.5 хувь нь гурвууланг нь долоо хоногт наад зах нь нэг удаа хэрэглэдэг байна.

15-24 насны эмэгтэйчүүдийн 94.2 хувь, эрэгтэйчүүдийн 95.7 хувь нь компьютер хэрэглэж үзсэн, эмэгтэйчүүдийн 82.9 хувь, эрэгтэйчүүдийн 93.2 хувь нь сүүлийн 1 жилийн хугацаанд компьютер хэрэглэсэн бол эмэгтэйчүүдийн 68.4 хувь, эрэгтэйчүүдийн 75.5 хувь нь сүүлийн 1 сарын хугацаанд долоо хоног бүр компьютер хэрэглэжээ. Харин интернетийн хэрэглээний хувьд 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн 94.7 хувь, эрэгтэйчүүдийн 97.6 хувь нь интернет хэрэглэж үзсэн бөгөөд эмэгтэйчүүдийн 89.7 хувь, эрэгтэйчүүдийн 97.6 хувь нь сүүлийн 1 жилийн хугацаанд интернет хэрэглэсэн байна. Залуу эрэгтэйчүүдийн компьютер, интернетийн хэрэглээ эмэгтэйчүүдийнхээс бага зэрэг өндөр байна.

Амьдралын сайн сайхан байдал

Налайх дүүргийн залуу эмэгтэйчүүд өөрийнхөө харагдаж буй байдалд (92.8 хувь), гэр бүлийн амьдрал (91.3 хувь), сургуульдаа (90.6 хувь) маш их эсвэл зарим талаар сэтгэл ханамж өндөр байдаг гэж хариулжээ. Залуу эрэгтэйчүүдийн хувьд ч мөн адил өөрийн гэрлэлт (96.5 хувь), өөртөө (91.4 хувь), сургуульдаа (91.0 хувь) маш их эсвэл зарим талаар сэтгэл хангалуун байдаг байна. Залуучууд орлогын байдалдаа сэтгэл ханамж хамгийн доогуур байдгаас гадна залуу эрэгтэйчүүдийн 60.2 хувь, залуу эмэгтэйчүүдийн 76.3 хувь нь огт орлогогүй гэж хариулжээ.

15-24 насны эмэгтэйчүүдийн 91.0 хувь, эрэгтэйчүүдийн 94.5 хувь нь амьдралдаа сэтгэл хангалуун байдаг байдаг бөгөөд 15-24 насны залуу эмэгтэйчүүдийн 62.4 хувь, залуу эрэгтэйчүүдийн 69.2 хувь нь өөрийнхөө амьдралыг сүүлийн нэг жилд сайжирсан, ирэх нэг жилд сайжирна гэсэн итгэлтэй байдаг байна.

Тамхи болон архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ

Налайх дүүргийн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 9.3 хувь, 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн 63.8 хувь нь судалгаанаас өмнөх 1 сарын хугацаанд янжуур, утаатай болон утаагүй төрлийн бусад тамхийг хэрэглэсэн байна. 25-34 насны эмэгтэйчүүд бусад насныхнаас хамгийн их буюу энэ насны 8 эмэгтэй тутмын нэг нь тамхи татсан

байна. Эрэгтэйчүүдийн хувьд 20-34 насныхан хамгийн их тамхи хэрэглэж байгаа бөгөөд энэ насны 10 эрэгтэй тутмын 7-8 нь тамхи татсан байна. Чинээлэг өрхийн эмэгтэйчүүдийн 12.3 хувь нь тамхи хэрэглэж байхад ядуу өрхийн эмэгтэйчүүдийн хувьд 6.8 хувь нь хэрэглэж байна. Харин энэ хандлага эрэгтэйчүүдийн хувьд эсрэгээрээ байдаг нь харагдлаа.

Тус дүүргийн 15-49 насны 2 эрэгтэй тутмын нэг, 4 эмэгтэй тутмын нэг нь судалгаанаас өмнөх 1 сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэсэн байна. Эмэгтэйчүүдийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдал дээшлэх тутам судалгааны өмнөх нэг сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн эмэгтэйчүүдийн хувь нэмэгдэх хандлагатай байна.

БҮЛЭГ I

Танилцуулга

Энэхүү тайлан нь Үндэсний Статистикийн Хорооноос НҮБ-ын Хүүхдийн Сантай хамтран 2016 онд нийслэлийн Налайх дүүрэгт явуулсан Олон үзүүлэлтийн бүлгийн түүвэр судалгаа (ОУБТС)-ны үр дүнгийн тайлан юм.

Уг судалгаагаар нийслэлийн Налайх дүүргийн хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн эрхийн хэрэгжилтийг үнэлэх үнэ цэнэтэй мэдээллийг гаргахын зэрэгцээ орон нутгийн түвшинд дэвшүүлсэн амлалт, зорилтуудын хэрэгжилтийг хянах болон баримтад суурилсан бодлого, хөтөлбөр боловсруулахад шаардлагатай статистикийн хувьд бодитой, олон улсын түвшинд харьцуулагдахуйц тоо мэдээллийг гаргасан. Олон улсын түвшинд дэвшүүлсэн Мянганы хөгжлийн зорилт (МХЗ), Хүн ам ба хөгжлийн олон улсын бага хурал, Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц тунхаглал, НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблейн ХДХВ/ДОХ-ын эсрэг тусгай чуулган, Бүх хүнд боловсрол олгох тунхаглал, үндэсний түвшинд Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн үндэсний 4 дүгээр хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг орон нутгийн түвшинд үнэлж дүгнэхэд чиглэгдсэн.

Үйл ажиллагааны амлалт: Үндэсний болон олон улсын түвшинд тайлагнах үүрэг хариуцлага

“Мянганы Тунхаглал”, “Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц” тунхаглал, “Үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-т нэгдэн гарын үсэг зурсан Засгийн газрууд дэвшүүлсэн зорилго, зорилтуудын хэрэгжилтийг хянаж байна гэдгээ амласан. Үүнд:

“Бид хөгжлийн төлөө зорилтуудыг үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дэлхий нийт, бүс нутаг, үндэсний түвшинд үнэлж, үндэсний болон боломжтой бол орон нутгийн түвшинд тогтмол хянах болно. Үүний тулд Үндэсний статистикийн байгууллагын хувьд мэдээлэл цуглуулах, дүн шинжилгээ хийх, хүйс, нас, бусад ялгавартай шинж тэмдгүүдээр илэрхийлэх, хүчин зүйлүүдээр задлан мэдээлэх боломжийг сайжруулж, хүүхдэд чиглэсэн судалгаа шинжилгээг өргөн хүрээтэй дэмжих болно. Бид статистикийн байгууллагын чадавхийг бэхжүүлэх олон улсын хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, төлөвлөлт, үнэлгээ, хяналтад оролцох олон нийтийн чадавхийг бий болгоно. (Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц тунхаглал, 60-р зүйл)

“...Үйл ажиллагааг илүү үр дүнтэй хэрэгжүүлэхэд учирч байгаа хүндрэлийг шийдэхийн тулд бид үндэсний болон орон нутгийн түвшинд явц байдлыг тогтмол авч үзэж байх болно...”(Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц тунхаглал, 61-р зүйл)

Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн (61-р зүйл) явцын тайланг бэлтгэхэд НҮБ-ын Хүүхдийн Санг тусгайлан оролцохыг уриалахдаа:

Тунхаглалын болон үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн талаарх мэдээллийг бэлтгэх, тархаахад Засгийн газрууд, сан, хөтөлбөрүүд түүнчлэн НҮБ-ын төрөлжсөн байгууллагууд, бусад талуудтай нягт хамтран ажиллахыг НҮБ-ын Хүүхдийн Сангаас хүүхдийн төлөө дэлхийн тэргүүлэх байгуулагынх нь хувьд хүссэн.

Үүний адилаар Мянганы тунхаглал (31-р зүйл)-д “... Бид тунхаглалын хэрэгжилтэд гарч байгаа ахиц дэвшлийг тогтмол авч үзэж байхыг Ерөнхий Ассемблейгээс хүсэхийн сацуу Ерөнхий нарийн бичгийн даргаас энэ талаар Ерөнхий Ассемблейд цаашдын үйл ажиллагааны талаар тогтмол илтгэж байхыг хүсэж байна” гэжээ.

Энэхүү тайланд судалгааны хамарсан сэдвүүд болон үзүүлэлтийн үр дүнг танилцуулах болно.

Судалгааны зорилго

Налайх дүүрэгт явагдсан “Хүүхэд хөгжил 2016” судалгааны үндсэн зорилго нь:

- Налайх дүүргийн хүүхэд, эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн нөхцөл байдлыг үнэлэхэд шаардлагатай тоо мэдээллийг шинэчлэн баяжуулах;
- Нийгмийн эмзэг бүлэгт чиглэсэн баримтад суурилсан бодлого боловсруулахад шаардлагатай ялгаатай байдлыг тодорхойлох өрх, хүн амын шинж байдлаар ангилсан мэдээлэл цуглуулах;
- Мянганы тунхаглал болон олон улсын болон үндэсний хэмжээний зорилго, хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтийг дүүргийн түвшинд хянахад шаардлагатай тоо мэдээллээр хангах;
- НҮБ-ын Хүүхдийн Сангаас Монгол улсад хэрэгжүүлсэн 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд гарсан ахиц дэвшлийг үнэлэхэд шаардагдах мэдээллийг бий болгох, анхаарах шаардлагатай зүйлүүд дээр илүү хүчин чармайлт гаргах зэрэг болно.

БҮЛЭГ II

Судалгааны арга зүй,
түүвэрлэлт

Түүврийн загвар

Хүүхэд хөгжил судалгаа нь өрхөд суурилсан судалгаа учраас түүврийн нэгж нь өрх юм. Тиймээс судалгааны үзэл баримтлалд мэдээлэл цуглуулах үед Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт харьяалагдах засаг захиргааны нэгждээ 6, түүнээс дээш сарын хугацаагаар оршин суугаа эсвэл 6 сар хүрээгүй боловч цаашид 6, түүнээс дээш сарын хугацаагаар оршин суух өрхийг түүврийн нэгжээр тодорхойлсон.

Судалгааны түүвэрлэлтийн зорилго нь хүүхэд, эмэгтэйчүүд болон эрэгтэйчүүдийн нөхцөл байдлын талаарх үзүүлэлтүүдийг дүүргийн хэмжээнд тооцоход чиглэгдсэн. Түүврийн хэмжээг дүүргийн хэмжээнд 1000 өрх байхаар тодорхойлж, хороо тус бүрээс сонгох түүврийн тоог өрхөөс шалтгаалан харилцан адилгүй хуваарилсан.

Өрхүүдийг сонгохдоо хоёр шатат түүврийн аргыг ашиглав. Эхний шатанд судалгаанд хамрагдах түүврийн анхан шатны нэгжийг (ТАШН-хэсэг) хэмжээнд нь пропорциональ магадлалт түүврийн аргаар тодорхойлов. Хоёр дахь шатанд, түүвэрт сонгогдсон хэсгийн өрхийн жагсаалтаас судалгаанд хамрагдах 25 өрхийг системчилсэн түүврийн аргаар сонголоо.

Хүн амын өрхийн бүртгэлийн 2015 оны жилийн эцсийн албан ёсны статистикийн мэдээг түүврийн хүрээ болгон ашиглав. Хэсгийг түүврийн анхан шатны нэгж (ТАШН) болгон тодорхойлсныг өмнө дурдсан. Судалгаанд Налайх дүүргийн 7 хорооны нийт 52 хэсэг хамрагдсан бөгөөд хэсэг бүрээс өрхийн жагсаалтыг 2016 оны 9-10 сард шинэчлэн гаргуулав.

Судалгааны мэдээлэл цуглуулах ажил 2016 оны 11, 12 дугаар сард буюу хүн амын шилжилт хөдөлгөөн багатай үед хийгдсэн тул өрхүүдээс судалгааны мэдээллийг бүрэн цуглуулж чадсан. Ийнхүү судалгаанд сонгогдсон 52 хэсгийг судалгаанд бүрэн хамруулсан юм.

Судалгааны үр дүнгийн боловсруулалтыг хийхдээ түүврийн жин ашигласан. Түүврийн зохиомжтой холбоотой дэлгэрэнгүй мэдээллийг Хавсралт А-аас үзнэ үү.

Асуулга

Судалгааны асуулгыг боловсруулахдаа судалгааны зорилго, хамрах хүрээг харгалзан НҮБХС-гаас зөвлөмж болгосон ОУБТС-ны 5 дахь хөтөлбөр стандарт¹ асуулгыг суурь болгон ашиглаж өөрийн орны онцлогийг тусгасан. Мөн асуулга, түүнд орох асуулт, үзүүлэлтийг боловсруулахдаа өмнөх судалгаатай болон олон улсын түвшинд харьцуулагдах чанарыг алдагдуулахгүй байх зарчмыг баримталсан.

Судалгаанд 5 төрлийн асуулгыг ашигласан:

1. Өрхийн асуулга - өрхийн гишүүдийн (суурин хүн ам) хүн ам зүйн мэдээлэл болон сууцны талаарх мэдээллийг цуглуулсан;
2. Эмэгтэйн асуулга - өрхийн 15-49 насны бүх эмэгтэйчүүдийг хамруулсан;
3. Эрэгтэйн асуулга - 2 өрх тутмын нэгэнд амьдарч байгаа 15-49 насны бүх эрэгтэйчүүдийг хамруулсан;

¹ ОУБТС-ны 5-р үе шатны стандарт асуулгыг www.childinfo.org/mics5_questionnaire.html цахим хуудсаас харж болно.

4. 5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулга - өрхөд амьдарч байгаа 5 хүртэлх насны бүх хүүхдийн эх/ асран хамгаалагчийг хамруулсан;
5. Өрхийн усны чанарыг тодорхойлох асуулга² - ТАШН бүрээс 3 өрхийг хамруулсан.

Судалгааны баг асуулга авахаас гадна өрхийн хоолондоо хэрэглэж буй давсны иодын агууламжийг шалгаж, гар угаах газрыг ажиглаж, 5 хүртэлх насны хүүхдийн өндөр, жингийн хэмжилтийг хийсэн. Эдгээр хэмжилт, ажиглалтаар цуглуулсан мэдээллийг холбогдох асуулгуудаар цуглуулж, гарсан үр дүнг тайлангийн тухайн бүлгүүдэд оруулсан.

Өрхийн асуулга дараах бүлгүүдтэй:

- Өрхийн гишүүдийн ерөнхий мэдээлэл;
- Өрхийн гишүүдийн боловсрол;
- Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээл (2-17 нас)³;
- Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлт;
- Хүүхдийн хүмүүжил;
- Морь унаач хүүхэд⁴;
- Өрхийн зарим үзүүлэлт;
- Ус болон ариун цэврийн байгууламжийн хангамж;
- Гар угаах газар;
- Иоджуулсан давсны хэрэглээ.

Судалгаанд хамрагдсан өрхийн 15-49 насны бүх эмэгтэйгээс “Эмэгтэйн асуулга”-аар ганцаарчилсан ярилцлага авсан бөгөөд асуулга нь дараах бүлгүүдтэй:

- Эмэгтэйн ерөнхий мэдээлэл;
- Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хүртээмж болон мэдээлэл, харилцааны технологийн хэрэглээ;
- Төрөлт, төрөлтийн түүх;
- Хүсээгүй жирэмслэлт;
- Эх, нялхсын эрүүл мэнд;
- Төрсний дараах хяналт;
- Өвчлөлийн шинж тэмдэг;
- ЖСАХ-ийн мэдлэг, хэрэглээ;
- ЖСАХ-ийн хэрэгцээ;
- Гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага;
- Гэрлэлтийн байдал;
- Бэлгийн харьцааны төлөвшил;
- ХДХВ, ДОХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага;
- Тамхи, архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ;
- Амьдралын сэтгэл ханамж.

² ОУБТС-ны 6-р үе шатны стандарт асуулгад орсон. www.childinfo.org/mics6_questionnaire.html цахим хуудсаас харж болно.

³ ОУБТС-ны 6-р үе шатны стандарт асуулгад орсон. www.childinfo.org/mics6_questionnaire.html цахим хуудсаас харж болно.

⁴ Энэ бүлэг асуулгыг Монгол Улсын онцлогыг харгалзан боловсруулсан. “Морь унаач хүүхэд”-ийн талаарх мэдээллийг цуглуулах зорилготой.

“5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулга”-д судалгаанд хамрагдсан өрхөд амьдардаг 5 хүртэлх насны⁵ бүх хүүхдийн эх, асрамжлагчийг хамруулсан. Тухайн хүүхэд ээжтэйгээ хамт амьдардаг бол эхээс нь, харин хамт амьдардаггүй буюу төрсөн эхийнх нэр өрхийн гишүүдийн нэрсийн жагсаалтад байхгүй тохиолдолд асрамжлагчаас нь асуулга авсан бөгөөд асуулга нь дараах бүлгүүдтэй:

- Нас;
- Төрсний бүртгэл;
- Сургуулийн өмнөх насны хүүхдийн хөгжил;
- Эхийн сүүгээр хооллолт ба хүүхдийн хоол тэжээл;
- Вакцинжуулалт;
- Хүүхдийн өвчлөл, эмчилгээ, сувилгаа;
- Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээл (2-4 нас)⁶;
- Хүүхдийн жин, өндрийн хэмжилт.

Судалгаанд хамрагдсан 2 өрх тутмын нэгд амьдардаг 15-49 насны бүх эрэгтэйчүүдээс “Эрэгтэйн асуулга”-аар ганцаарчилсан ярилцлага авсан бөгөөд асуулга нь дараах бүлгүүдтэй:

- Эрэгтэйн ерөнхий мэдээлэл;
- Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хүртээмж болон мэдээлэл, харилцааны технологийн хэрэглээ;
- Нөхөн үржихүй;
- Гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага;
- Гэрлэлтийн байдал;
- Бэлгийн харьцааны төлөвшил;
- ХДХВ, ДОХ-ын талаарх мэдлэг, хандлага;
- Тамхи, архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ;
- Амьдралын сэтгэл ханамж.

Судалгааны ТАШН тус бүрээс 3 өрхийг санамсаргүйгээр сонгож “Өрхийн усны чанарыг тодорхойлох асуулга”-аар өрхийн ундны ус болон ундны усны эх үүсвэрээс, харин сонгогдсон 3 өрх тутмын нэгээс усны хоосон дээжийг авч шинжилсэн бөгөөд асуулга нь дараах бүлгүүдтэй:

- Усны чанарын туршилт;
- Усны чанарын туршилтын үр дүн.

Асуулгын хуудсыг турших зорилгоор 2016 оны 7 сард Хэнтий аймгийн Хэрлэн, Цэнхэрмандал сумаас 3 баг, Улаанбаатар хотын Баянзүрх дүүргийн 8-р хорооноос 2 хэсэг, нийт 5 нэгжид туршилтын судалгааг зохион байгуулсан. Харин таблет туршилтыг зохион байгуулж явуулаагүй болно.

⁵ Уг тайланд “5 хүртэлх насны хүүхэд”, “0-4 насны хүүхэд” болон “0-59 сартай хүүхэд” гэсэн ойлголтуудыг нэг утгаар ээлжлэн хэрэглэсэн болно.

⁶ ОУБТС-ны 6-р үе шатны стандарт асуулгад орсон. www.childinfo.org/mics6_questionnaire.html цахим хуудсаас харж болно.

Туршилтын судалгааны үр дүнд суурилан асуулгын хуудсанд утга найруулгын засвар хийж, асуулт хоорондын уялдааг сайжруулсан. Судалгааны асуулгыг Хавсралт F-ээс харж болно.

Сургалт, мэдээлэл цуглуулалт

Мэдээлэл цуглуулах ажилтнуудад зориулсан сургалтыг нийт 25 хүнийг хамруулж, 2016 оны 10 дугаар сарын 26-наас 11 дүгээр сарын 11-ний хооронд 15 хоногийн хугацаанд танхимын болон дадлагын гэсэн 2 хэлбэрээр зохион байгуулсан.

Сургалтад ярилцлага авах арга зүй болон ойлголт, тодорхойлолтыг асуулгын хуудас тус бүрээр зааснаас гадна цаасан асуулгаар болон таблет ашиглан асуулт асууж ярилцлага хийв. Сургалтын үеэр Налайх дүүргийн 7-р хороонд цаасан асуулгыг ашиглан 2 өдөр, 6-р хороонд таблет ашиглан 2 өдөр дадлага хийсэн. Мөн энэ удаагийн судалгаагаар өрхийн ундны усны чанарыг тодорхойлох туршилтыг анх удаа хийж байгаатай холбогдуулан ундны усны чанарыг хэрхэн тодорхойлох сургалтыг Нийгмийн Эрүүл Мэндийн Хүрээлэнгийн мэргэжилтэн заасан. Сургалтад хамрагдсан 25 хүнээс шалгалт авч судлаачдыг сонгон шалгаруулж ажиллуулсан.

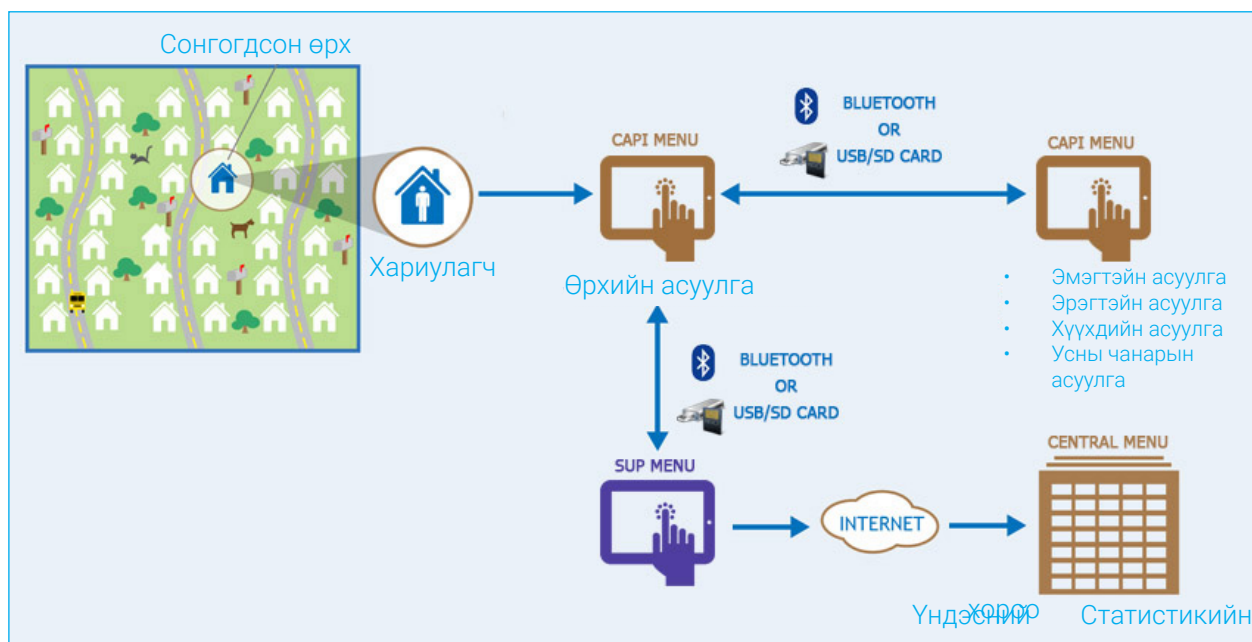
Судалгааны мэдээллийг цуглуулах үүрэг бүхий 3 багийг тус бүр 1 ахлагч, 5 ярилцлага авагч (2 эрэгтэй нь хэмжилт хийх ажлыг ахлан гүйцэтгэсэн), 2 жолооч гэсэн бүрэлдэхүүнтэй байхаар зохион байгуулж ажиллуулсан.

Мэдээлэл цуглуулах ажлыг 2016 оны 11 дүгээр сарын 13-наас 12 дугаар сарын 06-ны хооронд зохион байгуулж явуулсан. Судалгааны мэдээлэл цуглуулах явцад төв сүлжээнд ирсэн өгөгдлүүдэд хяналт, үнэлгээ хийж, тодруулах асуудлыг цаг алдалгүй судалгааны багт хүргэж ажилласанаас гадна ҮСХ, НҮБ-ын Хүүхдийн Сангийн ажилтнууд мэдээлэл цуглуулах ажлын явцад газар дээр нь очиж хяналт тавин, заавар зөвлөмжөөр хангаж ажилласан.

Мэдээлэл боловсруулалт

Судалгаанд орчин үеийн дэвшилтэт технологи болох таблет ашигласнаараа онцлогтой болсныг өмнө дурдсан. Мэдээлэл цуглуулалтад байгаль орчинд ээлтэй технологи ашигласнаар өгөгдлийг анхан шатны нэгжээс нь цуглуулсан даруй төв сүлжээнд дамжуулж, мэдээллийн чанар, аюулгүй байдлыг хангах, хугацаа, хүн хүч болон зардал хэмнэх зэрэг олон давуу талыг бий болгосон юм. Мэдээлэл цуглуулалтын үйл явцыг Зураг SM.1-т үзүүлэв.

Зураг SM.1: Судалгааны мэдээлэл цуглуулалт

Судлаач нарын анхан шатны нэгжээс цуглуулсан мэдээлэл эхлээд багийн ахлагчийн түвшинд нэгтгэгдэж, шаардлагатай тодруулгыг хийсний дараа ҮСХ-ны төв сүлжээнд илгээгдсэн. Төв сүлжээнд ирүүлсэн мэдээлэлд хяналт хийж, нэмэлт тодруулгыг багийн ахлагчаар дамжуулж, анхан шатнаас авч байлаа.

Судалгааны мэдээллийг CPro 5.03 програм ашиглан цахим санд орууллаа. ОУБТС-ны олон улсын хөтөлбөрийн хүрээнд боловсруулагдсан үйл ажиллагааны дараалал болон стандарт програмыг ХХС-нд ашигласан бөгөөд асуулгын хуудастай уялдуулан өөрчилсөн.

Мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийхдээ НҮБХС-гаас судалгаанд зориулан боловсруулсан стандарт томъёолол болон үр дүнгийн хүснэгтийн загварыг өөрийн орны асуулгын хуудсанд нийцүүлэн өөрчлөхийн зэрэгцээ нэмэлт хүснэгтүүдийг Нийгмийн шинжлэх ухаанд ашигладаг статистикийн багц програм SPSS 21.0-ийг ашиглан боловсруулсан бөгөөд хүснэгтийн бүх програм, алгоритмыг НҮБХС, ОУБТС-ны олон улсын багаар хянуулж эцэслэсэн.

БҮЛЭГ III

Судалгааны хамралт,
өрх, хүн амын шинж
байдал

Судалгааны хамралт

Судалгааны түүвэрт сонгогдсон 1000 өрхөөс 995 нь судалгааны үед хамрагдах боломжтой байсан бөгөөд эдгээр өрхөөс 975 нь судалгаанд бүрэн хамрагдаж, хамрагдалтын түвшин 98.0 хувь байна (Хүснэгт НН.1). Судалгаанд хамрагдсан өрхөд 15-49 насны нийт 831 эмэгтэй бүртгэгдсэнээс 758 нь ганцаарчилсан ярилцлагад хамрагдаж, хамрагдалтын түвшин 91.2 хувьтай байна.

Түүвэрлэгдсэн өрхийн жагсаалтад байгаа хоёр өрх тутмын нэгээс эрэгтэйчүүдийг (15-49 насны) ганцаарчилсан асуулгад хамруулсан. Нийт 343 эрэгтэй өрхийн асуулгад бүртгэгдсэнээс 296 эрэгтэй хамрагдаж, хамрагдалтын түвшин нь 86.3 хувьтай байна.

Харин 5 хүртэлх насны 379 хүүхэд бүртгэгдсэнээс 374 хүүхэд судалгаанд хамрагдаж, хамрагдалтын түвшин 98.7 хувьтай байлаа.

Налайх дүүргийн хэмжээнд судалгааны ерөнхий хамрагдалтыг тооцвол 15-49 насны эрэгтэйн асуулгын хувьд 84.6 хувь, эмэгтэйн асуулгын хувьд 89.4 хувь, 5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулгын хувьд 96.7 хувь байна.

Хүснэгт НН.1: Өрх, эмэгтэй, эрэгтэй, 5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулгын үр дүн

Судалгаанд хамрагдвал зохих болон бүрэн хамрагдсан өрх, эмэгтэй, эрэгтэй, 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо, хамрагдалтын түвшин, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бүгд	Хороо						
		1-р хороо	2-р хороо	3-р хороо	4-р хороо	5-р хороо	6-р хороо	7-р хороо
Өрх								
Түүвэрт сонгогдсон	1000	150	250	150	175	75	75	125
Хамрагдвал зохих	995	150	250	146	175	75	74	125
Бүрэн хамрагдсан	975	148	245	144	171	75	72	120
Хамрагдалтын түвшин	98.0	98.7	98.0	98.6	97.7	100.0	97.3	96.0
Эмэгтэй								
Хамрагдвал зохих	831	142	215	124	168	51	28	103
Бүрэн хамрагдсан	758	137	190	114	158	46	28	85
Хамрагдалтын түвшин	91.2	96.5	88.4	91.9	94.0	90.2	100.0	82.5
Ерөнхий хамрагдалтын түвшин	89.4	95.2	86.6	90.7	91.9	90.2	97.3	79.2
Эрэгтэй								
Хамрагдвал зохих	343	49	82	55	79	19	11	48
Бүрэн хамрагдсан	296	45	71	48	67	17	11	37
Хамрагдалтын түвшин	86.3	91.8	86.6	87.3	84.8	89.5	100.0	77.1
Ерөнхий хамрагдалтын түвшин	84.6	90.6	84.9	86.1	82.9	89.5	97.3	74.0
5 хүртэлх насны хүүхэд								
Хамрагдвал зохих	379	57	106	53	73	25	26	39
Бүрэн хамрагдсан	374	57	104	53	73	23	26	38
Хамрагдалтын түвшин	98.7	100.0	98.1	100.0	100.0	92.0	100.0	97.4
Ерөнхий хамрагдалтын түвшин	96.7	98.7	96.2	98.6	97.7	92.0	97.3	93.5

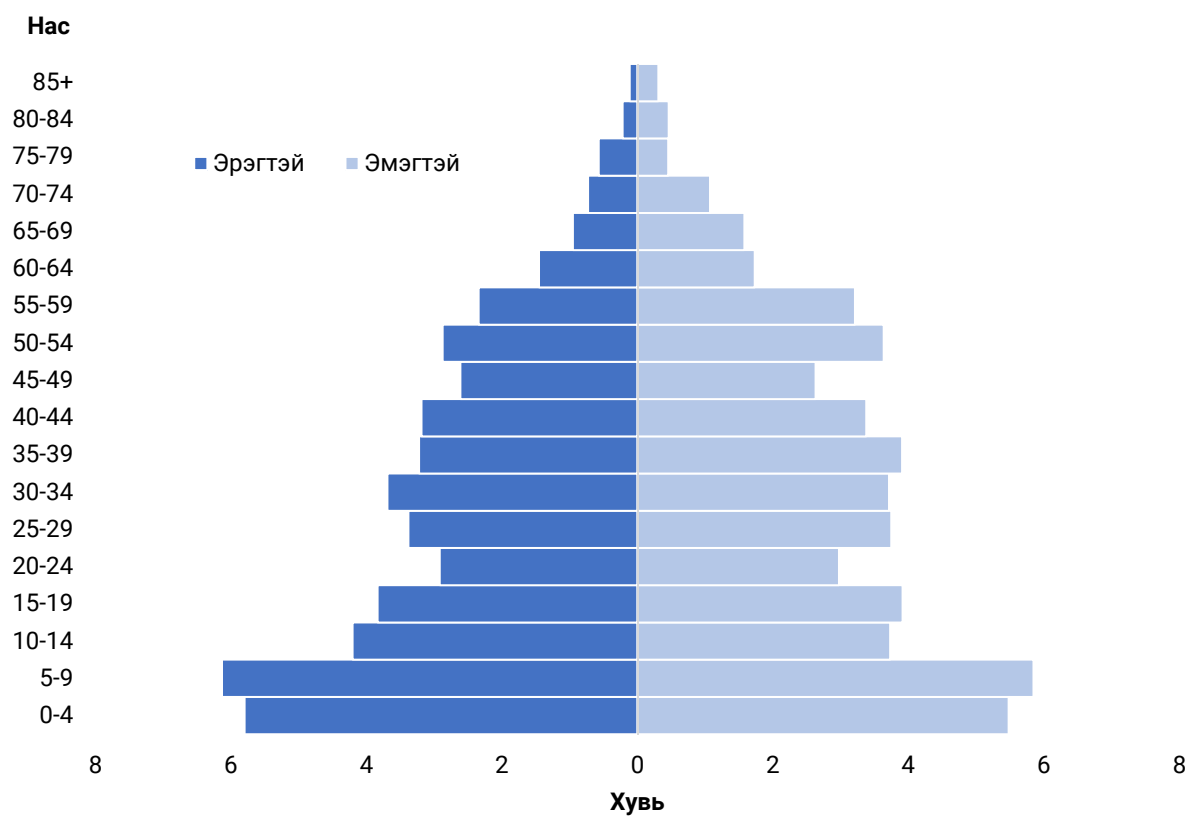
Хамрагдалтын түвшинг хороогоор авч үзэхэд асуулга тус бүрээр харилцан адилгүй ялгаа ажиглагдаж байна. Хамрагдалтын түвшин өрхийн болон хүүхдийн асуулгын хувьд маш бага ялгаатай байхад эмэгтэйчүүдийн асуулгын хувьд 7-р хороо хамгийн бага буюу 82.5 хувьтай байхад 1-р хороо 96.2 хувьтай, эрэгтэйчүүдийн асуулгын хувьд 7-р хорооны хувьд 74.0 хувьтай байхад 1-р хорооны хувьд 90.6 хувьтай байна. 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хамрагдалтын түвшин бусад хамрагдалтын түвшнээс харьцангуй доогуур байсан нь хөдөлмөрийн насны эрэгтэйчүүд өрхөөс хол байрлаж

ажилладаг, уртасгасан цагийн болон ээлжийн ажил эрхлэх нь элбэг байдагтай холбоотой.

Өрхийн шинж байдал

Хүснэгт НН.2-т судалгаанд хамрагдсан хүн амын жигнэсэн тархалтыг нас болон хүйсээр харуулсан. Уг тархалтыг Зураг НН.1 хүн амын нас, хүйсийн суваргад ашигласан болно. Судалгаагаар 975 өрхөд амьдарч байгаа 3384 хүний талаарх мэдээллийг цуглуулсан. Эдгээрээс 1633 нь эрэгтэй, 1751 нь эмэгтэйчүүд байсан. Хүн амын нас хүйсийн суваргаас харахад 15-29 насны хүн амын эзлэх хувь тэр дундаа 20-24 насныхны эзлэх хувь аль ч хүйсийн хувьд бага хувьтай байна. Энэ нь эдгээр насны залуучууд өрхөөс хол газарт сурч, ажиллаж байгаатай холбоотой байж болох юм.

Зураг НН.1: Судалгаанд хамрагдсан өрхийн хүн амын нас, хүйсийн суварга, Налайх дүүрэг, 2016 он

Хүснэгт НН.2-т өрхийн хүн амын нас, хүйсийн бүтцийг харууллаа. Судалгаанд хамрагдсан өрхийн хүүхэд (0-14 настай) 31.2 хувь, хөдөлмөрийн насны хүн ам (15-64 настай) 62.4 хувь, ахмад настай хүн ам (65-аас дээш настай) 6.5 хувь байна. Судалгаанд хамрагдсан хүн амын 100 эмэгтэйд 93 эрэгтэй ногдож байна.

Хүн ам зүйн ачаалал 60.4 хувь байв. Энэ судалгаагаар 975 өрхөд нийт 0-17 насны 1234 хүүхэд хамрагдсан байна.

Хүснэгт НН.2: Өрхийн хүн амын насны бүтэц, хүйсээр

Судалгаанд хамрагдсан өрхийн хүн амын хувийн жин, 5 насны бүлэг болон хүн ам зүйн ачааллын насаар, хүүхэд (17 хүртэлх насны) болон насанд хүрсэн (18 ба түүнээс дээш насны) хүн амын хувийн жин, хүйсээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бүгд		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
Бүгд	3384	100.0	1633	100.0	1751	100.0
Насны бүлэг						
0-4	382	11.3	196	12.0	185	10.6
5-9	405	12.0	208	12.7	198	11.3
10-14	269	7.9	142	8.7	126	7.2
15-19	262	7.7	130	8.0	132	7.6
20-24	199	5.9	99	6.0	101	5.7
25-29	241	7.1	114	7.0	127	7.2
30-34	251	7.4	125	7.6	126	7.2
35-39	241	7.1	109	6.7	132	7.5
40-44	222	6.6	108	6.6	114	6.5
45-49	177	5.2	88	5.4	89	5.1
50-54	220	6.5	97	6.0	123	7.0
55-59	188	5.6	79	4.9	109	6.2
60-64	108	3.2	49	3.0	59	3.3
65-69	86	2.5	32	2.0	53	3.0
70-74	61	1.8	25	1.5	36	2.1
75-79	35	1.0	19	1.2	15	0.9
80-84	23	0.7	7	0.5	16	0.9
85+	14	0.4	4	0.2	10	0.6
Хүн ам зүйн ачааллын нас						
0-14	1056	31.2	546	33.4	509	29.1
15-64	2110	62.4	999	61.2	1111	63.4
65+	218	6.5	88	5.4	131	7.5
Хүүхэд, насанд хүрсэн хүн ам						
Хүүхэд (0-17 нас)	1234	36.5	631	38.6	604	34.3
Насанд хүрэгчид (18 ба түүнээс дээш насны)	2150	63.5	1002	61.4	1148	65.7

Хүснэгт НН.3 - НН.5-д өрхийн суурь мэдээлэл болон 15-49 насны эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүд, 5 хүртэлх насны хүүхдийн судалгааны абсолют тоо (жигнээгүй)-ноос гадна нийт хүн амд тархаасан (жигнэсэн) мэдээллийг харуулсан. Судалгаанд бүрэн хамрагдсан өрх, эмэгтэй, эрэгтэй, 5 хүртэлх насны хүүхдийн сонгосон шинж байдлаар үзүүлсэн мэдээлэл уг тайланд оруулсан үндсэн үр дүнг тайлбарлахад маш их ач холбогдолтойгоос гадна энэ нь судалгааны төлөөлөх чадварыг харуулж байгаа юм. Үлдсэн хүснэгт нь зөвхөн жигнэгдсэн тоог харуулж байгаа бөгөөд Хавсралт А-аас хэрхэн жигнэсэн талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг авч болно.

Хүснэгт НН.3-т өрхийн шинж байдлыг үзүүлсэн. Хүснэгтээс өрхийн мэдээллийг өрхийн тэргүүлэгчийн хүйс, хороо, өрхийн гишүүдийн тоо, өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол, үндэс угсаагаар нь харж болно. Уг шинж байдлууд нь энэхүү тайлангийн дараагийн хүснэгтүүдэд түгээмэл ашиглагдсан.

Хүснэгт НН.3-аас харахад Налайх дүүргийн нийт өрхийн 27.5 хувь нь эмэгтэй өрхийн тэргүүлэгчтэй байна. Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсролын байдлыг авч үзвэл 15.5 хувь нь бага боловсролтой эсвэл боловсрол эзэмшээгүй, 38.5 хувь нь суурь болон бүрэн дунд боловсролтой, 23.2 хувь нь мэргэжлийн болон тусгай дунд боловсролтой, 22.6 хувь нь дээд боловсролтой байна.

Нийт өрхийн 40.4 хувь нь 3-4 ам бүлтэй, 32.9 хувь нь 1-2 ам бүлтэй, 27.6 хувь нь 5 ба түүнээс олон ам бүлтэй бөгөөд нэг өрхийн ам бүлийн дундаж тоо 3.5 байна. Нийт өрхийн 73.2 хувь нь Халх өрхийн тэргүүлэгчтэй, 26.6 хувь Халхаас бусад үндэс угсаатай өрхийн тэргүүлэгчтэй байна.

Хүснэгт НН.3: Өрхийн бүтэц

Судалгаанд хамрагдсан өрхийн хувийн жин, сонгосон үзүүлэлтээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Жигнэсэн хувь	Өрхийн тоо	
		Жигнэсэн	Жигнээгүй
Бүгд	100.0	975	975
Өрхийн тэргүүлэгчийн хүйс			
Эрэгтэй	72.5	707	701
Эмэгтэй	27.5	268	274
Хороо			
1-р хороо	14.5	142	148
2-р хороо	22.3	217	245
3-р хороо	17.3	168	144
4-р хороо	18.7	182	171
5-р хороо	8.6	84	75
6-р хороо	9.5	93	72
7-р хороо	9.0	88	120
Өрхий ам бүлийн тоо			
1	13.0	127	122
2	19.9	194	196
3	19.2	187	190
4	21.2	207	210
5	14.2	139	137
6	8.3	81	80
7	3.1	30	30
8	0.7	7	7
9	0.2	2	2
10+	0.1	1	1
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол			
Боловсролгүй	5.1	50	47
Бага	10.4	102	100
Суурь	19.2	188	180
Бүрэн дунд	19.3	189	194
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	23.2	226	225
Дээд	22.6	221	228
Хариулаагүй/ мэдэхгүй	0.1	1	1
Өрхийн аж байдлын түвшин			
Доогуур	20.8	203	198
Дунджаас доогуур	19.9	194	183
Дундаж	18.5	180	176
Дунджаас дээгүүр	20.1	196	200
Дээгүүр	20.7	202	218
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа			
Халх	73.2	713	720
Бусад	26.6	260	253
Хариулаагүй/ мэдэхгүй	0.2	2	2
Өрхийн ам бүлийн дундаж тоо	3.5	975	975

Судалгаанд хамрагдсан 15-49 насны эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүд, 5 хүртэлх насны хүүхдүүдийн шинж байдал

15-49 насны эмэгтэйчүүд, 15-49 насны эрэгтэйчүүд, 5 хүртэлх насны хүүхдүүдийн ерөнхий шинж байдлыг Хүснэгт НН4, НН4М, НН5-д харгалзуулан үзүүлсэн. Стандарт түүврийн жин ашигласан тул дээрх хүснэгтүүдэд жигнэгдээгүй болон жигнэгдсэн ажиглалтын тоо тэнцүү байгаа болно. Эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүд, хүүхдийн шинж байдлаарх тоо мэдээллийг харуулсан хүснэгтэд тухайн шинж байдал тус бүр дэх ажиглалтын утгыг харуулсан болно.

Хүснэгт НН.4-д 15-49 насны эмэгтэйчүүдийг шинж байдлаар нь харуулсан. Хороо, насны бүлэг, гэрлэлтийн байдал, хүүхэд төрүүлсэн эсэх, сүүлийн 2 жилийн төрөлт, боловсролын түвшин¹, өрхийн аж байдлын түвшин² болон өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа зэрэг мэдээллийг харуулсан.

Судалгаанд хамрагдсан нийт эмэгтэйчүүдээс 2 ба 4-р хороонд тус бүр 22.3-22.5 хувь нь, 1 ба 3-р хороонд тус бүр 17.7-17.8 хувь нь амьдарч байхад 5,6,7 дугаар хороонд нийтдээ 19.7 хувь нь амьдарч байна.

Насны бүлгээр авч үзвэл, 45-49 насны эмэгтэйчүүд нийт эмэгтэйчүүдийн 10.8 хувийг, 20-24 насны залуу эмэгтэйчүүд 12.4 хувийг эзэлж байхад бусад насны бүлгийн эмэгтэйчүүд 14.2-16.2 хувийг эзэлж байна.

Эмэгтэйчүүдийг гэрлэлтийн байдлаар нь авч үзэхэд 63.6 хувь нь гэр бүлтэй эсвэл хамтран амьдрагчтай, 28.5 хувь нь огт гэрлээгүй, 4.9 хувь нь гэрлэлтээ цуцлуулсан, 2.3 хувь нь бэлбэсэн, 0.7 хувь нь тусдаа амьдардаг хүмүүс байна. Мөн нийт эмэгтэйчүүдийн 18.5 хувь нь судалгааны өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлжээ. Эмэгтэйчүүдийн эзэмшсэн боловсролын түвшинг авч үзвэл судалгаанд хамрагдсан нийт эмэгтэйчүүдийн 1.0 хувь нь боловсролгүй, 2.8 хувь нь бага, 19.6 хувь нь суурь, 33.5 хувь нь бүрэн дунд, 15.4 хувь нь техникийн болон мэргэжлийн дунд, 27.7 хувь нь дээд боловсролтой байна.

¹ Өөрөөр томъёолоогүй тохиолдолд энэхүү тайланд шинж байдлаар ашигласан "боловсрол" гэдэгт судалгаанд хамрагдагчийн боловсролын хүрсэн хамгийн дээд түвшинг ойлгоно.

² Өрхийн аж байдлын түвшинд хамааралтай хэрэглээний эд зүйл, сууцны нөхцөл, ус болон ариун цэврийн байгууламж, бусад үзүүлэлтүүдийн талаарх мэдээллийг ашиглан өрхийн хөрөнгө (дээр дурдсан үзүүлэлтүүд) тус бүрт тохирох жинг өгснөөр (хүчин зүйлийн оноо) үндсэн бүрэлдэхүүний шинжилгээ хийгддэг. Өрх тус бүрийн хувь тухайн өрхийн эзэмшдэг эд зүйл хөрөнгө болон тэдгээрийн жинд суурилан аж байдлын оноог тооцдог. Судалгаанд хамрагдсан өрхийн хүн амыг тэдгээрийн амьдардаг өрхийн аж байдлын онооны дагуу хамгийн багаас (доогуур) хамгийн их (дээгүүр) хүртэл 5 тэнцүү бүлэг болгон хуваадаг. Уг тооцоонд дараах эд зүйл, үзүүлэлтүүдийг ашигласан: ундны усны эх үүсвэр, ариун цэврийн байгууламжийн төрөл болон хамтарч хэрэглэдэг эсэх, гар угаах газрын үзүүлэлт, өрхийн сууцны төрөл, унтлагын өрөөний тоо, шал, хана, таазны материал, халаалтын эх үүсвэр, халаалтандаа хэрэглэдэг түлшний төрөл, хоолоо болгохдоо ашигладаг түлшний төрөл, цахилгаантай эсэх, өрхийн эд зүйл: нарны цахилгаан эх үүсгүүр, компьютер, интернет, телевиз, радио, суурин утас, хөргөгч, угаалгын машин, тоос сорогч, номын сан; өрхийн гишүүдэд байдаг эд зүйл: бугуйн цаг, гар утас, зургийн аппарат, унадаг дугуй, мотоцикл, хөсөг тэрэг, машин, трактор; сууцны эзэмшил, тариалангийн талбайтай эсэх, мал, амьтантай эсэх, банкинд данстай эсэх. Аж байдлын индекс нь өрхийн хөрөнгийн талаарх мэдээллийг урт хугацаанд ашиглана гэж төсөөлдөг бөгөөд өрхийг доогуур аж байдлаас, дээгүүр аж байдалтай гэж аж байдлаар нь эрэмбэлдэг. Аж байдлын индекс нь одоогийн орлого, зарлагын түвшин болон бодит ядуурлын талаарх мэдээллийг илэрхийлдэггүй. Аж байдлын онооны тооцоолол нь зөвхөн тодорхой мэдээллийн хувьд боломжтой байдаг. Аж байдлын индекс тооцох талаар дэлгэрэнгүй мэдээллийг Ручтейн болон Жонсон, 2004, Филмер ант Притчет, 2001, Гваткин болон бусад 2000-аас олж болно.

Хүснэгт НН.4: Эмэгтэйчүүдийн шинж байдал

Судалгаанд хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувийн жин, сонгосон үзүүлэлтээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Жигнэсэн хувь	Эмэгтэйчүүдийн тоо	
		Жигнэсэн	Жигнээгүй
Бүгд	100.0	758	758
Хороо			
1-р хороо	17.8	135	137
2-р хороо	22.3	169	190
3-р хороо	17.7	134	114
4-р хороо	22.5	170	158
5-р хороо	6.8	52	46
6-р хороо	4.7	36	28
7-р хороо	8.2	62	85
Насны бүлэг			
15-19	16.2	123	123
20-24	12.4	94	95
25-29	15.1	114	117
30-34	15.3	116	111
35-39	16.0	121	118
40-44	14.2	107	110
45-49	10.8	82	84
Гэрлэлтийн байдал			
Гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай	63.6	482	480
Бэлбэсэн	2.3	17	17
Салсан	4.9	37	38
Тусгаарласан	0.7	5	6
Огт гэрлэж/ хамтран амьдарч байгаагүй	28.5	216	217
Хүүхэд төрүүлсэн эсэх			
Огт хүүхэд төрүүлж байгаагүй	29.2	221	223
Хүүхэд төрүүлж байсан	70.8	537	535
Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн	18.5	140	137
Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлээгүй	52.4	397	398
Боловсрол			
Боловсролгүй	1.0	7	9
Бага	2.8	21	19
Суурь	19.6	149	144
Бүрэн дунд	33.5	254	254
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	15.4	117	112
Дээд	27.7	210	220
Өрхийн аж байдлын түвшин			
Доогуур	19.6	149	146
Дунджаас доогуур	21.0	159	151
Дундаж	19.3	146	141
Дунджаас дээгүүр	21.9	166	170
Дээгүүр	18.2	138	150
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа			
Халх	70.9	538	547
Бусад	28.8	218	209
Хариулаагүй/ мэдэхгүй	0.3	2	2

Хүснэгт НН.4М: Эрэгтэйчүүдийн шинж байдал

Судалгаанд хамрагдсан 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувийн жин, сонгосон үзүүлэлтээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Жигнэсэн хувь	Эрэгтэйчүүдийн тоо	
		Жигнэсэн	Жигнээгүй
Бүгд	100.0	296	296
Хороо			
1-р хороо	14.7	43	45
2-р хороо	21.5	63	71
3-р хороо	19.2	57	48
4-р хороо	24.4	72	67
5-р хороо	6.4	19	17
6-р хороо	4.9	14	11
7-р хороо	9.0	27	37
Насны бүлэг			
15-19	16.4	49	49
20-24	14.1	42	43
25-29	14.3	42	44
30-34	16.2	48	47
35-39	13.2	39	38
40-44	13.6	40	38
45-49	12.2	36	37
Гэрлэлтийн байдал			
Гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай	64.0	189	188
Бэлбэсэн	0.4	1	1
Салсан	3.8	11	10
Тусгаарласан	0.7	2	2
Огт гэрлэж/ хамтран амьдарч байгаагүй	31.1	92	95
Төрсөн хүүхэдтэй эсэх			
Төрсөн хүүхэдтэй	65.1	193	189
Төрсөн хүүхэдгүй	34.9	103	107
Боловсрол			
Боловсролгүй	5.1	15	14
Бага	5.6	17	16
Суурь	22.2	66	64
Бүрэн дунд	29.6	88	90
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	25.4	75	75
Дээд	12.3	36	37
Өрхийн аж байдлын түвшин			
Доогуур	17.0	50	49
Дунджаас доогуур	14.7	43	42
Дундаж	24.8	74	70
Дунджаас дээгүүр	25.8	76	78
Дээгүүр	17.7	52	57
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа			
Халх	71.6	212	214
Бусад	28.1	83	81
Хариулаагүй/ мэдэхгүй	0.3	1	1

Хүснэгт НН.4М-д 15-49 насны эрэгтэйчүүдийг шинж байдлаар нь харуулахдаа хороо, насны бүлэг, гэрлэлтийн байдал, төрсөн хүүхэдтэй эсэх, боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлын түвшин болон өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа зэрэг мэдээллийг харуулсан.

Судалгаанд хамрагдсан нийт эрэгтэйчүүдийн 64.0 хувь нь гэр бүлтэй эсвэл хамтран амьдрагчтай, 31.1 хувь нь огт гэрлээгүй, 3.8 хувь нь гэрлэлтээ цуцлуулсан, үлдэх 1.1 хувь нь тусгаарласан болон бэлбэсэн эрэгтэйчүүд байна. Эрэгтэйчүүдийн боловсролын түвшинг авч үзэхэд эмэгтэйчүүдийнхээс харьцангуй доогуур буюу 5.1 хувь нь боловсролгүй, 5.6 хувь нь бага, 22.2 хувь нь суурь, 29.6 хувь нь бүрэн дунд, 25.4 хувь нь техникийн болон мэргэжлийн дунд, 12.3 хувь нь дээд боловсролтой эрэгтэйчүүд байна. Эрэгтэйчүүдийн 65.1 хувь нь төрсөн хүүхэдтэй, насны бүлгийн хувьд 45-49 насны эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь хамгийн бага буюу 12.2 байна. 20-24 насны залуу эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь 14.1 байгаа нь энэ насны эмэгтэйчүүдийнхээс (12.4) бага зэрэг өндөр байна.

Хүснэгт НН.5: Тав хүртэлх насны хүүхдийн шинж байдал

Судалгаанд хамрагдсан 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувийн жин, сонгосон үзүүлэлтээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Жигнэсэн хувь	5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	
		Жигнэсэн	Жигнээгүй
Бүгд	100.0	374	374
Хүйс			
Эрэгтэй	51.1	191	189
Эмэгтэй	48.9	183	185
Хороо			
1-р хороо	15.1	57	57
2-р хороо	24.1	90	104
3-р хороо	16.5	62	53
4-р хороо	21.0	79	73
5-р хороо	6.7	25	23
6-р хороо	8.8	33	26
7-р хороо	7.8	29	38
Насны бүлэг			
0-5 сартай	9.2	34	32
6-11 сартай	8.7	32	33
12-23 сартай	21.8	81	82
24-35 сартай	18.5	69	71
36-47 сартай	20.5	77	76
48-59 сартай	21.4	80	80
5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулгад хариулагч			
Ээж	93.9	351	352
Асрамжлагч	6.1	23	22
Эхийн боловсрол^а			
Боловсролгүй	0.4	2	2
Бага	3.9	15	13
Суурь	15.2	57	56
Бүрэн дунд	28.1	105	104
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	17.7	66	63
Дээд	34.7	130	136
Өрхийн аж байдлын түвшин			
Доогуур	23.4	87	87
Дунджаас доогуур	22.7	85	78
Дундаж	19.0	71	69
Дунджаас дээгүүр	14.2	53	53
Дээгүүр	20.7	77	87
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа			
Халх	74.5	278	281
Бусад	25.2	94	92
Хариулаагүй/ мэдэхгүй	0.3	1	1

^а Тайлангийн бүх хүснэгтэд "Эхийн боловсрол" гэдэгт 5 хүртэлх насны хүүхдийн эхийн, хэрвээ эх нь эзгүй эсвэл нас барсан тохиолдолд хүүхдийн асуулгад хариулсан асрамжлагчийн боловсролын түвшинг ойлгоно.

5 хүртэлх насны хүүхдийн зарим шинж байдлыг Хүснэгт НН.5-д үзүүлээ. Хүйс, хороо, насны бүлэг, эх/ асрамжлагчийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлын түвшин болон өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа зэрэг мэдээллийг харуулсан.

Судалгаанд 5 хүртэлх насны нийт 374 хүүхэд хамрагдсанаас 51.1 хувь нь хөвгүүд, 48.9 хувь нь охид байв. 5 хүртэлх насны хүүхдийн эхчүүдийн 0.4 хувь нь боловсролгүй,

3.9 хувь нь бага, 15.2 хувь нь суурь, 28.1 хувь нь бүрэн дунд, 17.7 хувь нь техникийн болон мэргэжлийн дунд, 34.7 хувь нь дээд боловсролтой байна. Харин хүүхдийн амьдарч байгаа өрхийн аж байдлаар нь авч үзвэл судалгаанд хамрагдсан 5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн 23.4 хувь нь доогуур, 22.7 хувь нь дунджаас доогуур, 19.0 хувь нь дундаж, 14.2 хувь нь дунджаас дээгүүр, 20.7 хувь нь дээгүүр аж байдалтай өрхөд амьдарч байна.

Судалгаанд хамрагдсан 5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн 93.9 хувийнх нь ээж өөрөө асуулгад хариулж, 6.1 хувийнх нь асуулгад асрамжлагч нь хариулсан байна.

Орон сууцны нөхцөл, өрхийн хөрөнгө, эд зүйлс, аж байдлын түвшин

Хүснэгт НН.6, НН7, НН.8 нь өрхийн орон сууцны нөхцөл, өрхийн аж байдлын түвшинг тодорхой харуулсан. Хүснэгт НН.6-д өрхийн сууц нь эрчим хүчний төвлөрсөн эх үүсвэртэй эсэх, өрхийн сууцны шал, дээвэр, ханын гаднах материал, хүн унтдаг өрөөний тоо зэрэг үзүүлэлтүүдийг хороогоор болон дүүргийн дүнгээр харууллаа.

Судалгаанд хамрагдсан нийт өрхийн 96.7 хувь цахилгаантай, 3.3 хувь нь цахилгаангүй байна. Цахилгаанаар хангагдсан байдлыг хороогоор авч үзвэл 2,5,7 дугаар хорооны өрхүүд цахилгаанаар бүрэн хангагдсан байхад 6-р хорооны өрхийн 83.4 хувь нь цахилгаантай, 16.6 хувь нь цахилгаангүй байна. Харин 1,3,4 дүгээр хорооны өрхүүдийн 94.3-97.7 хувийг цахилгаантай, 2.3-5.7 хувийг цахилгаангүй өрхүүд эзэлж байна.

Судалгаанд хамрагдсан нийт өрхийн 34.3 хувь нь хагас боловсруулсан³ материалаар хийсэн шалтай, 38.8 хувь нь гүйцэд боловсруулсан⁴ шалтай харин 23.3 хувь нь шалгүй байна.

Дээврийн хучилтын материалыг авч үзвэл нийт өрхийн 99.9 хувь нь гүйцэд боловсруулсан⁵ материалаар хийсэн байна.

³ Хагас боловсруулсан шалны материалд Мод, банзыг оруулсан.

⁴ Гүйцэд боловсруулсан шалны материалд Бетон/ цемент, Модон паркет, өнгөлсөн мод, Шахмал паркет (ламинат), Плитаг оруулсан.

⁵ Гүйцэд боловсруулсан дээврийн хучилтын материалд: гэрт амьдардаг бол гэрийн дээвэр давхар, байшинд амьдардаг бол Метал/ төмөр, Мод, банз, Цементэн черпица, Паалан черпица (вааран), Бетон/ цемент, Органик/ зөөлөн черпица, Хар цаас/ замын харыг тус тус оруулсан.

Хүснэгт НН.6: Өрхийн шинж байдал

Судалгаанд хамрагдсан өрхийн шинж байдал, хороогоор, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бүгд	Хороо						
		1-р хороо	2-р хороо	3-р хороо	4-р хороо	5-р хороо	6-р хороо	7-р хороо
Цахилгаан эрчим хүч								
Цахилгаантай	96.7	94.3	100.0	97.2	97.7	100.0	83.4	100.0
Цахилгаангүй	3.3	5.7	0.0	2.8	2.3	0.0	16.6	0.0
Шалны материал								
Шалгүй	23.3	36.4	5.6	28.8	21.6	13.6	49.1	20.6
Хагас боловсруулсан	34.3	40.6	29.7	40.6	37.4	32.6	21.8	32.3
Гүйцэд боловсруулсан	38.8	22.9	56.6	22.8	40.5	52.6	29.1	45.0
Бусад	3.6	0.0	8.1	7.8	0.5	1.2	0.0	2.2
Дээврийн материал								
Гүйцэд боловсруулсан	99.9	100.0	100.0	99.3	100.0	100.0	100.0	100.0
Бусад	0.1	0.0	0.0	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0
Гадна хана								
Хагас боловсруулсан	17.6	35.4	4.5	14.3	37.2	0.0	5.8	16.0
Гүйцэд боловсруулсан	82.0	64.0	95.5	84.3	62.3	100.0	94.2	84.0
Бусад	0.4	0.5	0.0	1.4	0.6	0.0	0.0	0.0
Хүн унтдаг өрөөний тоо								
1	71.2	87.6	57.1	78.7	61.3	68.0	90.0	68.8
2	24.4	11.0	34.6	19.3	32.7	27.9	8.4	26.5
3 ба түүнээс дээш	4.5	1.4	8.4	2.0	6.0	4.1	1.6	4.7
Дүн	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Өрхийн тоо	975	142	217	168	182	84	93	88
Унтлагын өрөөнд унтдаг хүний дундаж тоо	2.57	2.78	2.36	2.94	2.70	2.39	2.00	2.54

Судалгаанд хамрагдсан өрхийн 82.0 хувь гүйцэд боловсруулсан материалаар⁶, 17.6 хувь нь хагас боловсруулсан материалаар⁷ ханаа барьсан байна.

Судалгаанд хамрагдсан нийт өрхийн 71.2 хувь нь хүн унтдаг нэг, 24.4 хувь нь хүн унтдаг 2, 4.5 хувь нь хүн унтдаг 3 ба түүнээс дээш өрөөтэй байна.

Хүснэгт НН.7-д өрхийн болон өрхийн гишүүдийн эд зүйлсийг хороогоор болон дүүргийн дүнгээр, мөн сууцны өмчлөлийг харууллаа. Судалгаанд хамрагдсан өрхийн 96.6 хувь нь телевизортой, 87.6 хувь нь хөргөгчтэй, 31.6 хувь нь гэртээ компьютертэй, 23.4 хувь нь интернеттэй гэсэн байна. Харин гэртээ компьютер, интернеттэй өрхийн эзлэх хувь хороогоор харилцан адилгүй байна, тухайлбал 2 ба 5-р хороонд нийт өрхийн 40.3-47.7 хувь нь интернеттэй байхад 1 ба 6-р хорооны өрхийн ердөө 6.7-8.1 хувийг интернеттэй өрх эзэлж байна.

Судалгаанд хамрагдсан өрхийн 40.4 хувь нь автомашинтай, 15.8 хувь нь мал, тэжээвэр амьтантай, 2.6 хувь нь тариалангийн талбайтай гэжээ.

⁶ Гүйцэд боловсруулсан ханын материалд: Гэрт амьдардаг бол гэрийн туурга давхар, байшинд амьдардаг бол Бетон/цемент, Шохойтой/цементтэй чулуу, Блок, Өнгөлсөн түүхий тоосго, Мод, банз, дүнс, Өнгөлгөөний болон энгийн тоосгыг тус тус оруулсан.

⁷ Хагас боловсруулсан ханын материалд: Гэрт амьдардаг бол гэрийн туурга дан, Шавартай чулуу, Түүхий тоосго, Фанер, Шпал (дахин ашигласан мод)-ыг тус тус оруулсан.

Хүснэгт НН.7: Өрхийн болон өрхийн гишүүдийн эд зүйлс

Өрхийн хувь, өрхийн болон өрхийн гишүүдийн эзэмшдэг эд зүйлс болон сууцны өмчлөлөөр, хороогоор, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бүгд	Хороо						
		1-р хороо	2-р хороо	3-р хороо	4-р хороо	5-р хороо	6-р хороо	7-р хороо
Өрхийн эд зүйлс								
Радио хүлээн авагч	12.7	7.6	11.7	12.0	13.2	12.8	19.7	15.5
Телевиз	96.6	95.1	99.2	97.2	95.9	100.0	91.0	95.4
Суурин телефон утас	6.3	2.5	14.8	2.8	1.7	8.5	8.7	2.3
Хөргөгч	87.6	80.3	95.3	89.6	84.8	85.9	77.4	94.8
Нар, салхины эрчим хүчний үүсвэр	2.8	5.0	0.0	2.1	1.2	1.2	15.0	0.0
Компьютер	31.6	21.6	51.6	25.1	30.1	35.6	9.6	33.6
Интернетийн холболт, модем	23.4	8.1	47.7	15.4	15.5	40.3	6.7	21.4
Угаалгын машин	76.7	56.2	88.6	74.8	79.7	87.1	67.2	78.3
Тоос сорогч	36.4	21.1	52.2	27.8	37.0	59.2	14.1	38.6
Номын сан	22.2	8.6	35.4	19.3	17.7	33.3	12.8	25.4
Богино долгионы зуух	25.8	16.7	38.8	21.5	19.3	42.7	8.4	32.1
Индүү	83.0	75.9	94.6	77.0	83.5	90.0	66.8	86.3
Мотоцикл	3.4	3.3	2.3	3.5	4.0	6.6	5.4	0.0
Ердийн хөсөг	3.1	2.7	1.0	0.7	1.2	0.0	21.8	0.9
Автомашин	40.4	30.4	48.6	32.7	47.5	47.5	28.9	41.6
Трактор	0.7	0.0	0.0	2.1	0.6	0.0	2.8	0.0
Газар, мал, тэжээвэр амьтан								
Тариалангийн талбай	2.6	0.5	2.9	0.6	4.5	1.4	4.1	4.4
Мал, тэжээвэр амьтан	15.8	11.9	8.3	15.4	15.9	20.8	38.7	11.8
Өрхийн хэн нэг гишүүний эд зүйлс								
Бугуйн цаг	50.6	35.7	66.6	45.5	44.4	58.0	42.3	59.1
Гар утас	97.3	97.3	98.2	95.9	98.8	96.4	92.6	100.0
Унадаг дугуй	7.5	2.1	10.3	6.8	8.9	5.8	7.3	9.1
Видео камер, зургийн аппарат	16.5	4.0	28.1	11.0	14.1	28.6	10.8	18.5
Банкны данс	46.7	24.8	56.6	49.3	38.9	54.1	54.9	52.6
Сууцны өмчлөл								
Өөрийн сууц	86.7	81.3	85.4	90.1	92.3	67.2	93.4	91.6
Өөрийн сууц биш	13.3	18.7	14.6	9.9	7.7	32.8	6.6	8.4
Түрээсэлдэг	4.0	3.4	6.6	2.9	0.6	10.9	2.5	2.4
Бусад	9.4	15.2	8.0	7.0	7.1	21.9	4.2	6.0
Хариулаагүй	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дүн	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Өрхийн тоо	975	142	217	168	182	84	93	88

Сууцны өмчлөлийн хувьд нийт өрхийн 86.7 хувь нь өөрийн өмчлөлийн сууцанд, 13.3 хувь нь бусдын сууцанд, үүнээс 4.0 хувь нь л түрээс төлдөг байна. Өрхийн аж байдлын түвшинд хамаатай хэрэглээний эд зүйл, сууцны нөхцөл, ус болон ариун цэврийн байгууламж, бусад үзүүлэлтийн талаарх мэдээллийг ашиглан өрхийн эд зүйл (дээр дурдсан үзүүлэлтүүд) тус бүрт тохирох хүчин зүйлийн оноо өгч, үндсэн бүрэлдэхүүний шинжилгээг хийдэг.

Өрх тус бүрийн хувьд тухайн өрхийн эзэмшдэг эд зүйл, хөрөнгө болон тэдгээрийн жинд суурилан аж байдлын оноог тооцдог⁸. Судалгаанд хамрагдсан өрхийн хүн амыг тэдний амьдардаг өрхийн аж байдлын онооны дагуу хамгийн багаас (доогуур) хамгийн их (дээгүүр) хүртэл эрэмбэлэн 5 тэнцүү бүлэг болгон хуваасан.

Хүснэгт НН.8-т өрхийн аж байдлыг оршин суугаа хороо болон дүүргийн дүнгээр харуулав. Хүснэгтээс харахад аж байдлын түвшин нь хороодоор нэлээд ялгаатай байна.

Хүснэгт НН.8: Өрхийн аж байдлын түвшин

Өрхийн хүн амын хувь, өрхийн аж байдлын түвшнээр, хороогоор, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн аж байдлын түвшин					Дүн	Өрхийн хүн амын тоо
	Доогуур	Дунджаас доогуур	Дундаж	Дунджаас дээгүүр	Дээгүүр		
Бүгд	20.0	20.0	20.0	20.0	20.0	100.0	3384
Хороо							
1-р хороо	37.7	27.5	21.3	13.5	0.0	100.0	487
2-р хороо	7.9	4.6	6.0	14.1	67.4	100.0	743
3-р хороо	24.4	19.7	30.5	25.5	0.0	100.0	613
4-р хороо	19.5	28.8	25.4	26.0	0.3	100.0	719
5-р хороо	14.8	8.6	9.4	11.7	55.6	100.0	277
6-р хороо	24.5	44.6	16.4	13.5	1.0	100.0	240
7-р хороо	14.5	16.6	30.7	32.7	5.5	100.0	304

Хүснэгтээс харахад 2-р хорооны 10 өрх тутмын 8 өрх, 5-р хорооны 10 өрх тутмын 7 өрхийн хүн амын аж байдал дунджаас дээгүүр бүлгүүдэд хамаарч байхад 1 ба 6-р хорооны 10 өрх тутмын 7 өрх нь аж байдлын дунджаас доогуурх хоёр бүлэгт хамаарч байна.

⁸ Аж байдлын индекс тооцох талаар дэлгэрэнгүй мэдээллийг доорх эх үүсвэрүүдээс харна уу.

Д.Филмер болон Л.Притчет, 2001. "Зардлын мэдээлэлгүйгээр аж байдлын нөлөөллийг тооцох нь: Энэтхэгийн мужуудад боловсролын хамрагдалтад ашиглах нь". Хүн ам зүй 38(1): 115-132.

С.О. Рутстейн болон К.Жонсон, 2004. Хүн ам зүй, эрүүл мэндийн судалгаа Аж байдлын индекс. ХАЗЭМС Харьцуулсан тайлан Дугаар 6. Калвертон, Мэриланд: ОРК Макро

С.О. Рутстейн, 2008. ХАЗЭМС Аж байдлын индекс: Хот, хөдөөд чиглэх нь. ХАЗЭМС Ажлын материал Дугаар 60. Калвертон, Мэриланд: Макро Интернэшнл.

БҮЛЭГ IV

Хүүхдийн эндэгдэл

Нялхсын болон тав хүртэлх насны хүүхдийн нас баралтыг бууруулах нь Мянганы Хөгжлийн Зорилт (МХЗ)-ын тэргүүн зорилтуудын нэг юм. Энэхүү зорилтын хэрэгжилтийг хянах, үнэлэх нь чухал бөгөөд нарийн төвөгтэй ажил юм.

Нялхсын эндэгдлийн түвшин гэдэг нь хүүхэд нэг нас хүрэхээсээ өмнө нас барах магадлалыг, түүнчлэн тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл гэдэг нь хүүхэд таван нас хүрэхээсээ өмнө нас барах магадлал юм.

Хүүхдийн эндэгдлийн шууд бус аргын тооцоонд 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн таван насны (эхний төрөлтөөс хойшхи хугацаа) бүлэг дэх төрүүлсэн хүүхдийн дундаж тоо мөн дээрхийн адил эмэгтэйчүүдийн таван насны (эхний төрөлтөөс хойшхи хугацаа) бүлэг дэх нас барсан хүүхдийн харьцаа зэрэг мэдээллийг ашигласан. Энэхүү арга нь хүүхдийн нас барах эрсдэлд өртөх хугацаа нь нас баралтын тухайн насан дахь хэв хаягтай ойролцоо байна гэсэн таамаглал дэвшүүлж эмэгтэйчүүдийн насны (эхний төрөлтөөс хойшхи хугацаа) бүлэг тус бүр дэх тэдний хүүхдийн эндэгдлийн харьцааг нас барах магадлал болгон хувиргадаг.

Дээр дурдсан нас баралтын мэдээлэлд үндэслэн нийслэлийн Налайх дүүргийн хувьд Коале-Демений Баруун загварыг хамгийн тохиромжтой наслалтын загвар хүснэгтээр сонгон ашиглаж хүүхдийн нас баралтыг тооцлоо. Хүснэгт СМ.1-д нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшинг харууллаа.

Хүснэгт СМ.1: Хүүхдийн эндэгдэл

Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, Коале-Деменийн Баруун загвар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Нялхсын эндэгдэл ¹	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл ²
Бүгд	13	15

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 1.2, МХЗ-ын үзүүлэлт 4.2

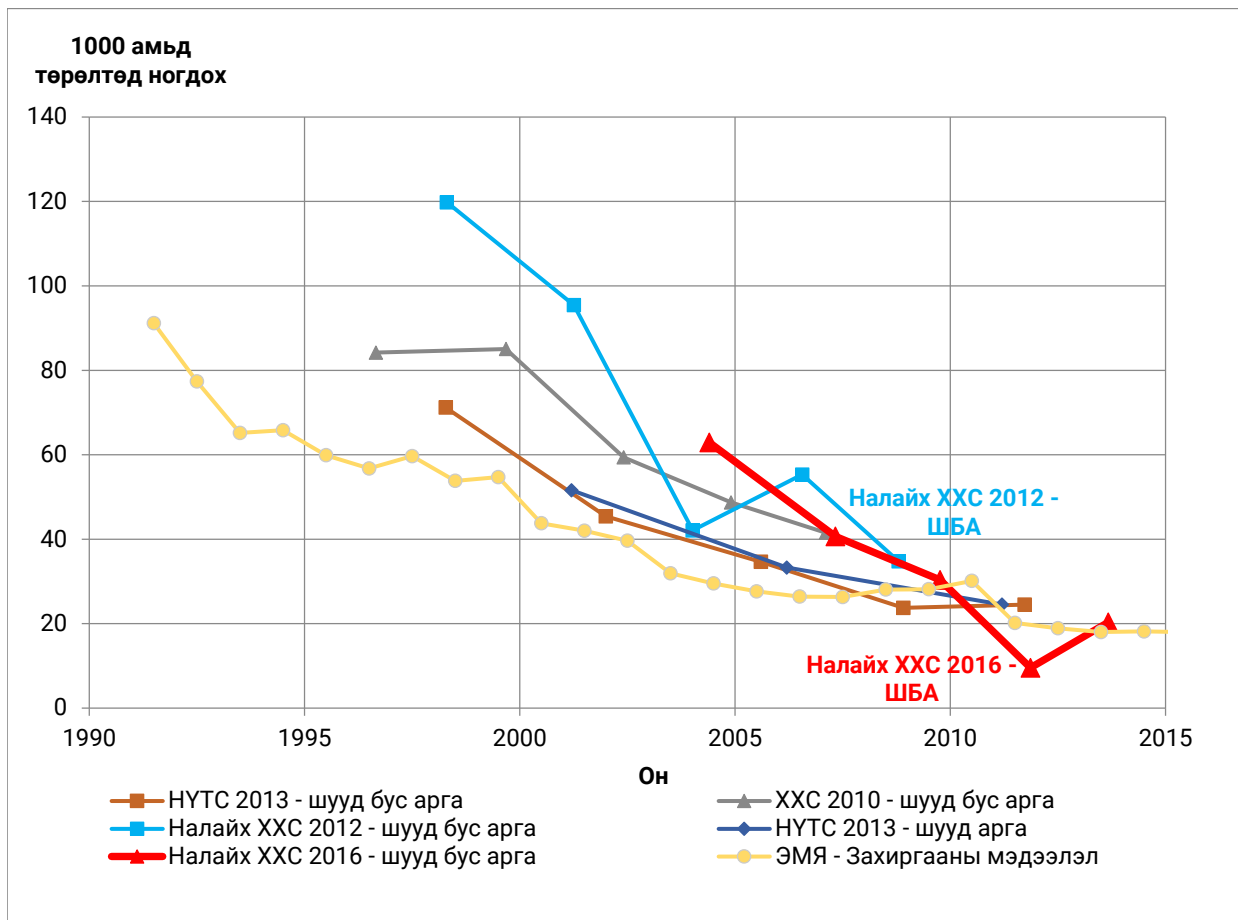
² ХХС-ны үзүүлэлт 1.1, МХЗ-ын үзүүлэлт 4.1

Уг түвшин нь 2012 оны 6 сард хамаарах бөгөөд Коале-Деменийн Баруун загварт суурилсан.

Налайх дүүрэгт 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 13, 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 15 гарч байна. Энэхүү тооцоололд хамаарах тайлант хугацаа нь 2012 оны 6 дугаар сар юм.

Судалгааны үр дүнгээр гарсан нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшинг бусад эх үүсвэрийн мэдээлэлтэй харьцуулж үзэхэд бүгд адилхан буурч байгаа нь Зураг СМ.1-ээс харагдаж байна.

Зураг СМ.1: 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшний хандлага, Налайх дүүрэг, 2016 он

Энэхүү тооцоолол маш цөөхөн жигнээгүй ажиглалт дээр үндэслэн хийгдсэн тул шинж байдлаар дүн шинжилгээ хийх боломжгүй юм.

БҮЛЭГ V

Хоол тэжээл

Бага жинтэй төрөлт

Хүүхдийн төрөх үеийн жин зөвхөн эхийн эрүүл мэнд, хоол тэжээлийн байдлыг илтгээд зогсохгүй, нярайн эсэн мэнд торних, өсч хөгжих, удаан хугацаанд эрүүл байх, нийгэм, сэтгэл зүйн хувьд зөв хүн болж төлөвших үндэс болдог. Бага жинтэй төрөлт (2500 граммаас бага) хүүхдийн эрүүл мэндэд маш олон эрсдэлийг авчирдаг. Эхийн хэвлийд байхдаа хоол тэжээлийн дуталтай байсан хүүхэд амьдралынхаа эрт үе (эхний өдөр, сар, жилүүдэд)-д эндэх өндөр эрсдэлтэй байдаг. Эсэн мэнд амьдарч чадсан ч дархлааны тогтолцооны хэвийн үйл ажиллагаа алдагдах, амьдралынхаа туршид өвчлөх өндөр эрсдэлтэй, хоол тэжээлийн дуталд өртөх, булчингийн хүч багатай байх магадлалтай ажээ. Мөн ахимаг насандаа чихрийн шижин, зүрх судасны өвчнөөр өвчлөх нь элбэг тохиолддог. Түүнчлэн, бага жинтэй төрсөн хүүхдийн оюун ухаан (IQ), сэтгэн бодох чадамж нь буурдаг тул тэдний сурах ба ажиллах чадварт сөргөөр нөлөөлдөг юм.

Хөгжиж буй орнуудад тохиолдож буй бага жинтэй төрөлт нь нэн тэргүүнд эхийн эрүүл мэнд ба хоол тэжээлийн дутлаас шалтгаалж байна. Бага жинтэй төрөлтөд дараах 3 хүчин зүйл хамгийн ихээр нөлөөлдөг ажээ. Тодруулбал, эхийн жирэмслэхийн өмнөх хоол тэжээлийн дутал, эхийн чац бага байх явдал (ихэвчлэн хүүхэд насны тэжээлийн дутал болон өвчлөлөөс шалтгаалсан) болон жирэмсний явцад хангалтгүй хоол тэжээлтэй байснаас бага жинтэй хүүхэд төрүүлдэг. Жирэмсний явцад эхийн биеийн жин зохистой хэмжээнээс багаар нэмэгдэх нь ургийн өсөлт хоцролтын шалтгааны ихээхэн хувийг эзэлдэг юм. Харин хөгжингүй, үйлдвэржсэн орнуудад жирэмсэн эхийн тамхины хэрэглээ бага жинтэй төрөлтийн голлох шалтгаан болж байна. Мөн хөгжингүй болон хөгжиж буй орнуудад бие махбодийн өсөлт, хөгжил нь бүрэн гүйцээгүй өсвөр насны оксид жирэмсэлснээр хоол тэжээлийн дуталтай ураг тээхэд хүргэж байна.

Хөгжиж буй орнуудад тулгамдаж буй дараагийн томоохон асуудлын нэг бол төрж байгаа нярайн талаас илүү хувийг төрөх үед нь жинлэхгүй байгаа явдал юм. Бага жинтэй төрөлтийн эзлэх хувийг тооцохдоо өмнө нь эрүүл мэндийн байгууллагын тоо баримтыг үндэслэн гаргадаг байв. Гэхдээ энэ арга нь хөгжиж буй дийлэнх орнуудын хувьд алдаатай болох нь тогтоогдсон юм. Учир нь эдгээр орнуудад нярай хүүхдийн ихэнх нь гэрийн нөхцөлд төрдөг тул уг тоо баримт нийт төрөлтийг бүрэн төлөөлж чаддаггүй. Харин манай улсын хувьд бараг бүх төрөлт эмнэлэгт явагддаг бөгөөд төрсөн даруй хүүхдийн жинг хэмжих нь дадал болсон байдаг тул хөгжиж буй зарим улс орнуудтай харьцуулахад давуу талтай юм. Зарим улс орнуудад, нэлээд олон хүүхдийг төрөх үед нь жинлэдэггүй тул зөвхөн жинлэсэн хүүхдийн үзүүлэлтээр бага жинтэй төрөлтийг тооцох нь нийт төрөлтийг төлөөлж чадахгүй, алдаатай дүн гардаг тул бага жинтэй төрөлтийн тархалтыг үнэн зөв тогтоох боломжгүй юм. Иймд, ХХС-нд 2500 грамаас бага жинтэй төрөлтийн эзлэх хувийг тогтоохдоо 2 төрлийн асуултыг ашигласан. Хүүхдийн биеийн жингийн талаарх эхийн үнэлгээ (маш бага, дунджаас бага, дундаж, дунджаас их, маш их) болон хүүхдийг төрөх үед нь жинлэсэн тухай эхийн өгсөн мэдээлэл эсвэл эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтэр дэх тэмдэглэл гэсэн 2 эх үүсвэрээс судалгааны мэдээллийг цуглуулсан.¹

¹ Тооцооллын арга зүйг дэлгэрэнгүйгээр дараах номноос харж болно. Боерма, Ж. Т., Вэйнштэйн, К. Л., Ручтэйн, С.О., болон Соммерфелт, А. И., 1996. Хөгжиж байгаа орнуудын төрөх үеийн жингийн мэдээлэл: Судалгаа тусалж чадах уу? ДЭМБ-ын Бюллетень, 74(2), 209-16.

Налайх дүүргийн хэмжээнд судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн бүх хүүхдийг төрөхөд нь жинлэсэн бөгөөд тэдний 7.8 хувь нь 2500 грамаас бага жинтэй төржээ (Хүснэгт NU.1).

Бага жинтэй төрөлт анхны төрөлтийн хувьд 3.5 хувь байхад, 2-3 дахь төрөлтийн хувьд 7.0 хувь, 4-5 дахь төрөлтөд 14.0 хувь байгаа нь эхийн төрөлтийн тоо нэмэгдэх тутам бага жинтэй хүүхэд төрөлт ихсэх хандлага ажиглагдаж байна.

Эхийн насны ангиллаар авч үзвэл 20-34 насны эхчүүдээс төрсөн хүүхдийн 6.8 хувь нь бага жинтэй төрсөн байхад 35-49 насны эхчүүдээс төрсөн хүүхдийн 11.5 хувь нь бага жинтэй төрсөн байна.

Хүснэгт NU.1: Бага жинтэй төрөлт

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд 2500 грамаас бага жинтэй төрсөн хүүхдийн хувь, төрөх үед нь жинлэсэн хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрөлтийн хувь, төрөх үеийн хэмжээг эхийн үнэлснээр					Дүн	Амьд төрөлтийн хувь:		Судалгааны өмнөх 2 жилд төрүүлсэн сүүлийн хүүхдийн тоо
	Маш бага	Дунджаас бага	Дундаж	Дунджаас том, маш том	Мэдэхгүй		2,500 грамаас бага жинтэй ¹	Төрөх үед нь жинлэсэн ²	
Бүгд	3.6	7.9	62.6	25.9	0.0	100.0	7.8	100	140
Төрөх үеийн эхийн нас									
20 хүртэл	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	100.0	4
20-34	3.4	5.4	64.3	26.8	0.0	100.0	6.8	100	103
35-49	(4.6)	(16.8)	(55.8)	(22.8)	(0.0)	100.0	(11.5)	100	33
Төрөлтийн дараалал									
1	(0.0)	(2.1)	(68.4)	(29.4)	(0.0)	100.0	(3.5)	100.0	35
2-3	3.2	6.1	67.4	23.4	0.0	100.0	7.0	100.0	72
4-5	(9.2)	(15.8)	(44.5)	(30.6)	(0.0)	100.0	(14.0)	100.0	30
6+	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	100.0	3

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 2.20 - Бага жинтэй төрөлт

² ХХС-ны үзүүлэлт 2.21 - Төрөх үед нь жинлэсэн хүүхэд

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хоол тэжээлийн байдал

Хүүхдийн хоол тэжээлийн байдал нь тэдний эрүүл мэндийн илэрхийлэл болдог. Хэрэв хүүхэд тохиромжтой хоол хүнсээр бүрэн хангагдаж, олон дахин өвчлөхгүй, асаргаа сувилгаа сайтай байвал тэдний өсөлт бойжилт зохих түвшинд байхаас гадна хоол тэжээлийн байдал нь хэвийн байдаг.

Дэлхий дахинд тохиолдож буй хүүхдийн эндэгдлийн талаас илүү хувь нь хоол тэжээлийн эмгэгтэй холбоотой байна. Хоол тэжээлийн дуталтай хүүхэд түгээмэл тохиолдох хүүхдийн өвчнөөр эндэх, эсэн мэнд амьдарч чадсан зарим нэг нь өвчлөмтгий, өсөлт бойжилтоор хоцрох эрсдэлтэй байдаг. Хоол тэжээлийн дутлын улмаас нас барсан 4 хүүхэд тутмын 3 нь хөнгөн эсвэл дунд зэргийн дуталтай байсан нь хүүхдийн эндэх эрсдэл буюу эмзэг байдал хоол тэжээлийн дутлын хэлбэрээс

хамаарахгүй болохыг илтгэж байна. Мянганы хөгжлийн зорилт (МХЗ)-д өлсгөлөнг 2015 он гэхэд 1990 оны түвшнээс 50 хувиар бууруулна гэж заасан. Хоол тэжээлийн эмгэгийн тархалтыг бууруулснаар хүүхдийн эндэгдэл буурах болно.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн хоол тэжээлийн үндсэн 3 үзүүлэлтийн стандарт голчийг харьцангуй сайн хоол тэжээлийн байдалтай хүн амын мэдээлэлд үндэслэн тогтоосон байдаг. Хоол тэжээлийн дутлыг дээрх стандарт голчтой харьцуулан тооцох боломжтой. Энэхүү судалгаанд ДЭМБ-ын өсөлтийн стандартад суурилан тооцсон жишиг хүн амыг ашигласан болно.² Улмаар хоол тэжээлийн байдлыг илтгэх 3 шалгуур үзүүлэлтийг жишиг хүн амын голч утгаас хэлбэлзэх стандарт хазайлт (z-оноо)-аар тодорхойлдог.

Хүүхдийн биеийн жинг насанд харьцуулсан үзүүлэлт нь цочмог ба архаг хоол тэжээлийн дутлын аль алиныг нь илэрхийлдэг. Биеийн жин, насны харьцаа нь 5 хүртэлх насны хүүхдийн голч үзүүлэлтээс 2 стандарт хазайлтаас доогуур байвал дунд эсвэл хүнд зэргийн тураалтай, харин 3 СХ-аас доогуур байвал хүнд хэлбэрийн тураалтай гэж үнэлдэг.

Биеийн өндрийг насанд харьцуулсан үзүүлэлт нь хүүхдийн өсөлтийг илэрхийлэх хэмжигдэхүүн юм. Хоол тэжээлийн архаг дуталд хүүхэд өртвөл хүүхдийн өсөлт удааширч үеийнхнээсээ намхан болдог. Биеийн өндрийг насанд харьцуулсан үзүүлэлт нь 5 хүртэлх насны хүүхдийн голч утгаас 2 стандарт хазайлтаас доогуур байвал дунд эсвэл хүнд зэргийн өсөлт хоцролттой, харин 3 СХ-аас доогуур байвал хүнд хэлбэрийн өсөлт хоцролттой гэж үнэлдэг. Өсөлт хоцролт нь хүүхэд насандаа байвал зохих өндөрт хүрэхгүй буюу намхан байгааг харуулах бөгөөд энэ нь хоол тэжээлийн архаг дутлын илэрхийлэл болдог. Өсөлт хоцролт нь урт удаан хугацааны туршид хангалтгүй хооллож байсан, архаг өвчтэй болсон, олон дахин өвчилсөн зэргээс шалтгаалж үүсдэг.

Биеийн жинг өндөрт харьцуулсан үзүүлэлт нь туранхай болон илүүдэл жинтэй байдлыг илэрхийлдэг. 5 хүртэлх насны жишиг хүн амын голчоос 2 СХ доогуур байвал дунд эсвэл хүнд зэргийн туранхай, харин 3 СХ доогуур байвал хүнд хэлбэрийн туранхай гэж үнэлдэг. Хүүхэд туранхай байх нь хоол тэжээлийн хурц дутлын илэрхийлэл болно. Энэ нь ихэвчлэн улирлын байдлаас шалтгаалсан хоол хүнсний хомсдол, өвчлөлтэй холбоотой. Харин жишиг хүн амын 2 СХ дээгүүр байвал дунд болон хүнд зэргийн илүүдэл жинтэй хүүхдийг илэрхийлдэг.

Олон үзүүлэлтийн бүлгийн түүвэр судалгаа (ОУБТС)-аар 5 хүртэлх насны хүүхдийн жин, өндрийг НҮБ-ын Хүүхдийн Сан (НҮБХС)-гаас зөвлөмж болгосон биеийн өндөр, жингийн хэмжилтийн багажийг³ ашиглан хэмжсэн. Тайлангийн энэ бүлэгт багтсан мэдээлэл нь эдгээр хэмжилтийн үр дүнд тулгуурласан юм.

Судалгааны мэдээлэл цуглуулах явцад хийсэн биеийн өндөр, жингийн хэмжилтийн үр дүнд үндэслэн тооцсон уураг илчлэг дутал (УИД)-ын тархалтыг Хүснэгт NU.2-д харуулав. Түүнчлэн, уг хүснэгтэд биеийн өндөр, жингийн хэмжилтийн 3 үзүүлэлт тус бүрийн Z-онооны дунджийг харууллаа. Төрсөн он, сар, өдөр нь тодорхой бус хүүхэд байгаагүй (Хүснэгт DQ.8) бөгөөд биеийн өндөр, жингийн хэмжилтийн үр дүн

² http://www.who.int/childgrowth/standards/second_set/technical_report_2.pdf

³ ОУБТС-ны Ханган нийлүүлэлт, худалдан авалтын зааврыг дараах цахим хуудаснаас харна уу. http://www.childinfo.org/mics5_planning.html

байж болох хязгаараас хэтэрсэн хүүхдийн мэдээллийг Хүснэгт NU.2-т оруулаагүй юм. Мөн биеийн жин, өндрийн аль нэгийг нь хэмжээгүй хүүхдийн мэдээллийг хассан. Тухайлбал, хүүхдийг жинлэсэн боловч түүний өндрийг хэмжээгүй бол уг хүүхдийн мэдээллийг тураал тооцоход ашигласан боловч өсөлт хоцролт, туранхай хүүхдийн тархалтыг тооцоход оруулаагүй болно. Судалгаанд хамрагдсан хүүхдийг насаар харьцуулж, биеийн өндөр, жингийн хэмжилтийн үр дүн байж болох хязгаараас хэтэрсэн эсвэл жин, өндрийн аль нэгийг хэмжээгүйн улмаас үр дүнгийн боловсруулалтаас хасагдсан хүүхдийн эзлэх хувийг Хүснэгт DQ.12, 13, 14-т (Хавсралт D) харууллаа.

Судалгаанд хамрагдсан нийт хүүхдийн 2.1 хувь нь жин болон насны үзүүлэлт (Хүснэгт DQ.12), 2.1 хувь нь өндөр болон насны үзүүлэлт (Хүснэгт DQ.13), 2.7 хувь нь жин болон өндрийн үзүүлэлтийн (Хүснэгт DQ.14) тооцооноос дээрх шалтгааны улмаас хасагдсан. Харин Хүснэгт DQ.15-д биеийн хэмжилтийн үр дүнгийн тархалтыг төгсгөлийн цифрээр харуулсан. Судлаач нарын хувьд 0 болон 5-ын цифрээр хэмжилтийн үр дүнг бүхэлчлэн тэмдэглэх тохиолдлууд нэлээдгүй байдаг. Энэ удаагийн судалгааны өндрийн хэмжилтүүдийн үр дүнд 0 цифрээр төгссөн тохиолдол 34.3 хувь, 5 цифрээр төгссөн тохиолдол 14.3 хувь байгаа нь 0 болон 5-ын цифрээр төгссөн хэмжилт нэлээд өндөр байгааг харуулж байна.

Хүснэгт NU.2: Хүүхдийн хоол тэжээлийн байдал

5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь, хоол тэжээлийн байдлаар, биеийн хэмжилтийн 3 үзүүлэлт: насанд харьцуулсан жин, насанд харьцуулсан өндөр, өндөрт харьцуулсан жин, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Насанд харьцуулсан жингээс			Насанд харьцуулсан өндрөөс			5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо			Өндөрт харьцуулсан жингээс			5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо		
	Тураалтай доогуур -3 СХ ¹	Дундаж Z-оноо (СХ)	Тураалтай доогуур -3 СХ ²	Өсөлт хоёрлолтой доогуур -2 СХ ³	Дундаж Z-оноо (СХ)	Тураалтай доогуур -2 СХ ³	Тураалтай доогуур -2 СХ ³	Дундаж Z-оноо (СХ)	Тураалтай доогуур -2 СХ ³	Тураалтай доогуур -2 СХ ³	Дундаж Z-оноо (СХ)	Тураалтай доогуур -2 СХ ³	Тураалтай доогуур -2 СХ ³	Дундаж Z-оноо (СХ)	Тураалтай доогуур -2 СХ ³
Бүгд	2.5	0.6	0.2	366	11.2	2.7	366	-0.6	0.3	366	0.3	9.9	0.7	364	
Хүйс	4.8	1.3	0.1	187	14.6	4.1	187	-0.7	0.6	187	0.6	8.7	0.6	185	
Эрэгтэй	0.0	0.0	0.3	178	7.5	1.1	178	-0.5	0.0	178	0.0	11.1	0.7	178	
Эмэгтэй															
Хороо															
1-р хороо	6.1	2.1	0.1	56	15.2	3.7	56	-0.7	0.0	56	0.0	10.3	0.7	56	
2-р хороо	0.0	0.0	0.3	90	3.9	0.0	90	-0.3	0.0	90	0.0	10.4	0.8	90	
3-р хороо	2.2	2.2	0.4	56	6.4	2.2	56	-0.3	0.0	56	0.0	8.2	0.6	55	
4-р хороо	4.3	0.0	0.0	79	24.6	6.9	79	-0.9	1.4	79	1.4	12.5	0.7	79	
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	25	(*)	(*)	25	(*)	(*)	25	(*)	(*)	(*)	24	
6-р хороо	(0.0)	(0.0)	(0.1)	33	(0.0)	(0.0)	33	(-0.4)	(0.0)	33	(0.0)	(3.7)	(0.4)	33	
7-р хороо	(3.8)	(0.0)	(0.0)	28	(9.3)	(3.8)	28	(-0.7)	(0.0)	28	(0.0)	(3.7)	(0.5)	28	
Нас															
0-5 сартай	(6.9)	(3.5)	(0.5)	34	(15.6)	(6.9)	34	(-0.1)	(0.0)	34	(0.0)	(15.6)	(0.8)	33	
6-11 сартай	(3.6)	(3.6)	(0.7)	32	(10.4)	(3.3)	32	(-0.2)	(0.0)	32	(0.0)	(27.4)	(0.9)	31	
12-17 сартай	(0.0)	(0.0)	(0.3)	38	(11.3)	(0.0)	38	(-0.5)	(0.0)	38	(0.0)	(8.8)	(0.7)	38	
18-23 сартай	(0.0)	(0.0)	(0.4)	41	(7.7)	(2.8)	41	(-0.5)	(0.0)	41	(0.0)	(10.2)	(0.9)	41	
24-35 сартай	0.0	0.0	0.2	69	11.7	1.3	69	-0.7	0.0	69	0.0	7.2	0.8	69	
36-47 сартай	7.6	0.0	-0.1	73	14.3	4.4	73	-0.8	1.5	73	1.5	9.3	0.6	73	
48-59 сартай	0.0	0.0	-0.1	78	8.0	1.3	78	-0.7	0.0	78	0.0	3.5	0.5	78	
Эхийн боловсрол*															
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	2	(*)	(*)	2	(*)	(*)	2	(*)	(*)	(*)	2	
Бага	(*)	(*)	(*)	12	(*)	(*)	12	(*)	(*)	12	(*)	(*)	(*)	12	
Суурь	0.0	0.0	0.1	56	16.8	7.6	56	-0.8	0.0	56	0.0	15.9	0.9	56	
Бүрэн дунд	2.1	0.0	0.2	103	4.7	1.0	103	-0.5	0.0	103	0.0	4.9	0.5	102	
Техникийн болон тусгай															
мэргэжлийн дунд	7.1	3.6	0.1	65	15.1	3.6	65	-0.6	1.7	65	1.7	11.0	0.6	65	
Дээд	1.8	0.0	0.3	128	8.8	1.6	128	-0.5	0.0	128	0.0	10.9	0.8	127	
Өрхийн аж байдлын түвшин															
Доогуур	5.1	1.4	0.0	85	17.6	3.8	85	-0.9	0.0	85	0.0	14.7	0.7	85	
Дунджаас доогуур	0.0	0.0	0.4	82	6.5	0.0	82	-0.4	0.0	82	0.0	8.4	0.8	81	
Дундаж	3.4	1.8	-0.1	69	17.8	6.4	69	-0.8	0.0	69	0.0	6.4	0.5	69	
Дунджаас дээгүүр	4.3	0.0	0.2	53	10.5	3.9	53	-0.5	2.2	53	2.2	2.2	0.6	51	
Дээгүүр	0.0	0.0	0.3	77	3.6	0.0	77	-0.4	0.0	77	0.0	10.5	0.7	77	
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**															
Халх	2.9	0.9	0.2	273	9.5	2.7	273	-0.5	0.4	273	0.4	8.2	0.6	273	
Бусад	1.3	0.0	0.2	91	16.2	2.5	91	-0.8	0.0	91	0.0	15.1	0.9	89	

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 2.1а, МХЗ-ын үзүүлэлт 1.8 - Тураалтай хүүхдийн хувь (дунд болон хүнд хэлбэрийн)

² ХХС-ны үзүүлэлт 2.1б - Тураалтай хүүхдийн хувь (хүнд хэлбэрийн)

³ ХХС-ны үзүүлэлт 2.2а - Өсөлт хоёрлолтой хүүхдийн хувь (дунд болон хүнд хэлбэрийн)

⁴ ХХС-ны үзүүлэлт 2.2б - Өсөлт хоёрлолтой хүүхдийн хувь (хүнд хэлбэрийн)

⁵ ХХС-ны үзүүлэлт 2.3а - Тураалтай хүүхдийн хувь (дунд болон хүнд хэлбэрийн)

⁶ ХХС-ны үзүүлэлт 2.3б - Тураалтай хүүхдийн хувь (хүнд хэлбэрийн)

⁷ ХХС-ны үзүүлэлт 2.4 - Илүүдэл жинтэй хүүхдийн хувь

* Эхийн боловсролын түвшин нь харилулагдаагүй харгалзан 1, 1, 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) тус тус харуулаагүй.

** Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь харилулагдаагүй харгалзан 1, 1, 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) тус тус харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

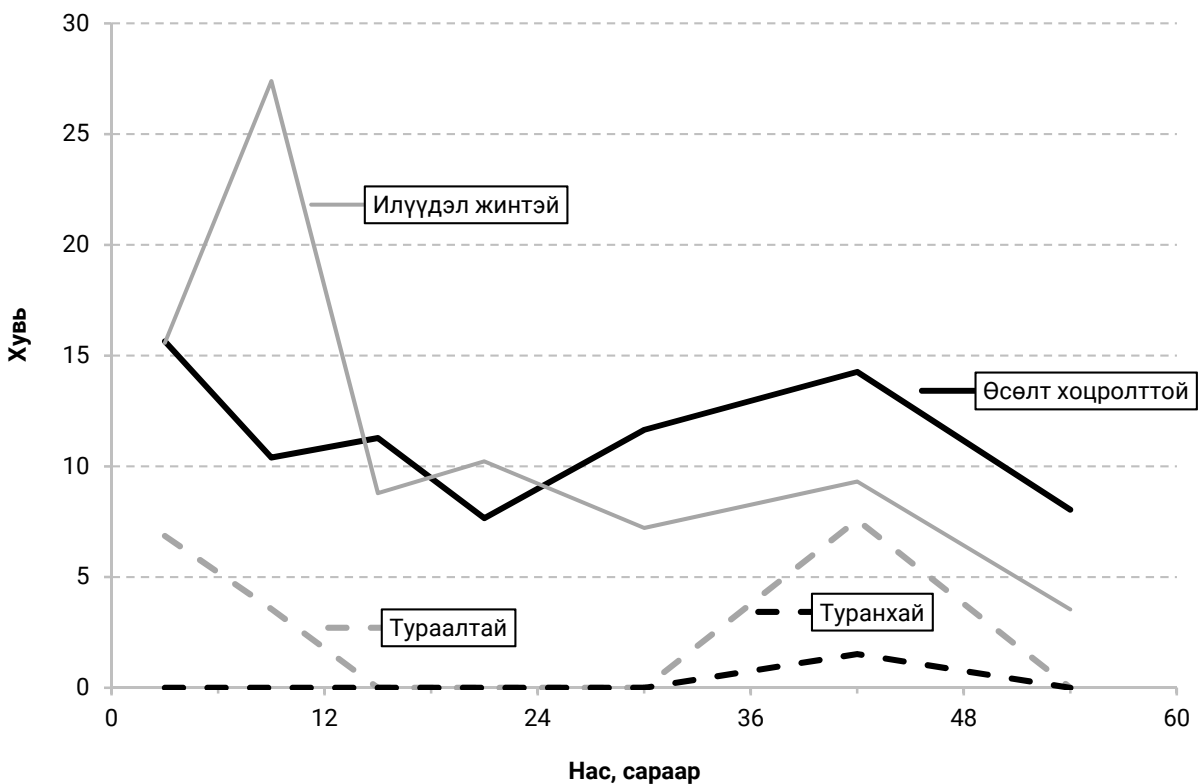
(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Налайх дүүргийн 5 хүртэлх насны хүүхдийн 2.5 хувь нь тураалтай, 0.6 хувь хүнд хэлбэрийн тураалтай байна. Мөн 5 хүртэлх насны хүүхдийн 11.2 хувь нь өсөлт хоцролттой буюу намхан, 2.7 хувь нь өсөлт зогсонгишилттой (хүнд хэлбэрийн өсөлт хоцролттой), харин 0.3 хувь нь туранхай буюу өндөртөө тохирохгүй бага жинтэй байна (Хүснэгт NU.2).

Тав хүртэлх насны хүүхдийн хоол тэжээлийн байдлыг хүйсээр авч үзэхэд эрэгтэй хүүхэд хоол тэжээлийн дуталд өртөх тохиолдол эмэгтэй хүүхэдтэй харьцуулахад их байна. Энэ насны эрэгтэй хүүхдийн 14.6 хувь нь өсөлт хоцролттой байхад эмэгтэй хүүхдийн хувьд 7.5 хувь байна. Тураалтай болон туранхай эмэгтэй хүүхэд бүртгэгдээгүй байхад эрэгтэй хүүхдийн 4.8 хувь нь тураалтай, 0.6 хувь нь туранхай байна.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн хоол тэжээлийн байдлыг эхийн боловсролын түвшнээр авч үзэхэд ялгаа ажиглагдахгүй байна. Харин доогуур түвшний аж байдалтай өрхөд амьдарч байгаа 5 хүртэлх насны 17.6 хувь нь өсөлт хоцролттой байхад дээгүүр түвшний аж байдалтай өрхийн бага насны хүүхдийн 3.6 хувь нь өсөлт хоцролттой байна.

Зураг NU.1: 5 хүртэлх насны тураалтай, өсөлт хоцролттой, туранхай, илүүдэл жинтэй хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016

Илүүдэл жинтэй хүүхэд 9.9 хувь байна.

Эхийн сүүгээр хооллолт ба нялхас, бага насны хүүхдийн хооллолт

Хүүхдийг бага насанд нь тэр дундаа, амьдралынх нь эхний 2 жилийн хугацаанд зөв зохистой хооллох нь тэдний амьдрах чадварыг нэмэгдүүлэхээс гадна зохистой өсөлт, хөгжлийн суурь болдог. Хүүхдийг амьдралын эхний цөөн хэдэн жилд эхийн сүүгээр хооллох нь тэднийг халдвараас хамгаалах ба тохиромжтой шимт бодисоор хангах, түүнчлэн, эдийн засгийн үр ашигтай, аюулгүй хооллолт юм.

Харамсалтай нь олон эхчүүд хүүхдээ хөхнөөс хэт эрт гаргах, нялхсын сүүн тэжээл хэрэглэх болсон нь хүүхдийн өсөлт, хөгжил удаашрах, бичил тэжээлийн дуталд өртөх, цэвэрусанхангамждутмагүедхүүхэдөвчлөхзэрэгэрсдэлдхүргэдэг. Судалгаануудаас харахад эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллохын зэрэгцээ тохиромжтой, хангалттай, аюулгүй нэмэгдэл хоолыг 6 сартайгаас эхлэн өгснөөр хүүхэд эрүүл байхаас гадна өсөлт нь хэвийн хэмжээнд явагдах, ялангуяа, хүүхдийн амьдралын эхний 2 жилийн хугацаанд өсөлт хоцролттой байх магадлалыг бууруулдаг.⁴

ДЭМБ/НҮБХС-гаас хүүхдийг төрснөөс хойш 1 цагийн дотор эхийн сүүгээр хооллож эхлэх, эхний 6 сартайд зөвхөн эхийн сүүгээр дагнан хооллох, үргэлжлүүлэн 2 нас хүртэл нь эхийн сүүгээр хооллохыг зөвлөмж болгодог.⁵ 6 сартайгаас нь эхлэн эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ аюулгүй, насанд нь тохирсон байдлаар өтгөн, хагас өтгөн, шингэн хоол өгөх хэрэгтэй⁶. 6-23 сартай хүүхдэд зориулсан хооллолтын үндсэн зөвлөмжийн^{7,8} нэгтгэлийг доорх хүснэгтэд харуулсан бөгөөд уг судалгаанаас тооцсон зөвлөмжийг үнэлэх төлөөний үзүүлэлтийг мөн үзүүлээ.

Төлөөний болон шалгуур үзүүлэлтэд тавигдах үндсэн зөвлөмж, зарчим нь:

1. Эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллох
2. Хоолыг зохих давтамжаар идэх (гэхдээ хоол хүнснээс авах илчлэгийн хэмжээ хамаарахгүй)
3. Хоолонд байх тохиромжтой шим тэжээлийн агууламж.

Хүүхдэд тэдний насанд тохирсон давтамжаар хоол, хүнсийг (эхийн сүүгээр хооллодоггүй хүүхдийн хувьд сүүн бүтээгдэхүүн) өгч байгаа давтамж нь хоол, хүнснээс авах илчлэгийн төлөөлөх үзүүлэлт болж байгаа юм. Нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулсан гэдэг нь хэрэглэж буй хоол хүнсний (төмөр агуулсан биш) зохимжтой шимт бодисын агууламжийг тогтооход ашиглагддаг. 7 төрлийн хүнсний бүлгээс наад зах нь 4 төрлийг идсэн бол тухайн хүүхэд нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идсэн гэж үзсэн. 4 төрлийн хүнсний бүлгийн хэрэглээ гэдэгт хүүхэд наад зах нь амьтны гаралтай бүтээгдэхүүн, жимс эсвэл хүнсний ногоо болон гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүн (үр тариа, үндэст болон булцуут хүнсний бүтээгдэхүүн) хэрэглэсэн байхыг ойлгоно.⁹

⁴ Бута.З болон бусад. (2013 он). Эх, хүүхдийн хоол тэжээлийг сайжруулахын тулд баримтад суурилсан бодлого хөтөлбөр: ямар зардлаар юуг хийж чадах вэ? Лансет, 2013 оны 6 сарын 6.

⁵ ДЭМБ (2003 он). Нялхас болон бага насны хүүхдийн хооллолтын дэлхий нийтийн стратегийг хэрэгжүүлэх нь. Уулзалтын тайлан, Женев, 2003 оны 2 дугаар сарын 3-5.

⁶ ДЭМБ (2003 он). Нялхас болон бага насны хүүхдийн хооллолтын дэлхий нийтийн стратеги.

⁷ Пан Америкийн Эрүүл мэндийн байгууллага (2003 он). Эхийн сүүгээр хооллож буй хүүхдэд зориулсан нэмэгдэл хооллолтын зарчим, зөвлөмж.

⁸ ДЭМБ (2005 он). 6-24 сартай эхийн сүүгээр хооллодоггүй хүүхдэд зориулсан хооллолтын зарчим, зөвлөмж.

⁹ ДЭМБ (2008 он). Нялхас болон бага насны хүүхдийн хооллолтыг үнэлэх үзүүлэлтүүд. 1 дүгээр хэсэг: Тодорхойлолт.

Зохистой хооллож байгаа хүүхдийг гүнэлэхдээ хүүхдийн хооллолтын дээрх Зойлголтыг нэгтгэн “зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхэд” гэсэн үзүүлэлтийг ашигласан. Зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхэд дараах хоол хүнсийг судалгааны өмнөх 1 өдрийн дотор идсэн байх ёстой:

1. Хоол, сүүн бүтээгдэхүүнийг зохих давтамжаар идэх
2. Нэмэгдэл хоолыг наад зах нь 4 төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идсэн байх
3. Эхийн сүүгээр хооллох эсвэл сүүн бүтээгдэхүүн (хярам, тараг, аарц гэх мэт) наад зах нь 2 удаа (эхийн сүүгээр хооллодоггүй хүүхдийн хувьд) хэрэглэх.

Зөвлөмж (6-23 сартай хүүхэд)	Шууд үзүүлэлт	Хүснэгт
2 ба түүнээс дээш настай хүүхдийг хүссэн үед нь, аль болох олон удаа эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллоно	Сүүлийн 24 цагт эхийн сүүгээр хооллосон	NU.4
Хоолны илчлэг чанар, хооллох давтамж нь хүүхдийн насанд тохирсон байна.	Эхийн сүүгээр хооллодог хүүхэд Сүүлийн 24 цагт хүүхдэд түүний насыг харгалзан нэмэгдэл хоол/ хөнгөн зуушыг 2 эсвэл 3 удаа өгсөн байх Эхийн сүүгээр хооллодоггүй хүүхэд Сүүлийн 24 цагт хоол/хөнгөн зууш ба/эсвэл сүүн бүтээгдэхүүн (сүү, тараг, аарц гэх мэт)-ийг 4 удаа өгсөн байх	NU.6
Хоол, хүнсний шимт бодисын агууламж нь тохиромжтой байна.	Сүүлийн 24 цагт 4 бүлэг хүнсний бүтээгдэхүүнийг идсэн байх. ¹	NU.6
Хүүхдэд 1 удаад өгөх хоолны хэмжээ нь тохиромжтой байна.	Стандарт үзүүлэлт байхгүй	байхгүй
Хоолны төлөв байдал нь тохиромжтой байна.	Стандарт үзүүлэлт байхгүй	байхгүй
Эх, нэг хүртэлх насны хүүхэд аминдэм, эрдэсийн бэлдмэл (нэмэлт бүтээгдэхүүн) эсвэл баяжуулсан хүнс хэрэглэнэ.	Стандарт үзүүлэлт байхгүй	байхгүй
Эрүүл ахуйн зохистой дадал, хоол, хүнстэй зөв харьцах	Хөтөлбөрийн үзэл баримтлалыг бүрэн илэрхийлэх үзүүлэлтүүдийг боловсруулах боломжгүй юм. Нэг стандарт үзүүлэлт нь уг зарчмын нэг хэсгийг илэрхийлж чадахгүй: Угжаар хооллохгүй байх	NU.9
Нийгэм, сэтгэл зүйн тусламжийн зарчмыг баримтлан хүүхдийг идэвхтэй хооллоно.	Стандарт үзүүлэлт байхгүй	байхгүй

Хүснэгт NU.3-т сүүлийн 2 жилийн хугацаанд төрүүлсэн сүүлийн хүүхдийн хувьд эхийн мэдээлснээр тухайн хүүхдийн амьдралынхаа эхний өдрүүдэд уусан зүйлийн талаар харуулсан. Тодруулбал, эхийн сүүгээр хооллож байсан, төрсний дараа 1 цаг эсвэл 1 өдрийн дотор ангир уургаа амласан, ангир уургаа амлахаас өмнө ямар нэгэн зүйлээр хооллосон¹⁰ хувь юм. Эх, хүүхдийн хооронд бие махбодийн болон сэтгэл зүйн холбоо үүсгэх, эхийн сүүгээр хооллолтын хамгийн чухал үе бол эрт амлуулалт байдаг бөгөөд сүүлийн 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн эхчүүдийн 73.5 хувь нь төрсний дараа нэг цагийн дотор, 97.3 хувь нь 1 хоногийн дотор хүүхэддээ ангир уургаа амлуулжээ.

¹⁰ Өөр шингэн зүйлээр хооллосон гэдэг нь эхийн сүү бүрэлдэж байх хугацаанд (энд амьдралын эхний 3 өдөр гэж тооцсон) хүүхдэд өгсөн эхийн сүүнээс бусад шингэн эсвэл хоол хүнсийг авч үзсэн.

Хүснэгт NU.3-аас харахад ангир уургаа амлахаас өмнө эхийн сүүнээс өөр ямар нэгэн шингэнээр хооллосон хүүхэд 14.9 хувь байна.

Судалгаанд хамрагдсан өрхүүдэд сүүлийн 2 жилд шинээр төрсөн хүүхэд цөөн байсан тул ангир уургаа эрт амлуулсан байдлыг өрхийн амьдардаг хороо, эхийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлын түвшнээр ялган авч үзэх боломжгүй байлаа.

Хүснэгт NU.3: Эрт амлуулалт

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн, эхийн сүүгээр хооллож байсан хүүхдийн хувь, төрсний дараа 1 цагийн дотор эсвэл 1 өдрийн дотор ангир уургаа амласан хүүхдийн хувь, ангир уургаа амлахаас өмнө ямар нэг зүйлээр хооллосон хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эхийн сүүгээр хооллож байсан ¹	Ангир уургаа амласан хүүхдийн хувь:		Ангир уургаа амлахаас өмнө ямар нэгэн зүйлээр хооллосон	Судалгааны өмнөх 2 жилд төрүүлсэн сүүлийн хүүхдийн тоо
		Төрсний дараах 1 цагийн дотор ²	Төрсний дараах 1 хоногийн дотор		
Бүгд	97.3	73.5	97.3	14.9	140
Сүүлийн хүүхдээ төрүүлснээс хойших хугацаа					
0-11 сартай	98.4	71.0	98.4	14.0	68
12-24 сартай	96.2	75.8	96.2	15.8	72
Хүүхдээ төрүүлсэн газар					
Эмнэлэг	97.3	73.5	97.3	14.9	140
Улсын	97.3	73.3	97.3	15.1	139
Хувийн	(*)	(*)	(*)	(*)	1
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа					
Халх	97.1	78.0	97.1	16.0	102
Бусад	(98.0)	(61.4)	(98.0)	(12.1)	38

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 2.5 - Эхийн сүүгээр хооллолт

² ХХС-ны үзүүлэлт 2.6 - Эрт амлуулалт

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Эх, асрамжлагчаас авсан ярилцлагад үндэслэн сүүлийн 24 цагийн хугацаанд хүүхдийн эхийн сүүгээр хооллолт, шингэн зүйлсийн хэрэглээний талаарх мэдээллийг Хүснэгт NU.4-т харууллаа. Эхийн сүүгээр дагнан хооллолт гэдэгт хүүхэд зөвхөн эхийн сүүгээр хооллосон байхыг ойлгоно (аминдэм, эрдсийн бэлдмэл эсвэл эм хэрэглэсэн байж болно). Уг хүснэгтэд амьдралынхаа эхний 6 сар хүртлээ эхийн сүүгээр дагнан хооллосон, мөн 12-15 ба 20-23 сар хүртлээ эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллосон хүүхдийн эзлэх хувийг харуулсан.

Хүснэгт NU.4: Эхийн сүүгээр хооллолт

Хүүхдийн хувь, сонгосон насны бүлэг дэх эхийн сүүгээр хооллож байгаа байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	0-5 сартай хүүхэд		12-15 сартай хүүхэд		20-23 сартай хүүхэд		
	Эхийн сүүгээр дагнан хооллож байгаа ¹	Эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн ууж байгаа ²	Хүүхдийн тоо	Эхийн сүүгээр хооллож байгаа (1 нас хүртлээ үргэлжлүүлэн) ³	Хүүхдийн тоо	Эхийн сүүгээр хооллож байгаа (2 нас хүртлээ үргэлжлүүлэн) ⁴	Хүүхдийн тоо
Бүгд	(49.5)	(64.2)	34	(*)	22	(*)	22

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 2.7 - Эхийн сүүгээр дагнан хооллолт (6 хүртэлх сар)

² ХХС-ны үзүүлэлт 2.8 - Эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн ууж байгаа хүүхэд (6 хүртэлх сар)

³ ХХС-ны үзүүлэлт 2.9 - 1 нас хүртлээ эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллолт

⁴ ХХС-ны үзүүлэлт 2.10 - 2 нас хүртлээ эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллолт

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Зургаа хүртэлх сартай нийт хүүхдийн 49.5 хувь нь эхийн сүүгээр дагнан хооллож, 64.2 хувь нь эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн ууж хэрэглэсэн байна.

12-15, 20-23 сартай хүүхдийн тоо (үзүүлэлтийн хуваарь) цөөн байсан тул эхийн сүүгээр хооллолтын үзүүлэлтийг тооцох боломжгүй байлаа.

Гурав хүртэлх насны хүүхдийн эхийн сүүгээр хооллолтын үргэлжлэх голч хугацааг сонгосон үзүүлэлтээр харьцуулан Хүснэгт NU.5-т харуулав. Тухайлбал, 3 хүртэлх насны хүүхдийн эхийн сүүгээр хооллох голч хугацаа 29.7 сар, эхийн сүүгээр дагнан хооллолтын голч хугацаа 2.5 сар, эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн ууж байгаа голч хугацаа 4.6 сар байна.

Судалгаанд хамрагдсан 3 хүртэлх насны хүүхдийн эхийн сүүгээр дагнан хооллосон голч хугацаа хүйсээр бага зэрэг ялгаатай байна. Тухайлбал, охидыг эхийн сүүгээр дагнан хооллосон голч хугацаа (4.3 сар) хөвгүүдтэй харьцуулахад (2.4 сар) 1.9 сараар илүү байна.

Хүснэгт NU.5: Эхийн сүүгээр хооллож байгаа хугацаа

0-35 сартай хүүхдүүдийн эхийн сүүгээр хооллосон, дагнан хооллосон, эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн уусан голч хугацаа, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Голч хугацаа (сараар):			0-35 сартай хүүхдийн тоо
	Эхийн сүүгээр хооллосон ¹	Эхийн сүүгээр дагнан хооллосон	Эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн уусан	
Голч хугацаа	29.7	2.5	4.6	218
Хүйс				
Эрэгтэй	27.0	2.4	3.5	111
Эмэгтэй	27.0	4.3	5.2	107
Эхийн боловсрол				
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	1
Бага	(*)	(*)	(*)	8
Суурь	(26.8)	na	na	32
Бүрэн дунд	23.7	5.0	5.4	65
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(23.0)	(2.6)	(5.4)	31
Дээд	29.6	2.8	2.8	81
Өрхийн аж байдлын түвшин				
Доогуур	(23.3)	na	na	48
Дунджаас доогуур	(18.5)	na	(5.3)	50
Дундаж	(24.8)	na	na	40
Дунджаас дээгүүр	(28.0)	(4.0)	(4.9)	36
Дээгүүр	(27.3)	(5.4)	(5.4)	43
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*				
Халх	29.4	3.6	4.9	161
Бусад	23.9	1.3	2.5	55
Дундаж	25.2	3.5	4.5	218

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 2.11 - Эхийн сүүгээр хооллож байгаа голч хугацаа

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт NU.6: Насандаа тохирсон байдлаар эхийн сүүгээр хооллолт

Судалгааны өмнөх 1 хоногт насандаа тохирсон байдлаар эхийн сүүгээр хооллосон 0-23 сартай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	0-5 сартай хүүхэд		6-23 сартай хүүхэд		0-23 сартай хүүхэд	
	Эхийн сүүгээр дагнан хооллож байгаа ¹	Хүүхдийн тоо	Эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ нэмэгдэл хоол идэж байгаа	Хүүхдийн тоо	Насандаа тохирсон байдлаар эхийн сүүгээр хооллож байгаа ²	Хүүхдийн тоо
Бүгд	(49.5)	34	74.3	114	70.1	148
Хүйс						
Эрэгтэй	(*)	19	71.0	55	65.7	73
Эмэгтэй	(*)	16	77.3	59	74.0	75
Эхийн боловсрол						
Боловсролгүй	-	0	-	0	-	0
Бага	-	0	(*)	7	(*)	7
Суурь	(*)	4	(*)	19	(*)	23
Бүрэн дунд	(*)	9	(69.0)	36	(68.7)	45
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	9	(*)	11	(*)	20
Дээд	(*)	12	69.9	42	66.1	53
Өрхийн аж байдлын түвшин						
Доогуур	(*)	4	(79.0)	31	(72.8)	35
Дунджаас доогуур	(*)	11	(69.1)	28	(60.9)	38
Дундаж	(*)	7	(*)	19	(52.0)	26
Дунджаас дээгүүр	(*)	9	(*)	17	(*)	26
Дээгүүр	(*)	3	(*)	19	(*)	23
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа						
Халх	(*)	22	(79.1)	84	74.7	106
Бусад	(*)	12	(61.3)	30	(53.3)	43

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 2.7 - Эхийн сүүгээр дагнан хооллолт (6 хүртэлх сар)

² ХХС-ны үзүүлэлт 2.12 - Насандаа тохирсон байдлаар эхийн сүүгээр хооллолт

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

24 хүртэлх сартай хүүхдийн насандаа тохирсон байдлаар хооллолтын талаарх үзүүлэлтүүдийг Хүснэгт NU.6-д харуулав. Хүүхдийн насандаа тохирсон байдлаар хооллолтыг тэдний наснаас хамаарсан харилцан адилгүй шалгуур үзүүлэлтээр тодорхойлсон. Тухайлбал, 0-5 сартай хүүхдийн хувьд эхийн сүүгээр дагнан хооллолт нь насандаа тохирсон байдлаар хооллолтын үзүүлэлт болдог бол 6-23 сартай хүүхдийн хувьд эхийн сүүнээс гадна нэмэгдэл хоол (шингэн, хагас шингэн, өтгөн) хүнс хэрэглэхийг зөвлөдөг.

Бага насны хүүхдийн насандаа тохирсон байдлаар хооллолтын үр дүнгээс харахад 6-23 сартай хүүхдүүдийн 74.3 хувь нь эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ, өтгөн, өтгөвтөр, хөнгөн хоол хүнс хэрэглэж байна. 0-23 сартай нийт хүүхдийн 70.1 хувь нь насандаа тохирсон байдлаар эхийн сүүгээр хооллож байна.

Хүүхдийн хүйсээр ялган авч үзвэл 6-23 ба 0-23 насны эмэгтэй хүүхдийн насандаа тохирсон хооллолтын түвшин эрэгтэй хүүхдийнхээс 6.3-8.3 пунктээр өндөр байна.

Судалгаанд хамрагдсан 6-8 сартай хүүхдийн тоо (үзүүлэлтийн хуваарь) цөөн тул нэмэгдэл хоолонд орсон хүүхдүүдийн талаарх үзүүлэлтийг тооцох боломжгүй байлаа.

Хүснэгт NU.8-д судалгааны мэдээлэл цуглуулахын өмнөх өдөр өтгөн, өтгөвтөр эсвэл шингэн хоол, хүнсийг зохих давтамжаар болон түүнээс олон давтамжтай хэрэглэсэн 6-23 сартай хүүхдийн эзлэх хувийг тэдний эхийн сүүгээр хооллолтын байдлаар харьцуулан үзүүллээ.

Нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идэж байгаа хүүхэд гэдэгт сүүлийн 24 цагийн хугацаанд 4 ба түүнээс олон төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүний орц бүхий нэмэгдэл хоол идсэн тохиолдлыг авч үзсэн. Харин зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхэд гэдгийг эхийн сүүгээр хооллож байгаа болон хооллохгүй байгаа хүүхдүүдийн хувьд ялгаатай байдлаар томъёолдог. Тодруулбал, эхийн сүүгээр хооллож байгаа хүүхдийн хувьд судалгаанаас өмнөх 1 хоногт нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар, зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан хэрэглэж байгаа бол, харин эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа хүүхдийн хувьд судалгаанаас өмнөх 1 хоногт наад зах нь 2 удаа сүү уусан бөгөөд нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар, зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан (уусан сүүг оруулахгүй) хэрэглэж байгаа бол зохистой байдлаар хооллож байна гэж үзсэн.

Дүүргийн хэмжээнд багана насны хүүхдийн хоол хүнсийг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулсан хоол хүнс хэрэглэсэн 6-23 сартай хүүхдийн хувь 46.1 хувь байна. Харин нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар идэж байгаа 6-23 сартай хүүхэд бусад үзүүлэлттэй харьцуулахад өндөр буюу 85.1 хувь байв. Энэ насны хүүхдүүдийн 39.1 хувь нь зохистой хооллож байна. Хүснэгт NU.8-аас 6-23 сартай хүүхдүүдийн зохистой хооллолтын үзүүлэлтүүд хүүхдийн хүйсээр бага зэрэг ялгаатай байгааг харж болно.

Угжаар шингэн зүйл уух нь бохирдсон ус хэрэглэх эсвэл хоол хүнс бэлтгэхдээ эрүүл ахуйн зохистой дадал баримтлаагүй тохиолдолд халдвар дамжуулах эрсдэлийг бий болгодог. 0-23 сартай хүүхдүүдийн дунд угжаар хооллолт байсаар байна. Хоёр хүртэлх насны бараг 3 хүүхэд тутмын 1 нь (34.7 хувь) судалгаанаас өмнөх 1 хоногт угжаар шингэн зүйл уусан байлаа.

Хүснэгт NU.9-өөс харахад 6-11 сартай хүүхдэд шингэнийг угжаар өгөх хандлага бусад насны хүүхэдтэй харьцуулахад нэлээд өндөр (58.8 хувь) байна.

Хүснэгт NU.8: Нялхас болон бага насны хүүхдийн хооллолт

Судалгааны өмнөх 1 хоногт шингэн зүйл болон нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар идсэн 6-23 сартай хүүхдийн хувь, эхийн сүүгээр хооллож байгаа эсэхээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эхийн сүлгээр хооллож байгаа хүүхдийн хувь			Эхийн сүлгээр хооллохгүй байгаа хүүхдийн хувь			Бүгд хүүхдийн хувь				
	Нэмэгдэл зохицсон төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идсэн ^a	Нэмэгдэл зохицсон давтамжаар идсэн ^b	Зохистой байдлаар хооллож байгаа ^c	Нэмэгдэл зохицсон төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идсэн ^a	Нэмэгдэл зохицсон давтамжаар идсэн ^b	Зохистой байдлаар хооллож байгаа ^c	Нэмэгдэл зохицсон төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идсэн ^a	Нэмэгдэл зохицсон давтамжаар идсэн ^b	Зохистой байдлаар хооллож байгаа ^c		
Бүгд	42.8	84.2	41.5	87	(*)	(*)	22	46.1	85.1	39.1	114
Хүйс											
Эрэгтэй	(43.1)	85.7	(40.2)	40	(*)	(*)	13	47.4	87.0	40.7	55
Эмэгтэй	(42.6)	(82.8)	(42.6)	47	(*)	(*)	9	44.8	83.3	37.6	59
Нас											
6-8 сартай	(*)	(*)	(*)	15	-	-	0	(*)	(*)	(*)	15
9-11 сартай	(*)	(*)	(*)	16	(*)	(*)	1	(*)	(*)	(*)	18
12-17 сартай	(37.6)	(87.6)	(37.6)	26	(*)	(*)	11	(38.8)	(91.3)	(32.6)	39
18-23 сартай	(60.8)	(92.7)	(56.9)	30	(*)	(*)	10	(62.2)	(88.3)	(50.9)	43
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа											
Халх	47.4	87.7	47.4	66	(*)	(*)	15	49.9	87.0	45.2	84
Бусад	(*)	(*)	(*)	21	(*)	(*)	7	(35.6)	(79.6)	(21.2)	30

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 2.17а - Зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхэд (эхийн сүүгээр хооллодог)

² ХХС-ны үзүүлэлт 2.17б - Зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхэд (эхийн сүүгээр хооллодоггүй)

³ ХХС-ны үзүүлэлт 2.14 - Эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа бөгөөд сүүн шингэнийг зохих давтамжаар ууж байгаа хүүхэд

⁴ ХХС-ны үзүүлэлт 2.16 - Нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идэж байгаа хүүхэд

⁵ ХХС-ны үзүүлэлт 2.15 - Нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар идэж байгаа хүүхэд

^a Дараах 7 төрлийн хүнсний бүлгээс наад зах нь 4 төрлийг идсэн бол нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идсэн гэж үзсэн: 1) ур тариагаар хийсэн хүнс, хүнсний бүтээгдэхүүн, 2) буурцаг, шош, самар, 3) сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, 4) мах (мал, гахай, шувууны мах, дотор мах), 5) өндөг, 6) А аминдэмээр баялаг жимс, хүнсний ногоо, 7) бусад жимс, хүнсний ногоо.

^b Нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар идсэн гэдгийг эхийн сүүгээр хооллож байгаа 6-8 сартай хүүхдийн хувьд нэмэгдэл хоолыг өдөрт хамгийн багадаа 2 удаа, 9-23 сартай хүүхдийн хувьд өдөрт хамгийн багадаа 3 удаа, эхийн сүүгээр хооллодоггүй 6-23 сартай хүүхдийн хувьд сүүн шингэн болон нэмэгдэл хоолыг өдөрт хамгийн багадаа 4 удаа идсэнээр тодорхойлсон.

^c 6-23 сартай эхийн сүүгээр хооллож байгаа хүүхдийн хувьд нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар, зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идсэн, харин эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа хүүхдийн хувьд хамгийн багадаа 2 удаа сүү уусан бөгөөд нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар, зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идсэн бол зохистой байдлаар хооллож байгаа гэж үзсэн.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт NU.9: Угжаар хооллолт

Судалгааны өмнөх 1 хоногт угжаар шингэн уусан 0-23 сартай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Угжаар шингэн уусан 0-23 сартай хүүхдийн хувь ¹	0-23 сартай хүүхдийн тоо
Бүгд	34.7	148
Хүйс		
Эрэгтэй	36.8	73
Эмэгтэй	32.6	75
Нас		
0-5 сартай	(33.4)	34
6-11 сартай	(58.8)	32
12-23 сартай	25.6	81
Эхийн боловсрол		
Бага	(*)	7
Суурь	(*)	23
Бүрэн дунд	38.7	45
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	29.2	20
Дээд	32.7	53
Өрхийн аж байдлын түвшин		
Доогуур	(44.1)	35
Дунджаас доогуур	(31.9)	38
Дундаж	(25.7)	26
Дунджаас дээгүүр	(*)	26
Дээгүүр	(*)	23
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа		
Халх	34.8	106
Бусад	(34.4)	43

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 2.18 - Угжаар хооллолт

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Иоджуулсан давсны хэрэглээ

Иод дутлын эмгэг (ИДЭ) нь бага насны хүүхдийн дунд тохиолдож буй оюун ухааны хомсдол, сэтгэхүйн болон бие махбодийн хөгжил саатах эмгэгийн тэргүүлэх шалтгаан болж байгаа хэдий ч урьдчилан сэргийлж болдог онцлогтой. Нэлээд хүнд хэлбэрийн иодын дутал нь кретинизмын шалтгаан болдог. Түүнчлэн, жирэмсэн эмэгтэйчүүд иодын дуталтай байвал дутуу төрөх, зулбах эрсдэлтэй байдаг. Иод дутал нь бамбай булчирхайн томролттой шууд холбоотой бөгөөд иод дутлын үед хамгийн түгээмэл илэрдэг шинж бол бамбай булчирхайн томролт буюу бахлуур юм. ИДЭ-ийн хамгийн гол үр дагавар нь оюун ухааны хөгжил хоцрох, улмаар сурах чадвар ба оюуны чадамж буурах, хөдөлмөрлөх чадвар алдагдах зэрэг юм. Олон улсын түвшинд 2005 он гэхэд иод дутлыг бүрэн устгах зорилт тавьсан билээ. Судалгаагаар зохистой түвшинд иоджуулагдсан давс (>15 мг/кг) хэрэглэж буй өрхийн эзлэх хувийг үндсэн үзүүлэлт болгон ашигласан юм.

Манай улсын нутаг дэвсгэрийн 80 гаруй хувь нь иодын дуталтай бүс нутагт хамрагддаг тул 1992-1995 онд ИДЭ-ийн тархалтыг үндэсний түвшинд тогтоох судалгааг НҮБ-ын Хүүхдийн Сангийн дэмжлэгтэйгээр зохион байгуулсан байна. Энэхүү судалгаагаар

МУ-ын 7-12 насны хүүхдийн 29 хувь нь бахлууртай байгааг илрүүлсэн юм. Судалгааны дүнгээр зарим орон нутагт ИДЭ-ийн тархалт анхаарал татахуйц өндөр байсан тул МУ-ын Засгийн газраас “Иод дутлын эмгэгтэй тэмцэх” үндэсний анхдагч хөтөлбөрийг боловсруулж 1996-2001 онд, 2 ба 3 дахь шатны хөтөлбөрийг 2002-2006 ба 2007-2010 онд батлан хэрэгжүүлсэн.

ИДЭ-тэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд МУ-ын Засгийн газраас иоджуулсан давсны үйлдвэрлэл, хэрэглээг дэмжих хууль эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, хүн амын иод дутал, иоджуулсан давсны талаарх мэдлэгийг сайжруулах, иоджуулсан давс хэрэглэх хандлага, дадлыг төлөвшүүлэхэд чиглэсэн олон талт арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн.

“Иоджуулсан давсны үндэсний стандарт” (2001), “Давс иоджуулж иод дутлаас сэргийлэх тухай” МУ-ын хууль (2003), Баяжуулсан бүтээгдэхүүнд хяналт тавих журам (2006) зэрэг эрх зүйн баримт бичгийг батлан хэрэгжүүлж, хүнсний зориулалтаар зөвхөн иоджуулсан давсыг хэрэглэж байхаар хуульчилсан юм.

ИДЭ-тэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр хэрэгжиж эхлэх үе буюу 1996 оноос хүн амын хүнсний хэрэглээнд иоджуулсан давс анхлан нэвтэрсэн бөгөөд хөтөлбөр хэрэгжих явцад өрхийн иоджуулсан давсны хэрэглээ тасралтгүй нэмэгдэж байна.

МУ-ын үндэсний стандартад хүнсний давсыг зөвхөн кали иодатаар иоджуулахыг зөвшөөрсөн байдаг. Иймд судалгаанд хамрагдсан өрхийн давсны дээж иод агуулсан эсэхийг тодорхойлохдоо зөвхөн кали иодат (KI)-ыг илрүүлэх хурдавчилсан шалгуур ашигласан юм. Судалгаанд хамрагдсан нийт өрхийн 97.4 хувийнх нь хоол хүнсээ бэлтгэхдээ хэрэглэдэг давсны иодын агууламжийг кали иодатыг илрүүлэх хурдавчилсан шалгуураар шалгасан.

Хүснэгт NU.10-аас харахад маш цөөн тооны өрх (0.4 хувь) судалгааны үед давсгүй байв. Судалгаанд хамрагдсан нийт өрхийн 84.9 хувь нь 15 мг/кг (part per million) ба түүнээс их хэмжээгээр иод агуулсан буюу зохистой түвшинд иоджуулсан давс хэрэглэж байна. Өрхийн иоджуулсан давсны хэрэглээг хороогоор авч үзвэл тодорхой хэмжээгээр ялгаатай, 77.0-95.0 хувийн хооронд хэлбэлзэж байна.

Хүснэгт NU.10: Иоджуулсан давсны хэрэглээ

Өрхийн хувь, иоджуулсан давсны хэрэглээгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Давсны иодын агууламжийг шалгасан өрхийн хувь		Өрхийн тоо	Давсгүй (0 мг/кг)	Өрхийн хувь:		Дүн	Давсны иодын агууламжийг шалгасан эсвэл давсгүй байсан өрхийн тоо
	Давсны иодын агууламжийг шалгасан өрхийн хувь	Өрхийн тоо			Иоджуулагүй (<15 мг/кг)	Иоджуулсан (15+ мг/кг) ¹		
Бүгд	97.4	975	0.4	7.9	6.8	84.9	100.0	953
Хороо								
1-р хороо	100.0	148	0.0	5.4	17.6	77.0	100.0	148
2-р хороо	95.9	245	0.0	10.2	3.8	86.0	100.0	235
3-р хороо	96.5	144	0.0	5.0	0.0	95.0	100.0	139
4-р хороо	98.8	171	1.2	7.0	15.2	76.6	100.0	171
5-р хороо	100.0	75	0.0	12.0	1.3	86.7	100.0	75
6-р хороо	100.0	72	0.0	9.7	0.0	90.3	100.0	72
7-р хороо	90.8	120	0.9	9.1	1.8	88.2	100.0	110
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*								
Боловсролгүй	(95.7)	47	(2.2)	(8.7)	(10.9)	(78.3)	100.0	46
Бага	99.0	100	0.0	5.1	8.1	86.9	100.0	99
Суурь	98.9	180	0.6	3.4	8.4	87.7	100.0	179
Бүрэн дунд	99.0	194	0.0	6.3	9.4	84.4	100.0	192
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	94.7	225	0.5	7.0	4.2	88.3	100.0	214
Дээд	96.1	228	0.0	16.0	3.7	80.4	100.0	219
Өрхийн аж байдлын түвшин								
Доогуур	99.8	203	0.0	5.7	8.0	86.3	100.0	202
Дунджаас доогуур	97.8	194	1.2	5.7	8.3	84.7	100.0	192
Дундаж	98.8	180	0.6	6.6	9.3	83.5	100.0	179
Дунджаас дээгүүр	94.8	196	0.0	11.0	5.1	83.9	100.0	186
Дээгүүр	96.2	202	0.0	10.6	3.5	85.9	100.0	194
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**								
Халх	97.9	713	0.2	6.3	6.7	86.9	100.0	700
Бусад	96.0	260	0.9	12.5	7.4	79.3	100.0	252

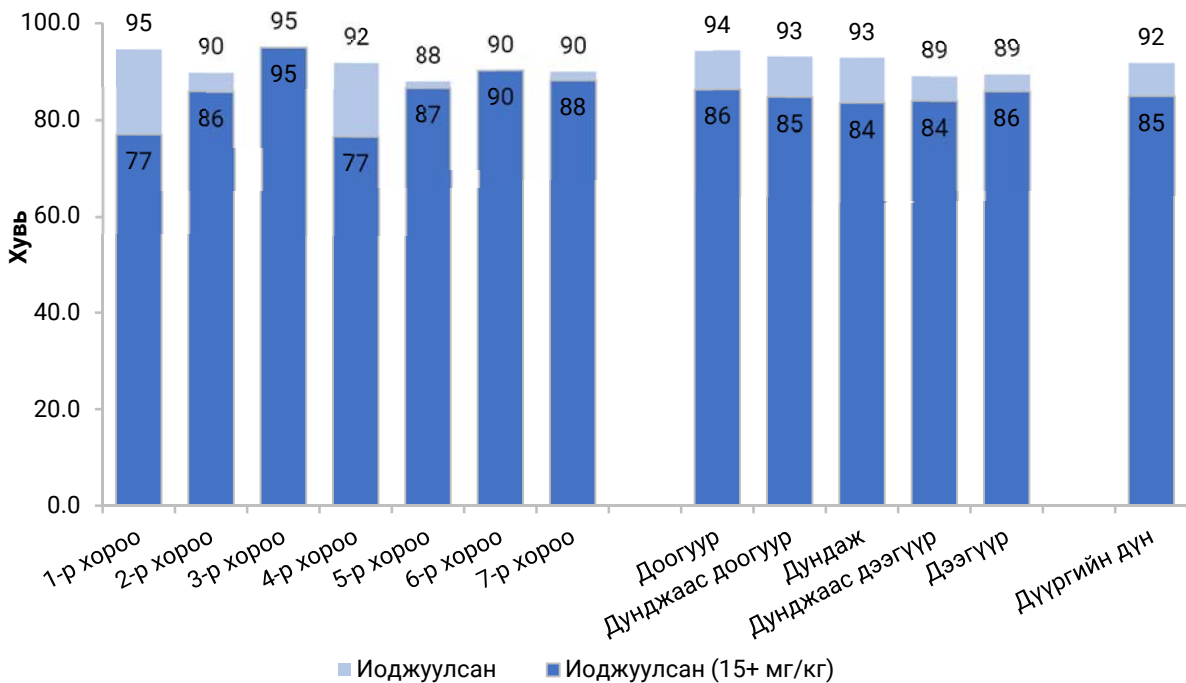
¹ ХХС-ны үзүүлэлт 2.19 - Иоджуулсан давсны хэрэглээ

* Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсролын түвшин нь хариулагдаагүй харгалзан 1, 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) тус тус харуулаагүй.

** Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй харгалзан 2, 2 ажиглалтыг (жигнээгүй) тус тус харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Зураг NU.2: Иоджуулсан давс хэрэглэдэг өрхийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

А аминдэм болон баяжуулсан хоол хүнсний хэрэглээ

А аминдэм дархлааны тогтолцооны хэвийн үйл ажиллагаа болон нүдний эрүүл мэндэд зайлшгүй шаардлагатай. А аминдэм сүү, элэг, өндөг, улаан ба улбар шар жимс, улаан наргил модны тос, ногоон өнгийн навчит ногоонд арвин агуулагддаг. Эдгээр хүнс хүний бие махбодийн А аминдэмийн хэрэгцээг шууд хангах эх үүсвэр болж чадна. Хөгжиж буй орны хүн ам жимс, ногооноос А аминдэмийг авдаг боловч, тэдгээрийн 1 хүнд ногдох хэмжээ нь хоол хүнсээр авбал зохих шаардлагатай түвшинд хүрэхгүй байна. Ялангуяа, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл өндөртэй хөгжиж буй орнуудад А аминдэмийн дутал нэлээд түгээмэл тохиолдож байна.

Хүүхдийн асуудлаарх 1990 онд зохион байгуулагдсан дэлхийн дээд хэмжээний уулзалтаар 2000 он гэхэд А аминдэмийн дутал ба сохролыг бүрэн устгах зорилт тавьсан билээ. Энэхүү зорилтыг 1991 оны “Далд өлсгөлөнг устгая” бодлогын бага хурал, 1992 оны Хоол тэжээлийн Олон Улсын Хурал, НҮБ-ын Ерөнхий чуулганы 2002 оны хүүхдийн асуудлаарх тусгай хуралдаанаар хэлэлцэн баталсан.

Хүснэгт NU.12: Хүүхдийн эрдэс, аминдэмийн хэрэглээ

Судалгааны өмнөх 1 хоногт А аминдэм болон төмрөөр баялаг хоол хүнс идсэн 6-23 сартай хүүхдийн хувь, эхтэйгээ хамт амьдардаг эсэхээр, судалгааны өмнөх 6 сард А аминдэм уусан 6-23 сартай хүүхдийн хувь, иоджуулсан (15+ мг/кг) давс хэрэглэдэг өрхөд амьдардаг хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	6-23 сартай хүүхэд		Эхтэйгээ хамт амьдардаг 6-23 сартай хүүхэд		6-23 сартай хүүхэд		6-59 сартай хүүхэд			
	А аминдэмээр баялаг хоол хүнс идсэн ^a	Төмрөөр баялаг хоол хүнс идсэн ^b	Хүүхдийн тоо	А аминдэмээр баялаг хоол хүнс идсэн ^a	Төмрөөр баялаг хоол хүнс идсэн ^b	Хүүхдийн тоо	Судалгааны өмнөх 6 сард А аминдэм уусан ^c	Иоджуулсан давс хэрэглэдэг өрхөд амьдардаг ^c	Хүүхдийн тоо	
БҮГД	90.0	89.4	114	90.3	89.7	110	68.6	114	87.4	336
Хүйс										
Эрэгтэй	87.9	87.9	55	88.4	88.4	51	59.0	55	88.0	172
Эмэгтэй	92.0	90.7	59	92.0	90.7	59	77.5	59	86.8	164
Нас										
6-11 сартай	(80.7)	(78.5)	32	(80.7)	(78.5)	32	(55.8)	32	(90.8)	32
12-23 сартай	93.7	93.7	81	94.4	94.4	77	73.7	81	89.6	80
24-35 сартай	-	-	0	-	-	0	-	0	83.3	68
36-47 сартай	-	-	0	-	-	0	-	0	86.1	75
48-59 сартай	-	-	0	-	-	0	-	0	88.6	79
Эхийн боловсрол										
Боловсролгүй	-	-	0	-	-	0	-	0	(*)	2
Бага	(*)	(*)	7	(*)	(*)	7	(*)	7	(*)	12
Суурь	(*)	(*)	19	(*)	(*)	19	(*)	19	91.1	53
Бүрэн дунд	(89.9)	(89.9)	36	(91.6)	(91.6)	36	(66.4)	36	86.8	95
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	11	(*)	(*)	9	(*)	11	89.3	57
Дээд	(95.3)	(93.6)	42	(95.3)	(93.6)	42	(77.2)	42	87.6	117
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	(88.7)	(88.7)	31	(88.7)	(88.7)	31	(68.4)	31	87.5	83
Дунджаас доогуур	(95.6)	(95.6)	28	(95.2)	(95.2)	25	(75.4)	28	85.0	74
Дундаж	(*)	(*)	19	(*)	(*)	19	(*)	19	85.7	62
Дунджаас дээгүүр	(*)	(*)	17	(*)	(*)	17	(*)	17	(92.9)	44
Дээгүүр	(*)	(*)	19	(*)	(*)	18	(*)	19	87.8	72
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*										
Халх	92.7	91.8	84	93.3	92.4	80	69.7	84	90.9	255
Бусад	(82.8)	(82.8)	30	(82.3)	(82.3)	30	(65.5)	30	75.8	80

1 ХХС-ны үзүүлэлт CS3.1 - А аминдэмийн хангамж

^a А аминдэмээр баялаг хүнсний бүтээгдэхүүн гэдэгт мал, гахай, шувууны мах (BD8L), дотор мах (BD8I), загас (BD8L), өндөг (BD8K), лууван, хулуу, амтат төмс зэрэг дотроо шар, улбар шар өнгөтэй бүтээгдэхүүн болон шар өнгийн нухаш (BD8D), брокколи, бууцай зэрэг ногоон өнгийн навчит хүнсний ногоо [BD8F], шийгуа, апильсин, манго зэрэг А аминдэмээр баялаг жимс [BD8G]-ийг оруулсан.

^b Төмрөөр баялаг хүнсний бүтээгдэхүүн гэдэгт мал, гахай, шувууны мах (BD8L), дотор мах (BD8I), загас (BD8L), өндөг (BD8K)-ийг оруулсан.

^c Давсны модны агууламжийг шалгаагүй өрхөд амьдардаг хүүхдүүдийг оруулаагүй.

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй харгалзан 0, 0, 0, 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) тус тус харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Аминдэмийн дутлыг бууруулах нь хүүхдийн эсэн мэнд амьдралыг дэмжих, түүнчлэн, 2015 он гэхэд 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг гуравны хоёроор бууруулах МХЗ-ыг хангахад шийдвэрлэх үүрэгтэй юм. А аминдэмийн дутал нийгмийн эрүүл мэндийн тулгамдсан асуудал болж буй улс орнуудад 6-59 сартай бүх хүүхдийг 6 сар тутамд өндөр тунт А аминдэмээр хангах арга хэмжээг хэрэгжүүлж байна. Бага насны хүүхдийг жилд 2 удаа өндөр тунт А аминдэмээр хангах нь А аминдэмийн дутлыг устгах, хүүхдийн эсэн мэнд амьдралыг дэмжих аюулгүй, эдийн засгийн үр ашигтай, үр дүнтэй арга юм. Судалгаагаар хүүхдийг А аминдэмээр хангах хөтөлбөр хэрэгжүүлж буй улс орнуудад сүүлийн 6 сарын дотор доод тал нь нэг удаа өндөр тунт А аминдэмийн бэлдмэл хэрэглэсэн 6-59 сартай хүүхдийн эзлэх хувийг тодорхойлсон.

ДЭМБ/ НҮБХС-гийн удирдамжид тулгуурлан МУ-ын Эрүүл мэндийн яам (ЭМЯ)-наас 6-11 сартай хүүхдийг нэг удаа, 12-59 сартай хүүхдийг 6 сар тутамд өндөр тунт А аминдэмийн бэлдмэлээр хангахыг зөвлөдөг. Манай улс бага насны хүүхдийг өндөр тунт А аминдэмээр хангах ажлыг жил бүрийн 5, 10 дугаар саруудад дархлаажуулалтын арга хэмжээтэй уялдуулан зохион байгуулж байна.

ХХС-ны мэдээлэл цуглуулахын өмнөх 6 сарын хугацаанд 6-23 сартай хүүхдийн 68.6 хувь нь өндөр тунт А аминдэмийг хэрэглэжээ.

Энэ удаагийн судалгаанд нэмж тооцсон бас нэг үзүүлэлт нь бага насны тэр дундаа 6-23 сартай хүүхдүүдийн А аминдэмээр баялаг хоол хүнсний хэрэглээ юм. Хүснэгт NU.12-т 6-23 сартай хүүхдийн А аминдэмээр баялаг хоол хүнсний хэрэглээг харуулсан. А аминдэмээр баялаг хүнсний бүтээгдэхүүн гэдэгт мал, гахай, шувууны мах, дотор мах, загас, өндөг, лууван, хулуу, амтат төмс зэрэг дотроо шар, улбар шар өнгөтэй бүтээгдэхүүн болон шар өнгийн нухаш, брокколи, бууцай зэрэг ногоон өнгийн навчит хүнсний ногоо, шийгуа, жүрж, манго зэрэг А аминдэмээр баялаг жимсийг оруулсан.

Сүүлийн 24 цагийн хугацаанд А аминдэмээр баялаг хоол хүнс идсэн 6-23 сартай хүүхэд дүүргийн хэмжээнд 90.0 хувь байлаа. Уг үзүүлэлт хүйсээр бага зэрэг ялгаатай, хөвгүүдийн хувьд 87.9 хувь, охидын хувьд 92.0 хувь байна.

Бага насны хүүхдийн дунд цус багадалт өвчин нэлээдгүй байдаг бөгөөд төмрийн бэлдмэл болон төмрөөр баялаг хоол хүнс хэрэглэснээр төмөр дутлын цус багадалтыг эмчлэх болон урьдчилан сэргийлэхэд тустай байдаг. Энэ удаагийн судалгаанд бага насны хүүхдийн хоол тэжээлийн асуулгаас төмрөөр баялаг хоол хүнсний хэрэглээг тооцсон.

6-23 сартай хүүхдийн хувьд төмрөөр баялаг хоол хүнсний хэрэглээг тооцохдоо сүүлийн 24 цагт мал, гахай, шувууны мах, дотор мах, загас, өндөг идсэн тохиолдлыг оруулсан. Судалгааны дүнгээс харахад 6-23 сартай нийт хүүхдийн 89.4 хувь нь сүүлийн 24 цагт төмрөөр баялаг хоол хүнс хэрэглэжээ. Бага насны хүүхдийн төмрөөр баялаг хоол хүнсний хэрэглээ А аминдэмээр баялаг хоол хүнсний хэрэглээтэй ойролцоо түвшинд (90.3 хувь) байна.

Түүнчлэн, Хүснэгт NU.12-т иоджуулсан давс хэрэглэдэг өрхөд амьдардаг 6-59 сартай хүүхдийн хувийг харуулсан. Энэ үзүүлэлт 87.4 хувьтай байна.

БҮЛЭГ VI

Хүүхдийн эрүүл мэнд

Энэхүү бүлэгт хүүхдийн дархлаажуулалтад хамрагдалт болон \ судалгааны өмнөх 14 хоногийн хугацаанд суулгалт, амьсгалын замын цочмог халдварт өвчнөөр өвчилсөн байдал, энэ тохиолдолд мэргэжлийн эмчид хандан зөвлөгөө авсан эсэх, тусгайлан эмчилгээ хийлгэсэн эсэхийг дүүргийн хэмжээнд харуулав.

Дархлаажуулалт

Мянганы хөгжлийн зорилт (МХЗ)-ын зорилго 4-т 1990-2015 оны хооронд хүүхдийн эндэгдлийг гуравны хоёроор бууруулах гэж тусгасан. Үүнээс гадна 2012 оны 5 сард болсон Дэлхийн Эрүүл Мэндийн Ассамблейн хурлаас 194 гишүүд хамтран 10 жилийн “Бүх нийтийн дархлаажуулалтын үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийг баталсан. Дархлаажуулалтын өргөжүүлсэн хөтөлбөрийг (ДӨХ) 1974 оноос хойш улс орнууд хэрэгжүүлжсэнээр өнгөрсөн хугацаанд олон сая хүүхдийн амийг аварсан. Гэсэн ч дэлхий дээр жил бүр 2 сая гаруй хүүхэд урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтад хамрагдаагүйгээс нас барсаар байна.

Одоогийн байдлаар ДӨХ нь хүн амын тодорхой бүлгийг бүхэлд нь хамарсан вакцинжуулалт хийх, өвчлөлийг бууруулах зорилтуудыг хэрэгжүүлэх, шинэ вакцины судалгаа, өвчний тархалтын судалгаа, лабораторийн шинжилгээ, хүрэхэд бэрхшээлтэй орон нутаг, хүн амын бүлэгт хүрч үйлчлэх болон урьдчилан сэргийлэх хуульга сурталчилгааны үйл ажиллагаа гэсэн 5 зүйлд түлхүү чиглэгдэж байна.

Монгол Улсад ДЭМБ¹/НҮБХС-гийн удирдамжийн дагуу хүүхэд 12 сар хүртлээ сүрьеэгийн эсрэг (БЦЖ) вакцин, сахуу, татран, хөхүүл ханиадны эсрэг (гуравт/тавт) вакцины 3 тун, саагийн эсрэг вакцины 4 тун, гепатит Б-гийн эсрэг вакцины төрөх үеийн тун болон улаан бурхан, улаанууд, гахайн хавдрын эсрэг вакцины эхний тунг хийлгэсэн байх ёстой. 5 хүртэлх насны хүүхдийн эх/асрамжлагчаас дархлаажуулалтын дэвтрийг авч ярилцлага авагч дархлаажуулалтын талаарх мэдээллийг асуулгын хуудсанд хуулж тэмдэглэсэн.

Манай Улсад 2005 оноос өмнө хүүхдийг сүрьеэ, сахуу, хөхүүл ханиад, татрангийн гуравт, улаан бурхан, гепатит Б-гийн болон улаан бурханы вакцинаар дархлаажуулж байсан. 2005 оноос хойш сахуу, хөхүүл ханиад, татран, Б вирүст гепатит, Хиб-ийн таван вакциныг нэгтгэсэн нэг вакциныг үе шаттайгаар нэвтрүүлж, 2009 оноос улаанбурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг нийлсэн нэг вакциныг “Заавал хийх дархлаажуулалтын үндэсний товлол”-д шинээр оруулсан. Харин 2011 оноос А вирүст гепатитийн эсрэг вакциныг “Заавал хийх дархлаажуулалтын үндэсний товлол”-д шинээр оруулсан боловч энэ удаагийн судалгаанд энэ вакцинд хамрагдсан талаарх мэдээллийг оруулж тооцоогүй.

Дархлаажуулалтад хамрагдсан хүүхдийн хувийг дархлаажуулалт болон эх хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтрээс, эдгээр дэвтэр байхгүй тохиолдолд дархлаажуулалт тус бүрд хамрагдсан эсэх, гуравт/тавт болон халдварт саагийн эсрэг вакцины хувьд хэдэн удаа хамрагдсан талаар хүүхдийн эх/асрамжлагчаас тусгайлан асууснаар тооцож үзүүлсэн.

¹ http://www.who.int/immunization/policy/Immunization_routine_table2.pdf?ua=1 . Хүснэгт 2-т хүүхэд бүрт заавал хийхийг зөвлөдөг болон тодорхой өндөр эрсдэл бүхий хүн амын дунд амьдарч байгаа / зарим бүс нутаг амьдардаг хүүхдүүдийн хувьд нэмэлтээр хийхийг зөвлөдөг вакцинуудийг оруулсан.

Судалгаанд хамрагдсан 12-35 сартай нийт хүүхдийн 1 нас хүрэхээсээ өмнө дархлаажуулалтад хамрагдсан байдлыг 12-23 болон 24-35 сартайгаар ялган хүснэгт СН.1 болон зураг СН.1-д дүүргийн дүнгээр үзүүлэв. Ингэхдээ судалгаанаас өмнөх аль ч хугацаанд 1 нас хүрэхээсээ өмнө дархлаажуулалтад хамрагдсанаар тооцсон. Хүснэгтийн хувьд хуваарьт нь 12-23 сартай болон 24-35 сартай дархлаажуулалтад хамрагдсан хүүхдүүдийн хувьд тооцож харуулав. Эхний 3 багана тус бүрт хуваарьт нь судалгаанаас өмнөх аль ч үед дархлаажуулалт болон эрүүл мэндийн дэвтрээс тэмдэглэсэн эсвэл эх/асрамжлагч хариулсаны дагуу дархлаажуулалтад хамрагдсан 12-23 сартай бүх хүүхдийн хувьд тооцож харуулсан. Харин сүүлийн 3 баганын хувьд зөвхөн нэг нас хүрэхээсээ өмнө дархлаажуулалтад хамрагдсан хүүхдийг дээр дурдсантай адилаар тооцсон. Дархлаажуулалтын дэвтэргүй хүүхдийн хувьд нэг нас хүрэхээсээ өмнө дархлаажуулалтад хамрагдсан хувийг дархлаажуулалтын дэвтэртэй хүүхэдтэй адил төсөөлсөн.

Хүснэгт СН.1, Хүснэгт СН.2 болон Зураг СН.1-ээс харахад 12-23 сартай хүүхдүүдийн 85.7 хувь нь 1 нас хүрэхээсээ өмнө бүх дархлаажуулалтад хамрагдсан байна.

24-35 сартай хүүхдүүдийн 86.4 хувь (Хүснэгт СН.2) нь бүх дархлаажуулалтад хамрагдсанаас 67.0 хувь нь 1 нас хүрэхээсээ өмнө хамрагдвал зохих дархлаажуулалтад хамрагдсан байна. 24-35 сартай настай хүүхдүүдийн хувьд 1 нас хүрэхээсээ өмнө бүх дархлаажуулалтад хамрагдсан хувь 67.0 хувь байгаа нь 12-23 сартай хүүхдүүдтэй (85.7 хувь) харьцуулахад нэлээд доогуур байна. Энэ насны хүүхдүүдийн хувьд нэг нас хүрэхээсээ өмнө сүрьеэ, саа, тавт вакцинд хамрагдалт 90-ээс дээш хувьтай байгаа боловч улаанбурхан, гахайн хавдар, улаанууд өвчний эсрэг дархлаажуулалтад хамрагдалт нэлээд доогуур буюу 73.2 хувьтай байгаа нь энэ насны хүүхдүүдийн хувьд нэг нас хүрэхээс өмнөх дархлаажуулалтад хамрагдалтыг доогуур гарахад нөлөөлсөн нь харагдаж байна.

Хүснэгт СН.1: Нэг нас хүрэхээс өмнөх дархлаажуулалт

Нэг нас хүрэхээсээ өмнө хүүхдийн өвчлөлийн эсрэг вакцинуудад хамрагдсан 12-35 сартай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	12-23 сартай хүүхдүүд:				24-35 сартай хүүхдүүд:			
	Дархлаажуулалтын талаарх мэдээллийн эх үүсвэр			1 нас хүрэхээсээ өмнө вакцинуудад хамрагдсан ^a	Дархлаажуулалтын талаарх мэдээллийн эх үүсвэр			1 нас хүрэхээсээ өмнө вакцинуудад хамрагдсан
	Дархлаажуулалтын болон эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтэр	Эхийн өгсөн мэдээлэл	Аль нэг нь		Дархлаажуулалтын болон эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтэр	Эхийн өгсөн мэдээлэл	Аль нэг нь	
Дархлаажуулалт								
Сүрьеэ ¹	82.4	7.0	89.4	89.4	80.5	13.8	94.3	94.3
Саа								
Төрөх үеийн	82.4	7.0	89.4	89.4	82.0	10.7	92.7	92.7
1	82.5	6.9	89.4	89.4	82.0	12.2	94.2	94.2
2	83.5	4.9	88.4	88.4	82.0	9.0	90.9	90.9
3 ²	83.5	3.6	87.1	87.1	82.0	4.5	86.4	86.4
Тавт								
1	82.5	6.9	89.4	89.4	79.3	15.0	94.4	94.4
2	83.5	5.9	89.4	89.4	79.3	15.0	94.4	94.4
3 ^{3,4,5}	83.5	4.9	88.4	88.4	79.3	15.0	94.4	94.4
Хепатит Б								
Төрөх үеийн	82.4	7.0	89.4	89.4	80.5	13.8	94.3	94.3
Улаанбурхан, гахайн хавдар, улаанууд (УГУ1) ⁶	81.1	6.9	88.0	87.8	78.2	16.2	94.4	73.2
Улаанбурхан, гахайн хавдар, улаанууд (УГУ2)	na	na	na	na	76.7	76.7	90.3	66.1
Бүх вакцинд хамрагдсан ^{7, b}	79.9	5.7	85.7	85.7	79.0	7.5	86.4	67.0
Вакцинд хамрагдаагүй	0.0	10.6	10.6	10.6	0.0	5.6	5.6	5.6
Хүүхдийн тоо	81	81	81	81	69	69	69	69

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 3.1 - Сүрьеэгийн эсрэг вакцинд хамрагдалт

² ХХС-ны үзүүлэлт 3.2 - Халдварт саагийн эсрэг вакцинд хамрагдалт

³ ХХС-ны үзүүлэлт 3.3 - Тавт вакцинд хамрагдалт

⁴ ХХС-ны үзүүлэлт 3.5 - Хепатит Б-ийн эсрэг вакцинд хамрагдалт

⁵ ХХС-ны үзүүлэлт 3.6 - Б хэвшинжийн хемофилусын эсрэг вакцинд хамрагдалт

⁶ ХХС-ны үзүүлэлт 3.4; МХЗ-ын үзүүлэлт 4.3 - Улаанбурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг вакцинд хамрагдалт

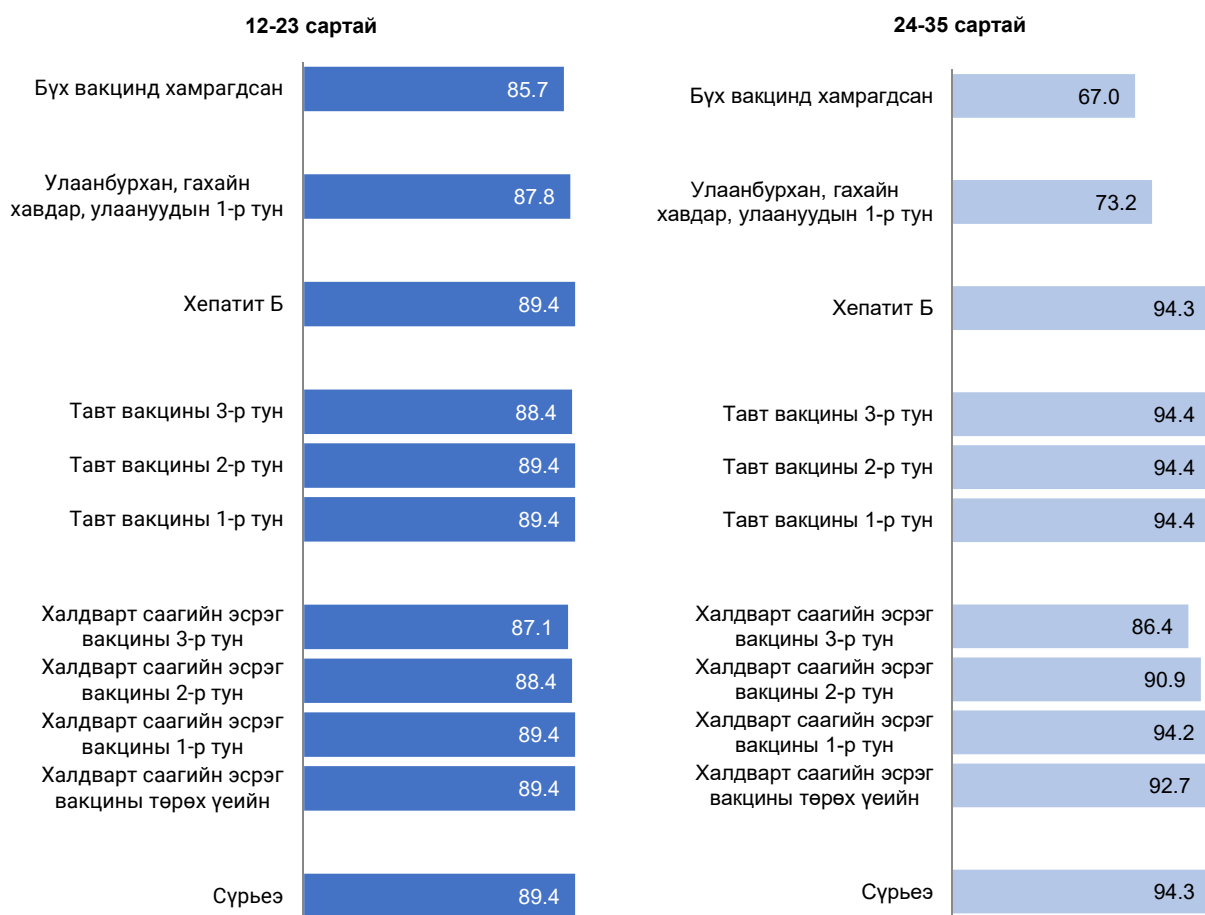
⁷ ХХС-ны үзүүлэлт 3.8 - Бүх вакцинд бүрэн хамрагдалт

^a ХХС-ны бүх үзүүлэлтүүд тус баганад тооцогдсон болно.

^b Дархлаажуулалтын хөтөлбөрт заасны дагуу сүрьеэ, саа 3, тавт 3, хепатит Б 3, Хиб 3 болон улаанбурхан, гахайн хавдар, улаанууд (УГУ1)-ын эсрэг вакцинуудыг хамруулав.

na= тооцох боломжгүй

Зураг СН.1: 1 нас хүрэхээсээ өмнө шаардлагатай дархлаажуулалтад хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

Хүснэгт СН.2-д дархлаажуулалтын болон эрүүл мэндийн дэвтэрт үндэслэн судалгаанаас өмнөх аль ч үед дархлаажуулалтад хамрагдсан байдлыг харуулав

Дархлаажуулалтад хамрагдалтын үзүүлэлтийг оршин суугаа хороо, эхийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлаар задлан гаргах боломжгүй байна. Хүйсээр гаргасан үзүүлэлтийг харьцангуй цөөн ажиглалт дээр үндэслэн тооцсон тул анхааралтай ашиглах хэрэгтэй.

Хүснэгт SN.2: Дархлаажуулалт, сонгосон үзүүлэлтээр

Хүүхдийн өвчлөлийн эсрэг вакцинуудад хамрагдсан 12-23 сартай, 24-35 сартай хүүхдийн эзлэх хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

Сүрьеэ	Вакцинд хамрагдсан 12-23 насны хүүхдийн хувь:										12-23 сартай хүүхдийн тоо				24-35 сартай хүүхдийн тоо						
	Хепатит В					Улаанбурхан, гахайн хавдар, улаанууд (УГУ1)					Дархлаажуулалтын болон давтрийг үзсэн хувь		Улаанбурхан, гахайн хавдар, улаанууд (УГУ1)		Дархлаажуулалтын болон давтрийг үзсэн хувь						
	Төрөх үеийн	1	2	3	Тавт	Хепатит В	Төрөх үеийн	1	2	3	Төрөх үеийн	1	2	3	Төрөх үеийн	1	2	3	Төрөх үеийн		
Бүгд	89.4	89.4	89.4	88.4	89.4	89.4	89.4	89.4	88.4	89.4	88.0	85.7	10.6	81.4	81	90.3	86.4	5.6	76.4	69	
Хүйс																					
Эрэгтэй	(94.5)	(94.5)	(94.5)	(91.7)	(94.5)	(94.5)	(94.5)	(94.5)	(94.5)	(94.5)	(91.5)	(88.7)	(5.5)	(86.2)	38	(91.5)	(91.5)	(3.2)	(83.7)	37	
Эмэгтэй	(84.9)	(84.9)	(83.0)	(83.0)	(84.9)	(84.9)	(83.0)	(84.9)	(84.9)	(84.9)	(84.9)	(83.0)	(15.1)	(77.0)	43	(88.9)	(80.1)	(8.5)	(67.9)	32	
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*																					
Халх	90.3	90.3	88.7	87.1	90.3	90.3	88.7	90.3	88.7	88.7	85.5	9.7	79.0	61	93.1	91.1	1.7	79.3	56		
Бусад	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	20	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	12	

* Дархлаажуулалтын хөтөлбөрт заасны дагуу сүрьеэ, саа 3, тавт 3, хепатит Б 3, Хиб 3 болон улаанбурхан, улаанууд, гахайн хавдар (УГУ1)-ын эсрэг вакцинуудыг хамруулав.

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 0, 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Өвчний асаргаа, эмчилгээ

МХЗ 4-ийг хэрэгжүүлэх гол стратеги нь 5 хүртэлх насны хүүхдийн нас баралтын шалтгааны тэргүүлэх өвчинтэй тэмцэх бөгөөд үүнд суулгалт болон уушгины хатгалгаа өвчин нь нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан юм.

Бүх нийтийн суулгалт, уушгины хатгалгаанаас сэргийлэх, хянах үйл ажиллагааны хөтөлбөрт 2025 онд гэхэд суулгалт, уушгины хатгалгаанаас урьдчилан сэргийлэх, эдгээрээс шалтгаалсан нас баралтыг бууруулах, тухайлбал 1000 амьд төрөлтөд ногдох уушгины хатгалгаагаар нас барсан хүүхдийн тоог 3, суулгалтаар нас барсан хүүхдийн тоог 1 хүргэх зорилт тавьсан.

Хүснэгт СН.4-д судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгасан, амьсгалын замын цочмог халдварын шинж тэмдэг илэрсэн болон халуурсан 0-59 сартай хүүхдийн хувийг харуулав.

Эдгээр үр дүнг хугацааны хувьд зөвхөн сүүлийн 2 долоо хоногт илэрсэн байдлаар асуусан учраас өвчлөлийн нийт тархалтыг харуулж чадахгүй гэдгийг анхаарах хэрэгтэй. Мөн судалгааны хувьд суулгалт болон халуурах тохиолдлыг заасан хугацаанд тодорхой шинж тэмдэг илэрсэн эсэхийг эх/ асрамжлагчаас асууж, хариулснаар тодорхойлов.

Хэрвээ эх/асрамжлагч хүүхдэд заасан хугацаанд амьсгал олшрох эсвэл амьсгалахад саадтай байх шинж тэмдэг илэрсэн эсэх, энэ нь цээж хонхолзох эсвэл хамар битүүрснээс шалтгаалсан гэж хариулсан бол амьсгалын замын цочмог халдварын шинж тэмдэг илэрсэн гэж үзсэн.

Энэ арга нь ХХС-ны арга бөгөөд үндсэн ойлголтыг нь үр дүн боловсруулах, тайлан бичихэд анхаарах нь зүйтэй.

Судалгаа явагдах хугацаа болон судалгааны багийн байршлаас шалтгаалан үр дүнд нөлөөлөх боломжтой учраас тайлбарлахдаа нэлээд анхааралтай байх хэрэгтэй. Эдгээр шалтгааны хувьд 2 долоо хоногийн цонх хугацааны тархалтыг харуулж байгаа хэдий ч эдгээр мэдээлэл нь өвчний тархвар судлал, тархацыг үнэлэхгүй, харин эрүүл мэндийн үйлчилгээ, эмчилгээтэй холбоотой үзүүлэлтийг олж авах юм.

Хүснэгт СН.4-т халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүүхдийн хувийг өвчнөөр харуулсан бөгөөд судалгаанаас өмнөх 14 хоногийн хугацаанд тав хүртэлх насны хүүхдийн 5.1 хувь нь суулгалт, 4.0 хувь нь АЗЦХ өвчнөөр өвдсөнөөс гадна 11.0 хувь нь халуурсан байна. 0-11 сартай хүүхдүүдийн 10.0 хувь нь судалгаанаас өмнөх 14 хоногт суулгалтаар өвдсөн нь бусад насны бүлгийн хүүхдүүдтэй харьцуулахад өндөр байна. Судалгааны өмнөх 14 хоногийн хугацаанд дээрх 3 төрлийн өвчнөөр өвчилсөн хүүхдүүдээс халуурсан хүүхэд хамгийн их буюу хүснэгтэд үзүүлсэн бүх насны бүлгийн хүүхдийн 9.2-13.3 хувь нь халуурсан байна. Судалгааны мэдээлэл цуглуулалт 11, 12 дугаар сард явагдсан нь амьсгалын замын халдварт өвчний дэгдэлт ихэссэн үед таарсантай холбоотойгоор халуурсан хүүхдийн тоо өндөр гарсан байна.

Хүснэгт СН.4: Хүүхдийн өвчлөл

Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгасан, амьсгалын замын цочмог халдварын шинж тэмдэг илэрсэн болон халуурсан 0-59 сартай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Сүүлийн 2 долоо хоногт өвдсөн хүүхдийн хувь:			0-59 сартай хүүхдийн тоо
	Суулгалт	АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн	Халуурсан	
Бүгд	5.1	4.0	11.0	374
Хүйс				
Эрэгтэй	5.5	3.4	11.4	191
Эмэгтэй	4.6	4.7	10.6	183
Хороо				
1-р хороо	4.8	0.0	4.9	57
2-р хороо	4.7	3.9	11.7	90
3-р хороо	7.5	3.5	9.2	62
4-р хороо	2.8	1.3	6.8	79
5-р хороо	(4.0)	(18.1)	(30.3)	25
6-р хороо	(3.7)	(3.7)	(3.5)	33
7-р хороо	(9.9)	(8.9)	(27.8)	29
Насны бүлэг				
0-11 сартай	10.0	2.3	12.8	67
12-23 сартай	8.2	5.4	9.8	81
24-35 сартай	0.0	4.8	9.2	69
36-47 сартай	4.0	6.6	13.3	77
48-59 сартай	3.1	1.0	10.2	80
Эхийн боловсрол				
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	2
Бага	(*)	(*)	(*)	15
Суурь	4.0	5.2	11.9	57
Бүрэн дунд	5.8	3.9	7.7	105
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	4.8	6.4	9.1	66
Дээд	5.7	2.9	13.3	130
Өрхийн аж байдлын түвшин				
Доогуур	4.9	5.5	8.7	87
Дунджаас доогуур	8.4	1.4	9.7	85
Дундаж	4.2	2.5	14.9	71
Дунджаас дээгүүр	4.2	4.1	8.1	53
Дээгүүр	3.0	6.6	13.6	77
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*				
Халх	5.3	5.0	12.1	281
Бусад	5.4	2.2	9.8	92

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Амьсгалын замын цочмог халдвар

Амьсгалын замын цочмог халдвар (АЗЦХ) нь хүүхдийн эндэгдлийн зонхилох шалтгааны нэг бөгөөд уушгины хатгалгаагаар өвдсөн үед антибиотик хэрэглэх нь гол эмчилгээний арга юм. “Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц” тунхаглалын бас нэг зорилго нь амьсгалын замын цочмог халдварын улмаас эндэх эндэгдлийг гуравны нэгээр бууруулах асуудал юм.

Амьсгалын замын цочмог халдвар нь хамар битүүрэх, цээж хэржигнэх шинж биш харин амьсгалын тоо олшрох, амьсгал саадтай болох гэсэн хавсарсан шинжээр илэрдэг.

АЗЦХ-ыг дараах үзүүлэлтүүдээр хэмжив. Үүнд:

- АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн хүүхдийн хувь
- АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед мэргэжлийн эмчид хандсан байдал
- АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед антибиотик хэрэглэсэн байдал

АЗЦХ-ын аюултай 2 шинж тэмдгийн талаарх эх/ асран халамжлагчийн мэдлэг (аюултай 2 шинж тэмдэгт амьсгал олшрох, амьсгал саадтай болохыг хамруулна)

Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрч, зөвлөгөө авч, эмчилгээ хийлгэсэн болон антибиотик хэрэглэсэн хүүхдийн хувь, эмчилгээтэй холбоотой үзүүлэлтийг ажиглалтын тоо цөөн байгаагаас хамааран тооцох боломжгүй байна.

Амьсгалын замын цочмог халдварын аюултай шинж тэмдгийн талаарх эх/асрамжлагчийн мэдлэг нь уг шинж тэмдэг илэрсэн үед тохирох тусламж хайх суурь хүчин зүйл юм. ХХС-нд эх/асрамжлагчаас АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед нэн даруй эмнэлэгт хандан, эрүүл мэндийн байгууллагын тусламж үйлчилгээ авч байгаа эсэхийг асуусан. Үүнтэй холбоотой мэдээллийг хүснэгт СН.11-д харуулав.

Судалгаанд хамрагдсан нийт эх/асрамжлагчийн ердөө 15.0 хувь нь хатгалгааны үеийн аюултай 2 шинж болох амьсгал олшрох, амьсгал саадтай болохыг мэдэж байлаа. Хүснэгтээс харахад эхийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдал дээшлэх тутам АЗЦХ-ын 2 аюултай шинж тэмдгийг мэддэг эх/асрамжлагчийн хувь нэмэгдэх хандлагатай байна.

Хүүхдийг эмнэлэгт яаралтай үзүүлдэг хамгийн түгээмэл шинж нь халуурах (77.3 хувь), үүний дараагаар ханиалгах (34.6 хувь), суулгах (34.3 хувь) байгааг хүснэгтээс харж болно. Харин эх/асрамжлагчийн 12.4 хувь нь амьсгал олширвол, 3.9 хувь нь амьсгал саадтай болбол яаралтай эмнэлэгт хандана гэжээ.

Хүснэгт СН.11: Амьсгалын замын цочмог халдварын аюултай 2 шинж тэмдгийн талаарх мэдлэг

5 хүртэлх насны (бага насны) хүүхэдтэй, 15-49 насны эмэгтэйчүүд (эх/ асрамжлагч)-ийн хувь, бага насны хүүхдийнхээ амьсгал олширсон/ амьсгаадсан эсвэл амьсгал саадтай болсон/ янцгалсан, ярагласан үед эмнэлэгт яаралтай хандаж үзүүлэх талаар мэддэг эх/ асрамжлагчийн хувь, эмнэлэгт яаралтай хандаж үзүүлэх өвчний шинж тэмдгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Хүүхдэд дараах шинж тэмдэг илэрсэн тохиолдолд эмнэлэгт яаралтай хандаж үзүүлнэ гэж хариулсан эх/ асрамжлагчийн хувь*														
	Хөхөө хөхөхгүй юм ууж, идэхгүй байх	Бие нь сульдаж	Халуургах	Амьсгал олшрох/ амьсгаадах	Амьсгал саадтай болох/ янцгалгах, яраглах	Цустай баах	Шингэн зүйл уухдаа дургүй болох	Их хэмжээгээр бөөлжих	Суултах	Ханиалгах	Татах	Шалтгаан нь мэдэгдэхгүй уйлах	Бусад	АЗЦХ-ын 2 аюултай шинж тэмдгийг мэддэг эх/ асрамжлагчийн хувь	0-59 сартай хүүхэдтэй эх/ асрамжлагчийн хувь
Бүгд	13.5	13.4	77.3	12.4	3.9	11.8	4.2	13.5	34.3	34.6	14.3	14.0	9.9	15.0	276
Хороо															
1-р хороо	(24.2)	(20.0)	(66.5)	(17.8)	(4.6)	(17.4)	(6.6)	(20.7)	(14.6)	(26.2)	(9.4)	(13.8)	(2.7)	(22.4)	44
2-р хороо	7.5	12.0	87.0	15.1	2.7	7.7	3.0	8.8	39.4	35.3	18.8	16.6	13.0	16.5	68
3-р хороо	(11.4)	(0.0)	(86.1)	(14.4)	(5.7)	(14.4)	(0.0)	(23.1)	(61.5)	(55.5)	(24.1)	(5.4)	(14.1)	(17.2)	42
4-р хороо	10.5	17.4	68.6	5.2	1.6	16.1	8.7	13.9	24.2	24.4	12.4	13.8	1.8	6.8	63
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	20
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	22
7-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	16
Боловсрол															
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	2
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7
Суурь	(24.7)	(19.1)	(74.0)	(6.9)	(0.0)	(5.5)	(2.9)	(11.5)	(30.0)	(38.8)	(9.3)	(10.9)	(9.5)	(6.9)	39
Бүрэн дунд	14.3	12.0	72.4	12.6	0.0	9.7	3.6	14.6	32.0	34.9	11.0	10.5	9.6	12.6	85
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(7.1)	(10.4)	(78.3)	(11.9)	(4.9)	(13.8)	(7.0)	(16.4)	(31.8)	(30.8)	(16.6)	(13.4)	(14.5)	(16.7)	48
Дээд	10.4	14.9	82.8	15.7	8.8	13.8	4.1	11.9	38.1	34.4	19.2	17.5	9.0	21.0	96
Өрхийн аж байдлын түвшин															
Доогуур	16.6	13.3	75.3	8.3	0.0	7.6	4.5	14.6	32.5	31.3	14.9	14.2	7.6	8.3	68
Дунджаас доогуур	16.0	16.8	69.3	3.8	3.4	20.6	3.6	10.7	38.6	37.0	12.9	6.1	4.4	7.2	62
Дундаж	(11.5)	(18.4)	(84.3)	(23.0)	(4.8)	(14.8)	(0.0)	(16.4)	(38.3)	(44.1)	(13.6)	(12.6)	(14.1)	(25.1)	44
Дунджаас дээгүүр	(17.4)	(10.7)	(74.2)	(14.7)	(8.0)	(10.3)	(12.3)	(17.7)	(31.9)	(30.4)	(9.4)	(16.4)	(13.6)	(19.9)	43
Дээгүүр	6.0	7.9	84.9	16.3	5.2	6.1	1.6	10.1	30.6	31.8	19.0	21.2	12.6	20.0	59
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*															
Халх	13.4	14.8	78.3	12.3	4.7	12.0	5.0	14.0	32.0	31.6	14.1	13.4	10.0	15.4	206
Бусад	14.1	9.4	75.5	12.6	1.5	11.4	1.6	12.4	41.9	42.6	13.1	15.8	10.0	14.1	68

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагчдаагүй 1 ажиглалт (жигнэгдээгүй)-ыг харуулаагүй.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хатуу түлшний хэрэглээ

Хатуу түлшийг халаалт болон хоол хүнс болгохдоо хэрэглэснээр гэр доторх агаарын бохирдол үүсч, бусад зүйлтэй холилдон эрүүл мэндэд хор хөнөөл учруулдаг. Хатуу түлш хэрэглэснээр дутуу шатсан нүүрстөрөгч ба устөрөгчийн холимог нэгдэл үүсдэгт гол асуудал нь оршдог. Хатуу түлш хэрэглэх нь амьсгалын замын цочмог өвчнүүд, хатгалгаа, уушгины архаг өвчнүүд, хавдар, сүрьеэ, хүүхэд бага жинтэй төрөх, нүдний болор цайлт, багтраа өвчнүүдээр өвчлөх эрсдэлийг нэмэгдүүлдэг. Анхдагч шалгуур үзүүлэлт нь хоол ундаа хийхдээ ихэнхдээ хатуу түлш хэрэглэдэг хүн амын нийт хүн амд эзлэх хувь юм. Энэ үзүүлэлтийг хүснэгт СН.12-д харуулав.

Хүснэгт СН.12: Хатуу түлшний хэрэглээ

Өрхийн гишүүдийн хувь, хоолоо болгохдоо ихэвчлэн хэрэглэдэг түлшний төрлөөр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн хэрэглэдэг түлшний төрөл								
	Цахилгаан	Шингэрүүлсэн хий	Хатуу түлш				Дүн	Хоолоо болгохдоо хатуу түлш хэрэглэдэг ¹	Өрхийн гишүүдийн тоо
			Нүүрс	Мод, бургас	Аргал, хөрзөн	Ихэвчлэн өөр газар хооллодог			
Бүгд	36.6	0.7	56.9	5.2	0.5	0.0	100.0	62.6	3384
Хороо									
1-р хороо	12.0	0.0	85.1	2.2	0.7	0.0	100.0	88.0	487
2-р хороо	81.4	0.2	18.4	0.0	0.0	0.0	100.0	18.4	743
3-р хороо	21.0	0.0	78.8	0.0	0.0	0.2	100.0	78.8	613
4-р хороо	15.3	2.0	82.7	0.0	0.0	0.0	100.0	82.7	719
5-р хороо	70.6	0.0	26.7	0.7	2.0	0.0	100.0	29.4	277
6-р хороо	5.1	1.9	24.1	66.3	2.7	0.0	100.0	93.1	240
7-р хороо	42.8	1.4	54.1	1.3	0.4	0.0	100.0	55.8	304
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*									
Боловсролгүй	17.6	0.0	71.5	10.3	0.0	0.7	100.0	81.8	169
Бага	10.3	0.3	78.1	10.8	0.4	0.0	100.0	89.3	293
Суурь	19.2	0.6	76.2	3.0	1.0	0.0	100.0	80.2	705
Бүрэн дунд	40.4	0.2	54.6	4.6	0.2	0.0	100.0	59.4	693
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	33.0	0.2	60.2	5.8	0.9	0.0	100.0	66.8	813
Дээд	69.7	2.3	24.2	3.7	0.0	0.0	100.0	28.0	709
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	0.0	0.0	91.8	7.1	0.9	0.2	100.0	99.8	676
Дунджаас доогуур	12.8	1.5	70.8	13.7	1.2	0.0	100.0	85.7	677
Дундаж	13.0	0.0	83.1	3.5	0.3	0.0	100.0	87.0	677
Дунджаас дээгүүр	57.7	1.9	38.7	1.7	0.0	0.0	100.0	40.4	679
Дээгүүр	99.7	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	676
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**									
Халх	39.3	0.7	53.6	5.7	0.7	0.0	100.0	60.0	2455
Бусад	29.4	0.9	65.8	4.0	0.0	0.0	100.0	69.8	921

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 3.15 - Хатуу түлшний хэрэглээ

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсролын түвшин" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

Налайх дүүргийн өрхийн 62.6 хувь нь хоол, ундаа болгохдоо хатуу түлш хэрэглэж байна. Энэ удаагийн судалгаа нь өвлийн улиралд явагдсан бөгөөд өрхүүд сууцаа халаах зорилгоор нүүрс, мод түлээд хоол хүнсээ мөн гал түлсэн зуух, пийшин дээрээ хийдэг учраас энэ хувь хэмжээ өндөр гарсан байна.

Хоолоо болгохдоо хатуу түлш хэрэглэдэг өрх, хүн амыг амьдарч байгаа хороогоор авч үзвэл ялгаатай байна. Энэ нь гол төлөв өрхийн амьдарч байгаа сууц болон халаалтын төрлөөс хамаарч байгаа бөгөөд сууцаа халаахдаа хатуу түлш хэрэглэдэг өрхүүд хоол хүнсээ гал дээрээ болгодогтой холбоотой.

Хатуу түлшний хэрэглээ нь өрхийн тэргүүлэгчийн боловсролын түвшнээс хамааран багасч байгаа хэдий ч энэ нь өрхийн аж байдал, амьдарч байгаа сууцны нөхцлөөс хамаардаг.

Өрхийн аж байдал дээшлэх тутам хатуу түлш хэрэглэх нь багасч байгааг хүснэгтээс харж болно. Тухайлбал, доогуур аж байдалтай өрхийн 99.8 хувь нь хоол хүнсээ болгохдоо хатуу түлш хэрэглэж байхад дээгүүр аж байдалтай өрх хатуу түлш огт хэрэглэхгүй байна.

Зуухны төрлөөс хамаарч ижил түлш хэрэглэхэд бохирдуулагч бодисын хэмжээ харилцан адилгүй байдаг бөгөөд хатуу түлш дагнан хэрэглэх нь гэрийн дотоод орчны агаарын бохирдлын гол шалтгаан болдог. Битүү бөгөөд яндантай зуух нь гэрийн дотоод агаарын бохирдол бага үүсгэдэг байхад задгай зуух нь хатуу түлшнээс үүсэх хортой бодисын нөлөөнөөс хамгаалах боломжгүй байдаг.

Хүснэгт СН.13-т хатуу түлшний хэрэглээг хоолоо хийдэг газраар нь үзүүлсэн. Хоол, хүнсээ болгохдоо хатуу түлш хэрэглэдэг өрхүүдийн 41.5 хувь нь гал тогооны тусдаа өрөөтэй байхад 58.4 хувь нь гал тогооны тусдаа өрөөгүй байна. Энэ нь сууц доторх агаарын бохирдолд өртөх магадлал их байгааг харуулж байгаа юм. Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсролын түвшин болон өрхийн шинж байдлын түвшин нэмэгдэх тутам гал тогооны тусдаа өрөөнд хоол хийдэг өрхийн хувь нэмэгдэж байна.

Хүснэгт СН.13: Хатуу түлшний хэрэглээ, хоол хийдэг газраар

Хоолоо болгохдоо хатуу түлш хэрэглэдэг өрхийн гишүүдийн хувь, хоолоо хийдэг газраар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Хоол хийдэг газар				Хоолоо болгохдоо хатуу түлш хэрэглэдэг өрхийн гишүүдийн тоо
	Өөрийн сууцанд		Тусдаа сууцанд	Дүн	
	Гал тогооны тусдаа өрөөнд	Сууцны аль нэг газарт			
Бүгд	41.5	58.4	0.1	100.0	2118
Хороо					
1-р хороо	44.0	56.0	0.0	100.0	429
2-р хороо	22.8	77.2	0.0	100.0	137
3-р хороо	38.5	61.2	0.2	100.0	483
4-р хороо	61.7	38.3	0.0	100.0	595
5-р хороо	3.7	96.3	0.0	100.0	82
6-р хороо	16.1	83.9	0.0	100.0	223
7-р хороо	39.6	60.4	0.0	100.0	170
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол					
Боловсролгүй	35.7	64.3	0.0	100.0	138
Бага	31.6	68.4	0.0	100.0	262
Суурь	37.3	62.7	0.0	100.0	565
Бүрэн дунд	42.8	57.2	0.0	100.0	411
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	48.8	51.0	0.2	100.0	543
Дээд	47.9	52.1	0.0	100.0	199
Өрхийн аж байдлын түвшин					
Доогуур	0.5	99.4	0.2	100.0	675
Дунджаас доогуур	45.0	55.0	0.0	100.0	580
Дундаж	67.3	32.7	0.0	100.0	589
Дунджаас дээгүүр	79.8	20.2	0.0	100.0	274
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*					
Халх	36.6	63.4	0.0	100.0	1472
Бусад	52.3	47.5	0.2	100.0	643

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

БҮЛЭГ VII

Ус болон ариун цэврийн
байгууламж

Аюулгүй байдлыг нь хангасан ундны ус хэрэглэх нь хүн амын эрүүл мэндийн үндсэн хэрэгцээ мөн. Бохирдсон ус нүдний халдварт өвчин, холер, гэдэсний хижиг зэрэг халдварт өвчний нянг тээж байх аюултай байдаг. Мөн ундны ус нь хүн амын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх хими, физикийн болон радио идэвхт бодисоор бохирдсон байх нь бий. Ийнхүү ундны усны хангамжийн асуудлыг эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөгөөр нь авч үзэхээс гадна хол газраас, хүнд хүчир нөхцөлд ундны усаа зөөх үндсэн үүрэг ялангуяа хөдөөгийн хүүхэд, эмэгтэйчүүдэд ногдох талтай байдаг тул энэ асуудлыг мөн авч үзэх шаардлага тулгардаг.¹

Хүний ялгадсыг зөв зохистой байдлаар зайлуулаагүйгээс суулгалт, саа зэрэг өвчний гол шалтгаан болохоос гадна хүүхдийн өсөлт хоцролтын үндсэн шалтгаан болдог байна. Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж хэрэглсэнээр хөгжиж буй улс орны хүүхдүүдийн нас баралтын шалтгаан болж байсан суулгалт өвчнийг гуравны нэгээр² бууруулсан байна.

“Хүүхэд хөгжил-2016” судалгааны үр дүнд ус болон ариун цэврийн байгууламжийн хангамжтай холбоотой дараах үзүүлэлтүүдийг тооцсон.

Ус:

- Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээ
- Ус цэвэршүүлэх тохиромжтой аргын хэрэглээ
- Ундны ус авахад зарцуулдаг дундаж хугацаа
- Ундны ус авдаг хүн

Ариун цэврийн байгууламж:

- Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хангамж
- Хүүхдийн ялгадсыг аюулгүй газарт зайлуулсан байдал

Энэ талаарх илүү дэлгэрэнгүй болон нэмэлт мэдээлэлтэй танилцахыг хүсвэл <http://www.childinfo.org/>³ эсвэл ДЭМБ/НҮБХС-ийн усан хангамж, ариун цэвэр байгууламжийн хяналт шинжилгээний хамтарсан хөтөлбөр⁴-ийн цахим хуудсанд хандана уу.

Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хангамж

Хүснэгт WS.1 болон Зураг WS.1-д судалгаанд хамрагдсан хүн амыг хэрэглэж буй ундны усны гол эх үүсвэрээр нь ангилан харууллаа. ДЭМБ/ НҮБХС-гийн тодорхойлолтоор ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр гэдэгт төвлөрсөн, төвлөрсөн бус системд холбогдсон сууцны хоолой болон нийтийн ус түгээх байр, гүний худаг, хамгаалагдсан энгийн худаг, булаг, шанд, бороо, цасны ус болон цэвэршүүлж савласан ус, зөөврийн усны үйлчилгээ (зөөврийн машины, нийтийн ус түгээх байр) зэргийг авч үздэг.

¹ ДЭМБ/НҮБХС. 2012. Ундны ус болон ариун цэврийн байгууламжийн ахиц: 2012 оны байдлаар.

² С.Кейрнкросс болон бусад. 2010. Суулгалт өвчнөөс сэргийлэхэд ус, ариун цэврийн байгууламж болон эрүүл ахуйн нөхцөл, Олон улсын Эпидемиологийн сэтгүүл 39: i193-i205

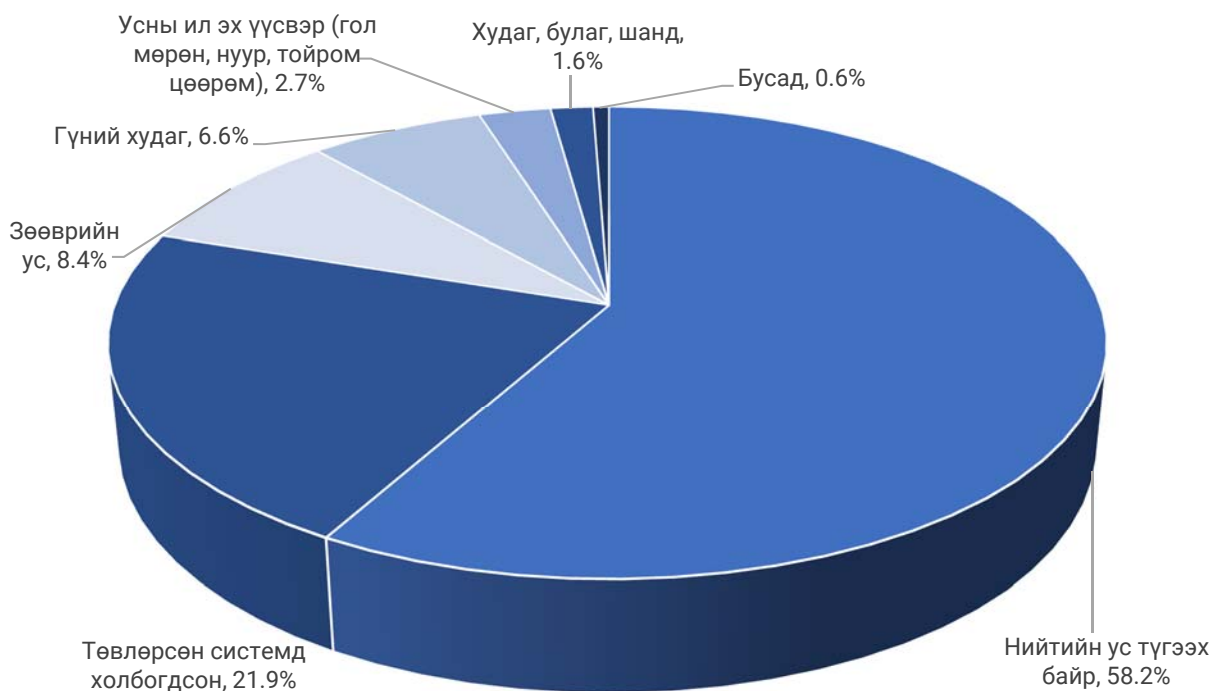
³ <http://data.unicef.org/water-sanitation>

⁴ <http://www.wssinfo.org>

Уг тодорхойлолтоор тооцож үзвэл нийт хүн амын 96.2 хувь нь ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр ашиглаж байна. Хүн амын ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээг хороогоор авч үзвэл 6 дугаар хорооны хоёр өрх тутмын нэг нь сайжруулсан эх үүсвэрээр хангагдсан байхад бусад бүх хороодын бараг бүх хүн ам ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр ашиглаж байна. Зураг WS.1-д ундны усны үндсэн эх үүсвэрийг харууллаа.

Налайх дүүргийн хүн амын 58.2 хувь нь нийтийн ус түгээх цэгээс, 21.9 хувь нь төвлөрсөн системд холбогдсон сууцны доторх хоолойгоос, 8.4 хувь нь зөөврийн усны үйлчилгээнээс, 6.6 хувь нь гүний худагас, 2.7 хувь нь усны ил эх үүсвэрээс, 1.6 хувь нь хамгаалагдсан болон хамгаалагдаагүй худаг, булгаас, үлдэх 0.6 хувь нь бусад эх үүсвэрээс ундны усаа авч хэрэглэдэг байна.

Зураг WS.1: Хүн амын ундны усны эх үүсвэр, хувиар, Налайх дүүрэг, 2016 он

Хүснэгт WS.1: Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээ

Өрхийн хүн амын хувь, ундны усны үндсэн эх үүсвэрээр, ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр хэрэглэж байгаа өрхийн хүн амын хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Ундны усны үндсэн эх үүсвэр											Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр хэрэглэсэн хүн амын тоо				
	Ус хангамжийн систем			Сайжруулсан эх үүсвэр			Сайжруулаагүй эх үүсвэр									
	Төвлөрсөн системд холбогдсон	Төвлөрсөн бус системд холбогдсон	Гүний худаг	Хамтаалагдсан гар худаг	Хамтаалагдсан булаг	Хурйн ус	Зөөврийн машинны үйлчилгээ	Нийтийн ус түгээх байр	Ердийн хөстийн зөөврийн ус	Савласан ус	Хамтаалагддаг гар худаг		Хамтаалагддаг булаг	Усны ил эх үүсвэр (гол мөрөн, нуур, тойром, цөөрөм)	Дүн	
Бүгд	21.9	0.1	6.6	0.5	0.1	0.1	8.4	58.2	0.2	0.1	0.0	1.0	2.7	100.0	96.2	3384
Хороо																
1-р хороо	2.0	0.0	2.4	0.5	0.0	0.2	13.9	78.7	0.8	0.0	0.3	0.6	0.6	100.0	98.4	487
2-р хороо	72.3	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	2.3	23.9	0.5	0.5	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	743
3-р хороо	1.2	0.0	10.6	1.3	0.0	0.0	6.5	80.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	613
4-р хороо	0.3	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	20.9	78.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	719
5-р хороо	59.8	0.0	5.3	0.0	0.0	0.8	0.4	33.4	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	277
6-р хороо	1.0	0.0	45.1	2.0	0.0	0.0	0.0	1.9	0.0	0.0	0.0	13.0	36.8	100.0	50.1	240
7-р хороо	5.7	0.0	7.5	0.5	0.0	0.0	2.6	83.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	304
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*																
Боловсролгүй	2.1	0.0	12.6	4.7	0.0	0.5	6.1	74.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	169
Бага	2.5	0.0	10.6	0.8	0.0	0.0	9.4	69.6	0.0	0.0	0.5	0.5	6.0	100.0	93.0	293
Сурь	5.7	0.0	7.1	0.7	0.0	0.0	7.7	74.1	0.3	0.4	0.0	1.8	2.2	100.0	96.0	705
Бүрэн дунд	27.4	0.0	7.5	0.0	0.0	0.0	10.2	52.6	0.0	0.0	0.0	1.4	1.0	100.0	97.6	693
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	21.0	0.0	4.8	0.2	0.0	0.3	12.2	57.4	0.0	0.0	0.0	1.3	2.8	100.0	95.9	813
Дээд	46.6	0.7	4.3	0.0	0.3	0.0	3.2	39.9	0.8	0.3	0.0	0.0	4.1	100.0	95.9	709
Өрхийн аж байдлын түвшин																
Доогуур	0.0	0.0	7.5	0.7	0.0	0.0	10.1	75.5	0.6	0.0	0.0	0.4	5.2	100.0	94.3	676
Дунджаас доогуур	0.0	0.0	12.1	0.0	0.0	0.1	8.9	71.1	0.0	0.0	0.0	3.3	4.5	100.0	92.2	677
Дундаж	2.0	0.0	5.3	1.5	0.0	0.3	10.2	78.3	0.0	0.0	0.2	0.7	1.6	100.0	97.5	677
Дунджаас дээгүүр	8.6	0.7	8.2	0.2	0.0	0.0	12.8	65.8	0.6	0.2	0.0	0.7	2.2	100.0	97.1	679
Дээгүүр	99.2	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	676
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**																
Халх	25.7	0.2	8.0	0.4	0.1	0.1	6.6	55.3	0.2	0.2	0.1	1.0	2.2	100.0	96.8	2455
Бусад	12.0	0.0	3.0	0.9	0.0	0.0	13.2	65.4	0.3	0.0	0.0	1.1	4.2	100.0	94.7	921

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 4.1; МХЗ-ын үзүүлэлт 7.8 - Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээ

* "Өрхийн түргүүлэгчийн боловсрол" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** "Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

Хүснэгт WS.2-т ус цэвэршүүлэхэд ашигладаг аргуудын хэрэглээг харууллаа. Усыг буцалгах, ариутгалын бодис хийх, ус цэвэршүүлэгч хэрэглэх, нарны гэрлээр халдваргүйжүүлэх гэсэн аргуудын аль нэгийг хэрэглэж ундны усныхаа аюулгүй байдлыг хангадаг өрхүүдийг ус цэвэршүүлэх тохиромжтой арга хэрэглэдэг гэж үздэг. Тус хүснэгтэд нийт хүн амын хувийн жинг ус цэвэршүүлэх аргын хэрэглээ болон ундны усны сайжруулаагүй эх үүсвэр ашигладаг хэдий ч ус цэвэршүүлэх тохиромжтой арга хэрэглэдэг эсэхээр нь харуулсан. Налайх дүүргийн хүн ам ундны усаа цэвэршүүлэхдээ буцалгах (90.8 хувь), ус цэвэршүүлэгч хэрэглэх (6.2 хувь) аргуудыг хамгийн түгээмэл хэрэглэж байна.

Ундны усаа уухдаа ямар нэг цэвэршүүлэх арга хэрэглэдэггүй өрхийн хувь 8.2 байна. Энэ үзүүлэлт хороодод харилцан адилгүй байна. Тухайлбал, 6 дугаар хороонд хамгийн өндөр 15.4 хувь байхад, 5 дугаар хорооны өрхүүдийн хувьд 1.9 хувь байна.

Хүснэгт WS.2: Өрхийн усаа цэвэршүүлдэг арга

Өрхийн хүн амын хувь, ундны усаа цэвэршүүлдэг аргаар, ундны усны сайжруулаагүй эх үүсвэр ашигладаг бөгөөд ус цэвэршүүлэх зохистой арга хэрэглэдэг өрхийн хүн амын хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Ус цэвэршүүлэх арга										Өрхийн хүн амын тоо	Ундны усны сайжруулаагүй эх үүсвэр ашигладаг бөгөөд ус цэвэршүүлэх зохистой арга хэрэглэдэг өрхийн хүн амын хувь ¹
	Ямарч арга хэрэглэдэггүй	Буцалгах	Ариутгалын бодис хийх	Давуу, марлар шүүх	Ус цэвэршүүлэгч	Нарны гэрлээр халдваргүйжүүлэх	Тунгах	Бусад	Хариулаагүй	Өрхийн хүн амын тоо		
Бүгд	8.2	90.8	0.0	0.0	6.2	0.0	0.2	0.5	0.0	3384	76.7	
Хороо												
1-р хороо	5.5	94.5	0.0	0.0	4.7	0.0	0.4	0.0	0.0	487	(*)	8
2-р хороо	11.4	86.9	0.0	0.0	11.0	0.0	0.0	1.1	0.0	743	-	0
3-р хороо	12.2	87.8	0.0	0.0	2.4	0.0	0.0	0.0	0.0	613	-	0
4-р хороо	5.3	92.6	0.0	0.0	7.2	0.0	0.8	0.0	0.0	719	-	0
5-р хороо	1.9	98.1	0.0	0.0	6.7	0.0	0.0	0.0	0.0	277	-	0
6-р хороо	15.4	82.7	0.0	0.0	2.9	0.0	0.0	1.9	0.0	240	77.8	120
7-р хороо	3.3	96.4	0.0	0.0	4.7	0.0	0.0	1.2	0.0	304	-	0
Ундны усны гол эх үүсвэр												
Сайжруулсан Сайжруулаагүй	8.9	89.3	0.0	0.0	10.8	0.0	0.0	1.2	0.0	3257	-	0
	7.9	91.5	0.0	0.0	4.4	0.0	0.3	0.2	0.0	127	76.7	127
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*												
Боловсролгүй	10.2	89.8	0.0	0.0	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	169	-	0
Бага	13.6	86.4	0.0	0.0	3.4	0.0	0.7	0.0	0.0	293	(*)	21
Сүүр	10.3	87.5	0.0	0.0	4.3	0.0	0.0	0.0	0.0	705	(54.2)	28
Бүрэн дунд	11.4	88.0	0.0	0.0	4.8	0.0	0.0	0.4	0.0	693	(*)	17
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	4.9	94.6	0.0	0.0	3.5	0.0	0.7	0.9	0.0	813	(91.0)	33
Дээд	4.0	94.7	0.0	0.0	14.5	0.0	0.0	0.9	0.0	709	(84.6)	29
Өрхийн аж байдлын түвшин												
Доогуур	11.4	88.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	676	(89.0)	38
Дунджаас доогуур	10.3	88.7	0.0	0.0	5.0	0.0	0.0	0.0	0.0	677	70.4	53
Дундаж	7.5	92.5	0.0	0.0	3.1	0.0	1.1	0.0	0.0	677	(*)	17
Дунджаас дээгүүр	3.8	94.2	0.0	0.0	10.4	0.0	0.0	1.2	0.0	679	(*)	20
Дээгүүр	7.9	90.2	0.0	0.0	12.8	0.0	0.0	1.2	0.0	676	-	0
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**												
Халх	7.9	91.3	0.0	0.0	6.8	0.0	0.1	0.3	0.0	2455	83.6	79
Бусад	9.1	89.5	0.0	0.0	4.7	0.0	0.6	1.0	0.0	921	(65.5)	48

1 ХХС-ны үзүүлэлт 4.2 - Ундны усаа цэвэршүүлж буй байдал

^a Хот суурин газрын зөөврийн машин болон нийтийн ус түгээх байр нь зориулалтын усны цистерн бүхий эрүүл ахуйн шаардлага хангасан машинаар (WS1 = 62, 63) усаа зөөдөг тул Монгол Улсын хувьд ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрт тооцдог. Харин хурын усыг (WS1=51) ундны сайжруулсан эх үүсвэрт оруулдаггүй.

* Өрхийн түргүүлэгчийн боловсрол нь хариулагдаагүй 1,0 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 2,0 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт WS.3: Үндны ус авахдаа зарцуулдаг хугацаа

Өрхийн хүн амын хувь, үндны усаа авахдаа зарцуулдаг хугацаагаар, үндны усны сайжруулсан болон сайжруулаагүй эх үүсвэрээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Үндны ус авахдаа зарцуулдаг хугацаа						Дүн	Өрхийн хүн амын тоо
	Үндны усны сайжруулсан эх үүсвэр хэрэглэгчид			Үндны усны сайжруулаагүй эх үүсвэр хэрэглэгчид				
	Эх үүсвэр сууц/ хашаанд байдаг	30 минутаас бага	30 минут ба түүнээс Дээш	Хариулаагүй/ мэдэхгүй	30 минутаас бага	30 минут ба түүнээс Дээш		
Бүгд	23.2	63.2	9.6	0.3	2.7	1.0	100.0	3384
Хороо								
1-р хороо	2.5	88.9	6.1	0.9	1.0	0.6	100.0	487
2-р хороо	72.8	18.8	8.1	0.4	0.0	0.0	100.0	743
3-р хороо	5.6	88.2	6.2	0.0	0.0	0.0	100.0	613
4-р хороо	0.3	86.7	12.6	0.4	0.0	0.0	100.0	719
5-р хороо	61.0	25.8	13.2	0.0	0.0	0.0	100.0	277
6-р хороо	1.0	32.8	16.3	0.0	36.6	13.3	100.0	240
7-р хороо	7.5	82.7	9.8	0.0	0.0	0.0	100.0	304
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*								
Боловсролгүй	6.8	70.0	23.2	0.0	0.0	0.0	100.0	169
Бага	4.6	70.9	17.5	0.0	4.0	3.0	100.0	293
Суурь	7.8	81.1	7.1	0.0	3.9	0.1	100.0	705
Бүрэн дунд	27.4	58.7	10.5	1.1	1.5	0.8	100.0	693
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	21.7	66.1	8.2	0.0	3.0	1.0	100.0	813
Дээд	47.7	42.0	6.2	0.0	2.5	1.6	100.0	709
Өрхийн аж байдлын түвшин								
Доогуур	0.3	82.0	11.3	0.7	4.9	0.8	100.0	676
Дунджаас доогуур	0.5	75.5	16.2	0.0	4.8	3.0	100.0	677
Дундаж	4.0	82.4	11.1	0.0	2.5	0.0	100.0	677
Дунджаас дээгүүр	11.4	75.9	8.9	0.9	1.6	1.3	100.0	679
Дээгүүр	99.7	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	100.0	676
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**								
Халх	26.6	60.9	9.0	0.3	2.1	1.1	100.0	2455
Бусад	14.3	68.9	11.2	0.3	4.4	0.8	100.0	921

* "Өрхийн түргүүлэгчийн боловсрол" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** "Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

Ундны ус авахад зарцуулдаг хугацааг Хүснэгт WS.3-т, ундны усаа авдаг хүнийг Хүснэгт WS.4-т харууллаа. Ундны ус авна гэдэгт тухайн эх үүсвэрт очиж усаа аваад эргэж ирэхийг ойлгоно. Харин нэг өдөрт хэдэн удаа ус авахаар явдаг талаарх мэдээллийг энэ судалгаагаар цуглуулаагүйг анхаарах хэрэгтэй.

Хүснэгт WS.3-аас харахад дүүргийн хүн амын 23.2 хувийнх нь ундны усны эх үүсвэр сууц, хашаанд нь байдаг байна. Хүн амын 65.9 хувь нь усаа авахдаа 30 хүртэлх минут, 10.6 хувь нь 30 ба түүнээс илүү минутыг зарцуулдаг ажээ. Хүснэгт WS.4-өөс харахад ундны усны эх үүсвэр нь өөр газарт байдаг өрхүүдийн хувьд ихэвчлэн насанд хүрсэн эрэгтэйчүүд (59.9 хувь) усандаа явдаг ажээ. Цаашилбал, нийт өрхийн 30.2 хувьд нь насанд хүрсэн эмэгтэйчүүд, 9.8 хувьд нь 15 хүртэлх насны охид, хөвгүүд усандаа явдаг байна.

Хүснэгт WS.4: Усанд явдаг хүн

Ундны ус сууц/ хашаанд нь байдаггүй өрхийн хувь, усанд ихэвчлэн явдаг хүнээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Ундны ус сууц/ хашаанд нь байдаггүй өрхийн хувь	Усанд ихэвчлэн явдаг хүн						Ундны ус сууц/ хашаанд нь байдаггүй өрхийн тоо	
		Өрхийн тоо	Насанд хүрсэн эмэгтэй (15 ба түүнээс дээш насны)	Насанд хүрсэн эрэгтэй (15 ба түүнээс дээш насны)	Насанд хүрээгүй эмэгтэй хүүхэд (15 хүртэлх насны)	Насанд хүрээгүй эрэгтэй хүүхэд (15 хүртэлх насны)	Хариу-лаагүй/ мэдэхгүй		Дүн
Бүгд	75.7	975	30.2	59.9	3.6	6.2	0.1	100.0	738
Хороо									
1-р хороо	97.5	142	37.5	57.0	1.5	4.1	0.0	100.0	138
2-р хороо	24.7	217	31.7	57.2	3.5	7.6	0.0	100.0	54
3-р хороо	93.6	168	29.6	57.8	5.2	7.5	0.0	100.0	157
4-р хороо	99.5	183	32.7	53.1	5.8	8.3	0.0	100.0	182
5-р хороо	41.2	84	(21.3)	(69.9)	(5.9)	(2.9)	(0.0)	100.0	35
6-р хороо	98.7	93	26.4	73.6	0.0	0.0	0.0	100.0	92
7-р хороо	91.7	88	20.7	65.6	2.8	10.4	0.5	100.0	81
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*									
Боловсролгүй	94.1	50	(33.9)	(59.1)	(2.2)	(4.9)	(0.0)	100.0	47
Бага	93.6	102	35.5	54.6	1.2	8.7	0.0	100.0	95
Суурь	92.3	188	30.5	53.2	6.0	10.3	0.0	100.0	173
Бүрэн дунд	72.0	189	30.8	62.1	4.4	2.6	0.0	100.0	136
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	76.9	226	27.7	61.9	3.2	7.2	0.0	100.0	174
Дээд	51.1	221	27.2	68.5	2.5	1.4	0.4	100.0	113
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	99.6	203	33.3	57.4	2.3	7.1	0.0	100.0	202
Дунджаас доогуур	99.4	194	30.9	56.2	6.6	6.1	0.2	100.0	193
Дундаж	96.7	180	30.6	59.0	3.1	7.3	0.0	100.0	174
Дунджаас дээгүүр	85.9	196	25.6	67.7	2.5	4.2	0.0	100.0	168
Дээгүүр	0.4	202	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	1
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**									
Халх	72.2	713.3	30.3	61.1	2.8	5.9	0.0	100.0	515
Бусад	85.3	259.6	30.3	56.6	5.8	7.1	0.2	100.0	221

* Өрхийн түргүүлэгчийн боловсрол* нь хариулагдаагүй 1, 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа* нь хариулагдаагүй 2, 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хангамж

Хүний ялгадсыг аюулгүй газарт зайлуулахгүй байх, хувийн ариун цэвэр сахихгүй байх зэрэг нь суулгалт, халдварт саа зэрэг өвчнөөр өвчлөх шалтгаан болох нь элбэг. Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж нь хүний ялгадсыг аюулгүй газарт зайлуулах нөхцлийг бүрдүүлсэн байх ёстой. Хөгжиж буй орнуудад сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хангамжийг нэмэгдүүлснээр суулгалт өвчнийг хамгийн багадаа гуравны нэг дахин бууруулах, мөн хэдэн сая хүүхдийн нас баралт, өвчлөлийн шалтгаануудыг мэдэгдэхүйц багасгаж байгаа юм.

Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж нь хүний ялгадсыг зохистой байдлаар зайлуулах нөхцлийг бүрдүүлсэн байх ёстой. ДЭМБ/ НҮБХС-гийн шинэчилсэн тодорхойлолтоор сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж гэдэгт ус урсгаж цэвэрлэдэг жорлон (ус нь төвлөрсөн ариутгах систем, бохирын цооног, нүхэн жорлон эсвэл тодорхойгүй газар руу урсдаг), сайжруулсан болон энгийн нүхэн жорлон зэргийг авч үздэг хэдий ч ийм төрлийн ариун цэврийн байгууламж хэрэглэдэг боловч бусад өрхүүдтэй хамтарч хэрэглэдэг эсвэл энэ нь нийтийн зориулалттай бол тухайн өрхүүдийг сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж хэрэглэдэг гэж үздэггүй.

Хүснэгт WS.5-д судалгаанд хамрагдсан нийт хүн амын хувийн жинг өрхийн хэрэглэдэг ариун цэврийн байгууламжаар нь харуулж, Хүснэгт WS.6-д ариун цэврийн байгууламжийг (сайжруулсан болон сайжруулаагүй) бусадтай хамтарч ашигладаг эсэхээр нь харууллаа.

Налайх дүүрэгт энгийн нүхэн жорлон нь хамгийн нийтлэг ариун цэврийн байгууламж бөгөөд хүн амын 74.6 хувь нь ийм байгууламж ашиглаж байна. Харин 21.8 хувь нь сууц дотор байрладаг ус татуургын ариун цэврийн байгууламж ашигладаг байна. Дүүргийн хүн амын 0.4 хувь нь ариун цэврийн байгууламжгүй байна.

Олон улсын тодорхойлолтоор Налайх дүүргийн нийт хүн амын 73.8 хувь нь сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж ашигладаг байна (Хүснэгт WS.6). Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж ашигладаг хүн амын хувийг хороогоор авч үзвэл харилцан адилгүй, 63.6-88.1 хувийн хооронд хэлбэлзэж байна. Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсролын түвшин болон өрхийн аж байдал дээшлэх тутам сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж ашигладаг өрхийн хувь нэмэгдэж байна. Тухайлбал, боловсролгүй болон бага боловсролтой өрхийн тэргүүлэгчтэй өрхийн 62.4-66.9 хувь нь сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж ашиглаж байхад дээд боловсролтой өрхийн тэргүүлэгчтэй өрхийн 85.5 хувь нь сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж ашиглаж байна. Доогуур аж байдалтай өрхийн 63.5 хувь нь сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж ашиглаж байхад дээгүүр аж байдалтай өрхийн хувьд энэ үзүүлэлт 96.8 хувь байна.

Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хангамжийг Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлал /ҮСХ-ны даргын 2012 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 1/04 тоот тушаалын 1-р хавсралтаар батлагдсан “Ус хангамж, хүртээмж, ариун цэврийн байгууламжийн төрөл”/-ын дагуу тооцов. Монгол Улсад олон улсын тодорхойлолтод дурдагдсан сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжаас энгийн нүхэн жорлонг олон улсын стандартад тэр бүр нийцдэггүй учраас хассан бөгөөд бусадтай хамтран хэрэглэдэг эсэхээс үл хамааран сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж гэж үздэг. Энэхүү аргачлалын дагуу тооцоход 2016 оны байдлаар Налайх дүүргийн нийт хүн

амын 24.8 хувь нь сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж ашиглаж байна (Хүснэгт WS.5). Учир нь нийт өрхийн 74.6 хувь нь энгийн нүхэн жорлон ашиглаж байна.

Хүснэгт WS.5: Ариун цэврийн байгууламжийн төрөл

Өрхийн хүн амын хувь, өрхийн хэрэглэдэг ариун цэврийн байгууламжийн төрлөөр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн хэрэглэдэг ариун цэврийн байгууламж								Хээрийн нөхцөл	Дүн	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж хэрэглэдэг хүн амын хувь ^{1,а}	Өрхийн хүн амын тоо
	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж				Сайжруулаагүй ариун цэврийн байгууламж							
	Ус татуургын ариун цэврийн байгууламж				Сайжруулсан нүхэн жорлон	Энгийн нүхэн жорлон	Задгай нүхэн жорлон	Бусад				
	Бохир ус зайлуулах шугам руу урсдаг	Битүү тунгаагуур руу урсдаг	Нүхэн жорлон руу урсдаг	Ус татуургын ариун цэврийн байгууламж								
Бүгд	21.8	0.3	0.1	2.6	74.6	0.1	0.1	0.4	100.0	24.8	3384	
Хороо												
1-р хороо	0.0	0.0	0.0	0.4	99.0	0.4	0.0	0.3	100.0	0.4	487	
2-р хороо	72.9	0.4	0.0	1.1	25.6	0.0	0.0	0.0	100.0	74.4	743	
3-р хороо	0.6	0.0	0.0	5.6	91.6	0.0	0.4	1.8	100.0	6.2	613	
4-р хороо	0.3	0.5	0.0	3.1	95.8	0.0	0.3	0.0	100.0	3.9	719	
5-р хороо	61.4	0.7	0.0	2.2	35.7	0.0	0.0	0.0	100.0	64.3	277	
6-р хороо	1.0	0.0	1.0	0.0	98.0	0.0	0.0	0.0	100.0	2.0	240	
7-р хороо	5.7	0.0	0.3	5.2	87.8	0.9	0.0	0.0	100.0	11.3	304	
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*												
Боловсролгүй	2.1	0.0	0.0	1.1	96.8	0.0	0.0	0.0	100.0	3.2	169	
Бага	3.8	0.0	0.4	5.4	89.7	0.3	0.0	0.5	100.0	9.5	293	
Суурь	5.5	0.0	0.2	2.5	90.7	0.0	0.0	1.2	100.0	8.1	705	
Бүрэн дунд	27.0	0.5	0.0	2.9	69.1	0.2	0.3	0.0	100.0	30.4	693	
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	20.7	0.0	0.1	1.5	76.9	0.2	0.3	0.3	100.0	22.3	813	
Дээд	46.4	0.8	0.0	3.1	49.7	0.0	0.0	0.0	100.0	50.3	709	
Өрхийн аж байдлын түвшин												
Доогуур	0.0	0.0	0.0	0.7	97.0	0.1	0.3	1.9	100.0	0.7	676	
Дунджаас доогуур	0.0	0.0	0.2	1.5	98.0	0.0	0.3	0.0	100.0	1.6	677	
Дундаж	0.3	0.0	0.2	3.2	95.8	0.5	0.0	0.0	100.0	3.6	677	
Дунджаас дээгүүр	8.8	1.3	0.2	7.8	81.9	0.0	0.0	0.0	100.0	18.1	679	
Дээгүүр	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	676	
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**												
Халх	25.4	0.0	0.1	2.1	71.7	0.2	0.1	0.5	100.0	27.6	2455	
Бусад	12.4	1.0	0.1	4.1	82.1	0.0	0.2	0.0	100.0	17.7	921	

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.S3 - Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлал дагуу тооцсон)

^а Монгол Улсад сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээг тооцохдоо бусад өрхүүдтэй хамтарч хэрэглэдэг эсэхийг харгалздаггүй бөгөөд энгийн нүхэн жорлонг (WS8 = 22) сайжруулаагүй ариун цэврийн байгууламжид оруулдаг.

* "Өрхийн түргүүлэгчийн боловсрол" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** "Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

Хүснэгт WS.6: Ариун цэврийн байгууламжаа хамтарч хэрэглэж байгаа байдал

Өрхийн хүн амын хувь, ариун цэврийн байгууламжаа хамтарч ашигладаг эсэхээр, сайжруулсан болон сайжруулаагүй ариун цэврийн байгууламжаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж хэрэглэдэг				Сайжруулаагүй ариун цэврийн байгууламж хэрэглэдэг			Дүн	Өрхийн хүн амын тоо
	Дангаараа хэрэглэдэг ¹	Нийтийн	Хамтарч хэрэглэдэг		Дангаараа хэрэглэдэг	Хамтарч хэрэглэдэг	Хээрийн нөхцөл		
			5 хүртэлх тооны өрх	5 ба түүнээс дээш өрх					
Бүгд	73.8	0.5	23.0	2.0	0.2	0.1	0.4	100.0	3384
Хороо									
1-р хороо	63.9	0.0	35.4	0.0	0.4	0.0	0.3	100.0	487
2-р хороо	88.1	0.0	11.9	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	743
3-р хороо	64.9	1.6	24.7	6.6	0.0	0.4	1.8	100.0	613
4-р хороо	72.6	0.0	27.1	0.0	0.3	0.0	0.0	100.0	719
5-р хороо	88.0	0.0	12.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	277
6-р хороо	73.1	2.0	24.9	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	240
7-р хороо	63.6	0.7	25.7	9.1	0.6	0.3	0.0	100.0	304
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*									
Боловсролгүй	62.4	0.0	37.6	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	169
Бага	66.9	0.0	25.7	6.6	0.0	0.3	0.5	100.0	293
Суурь	68.0	0.7	28.9	1.2	0.0	0.0	1.2	100.0	705
Бүрэн дунд	70.1	0.0	26.3	3.1	0.6	0.0	0.0	100.0	693
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	76.7	1.2	20.2	1.1	0.2	0.3	0.3	100.0	813
Дээд	85.5	0.3	12.8	1.4	0.0	0.0	0.0	100.0	709
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	63.5	0.0	34.2	0.0	0.0	0.5	1.9	100.0	676
Дунджаас доогуур	70.3	0.0	28.5	0.9	0.3	0.0	0.0	100.0	677
Дундаж	62.3	1.1	30.7	5.5	0.5	0.0	0.0	100.0	677
Дунджаас дээгүүр	76.3	1.4	18.5	3.7	0.0	0.0	0.0	100.0	679
Дээгүүр	96.8	0.0	3.2	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	676
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**									
Халх	75.0	0.5	21.7	1.9	0.2	0.0	0.5	100.0	2455
Бусад	71.4	0.4	25.7	2.3	0.0	0.2	0.0	100.0	921

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 4.3; МХЗ-ын үзүүлэлт 7.9 - Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ

* "Өрхийн түргүүлэгчийн боловсрол" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** "Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

Сайжруулаагүй ариун цэврийн байгууламжтай өрхийн дунд ариун цэврийн байгууламжаа дангаараа хэрэглэх нь илүү нийтлэг байна. Нийт хүн амын 25.0 хувь нь сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжаа бусад өрхтэй дундаа ашигладаг, 0.5 хувь нь нийтийн жорлон хэрэглэдэг байна. Хүснэгт WS.7-оос хүн амын хувийн жинг ашигладаг ундны усны эх үүсвэр болон ариун цэврийн байгууламжаар нь харж болно. Сайжруулсан ундны эх үүсвэр болон ариун цэврийн байгууламжийн аль алианаар нь зэрэг хангагдсан хүн амын хувь 71.1 байна. Энэ үзүүлэлт хороодоор маш их ялгаатай байна, тухайлбал 6-р хорооны хүн амын ердөө 36.2 хувь нь сайжруулсан ундны усны эх үүсвэр болон сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжаар хангагдсан байхад бусад хороодод энэ үзүүлэлт 62.8-88.1 хувь байна.

0-2 настай хүүхдийн ялгадсыг зохистой байдлаар зайлуулсан хувийг хүснэгт WS.8-д үзүүлэв. Хүүхэд өөрөө жорлонд бие зассан эсвэл ялгадсыг нь жорлонд хаясан бол тухайн хүүхдийн ялгадсыг зохистой байдлаар зайлуулсан гэж үздэг. Ялгадсыг нь зохистой байдлаар зайлуулсан 0-2 насны хүүхдийн хувь 53.5 хувь байна. Өөрөөр хэлбэл 0-2 насны 2 хүүхэд тутмын нэгийг нь ялгадсыг зохистой байдлаар зайлуулж байгаа нь харьцангуй доогуур үзүүлэлт болж байна. Энэ насны хүүхдийн 49,8 хувийг нь ялгадсыг жорлонд, 33.6 хувийг нь ялгадсыг хогийн саванд, 7.7 хувийг нь ялгадсыг хаяагүй, 2.0 хувийг нь ялгадсыг ил задгай хаясан, 1.6 хувийг нь ялгадсыг суваг, шуудуу, бохирын цооногт хаясан байна.

Хүснэгт WS.7: Үндны ус болон ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ

Өрхийн хүн амын хувь, үндны ус болон ариун цэврийн байгууламжийн төрлөөр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн хүн амын хувь:				Дүн	Ундны усны сайжруулагч эх үүсвэр	Дүн	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж хамтарч хэрэглэдэг	Сайжруулаагүй ариун цэврийн байгууламж	Хэрийн нийлэх	Дүн	Үндны усны сайжруулсан эх үүсвэр болон байгууламж ариун цэврийн байгууламж	Өрхийн хүн амын хувь
	Ус хангамжийн систем (төвлөрсөн болон төвлөрсөн бус системд холбогдсон)	Бусад эх үүсвэр	Ундны усны сайжруулагч эх үүсвэр	Дүн									
Бүгд	22.0	74.2	3.8	100.0	73.8	25.5	0.3	0.4	100.0	71.1	3384		
Хороо													
1-р хороо	2.0	96.4	1.6	100.0	63.9	35.4	0.4	0.3	100.0	62.8	487		
2-р хороо	72.8	27.2	0.0	100.0	88.1	11.9	0.0	0.0	100.0	88.1	743		
3-р хороо	1.2	98.8	0.0	100.0	64.9	32.9	0.4	1.8	100.0	64.9	613		
4-р хороо	0.3	99.7	0.0	100.0	72.6	27.1	0.3	0.0	100.0	72.6	719		
5-р хороо	59.8	40.2	0.0	100.0	88.0	12.0	0.0	0.0	100.0	88.0	277		
6-р хороо	1.0	49.1	49.9	100.0	73.1	26.9	0.0	0.0	100.0	36.2	240		
7-р хороо	5.7	94.3	0.0	100.0	63.6	35.5	0.9	0.0	100.0	63.6	304		
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*													
Боловсролгүй	2.1	97.9	0.0	100.0	62.4	37.6	0.0	0.0	100.0	62.4	169		
Бага	2.5	90.4	7.0	100.0	66.9	32.3	0.3	0.5	100.0	62.1	293		
Суурь	6.1	89.9	4.0	100.0	68.0	30.8	0.0	1.2	100.0	66.3	705		
Бүрэн дунд	27.4	70.2	2.4	100.0	70.1	29.3	0.6	0.0	100.0	68.1	693		
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	21.0	74.9	4.1	100.0	76.7	22.5	0.5	0.3	100.0	73.2	813		
Дээд	46.7	49.2	4.1	100.0	85.5	14.5	0.0	0.0	100.0	81.9	709		
Өрхийн аж байдлын түвшин													
Доогуур	0.0	94.3	5.7	100.0	63.5	34.2	0.5	1.9	100.0	60.1	676		
Дунджаас доогуур	0.0	92.2	7.8	100.0	70.3	29.4	0.3	0.0	100.0	63.6	677		
Дундаж	2.0	95.6	2.5	100.0	62.3	37.2	0.5	0.0	100.0	61.1	677		
Дунджаас дээгүүр	8.6	88.6	2.9	100.0	76.3	23.7	0.0	0.0	100.0	73.7	679		
Дээгүүр	99.7	0.3	0.0	100.0	96.8	3.2	0.0	0.0	100.0	96.8	676		
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**													
Халх	25.9	70.9	3.2	100.0	75.0	24.2	0.3	0.5	100.0	72.9	2455		
Бусад	12.0	82.7	5.3	100.0	71.4	28.4	0.2	0.0	100.0	66.7	921		

* ХХС-ны үзүүлэлт 4.1; МХЗ-ын үзүүлэлт 7.8 - Үндны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээ

** ХХС-ны үзүүлэлт 4.3; МХЗ-ын үзүүлэлт 7.9 - Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ

а Үндандаа цэвэршүүлж савласан ус хэрэглэдэг өрхийг ахуйн хэрэглээндээ хэрэглэдэг усны эх үүсвэрээс нь хамааруулж сайжруулсан, сайжруулаагүй гэж ангилж авч үзсэн.

* Өрхийн түргүүлэгчийн боловсрол нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

Хүснэгт WS.7A: Ундны ус болон ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)

Өрхийн хүн амын хувь, ундны ус болон ариун цэврийн байгууламжийн төрлөөр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр ^a				Өрхийн хүн амын хувь ^b					
	Ус кангамжийн систем (төвлөрсөн болон төвлөрсөн бус системд холбогдсон)	Бусад эх үүсвэр	Ундны усны сайжруулалт эх үүсвэр	Дүн	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж	Ариун цэврийн байгууламж	Хэсгийн нөхцөл	Дүн		
Бүгд	22.0	74.2	3.8	100.0	24.8	74.8	0.4	100.0	24.8	3384
Хороо										
1-р хороо	2.0	96.4	1.6	100.0	0.4	99.3	0.3	100.0	0.4	487
2-р хороо	72.8	27.2	0.0	100.0	74.4	25.6	0.0	100.0	74.4	743
3-р хороо	1.2	98.8	0.0	100.0	6.2	92.0	1.8	100.0	6.2	613
4-р хороо	0.3	99.7	0.0	100.0	3.9	96.1	0.0	100.0	3.9	719
5-р хороо	59.8	40.2	0.0	100.0	64.3	35.7	0.0	100.0	64.3	277
6-р хороо	1.0	49.1	49.9	100.0	2.0	98.0	0.0	100.0	1.5	240
7-р хороо	5.7	94.3	0.0	100.0	11.3	88.7	0.0	100.0	11.3	304
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*										
Боловсролгүй	2.1	97.9	0.0	100.0	3.2	96.8	0.0	100.0	3.2	169
Бага	2.5	90.4	7.0	100.0	9.5	89.9	0.5	100.0	9.5	293
Суурь	6.1	89.9	4.0	100.0	8.1	90.7	1.2	100.0	8.1	705
Бүрэн дунд	27.4	70.2	2.4	100.0	30.4	69.6	0.0	100.0	30.4	693
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	21.0	74.9	4.1	100.0	22.3	77.4	0.3	100.0	22.2	813
Дээд	46.7	49.2	4.1	100.0	50.3	49.7	0.0	100.0	50.3	709
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	0.0	94.3	5.7	100.0	0.7	97.5	1.9	100.0	0.7	676
Дунджаас доогуур	0.0	92.2	7.8	100.0	1.6	98.4	0.0	100.0	1.5	677
Дундаж	2.0	95.6	2.5	100.0	3.6	96.4	0.0	100.0	3.6	677
Дунджаас дээгүүр	8.6	88.6	2.9	100.0	18.1	81.9	0.0	100.0	18.1	679
Дээгүүр	99.7	0.3	0.0	100.0	100.0	0.0	0.0	100.0	100.0	676
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**										
Халх	25.9	70.9	3.2	100.0	27.6	71.9	0.5	100.0	27.5	2455
Бусад	12.0	82.7	5.3	100.0	17.7	82.3	0.0	100.0	17.7	921

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.S3 - Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлал дагуу тооцсон)

^a Ундандаа цэвэршүүлж савласан ус хэрэглэдэг өрхийг ахуйн хэрэглээндээ хэрэглэдэг усны эх үүсвэрээс нь хамааруулж сайжруулсан, сайжруулаагүй гэж ангилж авч үзсэн.

^b Монгол Улсад сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээг тооцохдоо бусад өрхүүдтэй хамтарч хэрэглэдэг эсэхийг харгалздаагүй бөгөөд энгийн нүхэн жорлонг (WS8 = 22) сайжруулаагүй ариун цэврийн байгууламжид оруулдаг.

* Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол* нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа* нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

Хүснэгт WS.8: Хүүхдийн ялгадсыг зайлуулсан байдал

0-2 насны хүүхдийн хувь, хүүхдийн ялгадсыг зайлуулсан газраар, ялгадсыг нь зохистой байдлаар зайлуулсан 0-2 настай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Хүүхдийн ялгадсыг зайлуулсан газар										Ялгадсыг нь зохистой байдлаар зайлуулсан хүүхдийн хувь ¹	0-2 насны хүүхдийн тоо
	Хүүхдийн ялгадсыг хаяагүй	Хүүхэд жорлонд бие зассан	Жорлонд хаясан	Суваг, шуудуу, бохирын цооногт хаясан	Хогийн саванд хаясан	Задгай орхисон, хаясан	Бусад	Хариу-лаагүй/мэдэхгүй	Дүн	Хариу-лаагүй/мэдэхгүй		
Бүгд	7.7	3.7	49.8	1.6	33.6	2.0	1.1	0.5	100.0	53.5	219	
Арлуун цэврийн байгууламжийн төрөл												
Сайжруулсан												
Задгай	7.8	3.8	50.0	1.6	33.8	1.5	1.1	0.5	100.0	53.8	218	
	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	1	
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол												
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	1	
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	8	
	(0.0)	(3.2)	(45.2)	(0.0)	(41.5)	(10.0)	(0.0)	(0.0)	100.0	(48.5)	33	
Бүрэн дүнд	4.6	3.9	52.6	1.8	31.8	1.7	3.6	0.0	100.0	56.6	65	
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дүнд	(11.3)	(5.5)	(37.7)	(7.2)	(38.2)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	100.0	(43.2)	31	
Дээд	12.8	2.1	52.8	0.0	32.3	0.0	0.0	0.0	100.0	54.9	81	
Өрхийн аж байдлын түвшин												
Доогуур	(1.7)	(8.7)	(48.1)	(0.0)	(32.3)	(6.8)	(2.3)	(0.0)	100.0	(56.9)	48	
Дунджаас доогуур	10.4	2.2	39.1	4.5	39.3	2.1	2.4	0.0	100.0	41.3	50	
Дундаж	(10.3)	(1.9)	(58.4)	(2.8)	(23.8)	(0.0)	(0.0)	(2.7)	100.0	(60.3)	41	
Дунджаас дээгүүр	(12.9)	(2.0)	(48.0)	(0.0)	(37.1)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	100.0	(50.0)	36	
Дээгүүр	(4.6)	(3.2)	(57.5)	(0.0)	(34.8)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	100.0	(60.6)	43	
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*												
Халх	5.2	3.8	50.2	1.4	36.0	2.0	1.4	0.0	100.0	53.9	162	
Бусад	15.3	3.7	47.7	2.1	27.1	2.0	0.0	2.0	100.0	51.4	55	

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 4.4 - Хүүхдийн ялгадсыг зохистой байдлаар зайлуулсан байдал

* "Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Гар угаах газар

Ус, савангаар гар угаах дадлыг хэвшүүлэх нь тав хүртэлх насны хүүхдийн дунд ихэвчлэн тохиолддог суулгалт, уушгины хатгалгаа өвчнүүдийн тархалтыг бууруулахад хамгийн үр дүнтэй арга хэмжээ болдог билээ. Ялангуяа, бие зассаны дараа, хооллохын өмнө гараа тогтмол ус, савангаар угаадаг байх нь чухал юм. Харин энэ дадлыг хэрхэн хэвшүүлж байгааг үнэлэх нь тийм ч амар байдаггүй. Тиймээс өрхүүд зориулалтын гар угаах газартай эсэх, тэнд нь ус, саван байгаа эсэхийг ажиглах нь гар угаах дадлыг үнэлэх нэг арга болдог. Өөрөөр хэлбэл гар угаах орчныг бүрдүүлсэн байдлыг ажиглах замаар шууд бус аргаар гар угаах дадлыг үнэлж болно.

Налайх дүүргийн нийт өрхийн 90.0 хувь нь зориулалтын гар угаах газартай, 6.2 хувь нь гар угаах зориулалтын газаргүй байна. (Хүснэгт WS.9). Гар угаах газрыг нь ажигласан өрхийн 81.2 хувийнх нь гар угаах газарт ус болон саван/ ариутгах бодис байжээ. Мөн эдгээр өрхийн 1.1 хувийнх нь гар угаах газарт зөвхөн ус, харин 9.9 хувийнх нь гар угаах газарт саван байсан хэдий ч ус байсангүй (Хүснэгт WS.9).

Энэ үзүүлэлт өрхийн аж байдлаар бага зэрэг ялгаатай байна. Дээгүүр аж байдалтай бараг бүх (93.9 хувь) өрх зориулалтын гар угаах газартай байхад доогуур аж байдалтай өрхийн 82.3 хувь нь зориулалтын гар угаах газартай байна.

Хүснэгт WS.9: Гар угаах ус, савангийн бэлэн байдал

Гар угаах газрыг нь ажигласан өрхийн хувь, гар нүүрийн саван, усны бэлэн байдлаар, гар угаах газаргүй өрхийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн хувь:			Гар угаах газрыг нь ажигласан өрхийн хувь:			Дүн	Гар угаах газарт ус болон саван эсвэл ариутгах бодис байсан өрхийн хувь ¹	Гар угаах газар ажигласан болон саван эсвэл ариутгах бодис байгаа өрхийн хувь ²	Гар угаах газар, сүүц, хашаа, эргэн тойронд байгаа өрхийн тоо	
	Өрхийн хувь:		Устай бөгөөд:	Усгүй бөгөөд:		Савантай					
	Гар угаах газар нь ажигласан	Гар угаах газар, сүүц, хашаа, эргэн тойронд байгаа		Саван болон ариутгах бодис байгаа	Савантай						
Бүгд	90.0	6.2	975	81.2	1.1	9.9	1.4	6.5	100.0	81.2	938
Хороо											
1-р хороо	88.8	8.9	142	78.2	0.0	10.8	2.0	9.1	100.0	78.2	139
2-р хороо	91.9	2.4	217	93.1	2.0	1.2	1.2	2.5	100.0	93.1	205
3-р хороо	89.5	5.6	168	74.4	0.0	18.3	1.4	5.9	100.0	74.4	160
4-р хороо	86.4	8.8	182	69.8	2.4	16.8	1.8	9.3	100.0	69.8	174
5-р хороо	98.8	1.2	84	96.2	1.2	1.3	0.0	1.2	100.0	96.2	84
6-р хороо	89.3	10.7	93	81.9	0.0	5.8	1.6	10.7	100.0	81.9	93
7-р хороо	88.0	7.3	88	78.1	0.9	12.4	1.0	7.6	100.0	78.1	84
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*											
Боловсролгүй	76.6	14.8	50	(64.1)	(2.5)	(14.6)	(2.7)	(16.2)	100.0	(64.1)	45
Бага	83.8	14.9	102	64.8	2.1	15.4	2.6	15.1	100.0	64.8	100
Суурь	85.8	10.0	188	76.1	0.0	11.5	2.0	10.4	100.0	76.1	180
Бүрэн дунд	93.5	3.9	189	85.2	2.2	7.7	1.0	4.0	100.0	85.2	184
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	92.4	4.1	226	83.1	1.3	9.7	1.6	4.3	100.0	83.1	218
Дээд	94.0	1.2	221	91.7	0.0	7.1	0.0	1.2	100.0	91.7	210
Өрхийн аж байдлын түвшин											
Доогуур	82.3	15.9	203	62.5	1.0	17.4	2.9	16.2	100.0	62.5	199
Дунджаас доогуур	89.0	8.2	194	76.0	1.7	11.8	2.2	8.4	100.0	76.0	189
Дундаж	92.9	3.1	180	80.5	1.7	13.5	1.1	3.3	100.0	80.5	173
Дунджаас дээгүүр	92.3	2.7	196	88.7	1.0	6.9	0.5	2.8	100.0	88.7	186
Дээгүүр	93.9	0.8	202	99.2	0.0	0.0	0.0	0.8	100.0	99.2	191
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**											
Халх	89.4	6.8	713	82.5	0.8	8.7	0.9	7.0	100.0	82.5	686
Бусад	91.6	4.7	260	78.0	1.7	13.2	2.2	4.9	100.0	78.0	250

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 4.5 - Ус болон саван бүхий гар угаах зориулалтын газартай өрх

* "Өрхийн түргүүлэгчийн боловсрол" нь хариуагдаагүй 1, 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** "Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариуагдаагүй 2, 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт WS.10: Савантай өрх

Өрхийн хувь, савантай эсэхээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Гар угаах газрыг ажигласан				Гар угаах газрыг ажиглаагүй				Саван болон ариутгах бодистой өрхийн хувь ¹	
	Саван байсан		Саван байгаагүй		Саван үзүүлэхийг зөвшөөрөөгүй		Саван үзүүлэхийг зөвшөөрөөгүй			
	Саван үзүүлсэн	Саван байгаагүй	Саван үзүүлсэн	Саван байгаагүй	Саван үзүүлсэн	Саван байгаагүй	Саван үзүүлсэн	Саван байгаагүй		
Бүгд	87.7	0.9	1.2	0.2	5.2	0.8	4.0	100.0	93.8	975
Хороо										
1-р хороо	86.9	0.8	0.5	0.6	7.2	1.3	2.7	100.0	94.8	142
2-р хороо	89.0	1.5	1.5	0.0	2.7	0.0	5.4	100.0	93.1	217
3-р хороо	88.2	0.6	0.7	0.0	4.8	0.7	4.9	100.0	93.6	168
4-р хороо	82.5	1.2	2.2	0.5	6.5	2.4	4.7	100.0	90.1	182
5-р хороо	97.6	0.0	1.2	0.0	1.2	0.0	0.0	100.0	98.8	84
6-р хороо	87.7	1.6	0.0	0.0	10.7	0.0	0.0	100.0	100.0	93
7-р хороо	86.2	0.0	1.8	0.0	4.2	0.5	7.4	100.0	90.4	88
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол*										
Боловсролгүй	71.9	2.3	2.4	0.0	13.1	6.3	4.0	100.0	87.3	50
Бага	79.1	0.8	3.9	0.0	13.9	0.9	1.4	100.0	93.7	102
Суурь	83.9	1.4	0.0	0.5	8.3	1.2	4.7	100.0	93.7	188
Бүрэн дунд	90.4	1.0	2.1	0.0	2.5	0.6	3.5	100.0	93.9	189
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	89.6	1.1	1.3	0.4	2.5	0.0	5.1	100.0	93.2	226
Дээд	94.0	0.0	0.0	0.0	1.9	0.2	4.0	100.0	95.9	221
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	78.4	2.1	0.9	0.9	13.5	2.1	2.1	100.0	93.9	203
Дунджаас доогуур	85.3	0.6	3.2	0.0	6.5	1.6	2.8	100.0	92.4	194
Дундаж	90.3	1.6	1.0	0.0	2.8	0.0	4.3	100.0	94.7	180
Дунджаас дээгүүр	90.8	0.4	1.1	0.0	2.1	0.2	5.5	100.0	93.3	196
Дээгүүр	93.9	0.0	0.0	0.0	0.8	0.0	5.3	100.0	94.7	202
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**										
Халх	87.7	0.9	0.7	0.1	5.9	0.6	4.1	100.0	94.5	713
Бусад	87.9	1.1	2.3	0.3	3.4	1.3	3.7	100.0	92.3	260

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 4.6 - Саван болон ариутгах бодистой өрх

* "Өрхийн түргүүлэгчийн боловсрол" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

** "Өрхийн түргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

Ундны усны чанар

Ундны усны найдвартай байдал нь хүний эрх болон эрүүл мэндийн үндсэн юм. Ундны усан дахь бичил биетнүүд нь суулгалт болон цусан суулга өвчнүүдийг үүсгэдэг. Ундны усан дахь бусад нян, эмгэг төрүүлэгч нь хепатит, хижиг өвчин, саа өвчнүүдийг үүсгэдэг. Мөн хүний эрүүл мэндэд хортой химийн бодисуудаар бохирдох боломжтой юм.

Гэдэсний савханцар (*E.coli*) нь ундны усанд хамгийн түгээмэл байдаг учраас олон улс орон мөн манай улс ч ундны усанд гэдэсний савханцарыг шинжилсэн.

Энэ удаагийн судалгаагаар өрх, гэр бүлийн ундандаа хэрэглэж байгаа ус болон усны эх үүсвэрээс дээж авч ундны усны баталгаат байдлыг тодорхойлох бүлэг асуулгыг оруулсан нь Монгол Улсын хувьд анхны тохиолдол юм.

Ундны усны баталгаат байдлыг тодорхойлохдоо ТАШН бүрээс 3 өрх санамсаргүй сонгож, ундны ус болон ундны усны эх үүсвэрээс дээж ("нэг стакан ус") авч гэдэсний савханцар /*E.coli*/ илэрч буй эсэхийг туршиж шалгасан. Гэхдээ ундны уснаас 100 мл дээж авч гэдэсний савханцар (*E.coli*) илэрч буй эсэхийг шалгах стандартын багцыг ашиглаагүй. Өрхөөс гэдэсний савханцар угуулах бодис (IDEXX) бүхий 10 мл хуруу шилэнд (100 мл-ээс дээш дээжнээс) дээж авч биеийн хэмд 24-48 цагийн турш байлгасны дараа гэдэсний савханцар байгаа эсэхийг шалгасан.

Налайх дүүргийн нийт өрхүүдийн ундны ус болон усны эх үүсвэрт гэдэсний савханцар илрээгүй (Хүснэгт WQ.1). Харин нийт өрхийн 33.2 хувийнх нь ундны усанд нян илэрсэн бол 30.0 хувийнх нь ундны усны эх үүсвэрт нян илэрчээ (Хүснэгт WQ.2). Мөн нийт өрхийн 48.6 хувь нь ундны ус эсвэл ундны усны эх үүсвэрт нь нян илэрсэн ус хэрэглэж байна.

Хүснэгт WQ.1: Өрхийн ундны ус болон ундны усны эх үүсвэрийн чанар (савханцар)

Өрхийн хүн амын хувь, ундны үндсэн эх үүсвэрт гэдэсний савханцар (E.coli)^a илэрсэн болон гэдэсний савханцар илэрсэн ундны ус хэрэглэж байгаа өрхийн хүн амын хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн ундны усанд гэдэсний савханцар /E.coli/ илэрсэн хувь	Өрхийн ундны усны эх үүсвэрт нь гэдэсний савханцар /E.coli/ илэрсэн хувь	Өрхийн ундны ус, ундны усны эх үүсврийн аль нэгт нь гэдэсний савханцар /E.coli/ илэрсэн хувь	Өрхийн тоо
Бүгд	0.0	0.0	0.0	372
Ундны усны эх үүсвэр				
Сайжруулаагүй	(*)	(*)	(*)	17
Сайжруулсан	0.0	0.0	0.0	355
Ариун цэврийн байгууламж				
Сайжруулаагүй	(0.0)	(0.0)	(0.0)	88
Сайжруулсан	0.0	0.0	0.0	284
Гар угаах газарт нь ус, саван байсан эсэх				
Ажиглаагүй	(0.0)	(0.0)	(0.0)	98
Ажигласан	0.0	0.0	0.0	255

^a Налайх дүүргийн ХХС-нд 10 мл дээжинд гэдэсний савханцар (E.coli) илэрч буй эсэхийг шалгасан. ДЭМБ-ын зааварчилгааны дагуу 100 мл дээжинд гэдэсний савханцарыг шалгавал илүү их илрэхээр байна.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт WQ.2: Өрхийн ундны ус болон ундны усны эх үүсвэрийн чанар (нян)

Өрхийн хүн амын хувь, ундны үндсэн эх үүсвэрт болон ундны усанд нь нян (Total Coliforms) илэрсэн өрхийн хүн амын хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн ундны усанд нян (Total Coliforms) илэрсэн хувь	Өрхийн ундны усны эх үүсвэрт нян (Total Coliforms) илэрсэн хувь	Өрхийн ундны ус, ундны усны эх үүсврийн аль нэгт нян (Total Coliforms) илэрсэн хувь	Өрхийн тоо
Бүгд	33.2	30.0	48.6	372
Ундны усны эх үүсвэр				
Сайжруулаагүй	(*)	(*)	(*)	17
Сайжруулсан	32.2	27.7	47.1	355
Ариун цэврийн байгууламж				
Сайжруулсан	(32.8)	(33.9)	(57.4)	88
Сайжруулаагүй	33.3	28.9	45.8	284
Гар угаах газарт нь саван байсан эсэх				
Саван байгаагүй	(40.0)	(38.5)	(59.1)	98
Саван байсан	30.9	27.2	45.6	255

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

БҮЛЭГ VIII

Нөхөн үржихүйн
эрүүл мэнд

Төрөлт

Хүн амын төрөлтийн түвшинг илтгэн харуулдаг үзүүлэлтүүдийг судалгааны өмнөх 3 жилийн байдлаар Хүснэгт RH.1-т үзүүлэв. Гурван жилийн хугацаагаар тооцсон нь үзүүлэлтүүд бодитой, нарийвчлал сайтай тооцогдох боломжийг хангасны зэрэгцээ хамгийн сүүлийн үеийн төрөлтийн түвшний талаарх мэдээллийг харуулах зорилготой юм.

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент (НБТК) нь тухайн насны бүлэг дэх 1000 эмэгтэйд ногдох төрөлтийн тоогоор илэрхийлэгддэг. НБТК-ийн хүртвэрт судалгааны өмнөх 3 жилд төрсөн хүүхдийн тоог тухайн үеийн эхийн насаар нь тодорхойлсон. Хуваарьт тухайн хугацаан дахь насны бүлэг тус бүрт ногдох эмэгтэйн тоогоор илэрхийлнэ. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент (ТНК) нь хийсвэр хэмжигдэхүүн бөгөөд хэрвээ эмэгтэйн нөхөн үржихүйн нас (15-49 нас) одоогийн насны бүлэг дэх төрөлтийн түвшнээр байсан гэж үзвэл нэг эмэгтэйн төрүүлэх амьд хүүхдийн тоог илэрхийлнэ. Төрөлтийн тусгай коэффициент (ТТК) нь тухайн хугацаан дахь 15-49 насны 1000 эмэгтэйд ногдох амьд төрөлтийг илэрхийлнэ. Төрөлтийн ерөнхий коэффициент (ТЕК) нь тухайн хугацаан дахь 1000 хүн амд ногдох амьд төрөлтийн тоог илэрхийлнэ.

Мянган хүн амд ногдох төрөлт буюу төрөлтийн ерөнхий коэффициент 22.3, 15-49 насны 1000 эмэгтэйд ногдох төрөлт буюу төрөлтийн тусгай коэффициент 97.1 промилль гарчээ. Харин нэг эмэгтэйн нөхөн үржихүйн насандаа төрүүлэх хүүхдийн дундаж тоо буюу төрөлтийн нийлбэр коэффициент 3.1 байна. Өөрөөр хэлбэл, одоогийн төрөлтийн түвшин хэвээр хадгалагдана гэж үзвэл нэг эмэгтэй 50 хүртэлх буюу нөхөн үржихүйн насандаа ойролцоогоор 3 хүүхэд төрүүлэхээр байна.

Хүснэгт RH.1: Төрөлтийн түвшин

Судалгааны өмнөх 3 жилийн хугацааны өсвөр насны охидын, насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент, төрөлтийн ерөнхий, тусгай, нийлбэр коэффициент, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бүгд
Насны бүлэг	
15-19 ¹	24.2
20-24	166.6
25-29	173.8
30-34	137.7
35-39	96.5
40-44	30.0
45-49	0.0
ТНК ^{2, a}	3.1
ТТК ^{3, b}	97.1
ТЕК ^{4, c}	22.3

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.1; МХЗ-ын үзүүлэлт 5.4 - Өсвөр насны охидын төрөлтийн түвшин

² ХХС-ны үзүүлэлт 8.S1 - Төрөлтийн нийлбэр коэффициент

³ ХХС-ны үзүүлэлт 8.S2 - Төрөлтийн тусгай коэффициент

⁴ ХХС-ны үзүүлэлт 8.S3 - Төрөлтийн ерөнхий коэффициент

^a ТНК: 15-49 насны нэг эмэгтэйн нөхөн үржихүйн насныхаа туршид төрүүлэх хүүхдийн тоо (одоогийн төрөлтийн түвшин хэвээр хадгалагдаж байгаа нөхцөлд)

^b ТТК: 15-49 насны 1000 эмэгтэйд ногдох төрөлт

^c ТЕК: 1000 хүн амд ногдох төрөлт

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент (НБТК) нь тухайн насны эмэгтэйчүүдэд ногдох төрөлтийн түвшин бөгөөд 15-19 насаар тооцсон үзүүлэлт нь МХЗ-ын нэг шалгуур болох өсвөр насны охидын төрөлтийн түвшинг илтгэдэг. Энэ үзүүлэлт судалгаагаар 24.2 промилль гарч байна (Хүснэгт RH.1).

Эрт бэлгийн харьцаанд орох, хүүхэд төрүүлэх явдал дэлхийн аль ч бүс нутагт залуу хүн амыг өндөр эрсдэлд хүргэж байна. Хүснэгт RH.3-т эрт төрөлтийн хандлагыг харуулав.

Эрт бэлгийн харьцаанд орж, улмаар хүүхэд төрүүлэх нь охид, залуучуудын хувьд нийгэм, эдийн засгийн сөрөг үр дагаврыг авчрах нь олонтой. Нийгэм дэх байр сууриа тодорхойлж, ирээдүйн амьдралынхаа эхлэлийг тавих насандаа хүүхэд төрүүлэх нь тэдний сурч боловсрох боломжийг багасгаж, улмаар нийгмээс тусгаарлагдмал, ядуурал болон хүчирхийлэлд өртөх магадлалыг нэмэгдүүлдэг. Хамгийн эрсдэлтэй зүйл нь өсвөр насны эхээс төрсөн хүүхэд өвчлөх, улмаар эндэх магадлал өндөр байдаг бол эх өөрөө жирэмсэн үедээ хүндрэлд өртөх, түүнийг даван туулах туршлага, бэлтгэл дутмаг байдгаасаа болоод нас барах тохиолдол ч түгээмэл гардаг юм.

Хүснэгт RH.3-аас харахад 15-19 насны охидын 3.7 хувь нь хүүхэд төрүүлсэн, 2.0 хувь нь анхны хүүхдээ тээж байгаа жирэмсэн, 5.7 хувь нь хүүхэд төрүүлсэн эсвэл жирэмсэн гэж хариулжээ.

Хүснэгт RH.3: Эрт төрөлт

Хүүхэд төрүүлсэн, анхны хүүхдээ тээж байгаа, хүүхэд тээж байсан 15-19 насны эмэгтэйчүүд, 15 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн 15-19 насны, 18 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн 20-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15-19 насны эмэгтэйчүүдийн хувь:				15-19 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	18 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлж байсан 20-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь ¹	20-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
	Хүүхэд төрүүлсэн	Анхны хүүхдээ тээж байгаа	Хүүхэд төрүүлсэн эсвэл анхны хүүхдээ тээж байгаа	15 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн			
Бүгд	3.7	2.0	5.7	0.0	123	2.2	94
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*							
Халх	4.0	2.1	6.1	0.0	81	3.3	62
Бусад	(2.9)	(2.0)	(4.9)	(0.0)	42	(0.0)	31

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.2 - Эрт төрөлт

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 0, 1 ажиглалт (жигнэгдээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хэт залуу буюу 18 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн 20-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь 2.2 (Хүснэгт RH.3). 18 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийг насны бүлгээр нь авч үзвэл 30-34 насны эмэгтэйчүүдийн хувьд (4.8 хувь) бусад насны бүлгийн эмэгтэйчүүдээс өндөр гарчээ (Хүснэгт RH.4).

Хүснэгт RH.4: Эрт хүүхэд төрүүлэх хандлага

15 болон 18 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлж байсан эмэгтэйчүүдийн хувь, насны бүлгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувь	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	18 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувь	20-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	0.1	758	2.4	635
Насны бүлэг				
15-19	0.0	123	na	0
20-24	0.0	94	2.2	94
25-29	0.0	114	2.2	114
30-34	0.0	116	4.8	116
35-39	0.0	121	2.1	121
40-44	0.0	107	0.8	107
45-49	1.0	82	2.2	82

na: Утга тооцогдохгүй

Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгсэл

Гэр бүл төлөвлөлтийн зохистой аргыг сонгон хэрэглэх нь нэгдүгээрт, хэт залуудаа болон хэт орой хүүхэд төрүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх, хоёрдугаарт, төрөлт хоорондын зайг уртасгах, гуравдугаарт, хүссэн тоогоор хүүхэдтэй болох боломж олгодог тул эх, хүүхдийн аль алины эрүүл мэндэд тустай. Бүх хосуудыг хэт эрт, хэт орой, хэт ойрхон болон олон жирэмслэхээс хамгаалах талаар мэдээлэл, үйлчилгээгээр хангах явдал чухал юм.

ЖСАХ-ийг дотор нь орчин үеийн болон уламжлалт гэж ангилдаг ба орчин үеийн аргад умайн гуурсан хоолой болон эрэгтэй үрийн суваг боох, ерөндөг, тариа, суулгац, эм, эрэгтэй/эмэгтэй бэлгэвч, диафрагм, лаа, царцмаг болон яаралтай ууж хамгаалах эмийг, уламжлалт аргад хуанлийн дагуу түр тэвчих, гадуур тавих аргуудыг хамруулав.

Судалгаагаар гэр бүлтэй болон хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн 50.7 хувь нь одоогийн байдлаар жирэмслэхээс сэргийлэх ямар нэг арга, хэрэгсэл хэрэглэж байна (Хүснэгт RH.5). Жирэмслэхээс сэргийлэх орчин үеийн арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн хувь 48.5 хувь гарсан байна. Налайх дүүргийн эмэгтэйчүүдийн хамгийн түгээмэл хэрэглэдэг арга нь ерөндөг бөгөөд гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн 17.3 хувь нь хэрэглэдэг байна. Эмэгтэйчүүдийн 10.4 хувь нь суулгац, 6.7 хувь нь эм, 6.4 хувь нь нь эрэгтэй бэлгэвч хэрэглэх аргыг хэрэглэдэг гэж хариулжээ.

Жирэмслэхээс хамгаалах арга, хэрэгслийн хэрэглээг насны бүлгээр авч үзвэл, 25-39 насныхны дунд хамгийн өндөр буюу 55.7-60.1 хувь байна.

ЖСАХ-ийн хэрэглээ эмэгтэйчүүдийн боловсролын түвшнээр бараг ялгаагүй, харин өрхийн аж байдлаар бага зэрэг ялгаатай байна. Доогуур аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн 49.0 хувь нь ЖСАХ хэрэглэж байхад дээгүүр түвшний аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн 56.6 хувь нь хэрэглэж байна (Хүснэгт RH.5).

Хүснэгт РН.5: Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгслийн хэрэглээ

Гэрлэсэн, хамтран амьдрагчтай 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, хэрэглэж буй ЖСАХ-ээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Арга, хэрэгслийн төрөл										Гэрлэсэн, хамтран амьдрагчтай 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо							
	ЖСАХ хэрэглээгүй эмэгтэйчүүдийн хувь	Умайн гуурсан хоолой боох	Үрийн суваг боох	Ерөндөг	Тариа	Сулгац	Эм	Эрэгтэй бэлгэвч	Эмэгтэй бэлгэвч	Диафрагм, лав, цацмал		Хуангийн дагуу түр тавчих	Гадур тавих	Бусад	Хариунаагүй	Орчин үеийн арга хэрэглэдэг	Уламжлалт арга хэрэглэдэг	Ямар нэгэн арга хэрэглэдэг
Бүгд	49.3	4.9	0.4	17.3	2.0	10.4	6.7	6.4	0.3	0.0	1.7	0.0	0.5	0.0	48.5	2.1	50.7	482
Хороо	66.8	4.8	0.0	21.7	2.9	0.0	2.7	1.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	33.2	0.0	33.2	75
1-р хороо	42.4	5.8	0.0	16.9	0.7	10.7	8.0	10.4	0.0	0.0	5.2	0.0	0.0	0.0	52.5	5.2	57.6	117
2-р хороо	53.6	2.9	0.0	9.9	0.0	13.9	7.2	11.1	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	0.0	44.9	1.5	46.4	83
3-р хороо	43.4	5.0	2.0	27.7	1.1	8.1	7.4	4.2	0.0	0.0	0.0	0.0	1.0	0.0	55.6	1.0	56.6	104
4-р хороо	(62.8)	(12.7)	(0.0)	(9.3)	(2.8)	(5.9)	(3.4)	(3.1)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(37.2)	(0.0)	(37.2)	36
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
6-р хороо	(40.9)	(3.0)	(0.0)	(9.4)	(2.9)	(20.0)	(12.9)	(8.9)	(0.0)	(0.0)	(2.1)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(57.0)	(2.1)	(59.1)	31
7-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Насны бүлэг																		
15-19	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
20-24	(55.3)	(0.0)	(0.0)	(19.8)	(1.1)	(3.3)	(5.5)	(15.1)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(44.7)	(0.0)	(44.7)	7
25-29	39.9	0.9	0.0	19.1	2.3	17.5	9.6	9.9	0.0	0.0	0.9	0.0	0.0	0.0	59.2	0.9	60.1	90
30-34	44.3	0.9	1.2	21.9	4.0	13.3	6.4	5.6	1.7	0.0	0.8	0.0	0.0	0.0	54.9	0.8	55.7	91
35-39	43.4	11.1	0.0	21.9	2.0	6.4	8.1	4.4	0.0	0.0	1.7	0.0	1.2	0.0	53.8	2.9	56.6	102
40-44	53.2	8.1	1.1	10.6	1.9	11.4	4.9	7.9	0.0	0.0	0.9	0.0	0.0	0.0	45.8	0.9	46.8	90
45-49	67.7	5.4	0.0	8.1	0.0	6.5	4.9	0.0	0.0	0.0	6.0	0.0	1.5	0.0	24.8	7.5	32.3	66
Амьд байгаа хүүхдийн тоо																		
0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
1	56.9	1.1	0.0	16.6	1.1	7.8	6.8	9.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	43.1	0.0	43.1	24
2	42.4	2.4	0.6	22.3	2.4	11.1	8.7	8.2	0.0	0.0	2.1	0.0	0.0	0.0	55.6	2.1	57.6	91
3	50.0	6.2	0.0	16.1	1.9	9.8	5.3	4.9	1.2	0.0	2.9	0.0	0.8	0.0	46.3	3.7	50.0	123
4+	40.2	12.4	0.0	15.2	3.2	15.7	7.0	3.6	0.0	0.0	1.4	0.0	1.5	0.0	57.0	2.8	59.8	84
Боловсрол																		
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Сүүр	42.7	6.9	3.0	15.3	5.6	11.8	10.8	1.8	2.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	57.3	0.0	57.3	69
Бүрэн дунд	49.5	7.6	0.0	15.8	1.4	10.7	5.8	6.7	0.0	0.0	1.2	0.0	1.3	0.0	48.0	2.5	50.5	169
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	60.6	1.5	0.0	17.4	1.2	12.6	5.3	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	39.4	0.0	39.4	79
Өрхийн аж байдлын түвшин																		
Дээд	48.3	2.5	0.0	18.3	1.3	7.1	7.2	11.4	0.0	0.0	3.9	0.0	0.0	0.0	47.8	3.9	51.7	153
Доогуур	51.0	4.2	0.0	15.5	3.8	14.3	5.6	5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	49.0	0.0	49.0	97
Дунджаас доогуур	45.7	7.2	2.1	16.2	1.2	9.0	12.5	3.3	1.6	0.0	1.2	0.0	0.0	0.0	53.1	1.2	54.3	96
Дундаж	52.1	2.2	0.0	24.6	2.9	10.0	4.5	1.2	0.0	0.0	1.0	0.0	1.4	0.0	45.5	2.4	47.9	86
Дунджаас дээгүүр	54.5	4.2	0.0	14.8	1.6	8.9	3.1	10.1	0.0	0.0	1.8	0.0	1.0	0.0	42.7	2.8	45.5	103
Дээгүүр	43.4	6.4	0.0	16.5	0.8	9.8	7.9	11.0	0.0	0.0	4.2	0.0	0.0	0.0	52.4	4.2	56.6	99
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*																		
Халх	46.7	4.8	0.3	17.4	2.6	10.7	7.6	7.1	0.4	0.0	2.0	0.0	0.4	0.0	51.0	2.3	53.3	349
Бусад	56.7	5.2	0.8	17.2	0.5	9.6	3.5	4.9	0.0	0.0	0.9	0.0	0.8	0.0	41.6	1.7	43.3	132

Тэмдэглэл: Хэрвээ нэгээс олон арга хэрэглэсэн бол асуулгын хариултын кодын хамгийн эхэнд эрэмбэлэгдсэн аргыг үндсэн арга гэж үзсэн.

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагчдад үйл ажиллагаа (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25-49 жилтэй ажиглагч (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглагч (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.3: МХЗ-ын үзүүлэлт 5.3 - ЖСАХ-ийн хэрэглээ

ХХС-ны үзүүлэлт 5.3: МХЗ-ын үзүүлэлт 5.3 - ЖСАХ-ийн хэрэглээ

ХХС-ны үзүүлэлт 5.3: МХЗ-ын үзүүлэлт 5.3 - ЖСАХ-ийн хэрэглээ

ХХС-ны үзүүлэлт 5.3: МХЗ-ын үзүүлэлт 5.3 - ЖСАХ-ийн хэрэглээ

Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгслийн дутагдаж буй хэрэгцээ

ЖСАХ-ийн дутагдаж буй хэрэгцээ нь жирэмслэх чадавхтай боловч жирэмслэхээс сэргийлэх ямар нэгэн арга хэрэглэдэггүй, гэхдээ дараагийн төрөлтөө (төрөлт хоорондын зай) хойшлуулахыг хүсч байгаа эсвэл цаашид дахин төрөх огт хүсэлгүй (төрөлтөө зогсоож, хязгаарлах хүсэлтэй) байгаа тохиолдлоор илэрхийлэгдэнэ. ХХС-нд ЖСАХ-ийн дутагдаж буй хэрэгцээг ЖСАХ-ийн одоогийн хэрэглээ, жирэмслэх чадавхи, төрөлтийн сонголтын талаарх багц асуултуудын тусламжтайгаар тодорхойлсон.

ЖСАХ-ийн хэрэглээ, ЖСАХ-ийн дутагдаж буй болон хангагдсан хэрэгцээний талаарх судалгааны үр дүнг Хүснэгт РН.6-д харуулав.

Жирэмслэхээ хойшлуулах (тодорхой хугацаагаар жирэмслэхгүй байх)-ыг хүсч байгаа ЖСАХ огт хэрэглэдэггүй эмэгтэйчүүдийн хувийг тодорхойлохдоо:

- Жирэмсэн биш, түр үргүйдэлтэй биш¹, жирэмслэх чадавхтай² эмэгтэйчүүд хүүхэд төрүүлэх хүсэлтэй ч 2 ба түүнээс дээш жил хүлээх бодолтой байгаа;
- Жирэмсэн биш, түр үргүйдэлтэй биш, жирэмслэх чадавхтай эмэгтэйчүүд дараагийн хүүхдээ хэзээ төрүүлэх талаар тодорхой бодолгүй байгаа;
- Жирэмсэн, одоогийн жирэмслэлт нь төлөвлөсөн хугацааны жирэмслэлт мөн эсэх нь эргэлзээтэй, жирэмслэлтээ хэсэг хүлээхийг хүсч байсан;
- Түр үргүйдэлтэй, сүүлийн төрөлт нь төлөвлөсөн хугацааны төрөлт мөн эсэх нь эргэлзээтэй, төрөлтөө хэсэг хүлээхийг хүсч байсан.

Жирэмслэхээ зогсоохыг хүсч байгаа (цаашид жирэмслэхийг хүсэхгүй байгаа), ЖСАХ огт хэрэглэдэггүй эмэгтэйчүүдийн хувийг тодорхойлохдоо:

- Жирэмсэн биш, түр үргүйдэлтэй биш, жирэмслэх чадавхтай, цаашид дахин хүүхэдтэй болохыг хүсэхгүй байгаа;
- Жирэмсэн, хүүхэдтэй болохыг хүсэхгүй байгаа;
- Түр үргүйдэлтэй, төрөх хүсэлгүй байгаа;

ЖСАХ-ийн нийт дутагдаж байгаа хэрэгцээ гэдгийг жирэмслэхээ хойшлуулахыг хүсч байгаа болон төрөлтөө зогсоох, хязгаарлах хүсэлтэй эмэгтэйчүүдийн хэрэгцээний нийлбэр гэж ойлгож болно.

Судалгааны дүнгээс харахад гэр бүлтэй, хамтран амьдрагчтай нийт эмэгтэйчүүдийн 27.1 хувийнх нь ЖСАХ-ийн хэрэгцээ хангагдаагүй байна.

¹ Түр үргүйдэл гэдэг нь тухай эмэгтэй сүүлийн 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн, одоогоор жирэмсэн биш, сарын тэмдэг нь сүүлчийн хүүхдээ төрүүлснээс хойш ирээгүй эмэгтэйг хэлнэ.

² Жирэмслэх чадавхгүй гэдэг нь огт жирэмсэлж байгаагүй, түр үргүйдэлтэй биш, (1а) сарын тэмдэг нь сүүлийн 6 сард ирээгүй, эсвэл (1б) сарын тэмдэг нь огт ирээгүй, эсвэл (1в) сүүлийн төрөлтийн өмнө л сарын тэмдэг нь ирсэн, эсвэл (1д) цэвэршсэн эмэгтэйг хэлнэ.

(2) Судалгаа явуулах үед судалгааны асуултаар дамжуулан сарын тэмдэг нь огт ирээгүй, эсвэл цэвэршсэн, жирэмслэх оролдлогыг 2 ба түүнээс жил хийсэн боловч үр дүнд хүрээгүй физиологийн хувьд жирэмслэх чадавхгүй болох нь тогтоогдсон.

(3) Хүлээгдэж буй дараагийн төрөлтийг асуухад жирэмсэлж чадахгүй нь тогтоогдсон гэж хариулсан.

(4) Судалгааны өмнөх 5 жилийн хугацаанд гэрлэсэн, гэр бүлтэй боловч одоогоор ЖСАХ огт хэрэглээгүй, судалгааны өмнөх 5 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлээгүй.

ЖСАХ-ийн дутагдаж байгаа хэрэгцээг насны бүлгээр авч үзвэл ЖСАХ дутагдаж байгаа хэрэгцээ ахимаг буюу 40-өөс дээш насны эмэгтэйчүүдийн хувьд өндөр байна. Тухайлбал, ЖСАХ-ийн дутагдаж байгаа хэрэгцээтэй эмэгтэйчүүд 25-34 насны бүлэгт 17.4-19.5 хувийг эзэлж байхад 35-44 насны эмэгтэйчүүдийн 29.3-30.4 хувь, 45-49 насны эмэгтэйчүүдийн 41.8 хувьд ЖСАХ-ийн хэрэгцээ дутагдалтай байна. Ерөнхийдөө эмэгтэйчүүдийн нас ахих тутам төрөлт хоорондын зайгаа зохицуулах зорилгоор ЖСАХ шаардлагатай байгаа эмэгтэйчүүдийн хувь буурч, эсрэгээр, жирэмслэхээ хязгаарлах нь нэмэгдэх хандлага судалгааны үр дүнгээс мөн ажиглагдаж байна.

ЖСАХ-ийн хангагдсан хэрэгцээ нь жирэмслэхээс сэргийлэх ямар нэгэн арга хэрэглэж байгаа (эсвэл нөхөр/ хамтран амьдрагч нь хэрэглэж байгаа)³, гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн хувьд тооцогддог бол хангагдаагүй хэрэгцээ нь жирэмслэх чадавхитай боловч жирэмслэхээс сэргийлэх ямар нэгэн арга хэрэглээгүй гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн хувьд тооцогддоогоороо ялгаатай юм.

Налайх дүүргийн гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн 65.2 хувь ЖСАХ-ийн хэрэгцээ хангагдсан гэж хариулсны 24.6 хувь нь төрөлт хоорондын зайгаа зохицуулах, 26.3 хувь нь жирэмслэлтээ хязгаарлах зорилгоор ЖСАХ хэрэглэдэг ажээ. Залуу насны тэр дундаа 20-34 насны эмэгтэйчүүдийн дунд төрөлт хоорондын зайгаа зохицуулахаар ЖСАХ хэрэглэх нь их байхад 35-44 насны эмэгтэйчүүдийн дунд төрөлтөө хязгаарлах зорилгоор хэрэглэх нь их байгаа юм.

³ Энэхүү бүлэгт ЖСАХ хэрэглэж байгаа эмэгтэй гэдэгт түүний нөхөр/ хамтран амьдрагч нь ЖСАХ (үрийн суваг боолгох мэс засал гэх мэт) хэрэглэдэг бол тус тохиолдлыг оруулсан болно.

Хүснэгт ҮН.6: Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгслийн хэрэгцээ

Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгслийн хэрэгцээ нь хангагдсан болон хангагдаагүй 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	ЖСАХ-ийн хангагдсан хэрэгцээ			ЖСАХ-ийн хангагдаагүй хэрэгцээ			Гэрлэсэн, хамтран амьдрагчтай ЖСАХ хэрэгцээ нь хангагдсан хувь	Гэрлэсэн, хамтран амьдрагчтай ЖСАХ эмэгтэйчүүдийн тоо	Гэрлэсэн, хамтран амьдрагчтай ЖСАХ хэрэглэвэл зохих эмэгтэйчүүдийн тоо
	Төрөлт хоорондын зайгаа зохицуулах	Жирэмслэлтээ хязгаарлах	Бүгд	Төрөлт хоорондын зайгаа зохицуулах	Жирэмслэлтээ хязгаарлах	Бүгд ¹			
Бүгд	24.6	26.3	50.8	12.3	14.8	27.1	480	65.2	374
Хороо									
1-р хороо	17.1	15.8	32.9	13.2	25.0	38.2	76	46.3	54
2-р хороо	28.8	29.5	58.3	9.8	9.8	19.7	132	74.8	103
3-р хороо	19.7	26.8	46.5	19.7	14.1	33.8	71	57.9	57
4-р хороо	26.0	30.2	56.3	14.6	12.5	27.1	96	67.5	80
5-р хороо	(15.6)	(21.9)	(37.5)	(15.6)	(21.9)	(37.5)	32	(*)	24
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	24	(*)	21
7-р хороо	(28.6)	(28.6)	(57.1)	(2.0)	(12.2)	(14.3)	49	(80.0)	35
Насны бүлэг									
15-19	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7	(*)	3
20-24	(36.1)	(11.1)	(47.2)	(27.8)	(2.8)	(30.6)	36	(60.7)	28
25-29	52.2	8.7	60.9	14.1	3.3	17.4	92	77.8	72
30-34	36.8	19.5	56.3	10.3	9.2	19.5	87	74.2	66
35-39	18.2	37.4	55.6	17.2	12.1	29.3	99	65.5	84
40-44	2.2	43.5	45.7	7.6	22.8	30.4	92	60.0	70
45-49	4.5	29.9	34.3	3.0	38.8	41.8	67	45.1	51
Боловсрол									
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	5	(*)	4
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	8	(*)	6
Суурь	15.4	41.5	56.9	7.7	20.0	27.7	65	67.3	55
Бүрэн дунд	22.9	27.1	50.0	12.7	13.9	26.5	166	65.4	127
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	21.1	18.4	39.5	17.1	23.7	40.8	76	49.2	61
Дээд	31.3	21.3	52.5	12.5	10.6	23.1	160	69.4	121
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	18.9	28.4	47.4	13.7	13.7	27.4	95	63.4	71
Дунджаас доогуур	25.6	26.7	52.2	13.3	18.9	32.2	90	61.8	76
Дундаж	23.8	25.0	48.8	9.5	15.5	25.0	84	66.1	62
Дунджаас дээгүүр	24.3	22.3	46.6	14.6	18.4	33.0	103	58.5	82
Дээгүүр	29.6	28.7	58.3	10.2	8.3	18.5	108	75.9	83
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*									
Халх	26.7	26.7	53.4	11.6	14.5	26.1	352	67.1	280
Бусад	18.1	25.2	43.3	14.2	15.7	29.9	127	59.1	93

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.4: МХЗ-ын үзүүлэлт 5.6 - ЖСАХ-ийн хангагдаагүй хэрэгцээ

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа* нь харилуагдаагүй 1, 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Жирэмсний хяналт

Төрөхийн өмнөх үед жирэмсэн эхчүүдэд үзүүлж буй олон арга хэмжээ нь тэдний эрүүл мэнд төдийгүй нялхсын эрүүл мэндэд маш чухал нөлөө үзүүлдэг. Үр хөврөлийн өсөлт, хөгжил эхийн эрүүл мэндийн хоорондын харилцан хамаарлыг ойлгодог болсны үр дүнд эхийн болон шинээр төрж буй хүүхдийн эрүүл мэндийг сайжруулах арга хэмжээгээр дамжуулан жирэмсэн үед тавигдах бодит хяналт, халамж анхаарал дээшилдэг. Тухайлбал, эмэгтэйчүүд, тэдний гэр бүлд жирэмсэн болон төрөх үеийн хүндрэлийн талаар ойлголт, мэдлэг өгч, жирэмсэн үедээ мэргэжлийн эмчийн хяналтад хамрагдах, эмчийн хяналтад төрөхийн ач холбогдлыг ойлгуулснаар жирэмсний хяналтад хамрагдалт нэмэгдэж байна. Түүнчлэн, жирэмсний хяналтын үеэр нялхас эсэн мэнд төрж, өсөхөд нөлөө үзүүлдэг хүчин зүйл болох төрөлт хоорондын зайн талаар мэдлэг мэдээллийг олгодог. Дархлаажуулалт нь эх хүүхэд эсэн мэнд амаржихад чухал ач холбогдолтой. Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг хумхай өвчнөөс сэргийлэх, эмчлэх, жирэмсэн үеийн цус багадалтыг эрт илрүүлж эмчилснээр эхийн эрүүл мэнд сайжирч, нялхас эсэн мэнд мэндэлнэ. Цаашлаад эхийн хоол тэжээлийн байдлыг дээшлүүлэх, БЗДХ болон бусад халдвараар өвчлөхөөс зайлсхийх зэргээр бага жинтэй хүүхэд төрөхөөс урьдчилан сэргийлэх хосолсон арга хэмжээ авах нөхцөл бүрддэг. Мөн сүүлийн үед ХДХВ эхээс хүүхдэд дамжин халдварлахаас сэргийлэхийн тулд жирэмсний хяналтын үеийн үйлчилгээ, хүртээмжийг нэмэгдүүлэхэд ихээхэн анхаарах боллоо.

ДЭМБ-аас жирэмсэн үеийн хяналтын хэд хэдэн загварыг харьцуулан судалсны үндсэн дээр жирэмсний хяналтад наад зах нь дөрвөн удаа хамрагдсан байхыг зөвлөмж болгосон. Түүнчлэн, ДЭМБ жирэмсний хяналтын үед дараах тусгайлсан үйлчилгээг үзүүлэхийг удирдамж болгодог. Эдгээр нь:

- Цусны даралт хэмжих
- Шээсний шинжилгээ хийх
- Цусны шинжилгээ хийх
- Биеийн жин/биеийн өндрийг хэмжих зэрэг багтана.

Жирэмсний хяналтын хамрагдалтийн үзүүлэлтүүд (жирэмсний хяналтад наад зах нь 4 ба түүнээс олон удаа мэргэжлийн эмчийн хяналтад хамрагдсан) нь МХЗ-ын эхийн эрүүл мэндийг сайжруулах 5-р зорилтын хэрэгжилтийн үнэлэх нэг түлхүүр үзүүлэлт юм. Харин Монгол Улсын хувьд эмэгтэйчүүдийг жирэмсний хяналтад хамгийн багадаа 6 удаа үзүүлэхийг зөвлөдөг бөгөөд эхний үзлэгийг эх жирэмсэн болсноо мэдмэгц 12 долоо хоногоос дотогш хугацаанд хийлгэхийг зөвлөдөг⁴. Үүнд дараах үйлчилгээ, зөвлөгөөнүүдийг эмэгтэйчүүдэд үзүүлэх шаардлагатай байдаг:

- Цусны ерөнхий шинжилгээ
- Шээсний ерөнхий шинжилгээ
- Цээжийг гэрэлд харуулах
- Чанд авиан шинжилгээ (ЭХО)
- Үтрээний наацын шинжилгээ (Мазокийн шинжилгээ)
- БЗДХ болон ХДХВ/ДОХ-ыг илрүүлэх шинжилгээ

⁴ Эрүүл мэндийн сайдын 2001 оны 39-р тушаал, 2 дугаар хавсралт, Жирэмсэн эмэгтэйд эмнэлгийн тусламж үзүүлэх журам

Эмчийн зөвлөгөөгөөр хийгдэх бусад шинжилгээ, оношлогоо ордог бол зөвлөгөөнд:

- Жирэмсний хяналтын ач холбогдол
- Жирэмсэн үеийн хооллолт
- Хорт зуршил, архи, тамхины хор
- БЗДХ-аас сэргийлэх тухай
- Жирэмсний эмгэг байдал/аюултай шинжүүд
- Жирэмслэлт, төрөлттэй холбоотой, хууль эрхзүйн ойлголт
- Төмрийн бэлдмэл, фолийн хүчил уух, түүний ач холбогдол, цус багадалтаас сэргийлэх
- Зулбалт, дутуу төрөлтөөс сэргийлэх тухай
- Эрхтэн тогтолцооны эмгэг
- Төрөлтийн тухай
- Жирэмсний хожуу хордлогын тухай
- Хөх арчлах тухай
- Төрөлтөд бэлтгэх
- Илүү тээлт
- Төрөх үеийн өвдөлтийг бууруулах аргууд
- Төрсний дараа үе
- Нярайн асаргаа
- Гэр бүл төлөвлөлт
- Халдварт өвчин илэрсэн үед авах арга хэмжээнүүд гэсэн сэдвүүд багтдаг.

Жирэмсний хяналт нь жирэмсэн, төрөлт, төрсний дараах үеийн хүндрэлд хүргэж болзошгүй эрсдэлт хүчин зүйлсийг цаг алдалгүй тогтоож, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах боломжийг бүрдүүлж өгдөг. ЭХЭМҮТ-ийн эхийн эндэгдэлд хийсэн дүн шинжилгээнээс харахад хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн нэг хүрэхгүй хувь (0.8 хувь⁵) нь жирэмсний хяналтад огт ороогүй байхад эндсэн эхчүүдийн 17.9 хувь жирэмснээ хянуулаагүй байсан нь жирэмсний хяналт хэр ач холбогдолтойг илтгэж байна.⁶

Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн жирэмсэн үеийн хяналтын үйлчилгээг хэн үзүүлсэн болохыг Хүснэгт RH.7-д харуулав. Жирэмсэн үеийн хяналтад хамрагдалт Налайх дүүрэгт улсын түвшинтэй ижил буюу хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 99.1 хувь нь наад зах нь нэг удаа мэргэжлийн эмчид үзүүлж жирэмсний хяналтад хамрагджээ.

Ур чадвар эзэмшсэн эмнэлгийн мэргэжилтэн гэдгийг 2 янзаар тооцов. ОУБТС-ны аргачлалын дагуу бариач/ засалчаас бусад хүнийг эмнэлгийн мэргэжилтэн гэж үзсэн бол манай улсад мөрдөгдөж байгаа журмаар бага эмч, сувилагч болон бариач/ засалчаас бусдыг нь эмнэлгийн мэргэжилтэнд хамруулсан.

Эмнэлгийн мэргэжилтний хяналтад үзүүлсэн байдлыг (ОУБТС-ны аргачлалын дагуу тооцсоноор) хүн ам, өрхийн шинж байдлаар нарийвчлан авч үзэхэд ялгаа бага байна. Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 52.7 хувь нь өрхийн эмчийн, 41.7 хувь нь эх баригч эмэгтэйчүүдийн эмчийн, 4.7 хувь нь бусад мэргэжлийн их эмчийн хяналтад хамрагдсан байна.

⁵ УСХ, НҮБ-ын ХС, Хүүхэд хөгжил - 2010 судалгаа, 2013 он

⁶ ЭМЯ, ЭХЭМҮТ, НҮБ-ын ХАС. Эх яагаад эндэв: Итгэмжит лавлагаа 2008-2011

НҮБ-ын Хүүхдийн сан, ДЭМБ-аас жирэмсэн эхийг жирэмсний хяналтад наад зах нь дөрвөн удаа хамруулж байхыг зөвлөмж болгосон. Харин Монгол Улсын хувьд хэвийн явцтай жирэмсэн эмэгтэйг наад зах нь 6 удаа үзэх, өртөмтгий жирэмсэн эмэгтэйг 8 ба түүнээс дээш удаа үзсэн байх журмыг мөрдөж байна. Судалгааны өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүд хамгийн сүүлд жирэмсэн байх үедээ жирэмсний хяналтад хэдэн удаа орж байсан талаарх мэдээллийг тэдгээрийн шинж байдлаар Хүснэгт RH.8-д харуулав. Жирэмсэн арван эмэгтэй тутмын ес (94.0 хувь) нь дөрөв ба түүнээс олон удаа жирэмсний хяналтад хамрагдсан байна. Монгол Улсад мөрдөгдөж буй журмын дагуу жирэмсний хяналтад 6 ба түүнээс олон удаа үзүүлсэн хувийг тооцоход 78.3 хувь гарсан байна.

Жирэмсний эрт үеийн хяналтыг судалгааны тайланд 2 янзаар тооцож тусгасныг Хүснэгт RH.8-аас харж болно. Олон улсад мөрдөгдөж буй аргачлалаар жирэмсний эрт үеийн хамрагдалтыг жирэмсний 15 долоо хоногоор тооцдог бол Монгол Улсад энэ үзүүлэлтийг 12 долоо хоногоор авч үздэг. Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн нийт эмэгтэйчүүдийн 85.3 хувь нь жирэмсний эрт үедээ (жирэмсний эхний гурван сартайдаа), 9.2 хувь нь жирэмсний 4-5 сартайдаа, 4.7 хувь нь жирэмсний хожуу үедээ хяналтад (жирэмсний 6 ба түүнээс хойш сар) оржээ. Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа аргачлалаар жирэмсний эрт үеийн хяналтыг тодорхойлоход 83.9 хувь гарсан нь олон улсынхтай ойролцоо байна.

Хүснэгт РН.7: Жирэмсний хяналтад хамрагдалт

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, жирэмснийг хянасан хүнээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

		Жирэмснийг хянасан хүн ^а						Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн Тоо	
		Эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч	Бусад мэргэжлийн их эмч	Өрх/ сумын эмч	Хяналтад ороогүй	Дүн	Ур чадвар эзэмшсэн эмнэлгийн мэргэжилтний хяналтад байсан ^б	Ур чадвар эзэмшсэн эмнэлгийн мэргэжилтний хяналтад байсан ^с	
Бүгд		41.7	4.7	52.7	0.9	100.0	99.1	99.1	140
Эхийн хүүхдээ төрүүлэх үеийн нас									
20 хүртэлх	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	4
20-34	37.3	2.2	59.3	1.2	100.0	100.0	98.8	98.8	103
35-49	(51.4)	(13.3)	(35.3)	(0.0)	100.0	100.0	(100.0)	(100.0)	33
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	(42.9)	(4.2)	(52.9)	(0.0)	100.0	100.0	(100.0)	(100.0)	35
Дунджаас доогуур	(30.8)	(6.2)	(62.9)	(0.0)	100.0	100.0	(100.0)	(100.0)	32
Дундаж	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	100.0	(*)	(*)	23
Дунджаас дээгүүр	(43.7)	(4.4)	(51.9)	(0.0)	100.0	100.0	(100.0)	(100.0)	27
Дээгүүр	(65.0)	(4.0)	(31.0)	(0.0)	100.0	100.0	(100.0)	(100.0)	23
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа									
Халх	45.1	4.8	50.0	0.0	100.0	100.0	100.0	100.0	102
Бусад	(32.7)	(4.4)	(59.6)	(3.2)	100.0	100.0	(96.8)	(96.8)	38.1

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.5а; МХЗ-ын үзүүлэлт 5.5 - Жирэмсний хяналтад хамрагдалт

² ХХС-ны үзүүлэлт 8.54 - Жирэмсний хяналтад хамрагдалт (МУ-д мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)

^а Жирэмсний хяналтад орохдоо нэгээс олон хүнд үзүүлсэн бол асуулгын хамгийн эхэнд бичигдсэн хариултыг үндсэн хариултаар авсан болно.

^б Ур чадвар эзэмшсэн эмнэлгийн мэргэжилтэнд бариач/ засалчаас бусад эрүүл мэндийн мэргэжилтэнг хамруулсан.

^с Ур чадвар эзэмшсэн эмнэлгийн мэргэжилтэнд бага эмч, сувилагч болон бариач/ засалчаас бусад эрүүл мэндийн мэргэжилтэнг хамруулсан.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт РН.8: Жирэмсний хяналтад үзүүлсэн тоо, анх үзүүлэх үеийн жирэмсний хугацаа

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, жирэмсний хяналтад үзүүлсэн тоо, анх үзүүлэх үеийн жирэмсний хугацаагаар. Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмэгтэйчүүдийн хувь, хяналтад үзүүлсэн тоо			Эмэгтэйчүүдийн хувь, хяналтад анх үзүүлэх үеийн жирэмсний хугацаагаар					Жирэмсний хяналтад үзүүлсэн дээш удаа хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь ²	Хяналтад ороогүй	Эхний 3 сар	4-5 сар	6-7 сар	8 ба түүнээс дээш сар	Дүн	Жирэмсний эхний 3 сартай даа хяналтад үзүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувь ³	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо	Хяналтад анх үзүүлэх үеийн жирэмсний хугацаа (голч сар) ⁴	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо
	Хяналтад ороогүй	3 удаа	4 ба түүнээс дээш удаа ¹	Хяналтад ороогүй	3 сар	4-5 сар	6-7 сар	8 ба түүнээс дээш сар											
Бүгд	0.9	5.1	94.0	100.0	78.3	0.9	85.3	9.2	2.7	2.0	100.0	83.9	140	1.6	139				
Эхний хүүхдээ төрүүлэх үеийн нас																			
20 хүртэлх	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	4	(*)	4				
20-34	1.2	4.1	94.7	100.0	78.8	1.2	84.9	8.7	3.6	1.6	100.0	83.0	103	1.6	102				
35-49	(0.0)	(5.3)	(94.7)	100.0	(81.2)	(0.0)	(90.9)	(9.1)	(0.0)	(0.0)	100.0	(90.9)	33	(1.2)	33				
Өрхийн аж байдлын түвшин																			
Доогуур	(0.0)	(1.1)	(98.9)	100.0	(81.7)	(0.0)	(91.6)	(7.3)	(0.0)	(1.1)	100.0	(91.6)	35	(0.9)	35				
Дунджаас доогуур	(0.0)	(6.5)	(93.5)	100.0	(77.8)	(0.0)	(86.5)	(9.7)	(0.0)	(3.8)	100.0	(83.2)	32	(1.8)	32				
Дундаж	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	23	(*)	22				
Дунджаас дээгүүр	(0.0)	(0.0)	(100.0)	100.0	(77.0)	(0.0)	(85.1)	(10.4)	(0.0)	(4.6)	100.0	(85.1)	27	(1.4)	27				
Дээгүүр	(0.0)	(7.7)	(92.3)	100.0	(80.3)	(0.0)	(88.1)	(3.6)	(8.2)	(0.0)	100.0	(84.4)	23	(1.8)	23				
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа																			
Халх	0.0	5.8	94.2	100.0	79.5	0.0	85.3	10.6	3.7	0.4	100.0	83.4	102	1.6	102				
Бусад	(3.2)	(3.2)	(93.6)	100.0	(74.9)	(3.2)	(85.2)	(5.2)	(0.0)	(6.4)	100.0	(85.2)	38	(1.6)	37				

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.5b; МХЗ-ын үзүүлэлт 5.5 - Жирэмсний хяналтад хамрагдалт

² ХХС-ны үзүүлэлт 8.S5 - Жирэмсний хяналтад байх хугацаандаа 6 болон түүнээс дээш удаа үзүүлсэн жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь

³ ХХС-ны үзүүлэлт 8.S6 - Жирэмсний эрт үеийн хяналт (МУ-д мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)

⁴ ХХС-ны үзүүлэлт 8.S7 - Хяналтад анх үзүүлэх үеийн жирэмсний хугацаа (голч сар)

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Жирэмсэн эмэгтэйчүүдэд үзүүлсэн үйлчилгээний төрлийг Хүснэгт RH.9-д харуулав. Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүд жирэмсний хяналтын хугацаанд бараг бүгдээрээ биеийн жин болон цусны даралтаа хэмжүүлж, шээс, цус, БЗДХ буюу үтрээний наац, ХДХВ илрүүлэх шинжилгээ өгч ЭХО-д харуулсан байна.

Харин 89.2 хувь нь тэмбүүгийн сорил тавиулж, 76.6 хувь нь цээжний зураг авахуулсан нь хамгийн бага авдаг үйлчилгээнд багтаж байна. ДЭМБ-ийн зөвлөмжийн хэрэгжилтийг (жирэмсний хяналтын үеийн 3 төрлийн үйлчилгээг авсан - цусны даралтаа хэмжүүлж, шээс болон цусны ерөнхий шинжилгээ өгсөн) үнэлэхэд 99.1 хувь гарсан бол Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа жирэмсний хяналтын үед авах ёстой 9 төрлийн үйлчилгээнээс бүгдийг нь авсан (цусны даралтаа хэмжүүлж, шээс болон цусны ерөнхий, БЗДХ буюу үтрээний наац, ДОХ-ын шинжилгээ өгч, жингээ хэмжүүлж, тэмбүүгийн сорил тавиулж, ЭХО-д харуулж, цээжний зураг авахуулсан) хувь 71.2 гарлаа.

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо харьцангуй цөөн байсан тул дээрх үзүүлэлтүүдийг эмэгтэйчүүдийн шинж байдлаар авч үзэх боломжгүй байлаа.

Хүснэгт РН.9: Жирэмсний хяналтын бүрэлдэхүүн

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн, жирэмсний хяналтад үзүүлэхдээ цусны даралтаа хэмжүүлж, шээс болон цусны ерөнхий, БЭДХ буюу үтрээний наац, ДОХ-ын шинжилгээ өгч, жингээ хэмжүүлж, тэмбүүгийн сорил тавиулж, ЭХО-д харуулан цээжний зураг авахуулсан 15-49 насны эмэгтгүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмэгтгүүдийн хувь													
	Цусны даралтаа хэмжүүлсэн	Шээсний ерөнхий шинжилгээ өгсөн	Цусны ерөнхий шинжилгээ өгсөн	БЭДХ буюу үтрээний наацны шинжилгээ өгсөн	Жингээ хэмжүүлсэн	Тэмбүүгийн сорил тавилсан	ДОХ-ын шинжилгээ өгсөн	ЭХО-д харуулсан	Цээжний зураг авахуулсан	Цусны даралтаа хэмжүүлж, шээс болон цусны ерөнхий шинжилгээ өгсөн	Цусны даралтаа хэмжүүлж, шээс болон цусны ерөнхий шинжилгээ өгч, жингээ хэмжүүлж, тэмбүүгийн сорил тавиулж, ЭХО-д харуулсан	Цусны даралтаа хэмжүүлж, шээс болон цусны ерөнхий шинжилгээ өгч, жингээ хэмжүүлж, тэмбүүгийн сорил тавиулж, ЭХО-д харуулсан	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн	
Бүгд	99.1	99.1	99.1	99.1	99.1	89.2	96.8	99.1	76.6	99.1	99.1	71.2	140	
Эхийн хүүхдээ төрүүлэх үеийн нас														
20 хүртэлх	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	4	
20-34	98.8	98.8	98.8	98.8	98.8	89.4	95.7	98.8	73.7	98.8	98.8	68.7	103	
35-49	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(87.1)	(100.0)	(100.0)	(84.9)	(100.0)	(100.0)	(77.8)	33	
Өрхийн аж байдлын түвшин														
Доогуур	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(92.8)	(100.0)	(100.0)	(90.5)	(100.0)	(100.0)	(86.3)	35	
Дунджаас доогуур	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(89.6)	(100.0)	(100.0)	(73.3)	(100.0)	(100.0)	(66.3)	32	
Дундаж	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	23	
Дунджаас дээгүүр	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(95.4)	(100.0)	(100.0)	(65.0)	(100.0)	(100.0)	(65.0)	27	
Дээгүүр	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(75.7)	(91.4)	(100.0)	(62.6)	(100.0)	(100.0)	(51.6)	23	
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа														
Халх	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	91.3	96.9	100.0	76.4	100.0	100.0	71.7	102	
Бусад	(96.8)	(96.8)	(96.8)	(96.8)	(96.8)	(83.7)	(96.8)	(96.8)	(76.9)	(96.8)	(96.8)	(69.9)	38	

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Төрөх үеийн тусламж

Эхийн эндэгдлийн дөрөвний гурав нь жирэмсний болон төрөх үеийн хүндрэлээс шалтгаалж байна. Төрөлтийг сургагдсан эмнэлгийн мэргэжилтэн удирдах, эх барихын яаралтай тусламж үзүүлэх бэлэн байдал хангагдсан байх нь эх, нярай эсэн мэнд амаржихад нэн чухал. Мянганы хөгжлийн зорилт болон "Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц" тунхаглалын нэг зорилго нь эхчүүдийг төрөх үедээ эмнэлгийн мэргэжлийн ажилтны хяналтад байх боломжоор хангахыг баталгаажуулах явдал юм. Энэхүү зорилгын биелэлтийг эмнэлгийн мэргэшсэн ажилтны тусламжтай төрсөн эхчүүдийн хувь, эмнэлэг дэх төрөлтийн хувь гэсэн үзүүлэлтүүдээр хэмжиж байна.

Мэргэжлийн эмчийн тусламжтай төрсөн төрөлтийн талаарх мэдээллийг гаргахын тулд ХХС-нд хэд хэдэн төрлийн асуултуудыг оруулсан. ОУБТС-ны аргачлалын дагуу мэргэжлийн эмч гэдэгт эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч, бусад мэргэжлийн их эмч, өрх/ сумын эмч, эх баригч, бага эмч болон сувилагчийг багтаан үзсэн болно. Харин Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа журмаар мэргэжлийн эмчид бага эмч болон сувилагчаас бусад мэргэжилтэнг хамруулсан.

Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 91.3 хувь нь эх барих эмэгтэйчүүдийн эмчийн, 5.8 хувь нь эх баригчийн, 2.4 хувь нь бусад мэргэжлийн их эмчийн, 0.6 хувь нь өрхийн эмчийн хяналтад хүүхдээ төрүүлсэн байна. Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд нийт төрөлтийн 100.0 хувь нь (МУ-д мөрдөгдөж буй журмаар тооцоход мөн адил 100.0 хувь) ур чадвар эзэмшсэн эмнэлгийн мэргэжилтний хяналтад явагджээ (Хүснэгт RH.10). Энэхүү үзүүлэлт эмэгтэйчүүдийн шинж байдлаар ялгаагүй буюу нэгэн жигд байна.

ДЭМБ-аас мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлэх эхчүүдийн хувь нийт төрөлтийн 5-15 хувиас хэтрэхгүй байхыг зөвлөдөг. Гэвч Налайх дүүрэгт судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 31.7 хувь нь мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлжээ. Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 25.7 хувь нь өвдөхөөсөө өмнө мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлэхээр шийдвэрлэсэн бол 6.1 хувь нь өвдсөнийхээ дараа шийдвэр гаргасан байна.

Хүснэгт РН.10: Төрөх үеийн тусламж, үйлчилгээ ба кесар хагалгаа

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, хүүхдийг эх барьсан хүнээр, мэс заслын аргаар төрүүлсэн төрөлтийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Хүүхдийг эх барьсан хүн				Дүн	Мэс заслын аргаар төрсөн хувь				Судалгаанаас хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо	
	Эх барих эмэгтэйн хувь	Бусад мэргэжлийн хилийн хувь	Өрх/сумын эмч	Эх баригч		Урьдвар эзэмшсэн нягтлангачийн хувь	Урьдвар эзэмшсэн нягтлангачийн хувь	Шийдвэрийг өмнө гаргасан хувь	Шийдвэрийг өвдөнхийгөө гаргасан хувь		Бүгд ³
Бүгд	91.3	2.4	0.6	5.8	100.0	100.0	100.0	25.7	6.1	31.7	140
Эхийн хүүхдээ төрүүлэх үеийн нас											
20 хүртэлх	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	4
20-34	91.0	2.1	0.0	6.8	100.0	100.0	100.0	21.9	5.0	26.9	103
35-49	(90.7)	(3.6)	(2.4)	(3.3)	100.0	(100.0)	(100.0)	(34.6)	(10.5)	(45.1)	33
Хүүхдээ төрүүлсэн газар											
Эмнэлэгт	91.3	2.4	0.6	5.8	100.0	100.0	100.0	25.7	6.1	31.7	140
Улсын эмнэлэг	92.0	2.4	0.6	5.1	100.0	100.0	100.0	25.9	5.4	31.2	139
Хувийн эмнэлэг	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
Өрхийн аж байдлын түвшин											
Доогуур	(91.4)	(1.1)	(0.0)	(7.5)	100.0	(100.0)	(100.0)	(13.4)	(12.1)	(25.5)	35
Дунджаас доогуур	(83.9)	(2.7)	(2.4)	(11.0)	100.0	(100.0)	(100.0)	(29.0)	(3.6)	(32.6)	32
Дундаж	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	23
Дунджаас дээгүүр	(96.0)	(0.0)	(0.0)	(4.0)	100.0	(100.0)	(100.0)	(24.4)	(9.1)	(33.5)	27
Дээгүүр	(96.0)	(4.0)	(0.0)	(0.0)	100.0	(100.0)	(100.0)	(28.9)	(0.0)	(28.9)	23
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа											
Халх	93.1	1.2	0.0	5.6	100.0	100.0	100.0	21.4	7.2	28.6	102
Бусад	(86.3)	(5.5)	(2.0)	(6.2)	100.0	(100.0)	(100.0)	(37.0)	(3.1)	(40.1)	38

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.7; МХЗ-ын үзүүлэлт 5.2 - Мэргэжлийн эмчийн хяналтад явагдсан төрөлт

² ХХС-ны үзүүлэлт 8.S9 - Мэргэжлийн эмчийн хяналтад явагдсан төрөлт

³ ХХС-ны үзүүлэлт 5.9 - Мэс заслын аргаар төрүүлсэн төрөлт

^a Урьдвар эзэмшсэн эмнэлгийн мэргэжилтэнд хамаатан/ найз, нөхдөөс бусад эрүүл мэндийн мэргэжилтэнг хамруулсан.

^b Урьдвар эзэмшсэн эмнэлгийн мэргэжилтэнд бага эмч, сувилагч болон хамаатан/ найз, нөхдөөс бусад эрүүл мэндийн мэргэжилтэнг хамруулсан.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Эмнэлгийн төрөлт

Эмнэлгийн төрөлтийн хувийн жинг нэмэгдүүлэх нь эх болон нярай хүүхдийн эрүүл мэндийн эрсдлийг бууруулах нэг гол хүчин зүйл болдог. Төрөх үеийн эмнэлгийн тусламж, тоног төхөөрөмж, эрүүл ахуйн орчин нь эх болон нярай хүүхдийн өвчлөл, нас баралтын шалтгаан болох аливаа асуудал, халдварын эрсдлийг бууруулдаг.

Хүснэгт RH.11-д судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийг хүүхэд төрүүлсэн газар болон хүн ам, өрхийн шинж байдлын сонгосон үзүүлэлтээр харуулав.

Налайх дүүрэгт судалгааны өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн бүх эмэгтэйчүүд хүүхдээ эмнэлэгт төрүүлжээ. Эмнэлгийн төрөлтийн хувь эмэгтэйн нас, боловсролын түвшин болон өрхийн шинж байдлаар ялгаагүй байна.

Хүснэгт RH.11: Хүүхдээ төрүүлсэн газар

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, хүүхдээ төрүүлсэн газраар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Хүүхдээ төрүүлсэн газар		Дүн	Эмнэлэгт төрсөн ¹	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо
	Улсын	Хувийн			
Бүгд	99.2	0.8	100.0	100.0	140
Эхийн хүүхдээ төрүүлэх үеийн нас					
20 хүртэлх	(*)	(*)	100.0	(*)	4
20-34	99.0	1.0	100.0	100.0	103
35-49	(100.0)	(0.0)	100.0	(100.0)	33
Жирэмсний хяналтад үзүүлсэн тоо					
Үзүүлээгүй	(*)	(*)	100.0	(*)	1
1-3 удаа	(*)	(*)	100.0	(*)	7
4+	99.2	0.8	100.0	100.0	132
Өрхийн аж байдлын түвшин					
Доогуур	(97.0)	(3.0)	100.0	(100.0)	35
Дунджаас доогуур	(100.0)	(0.0)	100.0	(100.0)	32
Дундаж	(*)	(*)	100.0	(*)	23
Дунджаас дээгүүр	(100.0)	(0.0)	100.0	(100.0)	27
Дээгүүр	(100.0)	(0.0)	100.0	(100.0)	23
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа					
Халх	99.0	1.0	100.0	100.0	102
Бусад	(100.0)	(0.0)	100.0	(100.0)	38

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.8 - Эмнэлгийн төрөлт

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Төрсний дараах эх, хүүхдийн хяналт

Төрөх болон төрсний дараах богинохон үе бол эх, хүүхдийн эрүүл мэнд, амь насанд онцгой нөлөөтэй мөч байдаг. Дэлхий дээр жил бүр ойролцоогоор 3 сая хүүхэд төрсний дараах сарын хугацаанд эндэж⁷, эндэгдлийн дийлэнх нь эхний 1- 2 хоногт тохиолдож байна.⁸ Мөн эхийн эндэгдлийн олонх нь энэ хугацаанд бүртгэгдэж байна.⁹

Өмнө дурдсанчлан судалгааны асуулгад төрсний дараах эх, хүүхдийн хяналтыг бодитойгоор гаргах зорилготой асуултуудыг анх удаа цогц байдлаар нь тусгасан. Тиймээс төрсний дараах үзлэг, хяналт, хяналтын тоо, хугацаа зэргийг дэлгэрүүлэн судлах боломж бүрдсэн. Тус судалгаанд төрсний дараах үзлэг, хяналтыг 3 төрлөөр тодорхойлсон болно. Нэгдүгээрт, эх, нярай эсэн мэнд амаржсаны дараа эмнэлэгт байх эсвэл гэрийн төрөлтийн тухайд (манай орны хувьд маш бага тохиолдсон) эх барьсан буюу төрөлтийг удирдсан хүн явахаас өмнөх хугацааны үзлэгийг эрүүл мэндийн үзлэг гэж тодорхойлов. Харин эх, нярай гэртээ гарсан эсвэл гэрийн төрөлтийн хувьд төрөлтийг удирдсан хүн явсны дараах эрүүл мэндийн үзлэгийг гэрийн эргэлт буюу төрсний дараах тусгайлсан үзлэг гэж үзсэн. Эцэст нь, эрүүл мэндийн үзлэг болон төрсний дараах 2 хоногийн доторх тусгайлсан үзлэгийг хамтатган төрсний дараах хяналт гэж тодорхойллоо.

Төрсний дараа эх, нярайн эмнэлэгт байсан хугацааг нийгэм, хүн ам зүйн үзүүлэлтээр нь ангилж, Хүснэгт RH.12-т үзүүлэв. Судалгааны дүнгээс харахад сүүлийн 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн хоёр эмэгтэй тутмын нэг нь төрснийхөө дараа 1-2 өдрийн хугацаанд эмнэлгийн хяналтад байжээ. Нийт эмэгтэйчүүдийн 98.5 хувь нь төрснийхөө дараа эмнэлэгт 12 ба түүнээс дээш цагийн хугацаанд байсан байна. Төрсний дараа эмнэлэгт байсан хугацаа нь эхчүүд өөрөөрөө төрсөн эсвэл мэс заслын аргаар төрсөн эсэхээс хамаардаг болох нь хүснэгтээс харагдаж байна. Тухайлбал, өөрөөрөө төрсөн эхчүүдийн 66.5 хувь нь эмнэлэгт 1-2 өдөр, 23.8 хувь нь 3 ба түүнээс дээш өдөр эмнэлэгт байсан бол мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлсэн эхчүүдийн 86.6 хувь нь эмнэлэгт 3 ба түүнээс дээш хоногоор эмнэлэгт сувилуулжээ.

Эх, нярайг эсэн мэнд тэнхрүүлэх хөтөлбөрүүдэд төрсний дараах хяналтын ач холбогдлыг онцгойлон дурдаад төрсөн бүх эх, хүүхдийг амаржсанаас хойших 2 хоногийн дотор багтаан эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах зөвлөмжийг өгсөн. Сүүлийн 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувьд сүүлийн хүүхдээ төрүүлсний дараах хүүхдийн эрүүл мэндийг анх үзэж шалгасан хугацаа, эрүүл мэндийн үйлчилгээний төрөл зэргийг эмэгтэйчүүдээс асууж төрсний дараах хяналт үйлчилгээний чанарыг үнэлсэн. Төрсний дараа нярайг эмнэлэгт байхад эсвэл гэрийн төрөлтийн тухайд эх барьсан хүн явахаасаа өмнө хүүхдийн эрүүл мэндийг үзсэн тохиолдол судалгааны өмнөх 2 жилийн нийт амьд төрөлтийн 99.1 хувийг эзэлж байна (Хүснэгт RH.13). Энэ үзүүлэлтийг шинж байдлаар нь ангилж үзэхэд бараг ялгаагүй байна.

⁷ НҮБ-ын Хүүхдийн эндэгдлийн тооцооллын хамтарсан бүлэг, 2013. Хүүхдийн эндэгдлийн түвшин, хандлага: Тайлан 2013

⁸ Лаун ЖЕ, Коузенс С, Зупан Ж. 4 сая нярайн нас баралт: Хэзээ, хаана, яагаад? Лансет 2005; 365:891-900.

⁹ ДЭМБ, НҮБХС, НҮБХАС, Дэлхийн банк. Эхийн эндэгдлийн хандлага: 1990-2010. Женев: ДЭМБ 2012.

Хүснэгт RH.12: Төрсний дараа эмнэлэгт байсан хугацаа

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд эмнэлэгт хүүхдээ төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, төрсний дараа эмнэлэгт байсан хугацаагаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмнэлэгт байсан хугацаа				Дүн	12 ба түүнээс олон цаг ¹	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд эмнэлэгт хүүхдээ төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо
	6 цаг хүртэл	12-23 цаг	1-2 өдөр	3 ба түүнээс олон өдөр			
Бүгд	1.5	6.0	48.8	43.8	100.0	98.5	140
Эхийн хүүхдээ төрүүлэх үеийн нас							
20 хүртэлх	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	4
20-34	0.8	4.9	53.1	41.2	100.0	99.2	103
35-49	(3.6)	(10.4)	(34.5)	(51.5)	100.0	(96.4)	33
Хүүхдээ төрүүлсэн газар							
Улсын эмнэлэг	1.5	6.0	49.2	43.3	100.0	98.5	139
Хувийн эмнэлэг	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	1
Төрөлтийг удирдсан арга							
Өөрөөрөө	0.9	8.8	66.5	23.8	100.0	99.1	96
Мэс заслын аргаар	(2.7)	(0.0)	(10.7)	(86.6)	100.0	(97.3)	44
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	(0.0)	(12.7)	(49.6)	(37.7)	100.0	(100.0)	35
Дунджаас доогуур	(0.0)	(0.0)	(53.6)	(46.4)	100.0	(100.0)	32
Дундаж	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	23
Дунджаас дээгүүр	(4.4)	(3.6)	(41.2)	(50.7)	100.0	(95.6)	27
Дээгүүр	(3.8)	(4.0)	(53.4)	(38.8)	100.0	(96.2)	23
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа							
Халх	0.8	6.2	51.6	41.3	100.0	99.2	102
Бусад	(3.1)	(5.3)	(41.1)	(50.4)	100.0	(96.9)	38

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.10 - Төрсний дараа эмнэлэгт байсан хугацаа

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Төрсний дараах тусгайлсан үзлэгийг хугацаагаар нь авч үзвэл сүүлийн 2 жилд төрсөн хүүхдийн 39.4 хувийг төрсний дараа нэг 7 хоног өнгөрсний дараа, 31.6 хувийг 3-6 өдрийн дотор эмнэлгийн мэргэжилтэн үзсэн бол 4.6 хувьд нь тусгайлсан үзлэг хийгдээгүй байна.

Төрсний дараах хяналт буюу эхний 2 хоногийн доторх хүүхдийн эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдсан байдал 100.0 хувь байна.

Хүүхдийн төрсний дараах анхны тусгайлсан үзлэгт хамрагдсан газар болон үйлчилгээ үзүүлсэн хүний талаарх мэдээллийг Хүснэгт RH.14-т үзүүллээ. Үлдсэн 54.8 хувь нь улсын эмнэлэгт, 1.4 хувь нь хувийн эмнэлэгт очиж үзүүлжээ.

Хүүхдэд тусгайлсан үзлэг хийсэн хүмүүсийг тодруулж авч үзвэл 93.3 хувьд нь эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч, бусад мэргэжлийн их эмч, өрхийн эмч, сувилагч үзлэг хийж, 5.2 хувьд нь эх баригч, үлдэх 1.4 хувьд нь бага эмч тусгайлсан үзлэг хийсэн байна.

Хүснэгт RH.13: Төрсний дараах хүүхдийн хяналт

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн, төрсний дараа эмнэлэгт эсвэл гэртээ байхад зохих мэдлэгтэй хүн хүүхдийнх нь эрүүл мэндийг үзсэн болон төрсний дараах хяналтад хүүхдийг нь хамруулсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, хяналт хийх үеийн хугацаагаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсний дараа эмнэлэгт эсвэл гэртээ байхад хүүхдийнх нь эрүүл мэндийг үзсэн эмэгтэйчүүдийн хувь ^a	Төрсний дараах тусгайлсан үзлэг, хугацаагаар ^b							Төрсний дараах хяналтад хүүхдийг нь хамруулсан эмэгтэйчүүдийн хувь ^c	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо
		Тухайн өдрөө	Төрснөөс хойш 1 өдрийн дараа	Төрснөөс хойш 2 өдрийн дараа	Төрснөөс хойш 3-6 өдрийн дараа	Төрснөөс хойш 1 долоо хоногийн дараа	Тусгайлсан үзлэгт хамрагдаагүй	Дүн		
Бүгд	99.1	4.8	6.2	13.4	31.6	39.4	4.6	100.0	100.0	140
Эхийн хүүхдээ төрүүлэх үеийн нас										
20 хүртэлх	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	4
20-34	98.8	3.1	4.0	15.2	33.7	38.8	5.1	100.0	100.0	103
35-49	(100.0)	(10.5)	(6.8)	(9.5)	(26.7)	(43.1)	(3.5)	100.0	(100.0)	33
Хүүхдээ төрүүлсэн газар										
Эмнэлэг	99.1	4.8	6.2	13.4	31.6	39.4	4.6	100.0	100.0	140
Улсын эмнэлэг	99.1	4.8	6.3	13.5	31.1	39.7	4.6	100.0	100.0	139
Хувийн эмнэлэг	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	1
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	(98.9)	(9.5)	(11.9)	(16.9)	(32.2)	(23.0)	(6.5)	100.0	(100.0)	35
Дунджаас доогуур	(100.0)	(0.0)	(7.6)	(14.7)	(29.7)	(40.8)	(7.2)	100.0	(100.0)	32
Дундаж	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	23
Дунджаас дээгүүр	(100.0)	(4.4)	(0.0)	(13.2)	(43.7)	(32.0)	(6.7)	100.0	(100.0)	27
Дээгүүр	(100.0)	(3.8)	(0.0)	(8.0)	(24.5)	(63.7)	(0.0)	100.0	(100.0)	23
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа										
Халх	98.8	4.3	7.4	15.4	29.0	39.5	4.3	100.0	100.0	102
Бусад	(100.0)	(6.0)	(3.2)	(8.0)	(38.5)	(39.1)	(5.2)	100.0	(100.0)	38

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.11 - Төрсний дараах хүүхдийн хяналт

^a Төрсний дараа эх, хүүхдийг эмнэлгээс гарахаас өмнө эмнэлгийн мэргэжилтэн хүүхдийнх нь биеийг үзсэнийг, хэрвээ гэрийн төрөлт бол төрсний дараа төрөлтийг удирдсан хүн явахаасаа өмнө хүүхдийнх нь эрүүл мэндийг үзсэнийг ойлгоно.

^b Төрсний дараах тусгайлсан үзлэг гэдэг нь нярайн эрүүл мэндийг үзэж хяналтдаа авах, урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээ үзүүлэх зорилготой үзлэг юм. Үүнд нярайг эмнэлэгт байхад эрүүл мэндийг нь үзсэн үйлчилгээ орохгүй. Түүнчлэн, гэрийн төрөлтийн хувьд төрөлтийг удирдсан хүн явахаасаа өмнө нярайг үзсэн үзлэгийг хамааруулахгүй (a тайлбарыг үзнэ үү).

^c Төрсний дараах хяналт гэдэгт эх, хүүхдийг эмнэлгээс гарахаас өмнө эмнэлгийн мэргэжилтэн хүүхдийнх нь биеийг үзсэнийг, хэрвээ гэрийн төрөлт бол төрөлтийг удирдсан хүн явахаасаа өмнө хүүхдийнх нь эрүүл мэндийг үзсэнийг хамруулахаас (a тайлбар) гадна төрсний дараа 2 хоногийн доторх хүүхдийг нь үзсэн хяналтыг оруулна (b тайлбар).

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт RH.14 Төрсний дараа 7 хоногийн доторх хүүхдийн тусгайлсан үзлэг

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн, төрсний дараа 7 хоногийн доторх хүүхдийн тусгайлсан үзлэгт хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, анх үйлчилгээ үзүүлсэн газар, хүнээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсний дараах анхны тусгайлсан үзлэгт хамрагдсан газар			Төрсний дараах анхны тусгайлсан үзлэг хийсэн хүн				Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн, төрсний дараа 7 хоногийн доторх хүүхдийн тусгайлсан үзлэгт хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
	Гэр	Улсын эмнэлэг	Хувийн эмнэлэг	Дун	Эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч/ бусад мэргэжлийн их эмч/ өрх/ сумын эмч/ сувилагч	Эх баригч	Бага эмч		Дун
Бүгд	43.8	54.8	1.4	100.0	93.3	5.2	1.4	100.0	78

Хүснэгт RH.13 болон Хүснэгт RH.14-т төрсний дараах хүүхдийн хяналттай холбоотой үзүүлэлтүүдийг харуулсан бол Хүснэгт RH.15, Хүснэгт RH.16-д эхийн хяналтын талаар авч үзлээ. Төрсний дараа эхийг эмнэлэгт байхад эсвэл гэрийн төрөлтийн тухайд эх барьсан хүн явахаасаа өмнө эхийн эрүүл мэндийг үзсэн тохиолдол нийт амьд төрөлтийн 88.5 хувь буюу хүүхдийнхээс харьцангуй доогуур байна. Төрсний дараах эхийн хяналт ч мөн хүүхдийнхээс бага буюу 89.3 хувь бөгөөд шинж байдлаар төдийлөн ялгаагүй байна. Төрсний дараа 7 хоногийн доторх эхийн тусгайлсан үзлэгийг гол төлөв эрүүл мэндийн мэргэжилтнүүд гэрт (51.5 хувь) нь анх очиж хийж байна. Энэ үзүүлэлт гэрт нь очиж хүүхдийг үзсэн хувиас 7.7 нэгжээр илүү байна.

Хүүхдийн үзлэгтэй нэгэн адил эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч, бусад мэргэжлийн их эмч, өрхийн эмч, сувилагч нар үзлэгийг голчлон (94.8 хувь) хийж байна.

Төрсний дараах хяналтыг эх, хүүхдээр хамтатгасан байдлаар Хүснэгт RH.17-д үзүүлэв. Хүснэгтээс харахад эх, хүүхдийг хоёуланг нь хянасан хувь 89.3, зөвхөн хүүхдийг хянасан хувь 10.7 байна.

Төрсний дараах хяналтад хамрагдсан эхчүүдийг сонгосон шинж байдлаар авч үзвэл төрөлтийг удирдсан аргаас хамааран ялгаатай байна. Тухайлбал, өөрөөрөө төрсөн эхчүүдийн 85.5 хувь нь хамрагдсан байхад мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлсэн эхчүүдийн 97.5 хувь нь хамрагджээ. Төрсний дараах хяналтад хамрагдсан эхчүүдийн хувь насны бүлгээр бага зэрэг ялгаатай, харин бусад бусад шинж байдлаар бараг ялгаагүй байна.

Хүснэгт RH.15: Төрсний дараах эхийн хяналт

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн, төрсний дараа эмнэлэгт эсвэл гэртээ байхад зохих мэдлэгтэй хүн эрүүл мэндийг нь үзсэн болон төрсний дараах хяналтад хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, хяналт хийх үеийн хугацаагаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсний дараах тусгайлан үзлэг, хугацаагаар ^a						Төрсний дараах хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь ^{b,c}	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо		
	Төрсний дараа эмнэлэгт эсвэл гэртээ байхад эрүүл мэндийг нь үзсэн эмэгтэйчүүдийн хувь ^a	Тухайн өдрөө	Төрснөөс хойш 1 өдрийн дараа	Төрснөөс хойш 2 өдрийн дараа	Төрснөөс хойш 3-6 өдрийн дараа	Төрснөөс хойш 1 долоо хоногийн дараа			Тусгайлан үзлэгт хамрагдаагүй	Дүн
Бүгд	88.5	3.1	3.9	5.9	26.6	36.9	23.6	100.0	89.3	140
Эхийн хүүхдээ төрүүлэх үеийн нас										
20 хүртэлх	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	4
20-34	87.6	1.9	3.2	6.0	26.6	38.2	24.1	100.0	87.6	103
35-49	(89.7)	(7.0)	(6.8)	(6.2)	(28.0)	(30.4)	(21.7)	100.0	(93.1)	33
Хүүхдээ төрүүлсэн газар										
Эмнэлэг	88.5	3.1	3.9	5.9	26.6	36.9	23.6	100.0	89.3	140
Улсын эмнэлэг	88.4	3.1	4.0	5.9	26.9	37.2	23.0	100.0	89.2	139
Хувийн эмнэлэг	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	1
Төрөлтийг удирдсан арга										
Өөрөөрөө	84.3	3.2	5.7	7.7	23.6	30.5	29.3	100.0	85.5	96
Мэс заслын аргаар	(97.5)	(2.7)	(0.0)	(2.0)	(33.2)	(50.7)	(11.5)	100.0	(97.5)	44
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	(86.8)	(6.3)	(2.7)	(7.0)	(29.1)	(19.9)	(34.9)	100.0	(86.8)	35
Дунджаас доогуур	(86.4)	(0.0)	(3.8)	(7.2)	(23.6)	(42.0)	(23.4)	100.0	(89.9)	32
Дундаж	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	(*)	23
Дунджаас дээгүүр	(91.9)	(4.4)	(0.0)	(0.0)	(33.7)	(38.0)	(23.8)	100.0	(91.9)	27
Дээгүүр	(83.2)	(3.8)	(0.0)	(8.0)	(18.9)	(48.6)	(20.6)	100.0	(83.2)	23
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа										
Халх	86.3	1.9	5.4	7.0	23.2	36.5	26.0	100.0	86.3	102
Бусад	(94.3)	(6.0)	(0.0)	(2.9)	(35.8)	(38.0)	(17.3)	100.0	(97.2)	38

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 5.12 - Төрсний дараах эхийн хяналт

^a Төрсний дараа эх, хүүхдийг эмнэлгээс гарахаас өмнө эмнэлгийн мэргэжилтэн эмэгтэйн биеийг үзсэнийг, хэрвээ гэрийн төрөлт бол төрсний дараа төрөлтийг удирдсан хүн явахаасаа өмнө эмэгтэйн эрүүл мэндийг үзсэнийг ойлгоно.

^b Төрсний дараах тусгайлан үзлэг гэдэг нь эхийн эрүүл мэндийг үзэж хяналтдаа авах, урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээ үзүүлэх зорилготой үзлэг юм. Үүнд эхийг эмнэлэгт байхад эрүүл мэндийг нь үзсэн үйлчилгээ орохгүй. Түүнчлэн, гэрийн төрөлтийн хувьд төрөлтийг удирдсан хүн явахаасаа өмнө эхийг үзсэн үзлэгийг хамааруулахгүй (а тайлбарыг үзнэ үү).

^c Төрсний дараах хяналт гэдэгт эх, хүүхдийг эмнэлгээс гарахаас өмнө эмнэлгийн мэргэжилтэн эмэгтэйн биеийг үзсэнийг, хэрвээ гэрийн төрөлт бол төрөлтийг удирдсан хүн явахаасаа өмнө эмэгтэйн эрүүл мэндийг үзсэнийг хамруулахаас (а тайлбар) гадна төрсний дараа 2 хоногийн доторх эмэгтэйг үзсэн хяналтыг оруулна (b тайлбар).

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт RH.16: Төрсний дараа 7 хоногийн доторх эхийн тусгайлсан үзлэг

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн, төрсний дараа 7 хоногийн доторх эхийн тусгайлсан үзлэгт хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, анх үйлчилгээ үзүүлсэн газар, хүнээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсний дараах анхны тусгайлсан үзлэгт хамрагдсан газар		Дүн	Төрсний дараах анхны тусгайлсан үзлэг хийсэн хүн		Дүн	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн, төрсний дараа 7 хоногийн доторх эхийн тусгайлсан үзлэгт хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
	Гэр	Улсын эмнэлэг		Эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч/ бусад мэргэжлийн их эмч/ өрх/ сумын эмч/ сувиллагч	Эх баригч/ Бага эмч		
Бүгд	51.5	48.5	100.0	94.8	5.2	100.0	55

Хүснэгт RH.17: Төрсний дараах эх, хүүхдийн хяналт

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, төрсний дараа хоёр хоногийн доторх эх, хүүхдийн хяналтаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсний дараа хоёр хоногийн доторх хяналт		Дүн	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо
	Эх, хүүхдийн	Хүүхдийн		
Бүгд	89.3	10.7	100.0	140
Эхийн хүүхдээ төрүүлэх үеийн нас				
20 хүртэлх	(*)	(*)	100.0	4
20-34	87.6	12.4	100.0	103
35-49	(93.1)	(6.9)	100.0	33
Хүүхдээ төрүүлсэн газар				
Эмнэлэгт	89.3	10.7	100.0	140
Улсын эмнэлэг	89.2	10.8	100.0	139
Хувийн эмнэлэг	(*)	(*)	100.0	1
Төрөлтийг удирдсан арга				
Өөрөөрөө	85.5	14.5	100.0	96
Мэс заслын аргаар	(97.5)	(2.5)	100.0	44
Өрхийн аж байдлын түвшин				
Доогуур	(86.8)	(13.2)	100.0	35
Дунджаас доогуур	(89.9)	(10.1)	100.0	32
Дундаж	(*)	(*)	100.0	23
Дунджаас дээгүүр	(91.9)	(8.1)	100.0	27
Дээгүүр	(83.2)	(16.8)	100.0	23
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа				
Халх	86.3	13.7	100.0	102
Бусад	(97.2)	(2.8)	100.0	38

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

БҮЛЭГ IX

Бага насны хүүхдийн ХӨГЖИЛ

Сургуулийн өмнөх боловсрол

Бага насны хүүхдүүд сургуулийн өмнөх боловсрол (СӨБ)-д хамрагдах нь тэдний сургуульд орох бэлтгэлийг хангахад чухал түлхэц болдог.

Монгол Улсад сургуулийн өмнөх боловсрол нь боловсролын тогтолцооны нэг хэсэг болж явдаг. Сургуулийн өмнөх боловсролыг 2 хэлбэрээр олгодог: цэцэрлэг болон хувилбарт сургалтын хөтөлбөр. Цэцэрлэг нь хоёр наснаас сургуульд элсэх хүртэлх насны (6 нас) хүүхдийг асрах, хамгаалах, хөгжүүлэх цогц үйл ажиллагаа бүхий сургалт олгодог. Хувилбарт сургалт нь үндсэн сургалтад хамрагдаж чадахгүй байгаа хүүхдэд сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмшүүлэхдээ “ээлжийн бүлгийн”, “явуулын багшийн”, “нүүдлийн бүлгийн” гэсэн 3 хэлбэрээр сургалт олгодог. Сургуулийн өмнөх боловсролын зорилго нь бага насны хүүхдийг өөрийн онцлог, чадвар, бүтээлч үйлээрээ хөгжин, насан туршийн боловсролын суурь чадварыг эзэмшихэд дэмжин асрах, хамгаалах, хөгжүүлэх, сургалт, үйл ажиллагаагаар сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмшүүлэхэд оршино.

Судалгаанд хамрагдсан 36-59 сартай хүүхдийн 73.1 хувь нь сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан байна. Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт охид (71.2 хувь), хөвгүүдийн (75.0 хувь) хувьд зөрүү багатай байна. Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалтыг хүүхдийн насны бүлгээр авч үзэхэд бага зэрэг ялгаатай, 36-47 сартай хүүхдийн хувьд хамрагдалт 69.0 хувьтай байхад 48-59 сартай хүүхдийн хувьд 77.1 хувь байна.

Өрхийн аж байдлын түвшин болон эхийн боловсролын түвшин дээшлэх тутам бага насны хүүхэддээ боловсрол олгоход илүү их анхаарал тавьдаг байна. Тодруулбал, СӨБ-д хамрагдалт дээгүүр түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн хувьд 90.1 хувьтай байхад доогуур түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн хувьд 52.4 хувь байна. Мөн судалгааны дүнгээс үзэхэд дээд боловсролтой эхийн хүүхдүүдийн хувьд (87.9 хувь) сургуулийн өмнөх боловсролын хөтөлбөрт хамрагдсан хувь суурь боловсролтой эхийнхээс (49.5 хувь) нэлээд өндөр байна.

Хүснэгт CD.1: Сургуулийн өмнөх боловсрол

Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан 36-59 сартай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан 36-59 сартай хүүхдийн хувь ¹	36-59 сартай хүүхдийн тоо
Бүгд	73.1	156
Хүйс		
Эрэгтэй	75.0	81
Эмэгтэй	71.2	76
Нас		
36-47 сартай	69.0	77
48-59 сартай	77.1	80
Эхийн боловсрол		
Боловсролгүй	(*)	1
Бага	(*)	7
Суурь	(49.5)	25
Бүрэн дунд	(72.9)	40
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(73.4)	35
Дээд	87.9	49
Өрхийн аж байдлын түвшин		
Доогуур	(52.4)	39
Дунджаас доогуур	(78.6)	35
Дундаж	(76.7)	31
Дунджаас дээгүүр	(*)	17
Дээгүүр	(90.1)	35
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа		
Халх	71.3	117
Бусад	(78.6)	39

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 6.1 - Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Бага насны хүүхдэд үзүүлж буй анхаарал, халамжийн чанар

Хүүхдийн амьдралын эхний 3-4 жил нь тэдний оюун ухааны хөгжлийн хамгийн оргил үе гэж үздэг. Энэ үед аливаа зүйлийг танин мэдэхэд эцэг, эх, гэр бүлийн гишүүдийн дэмжлэг, туслалцаа, халамж, анхаарал нь хүүхдийн хөгжлийг тодорхойлох голлох хүчин зүйлсийн нэг байдаг. Үүнтэй холбогдон насанд хүрэгчдийн зүгээс хүүхэдтэйгээ ажиллах, гэртээ хүүхдэд зориулсан ном зохиолуудтай байх, хүүхдийг халамжлах нөхцлийг бий болгох зэрэг нь эцэг, эх, асран хамгаалагч, гэр бүлийн зүгээс хүүхдэд тавьж буй анхаарал халамжийн чанарыг хэмжих чухал үзүүлэлт болдог. Хүүхэд бие бялдар, оюун ухаан, сэтгэл хөдлөл, нийгэмшихүйн зөв хандлага, чадвартай болсноор сая суралцахад бэлэн болдог.

Үүнтэй холбогдон насанд хүрэгчдийн зүгээс хүүхэдтэйгээ идэвхтэй харилцах, гэртээ хүүхдэд зориулсан ном зохиолуудтай байх, хүүхдийг хайрлан, асрах нөхцлийг бий болгох зэрэг нь эцэг, эх, гэр бүлийн гишүүдийн зүгээс хүүхдэд тавьж буй анхаарал халамжийн чанарыг хэмжих чухал үзүүлэлт болдог. Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц тунхаглалд “хүүхэд бүр бие бялдрын хувьд эрүүл, оюун ухаан саруул, сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлдэг, нийгэмшихүйн зөв хандлага, чадвартай, суралцахад бэлэн байх ёстой” гэж заасан.¹

Энэ удаагийн судалгаагаар бага насны хүүхдэд аливаа зүйлийг танин мэдэхэд нь дэмжлэг үзүүлж байгаа үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийг цуглуулсан. Үүнд насанд хүрэгчид хүүхэдтэйгээ хэрхэн харилцаж, хүүхдийн хөгжлийг хангахад оролцож буй байдал тодруулбал, ном уншиж өгөх эсвэл номны зургийг тайлбарлах, үлгэр ярих, дуу дуулах, хүүхэдтэйгээ гадуур зугаалах, цагийг хамт өнгөрөөх буюу тоглоомын талбай болон цэцэрлэгт хүүхэдтэйгээ тоглох, эд юмсыг зааж нэрлэн ярилцах, тоо тоолох, зураг зурах зэрэг үйл ажиллагааг хамруулсан.

Судалгааны өмнөх 3 хоногт 36-59 сартай нийт хүүхдийн 56.0 хувийнх нь гэр бүлийн хэн нэг гишүүн тэднийг аливаа зүйлийг танин мэдэхэд 4 ба түүнээс олон удаа дэмжлэг үзүүлжээ (Хүснэгт CD.2). Хүснэгтээс харахад гэр бүлийн гишүүдийн зүгээс хүүхдэд анхаарал тавьж дэмжлэг үзүүлсэн үйл ажиллагааны дундаж тоо 3.7 байна.

Хүүхдээ хөгжүүлэх, аливаа зүйлийг танин мэдэхэд эцэг, эхийн оролцоо маш чухал гэдгийг өмнө дурдсан. Судалгаанд хамрагдсан 36-59 сартай нийт хүүхдийн 75.4 хувь нь төрсөн эцэгтэйгээ, 91.8 хувь нь төрсөн эхтэйгээ хамт амьдарч байна.

Судалгааны дүнгээс харахад төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдардаг 3-4 насны нийт хүүхдийн 7.0 хувьд эцэг нь, харин төрсөн эхтэйгээ амьдарч байгаа 3-4 насны нийт хүүхдийн 28.0 хувьд эх нь хүүхдээ аливаа зүйлийг танин мэдэхэд 4 ба түүнээс олон удаа дэмжлэг үзүүлсэн байна. Мөн эцгийн дэмжлэг үзүүлсэн үйл ажиллагааны дундаж тоо 0.9 байхад эхийнх 2.2 байгаа юм. Үүнээс харахад эцгийн оролцоо эхийнхтэй харьцуулахад арай доогуур байна.

¹ НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Хүүхэд ээлтэй дэлхий ертөнц тунхаглал, НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблейн 27 дугаар тусгай чуулган, 2002 оны 5 дугаар сарын 10, хуудас 2.

Хүснэгт CD.2: Аливааг танин мэдэхэд гэр бүлийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг

Судалгааны өмнөх 3 хоногт гэр бүлийн насанд хүрсэн гишүүд, төрсөн эцэг болон эхийн зүгээс аливааг танин мэдэх, сурахад нь дэмжлэг үзүүлсэн 36-59 сартай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Хүүхдийн хувь:										
	Аливааг танин мэдэхэд гэр бүлийн насанд хүрсэн гишүүдийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг	Төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдардаг түү	Төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдардаг түү	36-59 сартай хүүхдийн түү	Аливааг танин мэдэхэд гэр бүлийн насанд хүрсэн гишүүдийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг	Төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдардаг түү	Төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдардаг түү	Узүүлсэн дэмжлэгийн хувь ²	Узүүлсэн дэмжлэгийн хувь ²	Узүүлсэн дэмжлэгийн хувь ²	Төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдардаг 36-59 сартай хүүхдийн түү
Бүгд	56.0	3.7	75.4	91.8	156	7.0	0.9	118	28.0	2.2	144
Хүйс											
Эрэгтэй	57.2	3.7	78.4	84.8	81	5.4	1.0	63	30.7	2.2	68
Эмэгтэй	54.8	3.6	72.2	99.2	76	8.8	0.9	55	25.0	2.1	75
Нас											
36-47 сартай	56.6	3.8	77.5	92.6	77	5.4	1.0	59	29.3	2.3	71
48-59 сартай	55.5	3.5	73.3	91.0	80	8.5	0.9	59	26.6	2.1	73
Эхийн боловсрол³											
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	1	(*)	(*)	1	(*)	(*)	1
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	7	(*)	(*)	6	(*)	(*)	7
Суурь	(47.6)	(3.2)	(60.4)	(84.9)	25	(*)	(*)	15	(*)	(*)	21
Бүрэн дунд	(52.7)	(3.4)	(75.6)	(90.7)	40	(5.7)	(0.8)	30	(27.7)	(2.0)	36
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(59.0)	(4.0)	(73.3)	(91.3)	35	(6.1)	(1.0)	26	(32.0)	(2.7)	32
Дээд	67.2	4.2	83.1	95.4	49	(10.6)	(1.1)	41	(32.1)	(2.5)	47
Өрхийн аж байдлын түвшин											
Доогуур	(50.4)	(3.3)	(74.7)	(100.0)	39	(6.2)	(0.7)	29	(32.5)	(2.4)	39
Дунджаас доогуур	(41.1)	(3.0)	(68.3)	(82.6)	35	(*)	(*)	24	(23.6)	(1.7)	29
Дундаж	(38.1)	(3.2)	(70.9)	(87.6)	31	(*)	(*)	22	(13.1)	(1.7)	27
Дунджаас дээгүүр	(*)	(*)	(*)	(*)	17	(*)	(*)	15	(*)	(*)	15
Дээгүүр	(80.5)	(4.8)	(81.7)	(97.7)	35	(14.9)	(1.6)	28	(36.5)	(2.7)	34
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа											
Халх	55.3	3.7	71.5	92.8	117	7.8	0.9	84	28.0	2.2	109
Бусад	(58.3)	(3.7)	(86.7)	(88.7)	39	(4.7)	(0.9)	34	(27.8)	(2.1)	35

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 6.2 - Аливааг танин мэдэхэд гэр бүлийн гишүүдийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг

² ХХС-ны үзүүлэлт 6.3 - Аливааг танин мэдэхэд эцгийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг

³ ХХС-ны үзүүлэлт 6.4 - Аливааг танин мэдэхэд эхийн зүгээс үзүүлсэн дэмжлэг

^a "Эхийн боловсрол" гэсэн шинж байдлын үзүүлэлт нь 5 хүртэлх насны хүүхдийн асуултад хариулсан хүний боловсролоор тодорхойлогдсон. Тодруулбал, эх нь өрхийн гишүүдийн жагсаалтад бичигдээгүй тохиолдолд асран хамгаалагчийн боловсрол юм. Үзүүлэлт 6.4 нь аливааг танин мэдэхэд төрсөн эхийн үзүүлсэн дэмжлэг гэж байгаа тул "Эхийн боловсрол" гэдэгт зөвхөн төрсөн эхийн боловсролыг авч үзсэн.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүүхдийг аливаа зүйлийг танин мэдэхэд гэр бүлийн гишүүд, насанд хүрэгчдийн зүгээс анхаарал тавьж, дэмжлэг үзүүлж байгаа байдлыг хүүхдийн хүйс болон насны бүлгээр авч үзэхэд бараг ялгаа ажиглагдахгүй байна. Харин эхийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдал дээшлэх тутам гэр бүлийн гишүүдийн зүгээс 4 ба түүнээс олон удаа дэмжлэг авсан хүүхдийн хувь дээшилж байна. Тухайлбал, суурь боловсролтой эхчүүдийн хүүхдийн 47.6 хувь нь дээрх дэмжлэгийг авсан байхад энэ үзүүлэлт дээд боловсролтой эхчүүдийн хүүхдийн хувьд 67.2 хувь байна.

Доогуур түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийг (50.4 хувь) дээгүүр түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдтэй (80.5 хувь) харьцуулахад аливааг танин мэдэж, сургуульд бэлтгэхэд нь гэр бүлийн гишүүдийн зүгээс дэмжлэг үзүүлэх нь харьцангуй доогуур байлаа.

Хүүхдийг багаас нь эхлэн номтой танилцуулах нь тэднийг сургуульд суралцахад төдийгүй оюун ухааныг хөгжүүлэх гол хэрэгсэл болдог. Энэхүү судалгаагаар 5 хүртэлх насны хүүхдийн эх, асрамжлагчаас гэртээ хүүхдийн ном (зурагтай, үлгэрийн гэх мэт), гараар хийсэн болон дэлгүүрээс худалдаж авсан тоглоом, наадгайтай эсэх талаар асуусан.

Налайх дүүргийн хэмжээнд 0-59 сартай нийт хүүхдийн ердөө 33.2 хувь нь гэртээ 3 ба түүнээс олон тооны хүүхдийн номтой байна (Хүснэгт CD.3). Харин 10 ба түүнээс олон тооны номтой хүүхэд 6.8 хувь байгааг хүснэгтээс харж болно.

Гурав ба түүнээс олон тооны хүүхдийн номтой хүүхдүүдийн хувьд хүйсийн ялгаа төдийлөн ажиглагдахгүй байгаа боловч хороодод харилцан адилгүй, 21.9-42.9 хувийн хооронд хэлбэлзэж байна. Эцэг, эхчүүд хүүхдээ 2 нас хүрснээс хойш хүүхдэд зориулсан ном авч өгөх нь илүү элбэг байна. Тодруулбал, 2 хүртэлх насны хүүхдүүдийн 14.4 хувь нь 3 ба түүнээс олон, 2.5 хувь нь 10 ба түүнээс олон номтой байхад 2-4 насны нийт хүүхдийн хувьд дээрх үзүүлэлтүүд нь харгалзан 45.6, 9.6 хувь байгаа юм.

Гэртээ 3 ба түүнээс олон номтой хүүхдийн хувийг эхийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлаар авч үзэхэд нэлээд ялгаатай байна. Суурь боловсролтой эхчүүдийн хүүхдийн 15.7 хувь нь 3 ба түүнээс олон номтой (2.1 хувь нь 10 ба түүнээс олон номтой) байхад дээд боловсролтой эхчүүдийн хүүхдийн хувьд 46.8 хувь (13.0 хувь нь 10 ба түүнээс олон номтой) байна. Доогуур аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн 23.0 хувь нь 3 ба түүнээс олон номтой, 7.5 хувь нь 10 ба түүнээс олон номтой байхад энэ үзүүлэлт дээгүүр аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн хувьд харгалзан 60.8 хувь ба 14.9 хувь байна.

Мөн хүснэгт CD.3-аас харахад 0-59 сартай хүүхдүүдийн 50.4 хувь нь 2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоомоор тоглодог гэсэн үр дүн гарсан байна. Энэхүү судалгаанд тоглоом гэдэгт гараар хийсэн тоглоом (хүүхэлдэй, машин болон гэртээ хийсэн бусад тоглоом), дэлгүүрээс худалдаж авсан тоглоом, гэрийн эд зүйл (аяга, таваг, халбага гэх мэт), гэрийн гадна байгаа эд зүйл (саваа мод, чулуу, юмны сав, навч гэх мэт) зэргийг авч үзсэн болно.

Судалгаанд хамрагдсан хүүхдүүдийн 87.8 хувь нь дэлгүүрээс авсан тоглоомоор, 42.1 хувь нь гэрийн гаднах эд зүйлээр, 25.9 хувь нь гэрийн эд зүйлээр тоглодог байна. 2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоомтой хүүхдүүдийг хүйсээр авч үзвэл төдийлөн ялгаагүй (хөвгүүд 49.7 хувь, охид 51.0 хувь) байлаа. Харин 0-23 сартай хүүхдүүдийн 38.3 хувь

нь, 24-59 сартай хүүхдүүдийн 58.3 хувь нь 2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоомтой байна.

Эхийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдал дээшлэх тутам 2 ба түүнээс олон төрлийн тоглох зүйлтэй хүүхдийн хувь нэмэгдэж байгаа нь Хүснэгт CD.3-аас харагдаж байна.

Хүснэгт CD.3: Сургалт, танин мэдэхүйн хэрэглэгдэхүүн

5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь, өрхөд байгаа хүүхдийн ном болон хүүхдийн тоглодог зүйлсээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхөд амьдарч байгаа хүүхдийн хувь:		Дараах зүйлсээр тоглодог хүүхдийн хувь:				5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
	3 ба түүнээс олон хүүхдийн номтой ¹	10 ба түүнээс олон хүүхдийн номтой	Гэртээ хийсэн тоглоом	Дэлгүүрээс авсан/ үйлдвэрийн тоглоом	Гэрийн эд зүйл/ гэрийн гаднаас олсон эд зүйл	2 ба түүнээс олон төрлийн тоглох зүйлтэй ²	
Бүгд	33.2	6.8	25.9	87.8	42.1	50.4	374
Хүйс							
Эрэгтэй	30.6	5.7	22.9	87.0	43.6	49.7	191
Эмэгтэй	35.9	7.9	29.0	88.7	40.5	51.0	183
Хороо							
1-р хороо	25.3	0.0	29.3	85.8	24.1	40.4	57
2-р хороо	42.9	11.6	43.8	93.3	54.7	69.1	90
3-р хороо	39.7	5.8	13.4	88.8	47.8	47.8	62
4-р хороо	21.9	5.2	15.4	90.0	26.8	35.0	79
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	25
6-р хороо	(26.1)	(10.9)	(30.9)	(80.9)	(30.9)	(50.0)	33
7-р хороо	(32.7)	(4.8)	(11.8)	(75.3)	(60.5)	(46.1)	29
Нас							
0-23 сартай	14.4	2.5	20.9	81.5	32.1	38.3	148
24-59 сартай	45.6	9.6	29.1	92.0	48.7	58.3	226
Эхийн боловсрол							
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	2
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	15
Суурь	15.7	2.1	14.0	84.0	34.7	36.5	57
Бүрэн дунд	25.6	1.0	23.6	87.0	38.1	47.0	105
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	33.8	7.6	24.7	85.2	49.4	51.6	66
Дээд	46.8	13.0	36.7	91.0	48.5	63.0	130
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	23.0	7.5	14.5	86.7	28.0	33.1	87
Дунджаас доогуур	24.1	4.1	22.4	81.9	42.6	46.0	85
Дундаж	26.6	1.1	22.2	86.3	51.0	54.0	71
Дунджаас дээгүүр	33.1	5.9	26.4	91.9	37.4	52.5	53
Дээгүүр	60.8	14.9	45.5	94.2	52.5	69.8	77
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*							
Халх	35.3	8.4	25.9	88.9	42.9	50.4	278
Бусад	26.2	2.0	26.2	84.6	39.2	49.8	94

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 6.5 - 3 ба түүнээс олон хүүхдийн номтой хүүхэд

² ХХС-ны үзүүлэлт 6.6 - 2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоомтой хүүхэд

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Бага насны хүүхдийг ганцааранг нь болон хүүхдээр харуулж үлдээх нь хүүхэд ахуйн осолд өртөх эрсдлийг бий болгодог.² ХХС-нд судалгааны өмнөх долоо хоногт 0-59 сартай хүүхдээ гэртээ ганцааранг нь эсвэл 10 нас хүрээгүй хүүхдийн асрамжинд үлдээсэн эсэхийг хүүхдийн эх, асрамжлагчаас асууж тодруулдаг. Хүснэгт CD.4-өөс харахад судалгаанаас өмнөх 7 хоногийн хугацаанд 0-59 сартай хүүхдийн 10.7 хувийг гэрт нь 10 нас хүрээгүй хүүхдийн асрамжинд, 1.8 хувийг нь ганцааранг нь үлдээсэн байна. Эдгээр үзүүлэлтийг нэгтгэн тооцвол 5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн 11.5 хувь нь судалгаанаас өмнөх 7 хоногт насанд хүрэгчдийн хараа хяналтгүй ганцаараа үлдсэн байна.

Насаар авч үзвэл 24-59 сартай хүүхдийн 14.5 хувийг, 0-23 сартай хүүхдийн 6.8 хувийг насанд хүрэгчдийн хараа хяналтгүйгээр үлдээсэн байна. Хороогоор авч үзвэл 3 ба 6-р хороонд хараа хяналтгүй үлдээсэн хүүхдийн хувь дүүргийн хэмжээнд хамгийн бага буюу 13 хүүхэд тутмын нэгийг хараа хяналтгүй үлдээсэн байхад 2 ба 5-р хорооны хувьд 5-6 хүүхэд тутмын нэгийг хараа хяналтгүй үлдээжээ.

Насанд хүрсэн хүний хараа хяналтгүйгээр хүүхдийг ганцааранг нь эсвэл 10 нас хүрээгүй хүүхдийн асрамжинд үлдээх нь эхийн боловсролын түвшин болон өрхийн аж байдлын түвшнээр ялгаатай байна. Тухайлбал, суурь боловсролтой эхчүүдийн хүүхдээ хараа хяналтгүй үлдээх байдал (17.1 хувь) бусад түвшний боловсролтой эхчүүдтэй (9.2-10.2 хувь) харьцуулахад өндөр байна.

² Гроссман, Дэвид С. (2000). Осол, гэмтлийн хяналтын түүх болон хүүхэд, өсвөр насныхны осол, гэмтлийн эпидемиологи. Хүүхдийн ирээдүй, 10(1), 23-52

Хүснэгт CD.4: Хүүхдийг насанд хүрэгчдийн хараа хяналтгүй, ганцааранг нь үлдээсэн байдал

Судалгааны өмнөх 7 хоногт 1 цагаас илүү хугацаагаар ганцааранг нь эсвэл 10 хүртэлх насны хүүхдээр асруулж үлдээсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь:			
	Судалгааны өмнөх 7 хоногт ганцааранг нь үлдээсэн	Судалгааны өмнөх 7 хоногт 10 хүртэлх насны хүүхдээр асруулж үлдээсэн	Судалгааны өмнөх 7 хоногт насанд хүрэгчдийн хараа хяналтгүй үлдсэн ¹	5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
Бүгд	1.8	10.7	11.5	374
Хүйс				
Эрэгтэй	2.0	10.7	11.7	191
Эмэгтэй	1.7	10.7	11.2	183
Хороо				
1-р хороо	5.1	7.9	9.5	57
2-р хороо	2.1	14.2	16.3	90
3-р хороо	0.0	7.7	7.7	62
4-р хороо	2.6	9.3	9.3	79
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)
6-р хороо	(0.0)	(7.2)	(7.2)	33
7-р хороо	(0.0)	(9.9)	(9.9)	29
Нас				
0-23 сартай	0.7	6.8	6.8	148
24-59 сартай	2.6	13.3	14.5	226
Эхийн боловсрол				
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	2
Бага	(*)	(*)	(*)	15
Суурь	0.0	10.2	10.2	57
Бүрэн дунд	4.7	15.4	17.1	105
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	0.0	10.7	10.7	66
Дээд	1.5	8.5	9.2	130
Өрхийн аж байдлын түвшин				
Доогуур	3.3	8.8	9.8	87
Дунджаас доогуур	0.0	10.1	10.1	85
Дундаж	2.9	12.7	12.7	71
Дунджаас дээгүүр	0.0	5.7	5.7	53
Дээгүүр	2.5	15.3	17.8	77
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*				
Халх	2.1	10.9	11.9	278
Бусад	1.1	10.3	10.3	94

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 6.7 - Насанд хүрэгчдийн хараа хяналтгүй үлдсэн хүүхэд

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Бага насны хүүхдийн хөгжил

Бага насны хүүхдийн хөгжил нь үргэлжилсэн, дараалалтай бөгөөд урьдчилан харах боломжтой явцыг тодорхойлдог бөгөөд энэ хугацаанд хүүхэд нь хөдөлгөөн, сэтгэн бодох, ярих, мэдрэх, бусад хүмүүстэй харилцах зэрэг үйлдлүүдийг хийж сурдаг. Бие бялдрын хөгжил, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар, нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх чадвар, сурах чадвар зэрэг нь хүүхдийн ерөнхий хөгжлийн гол хүчин зүйлүүд бөгөөд энэ нь хүний хөгжлийн суурь болдог.³

Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индексийг (БНХХИ) тооцоходоо 10 асуултыг хүүхдийн эх/ асрамжлагчаас асуусан. БНХХИ-ийн гол зорилго нь хүүхдийн хөгжлийн байдлыг бодлого боловсруулагчдад мэдээлэх явдал юм. Энэхүү үзүүлэлт нь 3 болон 4 настай хүүхэд тухайн насны ихэнх хүүхдийн адилаар хөгжиж байгаа бол тэдний хийж чадаж байгаа зүйлийг мөн адил хийх ёстой гэсэн санаан дээр үндэслэсэн юм.

Дээр дурдсан 10 асуултыг дараах үндсэн 4 хэсэгт хуваан авч үзэж байгаа бөгөөд эдгээр нь тус бүрдээ хүүхэд тухайн хэсэгт заагдсан чадварыг эзэмшсэн эсэхийг тодорхойлох зорилготой юм. Үүнд:

- Унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар: Цагаан толгойн 10-аас доошгүй үсгийг таньж нэрлэж чаддаг, 4-өөс доошгүй энгийн түгээмэл үгийг уншдаг, 1-ээс 10 хүртэл тоог таньж, нэрлэж чаддаг эсэхээр хөгжлийн зохих түвшинд байгаа эсэхийг тодорхойлно. Эдгээрээс наад зах нь хоёрыг нь чаддаг бол унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар нь зохих түвшинд байна гэж үздэг.
- Бие бялдрын хөгжил: Хүүхэд аливаа зүйлийг (мод, чулуу гэх мэт) 2 хуруугаараа барьж чаддаг бөгөөд эх, асрамжлагч нь хүүхдийг тоглоходоо дургүйцдэггүй гэж тодорхойлсон бол тухайн хүүхэд бие бялдрын хөгжлийн зохих түвшинд байна гэж үзнэ.
- Нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх чадвар: Хүүхэд бусад хүүхдүүдтэй эвтэй, зөв харьцдаг, бусдыг цохиж, өшиглөдөггүй, хаздаггүй, мөн хүүхдийн анхаарал амархан сарнидаггүй тохиолдолд (наад зах нь 2) тэднийг хөгжлийн зохих түвшинд байна гэж үзнэ.
- Сурах чадвар: Хүүхэд энгийн зааврын дагуу ямар нэгэн зүйлийг зөв хийж мөн хийлгэх гэж өгсөн зүйлийг зөв бөгөөд бие дааж хийж гүйцэтгэж байвал сурах чадвар нь зохих түвшинд байна гэж үздэг.

БНХХИ-ийг дээрх 4 хэсгийн 3-аас доошгүй хэсэгт хөгжлийн зохих түвшинд байгаа хүүхдийн хувиар тооцдог. Налайх дүүргийн 3-4 насны хүүхдийн хөгжлийн индексийг дээрх олон улсын аргачлалын дагуу тооцоход 74.7 хувь байна. Үүнийг нарийвчлан авч үзвэл бие бялдрын хөгжил болон сурах чадвар нь зохих хэмжээнд байгаа хүүхдийн хувь хамгийн их (98.7 ба 98.4 хувь), нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх чадвар нь зохих хэмжээнд байгаа хүүхдийн хувь 75.9, харин унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар нь зохих хэмжээнд байгаа хүүхдийн хувь 8.8 байна (Хүснэгт CD.5).

Унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадварыг харуулсан үзүүлэлт бусдаасаа хамгийн бага байгаа нь Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөж буй "Сургуулийн

³ Шонкоф Ж болон Филипс Д, Нэгээс олонруу: бага насны хүүхдийн хөгжлийн шинжлэх ухаан, Бага насны хүүхдийн хөгжлийн нэгтгэсэн шинжлэх ухааны хороо, Үндэсний судалгааны зөвлөл, 2000 он.

өмнөх боловсролын стандарт"-д "цагаан толгойн үсэг таних, энгийн үг унших, тоо таних" чадвар эзэмшүүлэх талаар оруулаагүй байдагтай холбоотой юм.

Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индексийг хүйсээр авч үзвэл охид (84.0 хувь) хөвгүүд (66.0 хувь)-ийн хувьд тодорхой хэмжээний ялгаатай байлаа. Үүнийг нарийвчлан авч үзвэл унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар, сурах чадвар охидын хувь хөвгүүдийнхээс 2.0 пунктээр өндөр (охид 9.8, хөвгүүд 7.8), нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх охидын чадвар хөвгүүдийнхээс 20.4 пунктээр өндөр (охид 86.4, хөвгүүд 66.0) байна.

СӨБ-д хамрагддаг хүүхдүүдийн унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх болон нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх чадвар нь тодорхой хэмжээнд илүү хөгжиж СӨБ-д хамрагддаггүй хүүхдийнхээс арай өндөр үзүүлэлттэй байгааг Хүснэгт CD.5-аас харж болно.

Хүснэгт CD.5: Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс

Цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх, бие бялдрын, нийгэмшихүйн болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх, сурах чадварууд нь зохих түвшинд байгаа 36-59 сартай хүүхдийн хувь, бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Дараах чадварууд нь зохих түвшинд байгаа 36-59 сартай хүүхдийн хувь				Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс ¹	36-59 сартай хүүхдийн тоо
	Цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх	Бие бялдрын	Нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх	Сурах		
Бүгд	8.8	98.7	75.9	98.4	74.7	156
Хүйс						
Эрэгтэй	7.8	100.0	66.0	99.2	66.0	81
Эмэгтэй	9.8	97.3	86.4	97.6	84.0	76
Нас						
36-47 сартай	5.3	97.4	70.5	97.9	69.1	77
48-59 сартай	12.1	100.0	81.1	99.0	80.1	80
СӨБ-д хамрагдалт						
Хамрагддаг	9.3	99.1	79.0	99.3	77.5	114
Хамрагддаггүй	(7.3)	(97.6)	(67.3)	(96.1)	(67.3)	42
Эхийн боловсрол						
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7
Суурь	(8.6)	(96.0)	(68.2)	(96.0)	(68.2)	25
Бүрэн дунд	(5.2)	(100.0)	(77.1)	(98.4)	(77.1)	40
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(3.5)	(100.0)	(73.1)	(97.7)	(70.8)	35
Дээд	17.0	97.9	79.4	100.0	77.4	49
Өрхийн аж байдлын түвшин						
Доогуур	(5.7)	(97.4)	(88.3)	(98.0)	(83.7)	39
Дунджаас доогуур	(3.4)	(100.0)	(67.4)	(100.0)	(67.4)	35
Дундаж	(10.5)	(96.8)	(63.1)	(96.8)	(63.1)	31
Дунджаас дээгүүр	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17
Дээгүүр	(20.4)	(100.0)	(87.3)	(100.0)	(87.3)	35
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа						
Халх	9.7	98.3	78.3	98.6	77.4	117
Бусад	(5.9)	(100.0)	(68.8)	(98.0)	(66.8)	39

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 6.8 - Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Өмнө дурдсанчлан, манай улсын хувьд «Сургуулийн өмнөх боловсролын стандарт»-д цагаан толгойн 10-аас доошгүй үсгийг таньж, нэрлэх чадвар эзэмшүүлэх талаар тусгагдаагүй байдаг тул бид өөрийн улсын онцлогийг тусган хэд хэдэн нэмэлт асуултыг асуулгад оруулж өгсөн юм. Мөн бие бялдрын хөгжлийн хувьд дараах гурван шалгуурын хоёрыг нь чаддаг бол бие бялдрын хөгжил нь зохих түвшинд байна гэж үзсэн. Үүнд: газраас ямар нэг эд зүйлийг 2 хуруугаараа чимхэн авч чаддаг; эрхий, долоовор, дунд хуруугаараа халбага, сэрээ эсвэл харандаа барьж чаддаг; тоглох чадваргүй болтлоо бие нь тавгүйрхэж, сульддаггүй. Ийнхүү өөрийн улсын онцлогийг тусгасан тодорхойлолтоор БНХХИ-г тооцож үзэхэд 80.9 хувь гарч байгаа бөгөөд нарийвчлан авч үзвэл унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар нь зохих түвшинд хөгжсөн хүүхдийн хувь 55.9 болж өссөн, бие бялдрын хөгжил нь зохих түвшинд байгаа хүүхдийн хувь 89.1 хувь болж буурсан дүнтэй байна. Бусад үзүүлэлтийн хувьд олон улсын аргачлалаар тооцсонтой адил түвшинд байна (Хүснэгт CD.5A).

Хүснэгт CD.5A: Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)

Цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх, бие бялдрын, нийгэмшихүйн болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх, сурах чадварууд нь зохих түвшинд байгаа 36-59 сартай хүүхдийн хувь, бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс, Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцоноор, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Дараах чадварууд нь зохих түвшинд байгаа 36-59 сартай хүүхдийн хувь				Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс ^{1,a,b}	36-59 сартай хүүхдийн тоо
	Цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх ^a	Бие бялдрын ^b	Нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх	Сурах		
Бүгд	55.9	89.1	75.9	98.4	80.9	156
Хүйс						
Эрэгтэй	50.8	89.3	66.0	99.2	76.5	81
Эмэгтэй	61.4	88.9	86.4	97.6	85.4	76
Нас						
36-47 сартай	37.5	88.4	70.5	97.9	76.5	77
48-59 сартай	73.6	89.7	81.1	99.0	85.0	80
СӨБ-д хамрагдалт						
Хамрагддаг	58.5	89.3	79.0	99.3	81.8	114
Хамрагддаггүй	(48.9)	(88.4)	(67.3)	(96.1)	(78.2)	42
Эхийн боловсрол						
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7
Суурь	(48.2)	(80.4)	(68.2)	(96.0)	(68.2)	25
Бүрэн дунд	(59.3)	(85.5)	(77.1)	(98.4)	(81.9)	40
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(58.7)	(89.8)	(73.1)	(97.7)	(83.6)	35
Дээд	56.4	94.4	79.4	100.0	84.0	49
Өрхийн аж байдлын түвшин						
Доогуур	(46.7)	(88.3)	(88.3)	(98.0)	(81.8)	39
Дунджаас доогуур	(65.5)	(91.6)	(67.4)	(100.0)	(76.8)	35
Дундаж	(60.1)	(81.4)	(63.1)	(96.8)	(73.9)	31
Дунджаас дээгүүр	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17
Дээгүүр	(61.2)	(89.1)	(87.3)	(100.0)	(89.1)	35
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа						
Халх	58.5	88.8	78.3	98.6	82.4	117
Бусад	(48.2)	(90.0)	(68.8)	(98.0)	(76.2)	39

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.S1 - Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс (МУ-д мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)

^a Дараах гурваас хамгийн багадаа 2 зүйлийг нь чаддаг бол цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар нь зохих түвшинд байна гэж үзсэн: ЕС7А = 1 (Зарим өнгийг ялгаж чадна), ЕС7В = 1 (Гурвалжин, дөрвөлжин, дугуй зэрэг энгийн дүрсийг ялгаж чадна), ЕС9А = 1 (Тоо тоолж чадна).

^b Дараах гурваас хамгийн багадаа 2 зүйлийг нь чаддаг бол бие бялдрын хөгжил нь зохих түвшинд байна гэж үзсэн: ЕС11 = 1 (Газраас ямар нэг эд зүйлийг 2 хуруугаараа чимхэн авч чадна), ЕС11А = 1 (Эрхий, долоовор, дунд хуруугаараа халбага, сэрээ эсвэл харандааг барьж чадна), ЕС12 = 2 (Тоглох чадваргүй болтлоо бие нь тавгүйрхэж, сульддаггүй).

^{a,b} Монгол Улсын сургуулийн өмнөх боловсролын стандартад хүүхдэд цагаан толгойн үсэг нэрлэж сургах, энгийн нийтлэг үгийг унших, тоо таньж нэрлэхийг заах тухай байдаггүй тул өөрийн улс орны онцлогийг тусгасан зарим асуултуудыг "Бага насны хүүхдийн хөгжил" бүлэгт оруулсан. Хүүхдийн цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар болон бие бялдрын хөгжил нь зохих түвшинд байгаа хүүхдийг дээр бичсэнээр тодорхойлсон. Харин нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх, сурах чадварын тодорхойлолт нь Хүснэгт CD.5-ынхтай адил юм.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

БҮЛЭГ Х

Бичиг үсгийн
тайлагдалт ба
боловсрол

Залуучуудын бичиг үсэгт тайлагдалт

Залуучуудын бичиг үсгийн мэдлэгийн түвшин нь судалгаанаас өмнөх 10 орчим жилийн бага боловсролын түвшинг илэрхийлдэг. Энэ нь бага боловсролын системийн үр дүнгийн хэмжүүр болохоос гадна нийгмийн хөгжил, эдийн засгийн хүрсэн түвшинг харуулдаг.

Судалгаанд 15-49 насны эмэгтэйчүүд, 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хамрагдсан бөгөөд бичиг үсэгт тайлагдалтын үзүүлэлтийг 15-24 насны залуучуудын хувьд тооцсон. Бичиг үсэгт тайлагдалтыг сургуульд хамрагдсан эсэх, хамрагдаж байгаагүй бол богино хэмжээний өгүүлбэр уншиж чадаж байгаа эсэхэд үндэслэн тооцсон. Бичиг үсгийн тайлагдалтын хувийг Хүснэгт ED.1, ED1M-д харуулав. Налайх дүүргийн 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн 97.8 хувь, эмэгтэйчүүдийн 99.6 хувь нь бичиг үсэг мэддэг байна.

Эмэгтэйчүүдийн бичиг үсэгт тайлагдалтыг насны бүлгээр авч үзэхэд 15-19 насны эмэгтэйчүүд 100.0 хувь бичиг үсэгт тайлагдсан байхад 20-24 насныхны хувьд 99.0 хувь байна. Доогуур түвшний аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн 97.3 хувь нь бичиг үсэгт тайлагдсан байхад түүнээс дээш түвшний аж байдалтай өрхийн залуу эмэгтэйчүүд 100 хувь бичигт үсэг тайлагдсан байна.

Эрэгтэйчүүдийн бичиг үсэгт тайлагдалтыг насны бүлгээр авч үзэхэд 15-19 насны эрэгтэйчүүдийн 95.8 хувь нь бичиг үсэгт тайлагдсан байхад 20-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувьд бичиг үсэгт тайлагдалт 100.0 хувь байна.

Хүснэгт ED.1: Бичиг үсэгт тайлагдалт (залуу эмэгтэйчүүд)

Бичиг үсэгт тайлагдсан 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бичиг үсэгт тайлагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь ¹	Бичиг үсэгт тайлагдаагүй эмэгтэйчүүдийн хувь	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	99.6	0.0	217
Боловсрол			
Боловсролгүй	(*)	(*)	3
Бага	(*)	(*)	10
Суурь	100.0	0.0	66
Бүрэн дунд	100.0	0.0	78
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	24
Дээд	(100.0)	(0.0)	36
Насны бүлэг			
15-19	100.0	0.0	123
20-24	99.0	0.0	94
Өрхийн аж байдлын түвшин			
Доогуур	(97.3)	(0.0)	36
Дунджаас доогуур	100.0	0.0	54
Дундаж	(100.0)	(0.0)	41
Дунджаас дээгүүр	100.0	0.0	55
Дээгүүр	(100.0)	(0.0)	31
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*			
Халх	99.3	0.0	143
Бусад	100.0	0.0	73

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.1; МХЗ-ны үзүүлэлт 2.3 - Залуу эмэгтэйчүүдийн бичиг үсэгт тайлагдалтын хувь

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт ED.1M: Бичигт үсэг тайлагдалт (залуу эрэгтэйчүүд)

Бичиг үсэгт тайлагдсан 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бичиг үсэгт тайлагдсан эрэгтэйчүүдийн хувь ¹	Бичиг үсэгт тайлагдаагүй эрэгтэйчүүдийн хувь	15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	97.8	0.0	90
Насны бүлэг			
15-19	(95.8)	(0.0)	49
20-24	(100.0)	(0.0)	42
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*			
Халх	98.7	0.0	68
Бусад	(*)	(*)	21

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.1; МХЗ-ны үзүүлэлт 2.3 - Залуу эрэгтэйчүүдийн бичиг үсэгт тайлагдалтын хувь^[M]

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал

Сургуулийн өмнөх боловсрол (СӨБ)-ын хөтөлбөр нь хүүхдийг сургуульд суралцах бэлтгэлийг хангахад чухал нөлөө үзүүлдэг. Сургуульд бэлтгэгдсэн байдлыг тодорхойлох үзүүлэлт нь мөн Тогтвортой хөгжлийн зорилт (ТХЗ)-ын нэг үзүүлэлт юм. Ерөнхий боловсролын сургуулийн 1 дүгээр ангийн сурагчдаас сургуульд орохын өмнө буюу өнгөрсөн хичээлийн жилд сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан хүүхдүүдийн хувийг Хүснэгт ED.2-т харуулав¹. Хүснэгтээс харахад 1 дүгээр ангид элсэн суралцаж байгаа нийт хүүхдийн 91.9 хувь нь өмнөх хичээлийн жилд сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан байна.

Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал нь хүйсээр ялгаатай, тухайлбал хөвгүүдийн 88.8 хувь, охидын 95.3 хувь нь хамрагджээ.

Хүснэгт ED.2: Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал

ЕБС-ийн 1-р ангид сурч байгаа, өмнөх хичээлийн жилд СӨБ-д хамрагдсан хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	ЕБС-ийн 1-р ангид сурч байгаа, өмнөх хичээлийн жилд СӨБ-д хамрагдсан хүүхдийн хувь ¹	ЕБС-ийн 1-р ангид сурч байгаа хүүхдийн тоо
Бүгд	91.9	96
Хүйс		
Эрэгтэй	(88.8)	51
Эмэгтэй	(95.3)	45
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа		
Халх	89.6	66
Бусад	(96.8)	30

¹ХХС-ны үзүүлэлт 7.2 - Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Бага болон дунд ангид хамрагдалт

Бүх нийтийн боловсролын хүртээмж, хүүхдэд суурь боловсрол олгох нь Мянганы хөгжлийн зорилт, Тогтвортой хөгжлийн зорилт болон Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц тунхаглалын нэн чухал зорилтын нэг юм. Боловсрол нь ядуурлыг бууруулах, эмэгтэйчүүдийн тэгш эрхийг хангах, хүүхдийг хөдөлмөр, түүний аюултай тэвчишгүй хүнд хэлбэр болон хүчирхийллээс хамгаалах, хүний эрх, ардчиллыг хөгжүүлэх, хүн амын өсөлтийг хангах, байгаль орчноо хамгаалах зэрэг олон зүйлийн чухал нөхцөл болж өгдөг.

¹ Ерөнхий боловсролын сургуулийн 1 дүгээр ангийн сурагчид болон өнгөрсөн хичээлийн жилд сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан хүүхдүүд давтагдаж байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлтийг тооцохдоо энэхүү давталтыг хасдаггүй. Өнгөрсөн хичээлийн жилд сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан хүүхдүүдээс ерөнхий боловсролын сургуулийн 1 дүгээр ангид элсэн суралцаж байгаа хүүхдүүд байж болох бөгөөд үзүүлэлтийн хүртвэрт үүнийг нь харгалздаггүй.

Бага, суурь боловсролд хамрагдалтыг хянах үзүүлэлтүүд:

- Элсэлтийн цэвэр жин (1 дүгээр анги)
- Бага боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)
- Суурь (дунд) боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)
- Бага, дунд ангид сурч буй охид, хөвгүүдийн хүйсийн харьцаа (хүйсийн тэгш байдлын индекс)

Сурах үйл явцыг хянах үзүүлэлтүүд:

- 1 дүгээр ангид элсэн ороод 5 дугаар анги хүртлээ тасралтгүй суралцсан хүүхдийн хувь
- Бага боловсрол эзэмшилтийн бохир жин
- Бага ангиас дунд ангид шилжин суралцсан хүүхдийн хувь

Монгол Улсын “Боловсролын тухай” хуулиар ерөнхий боловсролын сургуульд 6 настай хүүхдийг элсүүлэн сургадаг. Судалгаагаар 6 настай нийт хүүхдийн 97.7 хувь нь ерөнхий боловсролын сургууль (ЕБС)-ийн нэгдүгээр ангид элссэн байна (Хүснэгт ED.3). Сургуульд элсэлтийг хүйсээр авч үзэхэд 6 насны эрэгтэй хүүхдийн 100.0 хувь нь сургуульд элссэн байхад тухайн насны эмэгтэй хүүхдийн 95.0 хувь нь сургуульд элсчээ.

Хүснэгт ED.3: Ерөнхий боловсролын сургуульд элсэлт

ЕБС-д элсэх насны хүүхдүүдээс 1-р ангид элсэн орсон хүүхдийн хувь (элсэлтийн цэвэр жин), Налайх дүүрэг, 2016 он

	ЕБС-д элсэх насны хүүхдүүдээс 1-р ангид элсэн орсон хүүхдийн хувь ¹	ЕБС-д элсэх насны хүүхдийн тоо
Бүгд	97.7	90
Хүйс		
Эрэгтэй	(100.0)	48
Эмэгтэй	(95.0)	42

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.3 - 1-р ангид элсэлтийн цэвэр жин

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Монгол Улсын “Боловсролын тухай” хуульд 2012 онд өөрчлөлт орж бага ангид хамрагдах нас 6-10, харин дунд ангид хамрагдах нас 11-14, ахлах ангид хамрагдах нас 15-17 болсон.

Хүснэгт ED4-т бага ангид сурах буюу 6-10 насны бага болон дунд ангид сурч байгаа хүүхдийн хувийг харуулсан². Судалгаагаар 6-10 насны нийт хүүхдийн 98.1 хувь нь бага боловсролд хамрагдаж байна.

Бага боловсролд хамрагдалт охид, хөвгүүдийн хувьд бараг ялгаагүй (охид 97.5 хувь, хөвгүүд 98.7 хувь) байна. Энэ үзүүлэлт өрхийн аж байдлаар ялимгүй ялгаатай байна. Тодруулбал, доогуур аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн хувьд бага боловсролын

² Энэ үзүүлэлтийг “засварласан” гэж тодотгож байгаа нь уг үзүүлэлтийн хуваарьт бага ангид сурч байгаа хүүхдүүдээс гадна дунд ангид сурч байгаа хүүхдүүдийг оруулсантай холбоотой.

хамран сургалтын хувь (засварласан) 96.0 байгаа нь бусад хүүхдүүдтэй харьцуулахад хамгийн доогуур үзүүлэлт болж байна.

Дунд ангийн хамран сургалтын түвшинг Хүснэгт ED.5³-д харуулав. Судалгааны дүнгээс үзэхэд дунд боловсрол эзэмших буюу 11-14 насны хүүхдүүдийн 94.5 хувь нь зохих шатны боловсролд хамрагдан суралцаж байна. Үлдсэн 5.5 хувь нь сургуульд сурдаггүй (1.8 хувь) эсвэл бага ангид (3.7 хувь) сурч байна. Хүснэгтээс харахад охидын (96.8 хувь) дунд ангид хамран сургалтын (цэвэр) хувь хөвгүүдийнхээс (92.5 хувь) 4.3 пунктээр илүү байна.

Дунд ангийн хамран сургалтын хувийг хүүхдийн насаар авч үзвэл 11 настай хүүхдийн хувьд хамгийн бага буюу 86.2 хувь байхад 12-14 насныхны дунд 96.0-98.0 хувьтай байна. Харин эхийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлаар төдийлөн ялгаагүй байна.

³ Энэ үзүүлэлтийг "засварласан" гэж тодотгож байгаа нь уг үзүүлэлтийн хуваарьт дунд ангид сурч байгаа хүүхдүүдээс гадна ахлах ангид сурч байгаа хүүхдүүдийг оруулсантай холбоотой.

Хүснэгт ED.4: Бага боловсролд хамрагдалт ба сургуулийн гадна байгаа хүүхэд

Бага боловсрол эзэмших насны хүүхдүүдээс бага болон бүрэн дунд боловсрол эзэмшиж байгаа хүүхдийн хувь (хамран сургалтын засварласан цэвэр жин), СӨБ-д хамрагдаж буй хүүхдийн хувь, сургуулийн гадна байгаа хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмэгтэй				Эмэгтэй				Бүгд						
	Хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан) ¹	СӨБ болон ЕБС-д хамрагдаагүй	СӨБ-д хамрагдаж байгаа	Сургуулийн гадна байгаа ²	Хүүхдийн тоо	Хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан) ¹	СӨБ болон ЕБС-д хамрагдаагүй	СӨБ-д хамрагдаж байгаа	Сургуулийн гадна байгаа ²	Хүүхдийн тоо	Хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан) ¹	СӨБ болон ЕБС-д хамрагдаагүй	СӨБ-д хамрагдаж байгаа	Сургуулийн гадна байгаа ²	Хүүхдийн тоо
Бүгд	98.7	0.6	0.0	0.6	182	97.5	1.8	0.7	2.5	171	98.1	1.2	0.3	1.5	353
Хороо															
1-р хороо	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	32	(92.1)	(7.9)	(0.0)	(7.9)	24	96.7	3.3	0.0	3.3	56
2-р хороо	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	36	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	33	100.0	0.0	0.0	0.0	69
3-р хороо	(96.1)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	31	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	33	98.1	0.0	0.0	0.0	64
4-р хороо	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	42	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	34	100.0	0.0	0.0	0.0	76
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	13	(*)	(*)	(*)	(*)	19	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	31
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	17	(*)	(*)	(*)	(*)	17	(89.8)	(6.9)	(3.3)	(10.2)	35
7-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	11	(*)	(*)	(*)	(*)	11	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	22
Хичээлийн жил эхлэх үеийн нас															
6	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	48	(95.0)	(2.3)	(2.7)	(5.0)	42	97.7	1.1	1.3	2.3	90
7	(96.9)	(3.1)	(0.0)	(3.1)	38	(97.2)	(2.8)	(0.0)	(2.8)	33	97.1	2.9	0.0	2.9	70
8	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	37	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	38	100.0	0.0	0.0	0.0	75
9	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	27	(95.6)	(4.4)	(0.0)	(4.4)	28	97.7	2.3	0.0	2.3	54
10	(96.3)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	33	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	30	98.1	0.0	0.0	0.0	63
Эхийн боловсрол															
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	1	(*)	(*)	(*)	(*)	3	(*)	(*)	(*)	(*)	4
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	9	(*)	(*)	(*)	(*)	4	(*)	(*)	(*)	(*)	14
Суурь	(91.8)	(4.0)	(0.0)	(4.0)	29	(96.0)	(4.0)	(0.0)	(4.0)	31	94.0	4.0	0.0	4.0	59
Бүрэн дунд	100.0	0.0	0.0	0.0	73	97.2	1.2	1.6	2.8	73	98.6	0.6	0.8	1.4	146
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	(*)	(*)	21	(96.8)	(3.2)	(0.0)	(3.2)	30	(98.1)	(1.9)	(0.0)	(1.9)	51
Дээд	100.0	0.0	0.0	0.0	48	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	29	100.0	0.0	0.0	0.0	78
Тодорхойгүй ³	-	-	-	-	0	(*)	(*)	(*)	(*)	1	(*)	(*)	(*)	(*)	1
Өрхийн аж байдлын түвшин															
Доогуур	(96.9)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	39	(95.0)	(5.0)	(0.0)	(5.0)	38	96.0	2.5	0.0	2.5	76
Дунджаас доогуур	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	35	(97.1)	(0.0)	(2.9)	(2.9)	40	98.5	0.0	1.5	1.5	75
Дундаж	(97.6)	(2.4)	(0.0)	(2.4)	48	(96.5)	(3.5)	(0.0)	(3.5)	35	97.1	2.9	0.0	2.9	83
Дунджаас дээгүүр	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	31	(*)	(*)	(*)	(*)	29	100.0	0.0	0.0	0.0	60
Дээгүүр	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	30	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	29	100.0	0.0	0.0	0.0	59
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*															
Халх	99.1	0.0	0.0	0.0	131	96.9	2.2	0.8	3.1	138	98.0	1.2	0.4	1.6	269
Бусад	(97.7)	(2.3)	(0.0)	(2.3)	50	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	33	98.6	1.4	0.0	1.4	83

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.4 - Бага боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)

² Бага боловсролд хамрагдах насны сургуулийн гадна байгаа хүүхэд гэдэгт тухайн нас (6-10 нас)-ны сургуульд хамрагдаагүй, СӨБ-д хамрагдаж байгаа хүүхдийг оруулна.

³ Эх нь өрхдөө амьдардаггүй 15 ба түүнээс дээш насны хүүхэд

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1, 0, 1 ажиллалт (житгээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиллалт (житгээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиллалт (житгээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт ED.5: Бүрэн дунд боловсролд хамрагдалт ба сургуулийн гадна байгаа хүүхэд

Бүрэн дунд боловсролд суралцах насны хүүхдүүдээс бүрэн дунд болон түүнээс дээш боловсролд суралцаж байгаа хүүхдийн хувь (хамран сургалтын засварласан цэвэр жин), бага боловсрол эзэмшиж байгаа хүүхдийн хувь, сургуулийн гадна байгаа хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эрэгтэй			Эмэгтэй			Бүгд				
	Хамран сургалтын цэвэр жин ¹ (засварласан) ¹	Бага боловсролд хамрагдаж байгаа ² Сургуулийн гадна байгаа ³	Хүүхдийн тоо	Хамран сургалтын цэвэр жин ¹ (засварласан) ¹	Бага боловсролд хамрагдаж байгаа ² Сургуулийн гадна байгаа ³	Хүүхдийн тоо	Хамран сургалтын цэвэр жин ¹ (засварласан) ¹	Бага боловсролд хамрагдаж байгаа ² Сургуулийн гадна байгаа ³	Хүүхдийн тоо		
Бүгд	92.5	5.6	2.0	112	1.7	1.5	104	94.5	3.7	1.8	216
Хичээлийн жил эхлэх үеийн нас											
11	(82.8)	(17.2)	(0.0)	30	(*)	(*)	20	86.2	13.8	0.0	50
12	(*)	(*)	(*)	26	(100.0)	(0.0)	25	(98.0)	(0.0)	(2.0)	51
13	(92.4)	(3.6)	(4.1)	30	(100.0)	(0.0)	26	96.0	1.9	2.1	56
14	(100.0)	(0.0)	(0.0)	27	(95.1)	(4.9)	32	97.3	0.0	2.7	59
Эхийн боловсрол											
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	2	(*)	(*)	1	(*)	(*)	(*)	4
Бага	(*)	(*)	(*)	11	(*)	(*)	5	(*)	(*)	(*)	16
Суурь	(*)	(*)	(*)	26	(100.0)	(0.0)	27	(100.0)	(0.0)	(0.0)	53
Бүрэн дунд	(89.7)	(6.5)	(3.9)	31	(97.2)	(2.8)	28	93.2	3.4	3.4	59
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	(*)	19	(*)	(*)	22	(95.5)	(0.0)	(4.5)	40
Дээд	(*)	(*)	(*)	23	(*)	(*)	20	(90.1)	(9.9)	(0.0)	43
Тодорхойгүй ^б	(*)	(*)	(*)	1	(*)	(*)	1	(*)	(*)	(*)	2
Өрхийн аж байдлын түвшин											
Доогуур	(*)	(*)	(*)	22	(*)	(*)	18	(95.0)	(0.0)	(5.0)	40
Дунджаас доогуур	(92.9)	(7.1)	(0.0)	28	(*)	(*)	20	(95.8)	(4.2)	(0.0)	48
Дундаж	(*)	(*)	(*)	22	(100.0)	(0.0)	31	97.9	2.1	0.0	53
Дунджаас дээгүүр	(*)	(*)	(*)	23	(*)	(*)	17	(91.0)	(4.3)	(4.6)	(39.4)
Дээгүүр	(*)	(*)	(*)	17	(*)	(*)	18	(91.0)	(9.0)	(0.0)	(35.3)
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа											
Халх	92.8	5.6	1.6	75	97.5	0.0	64	95.0	3.0	2.0	139
Бусад	(91.7)	(5.5)	(2.7)	37	(95.6)	(4.4)	40	93.8	4.9	1.3	77

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.5 - Бүрэн дунд боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)

^а Бүрэн дунд боловсролд хамрагдах насны сургуулийн гадна байгаа хүүхэд гэдэгт тухайн нас (11-17 нас)-ны бага, дунд анги болон түүнээс дээш түвшний боловсролд хамрагдаагүй хүүхдийг оруулна.

^б Эх нь өрхдөө амьдардаггүй 15 ба түүнээс дээш насны хүүхэд

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт ED.5A: Суурь боловсролд хамрагдалт ба сургуулийн гадна байгаа хүүхэд

Суурь боловсрол эзэмших насны хүүхдүүдээс суурь болон түүнээс дээш боловсрол эзэмшиж байгаа хүүхдийн хувь (хамран сургалтын засварласан цэвэр жин), СӨБ-д хамрагдаж буй хүүхдийн хувь, сургуулийн гадна байгаа хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эрэгтэй				Эмэгтэй				Бүгд				
	Хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)	СӨБ-д хамрагдаагүй	Хүүхдийн хувь: байгаа	Сургуулийн гадна байгаа ^а	Хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)	СӨБ-д хамрагдаагүй	Хүүхдийн хувь: байгаа	Сургуулийн гадна байгаа ^а	Хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)	СӨБ-д хамрагдаагүй	Хүүхдийн хувь: байгаа	Сургуулийн гадна байгаа ^а	Хүүхдийн тоо
Бүгд	98.4	0.4	0.0	0.4	97.9	0.6	0.4	1.1	98.2	0.5	0.2	0.7	569
Хичээлийн жил эхлэх үеийн нас													
6	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(95.0)	(2.3)	(2.7)	(5.0)	97.7	1.1	1.3	2.3	90
7	(96.9)	(3.1)	(0.0)	(3.1)	(97.2)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	97.1	1.6	0.0	1.6	70
8	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	100.0	0.0	0.0	0.0	75
9	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(95.6)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	97.7	0.0	0.0	0.0	54
10	(96.3)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	98.1	0.0	0.0	0.0	63
11	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	0.0	0.0	0.0	50
12	(*)	(*)	(*)	(*)	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(98.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	51
13	(95.9)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	97.9	0.0	0.0	0.0	56
14	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(95.1)	(2.5)	(0.0)	(2.5)	97.3	1.4	0.0	1.4	59
Эхийн боловсрол													
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	8
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	30
Суурь	95.7	2.1	0.0	2.1	97.9	0.0	0.0	0.0	96.8	1.0	0.0	1.0	112
Бүрэн дүнд	98.8	0.0	0.0	0.0	97.2	0.0	1.1	1.1	98.0	0.0	0.6	0.6	204
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дүнд	(97.5)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(96.5)	(3.5)	(0.0)	(3.5)	96.9	1.9	0.0	1.9	91
Дээд	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	120
Тодорхойгүй ^б	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	3
Өрхийн аж байдлын түвшин													
Доогуур	96.0	0.0	0.0	0.0	95.3	1.7	0.0	1.7	95.6	0.8	0.0	0.8	116
Дунджаас доогуур	100.0	0.0	0.0	0.0	98.1	0.0	1.9	1.9	99.1	0.0	0.9	0.9	123
Дундаж	98.3	1.7	0.0	1.7	98.1	0.0	0.0	0.0	98.2	0.9	0.0	0.9	136
Дунджаас дээгүүр	98.1	0.0	0.0	0.0	(*)	(*)	(*)	(*)	98.2	0.8	0.0	0.8	100
Дээгүүр	(100.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(*)	(*)	(*)	(*)	100.0	0.0	0.0	0.0	94
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*													
Халх	98.8	0.0	0.0	0.0	97.1	0.9	0.6	1.5	98.0	0.4	0.3	0.7	407
Бусад	97.5	1.3	0.0	1.3	100.0	0.0	0.0	0.0	98.6	0.7	0.0	0.7	160

^а ХХС-ны үзүүлэлт 10.S1 - Суурь боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)

^б Суурь боловсролд хамрагдах насны сургуулийн гадна байгаа хүүхэд гэдэгт тухайн нас (6-14 нас)-ны бага, дунд анги болон түүнээс дээш түвшний боловсролд хамрагдаагүй болон СӨБ-д хамрагдсан хүүхдийг оруулна.

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1, 0, 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг тус тус харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Бага болон дунд боловсролд хамрагдалтын цэвэр жин (засварласан)-гийн дагуу суурь боловсролд хамрагдалтын цэвэр жин (засварласан)-г тооцож Хүснэгт ED.5A-д харууллаа. Суурь боловсролд хамрагдалтын цэвэр жин (засварласан)-г суурь боловсролд хамрагдах буюу 6-14 насны бага, дунд, ахлах ангид сурч байгаа хүүхдүүдийн хувиар тодорхойлсон. Мөн Хүснэгт ED.8-ын сүүлийн баганад суурь боловсролын хүйсийн тэгш байдлын индексийг харуулсан.

Бага сургуулийн 1 дүгээр ангид элсэн ороод 5 дугаар анги хүртэл тасралтгүй анги дэвшин суралцсан хүүхдийн хувийг анги тус бүрээр Хүснэгт ED.6-д харуулав. Судалгааны дүнгээр 1 дүгээр ангид элсэн орсон хүүхдүүдийн дийлэнх (98.5 хувь) нь 5 дугаар анги хүртэл дэвшин суралцаж байна. Уг тооцоонд улиран суралцагчид болон 5-р ангид дэвшсэн суралцагчдыг оруулан тооцсон. Энэ үзүүлэлт хүйсээр бага зэрэг ялгаатай байна. Тухайлбал, охидын (100.0 хувь) хувьд бүгд 5-р анги хүртэл тасралтгүй суралцаж байхад хөвгүүдийн хувьд 97.5 хувь нь суралцаж байна. Хороодоос зөвхөн 6-р хорооны хүүхдүүдийн хувьд хамгийн бага буюу 87.5 хувьтай байна. Анги тус бүрээр авч үзвэл зөвхөн өмнөх хичээлийн жилд 1-р ангид сурч байгаад судалгаа явагдсан жилд 2-р ангид дэвшин сурч байгаа хүүхдүүдийн хувь хамгийн бага буюу 98.5 хувьтай байхад бусад ангиудын хувьд 100 хувь дэвшин суралцаж байгаа нь Хүснэгт ED.6-гаас харагдаж байна.

Бага боловсрол эзэмшилтийн бохир жин болон дунд ангид дэвшин суралцсан хүүхдийн хувийг хүснэгт ED.7-д харуулав. Бага боловсрол эзэмшилтийн бохир жинг нас харгалзахгүйгээр бага сургуулийн төгсөх ангид анх удаа элсэн суралцсан нийт хүүхдийн тоог бага сургууль төгсөх насны нийт хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцсон. Судалгааны дүнгээр бага боловсрол эзэмшилтийн бохир жин 79.3 хувьтай гарлаа. Энэ нь нэг талаас үзүүлэлтийн хуваарь буюу өмнөх хичээлийн жилд бага сургуулийн төгсөх ангид суралцсан хүүхдийн тоо цөөхөн, нөгөө талаас хуульд заасны дагуу бага сургуулийн төгсөх ангид суралцах насны боловч тухайн ангидаа суралцахгүй байгаа хүүхдийн хувь их байгаагаас шалтгаалан маш доогуур гарсан байна.

Хүснэгт ED.7-оос харахад судалгаанаас өмнөх жилд бага боловсролын төгсөх анги буюу 5 дугаар ангид суралцаж байсан хүүхдүүдийн 100.0 хувь нь судалгааны үед дунд ангид дэвшин суралцсан байна.

Хүснэгт ED.6: Бага боловсролын сүүлийн ангид сурч байгаа хүүхэд

1-р ангид элсэн ороод 5-р анги хүртлээ тасралтгүй дэвшин сурч байгаа хүүхдийн хувь (бага боловсролын сүүлийн анги хүртэл суралцах магадлал), Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өмнөх хичээлийн жилд 1-р ангид сурч байсан хүүхдүүдээс энэ хичээлийн жилд 2-р ангид сурч байгаа хүүхдийн хувь	Өмнөх хичээлийн жилд 2-р ангид сурч байсан хүүхдүүдээс энэ хичээлийн жилд 3-р ангид сурч байгаа хүүхдийн хувь	Өмнөх хичээлийн жилд 3-р ангид сурч байсан хүүхдүүдээс энэ хичээлийн жилд 4-р ангид сурч байгаа хүүхдийн хувь	Өмнөх хичээлийн жилд 4-р ангид сурч байсан хүүхдүүдээс энэ хичээлийн жилд 5-р ангид сурч байгаа хүүхдийн хувь	1-р ангид элсэн ороод 5-р анги хүртлээ тасралтгүй дэвшин сурч байгаа хүүхдийн хувь ¹
Бүгд	98.5	100.0	100.0	100.0	98.5
Хүйс					
Эрэгтэй	97.5	100.0	100.0	100.0	97.5
Эмэгтэй	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Эхийн боловсрол					
Боловсролгүй	na	100.0	100.0	100.0	na
Бага	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Суурь	90.8	100.0	100.0	100.0	90.8
Бүрэн дунд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Дээд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Тодорхойгүй ^a	100.0	na	na	na	na
Өрхийн аж байдлын түвшин					
Доогуур	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Дунджаас доогуур	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Дундаж	93.1	100.0	100.0	100.0	93.1
Дунджаас дээгүүр	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Дээгүүр	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*					
Халх	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Бусад	93.4	100.0	100.0	100.0	93.4

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.6; МХЗ-ын үзүүлэлт 2.2 - 1-р ангид элсээд 5-р анги хүртлээ тасралтгүй анги дэвшин суралцсан хүүхэд

^a Эх нь өрхдөө амьдардаггүй 15 ба түүнээс дээш насны хүүхэд

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 0, 0, 0, 0 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг тус тус харуулаагүй.

Хүснэгт ED.7: Бага боловсрол эзэмшилт болон дунд ангид дэвшин суралцаж буй байдал

Бага боловсрол эзэмшиж байгаа болон дунд боловсролд дэвшин сурч байгаа суралцагчдын хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бага боловсрол эзэмшилтийн бохир жин ¹	Бага боловсролын төгсөх ангид суралцах насны хүүхдийн тоо	Дунд ангид дэвшин суралцаж буй хүүхдийн хувь ²	Өмнөх хичээлийн жилд бага боловсролын төгсөх ангид суралцаж байсан хүүхдийн тоо	Дунд ангид амжилттай дэвшин суралцаж буй хүүхдийн хувь	Өмнөх хичээлийн жилд бага боловсролын төгсөх ангид суралцсан бөгөөд улиран суралцаагүй хүүхдийн тоо
Бүгд	79.3	63	100.0	63	100.0	63
Хүйс						
Эрэгтэй	(79.5)	33	(100.0)	37	(100.0)	37
Эмэгтэй	(79.0)	30	(100.0)	26	(100.0)	26

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.7 - Бага боловсрол эзэмшилтийн хувь

² ХХС-ны үзүүлэлт 7.8 - Дунд ангид дэвшин суралцсан хүүхэд

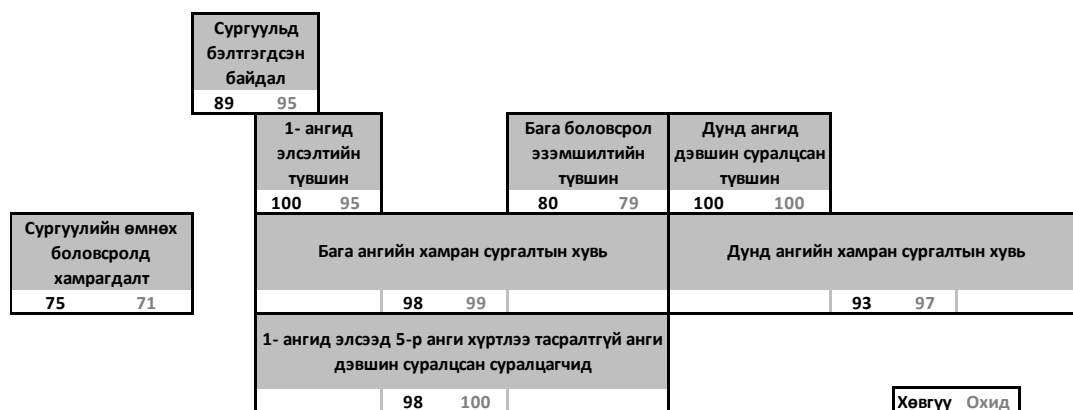
() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Бага болон дунд ангид суралцагч охид, хөвгүүдийн харьцааг хүснэгт ED.8-д үзүүлэв. Энэхүү харьцааг жендэрийн тэгш байдлын индекс гэж нэрлэдэг. Суралцагчдын жендэрийн тэгш байдлын индексийг бохир жингээс илүү хамрагдалтын цэвэр жинг ашиглан тооцдог. Хүйсийн ялгааны индекс бага боловсролын хувьд 1.0, дунд ангийн хувьд мөн адил 1.0 байна. Өөрөөр хэлбэл, бага (дунд) боловсролд хамрагдаж байгаа 100 хөвгүүнд 100 (100) охин ногдож байна гэсэн үг юм.

Бүрэн дунд боловсролд хамран сургалтын жендэрийн тэгш байдлын индексийн хувьд эхийн боловсролын түвшин болон өрхийн аж байдлаар ялгаатай байгаа нь хүснэгтээс харагдаж байна.

Зураг ED.1-д энэ бүлэгт орсон боловсролын үзүүлэлтүүдийг нэгтгэн хүйсээр харууллаа. Бага насны хүүхдийн хөгжил (9 дүгээр) бүлгийн Хүснэгт CD.1-т орсон сургуулийн өмнөх боловсролын хамралтын хувийг мөн үзүүлсэн.

Зураг ED.1: Боловсролын үзүүлэлтүүд хүйсээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

Тэмдэглэл: Бүх үзүүлэлт хувиар илэрхийлэгдсэн

Хүснэгт ED.8: Боловсрол дахь хүйсийн тэгш байдал

Бага, бүрэн дунд болон суурь боловсрол эзэмшиж буй охид, хөвгүүдийн хамран сургалтын цэвэр жингийн (засварласан) харьцаа, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бага боловсрол			Бүрэн дунд боловсрол			Суурь боловсрол		
	Бага боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан), охид	Бага боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан), хөвгүүд	Бага боловсролд хамран сургалтын жөндөрийн тэгш байдлын индекс ¹	Бүрэн дунд боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан), охид	Бүрэн дунд боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан), хөвгүүд	Бүрэн дунд боловсролд хамран сургалтын жөндөрийн тэгш байдлын индекс ²	Суурь боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан), охид	Суурь боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан), хөвгүүд	Суурь боловсролд хамран сургалтын жөндөрийн тэгш байдлын индекс ³
Бүгд	97.5	98.7	1.0	96.8	92.5	1.0	97.9	98.4	1.0
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа									
Халх	96.9	99.1	1.0	97.5	92.8	1.1	97.1	98.8	1.0
Бусад	(100.0)	(97.7)	(1.0)	(95.6)	(91.7)	(1.0)	100.0	97.5	1.0

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.9; МХЗ-ын үзүүлэлт 3.1 - Хүйсийн тэгш байдлын индекс (Бага боловсрол)

² ХХС-ны үзүүлэлт 7.10; МХЗ-ын үзүүлэлт 3.1 - Хүйсийн тэгш байдлын индекс (Бүрэн дунд боловсрол)

³ ХХС-ны үзүүлэлт 10.S2 - Хүйсийн тэгш байдлын индекс (Суурь боловсрол)

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт ED.10-т Боловсролын Олон Улсын Стандарт Ангиллын дагуу тооцсон Монгол улсын Боловсролын голлох үзүүлэлтүүдийг харууллаа.

Хүснэгт ED.10: Боловсролын үзүүлэлтүүдийн товчоо (БОУСА^a)

Боловсролын үзүүлэлтийн товчоо, Боловсролын Олон Улсын Стандарт Ангиллын дагуу тооцсон (БОУСА), Налайх дүүрэг, 2016 он

	Бага боловсрол (БОУСА 1)				Шилжилт (БОУСА 1-ээс 2)	Дунд сургууль (БОУСА 2+3)
	ЕБС-д элсэх насны хүүхдүүдээс 1-р ангид элсэн орсон хүүхдийн хувь ¹	Хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан) ²	1-р ангид элсэн ороод 5-р анги хүртлээ тасралтгүй дэвшин сурч байгаа хүүхдийн хувь ³	Бага боловсрол эзэмшилтийн бохир жин ⁴	Дунд ангид дэвшин суралцаж буй хүүхдийн хувь ⁵	Хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан) ⁶
Бүгд	97.7	98.1	98.5	79.3	100.0	94.5
Хүйс						
Эрэгтэй	100.0	98.7	97.5	79.5	100.0	92.5
Эмэгтэй	95.0	97.5	100.0	79.0	100.0	96.8
Хүйсийн тэгш байдлын индекс (GPI) ^{7,8}	na	1.0	na	na	na	1.0

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 7.3 - 1-р ангид элсэлтийн цэвэр жин

² ХХС-ны үзүүлэлт 7.4 - Бага боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)

³ ХХС-ны үзүүлэлт 7.6; МХЗ-ын үзүүлэлт 2.2 - 1-р ангид элсээд 5-р анги хүртлээ тасралтгүй анги дэвшин суралцсан хүүхэд

⁴ ХХС-ны үзүүлэлт 7.7 - Бага боловсрол эзэмшилтийн хувь

⁵ ХХС-ны үзүүлэлт 7.8 - Дунд ангид дэвшин суралцсан хүүхэд

⁶ ХХС-ны үзүүлэлт 7.5 - Бүрэн дунд боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)

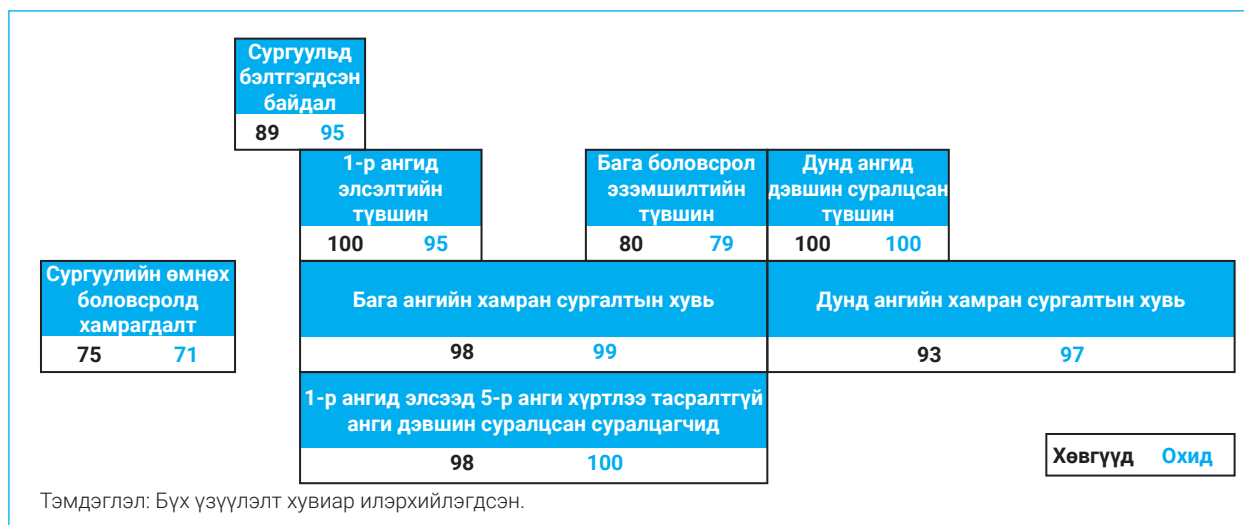
⁷ ХХС-ны үзүүлэлт 7.9; МХЗ-ын үзүүлэлт 3.1 - Хүйсийн тэгш байдлын индекс (Бага боловсрол)

⁸ ХХС-ны үзүүлэлт 7.10; МХЗ-ын үзүүлэлт 3.1 - Хүйсийн тэгш байдлын индекс (Бүрэн дунд боловсрол)

^a БОУСА 1 нь 1-5 анги, БОУСА 2 нь 6-10 анги, БОУСА 3 нь 11-12 анги.

na: Утга тооцогдохгүй.

Зураг ED.2: Боловсролын үзүүлэлтүүд, хүйсээр, Налайх дүүрэг, 2016

БҮЛЭГ XI

Хүүхэд хамгаалал

Төрсний бүртгэл

НҮБ-ын Хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай конвенцид зааснаар хүүхэд бүр төрмөгцөө нэр авах, иргэний харьяалалтай болох, хувийн онцлог байдлаа хадгалах эрхтэй байдаг. Дэлхийн хэмжээнд 5 хүртэлх насны ойролцоогоор 230 сая хүүхэд (ойролцоогоор 3 хүүхэд тутмын 1) төрсний бүртгэл хийлгээгүй байна. Ийнхүү албан ёсоор бүртгэгдээгүй байгаа нь төрсний гэрчилгээ авах боломжгүй байгааг илэрхийлдэг. Хүүхдийн эдгээр эрхийг баталгаажуулах үндсэн хэрэгсэл нь төрсний бүртгэл билээ. Хүүхдийг төрсний бүртгэлд зохих ёсоор бүртгүүлээгүйгээс тэд эмнэлгийн тусламж авах, сургуульд сурахад хүндрэлтэй болдог. Түүнчлэн, албан ёсны бичиг баримтгүй байх нь цаашдаа хуульд заасан наснаас өмнө гэрлэх, хөдөлмөр эрхлэх, цэргийн албанд татагдах боломжийг бий болгодог билээ. Насанд хүрэгчдийн хувьд нийгмийн халамжид хамрагдах, албан секторт ажиллах, өмч худалдан авах, өвлөн авах, сонгуульд санал өгөх болон иргэний үнэмлэх, паспорт авахад төрсний гэрчилгээ шаардагддаг. Тиймээс хүүхдийн төрснийг бүртгүүлэх нь хуулийн өмнө тэднийг албан ёсоор хүлээн зөвшөөрөгдөх, эрхийг хамгаалах болон уг эрхийн эсрэг ямар нэгэн хүчирхийллийг нуун дарагдуулахгүй байхыг баталгаажуулж буй анхны алхам юм.¹

Монгол Улсын хүлээн зөвшөөрч, хэрэгжүүлэхээр зорьж буй Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц тунхаглалд үндэсний хууль тогтоомж болон холбогдох олон улсын гэрээнд нийцүүлэн хүүхэд бүрийг төрөх үед нь буюу төрснийх нь дараа бүртгүүлж байх бүртгэлийн тогтолцоог бүрдүүлэх, улмаар түүний нэр авах, иргэний харьяалалтай болох эрхийг хэрэгжүүлэх зорилтыг тусгасан байдаг.

Хүүхдийг төрсний бүртгэлд бүртгэх харилцааг Монгол Улсын Иргэний бүртгэлийн тухай хуулиар зохицуулдаг ба энэ хуулиар эцэг эх, хэрэв эцэг, эх нь хоёулаа удаан хугацаагаар эмнэлэгт эмчлүүлэх буюу хорих газарт ял эдэлж байгаа зэрэг аргагүй шалтгааны улмаас бүртгүүлэх боломжгүй бол тэдний төрөл садны хүн буюу хүүхэд байгаа эмнэлгийн байгууллагын эрх бүхий ажилтан хүүхдийг төрснөөс хойш төв суурин газарт 15 хоног, алслагдсан сум, багт 30 хоногийн дотор иргэний гэр бүлийн байдлын бүртгэлд бүртгүүлэх үүргийг хүлээдэг.

Судалгаагаар 5 хүртэлх насны хүүхдийн төрсний бүртгэлд хамрагдсан байдлыг авч үзсэн. Налайх дүүрэгт 5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн төрсний бүртгэлд хамрагдалт 100.0 хувьтай байна (Хүснэгт СР.1).

5 хүртэлх насны хүүхдийн төрсний бүртгэлд хамрагдалтыг насны бүлэг, эхийн боловсролын түвшин болон өрхийн аж байдлаар авч үзэхэд ялгаагүй, бүгд 100 хувь хамрагдсан байгаа нь Монгол Улсын хувьд хүүхдийг төрсний бүртгэлд хамруулах замаар нийгмийн хамгааллын суурь үйлчилгээнд бүрэн хамруулж, эрхийг нь хангах боломж бүрдсэн байгааг харуулж байна.

Төрсний бүртгэлийг баталгаажуулах зорилгоор төрсний гэрчилгээг үзүүлэхийг хүсэхэд нийт хүүхдийн 66.7 хувийнх нь эх, асран хамгаалагч нь хүүхдийн төрсний гэрчилгээг судалгааны ажилтанд үзүүлжээ.

¹ НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Хүүхэд бүрийн төрөх эрх: Төрсний бүртгэлийн тэгш бус байдал болон хандлага, НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Нью-Йорк, 2013.

Хүснэгт CP.1: Төрсний бүртгэл

5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь, төрснийг бүртгүүлсэн эсэхээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Иргэний бүртгэлд төрснийг нь бүртгүүлсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь:				5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
	Төрсний гэрчилгээтэй		Төрсний гэрчилгээ байхгүй	Нийт бүртгүүлсэн ¹	
	Үзсэн	Үзээгүй			
Бүгд	66.7	32.2	1.1	100.0	374
Хүйс					
Эрэгтэй	68.3	31.0	0.6	100.0	191
Эмэгтэй	65.0	33.3	1.7	100.0	183
Хороо					
1-р хороо	50.5	49.5	0.0	100.0	57
2-р хороо	76.3	23.7	0.0	100.0	90
3-р хороо	47.4	48.7	3.9	100.0	62
4-р хороо	63.0	34.6	2.4	100.0	79
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	25
6-р хороо	(83.8)	(16.2)	(0.0)	(100.0)	33
7-р хороо	(75.3)	(24.7)	(0.0)	(100.0)	29
Нас					
0-11 сартай	73.5	24.7	1.8	100.0	67
12-23 сартай	72.7	26.1	1.2	100.0	81
24-35 сартай	64.1	35.9	0.0	100.0	69
36-47 сартай	64.0	34.4	1.6	100.0	77
48-59 сартай	59.6	39.2	1.2	100.0	80
Эхийн боловсрол					
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	2
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	15
Суурь	62.5	37.5	0.0	100.0	57
Бүрэн дунд	61.4	37.4	1.1	100.0	105
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	67.3	28.0	4.7	100.0	66
Дээд	76.2	23.8	0.0	100.0	130
Өрхийн аж байдлын түвшин					
Доогуур	63.1	34.7	2.2	100.0	87
Дунджаас доогуур	60.4	36.8	2.8	100.0	85
Дундаж	63.0	37.0	0.0	100.0	71
Дунджаас дээгүүр	(69.4)	(30.6)	(0.0)	(100.0)	53
Дээгүүр	79.1	20.9	0.0	100.0	77
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*					
Халх	68.9	29.5	1.5	100.0	278
Бусад	59.7	40.3	0.0	100.0	94

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 8.1 - Төрсний бүртгэл

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүүхдийн хөдөлмөр

Дэлхий даяар хүүхдүүд аюулгүй, хөлстэй болон хөлсгүй хөдөлмөрт тогтмол оролцож байна. Хөдөлмөр эрхлэхэд хэт бага насны эсвэл тэдний бие махбодь, оюун санаа, нийгмийн болон боловсролын хөгжилд сөргөөр нөлөөлөх аюултай үйл ажиллагаанд оролцож байгаа хүүхдийг хөдөлмөр эрхэлж буй хүүхэд гэж үздэг. Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцийн 32 дугаар зүйлд “Оролцогч улсууд хүүхдийн эдийн засгийн мөлжлөгт өртөх, боловсрол эзэмшихэд нь саад болох, эрүүл мэнд, бие бялдар, оюун ухаан, сэтгэл санаа, ёс суртахуун, нийгмийн хөгжилд нь аюултай ажил эрхлэхээс хамгаалуулах эрхийг хүлээн зөвшөөрнө...” гэжээ. Мөн “Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц” тунхаглалд хүүхдийн хөдөлмөрийг устгах 9 стратеги болон хүүхдийг мөлжлөгөөс хамгаалах тухай МХЗ, ТХЗ-ын уриалгыг дурдсан байдаг.

Монгол Улс 1990 онд НҮБ-ын Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцид, 2003 онд Хүүхдийг худалдах, хүүхдийн биеийг үнэлэх, хүүхдийг садар самуунд сурталчлахын эсрэг хүүхдийн эрхийн тухай конвенцийн нэмэлт протоколд, 2004 онд Хүүхдийг зэвсэгт мөргөлдөөнд оролцуулахын эсрэг Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцийн нэмэлт протоколд тус тус нэгдэн орсон. Мөн ОУХБ-ын үндсэн 8 конвенцийг соёрхон баталсаны дотор Ажил эрхлэх насны доод хязгаарын тухай 138 дугаар Конвенцийг 2002 онд, Хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрүүдийг устгах тухай 182-р Конвенцийг 2001 онд тус тус соёрхон баталжээ.

Хүүхдийн хөдөлмөрийн бүлэг асуулгад 5-17 насны хүүхдийн хийсэн ажил, хөдөлмөрийн төрөл болон уг ажил, хөдөлмөрт зарцуулсан цагтай холбогдолтой хэд хэдэн асуултуудыг оруулсан. Ингэхдээ эдийн засгийн үйл ажиллагаа (өрхөөс гадуур эсвэл өрхийн аж ахуй, бизнест хөлстэй болон хөлсгүй хийсэн хөдөлмөр) болон гэрийн ажил (хоол хийх, гэр цэвэрлэх, хүүхэд, өндөр настан асрах, түлээ бэлдэх, усанд явах гэх мэт)-ын талаарх мэдээллийг цуглууллаа. Мөн энэ бүлэгт хөдөлмөрийн аюултай нөхцлийн талаарх мэдээллийг асуусан юм.^{2,3}

Хүснэгт CP.2-т эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцсон хүүхдийн хувийг насны бүлгээр харуулсан. ОУБТС-ны Хүүхдийн хөдөлмөрийг тодорхойлох арга зүйд хүүхдийн хөдөлмөрт тооцогдох эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцсон цагийг 3 насны бүлгээр ангилан тодорхойлсон. Насны бүлэг тус бүрт заасан цагаас илүү цагаар сүүлийн 7 хоногт эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцсон хүүхдийг хүүхдийн хөдөлмөр эрхэлж байна гэж тооцсон.

1. 5-11 нас: 1 ба түүнээс олон цаг
2. 12-14 нас: 14 ба түүнээс олон цаг
3. 15-17 нас: 43 ба түүнээс олон цаг

² НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Хүүхдийн хөдөлмөрийн тооцоо тодорхойлолтоос хэр хамааралтай вэ? ОУБТС-ны арга зүйн баримт бичиг №1, Нью-Йорк, 2012 он

³ Өрхөд байгаа 1-17 насны хүүхдүүдээс нэгийг нь санамсаргүй байдлаар сонгон Хүүхдийн хөдөлмөр болон Хүүхдийн хүмүүжил бүлгийн асуулгад хамруулсан (Хавсралт F: Асуулгын хуудас-ыг харна уу.). Хэрэв 5-17 насны хүүхэд сонгогдвол Хүүхдийн хөдөлмөрийн, харин 1-14 насны хүүхэд сонгогдвол Хүүхдийн хүмүүжлийн бүлэг асуултыг асуусан. Санамсаргүй сонголт хийсэн тул өрхийн түүврийн жинг тухайн өрх бүрт байгаа 1-17 насны нийт хүүхдийн тоогоор үржүүлсэн.

Судалгаанаас өмнөх 7 хоногийн хугацаанд 5-11 насны нийт хүүхдийн 3.0 хувь нь 1 ба түүнээс олон цаг, 12-14 насны нийт хүүхдийн 2.0 хувь нь 14 ба түүнээс олон цаг, 15-17 насны нийт хүүхдийн 1.9 хувь нь 43 ба түүнээс олон цаг эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцжээ (Хүснэгт СР.2).

Хүснэгт СР.3-т гэрийн ажил хийсэн хүүхдийн хувийг насны бүлгээр харууллаа. Дээр дурдсан эдийн засгийн үйл ажиллагаатай адил гэрийн ажил хийсэн цагийн хязгаарыг насны бүлгээр тодорхойлсон. Насны бүлэг тус бүрт заасан цагаас илүү цагаар сүүлийн 7 хоногт гэрийн ажил хийсэн хүүхдийг хүүхдийн хөдөлмөр эрхэлж байна гэж үзсэн.

1. 5-11 нас болон 12-14 нас: 28 ба түүнээс олон цаг
2. 15-17 нас: 43 ба түүнээс олон цаг

Хүүхдийн хөдөлмөрийг тооцоход ашиглагдах гэрийн ажил хийсэн хүүхдийн хувийг авч үзвэл 5-11 насны нийт хүүхдийн 5.5 хувь, 12-14 насны нийт хүүхдийн 13.1 хувь нь сүүлийн 7 хоногт 28 ба түүнээс олон цаг, харин 15-17 насны нийт хүүхдийн 11.1 хувь нь сүүлийн 7 хоногт 43 ба түүнээс олон цагийг гэрийн ажилд зарцуулжээ.

Гэрийн ажил хийсэн хүүхдийн хувь хүйсээр ялгаатай байгаа бөгөөд охидууд илүү олон цаг зарцуулсан байна. 15-17 насны охидын хувь (17.3) хөвгүүдийнхээс (3.1) даруй 5.6 дахин их байна. Энэ нь 6 охин тутмын нэг нь гэрийн ажилд 43 ба түүнээс олон цаг зарцуулсныг харуулж байна.

Хүснэгт СР.2 болон Хүснэгт СР.3-т суурилагаас гадна аюултай нөхцөлд ажиллаж байгаа хүүхдийн мэдээлэлд үндэслэн хүүхдийн хөдөлмөрийн үзүүлэлтийг Хүснэгт СР.4-т нэгтгэн харуулсан. Налайх дүүргийн 5-17 насны нийт хүүхдийн 11.7 хувь нь хөдөлмөр эрхэлж байв. Энэ насны нийт хүүхдийн 2.8 хувь нь аюултай нөхцөлд хөдөлмөр эрхэлдэг ажээ.

Хүйсийн хувьд эрэгтэй (13.3 хувь), насны бүлгийн хувьд 12-14 ба 15-17 насны (16.4-16.6 хувь) хүүхдүүд хүүхдийн хөдөлмөрт илүү оролцох хандлагатай байна. Хороогоор авч үзвэл 4-р хорооны хүүхдүүдийн дунд хөдөлмөр эрхлэлт хамгийн өндөр буюу 25.2 хувьтай байна.

Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг эхийн боловсролын түвшнээр авч үзэхэд бараг ялгаагүй, харин өрхийн аж байдалаар нэлээд ялгаатай байна. Тухайлбал, дээгүүр түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн ердөө 1.5 хувь нь хөдөлмөр эрхэлж байхад түүнээс доогуур түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн 11.7-15.7 хувь нь хөдөлмөр эрхэлж байна.

Хүүхдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг сургуульд хамрагдалтаар авч үзвэл бараг ялгаагүй, сургуульд хамрагддаг хүүхдүүдийн хувьд 11.1 хувь байна.

Хүснэгт СР.2: Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцдог хүүхэд

Судалгааны өмнөх 7 хоногт эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцсон хүүхдийн хувь, насны бүлгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцсон хүүхдийн хувь:			12-14 насны хүүхдийн хувь:			15-17 насны хүүхдийн хувь:		
	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд наад зах нь 1 цаг оролцсон 5-11 насны хүүхдийн хувь	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд 14 хүртэл цаг оролцсон	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд 14 ба түүнээс олон цаг оролцсон	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд 14 ба түүнээс олон цаг оролцсон	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд 43 хүртэл цаг оролцсон	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд 43 ба түүнээс олон цаг оролцсон	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд 43 ба түүнээс олон цаг оролцсон	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд 43 ба түүнээс олон цаг оролцсон	Эдийн засгийн үйл ажиллагаанд 43 ба түүнээс олон цаг оролцсон
Бүгд	3.0	5.0	2.0	169	7.7	1.9	166		
Хүйс									
Эрэгтэй	2.8	(7.5)	(0.0)	90	(6.6)	(4.4)	72		
Эмэгтэй	3.2	(2.2)	(4.2)	79	(8.5)	(0.0)	94		
Сургуульд хамрагдалт									
Хамрагддаг	2.6	4.3	2.0	168	7.5	2.1	155		
Хамрагддаггүй	(*)	(*)	(*)	1	(*)	(*)	11		
Эхийн боловсрол									
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	2	(*)	(*)	1		
Бага	(*)	(*)	(*)	9	(*)	(*)	8		
Суурь	(0.0)	(*)	(*)	44	(*)	(*)	30		
Бүрэн дунд	3.4	(4.0)	(2.1)	55	(*)	(*)	45		
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(0.0)	(*)	(*)	36	(*)	(*)	26		
Дээд	5.9	(*)	(*)	22	(*)	(*)	26		
Тодорхойгүй ^a	-	-	-	0	-	-	30		
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	(2.5)	(*)	(*)	39	(*)	(*)	30		
Дунджаас доогуур	(6.1)	(*)	(*)	35	(*)	(*)	48		
Дундаж	0.0	(*)	(*)	38	(*)	(*)	31		
Дунджаас дээгүүр	(4.8)	(*)	(*)	29	(16.9)	(0.0)	37		
Дээгүүр	1.5	(*)	(*)	30	(*)	(*)	20		
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа									
Халх	2.4	6.6	2.0	111	6.9	2.7	117		
Бусад	4.4	(2.1)	(1.9)	58	(9.5)	(0.0)	49		

^a Өх нь өрхдөө амьдардаггүй 15 ба түүнээс дээш насны хүүхэд

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт СР.3: Гэрийн ажил хийдэг хүүхэд

Судалгааны өмнөх 7 хоногт гэрийн ажил хийсэн хүүхдийн хувь, насны бүлгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	5-11 насны хүүхдийн хувь:				12-14 насны хүүхдийн хувь:				15-17 насны хүүхдийн хувь:			
	Гэрийн ажилд 28 хүртэл цаг зарцуулсан		Гэрийн ажилд 28 ба түүнээс олон цагийг зарцуулсан		Гэрийн ажилд 28 хүртэл цаг зарцуулсан		Гэрийн ажилд 28 ба түүнээс олон цагийг зарцуулсан		Гэрийн ажилд 43 хүртэл цаг зарцуулсан		Гэрийн ажилд 43 ба түүнээс олон цаг зарцуулсан	
	Гэрийн ажилд 28 хүртэл цаг зарцуулсан	Гэрийн ажилд 28 ба түүнээс олон цагийг зарцуулсан	насны хүүхдийн тоо	Гэрийн ажилд 28 хүртэл цаг зарцуулсан	насны хүүхдийн тоо	Гэрийн ажилд 28 ба түүнээс олон цагийг зарцуулсан	насны хүүхдийн тоо	Гэрийн ажилд 43 хүртэл цаг зарцуулсан	насны хүүхдийн тоо	Гэрийн ажилд 43 ба түүнээс олон цаг зарцуулсан	насны хүүхдийн тоо	Гэрийн ажилд 43 ба түүнээс олон цаг зарцуулсан
Бүгд	65.0	5.5	502	82.0	13.1	169	82.1	11.1	166			
Хүйс												
Эрэгтэй	67.3	3.9	264	(80.4)	(14.7)	90	(86.3)	(3.1)	72			
Эмэгтэй	62.3	7.4	238	(83.7)	(11.4)	79	(78.9)	(17.3)	94			
Сургуульд хамрагдалт												
Хамрагддаг	65.4	5.5	490	81.8	13.2	168	82.4	10.3	155			
Хамрагддаггүй	(*)	(*)	12	(*)	(*)	1	(*)	(*)	11			
Эхийн боловсрол												
Боловсролгүй	(*)	(*)	6	(*)	(*)	2	(*)	(*)	1			
Бага	(*)	(*)	29	(*)	(*)	9	(*)	(*)	8			
Суурь	(73.2)	(10.8)	85	(*)	(*)	44	(*)	(*)	30			
Бүрэн дунд	65.9	2.4	180	(79.9)	(14.7)	55	(*)	(*)	45			
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(64.0)	(9.5)	68	(*)	(*)	36	(*)	(*)	26			
Дээд	56.2	5.9	133	(*)	(*)	22	(*)	(*)	26			
Тодорхойгүй ^a	-	-	0	-	-	0	(*)	(*)	30			
Өрхийн аж байдлын түвшин												
Доогуур	(64.0)	(8.5)	99	(*)	(*)	39	(*)	(*)	30			
Дунджаас доогуур	(70.5)	(3.6)	110	(*)	(*)	35	(*)	(*)	48			
Дундаж	67.7	9.1	104	(*)	(*)	38	(*)	(*)	31			
Дунджаас дээгүүр	(56.7)	(6.6)	90	(*)	(*)	29	(85.4)	(3.3)	37			
Дээгүүр	64.5	0.0	99	(*)	(*)	30	(*)	(*)	20			
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа												
Халх	65.1	6.6	357	79.7	15.5	111	82.5	7.9	117			
Бусад	64.7	2.8	145	(86.2)	(8.6)	58	(81.2)	(18.8)	49			

^a Өх нь өрхдөө амьдардаггүй 15 ба түүнээс дээш насны хүүхэд
 () 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.
 (*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт СР.4: Хүүхдийн хөдөлмөр

Судалгааны өмнөх 7 хоногт эдийн засгийн үйл ажиллагаа болон гэрийн ажилд цаг зарцуулсан 5-17 насны хүүхдийн хувь, аюултай нөхцөлд ажилласан хүүхдийн хувь, хүүхдийн хөдөлмөр эрхэлсэн хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Судалгааны өмнөх 7 хоногт эдийн засгийн үйл ажиллагаанд оролцсон хүүхэд:			Судалгааны өмнөх 7 хоногт гэрийн ажилд цаг зарцуулсан хүүхэд:			Аюултай нөхцөлд ажилласан хүүхэд	Хүүхдийн хөдөлмөр ¹	5-17 насны хүүхдийн тоо
	Тухайн насанд зааснаас бага цагаар	Тухайн насанд зааснаас илүү цагаар	Тухайн насанд зааснаас илүү цагаар	Тухайн насанд зааснаас бага цагаар	Тухайн насанд зааснаас илүү цагаар	Цагаар			
Бүгд	2.5	2.6	71.8	8.2	2.8	11.7	837		
Хүйс									
Эрэгтэй	2.7	2.5	73.3	6.0	3.7	10.1	426		
Эмэгтэй	2.4	2.6	70.2	10.4	1.9	13.3	411		
Хороо									
1-р хороо	0.0	2.2	72.5	7.8	0.0	10.0	106		
2-р хороо	1.5	4.5	79.0	5.5	3.2	10.0	175		
3-р хороо	4.3	0.0	83.7	5.5	2.1	6.9	169		
4-р хороо	2.6	5.0	52.5	19.2	4.8	25.2	202		
5-р хороо	(0.0)	(0.0)	(71.3)	(1.3)	(0.0)	(1.3)	75		
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	40		
7-р хороо	8.7	0.0	83.3	1.8	5.3	7.2	70		
Нас									
5-11	0.0	3.0	65.0	5.5	1.4	8.5	502		
12-14	5.0	2.0	82.0	13.1	3.9	16.4	169		
15-17	7.7	1.9	82.1	11.1	6.2	16.6	166		
Сургуульд хамрагдалт									
Хамрагддаг	2.3	2.4	72.0	8.0	2.6	11.1	813		
Хамрагддаггүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	24		
Эхийн боловсрол									
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	10		
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	46		
Суурь	2.7	0.0	76.3	11.9	2.7	12.5	159		
Бүрэн дүнд	1.7	3.8	72.2	6.3	3.2	10.9	280		
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дүнд	2.0	0.8	76.5	6.5	0.6	8.0	131		
Дээд	0.0	4.4	62.7	8.2	2.4	12.6	181		
Тодорхойгүй ^a	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	30		
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	4.9	1.5	69.4	12.3	5.4	15.7	168		
Дунджаас доогуур	0.6	5.1	72.5	9.2	3.9	14.3	192		
Дундаж	1.6	1.2	74.5	9.3	1.2	11.7	173		
Дунджаас дээгүүр	4.6	3.5	67.4	8.6	3.4	14.0	156		
Дээгүүр	1.2	1.0	75.1	0.5	0.0	1.5	148		
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа									
Халх	2.6	2.4	71.3	8.6	2.9	11.9	585		
Бусад	2.3	3.0	72.9	7.3	2.6	11.2	252		

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 8.2 - Хүүхдийн хөдөлмөр

^a Эх нь өрхдөө амьдардаггүй 15 ба түүнээс дээш насны хүүхэд
() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүүхдийн хүмүүжил

Аль ч соёлын хувьд хүүхдийг өөрийгөө хянаж удирдах, эерэг зан төлөвтэй болгож төлөвшүүлэх нь хүүхдийн хүмүүжлийн салшгүй нэг хэсэг байдаг билээ. Хүүхдийг хүмүүжүүлэх эерэг зан үйл, дадал нь тэдэнд ямар ч нөхцөл байдалд сэтгэлийн хөдлөл, үйлдлээ зөв удирдаж, зөрчлийг даван туулах чадвар олгохоос гадна өөрийгөө хүндэтгэх үзэлтэй, бие болон сэтгэлзүйн нэгдмэл байдал, эрхэм чанараа дээдэлсэн бие хүн болж төлөвших нөхцөл болдог. Гэсэн хэдий ч эцэг, эхчүүд хүүхдээ хүмүүжүүлэхдээ хүч хэрэглэх, загнаж сүрдүүлэх зэрэг шийтгэлийн шинжтэй аргуудыг түгээмэл хэрэглэсээр л байдаг. Судалгаануудаас үзэхэд⁴ хүчирхийллийн аргаар хүүхдийг хүмүүжүүлэх нь тэдэнд насан туршийн шарх, гэмтэл, хор хөнөөл үлдээх олон төрлийн сөрөг үр дагавар бий болгодгийг харуулсаар байна. Хүчирхийлэл нь хүүхдийн хөгжих, суралцах чадварт сөргөөр нөлөөлж, хүнтэй харьцах эерэг харилцааг үгүй хийж, өөрийгөө дорд үзэх, сэтгэл санааны зовиур гутралд хүргэн энэ үедээ амиа егүүтгэх ч эрсдэлийг бий болгодог.

Хүүхдэд ээлтэй дэлхий ертөнц тунхагт “хүүхэд аливаа төрлийн хүчирхийллээс хамгаалагдах ёстой...” гэж заасан ба Мянганы тунхаглалд хүүхдийг хүчирхийлэл, мөлжлөг, доромжлолоос хамгаалахыг уриалсан.

Монгол Улс НҮБ-ын Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцид нэгдэн орж, конвенцийн үзэл санаа, зарчимд нийцүүлэн Хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай хуулийг 1996 оноос батлан хэрэгжүүлж эхэлсэн ба энэ хуулиар хүүхэд бүрийн аливаа төрлийн хүчирхийллээс ангид байх эрхийг баталгаажуулсан билээ.

Ихэнхи тохиолдолд, өрхүүд хүүхдийг хүмүүжүүлэхдээ хүчирхийллийн шинжтэй шийтгэлийн аргуудыг хавсран хэрэглэж байна. Энэхүү судалгаанд өрхийн асуулгад хариулж буй хүнээс сонгогдсон хүүхдийн тухайд гэр бүлийн насанд хүрсэн гишүүдээс судалгааны өмнөх 1 сард түүнийг хүмүүжүүлэх зорилгоор ямар арга хэрэглэсэн талаарх бүлэг асуултыг асуусан.

Судалгааны өмнөх нэг сард өрхийн гишүүд 1-14 насны хүүхдийг хүмүүжүүлэхдээ нийт хүүхдийн 45.2 хувьд нь ямар нэг хүчирхийллийн аргыг хэрэглэжээ.

Нийт хүүхдийн 36.5 хувьд нь сэтгэл санааны шийтгэлийн арга, 25.5 хувьд нь бие махбодийн шийтгэлийн аргыг ашиглажээ. Бие махбодийн хүнд хэлбэрийн шийтгэлийн аргууд (толгой, чих, нүүр рүү нь цохих, хэд хэдэн удаа хүчтэйгээр цохих)-ыг ашиглах нь ерөнхийдөө бага байгаа хэдий ч нийт хүүхдийн 4.4 хувь нь хүнд хэлбэрийн бие махбодийн шийтгэл хүлээсэн байна.

Хүснэгт CP.5-аас харахад судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд 1-14 насны хүүхдийн 42.4 хувьд нь эцэг, эх болон гэр бүлийн гишүүд нь хүүхдийг хүмүүжүүлэхдээ хүчирхийллийн бус хүмүүжлийн аргыг хэрэглэсэн нь байна.

⁴ Страус, М.А болон Пасчал, М.Ж, “Ээжүүдийн үзүүлсэн бие махбодийн шийтгэл болон хүүхдийн танин мэдэхүйн чадварын хөгжил: 2 үндэстнийг төлөөлөх насны үелрэлийн урт хугацааны судалгаа”, Түрэмгийлэл, буруу хүмүүжүүлэх болон гэмтэл сэтгүүл, 18 дугаар ном, дугаар 5, 2009 он, хуудасны дугаар 459-483; Эриксон, М.Ф болон Эгэланд.Б, “Буруу хүмүүжүүлэхийн бие махбодийн үр нөлөөний хөгжлийн дүр зураг”, Социологийн шүүмж сургууль, 16 дугаар ном, 1987 он, хуудасны дугаар 156-168; Шнэйдер, М.В, Росс.А, Грахам, Ж.С болон Зиэлински.А, “Do Allegations of Emotional Maltreatment Predict Developmental Outcomes Beyond that of Other Forms of Maltreatment?”, Хүүхдийн хүчирхийлэл, үл тоомсорлолт, 29 дүгээр ном, дугаар 5, хуудасны дугаар, 2005 он, 513-532.

1-14 насны нийт хүүхдийн 45.2 хувьд нь сэтгэл зүйн болон бие махбодийн шийтгэлийн аль нэг хэлбэрийг өөрийн эх/асран хамгаалагч, эсвэл гэр бүлийн бусад гишүүд ашигласан байна. Энэ үзүүлэлт хөвгүүдийн хувьд 49.2 хувь, (охид 41.3 хувь), 5-9 насны хүүхдүүдийн хувьд 48.2 хувь (бусад насны бүлэгт 42.4-44.3 хувь) байгаа нь өндөрт орж байна.

Эцэг, эх/асран хамгаалагчаасаа бие махбодийн хүнд хэлбэрийн шийтгэл амссан 1-14 насны хүүхдийн эзлэх хувь 4.4 байгаа нь хүүхдийн хүчирхийлэлгүй орчинд амьдрах, хүчирхийллээс ангид байх эрхийн хэрэгжилт хангалтгүй байгааг харуулж байна.

Судалгаанд хамрагдсан нийт эцэг, эх/асран хамгаалагчийн 11.4 хувь нь хүүхдээ хүмүүжүүлэхдээ бие махбодийн шийтгэлийн аргыг хэрэглэж болно гэж үздэг байна (Хүснэгт СР.6).

Хүүхдийн хүмүүжлийн эерэг аргыг хэрэглэх талаарх хүмүүсийн хандлага тэдний боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлаас төдийлөн хамаарахгүй байгаа нь хүснэгтээс харагдаж байна.

Хүүхдийг хүмүүжүүлэхдээ бие махбодийн шийтгэл оногдуулж болно гэж үздэг хариулагчийн хувь хүйсээр бага зэрэг ялгаатай, тухайлбал эрэгтэй хариулагчийн хувьд 13.7 хувь байхад эмэгтэйчүүдийн хувьд 10.8 хувь байна. Ярилцлага өгөгчийн нас, боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлаар авч үзэхэд бага зэрэг ялгаа ажиглагдаж байна. Насны хувьд 25 хүртэлх насны залуучуудын 8.9 хувь нь хүүхдийг хүмүүжүүлэхдээ бие махбодийн шийтгэл оногдуулж болно гэж үздэг байхад 60-аас дээш насныхны 13.0 хувь нь дээрхтэй санал нэгддэг байна.

Хүснэгт CP.5: Хүүхдийн хүмүүжил

1-14 насны хүүхдийн хувь, судалгааны өмнөх 1 сард хүлээсэн хүмүүжлийн аргаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Хүмүүжлийн дараах аргыг хүлээсэн 1-14 настай хүүхдийн хувь:				1-14 насны хүүхдийн тоо	
	Хүчирхийллийн бус	Сэтгэл санааны	Бие махбодийн			
			Ямар нэг	Хүнд	Ямар нэг хүчирхийллийн арга ¹	
Бүгд	42.4	36.5	25.5	4.4	45.2	987
Хүйс						
Эрэгтэй	38.9	39.3	30.9	5.0	49.2	496
Эмэгтэй	45.9	33.8	20.0	3.8	41.3	491
Хороо						
1-р хороо	39.2	36.7	21.9	4.7	42.4	138
2-р хороо	49.9	34.2	19.7	3.4	39.5	219
3-р хороо	40.9	34.8	25.1	7.2	43.3	167
4-р хороо	35.8	46.8	35.7	5.0	57.4	223
5-р хороо	(46.3)	(23.3)	(23.2)	(5.0)	(40.1)	89
6-р хороо	(48.0)	(33.9)	(20.3)	(0.0)	(41.0)	74
7-р хороо	39.2	34.9	27.2	2.4	45.8	77
Нас						
1-2	35.2	28.1	31.7	3.9	44.3	158
3-4	48.6	28.5	28.0	0.0	42.4	158
5-9	42.3	39.9	28.3	6.9	48.2	401
10-14	43.1	41.3	16.1	3.6	43.1	270
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсрол						
Боловсролгүй	(35.3)	(36.2)	(20.6)	(3.7)	(44.3)	60
Бага	(47.6)	(36.1)	(14.2)	(8.2)	(36.1)	86
Суурь	38.9	36.7	31.0	5.5	45.7	227
Бүрэн дунд	36.5	49.6	26.4	4.0	53.2	223
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	44.0	34.7	28.1	5.7	46.7	203
Дээд	51.9	23.0	21.6	0.5	38.0	187
Өрхийн аж байдлын түвшин						
Доогуур	47.3	34.1	20.2	6.1	37.2	218
Дунджаас доогуур	39.8	40.2	25.6	2.6	47.6	203
Дундаж	39.6	37.8	30.6	7.1	47.9	216
Дунджаас дээгүүр	39.4	38.2	30.4	5.6	49.3	155
Дээгүүр	45.0	32.8	21.6	0.5	45.6	195
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*						
Халх	42.1	34.5	24.9	3.1	43.9	722
Бусад	43.6	42.6	26.5	7.9	48.5	263

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 8.3 - Сэтгэл зүйн болон бие махбодийн шийтгэл хүлээсэн хүүхэд

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) харуулаагүй.
() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт СР.6: Бие махбодийн шийтгэлд хандах хандлага

Хүүхдийг өсгөж, хүмүүжүүлж сургахад бие махбодийн шийтгэл хэрэгтэй гэж үзсэн хүүхдийн хүмүүжил бүлэгт хариулсан ярилцлага өгөгчийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Хүүхдийг хүмүүжүүлэхэд бие махбодийн шийтгэл хэрэгтэй гэж үзсэн ярилцлага өгөгчийн хувь ¹	Хүүхдийн хүмүүжил бүлэгт ярилцлага өгсөн хүний тоо
Бүгд	11.4	492
Ярилцлага өгөгчийн хүйс		
Эрэгтэй	13.7	102
Эмэгтэй	10.8	390
Хороо		
1-р хороо	6.6	68
2-р хороо	9.5	116
3-р хороо	9.4	85
4-р хороо	17.5	103
5-р хороо	(11.1)	44
6-р хороо	(19.9)	38
7-р хороо	6.0	39
Нас		
<25	(8.9)	37
25-39	11.7	262
40-59	11.3	160
60+	(13.0)	33
Ярилцлага өгөгч хүүхдийн хамаарал		
Эцэг	10.6	303
Эх	13.8	78
Бусад	11.9	111
Ярилцлага өгөгчийн боловсрол		
Боловсролгүй	(*)	11
Бага	(*)	25
Суурь	8.8	83
Бүрэн дунд	12.6	148
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	14.7	86
Дээд	10.2	138
Өрхийн аж байдлын түвшин		
Доогуур	11.4	100
Дунджаас доогуур	10.9	98
Дундаж	12.9	100
Дунджаас дээгүүр	10.4	88
Дээгүүр	11.4	106
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*		
Халх	11.0	361
Бусад	12.6	130

¹ ХХС-ны үзүүлэлт CS9.1 - Бие махбодийн шийтгэлд хандах хандлага

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Эрт гэрлэлт

Залуу охидын хувьд 18 насанд хүрэхээсээ өмнө гэрлэх явдал амьдралд байсаар байна. Дэлхийн олон оронд санхүүгийн болон нийгмийн хувьд ашигтай байж магадгүй гэж үзэн охиноо эрт нөхөрт гаргахыг эцэг, эх нь дэмждэг бөгөөд нөгөө талаар гэр бүлийнхээ санхүүгийн ачааг нимгэлэхийг хүсдэг байна. Гэвч үнэндээ эрт гэрлэлт нь хүний эрхийн зөрчил бөгөөд охидын хөгжилд нөлөөлж, эрт жирэмслэлт, нийгмээс тусгаарлагдах байдалд хүргэн, улмаар бага боловсрол эзэмшин, мэргэжлийн сургалтад хамрагдаж чадаагүйгээс жендэрт суурилсан ядууралд хүргэдэг.

НҮБ-ын Хүүхдийн сангаас дэлхий дахинд хийсэн судалгаанаас харахад 20-24 насны 64 сая гаруй эмэгтэй 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн буюу хамтран амьдарч эхэлсэн байна. Эрт гэрлэлтэд нөлөөлдөг хүчин зүйлст хүүхдийн насны лавлагааг гаргадаг тухайн улсын иргэний бүртгэлийн тогтолцоо, насанд хүрээгүй хүний гэрлэлтийн асуудлаарх эрх зүйн тогтолцоо, түүнийг хэрэгжүүлэгч механизм, ийм үйлдлийг хөхүүлэн дэмждэг уламжлалт болон шашны хууль зэрэг орно.

Гэрлэсэн залуу охид нь өвөрмөц боловч гол төлөв нийтэд ил байдаггүй бүлэг хүмүүс юм. Өөрсдөө хүүхэд хэвээрээ хэдий ч гэрийн ажилд дарагдсан, хүүхэд төрүүлж, өсгөх үүрэгтэй эдгээр охидын шийдвэр гаргах эрх мэдэл хязгаарлагдмал, амьдралын сонголт муутай байдаг. Эрт гэрлэлтэд хөвгүүд ч мөн адил өртдөг боловч үр нөлөө нь охидод тооны болон эрүүл мэндийн хувьд илүү тусдаг. Хосууд албан ёсоор гэрлээгүй боловч эхнэр, нөхөр болон хамтран амьдрах асуудал ч гэрлэлтийн нэгэн адил хүний эрхийн асуудал юм. Насанд хүрээгүй охин эрэгтэй хүнтэй хамт амьдарч, түүнийг асран халамжилж байгаа бол насанд хүрээгүйгээс үл хамааран түүнийг насанд хүрсэн эмэгтэй мэт үздэг. Түүнчлэн тэд албан ёсоор гэр бүл болоогүйгээс өв залгамжлах, иргэншил авах, нийгэмд хүлээн зөвшөөрөгдөх зэрэг нэмэлт асуудлууд бий болж, гэрлэсэн охид эмзэг байдалд ордог.

Судалгаанаас харахад хүүхдийг эрт гэрлэхэд хүргэдэг хоорондоо харилцан уялдаатай олон хүчин зүйл байдаг. Ядуурал, охидын хамгаалал, гэр бүлийн нэр хүнд, нийгмийн тогтворгүй байдлын үеийн үйл ажиллагаа зэрэг нь охидыг насанд хүрээгүй байхдаа гэр бүл болоход хүргэдэг хамгийн гол хүчин зүйлс билээ. Залуу насандаа гэрлэсэн эмэгтэйчүүд гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртөмтгий байдаг. Хосуудын насны зөрүү эрх мэдлийн хүчирхийлэл болон эрт бэлэвсрэх эрсдэлд нөлөөлдөг.

Хүний эрхийн түгээмэл тунхаглалд хүн бүр «чөлөөтэй, бүрэн» гэрлэлтийг зөвшөөрсөн байх эрхийг баталгаажуулсан байдаг. Хосуудын нэг нь амьдралынхаа хамтрагчийн талаарх шийдвэрийг гаргахад хангалттай насанд хүрээгүй байгаа тохиолдолд гэрлэлтийн зөвшөөрөл нь «чөлөөтэй, бүрэн» байж чаддаггүй. Эрт гэрлэлттэй холбоотой өөр нэг асуудал бол охидын бэлгийн амьдрал эхлэх нас юм. 18 нас хүрэхээс өмнө гэр бүлтэй болсон эмэгтэйчүүд сүүлд гэр бүл болсон эмэгтэйчүүдээс илүү олон хүүхэд төрүүлэх хандлагатай байдаг. Жирэмслэлттэй холбоотой нас баралт нь 15-19 насны гэрлэсэн болон гэрлээгүй охид, ялангуяа энэ бүлгийн хамгийн залуу охидын хувьд нас баралтын голлох шалтгаан болдог. Бага насандаа гэрлэж буй охид гол төлөв өөрөөсөө ахимаг насны эртэй гэр бүл болдог бөгөөд энэ нь тэдний ХДХВ-ийн халдвар авах эрсдлийг нэмэгдүүлдэг. Насны зөрүүтэй байдлаас үүдсэн нөхөн үржихүй болон хүчний тэнцвэргүй байдал нь эдгээр залуу эхнэрүүдийн хувьд бэлгийн харьцаанд орохдоо бэлгэвч хэрэглэх нь маш бага байх нөхцөлд хүргэдэг.

Энэ судалгаанд Налайх дүүргийн охидын эрт гэрлэлтийг 15 болон 18 насанд хүрэхээс өмнө гэрлэсэн эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувиар илэрхийлж байна (Хүснэгт СР.7 болон Хүснэгт СР7М). Нөхөн үржихүйн насны нийт эмэгтэйчүүдийн хувьд 15 наснаас өмнө гэрлэсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь харьцангуй бага (0.2 хувь) байна.

Арван таван нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь бага байгаа боловч 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн 20-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь 5.5 байна. 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн 20-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь 30-34 насныхны дунд 7.2 хувь, суурь боловсролтой эмэгтэйчүүдийн 7.5 хувь, дунджаас доогуур аж байдалтай эмэгтэйчүүдийн 12.2 хувь байгаа нь бусадтай харьцуулахад хамгийн өндөр байна.

Арван таван нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь 1.2, 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн 20-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь 3.7 байна.

Энэхүү судалгааны үр дүнгээс харахад 15-19 насны өсвөр насны охидын 5.8 хувь нь гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай байхад энэ насны эрэгтэйчүүдийн дунд гэрлэсэн/хамтран амьдрагчтай залуучууд байхгүй байгаа нь Хүснэгт СР.7М-ээс харагдаж байна. Энэ нь залуу насны охид ахимаг насны эрэгтэйчүүдтэй гэр бүл болох үзэгдэл түгээмэл болохыг харуулж байна.

Хүснэгт СР.8 (СР.8М)-д 15 ба 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн буюу гэр бүлийн харилцаанд орсон эмэгтэйчүүд (эрэгтэйчүүд)-ийн эзлэх хувийг насны бүлгээр харууллаа. Эдгээр үзүүлэлтүүд нь эрт гэрлэлтийн ерөнхий хандлагыг харахад хэрэгтэй байдаг.

15 ба 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эрэгтэйчүүд болон эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувийг насны бүлгээр үзвэл эрт гэрлэх хандлага буурч байгаа нь харагдаж байна. Тухайлбал, 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн хувь 30-34 насны хүн амын дунд хамгийн өндөр (7.2 ба 6.4 хувь) байгаа юм. Эрт гэрлэлтийг тодорхойлдог өөр нэг үзүүлэлт нь хосуудын насны зөрүү ба үүнийг өөрөөсөө 10 ба түүнээс дээш насаар ах хүнтэй гэрлэсэн эсвэл гэр бүлийн харилцаанд орсон эмэгтэйчүүдийн хувиар илэрхийлдэг. Хүснэгт СР.9-өөс харахад Налайх дүүргийн гэрлэсэн/хамтран амьдрагчтай 20-24 насны эмэгтэйчүүдийн 16.7 хувь нь 5-9 насаар ах, 72.2 хувь 0-4 насаар ах эрэгтэйтэй гэрлэсэн/хамтран амьдрагчтай болсон байна. Харин өөрөөсөө 10 ба түүнээс дээш насаар ах нөхөр/хамтран амьдрагчтай энэ насны эмэгтэй судалгаанд хамрагдаагүй байна.

Хүснэгт CP.7: Эрт гэрлэлт (эмэгтэй)

15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, 15 болон 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн 20-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай 15-19 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15-49 насны эмэгтэй		20-49 насны эмэгтэй			15-19 насны эмэгтэй	
	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн хувь ¹	Эмэгтэйчүүдийн тоо	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн хувь	18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн хувь ²	Эмэгтэйчүүдийн тоо	Гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай хувь ³	Эмэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	0.2	758	0.2	5.5	635	5.8	123
Хороо							
1-р хороо	0.0	135	0.0	5.7	108	(6.3)	27
2-р хороо	0.0	169	0.0	4.8	146	(*)	23
3-р хороо	0.0	134	0.0	4.4	106	(13.0)	28
4-р хороо	0.0	170	0.0	3.6	145	(0.0)	26
5-р хороо	(0.0)	52	(0.0)	(6.7)	46	(*)	6
6-р хороо	(4.2)	36	(4.2)	(15.2)	36	-	0
7-р хороо	0.0	62	(0.0)	(7.5)	49	(*)	13
Нас							
15-19	0.0	123	-	-	0	5.8	123
20-24	0.0	94	0.0	6.9	94	-	0
25-29	0.0	114	0.0	5.8	114	-	0
30-34	1.3	116	1.3	7.2	116	-	0
35-39	0.0	121	0.0	4.7	121	-	0
40-44	0.0	107	0.0	2.9	107	-	0
45-49	0.0	82	0.0	5.9	82	-	0
Боловсрол*							
Боловсролгүй	(*)	7	(*)	(*)	7	(*)	1
Бага	(*)	21	(*)	(*)	12	(*)	9
Суурь	1.0	149	1.7	7.5	86	2.0	63
Бүрэн дунд	0.0	254	0.0	5.2	214	(4.4)	40
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	0.0	117	0.0	6.8	107	(*)	10
Дээд	0.0	210	0.0	4.3	209	(*)	1
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	0.0	149	0.0	4.6	126	(*)	23
Дунджаас доогуур	0.9	159	1.2	12.2	127	(3.8)	32
Дундаж	0.0	146	0.0	3.1	121	(4.8)	25
Дунджаас дээгүүр	0.0	166	0.0	4.7	139	(3.2)	27
Дээгүүр	0.0	138	0.0	2.8	123	(*)	15
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**							
Халх	0.3	538	0.3	6.4	457	6.2	81
Бусад	0.0	218	0.0	3.4	176	(4.9)	42

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 8.4 - 15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн

² ХХС-ны үзүүлэлт 8.5 - 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн

³ ХХС-ны үзүүлэлт 8.6 - Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны залуучууд

* Боловсролын түвшин нь хариулагдаагүй 1, 1, 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) тус тус харуулаагүй.

** Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 12, 9, 3 ажиглалтыг (жигнээгүй) тус тус харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт CP.7M: Эрт гэрлэлт (эрэгтэй)

15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, 15 болон 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн 20-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай 15-19 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15-49 насны эрэгтэй		20-49 насны эрэгтэй			15-19 насны эрэгтэй	
	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн хувь ¹	Эрэгтэйчүүдийн тоо	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн хувь	18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн хувь ²	Эрэгтэйчүүдийн тоо	Гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай хувь ³	Эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	1.2	296	1.4	3.7	247	(0.0)	49
Хороо							
1-р хороо	(2.5)	43	(3.2)	(6.4)	35	(*)	9
2-р хороо	0.0	63	0.0	0.0	54	(*)	9
3-р хороо	4.2	57	(5.4)	(5.4)	44	(*)	13
4-р хороо	0.0	72	0.0	1.6	62	(*)	10
5-р хороо	(*)	19	(*)	(*)	16	(*)	3
6-р хороо	(*)	14	(*)	(*)	14	-	0
7-р хороо	(0.0)	27	(*)	(*)	22	(*)	4
Нас							
15-19	(0.0)	49	-	-	0	(0.0)	49
20-24	(0.0)	42	(0.0)	(3.9)	42	-	0
25-29	(2.7)	42	(2.7)	(2.7)	42	-	0
30-34	(2.6)	48	(2.6)	(6.4)	48	-	0
35-39	(0.0)	39	(0.0)	(0.0)	39	-	0
40-44	(2.7)	40	(2.7)	(5.1)	40	-	0
45-49	(0.0)	36	(0.0)	(3.4)	36	-	0
Боловсрол*							
Боловсролгүй	(*)	15	(*)	(*)	13	(*)	2
Бага	(*)	17	(*)	(*)	15	(*)	1
Суурь	0.0	66	(0.0)	(0.0)	46	(*)	19
Бүрэн дунд	1.3	88	1.7	3.9	64	(*)	24
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	1.5	75	1.6	4.1	73	(*)	2
Дээд	(0.0)	36	(0.0)	(6.7)	36	na	0
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	(0.0)	50	(0.0)	(0.0)	46	(*)	4
Дунджаас доогуур	(2.6)	43	(3.1)	(3.1)	36	(*)	7
Дундаж	3.2	74	3.8	6.9	61	(*)	12
Дунджаас дээгүүр	0.0	76	0.0	2.3	60	(*)	16
Дээгүүр	0.0	52	(0.0)	(5.5)	44	(*)	8
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа**							
Халх	1.6	212	2.0	5.2	177	(0.0)	35
Бусад	0.0	83	0.0	0.0	69	(*)	14

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 8.4 - 15 нас хүрэхээсээ гэрлэсэн^[M]

² ХХС-ны үзүүлэлт 8.5 - 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн^[M]

³ ХХС-ны үзүүлэлт 8.6 - Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны залуучууд^[M]

* Боловсролын түвшин нь хариулагдаагүй 2, 2, 0 ажиглалтыг (жигнээгүй) тус тус харуулаагүй.

** Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 3, 3, 0 ажиглалтыг (жигнээгүй) тус тус харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт CP.8: Эрт гэрлэх хандлага (эмэгтэй)

15 болон 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эмэгтэйчүүдийн хувь, насны бүлгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эмэгтэйчүүдийн хувь		15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо		18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эмэгтэйчүүдийн хувь		20-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
Бүгд		0.2		758		5.5		635
Нас								
15-19		0.0		123		-		0
20-24		0.0		94		6.9		94
25-29		0.0		114		5.8		114
30-34		1.3		116		7.2		116
35-39		0.0		121		4.7		121
40-44		0.0		107		2.9		107
45-49		0.0		82		5.9		82

Хүснэгт CP.8M: Эрт гэрлэх хандлага (эрэгтэй)

15 болон 18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эрэгтэйчүүдийн хувь, насны бүлгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эрэгтэйчүүдийн хувь		15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо		18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эрэгтэйчүүдийн хувь		20-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо	
Бүгд		1.2		296		3.7		247
Нас								
15-19		(0.0)		49		-		0
20-24		(0.0)		42		(3.9)		42
25-29		(2.7)		42		(2.7)		42
30-34		(2.6)		48		(6.4)		48
35-39		(0.0)		39		(0.0)		39
40-44		(2.7)		40		(5.1)		40
45-49		(0.0)		36		(3.4)		36

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт CP.9: Насны зөрүүтэй хосууд

15-19 болон 20-24 насны гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн хувь, нөхөр/ хамтран амьдрагчийн насны зөрүүгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15-19 насны гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай, нөхөр/ хамтран амьдрагч нь дараах насны зөрүүтэй эмэгтэйчүүдийн хувь:			15-19 насны гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн тоо	20-24 насны гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай, нөхөр/ хамтран амьдрагч нь дараах насны зөрүүтэй эмэгтэйчүүдийн хувь:			20-24 насны гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн тоо	
	0-4	5-9	Дүн		0-4	5-9	Дүн		
	насаар ах	насаар ах			насаар ах	насаар ах			
Бүгд	(*)	(*)	(*)	7	(11.1)	(72.2)	(16.7)	(100.0)	36

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага

Гэр бүлд олон тулгамдсан асуудал гарах болсны нэг нь гэр бүлийн хүчирхийлэл юм. Хүчирхийлэл нь төдийлөн ил харагддаггүй, үр дагавар нь гэмт хэргийн шинжтэй байдгаараа онцлог юм.

Монгол Улсын Их Хурлаас Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийг 2004 онд, "Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр"-ийг 2007 онд тус тус батлан хэрэгжүүлж байна. Түүнчлэн төрөөс олон улсын байгууллагуудын дэмжлэгтэйгээр хүчирхийлэлд өртөгчдийг хамгаалах, хүчирхийлэл үйлдэгчдийн зан үйл, хандлагыг өөрчлөх талаар тодорхой ажлуудыг хийж байна. Монгол Улсын Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуульд гэр бүлийн хүчирхийллийн хэлбэрийг бие махбодийн, сэтгэл санааны, бэлгийн болон эдийн засгийн хүчирхийлэл гэж ангилсан байдаг.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн эдгээр хэлбэрийг судлах зорилгоор 15-49 насны эрэгтэйчүүд болон эмэгтэйчүүдээс янз бүрийн тохиолдолд нөхөр нь эхнэр/хамтран амьдрагчаа цохих буюу зодох явдал байж болох эсэх талаарх санаа бодлыг тандсан асуултыг асуусан. Эдгээр асуулт нь нөхөр/ хамтран амьдрагчийн зүгээс эмэгтэйчүүдийн эсрэг үйлддэг хүчирхийлэлд нөлөөлж болох нийгмийн итгэл үнэмшлийг тодорхойлох зорилготой юм. Нөхөр/ хамтран амьдрагч нь эхнэр/ хамтран амьдрагчаа тодорхой тохиолдолд зодох нь зөв гэж үзэж байгаа эмэгтэйчүүд бодит амьдрал дээр өөрийнхөө нөхөр/хамтран амьдрагчид зодуулдаг эсвэл эрэгтэйчүүд нь өөрийн эхнэр/ хамтран амьдрагчаа зоддог байх магадлалтай гэж үзэж болохгүй.

Энэ асуултад судалгаанд хамрагдагчид хэрхэн хариулсныг Хүснэгт СР.13 болон Хүснэгт СР.13М-д харуулав. Налайх дүүргийн эрэгтэйчүүд (эмэгтэйчүүд)-ийн 7.8 (10.7) хувь нь нөхөр нь эхнэрээ хүснэгтэд дурдсан 5 шалтгааны аль нэгний улмаас цохиж, зодож болно гэж үздэг байна.

Нөхрийнхөө хүчирхийллийг хүлээн зөвшөөрдөг эмэгтэйчүүд хүүхэддээ анхаарал тавихгүй байх (7.5 хувь), эхнэр нь гадуур гарахдаа нөхөртөө хэлэхгүй байх (3.6 хувь), дур мэдэн их хэмжээний мөнгийг зарцуулах (3.4 хувь) зэргээр бие даасан байдлаар илэрхийлэх үед нөхөр нь тэднийг цохиж, зодож болно гэдгийг ихэнх тохиолдолд хүлээн зөвшөөрдөг байдал харагдаж байна. Эрэгтэйчүүдийн хувьд мөн адил дээр дурдсан эхний болоод сүүлийн 2 шалтгаан хамгийн өндөр (4.2 болон 3.5 хувь) байв.

Гэрлэлтийн байдлаар авч үзвэл огт гэрлэж байгаагүй эмэгтэйчүүдийн 13.1 хувь нь нөхөр нь эхнэрээ цохиж, зодож болно гэж үздэг байхад энэ үзүүлэлт гэрлэсэн, гэрлэлтээ цуцлуулсан болон бэлбэсэн эмэгтэйчүүдийн хувьд 9.0-9.9 хувь байна.

Түүнчлэн гэр бүлийн хүчирхийллийг хүлээн зөвшөөрөх хандлага боловсролын болон өрхийн аж байдлын түвшинтэй шууд хамааралтай байгааг хүснэгтээс харж болно.

Хүснэгт СР.13: Эмэгтэйчүүдийн гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага

Зарим нөхцөлд нөхөр нь эхнэр/ хамтран амьдрагчаа цохиж, зодож болно гэж үздэг 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

Дараах нөхцөлд нөхөр нь эхнэр/ хамтран амьдрагчаа цохиж, зодож болно гэж үздэг 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь:									
	Хэрэв эхнэр гадуур гарахдаа нөхөртөө хэлэхгүй бол (1)	Хэрэв эхнэр нь хүүхэддээ анхаарал тавихгүй бол (2)	Хэрэв эхнэр нь нөхөртэйгээ маргалдвал (3)	Хэрэв эхнэр нь нөхөртэйгээ бэлгийн хавьтгалд орохоос татгалзвал (4)	Хэрэв эхнэр нь хоолоо түлвэл (5)	Хэрэв эхнэр нь багагүй хэмжээний мөнгийг нөхрийнхээ зөвшөөрөлгүйгээр зарцуулбал (6)	(1) - (5)-ын аль нэг шалтгаанаар¹	(1) - (6)-ын аль нэг шалтгаанаар	15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	3.6	7.5	1.1	1.8	1.0	3.4	10.7	12.1	758
Хороо									
1-р хороо	3.8	6.6	0.0	0.0	0.7	0.7	9.5	9.5	135
2-р хороо	2.2	4.3	0.5	1.3	1.3	4.0	7.0	9.2	169
3-р хороо	2.7	5.3	0.0	1.7	0.9	2.6	9.7	11.5	134
4-р хороо	7.0	12.0	1.9	2.6	0.6	4.4	15.8	17.6	170
5-р хороо	(6.5)	(10.7)	(6.7)	(2.4)	(4.2)	(6.9)	(13.1)	(13.1)	52
6-р хороо	(0.0)	(10.2)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(7.5)	(10.2)	(14.5)	36
7-р хороо	0.0	6.4	1.0	5.6	0.0	1.2	9.9	9.9	62
Насны бүлэг									
15-19	1.8	10.6	0.9	1.8	1.9	3.6	12.5	14.3	123
20-24	6.0	9.6	0.9	2.1	1.0	3.0	16.4	16.4	94
25-29	2.6	3.4	0.0	1.5	1.0	1.9	6.7	7.6	114
30-34	3.6	9.6	0.9	2.9	0.9	2.3	12.0	13.3	116
35-39	3.4	6.2	1.9	0.0	0.0	2.7	9.8	11.6	121
40-44	5.0	6.8	0.6	0.0	1.1	4.9	9.5	10.5	107
45-49	3.8	6.0	2.8	5.2	1.3	6.0	8.3	11.5	82
Гэрлэлтийн байдал									
Гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай	3.9	6.5	1.1	1.4	0.7	3.0	9.9	11.2	482
Бэлбэсэн/ цуцалсан/ тусгаарласан	5.5	5.3	1.8	3.2	1.8	5.1	9.0	10.5	60
ОГТ гэрлэж байгаагүй	2.5	10.3	0.9	2.2	1.5	3.8	13.1	14.6	216
Боловсрол									
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
Сурь	3.5	11.2	0.7	2.4	3.0	5.4	13.9	15.6	149
Бүрэн дунд	4.6	8.0	2.1	1.3	0.8	3.4	11.7	13.3	254
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	5.5	4.9	0.0	1.7	0.0	1.9	10.5	11.5	117
Дээд	1.6	4.4	0.3	1.6	0.0	2.1	5.9	7.3	210
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	5.5	8.2	0.7	1.0	1.3	3.7	11.7	13.3	149
Дунджаас доогуур	5.0	10.2	1.4	3.9	2.1	5.7	14.4	16.6	159
Дундаж	3.5	7.4	1.1	1.3	1.5	1.7	11.9	12.6	146
Дунджаас дээгүүр	2.0	8.2	0.0	1.6	0.0	1.7	10.1	10.6	166
Дээгүүр	2.1	2.8	2.4	0.9	0.0	4.5	4.9	6.9	138
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*									
Халх	3.1	6.9	1.0	1.5	1.2	3.4	9.9	11.7	538
Бусад	4.9	9.0	1.4	2.4	0.5	3.4	12.8	13.3	218

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 8.12 - Гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа* нь харуулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт СР.13М: Эрэгтэйчүүдийн гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага

Зарим нөхцөлд нөхөр нь эхнэр/ хамтран амьдрагчаа цохиж, зодож болно гэж үздэг 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

Дараах нөхцөлд нөхөр нь эхнэр/ хамтран амьдрагчаа цохиж, зодож болно гэж үздэг 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь:									
	Хэрэв эхнэр гадуур гарахдаа нөхөртөө хэлэхгүй бол (1)	Хэрэв эхнэр нь хүүхэддээ анхаарал тавихгүй бол (2)	Хэрэв эхнэр нь хэрэв эхнэр нь нөхөртэйгээ маргалдал (3)	Хэрэв эхнэр нь нөхөртэйгээ болгийн хавьтгалд орохоос татгалзвал (4)	Хэрэв эхнэр нь хоолоо түлвэл (5)	Хэрэв эхнэр нь багагүй хэмжээний мөнгийг нөхрийнхээ зөвшөөрөлгүйгээр зарцуулбал (6)	(1) - (5)-ын аль нэг шалтгаанаар'	(1) - (6)-ын аль нэг шалтгаанаар	15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	1.7	4.2	2.4	0.8	0.0	3.5	7.8	10.1	296
Насны бүлэг									
15-19	(0.0)	(8.1)	(3.7)	(0.0)	(0.0)	(13.7)	(9.7)	(17.9)	49
20-24	(0.0)	(0.0)	(2.6)	(2.9)	(0.0)	(0.0)	(5.5)	(5.5)	42
25-29	(4.9)	(2.0)	(2.9)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(4.9)	(4.9)	42
30-34	(2.1)	(9.0)	(1.6)	(0.0)	(0.0)	(5.1)	(12.8)	(15.9)	48
35-39	(5.3)	(5.7)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(8.2)	(8.2)	39
40-44	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(2.9)	(0.0)	(0.0)	(2.9)	(2.9)	40
45-49	(0.0)	(3.1)	(6.4)	(0.0)	(0.0)	(3.4)	(9.6)	(12.9)	36
Гэрлэлтийн байдал									
Гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай	0.5	3.5	2.2	1.3	0.0	1.3	7.5	8.3	189
Бөлбөсөн/ цуцалсан/ тусгаарласан	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	15
Огт гэрлэж байгаагүй	2.0	5.2	2.0	0.0	0.0	7.2	7.1	11.5	92
Боловсрол									
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	15
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17
Суурь	3.3	4.8	3.4	0.0	0.0	6.1	8.1	11.1	66
Бүрэн дунд	0.0	3.3	2.2	0.0	0.0	4.3	5.5	8.0	88
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	2.5	2.8	2.7	1.6	0.0	0.0	8.4	8.4	75
Дээд	(0.0)	(0.0)	(3.0)	(3.3)	(0.0)	(0.0)	(6.2)	(6.2)	36
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	(0.0)	(6.4)	(2.2)	(0.0)	(0.0)	(4.1)	(8.6)	(10.7)	50
Дунджаас доогуур	(2.8)	(2.4)	(4.6)	(0.0)	(0.0)	(9.4)	(7.0)	(14.6)	43
Дундаж	2.7	6.2	3.9	1.6	0.0	4.5	13.0	16.2	74
Дунджаас дээгүүр	2.6	3.7	1.6	1.6	0.0	1.1	6.9	6.9	76
Дээгүүр	0.0	1.6	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	1.6	52
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*									
Халх	1.0	3.8	2.0	0.0	0.0	3.1	5.3	7.1	212
Бусад	3.7	5.4	3.6	2.9	0.0	4.4	14.2	17.7	83

* ХХС-ны үзүүлэлт 8.12^м - Гэр бүлийн хүчирхийлэлд хандах хандлага

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Эцэг, эхтэйгээ амьдарч байгаа болон өнчин хүүхэд

Хүүхдийн эрхийн конвенцид “хүүхдийн хөгжлийг цогц, нийцтэй байлгахын тулд тэд аз жаргал, хайр, ойлголцолын уур амьсгал бүрдсэн гэр бүлийн орчинд өсөх ёстой” гэдгийг хүлээн зөвшөөрдөг. Дэлхий дээр сая сая хүүхдүүд эцэг, эх нь нас барсан эсвэл ажиллахаар цагаачилсан зэрэг шалтгаанаар эцэг, эхийн халамж, анхааралгүйгээр өсч торниж байна. Тэдний ихэнх нь гэр бүлийн бусад гишүүдийн халамжид байдаг хэдий ч зарим нь өөр өрхөд амьдарч байгаа юм. Хүүхдийн амьдарч буй өрхийн бүтэц болон асран хамгаалагчтай ямар хамааралтай зэргийг оруулсан хүүхдийн амьдарч буй орчин гэдэг ойлголт нь хүүхдэд зориулсан анхаарал, халамж, тэдний сайн сайхан байдлыг дэмжих зорилготой үйл ажиллагааны үндсэн түлхүүр болно.

Энэ удаагийн судалгаанд эцэг, эхтэйгээ хамт амьдарч байгаа болон өнчин хүүхдийн хувиас гадна төрсөн эцэг, эх нь гадаадад амьдарч байгаа хүүхдийн хувь гэсэн үзүүлэлтийг нэмж тооцсон.

Хүснэгт CP.14-т 18 хүртэлх насны хүүхдийн эцэг, эхтэйгээ амьдарч байгаа эсэхийг харууллаа. Налайх дүүргийн 0-17 насны нийт хүүхдийн 70.9 хувь нь төрсөн эцэг, эхтэйгээ, 17.8 хувь нь төрсөн эхтэйгээ, 2.5 хувь нь төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдарч байна. Түүнчлэн, 18 хүртэлх насны нийт хүүхдийн 7.8 хувь нь төрсөн эцэг, эх нь амьд сэрүүн ч тэдэнтэйгээ хамт амьдардаггүй гэсэн үр дүн судалгаанаас гарсан.

0-17 насны нийт хүүхдийн 6.6 хувь нь хагас болон бүтэн өнчин байв. Хүүхдийн нас ахих тутам эцэг, эхтэйгээ амьдрахгүй байх хандлагатай байгаа нь хүснэгтээс харагдаж байна. Тодруулбал, 0-4 насны нийт хүүхдийн 76.2 хувь, 5-9 насны нийт хүүхдийн 72.3 хувь, 10-14 насны нийт хүүхдийн 66.4 хувь, 15-17 насны нийт хүүхдийн 62.8 хувь нь төрсөн эцэг, эхтэйгээ хамт амьдарч байна.

Өнчин хүүхдийн хувь насны бүлгээс бусад шинж байдлаар төдийлөн ялгаагүй байна. Энэ удаагийн ХХС-нд эцэг, эхийнх нь хэн нэгэн эсвэл хоёулаа гадаадад амьдарч байгаа хүүхдийн талаар судалсан. Энэ сэдвээр олон тооны судалгааны ажлууд хийгдсээр байгаа ч эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг хүүхдүүдийн хувьд мөнгөн шилжүүлгийн урт хугацаанд үзүүлж буй эдийн засгийн ашигтай тал болон нийгэм, сэтгэл зүйн хувьд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн талаар дүгнэлт хийх боломжгүй байгаа юм. Учир нь үүний хүүхдэд үзүүлж буй үр нөлөөний талаар хоорондоо зөрчилдсөн баримтууд байсаар байна.

ХХС-2016-аас тооцсон Хүснэгт CP.15 нь ерөнхий түвшинг харуулахаас гадна шилжих хөдөлгөөний талаарх мэдээллийн дутмаг байдлыг тодорхой хэмжээнд арилгахад туслах юм. Хүснэгт CP.15-аас харахад 0-17 насны нийт хүүхдийн 3.0 хувийнх нь эцэг, эхийн хэн нэг нь эсвэл хоёулаа гадаадад амьдардаг байна. Эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг хүүхдийн хувь хүн ам зүй шинж байдлаар төдийлөн ялгаагүй байна. Харин өрхийн аж байдлаар бага зэрэг ялгаатай байна. Тодруулбал доогуур түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн хувьд энэ үзүүлэлт 0.7 хувь байхад дээгүүр түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн хувьд 4.5 хувь байна.

Хүснэгт СР.14: Хүүхдийн эцэг, эхтэйгээ амьдарч буй байдал болон өнчин хүүхдүүд

0-17 насны хүүхдийн хувь, эцэг, эхтэйгээ амьдарч буй байдлаар, 0-17 насны төрсөн эцэг, эхтэйгээ амьдрахгүй байгаа хүүхдийн хувь, хагас болон бүтэн өнчин хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эцэг, эхтэйгээ амьдардаггүй		Эцэг, эхийнхээ хэнтэй нь ч хамт амьдардаггүй		Эцэг, эхтэйгээ хамт амьдардаг		Эцэгтэйгээ хамт амьдардаг		Эцэг/эхийн талаарх мэдээлэл байхгүй	Дүн	Эцэг, эхийнхээ хэнтэй нь ч хамт амьдардаггүй ¹	Хагас, бүтэн өнчин хүүхдийн тоо			
	Эцэг, хамт амьдардаг	Эцэг, хамт амьдардаг	Зөвхөн эцэг нь амьд	Зөвхөн эх нь амьд	Хоёулаа амьд	Хоёулаа нас барсан	Эцэг нь амьд	Эцэг нь нас барсан					Эх нь амьд	Эх нь нас барсан	
Бүгд	70.9	0.4	0.4	0.4	7.8	0.1	12.8	4.9	1.6	0.9	0.3	100.0	8.6	6.6	1234
Хүйс															
Эрэгтэй	69.5	0.4	0.6	0.6	8.7	0.1	11.1	6.0	2.6	0.9	0.2	100.0	9.7	7.9	631
Эмэгтэй	72.3	0.4	0.2	0.2	6.8	0.1	14.5	3.8	0.5	0.8	0.5	100.0	7.5	5.3	604
Хороо															
1-р хороо	65.2	0.0	0.0	0.0	8.3	0.0	14.8	10.6	0.0	1.1	0.0	100.0	8.3	11.7	176
2-р хороо	78.3	0.0	0.0	0.0	6.0	0.0	11.8	1.6	1.9	0.3	0.0	100.0	6.0	2.0	262
3-р хороо	68.0	0.5	1.0	1.0	8.1	0.0	11.9	8.5	1.6	0.5	0.0	100.0	9.6	10.5	232
4-р хороо	79.9	0.4	0.4	0.4	3.1	0.0	11.2	1.1	2.3	0.9	0.8	100.0	3.9	2.8	275
5-р хороо	59.5	2.1	0.0	0.0	12.8	0.0	15.9	7.3	0.0	1.2	1.2	100.0	15.0	10.7	104
6-р хороо	54.7	0.0	0.0	0.0	24.0	0.0	16.9	3.0	1.4	0.0	0.0	100.0	24.0	3.0	82
7-р хороо	68.3	0.0	1.5	1.5	5.1	1.0	12.0	4.7	3.5	3.0	0.8	100.0	7.6	10.2	103
Нас															
0-4	76.2	0.0	0.0	0.3	4.6	0.0	15.2	2.6	1.1	0.0	0.0	100.0	4.8	2.8	382
5-9	72.3	0.0	0.0	0.0	8.1	0.0	11.4	4.0	2.6	1.1	0.5	100.0	8.1	5.0	405
10-14	66.4	0.8	0.3	0.3	9.6	0.2	14.0	6.1	1.3	0.9	0.4	100.0	10.9	8.3	269
15-17	62.8	1.2	1.8	1.8	11.2	0.2	9.0	10.4	0.6	2.2	0.6	100.0	14.4	15.9	179
Өрхийн аж байдлын түвшин															
Доогуур	69.0	0.5	0.0	0.0	5.5	0.2	12.7	12.2	0.0	0.0	0.0	100.0	6.1	12.8	263
Дунджаас доогуур	66.4	0.0	0.8	0.8	11.4	0.0	16.2	2.0	2.8	0.0	0.4	100.0	12.2	2.8	272
Дундаж	70.2	0.8	0.3	0.3	5.9	0.0	14.3	4.3	1.6	1.8	0.7	100.0	7.0	7.2	259
Дунджаас дээгүүр	73.9	0.0	0.9	0.9	9.0	0.3	8.3	3.3	2.4	1.8	0.0	100.0	10.3	6.3	210
Дээгүүр	76.3	0.5	0.0	0.0	7.0	0.0	11.2	2.3	1.2	0.9	0.5	100.0	7.5	3.8	230
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*															
Халх	68.7	0.5	0.2	0.2	8.8	0.1	14.4	4.8	1.3	0.9	0.3	100.0	9.5	6.6	893
Бусад	76.3	0.0	1.0	1.0	5.2	0.0	8.7	5.2	2.5	0.7	0.3	100.0	6.2	6.9	339

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 8.13 - Төрсөн эцэг, эхийнхээ хэнтэй нь ч хамт амьдардаггүй хүүхэд

² ХХС-ны үзүүлэлт 8.14 - Өнчин, хагас өнчин хүүхэд

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 2 ажиглалтыг (жигнээгүй) харуулаагүй.

Хүснэгт CP.15: Эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг хүүхэд

0-17 насны хүүхдийн хувь, эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг эсэхээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	0-17 насны хүүхдийн хувь					Эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг 0-17 насны хүүхдийн хувь ¹	0-17 насны хүүхдийн тоо
	Эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг		Эцэг, эх нь хоёулаа гадаадад амьдардаг	Эцэг, эх нь гадаадад амьдардаггүй	Дүн		
	Эх нь гадаадад амьдардаг	Эцэг нь гадаадад амьдардаг					
Бүгд	1.2	1.1	0.6	97.0	100.0	3.0	1234
Хүйс							
Эрэгтэй	1.6	1.0	0.8	96.6	100.0	3.4	631
Эмэгтэй	0.7	1.3	0.5	97.5	100.0	2.5	604
Хороо							
1-р хороо	2.1	1.1	0.0	96.7	100.0	3.3	176
2-р хороо	0.7	1.6	1.7	96.0	100.0	4.0	262
3-р хороо	0.0	1.5	0.5	98.1	100.0	1.9	232
4-р хороо	1.5	1.5	0.4	96.6	100.0	3.4	275
5-р хороо	1.2	0.0	1.2	97.7	100.0	2.3	104
6-р хороо	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	0.0	82
7-р хороо	3.9	0.0	0.0	96.1	100.0	3.9	103
Нас							
0-4	0.4	1.2	0.8	97.6	100.0	2.4	382
5-9	0.9	1.0	1.0	97.2	100.0	2.8	405
10-14	2.4	1.5	0.4	95.7	100.0	4.3	269
15-17	1.9	0.7	0.0	97.4	100.0	2.6	179
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	0.0	0.7	0.0	99.3	100.0	0.7	263
Дунджаас доогуур	1.5	1.9	0.4	96.2	100.0	3.8	272
Дундаж	2.4	0.4	0.0	97.2	100.0	2.8	259
Дунджаас дээгүүр	0.7	1.9	0.5	96.8	100.0	3.2	210
Дээгүүр	1.3	0.7	2.5	95.5	100.0	4.5	230
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*							
Халх	1.3	1.1	0.8	96.8	100.0	3.2	893
Бусад	0.8	1.3	0.3	97.6	100.0	2.4	339

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 8.15 - Эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг хүүхэд

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1 ажиглалтыг (жигнээгүй) харуулаагүй.

Хурдан морь унаач хүүхэд

Монголчууд эрт үеэс тэмдэглэж ирсэн эрийн гурван наадмын нэг бол хурдан морины уралдаан билээ. Хурдан морийг жижиг биетэй, бага насны хүүхдээр унуулдаг нь нэг талаас өв уламжлал боловч нөгөө талаас хүүхэд хамгааллын асуудал юм. Тиймээс энэ удаагийн судалгаанд хурдан морь унаач хүүхдийн талаар ерөнхий дүр зураг гаргах үүднээс өрхөд байгаа 4-15 насны бүх хүүхдийн хувьд 2015 оны 11 сараас хойших хугацаанд хурдан морь унаж байсан эсэх, хэрэв унаж байсан бол хамгийн сүүлийн уралдаанд оролцохдоо даатгалд хамрагдсан, морины эзэнтэй гэрээ байгуулсан болон урамшуулал авсан эсэх, хамгаалалтын хувцас, хэрэглэл өмссөн эсэх зэрэг олон асуултуудыг асуусан.

Налайх дүүргийн хэмжээнд судалгаанд хамрагдсан 4-15 насны хүүхдүүдээс ердөө 17 хүүхэд судалгааны өмнөх нэг жилийн хугацаанд хурдан морь унасан байна. Энэ нь хэт цөөхөн ажиглалт тул холбогдох үзүүлэлтүүдийг тооцож дүгнэлт хийх боломжгүй байв.

БҮЛЭГ XII

**ХДХВ/ДОХ,
бэлгийн зан үйл**

ХДХВ-ийн халдварын талаарх мэдлэг, ХДХВ, ДОХ-ын талаарх ташаа ойлголтууд

Хүний дархлал хомсдолын вирус (ХДХВ)-ийн халдвар хэрхэн халдварладаг, түүнээс хэрхэн сэргийлэх талаар зөв мэдлэгтэй байх нь энэхүү халдвараас сэргийлэх хамгийн чухал нөхцөл юм. Зөв мэдээлэл өгөх нь халдвараас сэргийлэх арга замыг зааж өгөх, мэдлэгийг нэмэгдүүлэх эхний алхам болдог. ХДХВ-ийн тухай ташаа ойлголтууд түгээмэл байдаг бөгөөд эдгээр нь залуу хүмүүст эргэлзээ төрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх талаарх чармайлтыг сааруулахад хүргэдэг.

Хүн амын дунд хоол хүнсээ хувааж хэрэглэснээр эсвэл шумууланд хазуулснаар ХДХВ халдварладаг гэсэн нийтлэг буруу ойлголтуудаас гадна улс орнуудад өөр өөр ташаа ойлголтууд байдаг. НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблейн ХДХВ, ДОХ-ын талаарх тусгай хуралдаанаас залуучуудын ХДХВ-ийн халдвараас өөрийгөө сэргийлэх мэдлэг, дадлыг дээшлүүлэхийг Засгийн газруудад уриалсан байдаг.

ХДХВ ба түүнээс сэргийлэх талаарх мэдлэгийг дээшлүүлэх, халдвар тархахаас сэргийлэхийн тулд хүмүүсийн дадал, хандлагыг өөрчлөх замаар дээрх зорилтын хэрэгжилтийг хэмжихээс гадна МХЗ-ын ХДХВ-ийн тархалтыг 50 хувиар бууруулна гэсэн зорилт хэрхэн хэрэгжиж байгааг харуулдаг үзүүлэлтүүдийг тооцдог. Энэ бүлгийн асуулгыг 15-49 насны эмэгтэйчүүд болон мөн насны эрэгтэйчүүдээс асуусан.

МХЗ, НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблейн ХДХВ/ДОХ-ын талаарх тусгай хуралдааны үйл ажиллагааг хянах нэг үзүүлэлт нь ХДХВ халдварлах зам болон урьдчилан сэргийлэх арга замын талаар зөв бөгөөд цогц мэдлэгтэй залуучуудын хувь юм. Уг үзүүлэлтийг 1) ХДХВ-ийн халдваргүй, бэлгийн нэг үнэнч хавьтагчтай байх, бэлгийн хавьталд орох бүртээ бэлгэвч хэрэглэх, 2) гаднаас нь харахад эрүүл хүн ХДХВ-ийн халдвартай байж болно гэж мэдэхээс гадна, 3) шумууланд хазуулснаар эсвэл ХДХВ-ийн халдвартай хүнтэй хоол, хүнсээ хувааж идэхэд ХДХВ-ийн халдвар дамжих боломжтой гэсэн үндсэн 2 ташаа ойлголтыг үгүйсгэсэн бол цогц мэдлэгтэй гэж үзсэн. ХХС 2016-д хамрагдсан ДОХ-ын талаар сонссон бүх эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдээс дээрх 3 бүлгийн бүх асуултыг асуусан бөгөөд үр дүнг нь Хүснэгт НА.1, НА.1М-д харууллаа.

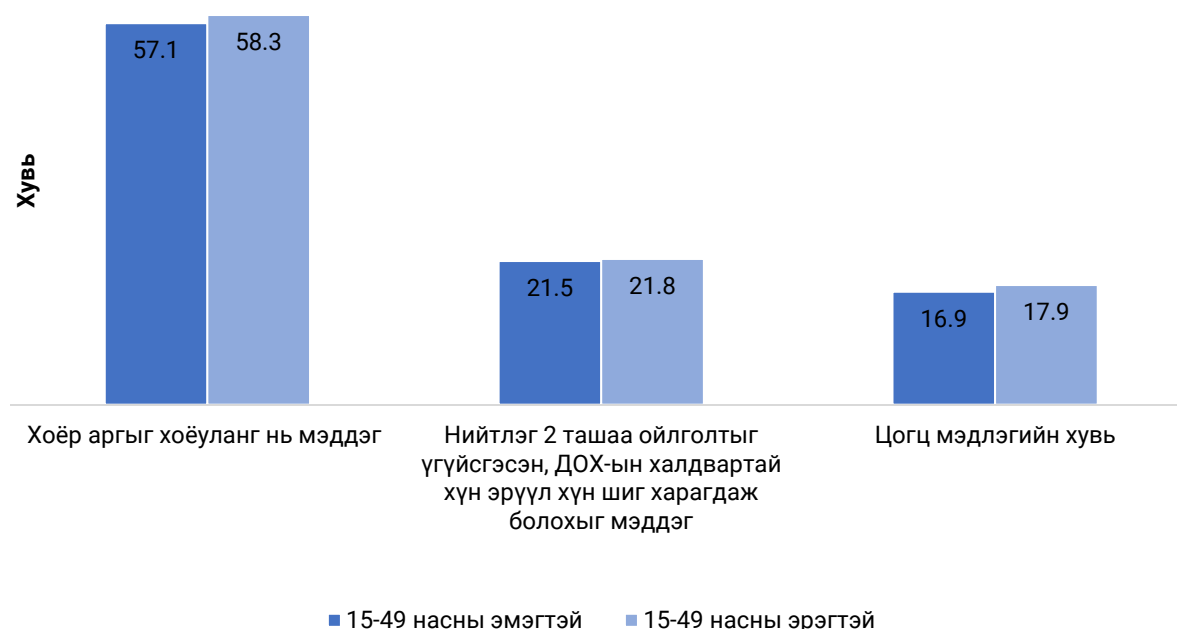
Нийт эмэгтэйчүүдийн 82.4 хувь, эрэгтэйчүүдийн 80.5 хувь нь ДОХ-ын талаар сонсчээ. ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх 2 гол аргыг мэддэг эмэгтэйчүүдийн хувь 57.1, эрэгтэйчүүдийн хувь 58.3 байна (Зураг НА.1). Эмэгтэйчүүдийн 68.9 хувь, эрэгтэйчүүдийн 65.2 хувь нь халдвар аваагүй, зөвхөн нэг бэлгийн хавьтагчтай байх, эмэгтэйчүүдийн 65.6 хувь, эрэгтэйчүүдийн 67.9 хувь нь бэлгийн хавьталд орох бүртээ бэлгэвч хэрэглэснээр ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлж болно гэж хариулжээ.

ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх 2 аргын талаарх мэдлэгийг насны бүлгээр авч үзвэл эмэгтэйчүүдийн нас ахих тутам мэдлэгийн түвшин нэмэгдэж байна. Тухайлбал 15-19 насны эмэгтэйчүүдийн мэдлэгийн хувь 34.6 хувь байхад 30-49 насны эмэгтэйчүүдийн мэдлэгийн хувь 60 орчим болж нэмэгдэж байна. Харин эрэгтэйчүүдийн хувьд энэ үзүүлэлт наснаас хамаарахгүй 60 орчим хувьтай байна.

Боловсролын түвшин болон өрхийн аж байдлаар авч үзвэл эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн боловсрол болон өрхийн аж байдлын түвшин дээшлэх тутам ХДХВ-ийн халдварын талаарх мэдлэг нь нэмэгдэж байна.

ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болно гэдгийг мэддэг болон ХДХВ-ийн халдварын талаарх ташаа ойлголтыг зөв тодорхойлж чадсан эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн хувийг мөн Хүснэгт НА.1, Хүснэгт НА.1М болон Зураг НА.1-д харуулсан. ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх аргын талаарх мэдлэгийн адилаар нийтлэг байдаг 2 ташаа ойлголтыг үгүйсгэсэн болон ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болно гэдгийг мэддэг эмэгтэйчүүд 21.5 хувь байгаа нь эрэгтэйчүүдийнхтэй (21.8 хувь) бараг адил байна.

Зураг НА.1: ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэгтэй эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүд, Налайх дүүрэг, 2016 он

Налайх дүүргийн эмэгтэйчүүдийн 34.1, эрэгтэйчүүдийн 30.4 хувь нь шумууланд хазуулснаар, эмэгтэйчүүдийн 57.8 хувь, эрэгтэйчүүдийн 56.2 хувь нь ДОХ-той хүнтэй хоол хүнсээ хувааж хэрэглэснээр ХДХВ халдварлахгүй гэдгийг мэддэг, мөн эмэгтэйчүүдийн 64.1, эрэгтэйчүүдийн 61.5 хувь нь ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болно гэдгийг мэдэж байв.

ХДХВ, ДОХ-ын талаарх цогц мэдлэгтэй эмэгтэйчүүд (эрэгтэйчүүд)-эд ХДХВ-ийн халдвар бэлгийн замаар дамжихаас сэргийлэх 2 аргыг (ХДХВ-ийн халдваргүй, бэлгийн нэг үнэнч хавьтагчтай байх, бэлгийн хавьталд орох бүртээ бэлгэвч хэрэглэх) зөв тодорхойлсон, мөн нийтлэг байдаг 2 ташаа ойлголтыг (шумууланд хазуулснаар эсвэл ХДХВ-ийн халдвартай хүнтэй хоол, хүнсээ хувааж идсэнээр ХДХВ-ийн халдвар дамждаг) үгүйсгэж чадсан, түүнчлэн гаднаас нь харахад эрүүл хүн ХДХВ-ийн халдвартай байж болно гэдгийг мэддэг эмэгтэйчүүд (эрэгтэйчүүд)-ийг хамруулсан.

Хүснэгт НА.1, НА.1М-д цогц мэдлэгтэй эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн хувийг харуулав. Налайх дүүргийн ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэгийн түвшин харьцангуй доогуур түвшинд буюу 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 16.9 хувь, 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн 17.9 хувь нь цогц мэдлэгтэй байна.

Ялангуяа уг үзүүлэлт 1,3,4,6 дугаар хорооны эмэгтэйчүүдийн хувьд 9.5-15.9 хувьтай байхад 2,5,7 дугаар хорооны эмэгтэйчүүдийн хувьд 18.6-25.5 хувьтай байна. Хүн амын боловсролын түвшин, өрхийн аж байдал дээшлэх тутам ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэгийн түвшин нэмэгдэж байна. Суурь болон бүрэн дунд боловсролтой эмэгтэйчүүдийн 10.9-14.5, эрэгтэйчүүдийн 15.3-19.0 хувь нь цогц мэдлэгтэй байхад тусгай мэргэжлийн болон дээд боловсролтой эмэгтэйчүүдийн 18.4-26.2, эрэгтэйчүүдийн 15.6-24.8 хувь нь цогц мэдлэгтэй байна. Энэ үзүүлэлт доогуур түвшний аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн хувьд 12.5, эрэгтэйчүүдийн хувьд 6.2 хувь байхад дээгүүр түвшний аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн хувьд 24.6, эрэгтэйчүүдийн хувьд 35.5 хувь байна.

Хүснэгт НА.1: Эмэгтэйчүүдийн ХДХВ/ ДОХ-ын талаарх ташаа ойлголт болон ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэг

ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх үндсэн аргыг мэддэг, ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болохыг мэддэг, ташаа ойлголтыг үгүйсгэсэн болон цогц мэдлэгтэй 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Халдвараас сэргийлэх дараах аргыг мэддэг:				ХДХВ дараах замаар халдварлахгүй гэдгийг мэддэг:				Нийтлэг ойлголтыг үгүйсгэсэн, ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болохыг мэддэг		15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
	ДОХ-ын ташаа сонгож, уншиж байсан	Халдваргүй, бэлгийн нэг үнэнч хавьтагчтай байх	Бэлгэвч тогтмол хэрэглэх	Хөёр аргыг хоёулэнг нь мэддэг	ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болохыг мэддэг	Бусдын хэрэглэсэн зүү тариураас ДОХ-ын халдвар авах боломжтой мэддэг	Шумууланд хазуулснаар	ДОХ-ын халдвартай хүнтэй хоол хүнсээ хувааж хэрэглэснээр	Цогц мэдлэгийн хувь ¹	Нийтлэг ойлголтыг үгүйсгэсэн, ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болохыг мэддэг	
Бүгд	82.4	68.9	65.6	57.1	64.1	79.4	34.1	57.8	21.5	16.9	758
Хороо											
1-р хороо	53.0	40.2	47.1	37.2	42.3	49.9	21.9	39.0	13.8	9.5	135
2-р хороо	95.8	86.3	75.6	68.8	81.6	90.5	41.6	74.0	30.5	22.3	169
3-р хороо	91.3	75.6	67.5	59.7	64.1	90.5	34.2	63.9	16.8	15.9	134
4-р хороо	77.4	60.9	64.0	53.2	61.5	75.5	32.0	46.1	18.7	15.6	170
5-р хороо	93.5	82.5	76.3	69.5	65.9	86.9	41.1	62.8	27.9	25.5	52
6-р хороо	(86.3)	(75.3)	(64.9)	(57.4)	(71.9)	(86.3)	(24.5)	(43.9)	(17.5)	(14.2)	36
7-р хороо	92.9	75.9	70.6	63.4	65.2	89.2	44.7	77.8	28.4	18.6	62
Насны бүлэг											
15-24 ¹	78.6	56.3	57.8	45.4	59.2	76.4	37.3	53.4	20.7	13.2	217
15-19	71.0	44.0	48.4	34.6	53.3	68.4	31.8	45.2	16.1	11.1	123
20-24	88.6	72.4	70.2	59.5	67.1	86.8	44.5	64.0	26.7	16.0	94
25-29	90.0	80.2	74.9	68.5	71.1	86.8	39.9	68.0	26.2	23.1	114
30-39	83.0	72.5	67.7	60.1	64.9	78.2	31.3	59.0	21.0	17.7	237
40-49	81.5	71.8	66.4	59.9	64.5	79.7	30.4	55.4	20.2	16.4	190
Гэрлэлтийн байдал											
Гэрлэж байсан	86.1	75.2	71.5	64.0	67.8	82.9	34.5	61.9	23.1	19.1	542
ОГТ гэрлэж байгаагүй	73.2	52.9	50.9	39.9	55.0	70.6	32.9	47.8	17.3	11.4	216
Боловсрол											
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
Суурь	76.6	61.4	56.4	50.3	50.8	73.8	31.9	50.1	17.8	14.5	149
Бүрэн дунд	79.6	63.5	65.0	53.0	62.1	75.6	30.2	54.2	15.8	10.9	254
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	82.5	69.2	69.0	59.2	62.1	80.9	35.1	53.3	21.5	18.4	117
Дээд	94.3	86.2	75.2	69.9	81.0	92.2	41.8	76.1	32.6	26.2	210
Өрхийн аж байдлын түвшин											
Доогуур	66.5	53.9	55.3	44.8	48.9	64.4	26.1	40.3	14.8	12.5	149
Дунджаас доогуур	75.9	59.5	59.4	48.9	57.1	72.4	31.1	42.3	17.7	15.0	159
Дундаж	85.0	71.7	65.5	60.3	66.6	81.9	30.1	62.3	15.9	12.8	146
Дунджаас дээгүүр	89.0	73.3	69.5	59.8	65.7	85.1	41.2	68.1	27.4	20.1	166
Дээгүүр	96.5	87.6	79.5	73.2	84.1	94.0	41.6	77.7	31.9	24.6	138
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*											
Халх	81.4	69.7	65.6	57.9	63.6	78.7	34.2	60.0	21.9	17.5	538
Бусад	84.7	66.5	65.9	55.2	65.0	80.8	33.6	52.2	20.2	15.2	218

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.1; МХЗ-ын үзүүлэлт 6.3 - ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх талаарх залуу эмэгтэйчүүдийн мэдлэг

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт НА.1М: Эрэгтэйчүүдийн ХДХВ/ ДОХ-ын талаарх ташаа ойлголт болон ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэг

ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх үндсэн аргыг мэддэг, ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болохыг мэддэг, ташаа ойлголтыг үгүйсгэсэн болон цогц мэдлэгтэй 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Халдвараас сэргийлэх дараах аргыг мэддэг:				ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болохыг мэддэг		Бусдын хэрэглэсэн зүү тариураас ДОХ-ын халдвар авах боломжтойг мэддэг		ХДХВ дараах замаар халдварлахгүй гэдгийг мэддэг:		Нийтлэг 2 ташаа ойлголтыг үгүйсгэсэн, ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болохыг мэддэг		15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
	ДОХ-ын талаар сонсож, уншиж байсан	Халдваргүй, бэлгийн нэг үнэнч хавьтагчтай байх	Бэлгэвч тогтмол хэрэглэх	Хоёр аргыг хоёуланг нь мэддэг	ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болохыг мэддэг	Бусдын хэрэглэсэн зүү тариураас ДОХ-ын халдвар авах боломжтойг мэддэг	Шумууланд хазуулснаар	ДОХ-ын халдвартай хүнтэй хоол хүнсээ хувааж хэрэглэснээр	ХДХВ дараах замаар халдварлахгүй гэдгийг мэддэг	Нийтлэг 2 ташаа ойлголтыг үгүйсгэсэн, ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болохыг мэддэг	Цогц мэдлэгийн хувь		
Бүгд	80.5	65.2	67.9	58.3	61.5	77.0	30.4	56.2	21.8	17.9		296	
Хороо	(54.8)	(47.8)	(47.5)	(43.0)	(43.6)	(54.8)	(27.8)	(29.5)	(12.6)	(12.6)		43	
1-р хороо	88.4	75.6	77.3	68.6	70.5	84.5	41.8	75.6	37.6	30.4		63	
2-р хороо	98.0	68.9	89.7	68.9	70.8	89.7	35.9	72.8	29.6	23.1		57	
3-р хороо	69.1	58.2	46.7	43.4	54.3	66.0	21.0	31.4	10.5	5.9		72	
4-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)		19	
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)		14	
6-р хороо	(100.0)	(81.7)	(92.8)	(78.8)	(75.7)	(96.0)	(20.4)	(81.6)	(14.6)	(14.6)		27	
7-р хороо													
Насны бүлэг													
15-24 ¹	80.2	63.6	69.1	57.8	60.6	75.4	34.8	60.5	24.7	21.0		90	
15-19	(80.2)	(65.7)	(71.9)	(63.5)	(53.3)	(73.9)	(32.1)	(55.5)	(20.2)	(17.7)		49	
20-24	(80.1)	(61.1)	(65.8)	(51.1)	(69.1)	(77.1)	(38.0)	(66.4)	(29.9)	(24.8)		42	
25-29	(73.8)	(66.2)	(62.5)	(57.7)	(56.2)	(73.8)	(31.1)	(57.3)	(23.5)	(20.6)		42	
30-39	79.7	63.8	70.0	60.4	62.7	76.0	29.4	54.7	21.3	15.5		87	
40-49	85.6	68.0	67.0	56.9	64.1	81.6	25.8	52.2	17.9	15.4		76	
Гэрлэлтийн байдал													
Гэрлэж байсан	80.3	64.6	66.9	57.0	62.8	77.2	29.3	52.8	20.7	17.3		204	
Огт гэрлэж байгаагүй	81.0	66.5	70.0	61.2	58.5	76.4	32.9	63.7	24.3	19.3		92	
Боловсрол													
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)		15	
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)		17	
Суурь	76.0	55.5	59.3	47.4	49.3	72.5	25.1	50.9	20.1	15.3		66	
Бүрэн дунд	87.3	74.4	78.3	68.4	75.9	81.2	30.4	62.3	22.9	19.0		88	
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	78.1	64.2	68.7	58.1	55.3	76.8	31.1	51.6	18.0	15.6		75	
Дээд	(88.3)	(70.2)	(62.6)	(56.0)	(79.2)	(86.0)	(43.6)	(72.8)	(33.6)	(24.8)		36	
Өрхийн аж байдлын түвшин													
Доогуур	59.5	48.4	48.4	43.9	44.6	55.0	14.5	26.8	6.2	6.2		50	
Дунджаас доогуур	(74.7)	(61.9)	(69.9)	(57.1)	(54.9)	(69.7)	(27.4)	(40.6)	(20.8)	(16.4)		43	
Дундаж	90.1	73.0	70.9	63.4	68.4	86.8	27.7	66.2	19.5	16.5		74	
Дунджаас дээгүүр	82.7	58.7	70.9	53.4	66.1	81.2	33.4	60.0	24.0	15.7		76	
Дээгүүр	88.9	82.3	76.2	73.0	66.7	84.1	47.3	77.6	37.5	35.5		52	
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*													
Халх	82.1	67.0	71.5	61.3	62.4	80.0	33.1	59.9	24.9	20.8		212	
Бусад	76.1	60.0	59.4	51.3	58.8	69.0	23.9	47.5	14.1	10.6		83	

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.1; МХЗ-ын үзүүлэлт 6.3 - ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх талаарх залуу эрэгтэйчүүдийн мэдлэг^(M)

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа* нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх 2 аргыг мэддэг, нийтлэг байдаг 2 ташаа ойлголтыг үгүйсгэсэн, мөн ДОХ-ын халдвартай хүн эрүүл хүн шиг харагдаж болно гэдгийг мэддэг 15-24 насны эрэгтэйчүүд болон эмэгтэйчүүдийн хувийг Хүснэгт НА.1, НА.1М-д харуулсан. 15-24 насны залуу эмэгтэйчүүдийн цогц мэдлэгийн түвшин 13.2 хувь байхад энэ насны эрэгтэйчүүдийн цогц мэдлэгийн түвшин эмэгтэйчүүдийнхээс харьцангуй өндөр буюу 21.0 хувь байна.

ХДХВ эхээс ураг, нярайд халдварладаг гэдгийг мэддэг байх нь эмэгтэйчүүд жирэмсэн үедээ хүүхдээ халдвар авахаас сэргийлэхийн тулд ХДХВ-ийн шинжилгээ өгөхөд нөлөөлдөг хамгийн чухал хүчин зүйл болдог. Эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүд бүгд жирэмсэн болон төрөх үед мөн хүүхдээ эхийн сүүгээр хооллож байх хугацаанд ХДХВ-ийн халдвар эхээс хүүхдэд халдварладаг болохыг мэддэг байх ёстой.

Хүснэгт НА.2 болон НА.2М-д эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд дамжих талаарх мэдлэгийн түвшинг харууллаа. Эмэгтэйчүүдийн 68.3 хувь, эрэгтэйчүүдийн 46.4 хувь нь ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд дамждаг болохыг мэддэг ажээ. Эмэгтэйчүүдийн 24.9 хувь, эрэгтэйчүүдийн 13.2 хувь нь ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд халдварлах 3 замыг мэдэж байлаа.

Эмэгтэйчүүдийн 14.1 хувь, эрэгтэйчүүдийн 34.1 хувь нь ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд халдварлах ямар ч замыг мэддэггүй байна.

Нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн дунд ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд халдвар дамжих замуудаас хамгийн түгээмэл мэддэг нь жирэмсэн үед гэж эмэгтэйчүүдийн 62.7, эрэгтэйчүүдийн 38.6 хувь нь, үүний дараагаар төрөх үед гэж эмэгтэйчүүдийн 45.5, эрэгтэйчүүдийн 27.8 хувь нь мэддэг байхад, хамгийн бага мэддэг нь хөхний сүүгээр халдвар дамжина гэдгийг эмэгтэйчүүдийн 36.2, эрэгтэйчүүдийн 23.6 хувь нь мэддэг байна.

ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд халдварлах талаарх мэдлэг оршин суугаа хороо, боловсролын түвшин болон өрхийн аж байдлын түвшнээр төдийлөн ялгаагүй байлаа.

Хүснэгт НА.2: ХДХВ эхээс ураг, нярайд халдварладаг талаарх эмэгтэйчүүдийн мэдлэг

ХДХВ эхээс ураг, нярайд халдварлах замыг зөв тодорхойлсон 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	ДОХ-ын талаар сонсож, уншиж байсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь:						15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
	ХДХВ халдварлахыг мэддэг:				ХДХВ эхээс ураг, нярайд халдварлах ямар ч замыг мэддэггүй		
	Жирэмсний үед	Төрөх үед	Хөхний сүүгээр	Халдвар дамжих 3 замаас ядаж нэгийг мэддэг			
Бүгд	62.7	45.5	36.2	68.3	24.9	14.1	758
Хороо							
1-р хороо	34.4	23.4	22.0	38.2	12.6	14.8	135
2-р хороо	73.8	54.3	38.6	78.2	29.5	17.5	169
3-р хороо	73.0	44.7	40.2	81.8	23.6	9.5	134
4-р хороо	53.8	42.0	33.4	61.4	21.5	16.0	170
5-р хороо	(76.2)	(65.5)	(54.1)	(76.2)	(45.3)	(17.3)	52
6-р хороо	(79.6)	(60.1)	(43.2)	(83.0)	(35.4)	(3.3)	36
7-р хороо	74.8	55.2	40.6	80.8	27.5	12.1	62
Насны бүлэг							
15-24	53.7	32.9	34.4	57.7	20.4	20.9	217
15-19	45.9	25.1	29.1	48.5	16.4	22.4	123
20-24	63.9	43.0	41.3	69.6	25.6	18.9	94
25-29	69.7	50.7	41.4	77.0	27.3	13.0	114
30-39	65.8	48.2	38.8	71.0	28.6	12.0	237
40-49	64.8	53.3	31.8	71.7	23.8	9.8	190
Гэрлэлтийн байдал							
Гэрлэж байсан	68.0	51.4	37.6	74.5	26.7	11.6	542
Огт гэрлэж байгаагүй	49.3	30.5	32.7	52.5	20.2	20.6	216
Боловсрол							
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
Суурь	55.6	34.0	27.6	59.2	16.7	17.4	149
Бүрэн дунд	58.4	44.1	38.1	64.9	28.4	14.7	254
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	66.3	51.4	36.9	72.6	25.5	9.9	117
Дээд	74.4	55.7	41.2	80.6	28.4	13.7	210
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	51.6	33.3	22.3	53.6	15.5	12.8	149
Дунджаас доогуур	57.1	36.3	36.8	63.0	21.6	13.0	159
Дундаж	64.9	48.1	42.6	71.8	29.1	13.2	146
Дунджаас дээгүүр	60.8	50.3	35.6	70.6	23.5	18.4	166
Дээгүүр	81.0	60.7	44.4	83.7	35.8	12.8	138
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*							
Халх	60.8	45.2	34.5	66.8	23.8	14.6	538
Бусад	67.3	46.5	40.2	72.0	27.7	12.7	218

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.2 - ХДХВ эхээс ураг эсвэл нярайд дамжих боломжтой гэдгийг мэддэг

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт НА.2М: ХДХВ эхээс ураг, нярайд халдварладаг талаарх эрэгтэйчүүдийн мэдлэг

ХДХВ эхээс ураг, нярайд халдварлах замыг зөв тодорхойлсон 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	ДОХ-ын талаар сонсож, уншиж байсан 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь:						15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
	ХДХВ халдварлахыг мэддэг:					ХДХВ эхээс ураг, нярайд халдварлах ямар ч замыг мэддэггүй	
	Жирэмсний үед	Төрөх үед	Хөхний сүүгээр	Халдвар дамжих 3 замаас ядаж нэгийг мэддэг	Халдвар дамжих 3 замыг мэддэг ¹		
Бүгд	38.6	27.8	23.6	46.4	13.2	34.1	296
Хороо							
1-р хороо	(12.6)	(10.4)	(8.3)	(14.7)	(6.1)	(40.1)	43
2-р хороо	48.6	40.5	29.9	61.1	13.9	27.2	63
3-р хороо	60.6	35.4	35.8	69.2	16.8	28.8	57
4-р хороо	21.6	13.4	12.1	26.1	7.5	43.0	72
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	19
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	14
7-р хороо	(55.8)	(39.2)	(27.2)	(65.1)	(20.7)	(34.9)	27
Насны бүлэг							
15-24	31.8	22.7	26.2	42.9	14.4	37.3	90
25-29	(36.6)	(26.6)	(15.1)	(43.7)	(8.7)	(30.1)	42
30-39	35.8	26.3	19.1	42.4	8.4	37.2	87
40-49	50.8	36.1	30.4	56.6	19.6	29.0	76
Гэрлэлтийн байдал							
Гэрлэж байсан	42.2	31.3	24.8	49.2	14.9	31.1	204
Огт гэрлэж байгаагүй	30.5	19.9	20.9	40.2	9.3	40.8	92
Боловсрол							
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	15
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17
Суурь	44.6	31.0	27.8	47.5	18.8	28.5	66
Бүрэн дунд	37.0	27.5	30.0	52.3	12.7	35.0	88
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	32.5	21.9	15.4	35.2	9.6	42.9	75
Дээд	(61.0)	(53.3)	(28.8)	(69.4)	(23.1)	(18.9)	36
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	27.5	15.6	13.2	29.9	8.1	29.5	50
Дунджаас доогуур	(20.7)	(14.1)	(10.2)	(26.4)	(5.5)	(48.4)	43
Дундаж	45.3	29.0	28.9	51.9	15.7	38.2	74
Дунджаас дээгүүр	43.4	28.6	22.5	49.4	12.8	33.2	76
Дээгүүр	47.6	47.9	38.9	66.6	21.4	22.2	52
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*							
Халх	40.9	30.4	25.4	49.1	14.3	33.1	212
Бусад	33.0	21.5	19.3	40.1	10.6	36.1	83

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.2 - ХДХВ эхээс ураг эсвэл нярайд дамжих боломжтой гэдгийг мэддэг^[M]

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

ХДХВ, ДОХ-ын халдвартай хүмүүст хандах хандлага

ХДХВ, ДОХ-ын халдвар авсан хүмүүст хандах хандлагын талаарх үзүүлэлт нь олон нийтийн дунд тэднийг гутаан доромжлох, ялгаварлан гадуурхах явдал байгаа эсэхийг хэмждэг.

Дараах 4 асуултад зөвшөөрсөн хариулт өгч байвал ХДХВ, ДОХ-ын халдвартай хүмүүсийг гутаан доромжлох, ялгаварлан гадуурхах явдал бага байна гэсэн үг юм. Үүнд: 1) гэр бүлийн гишүүн нь ДОХ-оор өвчилсөн бол анхаарал, халамж тавина; 2) ХДХВ-ийн халдвар авсан хүнсний дэлгүүрийн худалдагчаас шинэ ногоо худалдан авна; 3) ХДХВ-ийн халдвар авсан багш сургуульдаа үргэлжлүүлэн багшилж болно гэж боддог; 4) гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг нь ХДХВ-ийн халдвар авсан тохиолдолд бусдаас нуухыг хүсэхгүй гэсэн ойлголтууд багтана.

Хүснэгт НА.3 болон НА.3М-д 15-49 насны эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн ХДХВ, ДОХ-той хүмүүст хандах хандлагыг харууллаа. ДОХ-ын талаар сонссон эмэгтэйчүүдийн 95.7 хувь, эрэгтэйчүүдийн 99.0 хувь нь дээрх 4 асуултын аль нэгэнд хүлээн зөвшөөрсөн хариулт өгчээ.

Судалгаанд хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 2.2 хувь, 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн 3.9 хувь нь л ДОХ/ХДХВ-ийн халдвартай хүнд эерэг хандлагатай буюу өмнө дурдсан 4 зүйлийг хүлээн зөвшөөрсөн хариулт өгсөн байна.

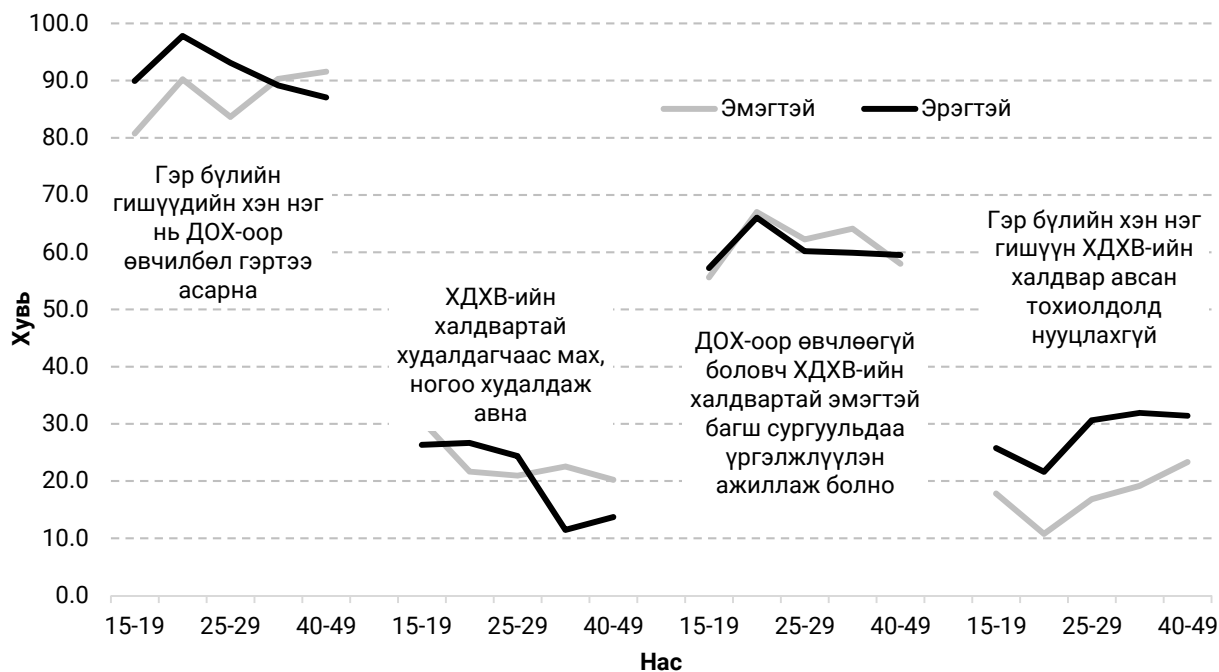
Эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн дунд ХДХВ-ийн халдвартай хүнд хандах эерэг хандлага хороо, өрхийн аж байдал болон боловсролын түвшнээр бага зэрэг ялгаатай байгааг Хүснэгт НА.3, НА.3М-ээс харж болно.

ХДХВ-ийн халдвар авсан хүнд хандах хандлагыг тодорхойлсон 4 үзүүлэлт тус бүрийн хувьд авч үзвэл хороо, насны бүлэг, боловсролын түвшин болон өрхийн аж байдлаар бага хэмжээний ялгаатай байв. Жишээ нь: ХДХВ-ийн халдвар авсан эмэгтэй багш сургуульдаа үргэлжлүүлэн багшилж болно гэж боддог мөн ХДХВ-ийн халдвар авсан худалдагчаас мах, ногоо худалдаж авна гэж хариулсан эмэгтэйчүүдийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдал дээшлэх тутам эерэг хандлагын хувь бага зэрэг нэмэгдэж байна. Харин 30-аас дээш насны эмэгтэйчүүдийн 90 орчим хувь нь гэр бүлийн гишүүн нь ДОХ-оор өвчилбөл гэртээ асарна гэж хариулсан байхад 15-24 насны залуу эмэгтэйчүүдийн хувьд энэ үзүүлэлт 85.4 хувь байна. Түүнчлэн доогуур аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн 31.0 хувь (эрэгтэйчүүдийн 27.7 хувь) нь гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг нь ХДХВ-ийн халдвар авсан тохиолдолд бусдаас нууцлахгүй гэсэн байхад дээгүүр аж байдалтай эмэгтэйчүүдийн ердөө 12.0 хувь (эрэгтэйчүүдийн 16.1 хувь) нууцлахгүй гэжээ. Мөн эмэгтэйчүүдийн боловсролын түвшин дээшлэх тутам гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг нь ХДХВ-ийн халдвар авсан тохиолдолд бусдаас нууцлахгүй гэж хариулсан эмэгтэйчүүдийн хувь багасч байгааг Хүснэгт НА.3-аас харж болно.

Зураг НА.2-т ХДХВ/ДОХ-тай хүнийг хүлээн зөвшөөрөх хандлагыг илэрхийлэх 4 үзүүлэлтийг насны бүлгээр, хүйсээр харууллаа. Налайх дүүргийн хүн амын хувьд гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг нь ДОХ-оор өвчилбөл гэртээ асрана гэж хариулсан хувь эмэгтэйчүүд болон эрэгтэйчүүдийн аль алиных нь хувьд хамгийн өндөр байхад ХДХВ-ийн халдвартай худалдагчаас мах, ногоо худалдаж авна гэсэн эрэгтэйчүүдийн хувь, мөн гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг нь ХДХВ-ийн халдвар авсан тохиолдолд

бусдаас нууцлахгүй гэж хариулсан эмэгтэйчүүдийн хувь хамгийн бага байгааг доорх зургаас харж болно.

Зураг НА.2: ХДХВ/ДОХ-той хүнийг хүлээн зөвшөөрөх хандлага, Налайх дүүрэг, 2016 он

Хүснэгт НА.3: Эмэгтэйчүүдийн ХДХВ/ ДОХ-той хүнд хандах эерэг хандлага

ДОХ-ын талаар сонсож, уншиж байсан бөгөөд ХДХВ/ ДОХ-той хүнд эерэг хандахаа илэрхийлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмэгтэйчүүдийн хувь:									
	Гэр бүлийн нөхцөл байдал	Гэр бүлийн хөнгөвчлөлт	Гэр бүлийн хөнгөвчлөлтгүй	Аль нэгийг эвчлээв	Бүтцийг нь хүлээн зөвшөөрсөн ¹	ДОХ-ын талаар сонсож, уншиж байсан 15-49 насны оот нийдүүлэгчтэй	Хүнд хандах эерэг хандлага	Хүнд хандах эерэг хандлага	Хүнд хандах эерэг хандлага	Хүнд хандах эерэг хандлага
Бүгд	88.2	22.7	61.5	18.5	95.7	2.2	625			
Хороо										
1-р хороо	87.5	28.6	69.1	15.8	97.6	1.5	71			
2-р хороо	87.2	22.6	63.2	19.3	95.9	1.2	162			
3-р хороо	90.3	25.6	56.5	21.0	95.1	4.8	123			
4-р хороо	88.0	13.7	62.0	14.6	94.3	0.0	132			
5-р хороо	(88.0)	(23.3)	(67.8)	(20.0)	(92.8)	(4.2)	48			
6-р хороо	(92.4)	(13.8)	(40.7)	(37.0)	(100.0)	(4.0)	31			
7-р хороо	86.3	34.3	62.5	12.3	96.9	2.5	58			
Насны бүлэг										
15-24	85.4	26.2	61.2	14.4	95.2	1.4	170			
15-19	80.8	30.6	55.6	17.8	94.8	1.4	87			
20-24	90.2	21.6	67.0	10.8	95.7	1.4	83			
25-29	88.7	20.9	62.3	16.8	94.0	1.2	103			
30-39	90.3	22.5	64.1	19.2	96.7	3.5	197			
40-49	91.6	20.2	58.0	23.3	96.0	2.1	155			
Гэрлэлтийн байдал										
Гэрлэж байсан	89.4	22.3	62.4	21.0	96.1	2.9	467			
Огт гэрлэж байгаагүй	84.6	23.8	58.8	11.1	94.5	0.0	158			
Боловсрол										
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1			
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	13			
Суурь	84.9	21.8	51.3	23.5	96.7	2.0	114			
Бүрэн дунд	88.2	20.6	55.4	20.0	97.5	2.9	202			
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	87.0	19.7	63.5	21.7	93.0	3.6	96			
Дээд	90.7	27.7	73.7	12.1	94.9	0.6	198			
Өрхийн аж байдалын түвшин										
Доогуур	87.5	18.3	49.0	31.0	95.0	5.5	99			
Дунджаас доогуур	84.7	16.1	49.1	24.6	96.1	1.8	121			
Дундаж	86.6	24.2	61.6	15.3	95.0	3.9	124			
Дунджаас дээгүүр	92.8	25.4	72.6	13.7	98.6	0.9	147			
Дээгүүр	88.2	27.6	69.7	12.0	93.2	0.0	133			
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*										
Халх	88.5	24.6	66.7	18.8	96.0	2.9	438			
Бусад	87.4	18.4	48.8	18.1	94.8	0.6	185			

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.3 - ХДХВ-ийн халдвартай хүнд хандах эерэг хандлага

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь харуулаг даагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт НА.3М: Эрэгтэйчүүдийн ХДХВ/ ДОХ-той хүнд хандах эерэг хандлага

ДОХ-ын талаар сонсож, уншиж байсан бөгөөд ХДХВ/ ДОХ-той хүнд эерэг хандахаа илэрхийлсэн 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эрэгтэйчүүдийн хувь:						
	Гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг нь ДОХ-оор өвчлбөл гэртээ асарна	ХДХВ-ийн халдвартай худалдагчаас мах, ногоо худалдаж авна	ДОХ-оор өвчлөөгүй боловч ХДХВ-ийн халдвартай эмэгтэй багш сургуульдаа үргэлжлүүлэн ажиллаж болно	Гэр бүлийн хэн нэг гишүүн ХДХВ-ийн халдвар авсан тохиолдолд нууцлахгүй	Аль нэгийг нь хүлээн зөвшөөрсөн	Бүгдийг нь хүлээн зөвшөөрсөн ¹	ДОХ-ын талаар сонсож, уншиж байсан эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	90.4	18.3	60.3	29.2	99.0	3.9	238
Хороо							
1-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	24
2-р хороо	90.8	14.2	63.3	14.6	100.0	1.5	56
3-р хороо	82.8	23.3	61.6	44.7	95.6	10.7	56
4-р хороо	95.5	21.4	54.5	37.1	100.0	2.4	50
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	16
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	10
7-р хороо	(91.4)	(22.1)	(62.3)	(23.6)	(100.0)	(5.3)	27
Насны бүлэг							
15-24	93.6	26.5	61.3	23.8	98.3	8.0	72
15-19	(90.0)	(26.3)	(57.2)	(25.8)	(96.8)	(9.5)	39
20-24	(97.8)	(26.7)	(66.1)	(21.6)	(100.0)	(6.3)	33
25-29	(93.1)	(24.4)	(60.2)	(30.6)	(100.0)	(7.8)	31
30-39	89.1	11.5	59.9	31.9	98.2	0.0	69
40-49	87.1	13.7	59.5	31.4	100.0	1.8	65
Гэрлэлтийн байдал							
Гэрлэж байсан	89.8	17.8	59.2	31.0	99.3	2.7	164
ОГТ гэрлэж байгаагүй	91.8	19.5	62.5	25.2	98.4	6.6	75
Боловсрол							
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	9
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	13
Суурь	87.0	18.7	54.0	33.5	100.0	3.4	50
Бүрэн дунд	92.8	13.1	65.1	23.9	98.4	5.3	76
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	88.8	13.9	55.7	35.9	100.0	2.1	59
Дээд	(93.8)	(39.6)	(79.7)	(24.3)	(100.0)	(7.5)	32
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	(83.2)	(14.3)	(56.8)	(27.7)	(100.0)	(0.0)	30
Дунджаас доогуур	(97.6)	(10.2)	(46.2)	(29.2)	(100.0)	(3.8)	32
Дундаж	87.3	24.9	58.0	37.0	96.3	5.5	66
Дунджаас дээгүүр	93.4	19.1	62.7	31.3	100.0	7.2	63
Дээгүүр	(90.6)	(16.2)	(72.2)	(16.1)	(100.0)	(0.0)	47
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*							
Халх	90.7	16.5	60.6	26.6	98.6	3.6	174
Бусад	89.5	23.5	60.3	36.6	100.0	5.0	63

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.3 - ХДХВ-ийн халдвартай хүнд хандах эерэг хандлага^(M)

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулаг даагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

ХДХВ-ийн шинжилгээ авдаг газрын талаарх мэдлэг, жирэмсний хяналтын үеийн шинжилгээ, зөвлөгөө

ХДХВ-ийн халдвар, тархалттай холбоотой өөр нэг чухал үзүүлэлт бол ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээг хаана өгч болох талаарх мэдлэг юм. Хувь хүн өөрийгөө ХДХВ-ийн халдвар авсан эсэхийг мэдэж байх нь халдвар авах, халдвартай бол бусдад халдаахаас сэргийлэх, эмчийн хяналтад орж, эмчилгээг эрт эхэлснээр удаан хугацаагаар харьцангуй эрүүл явахад ихээхэн чухал юм.

ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ хийдэг газрыг мэддэг эсэх, ер нь шинжилгээ өгч байсан эсэх талаарх үзүүлэлтүүдийг Хүснэгт НА.4, НА.4М-д харуулав. 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 72.7 хувь, 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн 61.2 хувь нь ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээг хаана хийлгэхийг мэддэг ажээ.

Судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд эмэгтэйчүүдийн 24.3 хувь, эрэгтэйчүүдийн 16.1 хувь нь ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгчээ. Тэгвэл судалгаанаас өмнөх 12 сарын хугацаанд шинжилгээ өгч хариугаа авсан хувь харгалзан 22.6 хувь, 14.9 хувь байна.

Хүснэгт НА.4: ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрын талаарх эмэгтэйчүүдийн мэдлэг

ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ хаана өгөхийг мэддэг 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, шинжилгээ өгч байсан эмэгтэйчүүдийн хувь, шинжилгээ өгч байсан эмэгтэйчүүдийн хувь, шинжилгээ өгч, хариугаа авсан эмэгтэйчүүдийн хувь, сүүлийн 12 сард шинжилгээ өгсөн эмэгтэйчүүдийн хувь, сүүлийн 12 сард шинжилгээ өгч, хариугаа авсан эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмэгтэйчүүдийн хувь:					15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
	Шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг ¹	Шинжилгээ өгч байсан	Шинжилгээнийгээ хариуг авсан	Сүүлийн 12 сард шинжилгээ өгсөн	Сүүлийн 12 сард шинжилгээ өгч, хариугаа авсан ^{2,3}	
Бүгд	72.7	60.8	54.1	24.3	22.6	758
Хороо						
1-р хороо	49.3	40.1	30.2	13.5	12.0	135
2-р хороо	84.8	72.1	68.1	24.9	23.3	169
3-р хороо	75.5	60.6	53.6	23.9	22.0	134
4-р хороо	68.6	56.0	49.6	22.6	21.9	170
5-р хороо	86.9	76.3	74.3	43.6	41.6	52
6-р хороо	(86.5)	(79.8)	(64.4)	(38.9)	(34.7)	36
7-р хороо	76.0	64.4	59.0	27.0	24.0	62
Насны бүлэг						
15-24	49.6	24.9	21.5	12.1	11.6	217
15-19	26.5	3.7	2.7	1.0	1.0	123
20-24	79.7	52.6	46.0	26.6	25.4	94
25-29	83.9	79.3	77.7	28.5	27.7	114
30-39	84.0	78.9	68.1	31.5	28.6	237
40-49	78.3	67.8	59.8	26.6	24.6	190
Сүүлийн 12 сарын бэлгийн идэвх ба нас						
Бэлгийн идэвхтэй	83.5	75.3	67.4	30.1	28.0	537
15-24 ⁴	74.2	55.1	49.5	26.3	24.9	76
25-49	85.0	78.6	70.4	30.8	28.5	461
Гэрлэлтийн байдал						
Гэрлэсэн/гэрлэж байсан	84.3	77.6	68.9	29.8	27.5	542
Огт гэрлэж байгаагүй	43.6	18.7	17.2	10.3	10.3	216
Боловсрол						
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
Суурь	52.2	40.5	30.5	14.4	13.0	149
Бүрэн дунд	69.2	55.2	48.7	23.6	21.3	254
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	78.6	69.3	64.8	22.9	22.9	117
Дээд	91.6	80.6	75.6	35.4	33.2	210
Өрхийн аж байдлын түвшин						
Доогуур	67.6	60.0	47.2	19.5	17.7	149
Дунджаас доогуур	63.7	52.5	45.9	16.8	14.4	159
Дундаж	71.3	55.3	50.7	22.7	20.3	146
Дунджаас дээгүүр	75.6	62.4	57.1	33.0	32.5	166
Дээгүүр	86.5	75.0	71.3	29.2	27.9	138
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*						
Халх	73.5	63.9	58.0	24.0	22.6	538
Бусад	71.0	53.0	44.6	24.6	22.3	218

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.4 - ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг эмэгтэйчүүд

² ХХС-ны үзүүлэлт 9.5 - ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч хариугаа авсан эмэгтэйчүүд

³ ХХС-ны үзүүлэлт 9.6 - Сүүлийн 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон бөгөөд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан залуу эмэгтэйчүүд

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь харуулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт НА.4М: ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрын талаарх эрэгтэйчүүдийн мэдлэг

ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ хаана өгөхийг мэддэг 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, шинжилгээ өгч байсан эрэгтэйчүүдийн хувь, шинжилгээ өгч байсан, хамгийн сүүлийн шинжилгээнийхээ хариуг авсан эрэгтэйчүүдийн хувь, сүүлийн 12 сард шинжилгээ өгсөн эрэгтэйчүүдийн хувь, сүүлийн 12 сард шинжилгээ өгч, хариугаа авсан эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эрэгтэйчүүдийн хувь:				
	Шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг ¹	Шинжилгээ өгч байсан	Шинжилгээнийг хариуг авсан	Сүүлийн 12 сард шинжилгээ өгч, хариугаа авсан ^{2,3}	15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	61.2	48.4	43.5	16.1	296
Хороо	(42.6)	(38.1)	(33.6)	(15.5)	43
1-р хороо	72.6	61.7	54.5	14.8	63
2-р хороо	83.8	55.1	48.6	21.0	57
3-р хороо	36.3	30.6	27.5	7.8	72
4-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	19
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	14
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	14
7-р хороо	76.0	62.1	59.3	39.3	27
Насны бүлэг					
15-24	54.6	28.7	26.4	16.7	90
15-19	(47.6)	(11.6)	(11.6)	(11.6)	49
20-24	(62.7)	(43.6)	(22.7)	(22.7)	42
25-29	(54.9)	(51.3)	(46.2)	(10.4)	42
30-39	65.3	56.4	49.2	16.5	87
40-49	67.9	61.0	55.6	18.2	76
Сүүлийн 12 сарын бэлгийн идэвх ба нас					
Бэлгийн идэвхтэй	63.9	53.6	47.9	16.7	259
15-24 ³	61.5	40.7	37.1	22.2	59
25-49	64.5	57.3	51.0	13.4	201
(42.4)	(12.0)	(12.0)	(12.0)	(12.0)	37
Гэрлэлтийн байдал					
Гэрлэсэн/ гэрлэж байсан	66.1	57.2	51.1	16.5	204
Огт гэрлэж байгаагүй	50.4	28.9	26.5	15.3	92
Боловсрол					
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	15
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	17
Сурь	56.6	38.3	30.1	12.8	66
Бүрэн дунд	60.3	44.2	41.0	18.5	88
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	64.5	52.7	50.6	20.6	75
Дээд	(73.8)	(67.8)	(67.8)	(18.5)	36
Өрхийн аж байдлын түвшин					
Доогуур	43.9	36.7	34.7	3.1	50
Дунджаас доогуур	(49.7)	(42.7)	(31.6)	(7.7)	43
Дундаж	72.0	57.0	51.1	31.5	74
Дунджаас дээгүүр	60.1	43.8	41.2	12.5	76
Дээгүүр	73.8	59.3	54.4	19.5	52
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*					
Халх	67.7	52.9	47.0	18.5	212
Бусад	45.5	37.6	34.9	10.4	83

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.4 - ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг эрэгтэйчүүд
² ХХС-ны үзүүлэлт 9.5 - ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч хариугаа авсан эрэгтэйчүүд
³ ХХС-ны үзүүлэлт 9.6 - Сүүлийн 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьтанд орсон бөгөөд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан залуу эрэгтэйчүүд
 * Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагчдад 3 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.
 () 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.
 (*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Судалгааны өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдээс жирэмсний хяналтад байх үедээ ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ хийлгэсэн болон зөвлөгөө авсан эмэгтэйчүүдийн хувийг Хүснэгт НА.5-д харууллаа. Судалгаанаас өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 32.6 хувь нь жирэмсний хяналтын үед ХДХВ-ийн талаар зөвлөгөө авч, 61.7 хувь нь ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан байна. Жирэмсний хяналтын үед ХДХВ-ийн талаар зөвлөгөө авсан эмэгтэйчүүдийн хувь шинжилгээ өгсөн эмэгтэйчүүдийн хувиас бараг 2 дахин бага байна.

Налайх дүүрэгт судалгааны өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо харьцангуй цөөн байсан тул дээрх үзүүлэлтүүдийг хороо, насны бүлэг, боловсрол, өрхийн аж байдлаар ангилж, дүн шинжилгээ хийх боломжгүй байна.

Хүснэгт НА.5: Жирэмсний хяналтын үеийн ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ ба зөвлөгөө

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдээс хамгийн сүүлийн хүүхдээ тээх үедээ жирэмсний хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь, ХДХВ-ийн талаар зөвлөгөө авсан эмэгтэйчүүдийн хувь, ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмэгтэйчүүдийн хувь:					Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо
	Хамгийн сүүлийн хүүхдээ тээх үедээ жирэмсний хяналтад хамрагдсан	Жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгсөн ¹	Жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан ²	Жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан ²	Жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан ²	
Бүгд	99.1	32.6	65.2	61.7	30.2	140
Насны бүлэг						
15-24	(100.0)	(32.8)	(74.8)	(71.1)	(32.8)	33
15-19	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	4
20-24	(100.0)	(33.7)	(70.8)	(70.8)	(33.7)	29
25-29	(100.0)	(36.2)	(67.5)	(67.5)	(34.0)	38
30-39	97.9	33.5	67.0	60.8	29.4	59
40-49	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	9
Гэрлэлтийн байдал						
Гэрлэж байсан	100.0	33.5	67.7	63.9	31.0	130
Огт гэрлэж байгаагүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	10
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа						
Халх	100.0	34.6	64.5	64.5	32.8	102
Бусад	(97.2)	(27.8)	(66.7)	(55.6)	(25.0)	38

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.7 - Жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдварын талаар зөвлөгөө авсан эмэгтэйчүүд

² ХХС-ны үзүүлэлт 9.8 - Жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгсөн эмэгтэйчүүд

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

ХДХВ халдварлахад нөлөөлөх бэлгийн эрсдэлт зан үйл

Бэлгийн эрүүл зан үйлийг дэмжих нь ХДХВ-ийн тархалтыг бууруулахад чухал байдаг. Бэлгийн хавьталд ялангуяа, тохиолдлын бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэх нь ХДХВ-ийн тархалтыг бууруулахад ихээхэн чухал юм. Судалгаанд хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдээс сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьталд орсон эсэх, нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон эсэх, бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн эсэхийг асууж тэдний ХДХВ-ийн халдвар авах эрсдэлийг тооцсон.

Хүснэгт НА.6 болон НА.6М-ээс харахад, 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 1.3 хувь, эрэгтэйчүүдийн 12.7 хувь нь сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон гэж хариулжээ. Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон эрэгтэйчүүдийн 51.9 хувь нь хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн байна.

Энэ удаагийн судалгаагаар нөхөн үржихүйн насны хүн амын амьдралынхаа турш бэлгийн хавьталд орсон хүний дундаж тоог тооцсон. 15-49 насны нэг эмэгтэй дунджаар 2 хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон байхад тухайн насны нэг эрэгтэй дунджаар 8 хүнтэй бэлгийн хавьталд оржээ.

Хүснэгт НА.6: Бэлгийн олон хавьтагчтай эмэгтэйчүүд

Бэлгийн хавьталд орж байсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон эмэгтэйчүүдийн хувь, сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон эмэгтэйчүүдийн хувь, тэдгээр эмэгтэйчүүдээс хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн эмэгтэйчүүдийн хувь, амьдралынхаа туршид бэлгийн хавьталд орсон хүний дундаж тоо, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмэгтэйчүүдийн хувь:							Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон бэлгийн хамгийн сүүлийн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн бэлгэвч хэрэглэсэн эмэгтэйчүүдийн хувь ²	Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
	Бэлгийн хавьталд орж байсан	Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьталд орсон	Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон ¹	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Амьдралынхаа туршид бэлгийн хавьталд орсон хүний дундаж тоо	Бэлгийн хавьталд орж байсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Бэлгийн хавьталд орсон бэлгийн хамгийн сүүлийн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо			
Бүгд	83.2	70.8	1.3	758	2	631	(*)	10		
Насны бүлэг										
15-24	43.2	35.1	0.9	217	2	94	(*)	2		
15-19	17.1	12.6	0.0	123	(*)	21	-	0		
20-24	77.3	64.4	2.2	94	2	73	(*)	2		
25-29	100.0	88.3	3.0	114	2	114	(*)	3		
30-39	98.8	85.3	0.5	237	2	234	(*)	1		
40-49	99.4	82.9	1.5	190	2	189	(*)	3		
Гэрлэлтийн байдал										
Гэрлэж байсан	100.0	89.0	0.7	542	2	542	(*)	4		
Огт гэрлэж байгаагүй	41.1	25.1	2.5	216	2	89	(*)	5		
Боловсрол										
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	7	(*)	5	-	0		
Бага	(*)	(*)	(*)	21	(*)	12	-	0		
Сурь	59.3	50.1	0.8	149	2	88	(*)	1		
Бүрэн дунд	83.6	71.3	0.5	254	2	212	(*)	1		
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	94.5	75.3	0.9	117	2	110	(*)	1		
Дээд	96.6	85.8	2.8	210	2	203	(*)	6		
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	86.0	70.6	0.7	149	2	128	(*)	1		
Дунджаас доогуур	78.1	63.9	0.8	159	2	124	(*)	1		
Дундаж	82.9	68.9	0.6	146	2	121	(*)	1		
Дунджаас дээгүүр	81.5	71.5	1.7	166	2	135	(*)	3		
Дээгүүр	88.6	80.0	2.5	138	2	122	(*)	3		
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*										
Халх	85.0	72.2	1.4	538	2	457	(*)	7		
Бусад	78.6	67.1	1.0	218	2	172	(*)	2		

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.12 - Бэлгийн олон хавьтагчтай хүн
² ХХС-ны үзүүлэлт 9.13 - Бэлгийн олон хавьтагчтай бөгөөд хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн эмэгтэйчүүд

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2, 2, 0 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг тус тус харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт НА.6М: Бэлгийн олон хавьтагчтай эрэгтэйчүүд

Бэлгийн хавьталд орж байсан 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон эрэгтэйчүүдийн хувь, сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон эрэгтэйчүүдийн хувь, тэдгээр эрэгтэйчүүдээс хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн эрэгтэйчүүдийн хувь, амьдралынхаа туршид бэлгийн хавьталд орсон хүний дундаж тоо, Налайх дүүрэг, 2016 он

Эрэгтэйчүүдийн хувь:									
	Бэлгийн хавьталд орж байсан	Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьталд орсон	Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон ¹	15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо	Амьдралынхаа туршид бэлгийн хавьталд орсон хүний дундаж тоо	Бэлгийн хавьталд орж байсан 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо	Сүүлийн 12 сард олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон бөгөөд хамгийн сүүлийн хавьталд орсон бэлгэвч хэрэглэсэн эрэгтэйчүүдийн хувь ²	Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо	Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	90.6	87.6	12.7	296	8	268	(51.9)	38	
Насны бүлэг									
15-24	69.2	64.9	18.8	90	6	62	(*)	17	
25-29	(100.0)	(100.0)	(21.5)	42	(8)	42	(*)	9	
30-39	100.0	98.3	10.2	87	9	87	(*)	9	
40-49	100.0	95.5	3.7	76	7	76	(*)	3	
Гэрлэлтийн байдал									
Гэрлэж байсан	100.0	97.8	5.9	204	8	204	(*)	12	
Огт гэрлэж байгаагүй	69.8	65.2	27.8	92	8	64	(68.7)	26	
Боловсрол									
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	15	(*)	14	(*)	4	
Бага	(*)	(*)	(*)	17	(*)	16	-	0	
Суурь	73.5	71.2	9.6	66	(7)	48	(*)	6	
Бүрэн дунд	91.1	85.8	17.4	88	8	80	(*)	15	
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	98.6	98.1	11.5	75	7	74	(*)	9	
Дээд	(100.0)	(96.7)	(11.2)	36	(9)	36	(*)	4	
Өрхийн аж байдлын түвшин									
Доогуур	97.8	92.7	4.4	50	(7)	49	(*)	2	
Дунджаас доогуур	(88.3)	(88.3)	(10.2)	43	(7)	38	(*)	4	
Дундаж	92.2	90.0	16.9	74	9	68	(*)	12	
Дунджаас дээгүүр	83.8	79.9	13.1	76	7	64	(*)	10	
Дээгүүр	93.3	90.1	16.5	52	(9)	49	(*)	9	
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*									
Халх	91.2	88.7	13.4	212	8	193	(50.1)	28	
Бусад	88.9	84.8	11.3	83	8	74	(*)	9	

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.12 - Бэлгийн олон хавьтагчтай хүн^[M]

² ХХС-ны үзүүлэлт 9.13 - Бэлгийн олон хавьтагчтай бөгөөд хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн эрэгтэйчүүд^[M]

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1, 1, 0 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг тус тус харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Залуу эмэгтэйчүүд болон эрэгтэйчүүдийн ХДХВ-ийн үзүүлэлтүүд

Хөгжиж буй ихэнх орнуудад ХДХВ-ийн халдвар авсан тохиолдлын талаас илүү хувь нь 15-24 насны залуучуудын дунд байгаа учраас энэ насны залуучуудын бэлгийн зан үйлийг өөрчлөх нь шинээр халдвар авахыг багасгахад чухал ач холбогдолтой.

Хүснэгт НА.7 болон НА.7М-д залуу эмэгтэйчүүд болон эрэгтэйчүүдийн ХДХВ-ийн талаарх гол үзүүлэлтүүдийг харууллаа. Тухайлбал, залуучуудын ХДХВ-ийн талаарх цогц мэдлэг (эмэгтэйчүүд 13.2 хувь, эрэгтэйчүүд 21.0 хувь)-ийг 15-49 насныхантай харьцуулахад эмэгтэйчүүдийн хувьд доогуур, эрэгтэйчүүдийн хувьд дээгүүр; ХДХВ-ийн вирус эхээс ураг, нярайд халдварлах 3 замыг бүгдийг нь мэддэг залуу эмэгтэйчүүдийн хувь 20.4, эрэгтэйчүүдийн хувь 14.4 байгаа нь 15-49 насныхантай харьцуулахад эмэгтэйчүүдийн мэдлэг илүү, эрэгтэйчүүдийнх бага зэрэг доогуур байна. Түүнчлэн ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрын талаарх мэдлэг залуу эмэгтэйчүүдийн хувьд 49.6 хувь, залуу эрэгтэйчүүдийн хувьд 54.6 хувь байгаа нь 15-49 насныхантай харьцуулахад харьцангуй доогуур байна.

15-24 насны залуу эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдээс тэдний ХДХВ-ийн халдвар авах эрсдэл хэр зэрэг байгааг үнэлэх зорилгоор бэлгийн зан үйлтэй холбоотой бүлгийн асуултуудыг асуусан. ХДХВ-ийн эрсдэлт хүчин зүйлд эрт бэлгийн хавьталд орох, өөрөөсөө ах хүнтэй бэлгийн хавьталд орох, тохиолдлын бэлгийн хавьталд орох, бэлгэвч хэрэглэхгүй байх зэрэг ордог.

Судалгаанд хамрагдсан 15-24 насны залуу эмэгтэйчүүдийн 72.0 хувь, залуу эрэгтэйчүүдийн 38.8 хувь нь бэлгийн хавьталд орж байгаагүй бол 15 нас хүрэхээсээ өмнө бэлгийн хавьталд орсон хувь харгалзан 0.0 хувь, 6.1 хувь байна. Мөн залуу эмэгтэйчүүдийн 0.9 хувь, эрэгтэйчүүдийн 18.8 хувь нь сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд оржээ.

Харин залуу эмэгтэйчүүдийн 17.1 хувь, эрэгтэйчүүдийн 45.6 хувь нь сүүлийн 12 сард тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон бол тэдгээр эмэгтэйчүүдийн 63.8 хувь, эрэгтэйчүүдийн 78.4 хувь нь хамгийн сүүлд тохиолдлын бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн байна. Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьталд орсон залуу эмэгтэйчүүдийн 2.6 хувь нь өөрөөсөө 10 ба түүнээс олон насаар ах хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон байна.

Судалгаанд хамрагдсан залуучуудаас сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны залуучуудын тоо маш бага тул эдгээр үзүүлэлтийг бусад шинж байдлаар ангилан, дүн шинжилгээ хийх боломжгүй юм.

Хүснэгт НА.7: ХДХВ/ДОХ-ын үндсэн үзүүлэлтүүд (залуу эмэгтэйчүүд)

15-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, ХДХВ/ДОХ-ын үндсэн үзүүлэлтээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь:										
	ХДХВ эхэс урл, нарцайд халдварлах 3 амьт бүгдийг мэддэг	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч байсан, хамгийн сүүлийн шинжилгээний хувь: хариулт авсан	Сүүлийн 12 сард ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариулаа авсан	Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьтанд орсон	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьтанд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	ХДХВ-ийн халдвартай хүнд хандах хандлагын 4 асуултад бүгдэд нь зөв хариулт өгсөн эмэгтэйчүүдийн хувь ^a	ДОХ-ын талаар сонсож, уншиж байсан 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо		
Бүгд	13.2	20.4	49.6	21.5	11.6	35.1	217	24.9	76	1.4	170
Насны бүлэг											
15-19	11.1	16.4	26.5	2.7	1.0	12.6	123	(*)	15	1.4	87
20-24	16.0	25.6	79.7	46.0	25.4	64.4	94	31.2	61	1.4	83
Гэрлэлтийн байдал											
Гэрлэж байсан	(18.1)	(27.2)	(91.5)	(68.9)	(30.7)	(95.3)	46	(32.2)	44	(5.8)	41
Огт гэрлэж байгаагүй	11.9	18.6	38.3	8.8	6.5	18.9	171	(15.1)	32	0.0	130
Боловсрол											
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	3	(*)	0	-	0
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	10	(*)	1	(*)	6
Суурь	13.0	13.9	26.9	1.8	0.0	5.3	66	(*)	3	0.0	51
Бүрэн дунд	11.6	23.4	47.8	19.5	13.8	36.0	78	(31.0)	28	0.0	59
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	24	(*)	17	(*)	19
Дээд	(21.9)	(30.8)	(92.0)	(58.3)	(30.0)	(73.0)	36	(30.0)	26	(0.0)	35
Өрхийн аж байдлын түвшин											
Доогуур	(6.9)	(10.0)	(42.7)	(12.3)	(6.4)	(29.4)	36	(*)	10	(*)	20
Дунджаас доогуур	11.5	23.2	43.3	20.5	8.3	29.5	54	(*)	16	(2.9)	40
Дундаж	(13.1)	(18.9)	(44.0)	(13.1)	(7.4)	(36.6)	41	(*)	15	(0.0)	33
Дунджаас дээгүүр	15.0	24.1	56.6	25.1	19.7	37.7	55	(*)	21	(0.0)	49
Дээгүүр	(20.4)	(22.6)	(63.0)	(37.9)	(14.1)	(44.3)	31	(*)	14	(0.0)	29
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа^a											
Халх	11.5	16.2	48.8	23.4	9.7	37.9	143	19.6	54	2.2	110
Бусад	15.5	29.0	51.7	18.1	15.4	28.6	73	(*)	21	0.0	60

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.1; МХЗ-ын үзүүлэлт 6.3 - ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх талаарх залуу эмэгтэйчүүдийн мэдлэг

² ХХС-ны үзүүлэлт 9.6 - Сүүлийн 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьтанд орсон бөгөөд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариуга авсан залуу эмэгтэйчүүд

^a Хүснэгт НА.3-аас 4 асуулыг харна уу.

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1, 1, 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт НА.7М: ХДХВ/ДОХ-ын үндсэн үзүүлэлтүүд (залуу эрэгтэйчүүд)

15-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, ХДХВ/ДОХ-ын үндсэн үзүүлэлтээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувь ¹									
	ХДХВ эхээс урар, нярайд халдварлах 3 амьрт бүртгэл мэдэгдэж	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэдэгдэж	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч байсан, хамгийн сүүлийн шинжилгээний хариулт авсан	Сүүлийн 12 сард ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан	Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьтанд орсон	15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо	Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьтанд орсон бөгөөд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан ²	Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьтанд орсон 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо	ХДХВ-ийн халдвартай хүнд хандах хандлагын 4 асуултад бүрддэг нь эсвэл хариулт өгсөн эрэгтэйчүүдийн хувь	ДОХ-ын талаар сонсож, уншиж байсан 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	21.0	14.4	54.6	26.4	64.9	90	22.2	59	8.0	72
Насны бүлэг										
15-19	(17.7)	(16.9)	(47.6)	(11.6)	(36.5)	49	(*)	18	(9.5)	39
20-24	(24.8)	(11.6)	(62.7)	(43.6)	(98.0)	42	(21.1)	41	(6.3)	33
Гэрлэлтийн байдал										
Гэрлэж байсан	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	19	(*)	19	(*)	13
Огт гэрлэж байгаагүй	19.2	12.0	51.7	27.3	55.8	72	(26.8)	40	8.4	59
Боловсрол										
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	2	(*)	1	-	0
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	1	(*)	1	-	0
Суурь	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	22	(*)	4	(*)	16
Бүрэн дунд	(23.3)	(10.8)	(61.1)	(35.6)	(71.4)	41	(26.9)	29	(10.3)	40
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	18	(*)	17	(*)	11
Дээд	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7	(*)	7	(*)	4
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	9	(*)	7	(*)	4
Дунджаас доогуур	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	11	(*)	6	(*)	9
Дундаж	(13.8)	(18.1)	(62.9)	(36.0)	(77.3)	25	(*)	20	(*)	22
Дунджаас дээгүүр	(17.3)	(14.4)	(60.5)	(24.2)	(51.0)	28	(*)	14	(*)	24
Дээгүүр	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17	(*)	12	(*)	14
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*										
Халх	25.2	15.3	63.5	32.3	68.1	68	(26.5)	46	6.9	55
Бусад	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21	(*)	11	(*)	16

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 9.1; МХЗ-ын үзүүлэлт 6.3 - ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх талаарх залуу эрэгтэйчүүдийн мэдлэг^(M)

² ХХС-ны үзүүлэлт 9.6 - Сүүлийн 12 сарын хугацаанд бэлгэнд орсон бөгөөд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан залуу эрэгтэйчүүд^(M)

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагдаагүй 1, 1, 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

БҮЛЭГ XIII

Олон нийтийн
мэдээллийн хэрэгслийн
хүртээмж, мэдээлэл
харилцаа технологийн
хэрэглээ

Энэ удаагийн “Хүүхэд хөгжил-2016” судалгаагаар 15-49 насны эмэгтэйчүүд, 15-49 насны эрэгтэйчүүдээс сонин сэтгүүл, радио, телевизийн хүртээмжийн талаар мэдээлэл цуглуулсан бол 15-24 настай хүмүүсээс компьютер, интернетийн хэрэглээний талаарх мэдээллийг цуглуулсан бөгөөд дараах үзүүлэлтүүдийг тооцсон:

- Сонин сэтгүүл уншиж, радио сонсож, телевиз үздэг эсэх
- Компьютер хэрэглэж үзсэн болон сүүлийн үед хэрэглэсэн эсэх
- Интернет хэрэглэж үзсэн болон сүүлийн үед хэрэглэсэн эсэх

Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ, хүртээмж

Долоо хоногт наад зах нь нэг удаа сонин, сэтгүүл уншсан, радио, FM сонссон, телевиз үзсэн эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн хувийг Хүснэгт МТ.1 болон МТ.1М-д харуулав.

Налайх дүүргийн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 53.9 хувь, эрэгтэйчүүдийн 47.5 хувь нь долоо хоногт наад зах нь нэг удаа сонин уншдаг байхад эмэгтэйчүүдийн 20.8 хувь, эрэгтэйчүүдийн 32.9 хувь нь радио, FM сонсдог байв. Эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн 95.0 орчим хувь нь долоо хоногт наад зах нь нэг удаа телевиз үздэг байна. Нийт эмэгтэйчүүдийн 2.5 хувь, эрэгтэйчүүдийн 1.8 хувь нь дээрх 3 төрлийн мэдээллийн хэрэгслийн алийг нь ч хэрэглэдэггүй байхад эмэгтэйчүүдийн 18.1 хувь, эрэгтэйчүүдийн 15.5 хувь нь гурвууланг нь долоо хоногт наад зах нь нэг удаа хэрэглэдэг байна.

Дээрх 3 төрлийн мэдээллийн хэрэгслийг төрөл тус бүрээр мөн гурвууланг нь долоо хоногт наад зах нь нэг удаа хэрэглэдэг иргэдийг насны бүлгээр авч үзвэл эмэгтэйчүүдийн хувьд насны бүлгээр бага зэрэг ялгаатай (13.1-18.1 хувь) байна.

Долоо хоногт наад зах нь нэг удаа гурван төрлийн мэдээллийн хэрэгслийг хэрэглэдэг эрэгтэйчүүдийн хувь 7.6-32.6 хувийн хооронд байна. 45-49 насны эрэгтэйчүүдийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ бүх насны эмэгтэйчүүд болон залуу эрэгтэйчүүдтэй харьцуулахад хамгийн өндөр буюу 32.6 хувьтай байна.

Хүн амын аж байдлын түвшин дээшлэх тутам сонин уншдаг эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн хувь нэмэгдэж байгаа нь Хүснэгт МТ.1, МТ.1М-ээс харагдаж байна. Тухайлбал, доогуур аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн 43.2 хувь (эрэгтэйчүүдийн 38.1 хувь) нь сонин уншдаг байхад энэ үзүүлэлт дээгүүр аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн хувьд 67.0 хувь (эрэгтэйчүүдийн хувьд 49.7 хувь) байна.

Хүснэгт МТ.1: Эмэгтэйчүүдийн олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ

Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгсэл хэрэглэдэг 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, 7 хоногт суурилснаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15-49 эмэгтэйчүүдийн хувь:						
	7 хоногт наад зах нь 1 удаа сонин уншдаг	7 хоногт наад зах нь 1 удаа радио сонсдог	7 хоногт наад зах нь 1 удаа телевиз үздэг	7 хоногт наад зах нь 1 удаа 3 мэдээллийн хэрэгслийг хэрэглэдэг ¹	7 хоногт наад зах нь 1 удаа ямар нэг мэдээллийн хэрэгслийг хэрэглэдэг	7 хоногт 1 удаа ч мэдээллийн хэрэгсэл хэрэглэдэггүй	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	53.9	20.8	95.8	15.5	97.5	2.5	758
Насны бүлэг							
15-19	57.9	21.3	94.8	14.9	97.6	2.4	123
20-24	50.4	16.3	95.0	13.1	96.3	3.7	94
25-29	53.8	22.9	95.1	16.3	96.4	3.6	114
30-34	50.1	23.0	97.0	18.1	98.9	1.1	116
35-39	49.2	22.5	95.2	14.8	98.3	1.7	121
40-44	60.6	20.1	97.4	15.6	98.2	1.8	107
45-49	55.9	17.5	96.2	14.8	96.2	3.8	82
Хороо							
1-р хороо	59.1	29.9	92.3	25.6	94.7	5.3	135
2-р хороо	59.9	19.2	95.2	13.4	97.7	2.3	169
3-р хороо	37.8	15.2	95.6	10.8	95.6	4.4	134
4-р хороо	57.8	23.1	98.8	17.6	99.4	.6	170
5-р хороо	70.3	17.6	97.8	13.4	100.0	0.0	52
6-р хороо	34.7	16.8	96.5	10.2	96.5	3.5	36
7-р хороо	47.8	16.0	95.3	7.8	100.0	0.0	62
Боловсрол							
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
Суурь	49.0	17.0	98.0	13.6	98.0	2.0	149
Бүрэн дунд	52.3	24.0	94.1	18.4	96.6	3.4	254
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	52.8	22.1	97.4	14.4	98.4	1.6	117
Дээд	64.2	19.1	95.4	15.3	98.0	2.0	210
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	43.2	24.9	94.9	19.1	96.0	4.0	149
Дунджаас доогуур	49.4	20.3	97.2	15.2	97.9	2.1	159
Дундаж	52.7	16.4	96.3	11.8	96.8	3.2	146
Дунджаас дээгүүр	58.0	26.2	96.7	18.8	99.3	0.7	166
Дээгүүр	67.0	15.1	93.5	11.7	97.2	2.8	138
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*							
Халх	53.4	20.1	94.5	14.6	96.9	3.1	538
Бусад	55.2	22.6	98.9	17.7	98.9	1.1	218

1 ХХС-ны үзүүлэлт 10.1 - Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт МТ.1М: Эрэгтэйчүүдийн олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ

Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгсэл хэрэглэдэг 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, 7 хоногт суурилснаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эрэгтэйчүүдийн хувь:						15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
	7 хоногт наад зах нь 1 удаа сонин уншдаг	7 хоногт наад зах нь 1 удаа радио сонсдог	7 хоногт наад зах нь 1 удаа телевиз үздэг	7 хоногт наад зах нь 1 удаа 3 мэдээллийн хэрэгслийг хэрэглэдэг ¹	7 хоногт наад зах нь 1 удаа ямар нэг мэдээллийн хэрэгслийг хэрэглэдэг	7 хоногт 1 удаа ч мэдээллийн хэрэгсэл хэрэглэдэггүй	
Бүгд	47.5	32.9	95.7	18.1	98.2	1.8	296
Насны бүлэг							
15-19	(57.5)	(24.8)	(95.5)	(11.6)	(97.8)	(2.2)	49
20-24	(50.4)	(32.8)	(92.9)	(24.4)	(100.0)	(0.0)	42
25-29	(41.3)	(32.9)	(99.1)	(15.8)	(100.0)	(0.0)	42
30-34	(29.2)	(42.2)	(89.9)	(18.3)	(95.6)	(4.4)	48
35-39	(54.2)	(25.3)	(100.0)	(7.6)	(100.0)	(0.0)	39
40-44	(50.6)	(24.7)	(94.3)	(18.6)	(94.3)	(5.7)	40
45-49	(51.9)	(48.7)	(100.0)	(32.6)	(100.0)	(0.0)	36
Хороо							
1-р хороо	(52.9)	(19.7)	(98.0)	(13.2)	(98.0)	(2.0)	43
2-р хороо	35.6	37.6	97.3	20.3	98.7	1.3	63
3-р хороо	(37.5)	(48.8)	(95.7)	(21.3)	(97.8)	(2.2)	57
4-р хороо	64.3	27.6	97.1	20.5	98.6	1.4	72
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	19
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	14
7-р хороо	(34.9)	(36.5)	(89.2)	(5.5)	(100.0)	(0.0)	27
Боловсрол							
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	15
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17
Суурь	43.2	25.7	92.8	13.2	94.5	5.5	66
Бүрэн дунд	51.2	30.3	99.3	12.9	100.0	0.0	88
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	51.6	41.0	93.5	27.4	97.5	2.5	75
Дээд	(60.9)	(36.7)	(97.5)	(27.1)	(100.0)	(0.0)	36
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	(38.1)	(28.6)	(90.2)	(15.0)	(95.3)	(4.7)	50
Дунджаас доогуур	(27.3)	(24.3)	(100.0)	(9.8)	(100.0)	(0.0)	43
Дундаж	54.9	44.3	97.3	22.8	100.0	0.0	74
Дунджаас дээгүүр	56.6	28.8	95.1	18.3	96.0	4.0	76
Дээгүүр	49.7	33.8	96.1	20.9	100.0	0.0	52
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*							
Халх	46.8	34.6	95.3	18.6	98.3	1.7	212
Бусад	48.6	28.8	96.9	17.1	97.8	2.2	83

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 10.1 - Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Мэдээлэл, харилцаа, холбооны технологийн хэрэглээ

Судалгаанд хамрагдсан 15-49 насны нийт эмэгтэйчүүд, 15-49 насны нийт эрэгтэйчүүдээс компьютер болон интернетийн хэрэглээний талаарх асуултыг асуусан боловч үзүүлэлтүүдийг 15-24 насны залуучуудын хувьд тооцсон.

15-24 насны эмэгтэйчүүдийн 94.2 хувь, эрэгтэйчүүдийн 95.7 хувь нь компьютер хэрэглэж үзсэн, эмэгтэйчүүдийн 82.9 хувь, эрэгтэйчүүдийн 93.2 хувь нь сүүлийн 1 жилийн хугацаанд компьютер хэрэглэсэн бол эмэгтэйчүүдийн 68.4 хувь, эрэгтэйчүүдийн 75.5 хувь нь сүүлийн 1 сарын хугацаанд долоо хоног бүр компьютер хэрэглэжээ. Харин интернетийн хэрэглээний хувьд 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн 94.7 хувь, эрэгтэйчүүдийн 97.6 хувь нь интернет хэрэглэж үзсэн бөгөөд эмэгтэйчүүдийн 89.7 хувь, эрэгтэйчүүдийн 97.6 хувь нь сүүлийн 1 жилийн хугацаанд интернет хэрэглэсэн байна. Залуу эрэгтэйчүүдийн компьютер, интернетийн хэрэглээ эмэгтэйчүүдийнхээс бага зэрэг өндөр байна. Залуу эмэгтэйчүүдийн 83.0 хувь, эрэгтэйчүүдийн 92.1 хувь нь сүүлийн 1 сарын хугацаанд долоо хоног бүр интернет хэрэглэсэн байна.

15-19 насны эмэгтэйчүүд болон эрэгтэйчүүдийн сүүлийн 1 жилийн хугацааны компьютер болон интернетийн хэрэглээг 20-24 насныхантай харьцуулахад бага зэрэг өндөр байгаа нь Хүснэгт МТ.2 болон МТ.2М-ээс харагдаж байна.

Компьютер болон интернетийн хэрэглээний түвшин нь тухайн хувь хүний боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлаас хамааран дээшлэх хандлагатай байна.

Хүснэгт МТ.2: Залуу эмэгтэйчүүдийн компьютер болон интернетийн хэрэглээ

Компьютер болон интернет хэрэглэж үзсэн, судалгааны өмнөх 12 сард, судалгааны өмнөх 1 сард, 7 хоногт наад зах нь нэг удаа компьютер болон интернет хэрэглэсэн 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь ¹						
	Компьютер хэрэглэж үзсэн	Сүүлийн 12 сард компьютер хэрэглэсэн ¹	Сүүлийн 1 сарын хугацаанд долоо хоногт наад зах нь 1 удаа компьютер хэрэглэсэн	Интернет хэрэглэж үзсэн	Сүүлийн 12 сард интернет хэрэглэсэн ²	Сүүлийн 1 сарын хугацаанд долоо хоногт наад зах нь 1 удаа интернет хэрэглэсэн	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	94.2	82.9	68.4	94.7	89.7	83.0	217
Насны бүлэг							
15-19	95.2	81.4	69.2	95.1	89.0	85.8	123
20-24	92.9	85.0	67.4	94.2	90.6	79.3	94
Хороо							
1-р хороо	(92.1)	(78.8)	(59.9)	(88.6)	(78.2)	(67.3)	47
2-р хороо	(97.3)	(95.2)	(80.1)	(100.0)	(100.0)	(95.7)	41
3-р хороо	(90.5)	(75.8)	(61.6)	(90.5)	(85.6)	(78.6)	50
4-р хороо	(95.3)	(79.2)	(70.1)	(97.9)	(91.1)	(82.0)	46
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	9
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	2
7-р хороо	(96.3)	(89.6)	(76.1)	(98.2)	(96.3)	(96.3)	22
Боловсрол							
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	3
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	10
Суурь	94.6	82.6	68.5	95.0	90.0	88.5	66
Бүрэн дунд	95.8	87.7	76.1	97.8	93.8	85.1	78
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	24
Дээд	(100.0)	(100.0)	(86.9)	(100.0)	(100.0)	(93.6)	36
Өрхийн аж байдлын түвшин							
Доогуур	(83.5)	(62.2)	(48.1)	(83.3)	(70.3)	(63.7)	36
Дунджаас доогуур	89.6	70.7	59.6	91.7	83.3	76.1	54
Дундаж	(97.4)	(89.7)	(69.1)	(97.4)	(93.1)	(82.1)	41
Дунджаас дээгүүр	100.0	95.5	81.5	100.0	100.0	96.1	55
Дээгүүр	(100.0)	(96.4)	(82.2)	(100.0)	(100.0)	(94.4)	31
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*							
Халх	94.5	84.6	69.3	94.1	89.8	84.1	143
Бусад	93.6	80.9	67.6	95.8	89.3	80.5	73

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 10.2 - Компьютерийн хэрэглээ

² ХХС-ны үзүүлэлт 10.3 - Интернетийн хэрэглээ

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа¹ нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт МТ.2М: Залуу эрэгтэйчүүдийн компьютер болон интернетийн хэрэглээ

Компьютер болон интернет хэрэглэж үзсэн, судалгааны өмнөх 12 сард, судалгааны өмнөх 1 сард, 7 хоногт наад зах нь нэг удаа компьютер болон интернет хэрэглэсэн 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

15-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувь:						
Компьютер хэрэглэж үзсэн	Сүүлийн 12 сард компьютер хэрэглэсэн ¹	Сүүлийн 1 сарын хугацаанд долоо хоногт наад зах нь 1 удаа компьютер хэрэглэсэн	Интернет хэрэглэж үзсэн	Сүүлийн 12 сард интернет хэрэглэсэн ²	Сүүлийн 1 сарын хугацаанд долоо хоногт наад зах нь 1 удаа интернет хэрэглэсэн	15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
95.7	93.2	75.5	97.6	97.6	92.1	90

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 10.2 - Компьютерийн хэрэглээ

² ХХС-ны үзүүлэлт 10.3 - Интернетийн хэрэглээ

БҮЛЭГ XIV

**Амьдралын сэтгэл
ханамж**

Хүмүүсийн орлого, эрүүл мэнд, амьдарч буй орчин зэрэг нь бодит байдал дээр ямар байгаагаас үл хамааран эдгээр зүйлд хэр сэтгэл ханамжтай байгаа нь тэдний амьдралд чухал нөлөө үзүүлдэг талаар судалгаанууд байдаг¹.

“Хүүхэд хөгжил 2016” судалгаанд 15-24 насны эмэгтэйчүүд, 15-24 насны эрэгтэйчүүдээс гэрлэлт, найз нөхөрлөл, сургууль, ажил, орлого, амьдарч буй орчиндоо хэр сэтгэл хангалуун байдаг талаар асуусан. Амьдралын сэтгэл ханамжийг хувь хүний амьдралын сайн сайхан байдлыг хүлээж байгаа түвшнээр тооцсон. Залуучуудын амьдралынхаа зарим зүйлд хэр сэтгэл хангалуун байгаа талаарх ойлголт нь тэдний амьдралын ялгаатай дүр зургийг олж авахад туслах юм.

Амьдралдаа сэтгэл хангалуун байх болон аз жаргалтай байх гэдэг нь хоорондоо ялгаатай юм. Судалгаанд хамрагдсан эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдээс амьдралын сэтгэл ханамж, өөрийгөө аз жаргалтай гэж үздэг эсэх болон амьдралаа өөдрөг харж байгаа эсэх талаар энгийн хэдэн асуултыг асуусан. Аз жаргал нь тухайн үеийн нөхцөл байдал тухайлбал, цаг агаар эсвэл гэр бүлд учирсан уй гашуу зэрэг олон хүчин зүйлээс хамаарч төрөх богино хугацааны сэтгэл зүйн мэдрэмж юм. Хувь хүний ажил, орлого, гэр бүлийн амьдрал, найз нөхөд болон бусад зүйл нь хангалттай байгаа боловч тухайн хүн аз жаргалгүй байж болно.

Судалгаанд хамрагдаж ярилцлага өгч байгаа хүнээс аз жаргал болон амьдралын сэтгэл ханамжийн талаарх асуултын хариултыг авахдаа хариултад нь тус болох “Сэтгэж ханамж маш өндөр”, “Сэтгэл ханамж өндөр”, “Сэтгэл ханамж дундаж”, “Сэтгэл ханамж дунджаас доогуур”, “Огт хангалуун бус” гэсэн инээмсэглэлийн (инээмсэглээгүй) зурагтай картыг үзүүлсэн (Асуулгын хуудсыг Хавсралт F-ээс харна уу). Аз жаргалтай эсэхийг тодорхойлохдоо “Огт аз жаргалгүй”-ээс “Маш их аз жаргалтай” гэсэн түвшинд тохирох мөн ижил аргыг ашигласан.

Хүснэгт SW.1 болон SW.1M-д 15-24 насны эрэгтэйчүүд болон эмэгтэйчүүдийн амьдралынхаа тодорхой зүйлүүдэд хэр зэрэг сэтгэл ханамжтай байгааг үзүүлсэн.

Залуу эмэгтэйчүүд өөрийнхөө харагдаж буй байдалд (92.8 хувь), гэр бүлийн амьдрал (91.3 хувь), сургуульдаа (90.6 хувь) маш их эсвэл зарим талаар сэтгэл ханамж өндөр байдаг гэж хариулжээ. Залуу эрэгтэйчүүдийн хувьд гэр бүлийн амьдралдаа (96.5 хувь), өөрийн харагдаж буй байдалдаа (91.4 хувь), сургуульдаа (91.0 хувь) маш их эсвэл зарим талаар сэтгэл хангалуун байдаг байна.

Хэдийгээр эмэгтэйчүүдийн 23.7 хувь, эрэгтэйчүүдийн 39.8 хувь нь орлого олдог гэсэн боловч эмэгтэйчүүдийн 71.1 хувь, эрэгтэйчүүдийн 74.7 хувь нь өөрийн орлогодоо маш их эсвэл зарим талаар сэтгэл ханамжтай байдаг гэжээ.

Хүснэгт SW.2-т 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн, хүснэгт SW.2M-т эрэгтэйчүүдийн амьдралын сэтгэл ханамжийг харууллаа. ‘Амьдралын сэтгэл ханамж’ гэдгийг орлогын талаарх асуултаас бусад асуултуудад маш их эсвэл зарим талаар сэтгэл хангалуун гэж хариулсан хариултад үндэслэн өөрийнхөө амьдралд ерөнхийдөө сэтгэл хангалуун байгаагаар тодорхойлсон.

15-24 насны эмэгтэйчүүдийн 91.0 хувь, эрэгтэйчүүдийн 94.5 хувь нь амьдралдаа сэтгэл хангалуун байдаг гэж хариулжээ.

¹ OECD. 2013.OECD Амьдралын сайн сайхан байдлыг хэмжих гары авлага. OECD. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264191655-en>

Эмэгтэйчүүдийн амьдралын сэтгэл ханамжийг гэрлэлтийн байдлаар авч үзэхэд гэрлэсэн/хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн 95.5 хувь нь амьдралдаа сэтгэл хангалуун байдаг гэсэн байхад энэ үзүүлэлт гэрлэж байгаагүй эмэгтэйчүүдийн хувьд арай доогуур буюу 89.8 хувьтай байна.

Амьдралын сэтгэл ханамжийн дундаж оноог энэ талаарх асуултын хариултуудын арифметик дунджаар тооцож гаргадаг. Оноо бага байх нь илүү их сэтгэл ханамжтай байдлыг илэрхийлнэ. Хүснэгт SW.2-оос харахад амьдралын сэтгэл ханамжийн дундаж оноо 15-24 насны залуу эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн хувьд адилхан 1.4 байна. Өрхийн аж байдлаар авч үзвэл чинээлэг өрхүүдийн оноо доогуур байгаа нь амьдралдаа илүү сэтгэл ханамжтай байдаг хандлагатай байна.

Мөн хүснэгтээс харахад (SW.2) 15-24 насны залуу эмэгтэйчүүдийн 91.6 хувь нь өөрийгөө маш их эсвэл зарим талаар аз жаргалтай гэж үзжээ. Харин 15-24 насны залуу эрэгтэйчүүдийн 90.6 хувь нь амьдралдаа сэтгэл хангалуун байгааг Хүснэгт SW.2М-оос харж болно.

Хүснэгт SW.3-д амьдралаа өөдрөгөөр хардаг эмэгтэйчүүдийн хувийг үзүүлээ. 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн 62.4 хувь нь өөрийнхөө амьдралыг сүүлийн нэг жилд сайжирсан, ирэх нэг жилд сайжирна гэсэн бодолтой байдаг гэжээ.

Амьдралаа өөдрөгөөр харж байгаа залуу эмэгтэйчүүдийн хувь өрхийн аж байдлаар ялгаатай байна. Ядуу өрхийн эмэгтэйчүүдийн 52.6 хувь нь сүүлийн нэг жилд амьдрал нь сайжирсан бөгөөд ирэх нэг жилд амьдрал нь илүү сайжирна гэж боддог байхад чинээлэг өрхийн эмэгтэйчүүдийн 79.7 хувь ингэж боддог байна.

Энэ үзүүлэлтийг эрэгтэйчүүдийн хувьд Хүснэгт SW.3М-ээс харж болох бөгөөд 15-24 насны залуу эрэгтэйчүүдийн 69.2 хувь нь амьдралаа өөдрөгөөр харж байгаа нь эмэгтэйчүүдийнхээс бага зэрэг өндөр байна. Эрэгтэйчүүдийг насны бүлгээр авч үзвэл 15-19 насны өсвөр насны хөвгүүдийн 58.9 хувь нь, 20-24 насны залуучуудын 81.3 хувь нь сүүлийн нэг жилд амьдралаа сайжирсан, ирэх нэг жилд амьдралаа сайжирна гэсэн итгэлтэй байгаа нь харагдлаа. Сүүлийн нэг жилд амьдралаа сайжирсан, ирэх нэг жилд амьдралаа сайжирна гэсэн итгэлтэй байгаа залуучуудын хувийг гаргахдаа сүүлийн нэг жилд амьдралаа сайжирсан гэж үзэж байгаа залуучуудын хувь болон ирэх нэг жилд өөрийнхөө амьдралыг сайжирна гэсэн итгэлтэй байгаа залуучуудын хувь гэсэн хоёр үзүүлэлтийг нэгтгэж гаргасан. Уг үзүүлэлтийг задлан авч үзвэл 15-24 насны залуу эмэгтэйчүүдийн 63.3, эрэгтэйчүүдийн 70.1 хувь нь судалгаанаас өмнөх нэг жилийн хугацаанд амьдралаа сайжирсан гэж хариулсан байна. Харин залуу эмэгтэйчүүдийн 95.1 хувь, залуу эрэгтэйчүүдийн 96.9 хувь нь ирэх нэг жилд амьдралаа сайжирна гэсэн итгэлтэй байгаа нь залуучууд ирээдүйдээ итгэлтэй байгааг харуулж байна.

Хүснэгт SW.1: Амьдралын сэтгэл ханамжийн үзүүлэлт (эмэгтэй)

Сонгосон үзүүлэлтэд сэтгэл ханамж маш өндөр эсвэл зарим талаараа сэтгэл хангалуун хариулсан 15-24 насны эмэгтгэйдүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15-24 насны эмэгтгэйдүүдийн хувь:															
	Гэр бүлийн амьдрал	Найз нөхөрлөл	Эрүүл мэнд	Амьдралч буй орчин	Эргэн тойрчны хүмүүсийн хандлага	Өөрийнхөө харгалцаж буй байдал	Сургуульд суралт	Ажил эрхэлдэг	Орлоготой	15-24 насны эмэгтгэйдүүдийн хувь:	Өөрийн гэгсэн Орлоготой 15-24 насны эмэгтгэйдүүдийн хувь					
Бүгд	91.3	88.3	88.4	85.2	80.3	92.8	63.8	18.7	23.7	217	90.6	138	(89.5)	41	71.1	51
Нас																
15-19	92.0	87.8	91.8	85.9	77.2	93.6	84.3	6.0	9.8	123	89.4	103	(*)	7	(*)	12
20-24	90.3	88.9	84.0	84.4	84.3	91.8	37.1	35.3	41.8	94	(94.2)	35	(87.2)	33	(66.7)	39
Хороо																
1-р хороо	(96.5)	(92.6)	(93.9)	(79.6)	(91.8)	(90.2)	(58.2)	(18.8)	(20.5)	47	(85.5)	27	(*)	9	(*)	10
2-р хороо	(87.7)	(89.4)	(84.8)	(86.2)	(84.7)	(91.7)	(83.4)	(19.0)	(21.3)	41	(91.5)	34	(*)	8	(*)	9
3-р хороо	(85.3)	(75.8)	(88.3)	(80.6)	(66.3)	(97.6)	(56.5)	(19.2)	(16.8)	50	(*)	28	(*)	10	(*)	8
4-р хороо	(93.2)	(100.0)	(86.0)	(95.3)	(85.9)	(91.1)	(58.9)	(15.6)	(35.6)	46	(96.2)	27	(*)	7	(*)	16
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	9	(*)	6	(*)	1	(*)	2
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	2	na	0	na	0	na	0
7-р хороо	(97.0)	(95.2)	(92.8)	(87.6)	(82.4)	(94.7)	(73.6)	(28.1)	(28.1)	22	(*)	16	(*)	6	(*)	6
Гэрлэлтийн байдал																
Гэрлэсэн/хамтран амьдрагчтай	(91.8)	(78.5)	(91.5)	(89.8)	(82.8)	(89.1)	(18.1)	(26.5)	(39.9)	46	(*)	8	(*)	12	(*)	18
Огт гэрлэж байгаагүй	91.2	90.9	87.6	84.0	79.6	93.8	76.1	16.6	19.3	171	90.7	130	(85.0)	28	(61.1)	33
Боловсрол																
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	3	na	0	na	0	na	0
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	10	(*)	7	na	0	na	0
Суурь	90.5	88.7	89.5	79.2	85.6	93.6	91.1	6.1	10.9	66	88.8	61	(*)	4	(*)	7
Бүрэн дунд	91.7	87.3	88.9	88.5	80.7	93.2	83.1	12.6	15.6	78	90.4	65	(*)	10	(*)	12
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	24	na	0	(*)	7	(*)	13
Өрхийн аж байдлын түвшин	(89.8)	(96.6)	(76.1)	(79.0)	(74.7)	(89.2)	(14.6)	(53.7)	(52.5)	36	(*)	5	(*)	19	(*)	19
Доогуур	(96.6)	(94.1)	(88.8)	(92.2)	(86.1)	(91.1)	(48.6)	(16.4)	(19.2)	36	(*)	17	(*)	6	(*)	7
Дунджаас доогуур	83.5	89.8	92.4	69.2	75.5	90.6	60.1	21.0	29.6	54	(90.8)	32	(*)	11	(*)	16
Дундаж	(93.4)	(79.4)	(81.7)	(82.3)	(78.4)	(95.1)	(64.0)	(18.6)	(15.1)	41	(92.4)	26	(*)	8	(*)	6
Дунджаас дээгүүр	95.0	91.9	91.1	96.9	82.3	94.9	70.0	19.1	27.2	55	(86.9)	39	(*)	11	(*)	15
Дээгүүр	(89.4)	(84.3)	(85.3)	(88.3)	(80.5)	(91.9)	(76.3)	(16.8)	(23.3)	31	(92.3)	24	(*)	5	(*)	7
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*																
Халх	93.4	87.6	90.7	87.7	84.8	93.7	63.6	16.7	20.2	143	92.3	91	(94.9)	24	(70.9)	29
Бусад	87.1	89.6	83.8	80.2	71.0	90.9	65.0	22.9	30.9	73	(87.4)	47	(*)	17	(*)	22

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь харуулагдаагүй 1, 0, 0 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг тус тус харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт SW.1М: Амьдралын сэтгэл ханамжийн үзүүлэлт (эрэгтэй)

Сонгосон үзүүлэлтэд сэтгэл ханамж маш өндөр эсвэл зарим талаараа сэтгэл хангалуун хариулсан 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Сэтгэл ханамж маш өндөр эсвэл зарим талаараа сэтгэл хангалуун гэж хариулсан 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувь:		15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо		Сургульдаа сэтгэл ханамж маш өндөр, зарим талаар эрэгтэйчүүдийн тоо		Ажилдаа сэтгэл ханамж маш өндөр, зарим талаар эрэгтэйчүүдийн тоо		Ажил эрхлэж байгаа 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо		Өөрийнхөө орлогд сэтгэл хангалуун байгаа 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо		Өөрийн гэсэн орлоготой 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо			
	Гэр бүлийн амьдрал	Найз нөхөрлөл	Эрүүл мэнд	Амьдарч буй орчин хандлага	Өөрийнхөө харгаж буй байдалд	Сургульда сурдаг	Ажил эрхэлдэг	Орлоготой	Сургульдаа сэтгэл ханамж маш өндөр, зарим талаар эрэгтэйчүүдийн тоо	Ажилдаа сэтгэл ханамж маш өндөр, зарим талаар эрэгтэйчүүдийн тоо	Ажил эрхлэж байгаа 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо	Өөрийнхөө орлогд сэтгэл хангалуун байгаа 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо	Өөрийн гэсэн орлоготой 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо			
Бүгд	96.5	89.5	77.6	88.2	81.5	91.4	56.9	27.8	39.8	90	91.0	51	25	(74.7)	36	
Нас																
15-19	(98.3)	(87.8)	(81.0)	(91.6)	(80.6)	(94.9)	(79.6)	(8.1)	(19.5)	49	(97.8)	39	4	(*)	9	
20-24	(94.5)	(91.4)	(73.7)	(84.3)	(82.5)	(87.2)	(30.4)	(50.8)	(63.3)	42	(*)	13	21	(69.9)	26	

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт SW.2: Амьдралын сэтгэл ханамж, аз жаргал (эмэгтэй)

Амьдралдаа сэтгэл ханамж маш өндөр, зарим талаар хангалуун, амьдралаа маш их аз жаргалтай, зарим талаар аз жаргалтай гэж үнэлсэн 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, амьдралын сэтгэл ханамжийн дундаж оноо, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Амьдралдаа сэтгэл хангалуун эмэгтэйчүүдийн хувь ¹	Амьдралын сэтгэл ханамжийн дундаж оноо	Маш их аз жаргалтай, зарим талаараа аз жаргалтай эмэгтэйчүүдийн хувь ²	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	91.0	1.4	91.6	217
Нас				
15-19	90.0	1.4	91.3	123
20-24	92.4	1.4	92.1	94
Хороо				
1-р хороо	(95.2)	(1.5)	(93.2)	47
2-р хороо	(91.3)	(1.3)	(93.1)	41
3-р хороо	(80.6)	(1.6)	(90.2)	50
4-р хороо	(97.4)	(1.2)	(93.2)	46
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	9
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	2
7-р хороо	(92.8)	(1.2)	(91.7)	22
Гэрлэлтийн байдал				
Гэрлэсэн/хамтран амьдрагчтай	(95.5)	(1.3)	(90.3)	46
Огт гэрлэж байгаагүй	89.8	1.4	92.0	171
Боловсрол				
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	3
Бага	(*)	(*)	(*)	10
Суурь	88.1	1.4	90.1	66
Бүрэн дунд	95.1	1.3	90.6	78
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	(*)	24
Дээд	(88.8)	(1.4)	(88.1)	36
Өрхийн аж байдлын түвшин				
Доогуур	(100.0)	(1.4)	(97.4)	36
Дунджаас доогуур	86.6	1.5	82.8	54
Дундаж	(81.6)	(1.6)	(98.0)	41
Дунджаас дээгүүр	97.0	1.2	90.7	55
Дээгүүр	(90.2)	(1.3)	(93.4)	31
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*				
Халх	92.0	1.4	93.8	143
Бусад	89.0	1.4	87.2	73

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 11.1 - Амьдралын сэтгэл ханамж

² ХХС-ны үзүүлэлт 11.2 - Аз жаргал

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт SW.2M: Амьдралын сэтгэл ханамж, аз жаргал (эрэгтэй)

Амьдралдаа сэтгэл ханамж маш өндөр, зарим талаар хангалуун, амьдралаа маш их аз жаргалтай, зарим талаар аз жаргалтай гэж үнэлсэн 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, амьдралын сэтгэл ханамжийн дундаж оноо, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Амьдралдаа сэтгэл хангалуун эрэгтэйчүүдийн хувь ¹	Амьдралын сэтгэл ханамжийн дундаж оноо	Маш их аз жаргалтай, зарим талаараа аз жаргалтай эрэгтэйчүүдийн хувь ²	15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	94.5	1.4	90.6	90
Нас				
15-19	(95.8)	(1.4)	(86.6)	49
20-24	(93.0)	(1.5)	(95.3)	42

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 11.1 - Амьдралын сэтгэл ханамж ^[M]

² ХХС-ны үзүүлэлт 11.2 - Аз жаргал ^[M]

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт SW.3: Амьдралаа өөдрөгөөр харж буй байдал (эмэгтэй)

Сүүлийн 1 жилд амьдралаа сайжирсан гэж үзсэн, ирэх 1 жилд амьдралаа сайжирна гэж бодож байгаа 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмэгтэйчүүдийн хувь:			
	Сүүлийн 1 жилд амьдралаа сайжирсан гэж үзсэн	Ирэх 1 жилд амьдралаа сайжирна гэж үзэж байгаа	Сүүлийн 1 жилд амьдралаа сайжирсан, ирэх 1 жилд амьдралаа сайжирна гэж үзсэн ¹	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	63.3	95.1	62.4	217
Нас				
15-19	62.4	93.8	61.5	123
20-24	64.4	96.7	63.5	94
Хороо				
1-р хороо	(36.5)	(91.3)	(36.5)	47
2-р хороо	(73.6)	(97.4)	(73.6)	41
3-р хороо	(58.9)	(92.8)	(56.6)	50
4-р хороо	(76.8)	(100.0)	(76.8)	46
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	9
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	2
7-р хороо	(74.9)	(96.3)	(71.2)	22
Гэрлэлтийн байдал				
Гэрлэсэн/хамтран амьдрагчтай	(63.3)	(97.6)	(63.3)	46
Огт гэрлэж байгаагүй	63.2	94.4	62.1	171
Боловсрол				
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	3
Бага	(*)	(*)	(*)	10
Суурь	64.5	93.3	62.8	66
Бүрэн дунд	65.9	95.9	65.9	78
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(*)	(*)	(*)	24
Дээд	(54.5)	(94.4)	(52.2)	36
Өрхийн аж байдлын түвшин				
Доогуур	(52.6)	(93.6)	(52.6)	36
Дунджаас доогуур	47.1	92.2	47.1	54
Дундаж	(68.5)	(94.2)	(65.7)	41
Дунджаас дээгүүр	72.6	98.5	71.1	55
Дээгүүр	(79.7)	(96.7)	(79.7)	31
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*				
Халх	57.8	93.3	56.4	143
Бусад	73.6	98.4	73.6	73

¹ ХХС-ны үзүүлэлт SW.3- Амьдралаа өөдрөгөөр харж буй байдал

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт SW.3M: Амьдралаа өөдрөгөөр харж буй байдал (эрэгтэй)

Сүүлийн 1 жилд амьдралаа сайжирсан гэж үзсэн, ирэх 1 жилд амьдралаа сайжирна гэж бодож байгаа 15-24 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эрэгтэйчүүдийн хувь:			
	Сүүлийн 1 жилд амьдралаа сайжирсан гэж үзсэн	Ирэх 1 жилд амьдралаа сайжирна гэж үзэж байгаа	Сүүлийн 1 жилд амьдралаа сайжирсан, ирэх 1 жилд амьдралаа сайжирна гэж үзсэн ¹	15-24 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
Бүгд	70.1	96.9	69.2	90
Нас				
15-19	(60.4)	(94.3)	(58.9)	49
20-24	(81.3)	(100.0)	(81.3)	42

¹ ХХС-ны үзүүлэлт SW.3- Амьдралаа өөдрөгөөр харж буй байдал ^[M]

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

БҮЛЭГ XV

**Тамхи, архи,
согтууруулах ундааны
хэрэглээ**

Тамхи гэдэг нь сорох, үнэрлэх, зажлах зорилгоор тамхины түүхий эдийн навчийг бүхлээр болон хэсэгчлэн хийсэн бүтээгдэхүүнийг хэлнэ. Бүгд найрлагандаа хүний оюун сэтгэцэд нөлөөлөх донтуулагч бүтээгдэхүүн болох никотин агуулдаг. Тамхи татах нь үхэлд хүргэх олон төрлийн өвчин үүсгэх эрсдэлийг нэмэгдүүлдэг. Түүнчлэн, зүрх судасны болон амьсгалын замын өвчлөлийг нэмэгдүүлж, уушгины болон бусад төрлийн хорт хавдрын суурь шалтгаан болдог билээ.¹

Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ нь хүний эрүүл мэнд болоод мансуурал, хордолт болон үйлдэрлэлтэй холбоотой нийгмийн олон төрлийн эрсдэлийг бий болгодог. Урт хугацаанд архи, согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэснээр мэдрэл, зүрх судас, элэг зэрэг эрхтэн тогтолцооны өвчин тусахаас гадна нийгэмд эзлэх байр суурь, харилцаанд сөргөөр нөлөөлдөг.² Архи, согтууруулах ундаа хэрэглэснээр осолд өртөх, бэлгийн хүчирхийлэл үйлдэх, өртөх, түүнчлэн, хүүхэдтэй зүй бусаар харьцах зэрэг үйлдэл хийхэд хүргэдэг.³

Бид энэ удаагийн судалгаагаараа 15-49 насны эмэгтэйчүүд болон эрэгтэйчүүдийн тамхи, архи, согтууруулах ундааны хэрэглээний талаарх мэдээллийг цуглуулсан. Уг мэдээллээр дараах үзүүлэлтүүдийг тооцсон. Үүнд:

- Янжуур татаж үзсэн, одоо татдаг болон анх тамхи татсан нас;
- Дүнсэн, навчин зэрэг бусад утаатай тамхи болон утаагүй тамхийг татаж үзсэн, одоо татдаг;
- Янжуур, дүнсэн, навчин зэрэг утаатай тамхи болон утаагүй тамхины эрчимтэй хэрэглээ;
- Архи, согтууруулах ундааг хэрэглэж үзсэн болон анх архи, согтууруулах ундаа уусан нас;
- Архи, согтууруулах ундаа одоо уудаг болон эрчимтэй хэрэглээ.

Тамхины хэрэглээ

Тамхи татаж үзсэн болон одоо тамхи татдаг 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн мэдээллийг Хүснэгт ТА.1-д, харин 15-49 насны эрэгтэйчүүдийнхийг Хүснэгт ТА.1М-д харуулав.

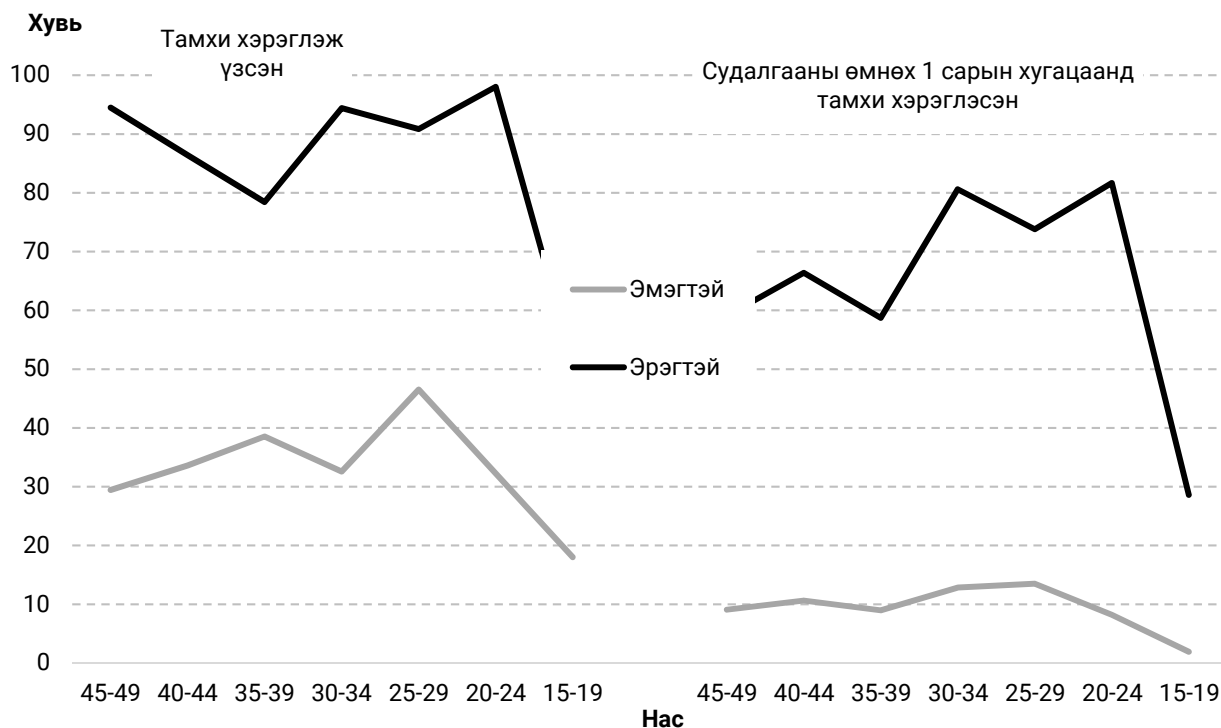
Налайх дүүрэгт эрэгтэйчүүдийн тамхины хэрэглээ эмэгтэйчүүдтэй харьцуулахад илүү их байгаа бөгөөд судалгаанд хамрагдсан 15-49 насны нийт эрэгтэйчүүдийн 84.2 хувь, 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 33.0 хувь нь тамхи татаж үзсэн гэжээ. 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 9.3 хувь, 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн 63.4 хувь нь судалгаанаас өмнөх 1 сарын хугацаанд янжуур, утаатай болон утаагүй төрлийн бусад тамхийг хэрэглэсэн байна. Сүүлийн нэг сард тамхи татсан эмэгтэйчүүдийг насны бүлгээр авч үзвэл 25-34 насны эмэгтэйчүүд хамгийн их буюу энэ насны 8 эмэгтэй тутмын нэг нь тамхи татсан байна. Эрэгтэйчүүдийн хувьд 20-34 насныхан хамгийн их тамхи хэрэглэж байгаа бөгөөд энэ насны 10 эрэгтэй тутмын 7-8 нь тамхи татсан байна.

1 ДЭМБ.<http://www.who.int/topics/tobacco/en/>

2 ДЭМБ.http://www.who.int/topics/alcohol_drinking/en/

3 ДЭМБ.<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs349/en/>

Зураг ТА.1: Тамхи хэрэглэж үзсэн болон одоо хэрэглэж буй хүмүүс, Налайх дүүрэг, 2016 он

Судалгааны өмнөх нэг сард тамхи хэрэглэсэн байдлыг өрхийн аж байдлаар авч үзвэл дээгүүр аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүд тамхи татах нь доогуур аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдээс илүү их байна. Тухайлбал, дээгүүр аж байдалтай эмэгтэйчүүдийн 12.3 хувь нь тамхи хэрэглэсэн байхад доогуур аж байдалтай өрхийн эмэгтэйчүүдийн хувьд 6.8 хувь байна. Энэ хандлага эрэгтэйчүүдийн хувьд эсрэг байгаа нь доогуур аж байдалтай эрэгтэйчүүдийн 75.7 хувь нь тамхи хэрэглэж байхад дээгүүр аж байдалтай эрэгтэйчүүдийн 59.4 хувь нь тамхи хэрэглэж байгаагаас харагдаж байна.

Хүснэгт ТА.1: Эмэгтэйчүүдийн тамхины хэрэглээ

15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, тамхи хэрэглэж байсан байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Тамхи хэрэглэж үзсэн				Судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд тамхи хэрэглэсэн					
	Янжуур болон бусад төрлийн тамхийг огт хэрэглэж үзээгүй	Зөвхөн янжуур	Янжуур болон бусад төрлийн тамхи	Янжуураас бусад төрлийн тамхи	Ямар нэг төрлийн тамхи	Янжуур болон бусад төрлийн тамхи	Янжуураас бусад төрлийн тамхи	Ямар нэг төрлийн тамхи ¹	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
Бүгд	67.0	18.4	5.1	9.6	33.0	8.1	0.1	1.1	9.3	758
Насны бүлэг										
15-19	82.0	9.6	3.1	5.3	18.0	1.1	0.0	0.9	1.9	123
20-24	67.7	25.8	3.0	3.5	32.3	7.0	0.0	1.2	8.2	94
25-29	53.5	26.9	7.2	12.5	46.5	11.4	0.6	1.6	13.5	114
30-34	67.4	18.1	9.4	5.0	32.6	12.8	0.0	0.0	12.8	116
35-39	61.5	22.7	2.8	13.0	38.5	8.1	0.0	0.9	9.0	121
40-44	66.4	10.6	5.8	17.2	33.6	9.7	0.0	1.0	10.6	107
45-49	70.5	15.4	3.8	10.3	29.5	6.3	0.0	2.8	9.1	82
Хороо										
1-р хороо	70.0	18.1	5.3	6.6	30.0	6.3	0.0	0.8	7.1	135
2-р хороо	59.6	16.2	7.9	16.3	40.4	11.1	0.0	2.3	13.4	169
3-р хороо	73.6	21.2	.9	4.3	26.4	5.3	0.0	0.0	5.3	134
4-р хороо	73.3	15.8	1.2	9.7	26.7	5.7	0.0	0.0	5.7	170
5-р хороо	(65.1)	(20.2)	(6.3)	(8.4)	(34.9)	(12.9)	(0.0)	(4.3)	(17.3)	52
6-р хороо	(50.1)	(24.9)	(15.0)	(10.0)	(49.9)	(18.7)	(0.0)	(3.3)	(22.0)	36
7-р хороо	59.7	20.8	9.9	9.6	40.3	5.8	1.0	0.0	6.8	62
Болговсрол										
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	7
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
Суурь	73.5	13.1	3.1	10.3	26.5	6.3	0.0	1.4	7.8	149
Бүрэн дунд	67.0	21.4	4.1	7.5	33.0	9.5	0.0	0.8	10.3	254
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	62.8	22.8	6.1	8.3	37.2	8.2	0.0	0.0	8.2	117
Дээд	61.6	17.8	7.0	13.6	38.4	7.3	0.3	2.0	9.6	210
5 хүртэлх насны хүүхэдтэй өрх										
Хүүхэдтэй	66.1	18.2	4.8	10.9	33.9	6.6	0.0	1.0	7.6	340
Хүүхэдгүй	67.6	18.6	5.3	8.5	32.4	9.3	0.2	1.2	10.6	418
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	74.1	15.0	2.2	8.7	25.9	6.1	0.0	0.7	6.8	149
Дундаас доогуур	69.3	18.2	5.9	6.5	30.7	6.2	0.0	1.4	7.7	159
Дундаж	68.3	18.8	5.7	7.3	31.7	7.2	0.4	0.0	7.6	146
Дундаас дээгүүр	61.7	23.5	3.5	11.3	38.3	11.3	0.0	0.6	11.9	166
Дээгүүр	61.5	15.7	8.4	14.5	38.5	9.4	0.0	2.9	12.3	138
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*										
Халх	62.6	20.5	6.1	10.8	37.4	9.5	0.1	1.4	11.0	538
Бусад	77.4	13.3	2.6	6.7	22.6	4.6	0.0	0.5	5.1	218

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 12.1 - Тамхины хэрэглээ

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулаг даагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт ТА.1М: Эрэгтэйчүүдийн тамхины хэрэглээ

15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, тамхи хэрэглэж байсан байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Янжуур болон бусад төрлийн тамхийг огт хэрэглэж үзээгүй			Тамхи хэрэглэж үзсэн			Судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд тамхи хэрэглэсэн			15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
	Зөвхөн янжуур	Янжуур болон бусад төрлийн тамхи	Янжуураас бусад төрлийн тамхи	Ямар нэг төрлийн тамхи	Зөвхөн янжуур	Янжуур болон бусад төрлийн тамхи	Янжуураас бусад төрлийн тамхи	Ямар нэг төрлийн тамхи ¹		
Бүгд	15.8	32.9	47.6	3.7	84.2	56.4	4.9	2.6	63.8	296
Насны бүлэг										
15-19	(48.7)	(29.8)	(19.2)	(2.2)	(51.3)	(24.4)	(1.7)	(2.5)	(28.6)	49
20-24	(2.0)	(42.3)	(52.8)	(2.9)	(98.0)	(77.5)	(1.6)	(2.6)	(81.7)	42
25-29	(9.2)	(41.4)	(45.5)	(3.9)	(90.8)	(71.4)	(2.4)	(0.0)	(73.8)	42
30-34	(5.6)	(28.7)	(63.5)	(2.1)	(94.4)	(74.8)	(5.8)	(0.0)	(80.6)	48
35-39	(21.6)	(29.9)	(41.2)	(7.3)	(78.4)	(50.8)	(2.7)	(5.2)	(58.7)	39
40-44	(13.6)	(33.4)	(53.0)	(0.0)	(86.4)	(45.8)	(14.9)	(5.7)	(66.4)	40
45-49	(5.5)	(24.6)	(61.7)	(8.2)	(94.5)	(50.6)	(5.9)	(2.5)	(59.1)	36
Хороо										
1-р хороо	(25.9)	(53.9)	(20.2)	(0.0)	(74.1)	(60.8)	(4.8)	(0.0)	(65.5)	43
2-р хороо	11.0	6.7	74.0	8.3	89.0	53.6	5.9	4.1	63.6	63
3-р хороо	(18.5)	(29.3)	(52.2)	(0.0)	(81.5)	(62.9)	(1.9)	(2.2)	(66.9)	57
4-р хороо	18.1	46.7	32.1	3.1	81.9	60.7	2.9	3.1	66.7	72
5-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	19
6-р хороо	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	14
7-р хороо	(7.0)	(33.8)	(55.2)	(4.0)	(93.0)	(50.9)	(2.4)	(0.0)	(53.4)	27
Боловсрол										
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	15
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	17
Сурь	26.4	26.1	45.8	1.6	73.6	41.8	10.7	0.0	52.5	66
Бүрэн дунд	16.1	30.5	50.1	3.3	83.9	58.8	6.3	3.4	68.5	88
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	8.3	46.6	43.7	1.5	91.7	68.3	1.3	1.1	70.6	75
Дээд	(9.1)	(30.5)	(44.5)	(16.0)	(90.9)	(40.8)	(0.0)	(6.2)	(47.0)	36
5 хүртэлх насны хүүхэдтэй өрх										
Хүүхэдтэй	9.5	36.2	47.9	6.3	90.5	60.8	3.7	4.9	69.4	136
Хүүхэдгүй	21.3	30.1	47.3	1.4	78.7	52.6	5.9	0.6	59.1	160
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	(14.6)	(46.1)	(37.2)	(2.0)	(85.4)	(60.9)	(11.7)	(3.0)	(75.7)	50
Дундаас доогуур	(12.7)	(37.3)	(47.5)	(2.5)	(87.3)	(59.6)	(7.1)	(0.0)	(66.7)	43
Дундаж	19.8	36.0	42.7	1.5	80.2	57.6	3.0	4.4	65.0	74
Дундаас дээгүүр	17.0	28.8	50.2	4.0	83.0	52.3	1.4	2.6	56.3	76
Дээгүүр	12.4	18.3	60.6	8.7	87.6	53.5	4.2	1.6	59.4	52
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*										
Халх	12.3	33.3	50.4	4.1	87.7	61.4	4.8	2.0	68.1	212
Бусад	25.2	32.4	39.8	2.6	74.8	43.0	5.3	4.1	52.3	83

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 12.1 - Тамхины хэрэглээ^М

* Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагддаггүй 1 ажилт (жигнээгүй) -ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажилт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажилт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Судалгааны дүнгээр 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн 17.4 хувь, харин 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн 1.5 хувь нь 15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзжээ (Хүснэгт ТА.2 болон ТА.2М).

Эрэгтэйчүүдийн хувьд авч үзвэл 20-24 насны залуучуудын 12.3 хувь нь 15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн байхад 30-34 насны эрэгтэйчүүдийн 26.0 хувь нь 15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзжээ. Эндээс харахад сүүлийн үед эрэгтэйчүүд эрт тамхи татаж үзэх, тамхи татдаг болох нь багасаж байгааг харуулж байна. Хүснэгт ТА.2М-д үзүүлснээр тамхи татдаг эрэгтэйчүүдийн 34.8 хувь нь судалгаанаас өмнөх 1 хоногт 10-19 ширхэг, 28.3 хувь нь 20-иос олон ширхэг тамхи татсан байна. Харин сүүлийн нэг хоногт тамхи татдаг эмэгтэйчүүдийн 57.9 хувь нь 5-аас цөөн ширхэгийг, 7.7 хувь нь 20-иос олон ширхэг тамхи татсан байна.

Хүснэгт ТА.2: Эмэгтэйчүүдийн хамгийн анх тамхи татсан нас болон одоогийн хэрэглээ

15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, тамхи татдаг эмэгтэйчүүдийн хувь, судалгааны өмнөх 24 цагийн хугацаанд татсан тамхины тоогоор, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн эмэгтэйчүүдийн хувь ¹	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Судалгааны өмнөх 24 цагийн хугацаанд татсан тамхины тоо					15-49 насны тамхи татдаг эмэгтэйчүүдийн тоо
			< 5	5-9	10-19	20+	Дүн	
Бүгд	1.5	758	57.9	26.5	7.9	7.7	100.0	62

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 12.2 - 15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн эмэгтэйчүүд

Хүснэгт ТА.2М: Эрэгтэйчүүдийн хамгийн анх тамхи татсан нас болон одоогийн хэрэглээ

15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, тамхи татдаг эрэгтэйчүүдийн хувь, судалгааны өмнөх 24 цагийн хугацаанд татсан тамхины тоогоор, Налайх дүүрэг, 2016 он

	15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн эрэгтэйчүүдийн хувь ¹	15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо	Судалгааны өмнөх 24 цагийн хугацаанд татсан тамхины тоо					Тамхи татдаг эрэгтэйчүүдийн тоо
			< 5	5-9	10-19	20+	Дүн	
Бүгд	17.4	296	16.3	20.5	34.8	28.3	100.0	181
Насны бүлэг								
15-19	(*)	49	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	13
20-24	(12.3)	42	(33.9)	(26.6)	(31.3)	(8.3)	(100.0)	33
25-29	(16.4)	42	(18.9)	(5.3)	(42.3)	(33.4)	(100.0)	31
30-34	(26.0)	48	(9.5)	(28.6)	(31.4)	(30.5)	(100.0)	39
35-39	(*)	39	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
40-44	(*)	40	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	24
45-49	(*)	36	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	20
Боловсрол								
Боловсролгүй	(*)	15	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	12
Бага	(*)	17	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	11
Суурь	(25.7)	66	(11.6)	(21.9)	(38.9)	(27.5)	(100.0)	34
Бүрэн дунд	14.0	88	24.3	23.4	36.4	15.9	100.0	57
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	12.8	75	17.4	16.4	33.8	32.3	100.0	52
Дээд	(*)	36	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	15
5 хүртэлх насны хүүхэдтэй өрх								
Хүүхэдтэй	19.1	136	18.8	17.6	35.9	27.8	100.0	88
Хүүхэдгүй	16.0	160	14.0	23.3	33.8	28.8	100.0	93
Өрхийн аж байдлын түвшин								
Доогуур	(17.0)	50	(17.7)	(18.7)	(24.4)	(39.2)	(100.0)	37
Дундаас доогуур	(16.4)	49	(11.7)	(16.1)	(37.7)	(34.5)	(100.0)	29
Дундаж	12.5	83	15.0	29.0	32.7	23.3	100.0	45
Дундаас дээгүүр	(20.6)	67	(21.3)	(17.7)	(41.6)	(19.4)	(100.0)	41
Дээгүүр	(20.8)	46	(14.4)	(18.2)	(38.7)	(28.7)	(100.0)	30
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*								
Халх	17.6	212	18.3	21.2	33.3	27.2	100.0	140
Бусад	17.2	83	(10.0)	(18.4)	(38.6)	(32.9)	(100.0)	40

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 12.2 - 15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн эрэгтэйчүүд

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1, 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харгалзан харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ

Хүснэгт ТА.3-д 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн, Хүснэгт ТА.3М-д 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн архи, согтууруулах ундааны хэрэглээг харуулав.

Налайх дүүрэгт 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн (50.0 хувь) дунд судалгаанаас өмнөх 1 сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн байдал эмэгтэйчүүдтэй (25.0 хувь) харьцуулахад илүү их байна.

Эмэгтэйчүүдийн 22.3 хувь нь архи огт ууж үзээгүй байхад 1.0 хувь нь 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн гэжээ. Эдгээр үзүүлэлт нь эрэгтэйчүүдийн хувьд харгалзан 13.6 болон 5.0 хувьтай байв. Хүснэгт ТА.3М-ээс харахад залуу эрэгтэйчүүдийн дунд 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи ууж үзэх нь бусад насны эрэгтэйчүүдтэй харьцуулахад их байна. Тухайлбал, 15-24 болон 30-34 насны залуучуудын 6.6-10.7 хувь нь 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн байхад 40-49 насны эрэгтэйчүүд 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа огт ууж үзээгүй гэсэн байна. Эндээс харахад сүүлийн үед хөвгүүд 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзэх нь ихэсч байгааг харуулж байна.

Эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн архи, согтууруулах ундааны хэрэглээг боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлаар авч үзэхэд эмэгтэйчүүдийн боловсролын түвшин, өрхийн аж байдал дээшлэх тутам судалгааны өмнөх нэг сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн эмэгтэйчүүдийн хувь нэмэгдэх хандлагатай байна.

Тухайлбал, суурь боловсролтой эмэгтэйчүүдийн 12.7 хувь, бүрэн дунд болон тусгай мэргэжлийн дунд боловсролтой эмэгтэйчүүдийн 20.4-25.9 хувь нь сүүлийн нэг сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн байхад дээд боловсролтой эмэгтэйчүүдийн 37.7 хувь нь хэрэглэжээ. Түүнчлэн доогуур болон дунджаас доогуур аж байдалтай эмэгтэйчүүдийн 18.4-20.0 хувь нь архи, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн байхад дунджаас дээгүүр болон дээгүүр аж байдалтай эмэгтэйчүүдийн 30.2-34.2 хувь нь хэрэглэсэн байна.

Харин архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ эрэгтэйчүүдийн хувьд боловсролын түвшин, өрхийн аж байдлаас төдийлөн хамаарахгүй байгаа нь харагдлаа.

Хүснэгт ТА.3: Эмэгтэйчүүдийн архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ

15-49 насны архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн эмэгтэйчүүдийн хувь, 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн болон судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундаа уусан эмэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эмэгтэйчүүдийн хувь			15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
	Архи, согтууруулах ундаа огт ууж үзээгүй	15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн ¹	Судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд согтууруулах ундаа уусан ²	
Бүгд	22.3	1.0	25.0	758
Насны бүлэг				
15-19	67.6	6.1	2.6	123
20-24	24.5	0.0	30.3	94
25-29	7.9	0.0	33.9	114
30-34	9.6	0.0	30.9	116
35-39	8.3	0.0	22.4	121
40-44	17.8	0.0	27.7	107
45-49	16.6	0.0	32.4	82
Хороо				
1-р хороо	27.5	0.7	20.4	135
2-р хороо	18.0	0.6	34.0	169
3-р хороо	27.2	2.7	21.1	134
4-р хороо	22.4	0.7	20.7	170
5-р хороо	(13.4)	(0.0)	(33.1)	52
6-р хороо	(10.2)	(0.0)	(28.5)	36
7-р хороо	26.1	1.0	22.7	62
Боловсрол				
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	7
Бага	(*)	(*)	(*)	21
Суурь	46.2	1.9	12.7	149
Бүрэн дунд	18.1	1.4	25.9	254
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	21.2	0.0	20.4	117
Дээд	7.4	0.0	37.7	210
Өрхийн аж байдлын түвшин				
Доогуур	24.2	0.0	18.4	149
Дундаас доогуур	29.7	1.2	20.0	159
Дундаж	23.6	3.1	22.7	146
Дундаас дээгүүр	19.9	0.7	30.2	166
Дээгүүр	13.3	0.0	34.2	138
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*				
Халх	21.1	0.9	27.0	538
Бусад	25.5	1.1	20.4	218

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 12.4 - 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн эмэгтэйчүүд

² ХХС-ны үзүүлэлт 12.3 - Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт ТА.3М: Эрэгтэйчүүдийн архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ

15-49 насны архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн эрэгтэйчүүдийн хувь, 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн болон судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундаа уусан эрэгтэйчүүдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Эрэгтэйчүүдийн хувь			15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
	Архи, согтууруулах ундаа огт ууж үзээгүй	15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн ¹	Судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундаа уусан ²	
Бүгд	13.6	5.0	50.0	296
Насны бүлэг				
15-19	(56.2)	(6.6)	(13.8)	49
20-24	(7.7)	(10.4)	(41.9)	42
25-29	(4.7)	(0.0)	(66.6)	42
30-34	(0.0)	(10.1)	(61.3)	48
35-39	(10.8)	(5.7)	(66.6)	39
40-44	(6.0)	(0.0)	(57.9)	40
45-49	(3.0)	(0.0)	(46.8)	36
Боловсрол				
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	15
Бага	(*)	(*)	(*)	17
Суурь	33.3	4.5	39.4	66
Бүрэн дунд	7.3	11.0	57.2	88
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	5.6	0.0	52.1	75
Дээд	(6.2)	(2.7)	(52.6)	36
Өрхийн аж байдлын түвшин				
Доогуур	(8.7)	(4.1)	(54.5)	50
Дундаас доогуур	(16.6)	(0.0)	(54.4)	43
Дундаж	18.0	3.2	39.8	74
Дундаас дээгүүр	17.7	9.8	50.1	76
Дээгүүр	3.5	5.3	56.2	52
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*				
Халх	12.1	5.3	50.2	212
Бусад	17.5	4.1	48.9	83

¹ ХХС-ны үзүүлэлт 12.4 - 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн эрэгтэйчүүд

² ХХС үзүүлэлт 12.3 - Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

БҮЛЭГ XVI

Хүүхдийн хөгжлийн бэрхшээл

НҮБ-ын Хүүхдийн сан, Дэлхийн Банкны Хөгжлийн Бэрхшээлийн Статистикийн “Вашингтон бүлэг”-ээс өрхийн судалгаа болон тооллогод ашиглах хүүхдийн үйл ажиллагаа, хөгжлийн бэрхшээлийн мэдээллийг цуглуулах шинэ бүлгийг боловсруулж, туршаад байна.

Энэхүү бүлгийг боловсруулахдаа хөгжлийн бэрхшээлийн биологи-сэтгэл зүй-нийгмийн загварт нийцүүлэн бие бялдарын үйл ажиллагаа, бүтэц эсвэл нөхцөл, өөрөөр хэлбэл тэдгээр бэрхшээлийг бий болгож байгаа шалтгаан гэхээс илүүтэйгээр тухайн үйл ажиллагааны бэрхшээл байгаа эсэх, байгаа бол хэр зэрэг хүндрэлтэй байдагт голлон анхаарсан байна. Эдгээр үйл ажиллагааны бэрхшээлүүд нь зохих нөхцөлөөр хангагдаагүй орчинд хүүхдийн оролцоог хязгаарлах эрсдэлийг бий болгодог.

Энэ бүлэг¹ нь 2-4, 5-17 гэсэн хоёр насны бүлгийн хүүхдүүдийн үйл ажиллагааны үндсэн төрлүүдийн хамардаг. Үндсэн төрөлд аль аль насных нь бүлгийн хувьд харах, сонсох, алхах, харилцах, танин мэдэх/суралцах болон зан авираа удирдах, хянах үйл ажиллагаануудыг хамруулдаг. Түүнчлэн бага насны бүлгийн хувьд жижиг булчингийн үйл ажиллагаа болон тоглохыг, харин таваас дээш насны бүлэгт өөртөө анхаарал тавих, сэтгэл хөдлөлөө удирдах, анхаарлаа төвлөрүүлэх, өөрчлөлтийг хүлээн авах чадварыг хамруулдаг.

Энэ удаагийн судалгаанд дээр дурдсан “Вашингтон бүлэг”-гээс боловсруулсан бүлэг асуулгыг авч ашигласан.

Судалгааны асуулгыг насны бүлгээс нь хамааруулан 2 төрөлтэй боловсруулсан бөгөөд 1) 2-4 насны хүүхдийн хувьд эх, асрамжлагчаас нь тухайн хүүхдийн мэдээллийг авсан бол 2) 5-17 насны хүүхдийн хувьд өрхөөс нэг хүүхдийг санамсаргүйгээр сонгож судалгаанд хамруулсан.

Харах, сонсох, алхах үйл ажиллагааны бэрхшээлийг тодорхойлохдоо тухайн хүүхдийн хувьд харааны шил/контакт линз, сонсголын аппарат, алхахдаа дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг эсэхийг тодруулаад хэрэв дээрх хэрэгслийг хэрэглэдэг бол тухайн хэрэгслийг хэрэглэн үйл ажиллагаанд оролцоход бэрхшээлтэй байдаг эсэхийг торуулж үйл ажиллагааны бэрхшээлийг тодорхойлсон.

Налайх дүүргийн 2-4 насны нийт хүүхдийн 4.2 хувь нь хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй байна (Хүснэгт CF.1). Үйл ажиллагааны бэрхшээлийн төрлөөр авч үзвэл 2-4 насны хүүхдийн 3.8 хувь нь зан авираа хянах удирдахад, 0.4 хувь нь хэл ярианы бэрхшээлтэй байна. Хүйсээр авч үзвэл 2-4 насны эрэгтэй хүүхдүүдийн 5.5 хувь нь хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй байхад, энэ үзүүлэлт охидын хувьд 2.8 хувь байна. Хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй 2-4 насны хүүхдийг сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаж байгаа эсэхээр нь авч үзэхэд хамрагдаж байгаа хүүхдүүдийн 5.7 хувь нь хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй байхад, хамрагдаагүй хүүхдүүдийн хувьд арай доогуур 1.7 хувь байна.

Хүснэгт CF.1-ээс харахад хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн хувь эхийн боловсролын түвшин болон өрхийн аж байдлын түвшнээр төдийлөн ялгаагүй байна.

¹ <http://www.washingtongroup-disability.com/washington-group-question-sets/child-disability/>

Хүснэгт CF.1: 2-4 насны хүүхдийн үйл ажиллагаа

Ядаж нэг үйл ажиллагааны хувьд бэрхшээлтэй 2-4 настай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	2-4 настай хүүхдийн хувь, үйл ажиллагааны бэрхшээлийн төрлөөр:								Ядаж нэг үйл ажиллагаа нь бэрхшээлтэй хүүхдийн хувь	2-4 насны хүүхдийн тоо
	Харах	Сонсох	Алхах	Жижиг булчингийн үйл ажиллагаа	Хэл яриа, харилцаа	Танин мэдэх, сурах	Тоглох	Зан авираа хянах, удирдах		
Бүгд	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	3.8	4.2	221
Хүйс										
Эрэгтэй	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.0	0.0	4.8	5.5	115
Эмэгтэй	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.8	2.8	106
Нас										
2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.1	10.1	65
3	0.0	0.0	0.0	0.0	1.0	0.0	0.0	2.4	3.5	77
4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	78
Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт										
Хамрагдаж байгаа	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	0.0	5.2	5.7	146
Хамрагдаагүй	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3	1.3	75
Эхийн боловсрол										
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	2
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	8
Суурь	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(3.2)	(3.2)	33
Бүрэн дунд	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.6	3.6	59
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(1.7)	(1.7)	44
Дээд	0.0	0.0	0.0	0.0	1.1	0.0	0.0	6.1	7.2	74
Өрхийн аж байдлын түвшин										
Доогуур	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(2.2)	(2.2)	50
Дундаас доогуур	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(6.9)	(6.9)	47
Дундаж	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(3.9)	(3.9)	45
Дундаас дээгүүр	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	27
Дээгүүр	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	0.0	0.0	1.7	3.3	52
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*										
Халх	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0	0.0	3.3	3.8	168
Бусад	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	5.7	5.7	52

* "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Хүснэгт CF.2-т 5-17 насны хүүхдийн үйл ажиллагааны бэрхшээлийг харуулав. Налайх дүүргийн 5-17 насны хүүхдүүдийн 9.3 хувь нь хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй байна.

Үйл ажиллагааны бэрхшээлийн төрлөөр авч үзвэл 5-17 насны хүүхдийн хувьд сэтгэл санаа зовинох (4.1 хувь), зан авираа хянах удирдах (3.4 хувь), уурлаж бухимдах (2.5 хувь) зэрэг бэрхшээлүүд илүү хувьтай гарчээ.

Хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй 5-17 насны хүүхдүүдийн хувь хүүхдийн насны бүлэг, өрхийн аж байдлын түвшнээр ялгаатай байна. Тухайлбал, 10-14 насны хүүхдүүдийн хувьд хамгийн өндөр буюу 12.1 хувь нь ямар нэг бэрхшээлтэй байхад энэ үзүүлэлт 15-17 насны хүүхдүүдийн хувьд хамгийн бага буюу 5.4 хувь байна. Мөн доогуур түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн хувьд хамгийн их буюу 13.5 хувь гарсан байхад дээгүүр болон дунджаас дээгүүр түвшний аж байдалтай өрхийн хүүхдүүдийн хувьд харьцангуй доогуур буюу 6.4-6.8 хувь нь хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй гэсэн үр дүн гарсан байна.

Хүснэгт СГ.2: 5-17 насны хүүхдийн үйл ажиллагаа

Ядаж нэг үйл ажиллагааны хувьд бэрхшээлтэй 5-17 настай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй 5-17 насны хүүхдийн хувь, төрлөөр:											Ядаж нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй хүүхдийн хувь	5-17 насны хүүхдийн тоо		
	Харх	Сонсох	Алгах	Өртөө авхаарал тавих	Харилцах	Таних мэдэх, сурах	Санах / ой тогтоолт	Анхарлаа төвлөрүүлэх	Өөрчлөлтийг хүлээн авах	Зан авираа хянах	Бусадтай нөхөрлөх, холбоо тогтоох			Сэтгэл санаа тавгуйтгах	Үурлаж бүхмидэх
Бүгд	1.1	0.3	1.8	0.6	1.2	1.2	0.8	1.2	1.4	3.4	1.4	4.1	2.5	9.3	853
Хүйс															
Эрэгтэй	0.3	0.5	1.6	0.3	1.2	0.8	0.6	0.4	1.5	3.2	0.4	4.7	3.3	8.6	445
Эмэгтэй	2.1	0.2	1.9	1.0	1.2	1.6	1.0	2.1	1.3	3.6	2.5	3.5	1.7	10.1	408
Хороо															
1-р хороо	0.0	0.7	3.1	0.0	3.1	0.8	2.3	0.0	1.5	3.2	2.3	5.2	6.7	9.2	119
2-р хороо	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.5	1.0	0.5	5.0	0.5	3.5	1.9	10.6	169
3-р хороо	4.1	0.0	5.5	2.6	1.4	3.3	0.7	4.1	2.6	6.2	2.6	4.3	4.2	15.4	170
4-р хороо	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	1.0	5.8	1.7	6.8	195
5-р хороо	(1.3)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(3.0)	(0.0)	(4.3)	76
6-р хороо	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(2.5)	(2.5)	(2.5)	(2.5)	(2.5)	(2.5)	(2.5)	(0.0)	(0.0)	(2.5)	49
7-р хороо	0.0	2.9	2.7	1.0	4.3	1.4	1.1	1.0	5.0	2.5	1.0	2.9	0.0	9.1	73
Насны бүлэг															
5-9	0.8	0.0	3.1	1.2	1.2	1.3	1.1	1.2	1.7	4.4	2.4	4.2	3.5	9.1	421
10-14	1.7	1.1	0.8	0.0	2.1	1.6	0.5	0.8	1.3	3.6	0.5	5.3	2.6	12.1	266
15-17	1.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	2.0	0.9	0.5	0.5	1.9	0.0	5.4	166
Хүүхдийн эзэмшсэн боловсрол															
Боловсролгүй, бага	0.0	0.0	4.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.0	0.7	3.0	0.0	4.0	4.0	7.7	120
Суурь	1.5	0.0	1.8	1.8	0.5	2.0	0.0	2.9	1.5	7.3	2.7	5.1	1.9	14.0	229
Бүрэн дунд ба түүнээс дээш	1.3	0.6	1.2	0.2	1.8	1.0	1.2	0.8	1.6	1.7	1.2	3.7	2.5	7.6	503
Эхийн боловсрол															
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	9
Бага	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	43
Суурь	1.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	0.0	5.5	0.0	4.4	0.0	11.0	165
Бүрэн дунд	1.6	0.3	2.8	1.5	1.8	2.0	1.3	1.8	1.5	4.3	2.7	4.0	2.2	8.8	279
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	0.6	0.0	4.5	0.8	1.8	2.5	1.8	2.5	1.8	1.8	3.3	4.6	5.4	10.7	132
Дээд	1.1	1.1	0.0	0.0	1.6	0.5	0.0	0.0	2.0	1.0	0.0	5.5	4.3	8.5	193
Тодорхойгүй*	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	21
Өрхийн аж байдлын түвшин															
Доогуур	3.3	0.5	5.4	2.6	3.4	3.8	2.7	2.6	3.0	7.3	4.1	3.6	4.2	13.5	174
Дундаас доогуур	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3	0.0	2.1	1.1	3.5	1.8	8.5	187
Дундаж	0.6	0.0	3.0	0.4	0.7	0.7	0.7	1.1	1.6	4.6	1.1	5.4	4.2	10.6	188
Дундаас дээгүүр	0.5	1.4	0.0	0.0	2.0	0.7	0.5	0.5	2.4	1.2	0.5	4.6	0.5	6.8	155
Дээгүүр	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	0.6	0.0	1.1	0.0	3.5	1.6	6.4	149
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*															
Халх	1.0	0.5	2.0	0.6	1.5	1.4	0.8	1.0	1.7	3.6	1.7	4.6	2.7	10.0	609
Бусад	1.4	0.0	1.3	0.8	0.5	0.5	0.8	1.8	0.8	2.8	0.8	3.0	2.2	7.8	242

* Эх нь өрхдөө амьдардаггүй 15 ба түүнээс дээш насны хүүхэд.

** Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь харилгагдаггүй 1 ажиллалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг 2-17 насны хүүхдийн мэдээллийг Хүснэгт CF.3-т харуулав. Налайх дүүргийн 2-17 насны хүүхдийн 5.6 хувь нь харааны шил, 0.8 хувь нь сонсголын аппарат, 3.7 хувь нь алхахдаа дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг эсвэл бусдын туслалцааг авдаг байна.

2-17 насны охидын 6.7 хувь нь харааны шил зүүдэг байхад хөвгүүдийн хувьд арай доогуур буюу тэдний 4.7 хувь нь харааны шил зүүдэг байна. Харааны шил зүүдэг хүүхдүүдийг насны бүлгээр авч үзвэл 10-14 насныхан хамгийн их буюу 12.2 хувь нь харааны шил зүүдэг байна.

Харааны шил, сонсголын аппарат, дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг хүүхдийн тоо цөөхөн байсан тул харааны шил, сонсголын аппарат, алхаж явахад дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг боловч харах, сонсох, явахад нь хүндрэлтэй хэвээр байдаг хүүхдийн хувийг гаргах боломжгүй байлаа.

Хүснэгт СГ.3: 2-17 насны хүүхдийн туслах хэрэгслийн хэрэглээ

Туслах хэрэгсэл хэрэглэдэг харах, сонсох, алхахдаа бэрхшээлтэй 2-17 насны хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016

	2-17 насны хүүхдийн хувь				Харах, сонсох эсвэл алхахдаа ямар нэг туслах хэрэгсэл хэрэглэдэг 2-17 насны харах, сонсох эсвэл алхахдаа насны хүүхдийн хувь:			
	Нүүдний шил зүүдэг	Сонголын аппарат зүүдэг	Алхахдаа ямар нэгэн дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг	2-17 насны хүүхдийн тоо	Нүүдний шил зүүдэг ч харахдаа бэрхшээлтэй	Сонголын аппарат зүүдэг ч сонголын бэрхшээлтэй	Алхахдаа ямар нэгэн дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг ч алхахдаа бэрхшээлтэй	Алхахдаа ямар нэгэн дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг 2-17 насны хүүхдийн тоо
Бүгд	5.6	0.8	3.7	1073	(0.9)	(*)	(1.4)	40
Хүйс								
Эрэгтэй	4.7	0.2	2.7	560	(*)	(*)	(*)	15
Эмэгтэй	6.7	1.4	4.7	513	(1.7)	(*)	(*)	24
Насны бүлэг								
2-4	3.1	0.8	1.3	221	(*)	(*)	(*)	3
5-9	1.4	0.7	5.0	421	(*)	(*)	(*)	21
10-14	12.2	0.7	3.8	266	(*)	(*)	(*)	10
15-17	8.9	1.0	3.4	166	(*)	(*)	(*)	6
Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт								
Хамрагдаж байгаа	5.8	0.7	3.4	984	(0.7)	(*)	(*)	33
Хамрагдаагүй	3.5	1.1	6.9	90	(*)	(*)	(*)	6
Эхийн боловсрол								
Боловсролгүй	(*)	(*)	(*)	11	-	-	(*)	1
Бага	(0.0)	(0.0)	(0.0)	51	-	-	(*)	0
Суурь	5.0	0.0	2.1	198	(*)	-	(*)	4
Бүрэн дунд	6.1	1.1	6.6	338	(*)	(*)	(*)	22
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	5.5	2.1	2.8	176	(*)	(*)	(*)	5
Дээд	7.4	0.3	1.1	268	(*)	-	(*)	3
Тодорхойгүй ^a	(*)	(*)	(*)	21	-	-	(*)	2
Өрхийн аж байдалын түвшин								
Доогуур	5.3	1.5	6.6	224	(*)	(*)	(*)	15
Дундаас доогуур	2.1	0.0	3.2	233	(*)	-	(*)	7
Дундаж	6.3	1.0	4.3	233	(*)	(*)	(*)	10
Дундаас дээгүүр	9.7	1.0	4.0	182	(*)	(*)	(*)	7
Дээгүүр	5.5	0.4	0.0	201	(*)	-	(*)	0
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*								
Халх	6.0	0.5	3.2	777	(0.8)	(*)	(*)	25
Бусад	4.6	1.5	5.0	294	(*)	(*)	(*)	15

^a Эх нь өрхдөө амьдардаггүй 15 ба түүнээс дээш насны хүүхэд.
 * Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа нь хариулагддаггүй 2, 0, 0, 0 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.
 (*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.
 () 25-49 ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

Налайх дүүргийн 2-4 насны хүүхдүүдийн 4.2 хувь, 5-17 насны хүүхдүүдийн 9.3 хувь, 2-17 насны хүүхдүүдийн 4.2 хувь нь хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй байна (Хүснэгт СФ.4). Хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй хүүхдүүдийг хүйсээр авч үзвэл 2-4 болон 5-17 насны охид, хөвгүүдийн хооронд бага зэрэг ялгаатай байхад 2-17 насны хүүхдүүдийн хувьд хүйсээр бараг ялгаагүй, тухайлбал хөвгүүдийн хувьд 8.0 хувь байхад охидын хувьд 8.6 хувь байна.

Өрхийн аж байдлын түвшнээр авч үзэхэд ялгаатай байдал ажиглагдаж байна. Тухайлбал, доогуур аж байдалтай өрхийн 5-17 насны хүүхдүүдийн 13.5 хувь, 2-17 насны хүүхдүүдийн 11.0 хувь нь хамгийн багадаа нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй байхад энэ үзүүлэлт чинээлэг өрхийн хүүхдүүдийн хувьд арай доогуур буюу харгалзан 6.4 ба 5.6 хувь байна.

Хүснэгт CF.4: 2-17 насны хүүхдийн үйл ажиллагаа

Ядаж нэг үйл ажиллагааны хувьд бэрхшээлтэй 2-17 настай хүүхдийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Наад зах нь нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй 2-4 насны хүүхдийн хувь	2-4 насны хүүхдийн тоо	Ядаж нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй 5-17 насны хүүхдийн хувь	5-17 насны хүүхдийн тоо	Ядаж нэг төрлийн үйл ажиллагааны бэрхшээлтэй 2-17 насных хүүхдийн хувь	2-17 насны хүүхдийн тоо
Бүгд	4.2	221	9.3	853	8.3	1073
Хүйс						
Эрэгтэй	5.5	115	8.6	445	8.0	560
Эмэгтэй	2.8	106	10.1	408	8.6	513
Хороо						
1-р хороо	(7.3)	31	9.2	119	8.8	150
2-р хороо	4.4	56	10.6	169	9.1	226
3-р хороо	(0.0)	33	15.4	170	12.9	203
4-р хороо	(6.5)	48	6.8	195	6.8	243
5-р хороо	(*)	17	(4.3)	76	3.5	93
6-р хороо	(*)	20	(2.5)	49	1.8	69
7-р хороо	(*)	16	9.1	73	9.0	90
Эхийн боловсрол						
Боловсролгүй	(*)	2	(*)	9	(*)	11
Бага	(*)	8	(*)	43	(8.6)	51
Суурь	(3.2)	33	11.0	165	9.7	198
Бүрэн дунд	3.6	59	8.8	279	7.9	338
Техникийн болон тусгай мэргэжлийн дунд	(1.7)	44	10.7	132	8.5	176
Дээд	7.2	74	8.5	193	8.1	268
Тодорхойгүй ^a	(*)	21	(*)	21	(*)	21
Өрхийн аж байдлын түвшин						
Доогуур	(2.2)	50	13.5	174	11.0	224
Дундаас доогуур	(6.9)	47	8.5	187	8.2	233
Дундаж	(3.9)	45	10.6	188	9.3	233
Дундаас дээгүүр	(5.7)	27	6.8	155	6.6	182
Дээгүүр	3.3	52	6.4	149	5.6	201
Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа*						
Халх	3.8	168	10.0	609	8.6	777
Бусад	5.7	52	7.8	242	7.4	294

^a Эх нь өрхдөө амьдардаггүй 15 ба түүнээс дээш насны хүүхэд.

** "Өрхийн тэргүүлэгчийн үндэс угсаа" нь хариулагдаагүй 1, 2, 2 ажиглалт (жигнээгүй)-ыг харуулаагүй.

(*) 25 хүртэлх ажиглалт (жигнээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

() 25-49 ажиглалт (жигнэгдээгүй) дээр үндэслэн тооцсон.

ХАВСРАЛТ А

Түүврийн зохиомж

Судалгааны түүврийн зохиомжтой холбоотой дэлгэрэнгүй мэдээллийг энэхүү хавсралтанд танилцуулав. Тухайлбал, түүврийн хэмжээ, хуваарилалт, хүрээ болон өрхийн жагсаалт, үр дүнг гаргах түвшин, бүлэглэлт, жингийн тооцооллын талаар тусгалаа.

Налайх дүүргийн “Хүүхэд хөгжил-2016”-ны үр дүнг дүүргийн түвшинд тооцоход бодитой төлөөлөлтэй байхаар түүврийн хэмжээг тогтоох нь түүврийн зохиомжийн зорилго байв.

Судалгааны түүвэр нь 2 үе бүлэглэсэн түүврийн аргыг ашигласан.

Түүврийн хэмжээ болон хуваарилалт

ХХС-ны түүврийн хэмжээг 1000 өрх байхаар тооцооллоо. Түүврийн хэмжээг тооцохдоо дараах “Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан 3-4 насны хүүхдийн хувь” үзүүлэлтийг сонгож, тооцооллыг хийсэн.

Түүврийн хэмжээг дараах томъёогоор тодорхойлов. Үүнд:

$$n = \frac{[4(r)(1-r)(deff)]}{[(0.15r)^2 (pb)(AveSize)(RR)]}$$

Энд

- n - Шаардлагатай түүврийн хэмжээ (өрхийн тоо)
- 4 - 95 хувийн итгэх магадлалд хүргэх утга
- r - Түлхүүр үзүүлэлтийн эх олонлогт илрэх магадлалын хувь
- deff - Түүврийн аргын нөлөөлөл, өмнөх судалгааны мэдээллийн ашиглах тооцсон эсвэл 1.5 гэсэн үндсэн утгыг ашиглан тооцдог
- 0.15r - 95 хувийн итгэх магадлалын түвшинд таамаглаж буй алдааны хязгаар, r-ийн алдааны хязгаар 15 хувь
- pb - Хүн амд түлхүүр үзүүлэлтээр тооцсон хүн амын эзлэх хувийн жин
- (зорилтот олонлогийн нийт эх олонлогт эзлэх хувь), r суурилан тооцдог
- AveSize - Өрхийн ам бүлийн дундаж тоо
- RR - Судалгаанд хамрагдах тохиолдлыг тооцсон үржүүлэгч

Тооцоололд ашигласан түлхүүр үзүүлэлтийн илрэх магадлал (ХХС-2012 судалгааны үр дүнгээс үзэхэд сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан 3-4 насны хүүхдийн хувь) 53 хувиар тооцогдсон. Уг судалгаанаас түүврийн аргын нөлөөлөл (deff) дүүргийн хэмжээнд 1.22 байхаар тооцоог хийсэн. Мөн 2015 оны өрх, хүн амын мэдээгээр 3-4 настай хүүхэд нийт хүн амын 4.5 хувийг эзэлж, өрхийн ам бүлийн дундаж тоо 3.6 байлаа. Өмнөх судалгааны үр дүнд үндэслэн 90 хувийн төлөөлөх чадвартай байхаар тооцсон.

Судалгааны түүврийн хувьд хамгийн чухал үзүүлэлтийн нэг нь түүврийн харьцангуй алдаа юм. Судалгааны түүврийн хэмжээг сонгохдоо түүврийн бус алдаа, төсвийг харгалзан 1,046 өрх буюу харьцангуй алдаа улсын түвшинд 15 хувь байх нөхцлийг сонгосон.

Хүснэгт SD.1: Судалгааны түүврийн хэмжээ, түлхүүр үзүүлэлт, харьцангуй алдааны түвшнээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Харьцангуй алдааны түвшин		
	10	15	20
Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан 3-4 насны хүүхдийн хувиар тооцсон өрхийн тоо	2,354	1,046	588

Түүврийн анхан шатны нэгж (ТАШН) бүрээс сонгогдох өрхийн тоог мэдээлэл цуглуулалтын болон ТАШН-д ажиллахад шаардагдах хугацаа зэргийг харгалзан 25 байхаар тогтоов. Ийнхүү судалгааны түүврийн хэмжээг нэг ТАШН-д ногдох өрхөд харьцуулан тооцоход 40 ТАШН сонгогдсон.

Түүврийн хүрээ, сонгогдсон ТАШН

Хүн ам, өрхийн бүртгэлийн 2015 оны жилийн эцсийн албан ёсны статистик мэдээг түүврийн хүрээ болгон ашигласан. Дүүргийн хувьд хэсгийг¹ ТАШН болгон тодорхойлов. Түүврийн хүрээ нь ТАШН бүрийн өрхийн тоог тодорхойлогдсон мэдээлэлтэй байсан.

Өрхийн жагсаалт

Судалгааны мэдээлэл цуглуулахаас өмнө сонгогдсон ТАШН-д өрхийн жагсаалт шинэчлэн гаргах ажлыг хийсэн. Энэхүү ажиллагаа нь судалгааны мэдээлэлд зөрүү үүсэхээс сэргийлэх арга юм. Өрхийн жагсаалт гаргах ажлын хүрээнд сонгогдсон хэсгийн бүх сууцны хаяг, өрхийн тэргүүлэгчийн нэр, ам бүлийн тоо, 5 хүртэлх насны хүүхэдтэй эсэх зэрэг мэдээллийг тусгайлан боловсруулсан маягтад нөхөх ажлыг хийж гүйцэтгэв.

Эхний шатанд хорооны засаг дарга сонгогдсон хэсгийн ахлагч нараар өрхийн жагсаалт шинэчлэн гаргуулж, шинэчлэгдсэн өрхийн жагсаалтыг статистикийн хэлтэст хүргүүлэх ажлыг хийв. Сонгогдсон хэсгийн ахлагч нар тухайн хэсгийн нутаг дэвсрэгт байгаа өрхийг иргэдийн бүртгэлийг үл харгазлан бүртгэсэн.

Өрхийн сонголт

Сонгогдсон ТАШН бүрт өрхийн жагсаалтийг хийсэн. ТАШН бүрийн өрхийг 1-ээс эхлэн дугаарлаж, 25 өрхийг системтэйгээр сонгосох ажлыг ҮСХ дээр хийсэн.

Энэхүү судалгаанд ганцаарчилсан эрэгтэй асуулгыг 2 өрх тутмын нэгээс авсан.

Түүврийн жингийн тооцоо

Өрх буюу судалгааны нэгжийн түүвэрт сонгогдох магадлалыг адил байхаар түүврийн зохиомжийг хийх боломжгүй тохиолдолд судалгааны үр дүнд хазайлт бий болдог. Өөрөөр хэлбэл, хэсэг бүрээс сонгогдох өрх, хүн амын тоо харилцан адилгүй учраас түүнийг төлөөлөх өрхийн сонгоход хэрэглэж буй коэффициент өөр өөр байдаг. Энэ нөхцөлд дизайн жин (design weight) болон түүврийн жин (sampling weight)-гийн тооцоо хийж, үр дүнг тархаахад ашигладаг.

¹ Монгол Улсын нийслэл Улаабаатар хот бөгөөд хороодод хуваагддаг ба хороо нь хэсэгт хуваагдана.

Түүврийн жинг тооцоход авч үздэг гол бүрэлдэхүүн хэсэг нь өрх бүрийн тухайн ТАШН (i) болон түүврийн стратагаас (h) сонгогдох магадлалын урвуу харьцаа юм. Үүнийг дараах томъёогоор илэрхийлдэг.

$$W_{hi} = \frac{1}{f_{hi}}$$

Энд f_{hi} нь h-р түүврийн стратагийн i-р ТАШН-ийн коэффициент бөгөөд судалгааны нэгжийг эх олонлогоос сонгох үе шат бүрт (эхлээд ТАШН-ийг, дараа нь сонгогдсон ТАШН-ээс өрхийг) тооцогдох

$$f_{hi} = p_{1hi} \times p_{2hi} \times p_{3hi}$$

Энд p_{shi} нь s-р үе шатанд h-р түүврийн стратагийн сонгогдсон i-р ТАШН-ээс өрхийг түүвэрлэхэд ашиглаж буй коэффициент бөгөөд бүрэлдэхүүн бүр нь түүврийн зохиомжоос хамаараад дараах байдлаар тодорхойлогдоно.

$$p_{1hi} = \frac{n_h \times M_{hi}}{M_h}$$

- n_h = h-р стратагаас сонгогдсон ТАШН-ийн тоо
- M_{hi} = түүврийн хүрээ буюу хүн ам, өрхийн 2015 оны бүртгэлд бүртгэгдсэн, h-р стратагаас сонгогдсон i-р ТАШН-ийн өрхийн тоо
- M_h = хүн ам, өрхийн 2015 оны бүртгэлд бүртгэгдсэн h-р стратагийн нийт өрхийн тоо
- p_{2hi} = h-р стратагийн i-р ТАШН-ийн нийт ТАШН-дэд эзлэх харьцаа (хэрвээ тухайн стратаг сегментчилсэн тохиолдолд); сегментэд хуваагаагүй бол $p_{2hi} = 1$ байна.

$$p_{3hi} = \frac{25}{M'_{hi}}$$

- M'_{hi} = h-р стратагийн i-р ТАШН-ийн жагсаалтад бүртгэгдсэн өрхийн тоо

Түүврийн хүрээ буюу хүн ам, өрхийн 2015 оны бүртгэлд бүртгэгдсэн өрхийн тоо өрхийн жагсаалтаас зөрүүтэй учир судалгаанд сонгогдсон өрхүүдийн төлөөлөх магадлалыг илэрхийлэх коэффициент түүвэрлэгдсэн ТАШН бүрт тооцогдсон.

Түүврийн жинг тооцоход авч үздэг сүүлийн бүрэлдэхүүн хэсэг нь судалгаанд хамрагдвал зохих хэдий ч ямар нэг шалтгаанаар хамрагдаагүй өрх болон хувь хүний тоо байдаг. Страта бүрт өрхийн жинг засварлах утгууд нь дараах томъёогоор илэрхийлэгдэнэ.

$$\frac{1}{RR_h}$$

Энд RR_h нь h-р стратагийн түүвэрлэгдсэн өрхийн судалгаанд хамрагдалтын түвшин бөгөөд судалгаанд бүрэн хамрагдсан (ярилцлага өгсөн) өрхийн тоог хамрагдвал зохих өрхийн тоонд харьцуулсан харьцаагаар илэрхийлэгдэнэ.

Үүнтэй нэгэн адилаар хувь хүний (эмэгтэй, эрэгтэй, 5 хүртэлх насны хүүхэд) жинг засварлах утгууд нь дараах байдлаар тодорхойлогдоно.

$$\frac{1}{RR_h}$$

Энд RR_h нь h -р стратагийн ганцаарчилсан асуулгад хамрагдалтын түвшин бөгөөд судалгаанд хамрагдсан өрхөөс хувь хүний (эмэгтэй, эрэгтэй, 5 хүртэлх насны хүүхэд) ганцаарчилсан асуулгад бүрэн хариулсан хүний тоог хамрагдвал зохих хүний тоонд харьцуулсан харьцаагаар илэрхийлэгдэнэ.

Мэдээлэл цуглуулалт дууссаны дараа страта бүрт судалгаанд хамрагдалтын түвшинг тооцсон. Эдгээр нь ТАШН бүрийн хувьд түүврийн жин тооцоход ашиглагдсан. ХХС-ны хамрагдалтын түвшинтэй холбоотой мэдээллийг тайлангийн “Судалгааны хамралт, өрх, хүн амын шинж байдал” бүлгийн НН.1 хүснэгтэд үзүүлсэн болно.

Ганцаарчилсан асуулгад хамрагдсан эрэгтэй, эмэгтэй болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн хамрагдалтын түвшнээр засварласан коэффициентийг тооцоход засварлагдсан өрхийн жин ашиглагдсан. Ганцаарчилсан асуулгад хамрагдвал зохих эрэгтэй, эмэгтэй болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоог судалгаанд бүрэн хамрагдсан өрхийн асуулгын “Өрхийн гишүүдийн ерөнхий мэдээлэл”-д бүртгэгдсэн гишүүдийн тооноос тооцсон.

Өрхийн түүврийн жин нь түүний сонгогдох магадлалын урвуу харьцаа болон ТАШН бүрийн хамрагдалтын түвшнээр засварласан коэффициентийн үржвэрээр тодорхойлогдсон. Судалгаанд хамрагдсан нэгжүүд дүүргийн хэмжээний нийт өрхийг төлөөлөхүйц магадлалтайгаар түүврийн зохиомж хийгдсэн тул өрхийн түүврийн жинг ТАШН бүрийн хамрагдалтын түвшнээр засварласан өрхийн тооны нийлбэр нийт түүврийн хэмжээтэй тэнцүү байхаар стандартчилсан (нормальчилсан). Ингэхдээ судалгаанд бүрэн хамрагдсан ямар нэгэн засварлалт хийгээгүй (жигнээгүй) өрхийн тооны нийлбэрийг хамрагдалтын түвшнээр засварласан түүврийн жин бүхий өрхийн тооны нийлбэрт хуваасан тогтмол хувьсагчаар өрхийн түүврийн жинг үржүүлсэн. Үүнтэй адилаар ганцаарчилсан асуулгад хамрагдсан хүн бүрт (эрэгтэй, эмэгтэй болон 5 хүртэлх насны хүүхэд) нормальчилсан түүврийн жинг тооцсон. Эрэгтэйчүүдийн хувьд 2 өрх тутмын 1-ээс ярилцлагад хамруулсан учраас хамрагдалтын түвшинг тооцохдоо 2 гэсэн тогтмол хувьсагчаар үржүүлсэн. Түүврийн жингийн тооцооллын үр дүнгээс үзэхэд дүүргийн хэмжээний нийт 40 ТАШН-ийн түүврийн жин нь 0.3944-өөс 1.5062-ын хооронд хэлбэлзэж байв.

Түүврийн жингүүд бүх анхан шатны мэдээллийн сангийн сүүлд байрьшсан бөгөөд өрх, эмэгтэй, эрэгтэй, 5 хүртэлх насны хүүхдийн жингийн тооцож дүн шинжилгээг хийсэн.

Сонгогдсон өрхийн талаас нь ганцаарчилсан эрэгтэйн асуулгыг авсан бөгөөд эрэгтэй түүврийн жинд 2 нэмэлт хүчин зүйлийг оруулсан.

ХАВСРАЛТ В

**Судалгаанд
оролцогчдын нэрс**

Судалгааны мэдээлэл цуглуулалт болон шивэлтэд оролцсон хүмүүс

Техникийн тусламж/зөвлөх

Д.Хүрэлмаа	НҮБ-ын ХС, хяналт үнэлгээний ажилтан
З.Мөнхзул	ОУБТС-ны бүсийн зөвлөх

Үндэсний ажилтан

Т.Алтанцэцэг	ҮСХ, ХАНСГ, ахлах шинжээч
Ш.Ариунболд	ҮСХ, ҮТШСГ-ын Түүврийн алба, ахлах статистикч /түүврийн дизайн/
Д.Лхагвацэрэн	ҮСХ, МТГ, шинжээч

Судалгааны мэдээлэл цуглуулалт оролцсон хүмүүс

Багийн ахлагчид:

Э.Батчимэг
Т.Энхцэцэг
А.Золжаргал

Ярилцлага авагчид:

Б. Саруулбуян	Э. Отгонбат	Ц. Лхагва
Б. Бат-Оргил	Б. Баатарзориг	н. Алтансүх
Ц. Цагаан-Уул	Ц. Наранзул	Б. Шүрэнцэцэг
Б. Баяртуул	н. Энхжаргал	Ц. Золжаргал
И. Одончимэг	Ц. Уранчимэг	н. Аманбек
А. Уянга	Р. Одгэрэл	

ХАВСРАЛТ С

**Түүврийн алдааны
ТООЦООЛОЛ**

Налайх дүүргийн “Хүүхэд хөгжил - 2016” судалгаанд ашигласан түүвэр нь түүврийн зохиомжийн олон аргуудын нэг юм. Ашигласан түүвэрлэлтийн үр дүнд тооцогдсон судалгааны мэдээлэл нь ижил өгөгдлөөр хийж болох бусад боломжит түүвэрлэлтийн мэдээлэлтэй харьцуулахад яльгүй өөр гарах бололцоотой. Түүврийн алдаа нь бүх боломжит түүврийн хоорондын хэлбэлзлийг хэмждэг. Энэхүү хэлбэлзлийн хэмжээг нарийвчлан тодорхойлоход бэрхшээлтэй боловч судалгааны мэдээлэлд үндэслэн статистикийн аргаар тооцож болно.

Тус хавсралтад сонгон авсан үзүүлэлт тус бүрийн хувьд түүврийн алдааны дараах үзүүлэлтүүдийг тооцсон. Үүнд:

- Стандарт алдаа (se): Стандарт алдаа нь үзүүлэлтийн вариациас квадрат язгуур авсантай тэнцэнэ. Судалгаанаас тооцогдсон үзүүлэлтүүд нь дундаж, пропорц буюу харьцаагаар илэрхийлэгдсэн учраас тэдгээрийн стандарт алдааг Тейлорийн цувааг шугамчлах арга (Taylor series linearization method)-аар тооцоолов. Харин төрөлтийн нийлбэр коэффициент, хүүхдийн эндэгдэл зэрэг илүү нарийвчилсан тооцоололтой үзүүлэлтүүдийн стандарт алдааг тодорхойлоход Джакнайфийн арга (Jackknife repeated replication method)-ыг ашигласан.
- Вариацийн коэффициент (se/r)-ийг стандарт алдааг тухайн үзүүлэлтийн утгад харьцуулж тооцдог бөгөөд энэ нь түүврийн харьцангуй алдааны хэмжигдэхүүн юм.
- Түүврийн аргын нөлөөлөл (deff) нь тухайн түүвэрлэгдсэн олонлогоос тооцсон үзүүлэлтийн хэлбэлзлийг энгийн санамсаргүй түүврийн олонлогоос (энгийн санамсаргүй түүврийн олонлог нь судалгаанд түүвэрлэгдсэн олонлогтой ижил өгөгдөл дээр үндэслэгдсэн байх ёстой) тооцсон хэлбэлзэлд харьцуулсан харьцаа юм. Түүврийн аргын нөлөөллийн квадрат язгуур (deff) нь түүврийн загварын тохиромжтой эсэхийг тодорхойлсон үр ашгийг харуулдаг. Хэрвээ уг үзүүлэлт 1-тэй тэнцүү байвал ашигласан түүврийн загвар нь энгийн санамсаргүй түүвэртэй адил үр ашигтай болохыг илэрхийлнэ. Харин уг үзүүлэлт 1-ээс их тохиолдолд түүврийн алдаа их байгааг харуулдаг бөгөөд энэ нь түүврийн загвар хэтэрхий нарийн төвөгтэй байгаатай холбоотой юм.
- Итгэх хязгаар нь эх олонлогийн үзүүлэлтийн бодит утга тодорхой итгэх түвшинд байх интервалыг илэрхийлдэг. Судалгаанаас тооцсон аливаа статистик үзүүлэлтийн хувьд тухайн үзүүлэлтийн утга нь түүний стандарт алдааг 2 дахин үржүүлснийг нэмж, хассан хязгаарын ($r + 2.se$ эсвэл $r - 2.se$) дотор 95 хувийн магадлалтайгаар оршино.

ХХС-ны мэдээллээс үзүүлэлтүүдийн түүврийн алдааг тооцоходоо SPSS.21 багц програмын Түүврийн цогц загвар мөн CMRJack¹-ыг ашигласан.

Судалгаанаас тооцогдсон зарим үзүүлэлтүүдийн стандарт алдааг дагалдах хүснэгтүүдэд харууллаа. Хүснэгтүүдэд түүврийн алдааны дээр дурдсан хэмжигдэхүүнүүдээс гадна үзүүлэлт бүрийг тооцоход ашигласан хуваарийн утгыг жигнэсэн болон жигнээгүйгээр нь үзүүлсэн. Жигнэгдсэн болон жигнэгдээгүй утгуудыг харьцуулж тооцсон нормальчилсан жинг хүснэгтүүдэд үзүүлсэн нь түүврийн

¹ CMRJack нь бие даасан, олон талт судалгааны сан FAFO-ын боловсруулсан програм хангамж юм. CMRJack нь төрөлтийн бүтэн эсвэл хураангуй түүх бүхий загвар асуулгад үндэслэсэн эндэгдлийн тооцоо болон тэдгээрийн стандарт алдааг тодорхойлоход ашиглагддаг. Дэлгэрэнгүйг: http://www.fafno.no/ais/child_mortality/index.html сайтаас үзнэ үү.

алдааны тооцооллыг харуулж байгаа тухайн түвшинд төлөөлөл болохуйц хангалттай олон эсвэл цөөн өрх сонгогдсоныг дундаж үзүүлэлтүүдтэй харьцуулж дүгнэх бололцоог олгосон. Хэрвээ жигнэгдсэн утга жигнэгдээгүй утгаасаа бага байвал тухайн түвшинд өрхүүд ихээр түүвэрлэгдсэнийг харуулна. Гэхдээ SE.1 хүснэгтэд харуулсан 4.1, 4.3 болон 3.15 үзүүлэлтүүдийн хувьд өөр тайлбар хэрэглэгдэхийг анхаарах нь зүйтэй. Өөрөөр хэлбэл, жигнэгдээгүй суурь хүн ам нь жигнэгдээгүй өрхийн тоогоор, жигнэгдсэн суурь хүн ам нь жигнэгдсэн өрхийн гишүүдийн тоогоор илэрхийлэгдсэн.

Үзүүлэлтийн түүврийн алдааг дүүргийн дүнгээр тооцсон. Сонгогдсон үзүүлэлтийн 3 нь өрхийн, 8 нь өрхийн хүн амын, 39 нь эмэгтэйчүүдийн, 24 нь эрэгтэйчүүдийн, 39 нь 5 хүртэлх насны хүүхдийн мэдээлэлд суурилсан. Хүснэгтэд үзүүлсэн бүх үзүүлэлт нь харьцаа буюу пропорциор илэрхийлэгдсэн. Хүснэгт SE.1-д түүврийн алдаа тооцсон үзүүлэлт бүрийн суурь хүн ам (бутархайн хуваарьт бичигдэх утга)-ыг харуулав. Түүврийн алдааг дүүргийн дүнг Хүснэгт SE.1 - SE.2-д үзүүлэв.

Хүснэгт SE.1: Сонгогдсон үзүүлэлтүүдийн түүврийн алдааны тооцоолол

Түүврийн алдаа тооцоход сонгосон үзүүлэлтийн жагсаалт, үзүүлэлт тус бүрийн суурь хүн ам (хуваарь), Налайх дүүрэг, 2016 он

Үзүүлэлтийн дугаар	ХХС-ны үзүүлэлтүүд	Суурь хүн ам
ӨРХ		
2.19	Иоджуулсан давсны хэрэглээ	Бүх өрх
-	Гар угаах зориулалтын газартай өрх	Бүх өрх
4.5	Ус болон саван бүхий гар угаах зориулалтын газартай өрх	Бүх өрх
ӨРХИЙН ХҮН АМ		
4.1	Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээ	Өрхийн хүн ама
4.3	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ	Өрхийн хүн ама
3.15	Хатуу түлшний хэрэглээ	Өрхийн хүн ама
7.2	Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал	ЕБС-ийн 1-р ангид сурч байгаа хүүхэд
7.3	1-р ангид элсэлтийн түвшин	Сургуульд орох насны хүүхэд
7.4	Бага боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	Бага ангид сурах насны хүүхэд
7.5	Дунд боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	Дунд ангид сурах насны хүүхэд
7.S1	Суурь боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	Суурь боловсролд хамрагдах насны хүүхэд
ЭМЭГТЭЙЧҮҮД		
5.3	ЖСАХ-ийн хэрэглээний түвшин	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-49 насны эмэгтэйчүүд
5.5a	Жирэмсэн үеийн хяналт - наад зах нь 1 удаа мэргэжлийн эмчийн хяналтад үзүүлсэн	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүд
5.5b	Жирэмсэн үеийн хяналт - наад зах нь 4 удаа хяналтад үзүүлсэн	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүд
5.S5	Жирэмсэн үеийн хяналт - наад зах нь 6 удаа хяналтад үзүүлсэн	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүд
-	Жирэмсний эхний 3 сартайдаа хяналтад үзүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувь (16 долоо хоног)	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүд

Үзүүлэлтийн дугаар	ХХС-ны үзүүлэлтүүд	Суурь хүн ам
5.S6	Жирэмсний эхний 3 сартайдаа хяналтад үзүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувь (12 долоо хоног)	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүд
5.S8	Хамрагдвал зохих 9 үйлчилгээнд бүрэн хамрагдсан	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүд
5.7	Мэргэжлийн эмчийн хяналтанд төрсөн	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүд
5.9	Мэс заслын аргаар төрсөн	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүд
5.8	Эмнэлэгт төрсөн	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүд
7.1	Залуу эмэгтэйчүүдийн дундах бичиг үсгийн мэдлэгийн түвшин	15-24 насны эмэгтэйчүүд
-	ДОХ-ын талаар сонсож байсан	15-49 насны эмэгтэйчүүд
8.4	Эрт гэрлэлт (15 нас хүрэхээсээ өмнө)	15-49 насны эмэгтэйчүүд
8.5	Эрт гэрлэлт (18 нас хүрэхээсээ өмнө)	20-49 насны эмэгтэйчүүд
8.6	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны залуучууд	15-19 насны эмэгтэйчүүд
8.8a	Насны зөрүүтэй хосууд (15-19 насны эмэгтэй)	15-19 насны гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүд
8.8b	Насны зөрүүтэй хосууд (20-24 насны эмэгтэй)	20-24 насны гэрлэсэн/ хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүд
9.1	Залуу эмэгтэйчүүдийн ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэг	15-24 насны эмэгтэйчүүд
9.2	ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд дамжих талаарх мэдлэг	15-49 насны эмэгтэйчүүд
9.3	ХДХВ-тэй хүнд хандах эерэг хандлага	ХДХВ-ийн талаар сонсож байсан 15-49 насны эмэгтэйчүүд
9.4	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг	15-49 насны эмэгтэйчүүд
9.5	ХДХВ-ийн шинжилгээ өгч, хариугаа авсан	15-49 насны эмэгтэйчүүд
9.6	ХДХВ-ийн шинжилгээ өгч, хариугаа авсан бэлгийн идэвхтэй амьдралтай залуу эмэгтэйчүүд	Судалгаанаас өмнөх 15 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүд
9.7	Жирэмсний хяналтын хүрээнд ХДХВ-ийн халдварын талаар зөвлөгөө авсан эмэгтэйчүүд	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүд
9.8	Жирэмсний хяналтын хүрээнд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгсөн	Судалгаанаас өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүд
9.12	Олон бэлгийн хавьтагчтай эмэгтэйчүүд	15-49 насны эмэгтэйчүүд
9.13	Олон бэлгийн хавьтагчтай бөгөөд хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн эмэгтэйчүүд	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон 15-49 насны эмэгтэйчүүд
9.10	15 нас хүрэхээсээ өмнө бэлгийн хавьталд орсон залуу эмэгтэйчүүд	15-24 насны эмэгтэйчүүд
9.9	Бэлгийн хавьталд орж байгаагүй залуу эмэгтэйчүүд	Огт гэрлэж эсвэл хамтран амьдарч байгаагүй 15-24 насны эмэгтэйчүүд
9.11	10 ба түүнээс олон насаар ах хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон залуу эмэгтэйчүүд	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьдалд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүд
9.14	Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон залуу эмэгтэйчүүд	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьдалд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүд
9.15	Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн залуу эмэгтэйчүүд	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд тохиолдлын бэлгийн хавьдалд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүд

Үзүүлэлтийн дугаар	ХХС-ны үзүүлэлтүүд	Суурь хүн ам
12.1	Тамхины хэрэглээ	15-49 насны эмэгтэйчүүд
12.2	15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн	15-49 насны эмэгтэйчүүд
12.3	Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ	15-49 насны эмэгтэйчүүд
12.4	15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн	15-49 насны эмэгтэйчүүд
10.1	Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ	15-49 насны эмэгтэйчүүд
10.2	Компьютерийн хэрэглээ	15-24 насны эмэгтэйчүүд
10.3	Интернетийн хэрэглээ	15-24 насны эмэгтэйчүүд
ЭРЭГТЭЙЧҮҮД		
7.1	Залуу эрэгтэйчүүдийн дундах бичиг үсгийн мэдлэгийн түвшин	15-24 насны эрэгтэйчүүд
-	ДОХ-ын талаар сонсож байсан	15-49 насны эрэгтэйчүүд
8.4	Эрт гэрлэлт (15 нас хүрэхээсээ өмнө)	15-49 насны эрэгтэйчүүд
8.5	Эрт гэрлэлт (18 нас хүрэхээсээ өмнө)	20-49 насны эрэгтэйчүүд
8.6	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны залуучууд	15-19 насны эрэгтэйчүүд
9.1	Залуу эрэгтэйчүүдийн ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэг	15-24 насны эрэгтэйчүүд
9.2	ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд дамжих талаарх мэдлэг	15-49 насны эрэгтэйчүүд
9.3	ХДХВ-тэй хүнд хандах эерэг хандлага	ХДХВ-ийн талаар сонсож байсан 15-49 насны эрэгтэйчүүд
9.4	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг	15-49 насны эрэгтэйчүүд
9.5	ХДХВ-ийн шинжилгээ өгч, хариугаа авсан	15-49 насны эрэгтэйчүүд
9.6	ХДХВ-ийн шинжилгээ өгч, хариугаа авсан бэлгийн идэвхтэй амьдралтай залуу эрэгтэйчүүд	Судалгаанаас өмнөх 15 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны эрэгтэйчүүд
9.12	Олон бэлгийн хавьтагчтай эрэгтэйчүүд	15-49 насны эрэгтэйчүүд
9.13	Олон бэлгийн хавьтагчтай бөгөөд хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн эрэгтэйчүүд	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон 15-49 насны эрэгтэйчүүд
9.10	15 нас хүрэхээсээ өмнө бэлгийн хавьталд орсон залуу эрэгтэйчүүд	15-24 насны эрэгтэйчүүд
9.9	Бэлгийн хавьталд орж байгаагүй залуу эрэгтэйчүүд	Огт гэрлэж эсвэл хамтран амьдарч байгаагүй 15-24 насны эрэгтэйчүүд
9.14	Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьдалд орсон 15-24 насны эрэгтэйчүүд
9.15	Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд тохиолдлын бэлгийн хавьдалд орсон 15-24 насны эрэгтэйчүүд
12.1	Тамхины хэрэглээ	15-49 насны эрэгтэйчүүд
12.2	15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн	15-49 насны эрэгтэйчүүд
12.3	Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ	15-49 насны эрэгтэйчүүд
12.4	15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн	15-49 насны эрэгтэйчүүд
10.1	Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ	15-49 насны эрэгтэйчүүд
10.2	Компьютерийн хэрэглээ	15-24 насны эрэгтэйчүүд
10.3	Интернетийн хэрэглээ	15-24 насны эрэгтэйчүүд
5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХЭД		
2.1a	Тураалтай хүүхдийн хувь (дунд болон хүнд хэлбэрийн)	5 хүртэлх насны хүүхэд

Үзүүлэлтийн дугаар	ХХС-ны үзүүлэлтүүд	Суурь хүн ам
2.1b	Тураалтай хүүхдийн хувь (хүнд хэлбэрийн)	5 хүртэлх насны хүүхэд
2.2a	Өсөлт хоцролттой хүүхдийн хувь (дунд болон хүнд хэлбэрийн)	5 хүртэлх насны хүүхэд
2.2b	Өсөлт хоцролттой хүүхдийн хувь (хүнд хэлбэрийн)	5 хүртэлх насны хүүхэд
2.3a	Туранхай хүүхдийн хувь (дунд болон хүнд хэлбэрийн)	5 хүртэлх насны хүүхэд
2.3b	Туранхай хүүхдийн хувь (хүнд хэлбэрийн)	5 хүртэлх насны хүүхэд
2.4	Илүүдэл жинтэй хүүхдийн хувь	5 хүртэлх насны хүүхэд
2.7	Эхийн сүүгээр дагнан хооллолт	6 хүртэлх сартай хүүхэд
2.8	Эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, шингэн зүйл ууж байгаа	0-5 сартай хүүхэд
2.9	1 нас хүртлээ эхийн сүүгээр хооллосон	12-15 сартай хүүхэд
2.10	2 нас хүртлээ эхийн сүүгээр хооллосон	20-23 сартай хүүхэд
2.12	Насандаа тохирсон байдлаар хооллож байгаа	0-23 сартай хүүхэд
2.13	Нэмэгдэл хоолонд орсон хүүхэд	6-8 сартай хүүхэд
2.14	Эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа бөгөөд сүүн шингэн зүйлийг зохих давтамжаар ууж байгаа хүүхэд	Эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа, 6-23 сартай хүүхэд
2.15	Нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар идэж байгаа хүүхэд	6-23 сартай хүүхэд
2.16	Нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идэж байгаа хүүхэд	6-23 сартай хүүхэд
2.17a	Зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхэд (эхийн сүүгээр хооллодог)	Эхийн сүүгээр хооллож байгаа, 6-23 сартай хүүхэд
2.17b	Зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхэд (эхийн сүүгээр хооллодоггүй)	Эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа, 6-23 сартай хүүхэд
2.18	Угжаар шингэн зүйл уусан хүүхэд	0-23 сартай хүүхэд
-	Суулгалт өвчнөөр өвдсөн хүүхэд	0-59 сартай хүүхэд
3.10	Суулгалт өвчний үед мэргэжлийн эмчид хандсан байдал	Судалгаанаас өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалт өвчнөөр өвдсөн 0-59 сартай хүүхэд
3.11	Суулгалт өвчний үед шингэн сэлбэх давсны уусмал болон цайрын бэлдмэл уусан	Судалгаанаас өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалт өвчнөөр өвдсөн 0-59 сартай хүүхэд
3.12	Суулгалт өвчний үед шингэн сэлбэх эмчилгээ хийлгэхийн зэрэгцээ хоолыг үргэлжлүүлэн өгсөн байдал	Судалгаанаас өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалт өвчнөөр өвдсөн 0-59 сартай хүүхэд
-	Амьсгалын замын цочмог халдвар илэрсэн хүүхэд	0-59 сартай хүүхэд
3.13	АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед мэргэжлийн эмчид хандсан байдал	Судалгаанаас өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн 0-59 сартай хүүхэд
3.14	АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед антибиотик эмчилгээ хийлгэсэн байдал	Судалгаанаас өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн 0-59 сартай хүүхэд
8.1	Төрснийг бүртгүүлсэн	5 хүртэлх насны хүүхэд
6.1	Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт	36-59 сартай хүүхэд
6.2	Аливааг танин мэдэхэд нь гэр бүлийн гишүүд дэмжлэг үзүүлдэг хүүхэд	36-59 сартай хүүхэд
6.3	Аливааг танин мэдэхэд эцэг нь дэмжлэг үзүүлдэг хүүхэд	Төрсөн эцэгтэйгээ хамт амьдардаг 36-59 сартай хүүхэд
6.4	Аливааг танин мэдэхэд эх нь дэмжлэг үзүүлдэг хүүхэд	Төрсөн эхтэйгээ хамт амьдардаг 36-59 сартай хүүхэд

Үзүүлэлтийн дугаар	ХХС-ны үзүүлэлтүүд	Суурь хүн ам
6.5	Сургалтын хэрэглэгдэхүүн - 3 ба түүнээс олон хүүхдийн номтой	5 хүртэлх насны хүүхэд
6.6	Сургалтын хэрэглэгдэхүүн - 2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоом, эд зүйлээр тоглодог	5 хүртэлх насны хүүхэд
6.7	Сүүлийн 7 хоногт насанд хүрсэн хүний хараа хяналтгүй үлдсэн хүүхэд	5 хүртэлх насны хүүхэд
6.8	Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс	36-59 сартай хүүхэд
-	Цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх	36-59 сартай хүүхэд
-	Биеийн хөгжил	36-59 сартай хүүхэд
-	Нийгэмшихүй, сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх чадвар	36-59 сартай хүүхэд
-	Сурах чадвар	36-59 сартай хүүхэд

а - ХХС-ны 4.1, 4.3, 3.15 үзүүлэлтүүдийн жигнэсэн үр дүнг тооцохын тулд өрхийн жинг өрх тус бүрийн гишүүдийн тоогоор үржүүлсэн. Тиймээс SE-ийн хүснэгтүүдэд жигнэгдээгүй суурь хүн ам нь жигнэгдээгүй өрхийн тоогоор, жигнэгдсэн суурь хүн ам нь жигнэгдсэн өрхийн гишүүдийн тоогоор илэрхийлэгдсэн.

Хүснэгт SE.2: Түүврийн алдаа: Дүүргийн дүн

Сонгосон үзүүлэлтийн стандарт алдаа, вариацийн коэффициент, түүврийн загварын нөлөөлөл, түүврийн загварын нөлөөллийн язгуур, итгэх хязгаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт (t)	Стандарт алдаа (se)	Вариацийн коэффициент (se/t)	Түүврийн загварын нөлөөлөл (def)	Түүврийн загварын нөлөөллийн квадрат (def)	Жигнэсэн	Жигнээгүй	Итгэх хязгаар	
									г - 2se	г + 2se
ӨРХ										
Иоджуулсан давсны хэрэглээ	2.19	0.3638	0.0243	0.067	6.525	2.554	2,574	2565	0.315	0.412
Гар угаах зориулалтын газартай өрх	-	0.8712	0.0129	0.015	3.867	1.966	2,626	2626	0.846	0.897
Ус болон саван бүхий гар угаах зориулалтын газартай өрх	4.5	0.7503	0.0137	0.018	2.548	1.596	2,556	2559	0.723	0.778
ӨРХИЙН ХҮН АМ										
Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээ	4.1	0.4417	0.0308	0.070	10.092	3.177	8,784	2626	0.380	0.503
Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжийн хэрэглээ	4.3	0.5665	0.0228	0.040	5.547	2.355	8,784	2626	0.521	0.612
Хатуу түлшний хэрэглээ	3.15	0.9832	0.0038	0.004	2.241	1.497	8,784	2626	0.976	0.991
Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал	7.2	0.8734	0.0296	0.034	1.715	1.310	229	218	0.814	0.933
1-р ангид элсэлтийн түвшин	7.3	0.9402	0.0162	0.017	1.083	1.041	233	232	0.908	0.973
Бага боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	7.4	0.9777	0.0055	0.006	1.419	1.191	1,038	1034	0.967	0.989
Дунд боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	7.5	0.9367	0.0099	0.011	1.053	1.026	634	636	0.917	0.957
Суурь боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	7.S1	0.9753	0.0042	0.004	1.209	1.099	1,672	1670	0.967	0.984
ЭМЭГТЭЙЧҮҮД										
ЖСАХ-ийн хэрэглээний түвшин	5.3	0.5652	0.0192	0.034	2.197	1.482	1,483	1473	0.527	0.604
Жирэмсэн үеийн хяналт - наад зах нь 1 удаа мэргэжлийн эмчийн хяналтад үзүүлсэн	5.5a	0.9972	0.0021	0.002	0.641	0.801	397	400	0.993	1.000
Жирэмсэн үеийн хяналт - наад зах нь 4 удаа хяналтад үзүүлсэн	5.5b	0.9101	0.0300	0.033	4.381	2.093	397	400	0.850	0.970
Жирэмсэн үеийн хяналт - наад зах нь 6 удаа хяналтад үзүүлсэн	5.S5	0.6708	0.0342	0.051	2.116	1.455	397	400	0.602	0.739
Жирэмсний эхний 3 сартайдаа хяналтад үзүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувь (16 долоо хоног)	-	0.8200	0.0257	0.031	1.792	1.339	397	400	0.769	0.872
Жирэмсний эхний 3 сартайдаа хяналтад үзүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувь (12 долоо хоног)	5.S6	0.5879	0.0338	0.058	1.884	1.372	397	400	0.520	0.656
Хамрагдвал зохих 9 үйлчилгээнд бүрэн хамрагдсан	5.S8	0.4089	0.0439	0.107	3.184	1.785	397	400	0.321	0.497

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт (r)	Стандарт алдаа (se)	Вариацийн коэффициент (se/r)	Түүврийн загварын нөлөөлөл (def)	Түүврийн загварын нөлөөллийн квадрат (def)	Жигнэсэн	Жигнээгүй	Итгэх хязгаар	
								r - 2se	r + 2se
Мэргэжлийн эмчийн хяналтад төрсөн	5.7	0.9990	0.0010	0.419	0.647	397	400	0.997	1.000
Мэс заслын аргаар төрсөн	5.9	0.2036	0.0242	1.444	1.202	397	400	0.155	0.252
Эмнэлэгт төрсөн	5.8	0.9964	0.0029	0.003	0.963	397	400	0.991	1.000
Залуу эмэгтэйчүүдийн дундах бичиг үсгийн мэдлэгийн түвшин	7.1	0.9521	0.0109	0.011	1.160	439	445	0.930	0.974
ДОХ-ын талаар сонсож байсан	-	0.7868	0.0187	0.024	4.250	2,039	2,039	0.749	0.824
Эрт гэрлэлт (15 нас хүрэхээсээ өмнө)	8.4	0.0019	0.0013	0.701	1.383	2,039	2,039	0.000	0.005
Эрт гэрлэлт (18 нас хүрэхээсээ өмнө)	8.5	0.0671	0.0083	0.124	1.991	1,785	1,792	0.050	0.084
Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны залуучууд	8.6	0.0503	0.0201	0.399	2.070	254	247	0.010	0.090
Насны зөрүүтэй хосууд (15-19 насны эмэгтэй)	8.8a	(*)	0.0000	na	na	13	11	0.000	0.000
Насны зөрүүтэй хосууд (20-24 насны эмэгтэй)	8.8b	0.0366	0.0047	0.128	0.065	104	106	0.027	0.046
Залуу эмэгтэйчүүдийн ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэг	9.1	0.2427	0.0276	0.114	1.837	439	445	0.188	0.298
ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд дамжих талаарх мэдлэг	9.2	0.2428	0.0183	0.076	3.730	2,039	2,039	0.206	0.279
ХДХВ-тэй хүнд хандах зэрэг хандлага	9.3	0.0190	0.0042	0.223	1.547	1,604	1,607	0.011	0.027
ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг	9.4	0.6020	0.0169	0.028	2.422	2,039	2,039	0.568	0.636
ХДХВ-ийн шинжилгээ өгч, хариугаа авсан	9.5	0.1436	0.0141	0.099	3.319	2,039	2,039	0.115	0.172
ХДХВ-ийн шинжилгээ өгч, хариугаа авсан бэлгийн идэвхтэй амьдралтай залуу эмэгтэйчүүд	9.6	0.2208	0.0398	0.180	1.653	179	181	0.141	0.300
Жирэмсний хяналтын хүрээнд ХДХВ-ийн халдварын талаар зөвлөгөө авсан эмэгтэйчүүд	9.7	0.1899	0.0307	0.162	2.443	397	400	0.128	0.251
Жирэмсний хяналтын хүрээнд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгсөн	9.8	1.0000	0.0000	0.000	na	156	169	1.000	1.000
Олон бэлгийн хавьтагчтай эмэгтэйчүүд	9.12	0.0049	0.0015	0.318	1.005	2,039	2,039	0.002	0.008
Олон бэлгийн хавьтагчтай бөгөөд хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн эмэгтэйчүүд	9.13	(*)	0.0000	0.0000	na	10	15	0.134	0.134
15 нас хүрэхээсээ өмнө бэлгийн хавьталд орсон залуу эмэгтэйчүүд	9.10	0.0107	0.0058	0.536	1.386	439	445	0.000	0.022
Бэлгийн хавьталд орж байгаагүй залуу эмэгтэйчүүд	9.9	0.7524	0.0312	0.041	1.656	316	319	0.690	0.815

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт (r)	Стандарт алдаа (se)	Вариацийн коэффициент (se/r)	Түүврийн загварын нөлөөлөл (def)	Түүврийн загварын нөлөөллийн квадрат (def)	Жигнэсэн	Жигнээгүй	Итгэх хязгаар		
								r - 2se	r + 2se	
10 ба түүнээс олон насаар ах хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон залуу эмэгтэйчүүд	9.11	0.0212	0.0079	0.370	0.535	0.731	179	181	0.006	0.037
Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон залуу эмэгтэйчүүд	9.14	0.1366	0.0232	0.170	2.035	1.426	439	445	0.090	0.183
Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн залуу эмэгтэйчүүд	9.15	0.4466	0.0300	0.067	0.226	0.476	60	63	0.386	0.507
Тамхины хэрэглээ	12.1	0.0231	0.0032	0.140	0.951	0.975	2,039	2,039	0.017	0.030
15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн	12.2	0.0023	0.0008	0.365	0.634	0.796	2,039	2,039	0.001	0.004
Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ	12.3	0.1674	0.0189	0.113	5.208	2.282	2,039	2,039	0.130	0.205
15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн	12.4	0.0028	0.0015	0.513	1.522	1.234	2,039	2,039	0.000	0.006
Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ	10.1	0.0322	0.0055	0.170	1.952	1.397	2,039	2,039	0.021	0.043
Компьютерийн хэрэглээ	10.2	0.5685	0.0316	0.056	1.810	1.345	439	445	0.505	0.632
Интернетийн хэрэглээ	10.3	0.6625	0.0327	0.049	2.123	1.457	439	445	0.597	0.728
ЭРЭГТЭЙЧҮҮД										
Залуу эрэгтэйчүүдийн дундах бичиг үсгийн мэдлэгийн түвшин	7.1	0.8868	0.0190	0.021	0.849	0.921	218	237	0.849	0.925
ДОХ-ын талаар сонсож байсан	-	0.7841	0.0213	0.027	2.516	1.586	943	943	0.742	0.827
Эрт гэрлэлт (15 нас хүрэхээсээ өмнө)	8.4	0.0021	0.0022	1.008	2.061	1.436	943	943	0.000	0.006
Эрт гэрлэлт (18 нас хүрэхээсээ өмнө)	8.5	0.0144	0.0037	0.256	0.770	0.878	816	807	0.007	0.022
Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны залуучууд	8.6	0.0000	0.0000	0.000	na	na	127	136	0.000	0.000
Залуу эрэгтэйчүүдийн ХДХВ-ийн халдварын талаарх цогц мэдлэг	9.1	0.1284	0.0354	0.276	2.643	1.626	218	237	0.058	0.199
ХДХВ-ийн халдвар эхээс ураг, нярайд дамжих талаарх мэдлэг	9.2	0.1996	0.0246	0.123	3.571	1.890	943	943	0.150	0.249
ХДХВ-тэй хүнд хандах эерэг хандлага	9.3	0.0227	0.0060	0.266	1.247	1.117	739	764	0.011	0.035
ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг	9.4	0.3976	0.0217	0.055	1.859	1.364	943	943	0.354	0.441
ХДХВ-ийн шинжилгээ өгч, хариугаа авсан	9.5	0.0471	0.0108	0.229	2.437	1.561	943	943	0.026	0.069
ХДХВ-ийн шинжилгээ өгч, хариугаа авсан бэлгийн идэвхтэй амьдралтай залуу эрэгтэйчүүд	9.6	0.0335	0.0132	0.395	0.638	0.799	104	119	0.007	0.060
Олон бэлгийн хавьтагчтай эрэгтэйчүүд	9.12	0.0649	0.0151	0.232	3.518	1.876	943	943	0.035	0.095

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт (r)	Стандарт алдаа (se)	Вариацийн коэффициент (se/r)	Түүврийн загварын нөлөөлөл (def)	Түүврийн загварын нөлөөллийн квадрат (def)	Жигнэсэн	Жигнээгүй	Итгэх хязгаар		
								g - 2se	g + 2se	
Олон бэлгийн хавьтагчтай бөгөөд хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн эрэгтэйчүүд	9.13	0.3023	0.0426	0.141	0.507	0.712	61	60	0.217	0.387
15 нас хүрэхээсээ өмнө бэлгийн хавьталд орсон залуу эрэгтэйчүүд	9.10	0.0451	0.0083	0.183	0.374	0.611	218	237	0.029	0.062
Бэлгийн хавьталд орж байгаагүй залуу эрэгтэйчүүд	9.9	0.4950	0.0453	0.092	1.751	1.323	193	214	0.404	0.586
Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон	9.14	0.3644	0.0462	0.127	2.176	1.475	218	237	0.272	0.457
Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн	9.15	0.8249	0.0278	0.034	0.519	0.721	79	98	0.769	0.881
Тамхины хэрэглээ	12.1	0.5421	0.0260	0.048	2.571	1.603	943	943	0.490	0.594
15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн	12.2	0.1673	0.0189	0.113	2.413	1.553	943	943	0.129	0.205
Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ	12.3	0.3496	0.0278	0.080	3.209	1.791	943	943	0.294	0.405
15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн	12.4	0.0145	0.0042	0.291	1.173	1.083	943	943	0.006	0.023
Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ	10.1	0.0634	0.0159	0.251	4.023	2.006	943	943	0.032	0.095
Компьютерийн хэрэглээ	10.2	0.4791	0.0543	0.113	2.793	1.671	218	237	0.370	0.588
Интернетийн хэрэглээ	10.3	0.6122	0.0393	0.064	1.536	1.239	218	237	0.534	0.691
5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХЭД										
Тураалтай хүүхдийн хувь (дунд болон хүнд хэлбэрийн)	2.1a	0.0195	0.0070	0.358	2.844	1.687	1,121	1122	0.006	0.033
Тураалтай хүүхдийн хувь (хүнд хэлбэрийн)	2.1b	0.0083	0.0056	0.678	4.287	2.071	1,121	1122	0.000	0.019
Өсөлт хоцролттой хүүхдийн хувь (дунд болон хүнд хэлбэрийн)	2.2a	0.1899	0.0338	0.178	8.310	2.883	1,119	1118	0.122	0.258
Өсөлт хоцролттой хүүхдийн хувь (хүнд хэлбэрийн)	2.2b	0.0761	0.0168	0.221	4.497	2.121	1,119	1118	0.042	0.110
Туранхай хүүхдийн хувь (дунд болон хүнд хэлбэрийн)	2.3a	0.0161	0.0040	0.247	1.105	1.051	1,115	1112	0.008	0.024
Туранхай хүүхдийн хувь (хүнд хэлбэрийн)	2.3b	0.0063	0.0036	0.568	2.263	1.504	1,115	1112	0.000	0.013
Илүүдэл жинтэй хүүхдийн хувь	2.4	0.2205	0.0313	0.142	6.338	2.518	1,115	1112	0.158	0.283
Эхийн сүүгээр дагнан хооллолт	2.7	0.6744	0.0357	0.053	0.610	0.781	100	106	0.603	0.746
Эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, шингэн зүйл ууж байгаа	2.8	0.7243	0.0265	0.037	0.370	0.608	100	106	0.671	0.777
1 нас хүртлээ эхийн сүүгээр хооллосон	2.9	0.8170	0.0666	0.081	1.661	1.289	52	57	0.684	0.950
2 нас хүртлээ эхийн сүүгээр хооллосон	2.1	0.5996	0.0673	0.112	1.357	1.165	71	73	0.465	0.734
Насандаа тохирсон байдлаар хооллож байгаа	2.12	0.6742	0.0372	0.055	2.638	1.624	419	419	0.600	0.749

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт (r)	Стандарт алдаа (se)	Вариацийн коэффициент (se/r)	Түүврийн загварын нөлөөлөл (def)	Түүврийн загварын нөлөөллийн квадрат (def)	Жигнэсэн	Жигнээгүй	Итгэх хязгаар		
								r - 2se	r + 2se	
Нэмэгдэл хоолонд орсон хүүхэд	2.13	0.7445	0.1006	0.135	3.030	1.741	70	58	0.543	0.946
Эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа бөгөөд сүүн шингэн зүйлийг зохих давтамжаар ууж байгаа хүүхэд	2.14	0.6916	0.0510	0.074	0.805	0.897	79	67	0.590	0.794
Нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар идэж байгаа хүүхэд	2.15	0.8639	0.0310	0.036	2.546	1.596	319	313	0.802	0.926
Нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идэж байгаа хүүхэд	2.16	0.3388	0.0498	0.147	3.458	1.860	319	313	0.239	0.438
Зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхэд (эхийн сүүгээр хооллодог)	2.17a	0.2552	0.0383	0.150	1.887	1.374	240	246	0.179	0.332
Зохистой байдлаар хооллож байгаа хүүхэд (эхийн сүүгээр хооллодоггүй)	2.17b	0.2795	0.0613	0.219	1.231	1.110	79	67	0.157	0.402
Угжаар шингэн зүйл уусан хүүхэд	2.18	0.1954	0.0292	0.150	2.274	1.508	419	419	0.137	0.254
Суулгалт өвчнөөр өвдсөн хүүхэд	-	0.0691	0.0091	0.132	1.458	1.207	1,129	1,129	0.051	0.087
Суулгалт өвчний үед мэргэжлийн эмчид хандсан байдал	3.10	0.3740	0.0371	0.099	0.564	0.751	78	97	0.300	0.448
Суулгалт өвчний үед шингэн сэлбэх давсны уусмал болон цайрын бэлдмэл уусан	3.11	0.5513	0.0346	0.063	0.464	0.681	78	97	0.482	0.620
Суулгалт өвчний үед шингэн сэлбэх эмчилгээ хийлгэхийн зэрэгцээ хоолыг үргэлжлүүлэн өгсөн байдал	3.12	0.8817	0.0240	0.027	0.528	0.727	78	97	0.834	0.930
Амьсгалын замын цочмог халдвар илэрсэн хүүхэд	-	0.0538	0.0091	0.168	1.818	1.348	1,129	1,129	0.036	0.072
A3ЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед мэргэжлийн эмчид хандсан байдал	3.13	0.7698	0.0262	0.034	0.236	0.486	61	62	0.717	0.822
A3ЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед антибиотик эмчилгээ хийлгэсэн байдал	3.14	0.6266	0.0427	0.068	0.476	0.690	61	62	0.541	0.712
Төрснийг бүртгүүлсэн	8.1	0.9893	0.0037	0.004	1.484	1.218	1,129	1,129	0.982	0.997
Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдалт	6.1	0.6301	0.0441	0.070	3.847	1.961	465	461	0.542	0.718
Аливааг танин мэдэхэд нь гэр бүлийн гишүүд дэмжлэг үзүүлдэг хүүхэд	6.2	0.4851	0.0463	0.095	3.940	1.985	465	461	0.393	0.578
Аливааг танин мэдэхэд нь эцэг нь дэмжлэг үзүүлдэг хүүхэд	6.3	0.0559	0.0153	0.274	2.053	1.433	465	461	0.025	0.087
Аливааг танин мэдэхэд нь эх нь дэмжлэг үзүүлдэг хүүхэд	6.4	0.1699	0.0178	0.105	1.038	1.019	465	461	0.134	0.206

ХХС-ны үзүүлэлт	Үзүүлэлт (r)	Стандарт алдаа (se)	Вариацийн коэффициент (se/r)	Түүврийн загварын нөлөөлөл (def)	Түүврийн загварын нөлөөллийн квадрат (def)	Жигнээсэн	Жигнээгүй	Итгэх хязгаар	
								r - 2se	r + 2se
Сургалтын хэрэглэгдэхүүн - 3 ба түүнээс олон хүүхдийн номтой	6.5	0.1783	0.0152	0.085	1.785	1,336	1,129	1129	0.148 0.209
Сургалтын хэрэглэгдэхүүн - 2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоом, эд зүйлээр тоглодог	6.6	0.6317	0.0195	0.031	1.841	1.357	1,129	1129	0.593 0.671
Сүүлийн 7 хоногт насанд хүрсэн хүний хараа хяналтгүй үлдсэн хүүхэд	6.7	0.1749	0.0249	0.142	4.844	2.201	1,129	1129	0.125 0.225
Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс	6.8	0.7471	0.0323	0.043	2.533	1.592	465	461	0.683 0.812
Цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх	-	0.0522	0.0158	0.303	2.319	1.523	465	461	0.021 0.084
Биеийн хөгжил	-	0.9644	0.0123	0.013	2.033	1.426	465	461	0.940 0.989
Нийгэмшихүй, сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх чадвар	-	0.7731	0.0294	0.038	2.264	1.505	465	461	0.714 0.832
Сурах чадвар	-	0.9466	0.0144	0.015	1.890	1.375	465	461	0.918 0.975

на: Утга тооцоогүй

ХАВСРАЛТ D

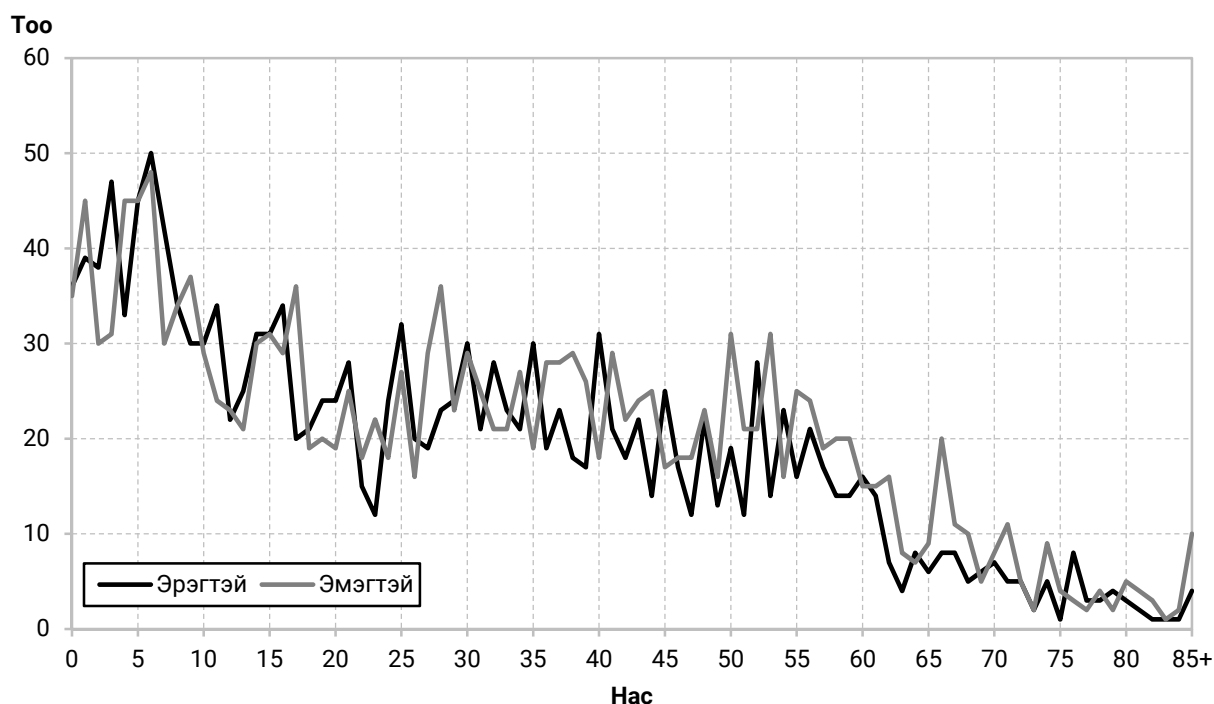
**Мэдээллийн чанарын
ХҮСНЭГТҮҮД**

Хүснэгт DQ.1: Өрхийн хүн амын насны бүтэц

Судалгаанд бүрэн хамрагдсан өрхийн хүн амын насны бүтэц, 1 насаар, хүйсээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

Нас	Эрэгтэй		Эмэгтэй		Нас	Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь		Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
0	36	2.2	35	2.0	45	25	1.5	17	1.0
1	39	2.4	45	2.6	46	17	1.0	18	1.0
2	38	2.3	30	1.7	47	12	0.7	18	1.0
3	47	2.9	31	1.8	48	22	1.4	23	1.3
4	33	2.0	45	2.6	49	13	0.8	16	0.9
5	45	2.8	45	2.6	50	19	1.2	31	1.8
6	50	3.1	48	2.7	51	12	0.7	21	1.2
7	42	2.6	30	1.7	52	28	1.7	21	1.2
8	34	2.1	34	1.9	53	14	0.9	31	1.8
9	30	1.8	37	2.1	54	23	1.4	16	0.9
10	30	1.8	29	1.7	55	16	1.0	25	1.4
11	34	2.1	24	1.4	56	21	1.3	24	1.4
12	22	1.4	23	1.3	57	17	1.0	19	1.1
13	25	1.5	21	1.2	58	14	0.9	20	1.1
14	31	1.9	30	1.7	59	14	0.9	20	1.1
15	31	1.9	31	1.8	60	16	1.0	15	0.9
16	34	2.1	29	1.7	61	14	0.9	15	0.9
17	20	1.2	36	2.0	62	7	0.4	16	0.9
18	21	1.3	19	1.1	63	4	0.2	8	0.5
19	24	1.5	20	1.1	64	8	0.5	7	0.4
20	24	1.5	19	1.1	65	6	0.4	9	0.5
21	28	1.7	25	1.4	66	8	0.5	20	1.1
22	15	0.9	18	1.0	67	8	0.5	11	0.6
23	12	0.7	22	1.3	68	5	0.3	10	0.6
24	24	1.5	18	1.0	69	6	0.4	5	0.3
25	32	2.0	27	1.5	70	7	0.4	8	0.5
26	20	1.2	16	0.9	71	5	0.3	11	0.6
27	19	1.2	29	1.7	72	5	0.3	5	0.3
28	23	1.4	36	2.0	73	2	0.1	2	0.1
29	24	1.5	23	1.3	74	5	0.3	9	0.5
30	30	1.8	29	1.7	75	1	0.1	4	0.2
31	21	1.3	25	1.4	76	8	0.5	3	0.2
32	28	1.7	21	1.2	77	3	0.2	2	0.1
33	23	1.4	21	1.2	78	3	0.2	4	0.2
34	21	1.3	27	1.5	79	4	0.2	2	0.1
35	30	1.8	19	1.1	80	3	0.2	5	0.3
36	19	1.2	28	1.6	81	2	0.1	4	0.2
37	23	1.4	28	1.6	82	1	0.1	3	0.2
38	18	1.1	29	1.7	83	1	0.1	1	0.1
39	17	1.0	26	1.5	84	1	0.1	2	0.1
40	31	1.9	18	1.0	85+	4	0.2	10	0.6
41	21	1.3	29	1.7					
42	18	1.1	22	1.3	Хариулаагүй/ мэдэхгүй	0	0.0	0	0.0
43	22	1.4	24	1.4					
44	14	0.9	25	1.4	Бүгд	1627	100.0	1757	100.0

Зураг DQ.1: Өрхийн хүн амын тоо, нэг насаар Налайх дүүрэг, 2016 он

Хүснэгт DQ.2: Судалгаанд хамрагдвал зохих болон бүрэн хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн насны тархалт

Өрхийн 10-54 насны эмэгтэй гишүүд, судалгаанд бүрэн хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо болон судалгаанд хамрагдвал зохих эмэгтэйчүүдээс бүрэн хамрагдсан хувь, 5 насны бүлгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн 10-54 насны эмэгтэй гишүүд		Судалгаанд бүрэн хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүд		Судалгаанд хамрагдвал зохих эмэгтэйчүүдээс бүрэн хамрагдсан хувь
	Тоо	Тоо	Хувь		
Насны бүлэг					
10-14	126	na	na	na	
15-19	132	122	16.2	91.9	
20-24	101	93	12.4	92.5	
25-29	127	114	15.1	89.6	
30-34	126	115	15.3	91.6	
35-39	132	120	16.0	91.0	
40-44	114	107	14.2	93.2	
45-49	89	82	10.8	91.6	
50-54	123	na	na	na	
Бүгд (15-49)	821	752	100.0	91.6	
50-54 болон 45-49 насны эмэгтэйчүүдийн тооны харьцаа	1.38	na	na	na	
na: Утга тооцогдохгүй					

Хүснэгт DQ.3: Судалгаанд хамрагдвал зохих болон бүрэн хамрагдсан

эрэгтэйчүүдийн насны тархалт

Нийт болон сонгогдсон өрхийн 15-54 насны эрэгтэй гишүүд, судалгаанд бүрэн хамрагдсан 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо болон судалгаанд хамрагдвал зохих эрэгтэйчүүдээс бүрэн хамрагдсан хувь, 5 насны бүлгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн 15-54 насны эрэгтэй гишүүд		Судалгаанд бүрэн хамрагдсан 15-49 насны эрэгтэйчүүд		Судалгаанд хамрагдвал зохих эрэгтэйчүүдээс бүрэн хамрагдсан хувь
	Нийт өрх	Сонгогдсон өрх	Тоо	Хувь	
	Тоо	Тоо			
Насны бүлэг					
10-14	142	142	na	na	na
15-19	130	130	48	16.4	37.0
20-24	99	99	41	14.1	41.8
25-29	114	114	42	14.3	36.6
30-34	125	125	48	16.2	38.1
35-39	109	109	39	13.2	35.4
40-44	108	108	40	13.6	36.9
45-49	88	88	36	12.2	40.5
50-54	97	97	na	na	na
Бүгд (15-49)	773	773	293	100.0	37.9
50-54 болон 45-49 насны эрэгтэйчүүдийн тооны харьцаа	1.10	1.10	na	na	na
na: Утга тооцогдохгүй					

Хүснэгт DQ.4: Судалгаанд хамрагдвал зохих болон бүрэн хамрагдсан 5 хүртэлх насны хүүхдийн тархалт

Өрхийн 0-7 насны хүүхэд, эх/ асрамжлагч нь судалгаанд бүрэн хамрагдсан 5 хүртэлх насны хүүхдийн болон эх/ асрамжлагч нь судалгаанд хамрагдвал зохих 5 хүртэлх насны хүүхдүүдээс бүрэн хамрагдсан хувь, 1 насаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Өрхийн 0-7 насны хүүхэд		Судалгаанд бүрэн хамрагдсан 5 хүртэлх насны хүүхэд		Судалгаанд хамрагдвал зохих 5 хүртэлх насны хүүхдээс бүрэн хамрагдсан хувь
	Тоо		Тоо	Хувь	
Нас					
0	74		72	19.0	97.3
1	84		83	22.0	98.9
2	67		66	17.5	98.9
3	79		78	20.7	98.7
4	79		79	20.9	100.0
5	93		na	na	na
6	102		na	na	na
7	74		na	na	na
Бүгд (0-4)	382		377	100.0	98.8
5 болон 4 настай хүүхдийн тооны харьцаа	1.18		na	na	na
na: Утга тооцогдохгүй					

Хүснэгт DQ.5: Төрсөн өдрийн мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: Өрхийн хүн ам

Өрхийн хүн амын хувь, төрсөн он, сараа хариулсан байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсөн он, сараа бүрэн хариулсан				Дүн	Өрхийн гишүүдийн тоо
	Төрсөн он, сар	Зөвхөн төрсөн он	Зөвхөн төрсөн сар	Аль алиныг нь хариулаагүй		
Бүгд	99.7	0.3	0.0	0.0	100.0	3384
Насны бүлэг						
0-4	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	382
5-14	99.9	0.1	0.0	0.0	100.0	674
15-24	99.3	0.7	0.0	0.0	100.0	462
25-49	99.9	0.1	0.0	0.0	100.0	1133
50-64	99.7	0.3	0.0	0.0	100.0	516
65-84	98.8	1.2	0.0	0.0	100.0	204
85+	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	14
Хороо						
1-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	487
2-р хороо	99.7	0.3	0.0	0.0	100.0	743
3-р хороо	99.5	0.5	0.0	0.0	100.0	613
4-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	719
5-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	277
6-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	240
7-р хороо	98.8	1.2	0.0	0.0	100.0	304

Хүснэгт DQ.6: Төрсөн өдөр, насны мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: Эмэгтэй

15-49 насны эмэгтэйчүүдийн хувь, төрсөн өдөр, насны мэдээллээ хариулсан байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсөн он, сараа бүрэн хариулсан					Дүн	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
	Төрсөн он, сар	Төрсөн он болон нас	Зөвхөн төрсөн он	Зөвхөн нас	Бусад/ мэдэхгүй/ хариулаагүй		
Бүгд	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	758
Хороо							
1-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	135
2-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	169
3-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	134
4-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	170
5-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	52
6-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	36
7-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	62

Хүснэгт DQ.7: Төрсөн өдөр, насны мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: Эрэгтэй

15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, төрсөн өдөр, насны мэдээллээ хариулсан байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсөн он, сараа бүрэн хариулсан					Дүн	15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо
	Төрсөн он, сар	Төрсөн он болон нас	Зөвхөн төрсөн он	Зөвхөн нас	Бусад/ мэдэхгүй/ хариулаагүй		
Бүгд	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	296
Хороо							
1-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	43
2-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	63
3-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	57
4-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	72
5-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	19
6-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	14
7-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	27

Хүснэгт DQ.8: Төрсөн өдөр, насны мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: 5 хүртэлх насны хүүхэд

15-49 насны эрэгтэйчүүдийн хувь, төрсөн өдөр, насны мэдээллээ хариулсан байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсөн он, сараа бүрэн хариулсан					Дүн	5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
	Төрсөн он, сар	Төрсөн он болон нас	Зөвхөн төрсөн он	Зөвхөн нас	Бусад/ мэдэхгүй/ хариулаагүй		
Бүгд	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	374
Хороо							
1-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	57
2-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	90
3-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	62
4-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	79
5-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	25
6-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	33
7-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	29

Хүснэгт DQ.9: Төрсөн өдрийн мэдээллээ бүрэн хариулсан байдал: Хүүхэд, залуучууд

5-24 насны хүүхэд, залуучуудын хувь, төрсөн он, сараа хариулсан байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсөн он, сараа бүрэн хариулсан				Дүн	5-24 насны хүүхэд, залуучуудын тоо
	Төрсөн он, сар	Зөвхөн төрсөн он	Зөвхөн төрсөн сар	Аль алиныг нь хариулаагүй		
Бүгд	99.6	0.4	0.0	0.0	100.0	1136
Хороо						
1-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	176
2-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	229
3-р хороо	98.5	1.5	0.0	0.0	100.0	230
4-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	253
5-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	92
6-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	53
7-р хороо	99.3	0.7	0.0	0.0	100.0	102

Хүснэгт DQ.10: Хүүхэд төрүүлсэн өдрөө бүрэн хариулсан байдал: Анхны ба сүүлийн төрөлт

15-49 насны эмэгтэйчүүдийн эхний ба сүүлийн төрөлтийн хувь, хүүхэд төрүүлсэн он, сараа хариулсан байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Хүүхэд төрүүлсэн өдрийн мэдээллээ бүрэн хариулсан										
	Анхны төрөлтийн он, сар, хүүхдийн нас				Сүүлийн төрөлтийн он, сар						
	Төрсөн он, сар	Зөвхөн төрсөн он	Зөвхөн хүүхдийн нас	Бусад/мэдэхгүй/хариулаагүй	Дүн	Анхны төрөлтийн тоо	Төрсөн он, сар	Зөвхөн төрсөн он	Бусад/мэдэхгүй/хариулаагүй	Дүн	Сүүлийн төрөлтийн тоо
Бүгд	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	535	100.0	0.0	0.0	100.0	410
Хороо											
1-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	90	100.0	0.0	0.0	100.0	68
2-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	141	100.0	0.0	0.0	100.0	106
3-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	79	100.0	0.0	0.0	100.0	60
4-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	111	100.0	0.0	0.0	100.0	82
5-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	35	100.0	0.0	0.0	100.0	27
6-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	25	100.0	0.0	0.0	100.0	24
7-р хороо	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	54	100.0	0.0	0.0	100.0	43

Хүснэгт DQ.11: Судалгааны мэдээлэл бүрэн цуглуулсан байдал

Бүрэн бус цуглуулагдсан мэдээллийн хувь, судалгааны зарим асуулт, үзүүлэлтээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

Асуулга, бүрэн бус мэдээлэл	Хамаарах бүлэг	Бүрэн бус мэдээллийн хувь ^a	Тоо
Өрх			
Давсны иодын агууламж шалгах	Судалгаанд бүрэн хамрагдсан өрх	0.0	975
Ярилцлага эхэлсэн цаг	Судалгаанд бүрэн хамрагдсан өрх	0.0	975
Ярилцлага дууссан цаг	Судалгаанд бүрэн хамрагдсан өрх	0.0	975
Эмэгтэй			
Анх гэрлэсэн/ хамтран амьдарч эхэлсэн	15-49 насны гэрлэж байсан бүх эмэгтэй		
Сар		11.6	542
Он, сар		4.2	542
Анх гэрлэсэн/ хамтран амьдарч эхэлсэн нас	15-49 насны анх гэрлэсэн он нь тодорхойгүй бүх эмэгтэй	0.0	542
Анх бэлгийн хавьталд орсон нас	15-24 насны бэлгийн хавьталд орсон бүх эмэгтэй	0.0	94
Сүүлийн бэлгийн хавьтлаас хойших хугацаа	15-24 насны бэлгийн хавьталд орсон бүх эмэгтэй	8.5	94
Ярилцлага эхэлсэн цаг	Ярилцлагад бүрэн хамрагдсан бүх эмэгтэй	0.0	758
Ярилцлага дууссан цаг	Ярилцлагад бүрэн хамрагдсан бүх эмэгтэй	0.0	758
Эрэгтэй			
Анх гэрлэсэн/ хамтран амьдарч эхэлсэн	15-49 насны гэрлэж байсан бүх эрэгтэй		
Сар		14.5	204
Он, сар		2.1	204
Анх гэрлэсэн/ хамтран амьдарч эхэлсэн нас	15-49 насны анх гэрлэсэн он нь тодорхойгүй бүх эрэгтэй	0.0	204
Анх бэлгийн хавьталд орсон нас	15-24 насны бэлгийн хавьталд орсон бүх эрэгтэй	0.0	62
Сүүлийн бэлгийн хавьтлаас хойших хугацаа	15-24 насны бэлгийн хавьталд орсон бүх эрэгтэй	0.0	62
Ярилцлага эхэлсэн цаг	Ярилцлагад бүрэн хамрагдсан бүх эрэгтэй	0.0	296
Ярилцлага дууссан цаг	Ярилцлагад бүрэн хамрагдсан бүх эрэгтэй	0.0	296
5 хүртэлх насны хүүхэд			
Ярилцлага эхэлсэн цаг	5 хүртэлх насны бүх хүүхэд	0.0	374
Ярилцлага дууссан цаг	5 хүртэлх насны бүх хүүхэд	0.0	374

^a "Мэдэхгүй" гэж хариулсныг оруулсан.

Хүснэгт DQ.12: Хүүхдийн биеийн хэмжилтийн мэдээллийн бүрэн байдал: Тураалтай

5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь, төрсөн огноо болон биеийн жингийн мэдээллийн бүрэн байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Жин, төрсөн огноог нь тооцоонд оруулж болох	Тооцоололд оруулаагүй шалтгаан				Дүн	Тооцоололд оруулаагүй хүүхдийн хувь	5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
		Жин хэмжээгүй	Төрсөн огноо бүрэн биш	Жин хэмжээгүй, төрсөн огноо бүрэн биш	Хэт ялгаатай тохиолдол			
Бүгд	97.9	1.9	0.0	0.0	0.3	100.0	2.1	374
Насны бүлэг								
<6 сар	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	34
6-11 сар	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	32
12-23 сар	97.2	2.8	0.0	0.0	0.0	100.0	2.8	81
24-35 сар	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	69
36-47 сар	94.8	3.9	0.0	0.0	1.4	100.0	5.2	77
48-59 сар	97.8	2.2	0.0	0.0	0.0	100.0	2.2	80

Хүснэгт DQ.13: Хүүхдийн биеийн хэмжилтийн мэдээллийн бүрэн байдал: Өсөлт хоцрогдолтой

5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь төрсөн огноо болон биеийн өндрийн мэдээллийн бүрэн байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Жин, төрсөн огноог нь тооцоонд оруулж болох	Тооцоололд оруулаагүй шалтгаан				Дүн	Тооцоололд оруулаагүй хүүхдийн хувь	5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
		Жин хэмжээгүй	Төрсөн огноо бүрэн биш	Жин хэмжээгүй, төрсөн огноо бүрэн биш	Хэт ялгаатай тохиолдол			
Бүгд	97.9	1.9	0.0	0.0	0.3	100.0	2.1	374
Насны бүлэг								
<6 сар	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	34
6-11 сар	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	32
12-23 сар	97.2	2.8	0.0	0.0	0.0	100.0	2.8	81
24-35 сар	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	69
36-47 сар	94.8	3.9	0.0	0.0	1.4	100.0	5.2	77
48-59 сар	97.8	2.2	0.0	0.0	0.0	100.0	2.2	80

Хүснэгт DQ.14: Хүүхдийн биеийн хэмжилтийн мэдээллийн бүрэн байдал: Туранхай

5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь, биеийн жин болон өндрийн мэдээллийн бүрэн байдлаар, Налайх дүүрэг, 2016 он

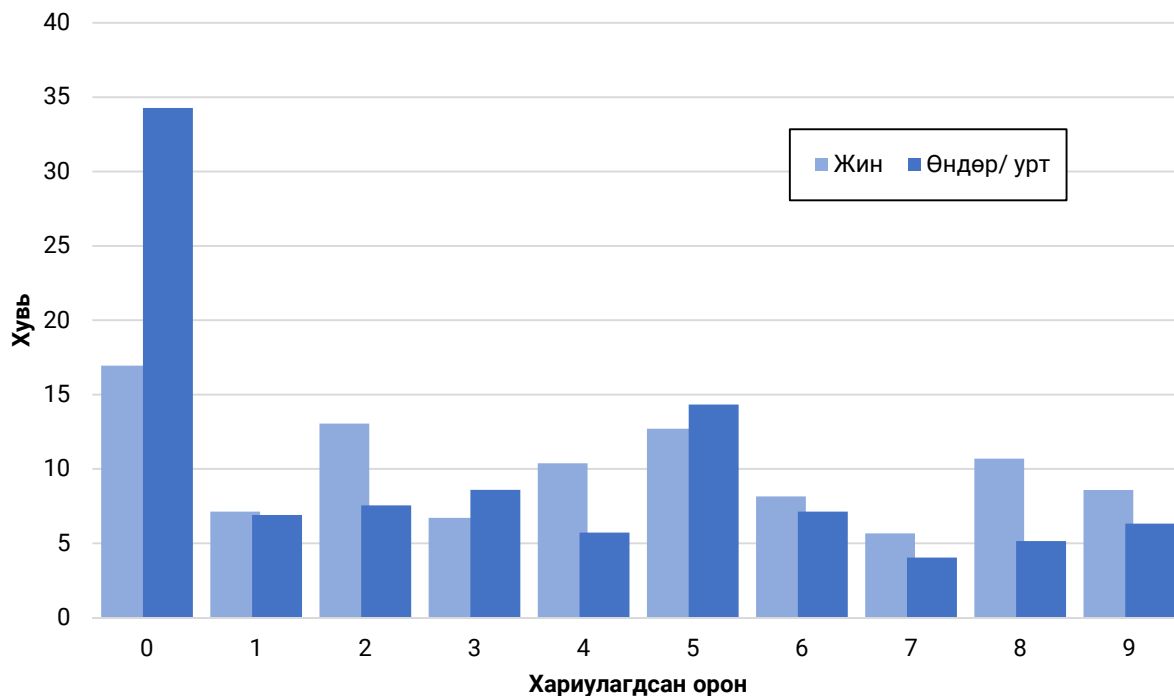
	Жин, төрсөн огноог нь тооцоонд оруулж болох	Тооцоололд оруулаагүй шалтгаан				Дүн	Тооцоололд оруулаагүй хүүхдийн хувь	5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
		Жин хэмжээгүй	Төрсөн огноо бүрэн биш	Жин хэмжээгүй, төрсөн огноо бүрэн биш	Хэт ялгаатай тохиолдол			
Бүгд	97.3	0.0	0.0	1.9	0.9	100.0	2.7	374
Насны бүлэг								
<6 сар	97.1	0.0	0.0	0.0	2.9	100.0	2.9	34
6-11 сар	96.3	0.0	0.0	0.0	3.7	100.0	3.7	32
12-23 сар	97.2	0.0	0.0	2.8	0.0	100.0	2.8	81
24-35 сар	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	69
36-47 сар	94.8	0.0	0.0	3.9	1.4	100.0	5.2	77
48-59 сар	97.8	0.0	0.0	2.2	0.0	100.0	2.2	80

Хүснэгт DQ.15: Хүүхдийн биеийн хэмжилтийн үр дүн

Жин, өндрийн хэмжилтийн үр дүнгийн тархалт, бутархай оронгоор илэрхийлэгдсэн цифрээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Жин		Өндөр/ Урт	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
Бүгд	367	100.0	367	100.0
Бутархай оронгийн цифр				
0	62	16.9	126	34.3
1	26	7.1	25	6.9
2	48	13.1	28	7.5
3	25	6.7	32	8.6
4	38	10.4	21	5.7
5	47	12.7	53	14.3
6	30	8.1	26	7.1
7	21	5.7	15	4.0
8	39	10.7	19	5.1
9	31	8.6	23	6.3
0 эсвэл 5	109	29.7	178	48.6

Зураг DQ.2: Жин, өндөр/ уртын хэмжилтийн үр дүнгийн тархалт, бутархай оронгоор илэрхийлэгдсэн цифрээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

Хүснэгт DQ.16: Төрсний гэрчилгээ үзсэн байдал

5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь, төрсний гэрчилгээтэй эсэх болон ярилцлага авагч төрсний гэрчилгээг нь үзсэн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсний гэрчилгээтэй хүүхэд		Төрсний гэрчилгээгүй хүүхэд	Хариулаагүй/ мэдэхгүй	Дүн	Ярилцлага авагч төрсний гэрчилгээг нь үзсэн хувь (1)/(1+2)*100	5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
	Ярилцлага авагч үзсэн (1)	Ярилцлага авагч үзээгүй (2)					
Бүгд	66.7	32.2	1.1	0.0	100.0	67.5	374
Хороо							
1-р хороо	50.5	49.5	0.0	0.0	100.0	50.5	57
2-р хороо	76.3	23.7	0.0	0.0	100.0	76.3	90
3-р хороо	47.4	48.7	3.9	0.0	100.0	49.3	62
4-р хороо	63.0	34.6	2.4	0.0	100.0	64.6	79
5-р хороо	95.5	4.5	0.0	0.0	100.0	95.5	25
6-р хороо	83.8	16.2	0.0	0.0	100.0	83.8	33
7-р хороо	75.3	24.7	0.0	0.0	100.0	75.3	29
Насны бүлэг							
<6 сар	77.9	18.6	3.5	0.0	100.0	80.7	34
6-11 сар	69.0	31.0	0.0	0.0	100.0	69.0	32
12-23 сар	72.7	26.1	1.2	0.0	100.0	73.6	81
24-35 сар	64.1	35.9	0.0	0.0	100.0	64.1	69
36-47 сар	64.0	34.4	1.6	0.0	100.0	65.1	77
48-59 сар	59.6	39.2	1.2	0.0	100.0	60.4	80

Хүснэгт DQ.17: Дархлаажуулалтын дэвтрийг үзсэн байдал

0-35 сартай хүүхдийн хувь, дархлаажуулалтын дэвэртэй эсэх болон ярилцлага авагч дархлаажуулалтын дэвтрийг нь үзсэн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Дархлаажуулалтын дэвтр/эх хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтр/эх хүүхдийн эрүүл мэндийн сумын эмнэлэгт байгаагүй хүүхэд				Дархлаажуулалтын дэвтр/эх хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвэртэй хүүхэд				Хариулагагүй / мэдэхгүй	Дүн	Дархлаажуулалтын дэвтрийг үзсэн хувь (1+2+3)/(1+2+3+4)*100	0-35 сартай хүүхдийн тоо
	Дэвэртэй байсан	Дэвтр огт байгаагүй	Ярилцлага авагч өрх/сумын эмнэлэгт үзсэн (1)	Ярилцлага авагч дархлаажуулалтын дэвтр үзсэн (2)	Ярилцлага авагч эх хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтр үзсэн (3)	Ярилцлага авагч Ярилцлага авагч үзээгүй (4)	Хариулагагүй / мэдэхгүй	Дүн				
Бүгд	0.0	0.0	3.2	77.7	3.9	0.5	0.0	100.0	99.4	218		
Хороо												
1-р хороо	0.0	0.0	0.0	94.4	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	33		
2-р хороо	0.0	0.0	10.9	64.1	8.1	0.0	0.0	100.0	100.0	54		
3-р хороо	0.0	0.0	0.0	68.9	9.6	0.0	0.0	100.0	100.0	37		
4-р хороо	0.0	0.0	0.0	85.9	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	46		
5-р хороо	0.0	0.0	8.5	76.1	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0	13		
6-р хороо	0.0	0.0	0.0	80.6	0.0	6.2	0.0	100.0	92.8	18		
7-р хороо	0.0	0.0	0.0	83.7	4.0	0.0	0.0	100.0	100.0	16		
Хүүхдийн нас												
0-5 сар	0.0	0.0	0.0	87.3	3.5	3.3	0.0	100.0	96.5	34		
6-11 сар	0.0	0.0	2.4	80.1	2.8	0.0	0.0	100.0	100.0	32		
12-23 сар	0.0	0.0	2.0	79.4	4.4	0.0	0.0	100.0	100.0	81		
24-35 сар	0.0	0.0	6.6	69.8	4.2	0.0	0.0	100.0	100.0	69		

Хүснэгт DQ.20: Тав хүртэлх насны хүүхдийн асуулгад ярилцлага өгсөн хүн

5 хүртэлх насны хүүхдийн хувь, 5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулгад ярилцлага өгсөн хүнээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Ээж нь гэртээ амьдардаг	Ээж нь гэртээ амьдардаггүй хүүхдийн асран хамгаалагч:			Дүн	5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
		Аав	Насанд хүрсэн бусад эмэгтэй	Насанд хүрсэн бусад эрэгтэй		
Бүгд	94.0	0.5	5.0	0.5	100.0	382
Нас						
0	98.4	0.0	1.6	0.0	100.0	74
1	95.1	1.1	3.8	0.0	100.0	84
2	93.0	0.0	7.0	0.0	100.0	67
3	92.8	1.5	5.7	0.0	100.0	79
4	90.8	0.0	6.9	2.3	100.0	79

Хүснэгт DQ.21: Хүүхдийн хөдөлмөр, хүүхдийн хүмүүжил бүлгийн асуулгад сонгогдсон 1-17 насны хүүхэд

Өрхийн тоо, 1-17 насны хүүхдийн тоогоор, 1-17 насны 2 ба түүнээс олон хүүхэдтэй өрхийн хувь, Налайх дүүрэг, 2016 он

	1-17 насны хүүхдийн тоо			Дүн	Өрхийн тоо	1-17 насны 2 ба түүнээс олон хүүхэдтэй өрхийн тоо
	Байхгүй	Нэг	2 ба түүнээс олон			
Бүгд	39.9	24.4	35.7	100.0	975	348
Хороо						
1-р хороо	43.8	17.8	38.4	100.0	142	54
2-р хороо	38.1	26.7	35.2	100.0	217	76
3-р хороо	35.6	26.8	37.6	100.0	168	63
4-р хороо	31.9	23.4	44.7	100.0	182	82
5-р хороо	39.9	32.1	28.0	100.0	84	23
6-р хороо	59.1	16.6	24.3	100.0	93	23
7-р хороо	42.2	28.3	29.6	100.0	88	26
Өрхийн аж байдлын түвшин						
Доогуур	43.3	17.7	39.0	100.0	203	79
Дунджаас доогуур	38.8	19.7	41.5	100.0	194	81
Дундаж	34.9	25.7	39.5	100.0	180	71
Дунджаас дээгүүр	42.1	29.2	28.7	100.0	196	56
Дээгүүр	39.8	30.2	30.0	100.0	202	61

Хүснэгт DQ.22: Сургуульд хамрагдалт нэг насаар

Өрхийн 5-24 насны хүн амын хувь, боловсролын түвшин, хамгийн одоогийн (сүүлийн) хичээлийн жилд сурч байгаа ангиар, Налайх дүүрэг, 2016 он

Сургуульд сурдаггүй	СӨБ	Суралцаж байгаа түвшин												Техник мэргэжлийн сургууль	Коллеж, их, дээд сургууль	Дүн	Өрхийн гишүүдийн тоо			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					21		
5	12.3	49.4	37.2	1.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	96	
6	1.1	1.3	63.1	34.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	90
7	2.9	0.0	3.1	62.0	32.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	70
8	0.0	0.0	1.6	1.5	62.8	33.6	.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	75
9	2.3	0.0	0.0	0.0	5.9	76.3	13.4	2.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	54
10	0.0	0.0	0.0	0.0	3.9	4.6	57.8	31.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	63
11	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.2	11.6	77.7	6.4	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	50
12	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	6.4	75.5	16.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	51
13	2.1	0.0	0.0	0.0	1.9	0.0	2.1	3.8	71.1	18.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	56
14	2.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.7	64.4	13.4	5.6	1.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	59
15	13.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.6	9.6	14.1	35.2	6.8	0.0	14.7	3.7	100.0	61		
16	2.0	0.0	0.0	1.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3	3.2	13.3	57.2	0.0	19.7	1.5	100.0	62		
17	18.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	45.9	0.0	16.0	19.7	100.0	49		
18	37.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.7	0.0	1.8	56.6	100.0	49		
19	41.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	59.0	100.0	32		
20	46.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.8	0.0	0.0	0.0	51.8	100.0	47		
21	68.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	0.0	0.0	29.9	100.0	53		
22	83.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	16.4	100.0	28		
23	89.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.8	100.0	30		
24 ^a	95.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	4.5	100.0	38		

^a Хичээлийн жил эхлэхэд 24 настай байсан бөгөөд ярилцлага авах үед 25 нас хүрсэн хүнийг хассан, ярилцлага авах үед 5-24 настай байсан хүн амыг хамруулсан

Хүснэгт DQ.23: Төрүүлсэн нийт болон амьд байгаа хүүхдийн төрөх үеийн хүйсийн харьцаа

Төрүүлсэн нийт, амьд байгаа болон эндсэн хүүхдийн хүйсийн харьцаа (100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйн тоо), эхийн насны бүлгээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрүүлсэн нийт хүүхэд			Амьд байгаа хүүхэд			Эндсэн хүүхэд			Эмэгтэй-чүүдийн тоо
	Хөвгүүд-ийн тоо	Охидын тоо	Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа	Хөвгүүд-ийн тоо	Охидын тоо	Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа	Хөвгүүд-ийн тоо	Охидын тоо	Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа	
Бүгд	677	648	1.04	644	634	1.02	33	14	2.39	758
Насны бүлэг										
15-19	4	1	4.22	4	1	4.22	0	0	na	123
20-24	30	19	1.56	30	19	1.56	0	0	na	94
25-29	91	91	1.01	89	90	0.99	2	1	2.26	114
30-34	116	128	0.91	113	128	0.89	2	0	na	116
35-39	181	141	1.28	175	137	1.28	6	4	1.33	121
40-44	143	154	0.93	133	151	0.88	10	3	3.20	107
45-49	113	115	0.98	100	110	0.92	12	5	2.36	82

na: утга тооцогдоогүй

Хүснэгт DQ.24: Төрсөн хүүхдийн тоо, судалгаанаас өмнөх хугацаагаар

Төрсөн хүүхдийн тоо, төрөх үеийн хүйсийн харьцаа болон судалгаанаас өмнөх хугацаагаар, төрсөн хүүхдийн тоо, нийт, амьд байгаа болон эндсэн хүүхдээр, эмэгтэйн төрөлтийн түүхийн мэдээллээс тооцсоноор, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Төрсөн хүүхдийн тоо			Төрсөн он, сар нь бүрэн ^a			Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа ^b			Жил бүрийн төрөлтийн харьцаа ^c		
	Амьд байгаа	Эндсэн	Бүгд	Амьд байгаа	Эндсэн	Бүгд	Амьд байгаа	Эндсэн	Бүгд	Амьд байгаа	Эндсэн	Бүгд
Бүгд	1278	46	1325	100.0	100.0	100.0	101.5	238.6	104.4	na	na	na
Төрсөн он												
0	69	0	69	100.0	na	100.0	119.6	na	119.6	na	na	na
1	70	0	70	100.0	na	100.0	76.5	na	76.5	106.0	0.0	105.2
2	64	1	65	100.0	100.0	100.0	123.8	0.0	119.5	89.7	na	91.2
3	71	0	71	100.0	na	100.0	115.9	na	115.9	112.0	0.0	110.2
4	64	1	65	100.0	100.0	100.0	75.6	na	78.3	86.9	58.1	86.2
5	76	3	79	100.0	100.0	100.0	103.5	224.6	106.8	107.5	200.1	109.7
6	77	2	79	100.0	100.0	100.0	109.5	na	115.9	109.1	108.0	109.0
7	66	1	67	100.0	100.0	100.0	110.1	0.0	106.5	98.5	58.3	97.4
8	56	1	57	100.0	100.0	100.0	115.3	0.0	110.1	86.9	107.6	87.2
9	63	1	65	100.0	100.0	100.0	78.3	na	81.7	19.3	6.7	18.6
10+	602	35	637	100.0	100.0	100.0	101.9	274.9	107.2	na	na	na
Судалгаанаас өмнөх 5 жилийн үелрэлээр												
0-4	338	2	340	100.0	100.0	100.0	100.0	94.9	100.0	na	na	na
5-9	338	9	347	100.0	100.0	100.0	102.5	179.1	104.0	na	na	na
10-14	211	8	219	100.0	100.0	100.0	115.7	278.2	119.2	na	na	na
15-19	201	7	208	100.0	100.0	100.0	100.7	769.7	106.1	na	na	na
20+	190	20	210	100.0	100.0	100.0	89.6	212.1	97.0	na	na	na

na: Утга тооцогдоогүй

^a Төрсөн он, сарын мэдээлэл бүрэн төрөлтийн хувьд тооцсон. Бүрэн бус мэдээллийг боломжит утгаар орлууулж тооцсон.

^b (Bm/Bf) x 100, Bm болон Bf нь эрэгтэй болон эмэгтэй хүүхдийн тоо

^c (2 x Bt/(Bt-1 + Bt+1)) x 100, Bt нь судалгаанаас өмнөх t хугацааны төрөлтийн тоо

Хүснэгт DQ.25: Нярайн эндэх үеийн огноог хариулсан байдал (хоногоор)

Төрсний дараах сарын дотор эндсэн нярайн тоо, эндэх үеийн насаар (хоногоор), төрсний дараа 0-6 хоногтойдоо эндсэн нярайн хувь, судалгааны өмнөх 5 жилийн үечлэлээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Судалгааны өмнөх 5 жилийн үечлэл				Дүн (0-19)
	0-4	5-9	10-14	15-19	
Эндэх үеийн нас (хоногоор)					
1	0	2	2	0	5
2	0	1	0	0	1
3	0	1	0	0	1
7	0	0	1	0	1
Бүгд (0-30 хоногтой)	0	3	6	0	9
Эрт нярайн эндэгдлийн хувь ^а	0.0	81.5	72.3	0.0	78.3

^а Төрсний дараах эхний 7 хоногийн дотор (0-6 хоног) эндсэн нярайн тоог сарын дотор (0-30 хоног) эндсэн нярайн тоонд харьцуулж тооцсон.

Хүснэгт DQ.26: Хүүхдийн эндэх үеийн огноог хариулсан байдал (сараар)

Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд эндсэн хүүхдийн тоо, эндэх үеийн насаар (сараар), төрсний дараа 0-30 хоногтойдоо эндсэн нярайн хувь, судалгааны өмнөх 5 жилийн үечлэлээр, Налайх дүүрэг, 2016 он

	Судалгааны өмнөх 5 жилийн үечлэл				Дүн (0-19)
	0-4	5-9	10-14	15-19	
Эндэх үеийн нас (сараар)					
0 ^а	0	6	3	0	9
1	0	1	0	1	2
2	1	0	0	1	2
3	0	1	2	0	4
5	0	0	0	1	1
6	1	0	0	1	2
14	0	1	0	0	1
15	0	0	0	1	1
18	0	0	1	0	1
Бүгд (0-11 сартай)	2	8	5	4	20
Нярайн эндэгдлийн хувь ^б	0.0	69.7	56.3	0.0	44.0

^а Нэг сар хүрэлгүй эндсэн нярай

^б Төрсний дараах сарын дотор эндсэн нярайн тоог жилийн дотор эндсэн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцсон.

ХАВСРАЛТ E

**ХХС-ны үзүүлэлтүүд:
Хүртвэр, хуваариуд**

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
Эндэгдэл				
1.2	Нялхсын эндэгдлийн түвшин	CM	1 нас хүрэхээсээ өмнө эндэх магадлал	МХЗ 4.2
1.5	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин	CM	5 нас хүрэхээсээ өмнө эндэх магадлал	МХЗ 4.1
ХООЛ ТЭЖЭЭЛ				
2.1a	Тураалтай хүүхэд	AN	Биеийн жин, насны харьцаа нь ДЭМБ-ын боловсруулсан стандарт харьцааны голчоос (a) -2 стандарт хазайлтаас доогуур (дунд болон хүнд зэргийн)	5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн тоо
2.1b			(b) -3 стандарт хазайлтаас доогуур (хүнд зэргийн)	
5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо				
2.2a	Өсөлт хоцролтой хүүхэд	AN	Биеийн жин, өндрийн харьцаа нь ДЭМБ-ын боловсруулсан стандарт харьцааны голчоос (a) -2 стандарт хазайлтаас доогуур (дунд болон хүнд зэргийн)	5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн тоо
2.2b			(b) -3 стандарт хазайлтаас доогуур (хүнд зэргийн)	
5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо				
2.3a	Туранхай хүүхэд	AN	Биеийн өндөр, өндрийн харьцаа нь ДЭМБ-ын боловсруулсан стандарт харьцааны голчоос (a) -2 стандарт хазайлтаас доогуур (дунд болон хүнд зэргийн)	5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн тоо
2.3b			(b) -3 стандарт хазайлтаас доогуур (хүнд зэргийн)	
5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо				
2.4	Илүүдэл жинтэй хүүхэд	AN	Биеийн жин, өндрийн харьцаа нь ДЭМБ-ын боловсруулсан стандарт харьцааны голчоос +2 стандарт хазайлтаас дээгүүр 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн тоо
2.5	Эхийн сүүгээр хооллолт	MN	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрүүлсэн сүүлийн хүүхдээ эхийн сүүгээр хооллож байсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрүүлсэн сүүлийн хүүхдийн тоо

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
2.6 Эрт амлуулалт	MN	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрүүлсэн сүүлийн хүүхдээ төрсний дараа 1 цагийн дотор амлуулсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрүүлсэн сүүлийн хүүхдийн тоо	
2.7 Эхийн сүүгээр дагнан хооллолт (6 хүртэлх сар)	BD	Эхийн сүүгээр дагнан хооллож байгаа[4] 6 хүртэлх сартай хүүхдийн тоо	0-5 сартай нийт хүүхдийн тоо	
2.8 Эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн ууж байгаа хүүхэд (6 хүртэлх сар)	BD	Судалгааны өмнөх 1 хоногт эхийн сүүгээр хооллохын зэрэгцээ ус, сүүн бус шингэн уусан[5] 6 хүртэлх сартай хүүхдийн тоо	0-5 сартай нийт хүүхдийн тоо	
2.9 1 нас хүртлээ эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллолт	BD	Судалгааны өмнөх 1 хоногт эхийн сүүгээр хооллосон 12-15 сартай хүүхдийн тоо	12-15 сартай нийт хүүхдийн тоо	
2.10 2 нас хүртлээ эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллолт	BD	Судалгааны өмнөх 1 хоногт эхийн сүүгээр хооллосон 20-23 сартай хүүхдийн тоо	20-23 сартай нийт хүүхдийн тоо	
2.11 Эхийн сүүгээр хооллож байгаа голч сар	BD	0-35 сартай нийт хүүхдийн 50 хувь нь судалгааны өмнөх 1 хоногт эхийн сүүгээр хооллоогүй байх нас, сараар		
2.12 Насандаа тохирсон байдлаар эхийн сүүгээр хооллолт	BD	Судалгааны өмнөх 1 хоногт насандаа тохирсон байдлаар[6] эхийн сүүгээр хооллосон 0-23 сартай хүүхдийн тоо	0-23 сартай нийт хүүхдийн тоо	
2.13 Нэмэгдэл хоолонд орсон хүүхэд	BD	Судалгааны өмнөх 1 хоногт нэмэгдэл хоол (зугтан, бантан, томчуудын хоол гэх мэт) идсэн 6-8 сартай хүүхдийн тоо	6-8 сартай нийт хүүхдийн тоо	
2.14 Эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа бөгөөд сүүн шингэнийг зохих давтамжаар ууж байгаа хүүхэд	BD	Судалгааны өмнөх 1 хоногт сүүн шингэнийг наад зах нь 2 удаа уусан, эхийн сүүгээр хооллодоггүй 6-23 сартай хүүхдийн тоо	Эхийн сүүгээр хооллодоггүй 6-23 сартай нийт хүүхдийн тоо	
2.15 Нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар идэж байгаа хүүхэд	BD	Судалгааны өмнөх 1 хоногт нэмэгдэл хоолыг (эхийн сүүгээр хооллодоггүй хүүхдийн хувьд сүүн бүтээгдэхүүн) зохих давтамжтайгаар[7] идсэн 6-23 сартай хүүхдийн тоо	6-23 сартай нийт хүүхдийн тоо	

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
Нэмэгдэл хоолыг зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан идэж байгаа хүүхэд	BD	Судалгааны өмнөх 1 хоногт 4 ба түүнээс олон төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүний орц бүхий нэмэгдэл хоол[8] идсэн 6-23 сартай хүүхдийн тоо	6-23 сартай нийт хүүхдийн тоо	
2.16		(a) Судалгааны өмнөх 1 хоногт нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар, зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан хэрэглэж байгаа 6-23 сартай, эхийн сүүгээр хооллож байгаа хүүхдийн тоо	(a) 6-23 сартай, эхийн сүүгээр хооллож байгаа хүүхдийн тоо	
2.17a 2.17b	BD	(b) Судалгааны өмнөх 1 хоногт ядаж 2 удаа сүү уусан бөгөөд нэмэгдэл хоолыг зохих давтамжаар, зохих төрлийн бүтээгдэхүүнээр баяжуулан (уусан сүүг оруулахгүй) хэрэглэж байгаа 6-23 сартай, эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа хүүхдийн тоо	(b) 6-23 сартай, эхийн сүүгээр хооллохгүй байгаа хүүхдийн тоо	
2.18	BD	Судалгааны өмнөх 1 хоногт угжаар ямар нэг шингэн уусан 0-23 сартай хүүхдийн тоо	0-23 сартай нийт хүүхдийн тоо	
2.19	SI	Иоджуулсан давсны хэрэглээ	Давсны иодын агууламжийг шалгасан болон давсгүй байсан өрхийн тоо	
2.S1	IM	А аминдэмийн хангамж	6-23 сартай хүүхдийн тоо	
2.20	MN	Бага жинтэй төрөлт	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн, 2500 грамаас бага жинтэй төрсөн хүүхдийн тоо	
2.21	MN	Төрөх үед нь жинлэсэн хүүхэд	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн, төрөх үед нь жинлэсэн хүүхдийн тоо	
ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД				
3.1	IM	Сүрьеэгийн эсрэг вакцинд хамрагдалт	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө сүрьеэгийн эсрэг вакцинд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн тоо	12-23 сартай нийт хүүхдийн тоо
3.2	IM	Халдварт саагийн эсрэг вакцины 3-р тунд хамрагдалт	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө халдварт саагийн эсрэг вакцины 3-р тунд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн тоо	12-23 сартай нийт хүүхдийн тоо

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
3.3	Тавт вакцины 3-р тунд хамрагдалт	IM	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө тавт вакцины 3-р тунд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн тоо	12-23 сартай нийт хүүхдийн тоо
3.4	Улаанбурхан, гахай хавдар, улаануудын эсрэг вакцины 1-р тунд хамрагдалт	IM	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө улаанбурхан, гахай хавдар, улаануудын эсрэг вакцины 1-р тунд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн тоо	12-23 сартай нийт хүүхдийн тоо
3.5	Б хепатитын эсрэг вакцинд хамрагдалт	IM	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө Б хепатитын эсрэг вакцинд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн тоо	12-23 сартай нийт хүүхдийн тоо
3.6	Хемофиллос инфлюенза Б вакцинд хамрагдалт	IM	Нэг нас хүрэхээсээ өмнө хемофиллос инфлюенза Б вакцины 3-р тунд хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн тоо	12-23 сартай нийт хүүхдийн тоо
3.8	Бүх вакцинд бүрэн хамрагдалт	IM	Дарлаажуулалтын үндэсний товлолын дагуу зөвлөмж болгосон бүх вакцинд 1 нас хүрэхээсээ өмнө хамрагдсан 12-23 сартай хүүхдийн тоо	12-23 сартай нийт хүүхдийн тоо
-	Суулгалтаар өвдсөн хүүхэд	CA	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалтаар өвдсөн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн тоо
3.10	Суулгалт өвчний үед мэргэжлийн эмчид хандсан байдал	CA	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалтаар өвдсөн бөгөөд эмчлүүлэхийн тулд мэргэжлийн эмчид хандсан 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалтаар өвдсөн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
3.11	Суулгалт өвчний үед үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн шингэн сэлбэх давсны уусмал болон цайрын бэлдмэл уулгасан байдал	CA	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалт өвчнөөр өвдсөн бөгөөд үйлдвэрийн аргаар бэлтгэж савласан шингэн сэлбэх давсны уусмал болон цайрын бэлдмэл уусан 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалт өвчнөөр өвдсөн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
3.12	Суулгалт өвчний үед шингэн сэлбэх эмчилгээ хийлгэхийн зэрэгцээ хоолыг үргэлжлүүлэн өгсөн байдал	CA	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалтаар өвдсөн бөгөөд шигэн сэлбэх эмчилгээ (үйлдвэрийн аргаар бэлтгэж савласан шингэн сэлбэх давсны уусмал болон гөрийн нөхцөлд бэлтгэсэн шингэн сэлбэх уусмал эсвэл шингэн зүйлийг хэвийн хэмжээнээс илүү уух) хийлгэхийн зэрэгцээ хоолоо үргэлжлүүлэн идсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд суулгалтаар өвдсөн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ
3.13	АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед мэргэжлийн эмчид хандсан байдал	СА	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн бөгөөд эмчлүүлэхийн тулд эмнэлэг, мэргэжлийн эмчид хандсан 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
3.14	АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн үед антибиотик эмчилгээ хийлгэсэн байдал	СА	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн бөгөөд антибиотик эмчилгээ хийлгэсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 долоо хоногийн хугацаанд АЗЦХ-ын шинж тэмдэг илэрсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо
3.15	Хатуу түлшний хэрэглээ	НС	Хоол, хүнсээ болгохдоо хатуу түлш голлон хэрэглэж байгаа хүн амын тоо	Нийт өрхийн гишүүний тоо
УНДНЫ УСНЫ ЭХ ҮҮСВЭР БОЛОН АРИУН ЦЭВРИЙН БАЙГУУЛАМЖ				
4.1	Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр (төвлөрсөн, төвлөрсөн бус системд холбогдсон сууцны хоолой болон нийтийн ус түгээх байр, гүний худаг, хамгаалагдсан энгийн худаг, хамгаалагдсан булаг, шанд, бороо, цасны ус эсвэл цэвэршүүлж савласан ус (зөвхөн цэвэршүүлж савласан усыг ундандаа хэрэглээд, ахуйн хэрэглээний усаа бусад сайжруулсан эх үүсвэрээс авдаг бол)) хэрэглэдэг өрхийн гишүүдийн тоо	WS	Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр (төвлөрсөн, төвлөрсөн бус системд холбогдсон сууцны хоолой болон нийтийн ус түгээх байр, гүний худаг, хамгаалагдсан булаг, шанд, бороо, цасны ус эсвэл цэвэршүүлж савласан ус (зөвхөн цэвэршүүлж савласан усыг ундандаа хэрэглээд, ахуйн хэрэглээний усаа бусад сайжруулсан эх үүсвэрээс авдаг бол)) хэрэглэдэг өрхийн гишүүдийн тоо	Нийт өрхийн гишүүний тоо
4.S1	Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэрийн хэрэглээ	WS	Ундны усны сайжруулсан эх үүсвэр (төвлөрсөн, төвлөрсөн бус системд холбогдсон сууцны хоолой болон нийтийн ус түгээх байр, гүний худаг, хамгаалагдсан булаг, шанд, бороо, цасны ус эсвэл цэвэршүүлж савласан ус (зөвхөн цэвэршүүлж савласан усыг ундандаа хэрэглээд, ахуйн хэрэглээний усаа бусад сайжруулсан эх үүсвэрээс авдаг бол)) хэрэглэдэг өрхийн гишүүдийн тоо	Нийт өрхийн гишүүний тоо

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
4.3	WS	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж (ус урсгаж цэвэрлэдэг жорлон буюу ус нь төвлөрсөн ариутгах систем рүү, бохирын цооног руу, нүхэн жорлон руу эсвэл тодорхойгүй газар руу урсдаг жорлон, сайжруулсан нүхэн жорлон эсвэл энгийн нүхэн жорлон) хэрэглэдэг бөгөөд тус ариун цэврийн байгууламжаа бусадтай хамтарч хэрэглэдэггүй өрхийн гишүүдийн тоо	Нийт өрхийн гишүүний тоо	МХЗ 7.9
4.S2	WS	Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж (ус урсгаж цэвэрлэдэг жорлон буюу ус нь төвлөрсөн ариутгах систем рүү, бохирын цооног руу, нүхэн жорлон руу эсвэл тодорхойгүй газар руу урсдаг жорлон, сайжруулсан нүхэн жорлон эсвэл энгийн нүхэн жорлон) хэрэглэдэг өрхийн гишүүдийн тоо	Нийт өрхийн гишүүний тоо	
4.4	CA	Хүүхдийн ялгадсыг аюулгүй газарт зайлуулсан байдал	0-2 насны нийт хүүхдийн тоо	
4.5	NW	Ус болон саван бүхий гар угаах зориулалтын газартай өрх	Гар угаах газрыг нь ажигласан өрхийн тоо	
4.6	NW	Саван болон ариутгах бодистой өрх	Нийт өрхийн тоо	
-	WQ	Өрхийн ундны ус болон ундны усны эх үүсвэрт нь гэдэсний савханцар илэрсэн өрхийн хувь /E.coli/	Нийт өрхийн гишүүний тоо	
НӨХӨН ҮРЖИХҮЙН ЭРҮҮЛ МЭНД				
5.1	CM - ВН	Өсвөр насны охидын төрөлтийн түвшин	15-19 насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент	МХЗ 5.4
5.S1	CM - ВН	Төрөлтийн нийлбэр коэффициент	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн төрөлтийн нийлбэр коэффициент	
5.S2	CM - ВН	Төрөлтийн тусгай коэффициент	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн төрүүлсэн хүүхдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүд

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
5.S3 Төрөлтийн ерөнхий коэффициент	CM - VN	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн төрүүлсэн хүүхдийн тоо	Нийт ерхийн гишүүний тоо	
5.2 Эрт төрөлт	CM - VN	18 нас хүрэхээсээ өмнө хүүхэд төрүүлсэн 20-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	20-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
5.3 ЖСАХ-ийн хэрэглээ	CP	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай, ЖСАХ (умайн 2 талын гуурсан хоолойг боох, урийн сувгийг боох, ерөндөг, тариа, суулгац, эм уух, эрэгтэй бэлгэвч, эмэгтэй бэлгэвч, диафрагм, лаа, царцмаг, хүүхэд хөхүүлэх, хуанлийн дагуу түр тэвчих, гадуур тавих) хэрэглэж байгаа (нөхөр, хамтран амьдрагч нь хэрэглэдэг байж болно) 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	MDG 5.3
5.4 ЖСАХ-ийн хангагдаагүй хэрэгцээ[15]	UN	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай, жирэмслэх боломжтой, төрөлт хоорондын зайгаа зохицуулах эсвэл төрүүлэх хүүхдийнхээ тоог хязгаарлах хүсэлтэй боловч ЖСАХ хэрэглэхгүй байгаа 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	МХЗ 5.6
5.5a 5.5b Жирэмсний хяналтад хамрагдалт	MN	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хамгийн сүүлийн хүүхдээ төрүүлэхээр жирэмсэн байх үедээ хяналтад орсон эмэгтэйчүүдийн тоо (a) наад зах нь 1 удаа мэргэжлийн эмчийн (b) наад зах нь 4 удаа мэргэжлийн эмчийн	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	МХЗ 5.5
5.S4 5.S5 Жирэмсний хяналтад хамрагдалт (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)	MN	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хамгийн сүүлийн хүүхдээ төрүүлэхээр жирэмсэн байх үедээ хяналтад орсон эмэгтэйчүүдийн тоо (a) наад зах нь 1 удаа мэргэжлийн эмчийн (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон) (b) наад зах нь 6 удаа мэргэжлийн эмчийн	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
5.S6 Жирэмсний эрт үеийн хяналт	MN	Жирэмсний эхний 3 сартайдаа хяналтад үзүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
5.S7	MN	Эмэгтэйчүүдийн 50 хувь нь хяналтад анх үзүүлэх үеийн жирэмсний хугацаа		
5.6	MN	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хамгийн сүүлийн хүүхдээ төрүүлэхээр жирэмсэн байх үедээ цусны даралтаа хэмжүүлж, шээс болон цусны шинжилгээ өгсөн эмэгтэйчүүдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны нийт эмэгтэйн тоо	
5.S8	MN	Жирэмсний хяналтын бүрэлдэхүүн: Хамрагдвал зохих бүх үйлчилгээг авсан (МУ-д мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
5.7	MN	Мэргэжлийн эмчийн хяналтад явагдсан төрөлт	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд мэргэжлийн эмчийн хяналтад хүүхдээ төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо	
5.S9	MN	Мэргэжлийн эмчийн хяналтад явагдсан төрөлт (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд мэргэжлийн эмчийн хяналтад хүүхдээ төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)	МХЗ 5.2
5.8	MN	Эмнэлгийн төрөлт	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд эмнэлэгт хүүхдээ төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо	
5.9	MN	Мэс заслын аргаар төрүүлсэн төрөлт	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн тоо	
5.10	PN	Төрсний дараа эмнэлэгт байсан хугацаа	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн, төрсний дараа эмнэлэгт 12 ба түүнээс олон цаг байсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
5.11	PN	Төрсний дараа хүүхдийн хяналт	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн, төрсний дараа эмнэлэгт эсвэл гэртээ байхад хүүхдийнх нь эрүүл мэндийг үзсэн эмэгтэйчүүдийн тоо	

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ²
5.12	Төрсний дараах эхийн хяналт	PN	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд төрсөн, төрсний дараа эмнэлэгт эсвэл гэртээ байхад эрүүл мэндийг нь үзсэн эмэгтэйчүүдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
ХҮҮХДИЙН ХӨГЖИЛ				
6.1	Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын хувь	EC	Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаж (цэцэрлэг эсвэл хувилбарт сургалт) байгаа 36-59 сартай хүүхдийн тоо	36-59 сартай нийт хүүхдийн тоо
6.2	Аливааг танин мэдэхэд нь гэр бүлийн гишүүд дэмжлэг үзүүлдэг хүүхэд	EC	Судалгааны өмнөх 3 хоногийн хугацаанд өрхийн 15 ба түүнээс дээш насны гишүүдийн хэн нэг нь 4 ба түүнээс олон төрлийн байдлаар цаг гаргасан (хамт ном үзэх, зурагтай ном үзэх, үлгэр, түүх ярьж өгөх, хамт дуу дуулах, бүүвэйлэх, салхинд авч гарах, хамт тоглох эсвэл хамт эд юмс нэрлэх, тоо тоолох, зураг зурах) 36-59 сартай хүүхдийн тоо	36-59 сартай нийт хүүхдийн тоо
6.3	Аливааг танин мэдэхэд нь эцэг нь дэмжлэг үзүүлдэг хүүхэд	EC	Судалгааны өмнөх 3 хоногийн хугацаанд эцэг нь нэгээс олон төрлийн байдлаар цаг гаргасан (хамт ном үзэх, зурагтай ном үзэх, үлгэр, түүх ярьж өгөх, хамт дуу дуулах, бүүвэйлэх, салхинд авч гарах, хамт тоглох эсвэл хамт эд юмс нэрлэх, тоо тоолох, зураг зурах) 36-59 сартай хүүхдийн тоо	36-59 сартай нийт хүүхдийн тоо
6.4	Аливааг танин мэдэхэд нь эх нь дэмжлэг үзүүлдэг хүүхэд	EC	Судалгааны өмнөх 3 хоногийн хугацаанд нэгээс олон төрлийн байдлаар цаг гаргасан (хамт ном үзэх, зурагтай ном үзэх, үлгэр, түүх ярьж өгөх, хамт дуу дуулах, бүүвэйлэх, салхинд авч гарах, хамт тоглох эсвэл хамт эд юмс нэрлэх, тоо тоолох, зураг зурах) 36-59 сартай хүүхдийн тоо	36-59 сартай нийт хүүхдийн тоо
6.5	3 ба түүнээс олон хүүхдийн номтой хүүхэд	EC	3 ба түүнээс олон тооны өөрт нь зориулсан хүүхдийн номтой 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн тоо

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
6.6	2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоом, түүнийг орлуулах зүйлээр тоглодог хүүхэд	ЕС	2 ба түүнээс олон төрлийн тоглоом (гар эсвэл үйлдвэрийн аргаар хийсэн) эсвэл түүнийг орлуулах зүйлээр (аяга, таваг г.м гэр ахуйн эд зүйл эсвэл мод, чулуу г.м гадны эд зүйл) тоглодог 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн тоо
6.7	Насанд хүрэгсдийн хараа хяналтгүй гэртээ үлдсэн хүүхэд	ЕС	Судалгааны өмнөх 7 хоногийн хугацаанд наад зах нь 1 өдөрт 1 цагаас илүү хугацаагаар ганцааранг нь эсвэл 10 хүртэлх насны хүүхдээр харуулж үлдээсэн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн тоо
6.8	Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс	ЕС	Унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар, бие бялдрын хөгжил, нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх чадвар, сурах чадвар нь зохих хэмжээнд байгаа 36-59 сартай хүүхдийн тоо	36-59 сартай нийт хүүхдийн тоо
6.S1	Бага насны хүүхдийн хөгжлийн индекс (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)	ЕС	Унших, цагаан толгойн үсэг, тоо нэрлэх чадвар, бие бялдрын хөгжил, нийгэмшихүй болон сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэх чадвар, сурах чадвар нь зохих хэмжээнд байгаа 36-59 сартай хүүхдийн тоо (Монгол Улсад мөрдөгдөж буй аргачлалын дагуу тооцсон)	36-59 сартай нийт хүүхдийн тоо
БИЧИГ ҮСГИЙН ТАЙЛАГДАЛТ БА БОЛОВСРОЛ				
7.1	Залуучуудын бичиг үсгийн мэдлэг ^[M]	WB	Өдөр тутмын амьдралын тухай энгийн богино хэмжээний өгүүлбэрийг унших чадвартай эсвэл бага болон түүнээс дээш боловсролтой 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	15-24 насны нийт эмэгтэйн [эрэгтэйн] тоо МХЗ 2.3
7.2	Сургуульд бэлтгэгдсэн байдал	ED	Судалгааны үед 1-р ангид суралцаж байсан бөгөөд сургуульд орохын өмнө цэцэрлэг эсвэл хувилбарт сургалтад хамрагдаж байсан хүүхдийн тоо	Судалгааны үед 1-р ангид суралцаж байсан нийт хүүхдийн тоо
7.3	1-р ангид элсэлтийн түвшин	ED	Судалгааны үеийн хичээлийн жилийн хугацаанд 1-р ангид элсэн орсон сургуульд орох насны хүүхдийн тоо	Сургуульд орох насны нийт хүүхдийн тоо
7.4	Бага боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	ED	Бага (1-5-р анги) болон бүрэн дунд (6-11-р анги) боловсролд хамрагдаж байгаа бага боловсрол эзэмших насны хүүхдийн тоо	Бага боловсролд (1-5-р анги) хамрагдах насны нийт хүүхдийн тоо МХЗ 2.1

ҮЗҮҮЛЭЛТ [M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ
7.5	ED	Бүрэн дунд боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	Бүрэн дунд (6-11-р анги) болон түүнээс дээш боловсролд хамрагдаж байгаа бүрэн дунд боловсрол эзэмших насны хүүхдийн тоо	Бүрэн дунд боловсролд (6-11-р анги) хамрагдах насны нийт хүүхдийн тоо
7.S1	ED	Суурь боловсролд хамран сургалтын цэвэр жин (засварласан)	Суурь (1-9-р анги) болон түүнээс дээш боловсролд хамрагдаж байгаа суурь боловсрол эзэмших насны хүүхдийн тоо	Суурь боловсролд (1-9-р анги) хамрагдах насны хүүхдийн тоо
7.6	ED	1-р ангид элсээд 5-р анги хүртлээ тасралтгүй ангид дэвшин суралцаж байгаа хүүхдийн хувь магадлал	1-р ангид элсээд 5-р анги хүртлээ тасралтгүй анги дэвшин суралцаж байгаа хүүхдийн хувь	МХЗ 2.2
7.7	ED	Бага боловсрол эзэмшилтийн бохир жин	Судалгааны үед 5-р ангид суралцаж байсан (нас харгалзахгүй) хүүхдийн тоо (улиран суралцагчдыг тооцоогүй)	Бага боловсрол эзэмших насны нийт хүүхдийн тоо
7.8	ED	Дунд ангид дэвшин суралцсан хүүхэд	Судалгааны үед дунд боловсролын эхний ангид (6-р анги) суралцаж байсан бөгөөд өмнөх хичээлийн жилийн хугацаанд 5-р ангид (бага боловсролын төгсөх анги) суралцаж байсан хүүхдийн тоо	Судалгааны үед дунд боловсролын эхний ангид (6-р анги) суралцаж байсан нийт хүүхдийн тоо
7.9	ED	Хүйсийн тэгш байдлын индекс (бага боловсрол)	Охидын бага боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	Хөвгүүдийн бага боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)
7.10	ED	Хүйсийн тэгш байдлын индекс (бүрэн дунд боловсрол)	Охидын бүрэн дунд боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	Хөвгүүдийн бүрэн дунд боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)
7.S2	ED	Хүйсийн тэгш байдлын индекс (суурь боловсрол)	Охидын суурь боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)	Хөвгүүдийн суурь боловсролын хамран сургалтын хувь (цэвэр)
ХҮҮХЭД ХАМГААЛАЛ				
8.1	BR	Төрсний бүртгэл	Төрсний гэрчилгээтэй 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо	5 хүртэлх насны нийт хүүхдийн тоо
8.2	CL	Хүүхдийн хөдөлмөр	Хөдөлмөр эрхэлдэг 5-17 насны хүүхдийн тоо	5-17 насны нийт хүүхдийн тоо

ҮЗҮҮЛЭЛТ ^(M)	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
8.3	Сэтгэл зүйн болон бие махбодийн шийтгэл хүлээсэн хүүхэд CD	Судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд өрхийн хэн нэг гишүүний зүгээс сэтгэл зүйн (орилж, хашгирч, чарласан эсвэл тэнэг, залуу г.м-ээр дуудсан) болон бие махбодийн (дугтчиж, сэгсэрсэн, нүцгэн гараар бөгсөн дээр нь алгадаж, цохиж, зодсон, бөгс эсвэл биеийн аль нэг хэсгийг бус, саваа г.м хатуу биет зүйлээр цохьсон, нүүр, толгой, чихийг алгадаж, цохьсон, гар, тохой, хөлийг алгадаж, цохьсон эсвэл маш хүчтэйгээр олон удаа цохиж, зодсон) шийтгэл хүлээсэн 1-14 насны хүүхдийн тоо	1-14 насны нийт хүүхдийн тоо	
8.4	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэр бүлтэй болсон ^(M) МА	15 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай болсон 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	15-49 насны нийт эмэгтэйн [эрэгтэйн] тоо	
8.5	18 нас хүрэхээсээ өмнө гэр бүлтэй болсон ^(M) МА	18 нас хүрэхээсээ өмнө гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай болсон 20-49 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	20-49 насны нийт эмэгтэйн [эрэгтэйн] тоо	
8.6	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны залуучууд ^(M) МА	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай 15-19 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	15-19 насны нийт эмэгтэйн [эрэгтэйн] тоо	
8.8a 8.8b	Насны зөрүүтэй хосууд	Нөхөр эсвэл хамтран амьдрагч нь 10 ба түүнээс дээш насаар ах гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн тоо (a) 15-19 настай эмэгтэйчүүд (b) 20-24 настай эмэгтэйчүүд	Гэрлэсэн эсвэл хамтран амьдрагчтай нийт эмэгтэйн тоо (a) 15-19 настай эмэгтэйчүүд (b) 20-24 настай эмэгтэйчүүд	
8.S1	Бие махбодийн шийтгэлд хандах хандлага	Хүүхдийн хүмүүжлэхэд бие махбодийн шийтгэл хэрэгтэй гэж үзсэн ярилцлага өгөгчийн тоо	Хүүхдийн хүмүүжил бүлэгт ярилцлага өгсөн хүний тоо	
8.12	Гэр бүлийн хүчирхийллийг хүлээн зөвшөөрсөн хандлага ^(M) DV	(1) Эхнэр нь гэрээс гарахдаа нөхөртөө хэлэхгүй бол (2) эхнэр нь хүүхэддээ анхарал тавихгүй бол (3) эхнэр нь нөхөртэйгээ маргалдал (4) эхнэр нь нөхөртэйгээ бэлгийн хавьталд орохоос тагталвал эсвэл (5) эхнэр нь хоолоо түлвэл нөхөр нь эхнэрээ цохиж, зодох нь зөв гэж үздэг 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	15-49 насны нийт эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	
8.13	Төрсөн эцэг, эхийнхээ хэнтэй нь ч хамт амьдардаггүй хүүхэд HL	Төрсөн эцэг, эхийнхээ хэнтэй нь ч хамт амьдардаггүй 0-17 насны хүүхдийн тоо	0-17 насны нийт хүүхдийн тоо	

ҮЗҮҮЛЭЛТ ^[M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
8.14	Хагас эсвэл бүтэн өнчин хүүхэд	HL	Хагас эсвэл бүтэн өнчин 0-17 насны хүүхдийн тоо	0-17 насны нийт хүүхдийн тоо
8.15	Эцэг, эх нь гадаадад амьдардаг хүүхэд	HL	Төрсөн эцэг, эхийнхээ аль нэгтэй нь эсвэл хоёулаа гадаадад амьдардаг 0-17 насны хүүхдийн тоо	0-17 насны нийт хүүхдийн тоо
8.S2	Хурдан морь унаач хүүхэд	HR	2012 оны 11 сараас хойших хугацаанд хурдан морь унаж, уралдаанд оролцсон 4-15 насны хүүхдийн тоо	4-15 насны нийт хүүхдийн тоо
ХДХВ, ДОХ, БЭЛГИЙН ЗАН ҮЙЛ				
9.1	ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх талаарх залуу эмэгтэйчүүдийн мэдлэг ^[M]	HA	ХДХВ-ийн халдвар бэлгийн замаар дамжихаас сэргийлэх аргыг зөв тодорхойлсон, үндсэн ташаа ойлголтуудыг үгүйсгэсэн 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.2	ХДХВ эхээс ураг эсвэл нярайд дамжих боломжтой 3 аргыг гэдгийг мэддэг ^[M]	HA	ХДХВ эхээс ураг эсвэл нярайд дамжих боломжтой 3 аргыг гэдгийг мэддэг 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.3	ХДХВ-ийн халдвартай хүнд хандах эерэг хандлага ^[M]	HA	ХДХВ-ийн халдвартай хүнд хандах хандлагын талаарх 4 асуултад бүгдэд нь эерэг хандлагатай хариулсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	ХДХВ, ДОХ-ын талаар сонсож байсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.4	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгөх газрыг мэддэг эмэгтэйчүүд ^[M]	HA	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ хаана өгөхийг мэддэг 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.5	ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч хариугаа авсан эмэгтэйчүүд ^[M]	HA	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.6	Сүүлийн 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон бөгөөд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан залуу эмэгтэйчүүд ^[M]	HA	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон бөгөөд энэ хугацаанд ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгч, хариугаа авсан 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо
9.7	Жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдварын талаар зөвлөгөө авсан эмэгтэйчүүд	HA	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд жирэмсний хяналтад хамрагдаж байхдаа ХДХВ-ийн халдварын талаар зөвлөгөө авсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны нийт эмэгтэйчүүдийн тоо

ҮЗҮҮЛЭЛТ ^(М)	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
9.8	Жирэмсний хяналтад хамрагдахдаа ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ өгсөн эмэгтэйчүүд	НА	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн бөгөөд жирэмсний хяналтад хамрагдаж байхдаа ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээний талаар зөвлөгөө авсан бөгөөд шинжилгээ өгч, хариугаа авсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Судалгааны өмнөх 2 жилийн хугацаанд хүүхэд төрүүлсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.9	Бэлгийн хавьталд орж байгаагүй залуу эмэгтэйчүүд ^(М)	SB	Бэлгийн хавьталд орж байгаагүй 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	ОГТ гэрлэж эсвэл хамтран амьдарч байгаагүй 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.10	15 нас хүрэхээсээ өмнө бэлгийн хавьталд орсон ^(М)	SB	15 нас хүрэхээсээ өмнө бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.11	10 ба түүнээс олон насаар ах хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон эмэгтэйчүүд	SB	Сүүлийн 12 сард 10 ба түүнээс олон насаар ах хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.12	Бэлгийн олон хавьтагчтай хүн ^(М)	SB	Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.13	Бэлгийн олон хавьтагчтай бөгөөд хамгийн сүүлд бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн хүн ам ^(М)	SB	Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон бөгөөд хамгийн сүүлийн бэлгийн хавьтлын үед бэлгэвч хэрэглэсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Сүүлийн 12 сард нэгээс олон хүнтэй бэлгийн хавьталд орсон 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.14	Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон ^(М)	SB	Сүүлийн 12 сард тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Сүүлийн 12 сард бэлгийн хавьдалд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
9.15	Тохиолдлын бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн ^(М)	SB	Сүүлийн 12 сард тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон бөгөөд хамгийн сүүлд тохиолдлын бэлгийн хавьтлын бэлгэвч хэрэглэсэн 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Сүүлийн 12 сард тохиолдлын бэлгийн хавьталд орсон 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
ОЛОН НИЙТИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХҮРТЭЭМЖ, МЭДЭЭЛЭЛ ХАРИЛЦАА ТЕХНОЛОГИЙН ХЭРЭГЛЭЭ				
10.1	Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ ^(М)	MT	Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа сонин, хэвлэл уншиж, радио, FM сонсож, телевиз үздэг 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо
10.2	Компьютерийн хэрэглээ ^(М)	MT	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд компьютер хэрэглэсэн 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо

ҮЗҮҮЛЭЛТ ^[M]	БҮЛЭГ	ХҮРТВЭР	ХУВААРЬ	ОУ-ЫН МХЗ ²
10.3 Интернетийн хэрэглээ ^[M]	MT	Судалгааны өмнөх 12 сарын хугацаанд интернет хэрэглэсэн 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-24 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
АМЬДРАЛЫН СЭТГЭЛ ХАНАМЖ				
11.1 Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийн хэрэглээ ^[M]	LS LN	Гэр бүлийн амьдрал, найз нөхөрлөлдөө, хичээл, сургуульдаа, одоогийн эрхэлж буй ажилдаа, өөрийн амьдарч буй орчин нөхцөлдөө, өөртөө маш их эсвэл боломжийн хэмжээнд сэтгэл хангалуун 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	15-24 насны нийт эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	
11.2 Өөрийгөө жаргалтай гэж боддог залуучууд ^[M]	LS LN	Өөрийгөө маш их эсвэл боломжийн хэмжээнд жаргалтай гэж боддог 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	15-24 насны нийт эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	
11.3 Сүүлийн 1 жилд амьдралаа сайжирсан гэж үзсэн бөгөөд ирэх 1 жилд амьдралаа сайжирна гэж үзсэн залуучууд ^[M]	LS LN	Судалгаанаас өмнөх 1 жилийн хугацаанд амьдралаа сайжирсан гэж үзсэн бөгөөд судалгаанаас хойш 1 жилийн хугацаанд амьдралаа сайжирна гэж үзсэн 15-24 насны эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	15-24 насны нийт эмэгтэйчүүдийн [эрэгтэйчүүдийн] тоо	
ТАМХИ, АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДААНЫ ХЭРЭГЛЭЭ				
12.1 Тамхины хэрэглээ ^[M]	TA	Судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд янжуур тамхи, навчин тамхи, дүнсэн тамхи г.м утаатай төрлийн тамхи татсан эсвэл хамрын тамхи, зажилийн хугацаандаг тамхи г.м утаагүй төрлийн тамхи хэрэглэсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
12.2 15 нас хүрэхээсээ өмнө тамхи татаж үзсэн ^[M]	TA	15 нас хүрэхээсээ өмнө ширхэг янжуур тамхийг бүтнээр нь татсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
12.3 Архи, согтууруулах ундааны хэрэглээ ^[M]	TA	Судалгааны өмнөх 1 сарын хугацаанд архи, согтууруулах ундаа (наад зах нь нэг лааз эсвэл нэг шил шар айраг, эсвэл нэг дарсны хундага дарс, эсвэл нэг хундага архи, коньяк, виски) уусан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	
12.4 15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа ууж үзсэн ^[M]	TA	15 нас хүрэхээсээ өмнө архи, согтууруулах ундаа (наад зах нь нэг лааз эсвэл нэг шил шар айраг, эсвэл нэг дарсны хундага дарс, эсвэл нэг хундага архи, коньяк, виски) ууж үзсэн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	

ХАВСРАЛТ F

Асуулгын хуудас

ХҮҮХЭД ХӨГЖИЛ СУДАЛГАА -2016

ӨРХИЙН АСУУЛГА

1. ХАЯГИЙН ХЭСЭГ		НН	
НН1. Түүвэрлэгдсэн нэгжийн дугаар _____		НН2. Өрхийн дугаар _____	
НН2А. Өрхийн тэргүүлэгчийн нэр _____		НН2В.Гудамжны нэр, байшин, хашаа/хаалганы дугаар _____	
НН3. Судлаачийн нэр, дугаар _____		НН4. Багийн ахлагчийн нэр, дугаар _____	
НН5. Ярилцлага авсан огноо (он/ сар/ өдөр) 2016 / ____ / ____		НН5А. Очилтын тоо _____	
НН6А. Байршил Нийслэл..... 1 Аймагийн төв.....2 Тосгон..... 3 Сумын төв.....4 Хөдөө.....5		НН6В.Байшин/ гэр хороолол эсэх Байшин хороолол 1 Гэр хороолол.....2 Холимог хороолол 3	
НН7А.Аймаг/нийслэлийн нэр, код _____		НН7В.Сум/ дүүргийн нэр, код _____	
НН7С.Баг/хорооны нэр, код _____		НН7D.Хэсгийн нэр, код _____	
НН8. Эрэгтэйн ганцаарчилсан асуулгад өрх сонгогдсон уу? Тийм..... 1 Үгүй2		НН8А. Усны чанарын туршилтад өрх сонгогдсон уу? Тийм..... 1 Үгүй 2	

Бид өрхийн гишүүд, хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн нөхцөл байдлыг тодорхойлох судалгааны ажлаар Үндэсний статистикийн хорооноос явж байна. Би ТАНТАЙ ЭДГЭЭР СЭДВИЙН ХҮРЭЭНД ЯРИЛЦАХ БӨГӨӨД ЯРИЛЦЛАГА ОЙРОЛЦООГООР 25 МИНУТ ҮРГЭЛЖИЛНЭ. ТАНЫ МЭДЭЭЛЛИЙН НУУЦЫГ МОНГОЛ УЛСЫН “ХУВЬ ХҮНИЙ НУУЦЫН ТУХАЙ” ХУУЛИЙН 5-Р ЗҮЙЛИЙН 4 ДЭХ ХЭСЭГ БОЛОН “СТАТИСТИКИЙН ТУХАЙ” ХУУЛИЙН 22-Р ЗҮЙЛИЙН 3 ДАХЬ ХЭСЭГТ ЗААСНЫ ДАГУУ ЧАНДЛАН ХАДГАЛНА.

Бид ярилцлагаа эхэлж болох уу?

- Зөвшөөрсөн⇒НН18-д шилжиж, цаг, минутыг тэмдэглээд ярилцлагыг эхэлнэ.
- Зөвшөөрөөгүй⇒НН9-д “04”-ийг нөхөөд ярилцлагын үр дүнг багийн ахлагчтай зөвлөлдөнө.

НН9.Ярилцлагын үр дүн	
Бүрэн01	Өрхийн сууц/ хашаа хүнгүй/ зориулалтөөрчлөгдсөн 05
Өрхийн гишүүд эзгүй/ ярилцлага өгөх чадвартай хүн байхгүй02	Өрхийн сууц/ хашаа газарт орсон/ гамшигт өртсөн 06
Өрх тодорхой хугацааны турш эзгүй байсан03	Өрх, сууц/ хашаа олдоогүй 07
Татгалзсан04	Бусад(бичих) _____ 96

Өрхийн асуулга авч дууссаны дараа нөхнө.

НН10. Хариулагчийн нэр, харгалзах мөрийн дугаар _____
НН11. Өрхөд бүртгэгдсэн хүний тоо _____
НН12. Өрхийн 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо _____
Хэрэв өрх эрэгтэйн ганцаарчилсан асуулгад сонгогдсон бол: НН13А. Өрхийн 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо _____
НН14. Өрхийн 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо _____

Өрхийн ганцаарчилсан асуулгад хамрагдвалзохих бүх гишүүнээс асуулгыг авч дуусаад **судалгаанд бүрэн хамрагдсан хүний тоог** нөхнө:

НН13. Судалгаанд бүрэн хамрагдсан 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо _____
Хэрэв өрх эрэгтэйн ганцаарчилсан асуулгад сонгогдсон бол: НН13В. Судалгаанд бүрэн хамрагдсан 15-49 насны эрэгтэйчүүдийн тоо _____
НН15. Судалгаанд бүрэн хамрагдсан 5 хүртэлх насны хүүхдийн тоо _____

HL

2. ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

ӨРХӨД БАЙНГА АМЬДАРДАГ ХҮН БҮРИЙН НӨРИЙГ ӨРХИЙН ТЭРҮҮЛГЭГЧЭС ЭХЛЭН ХЭЛНЭ ҮҮ.

01 мөрөнд өрхийн тэрүүлэгчид бичнэ. HL2 баганад өрхийн гишүүдийн нэрийг хагсааж, тэдний өрхийн тэрүүлэгчтэй ямар хамааралтай HL3-т, хүйсийг HL4-т нөхнө.

Одоо зэгийг байгаа хэдий ч өрхөд байнга амьдардаг өөр гишүүн бий юу?

Тийм бол хагсаалтад оруулж, асуулт HL2-HL4-ийг гүйцэтгэнэ. Асуулт HL5-аас эхлэн гишүүн тус бүрээр асууна.

Өрхийн гишүүдийн ерөнхий мэдээлэл бүлгийн бүх мөр нөхөгдсөн бол нэмэлт хуудас ашиглана.

HN18. Ярилцлага эхэлсэн

Цаг

Минут

Мөр	HL1 Мөр-ийн дугаар	HL2 Нэр	HL3 (Нэр) Өрхийн тэргүү-лэгчтэй ямар хамаараалтай вэ?	HL4 (Нэр)Эр эгтэй юу, эмэгтэй юу?	HL5 (Нэр)-ийн төрсөн он, сарыг хэлнэ үү?	HL6 (Нэр) Хэдэн настай вэ?	15-49 насны эмэгтэйн хувьд	15-49 насны эрэгтэйн хувьд	0-4 насны хүүхдийн хувьд	0-17 насны хүүхдийн хувьд					0-14 насны хүүхдийн хувьд				
							HL7 15-49 насны эмэгтэйд харгалзах мөрийн дугаарыг дууилна.	HL7A Эрэгтэйн ганцаарчилсан асуулаах сонгогдсон бол: 15-49 насны эрэгтэйд харгалзах мөрийн дугаарыг дууилна.	HL7B 0-4 насны хүүхдэд харгалзах мөрийн дугаарыг дууилна.	HL11 (Нэр)-ийн төрсөн эх нь ХААНА ЭХ НЬ ХАМТ АМЬДАРЧ БАЙГАА ЮУ?	HL12 (Нэр)-ийн төрсөн эх нь ХААНА ЭХ НЬ ХАМТ АМЬДАРЧ БАЙГАА ЮУ?	HL12A (Нэр)-ийн төрсөн эх нь ХААНА ЭХ НЬ АМЬДАРЧ БАЙГАА ВЭ?	HL13 (Нэр)-ийн төрсөн эх нь ХААНА ЭХ НЬ АМЬДАРЧ БАЙГАА ЮУ?	HL14 (Нэр)-ийн төрсөн эх нь ХААНА ЭХ НЬ ХАМТ АМЬДАРЧ БАЙГАА ЮУ?	HL14A (Нэр)-ийн төрсөн эх нь ХААНА ЭХ НЬ ХААНА ЭХ НЬ ХАМТ АМЬДАРЧ БАЙГАА ВЭ?	HL15 Эх нь хамт амьдарч байгаа бол HL12-оос мөрийн дугаарыг бичнэ.			
Мөр		Нэр	Хамаарал*	Эр Эм	Он	Нас	15-49	0-4	Төрсөн эх					Төрсөн эцэг					
01			01	1	2		01	01	01	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
02				1	2		02	02	02	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
03				1	2		03	03	03	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
04				1	2		04	04	04	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
05				1	2		05	05	05	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
06				1	2		06	06	06	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
07				1	2		07	07	07	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
08				1	2		08	08	08	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8
09				1	2		09	09	09	1	2	8	1	2	8	1	2	3	8

HN12

3. ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН БОЛОВСРОЛ

5, түүнээс дээш насны гишүүдийн хувьд

ED1 Мөр-ийн дугаар	ED2 Нэр, нас		ED3 (Нэр) Цэцэрлэгт хүмүүжигч/ сургуульд сурч байсан уу?	ED4A (Нэр)-ийн сурч байсан сургуулийн хамгийн дээд шатлалыг хэлнэ үү?		ED4D (Нэр) Хэрэв ХУВИЛБАРТ СУРГАЛТАНД ХАМРАГДАЖ БАЙСАН БОЛ АЛЬ СУРГАЛТАНД, ХЭДЭН ӨДӨР ХАМРАГДСАН БЭ?		ED4C (Нэр) Сурч байсан сургуулиа төгссөн үү?		ED4B (Нэр) Хамгийн дээд тал нь хэддүгээр анги/курсыг төгссөн бэ?	
	Нэр	Нас		Цэцэрлэг 0⇒ED5 Хувилбарт сургалт ..1 ЕБС 2⇒ED4C МСҮТ 3⇒ED4C Их, дээд сургууль, коллеж 4⇒ED4C Мэдэхгүй 8⇒ED4C АББДХ**-ийг төгссөн, эсвэл сурч байгаа бол ЕБС буюу "2"-ыг нөхнө.	Сургууль/ цэцэрлэг	Хувилбар	Өдөр	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	Мэдэхгүй-98 1 дүгээр анги/ курсыг төгсөөгүй бол "00"-ийг нөхнө. АББДХ**-ийн аль ч түвшнийг бүрэн дүүргэсэн эсэхээс үл хамааран бага бол 21, суурь бол 22, бүрэн дунд бол 23-ыг тус тус нөхнө.	Анги/ курс
Мөр	Нэр	Нас	Тийм/Үгүй	Хувилбар	Өдөр	Тийм/Үгүй	Анги/ курс				
01			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
02			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
03			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
04			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
05			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
06			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
07			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
08			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
09			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
10			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
11			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
12			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
13			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
14			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			
15			12	0 1 2 3 4 8	1 2 3 8	— — — —	— — — —	1 2 8			

** - Албан бус боловсролын дүгцсэн хөтөлбөр

3. ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН БОЛОВСРОЛ														
5-24насны гишүүдийн хувьд														
ED1 Мөр-ийн дугаар	ED2 Нэр, нас Бүлэг HL-ийн асуулт HL2 болон HL6-д нөхөөдсөн мэдээллийг хуулж бичнэ.	ED5 (Нэр) 2016/2017 оны хичээлийн жилд хичээлийн жилд цагцэрлэгт хүмүүжигч/сургуульд сурч байна уу?		ED6 (Нэр) 2016/2017 оны хичээлийн жилд аль шатлалын сургуулийн хэддүгээр анги/курст сурч байгаа вэ?		ED7 (Нэр) 2015/2016 оны хичээлийн жилд цагцэрлэгт хүмүүжигч/сургуульд сурсан уу?		ED8 (Нэр) 2015/2016 оны хичээлийн жилд аль шатлалын сургуулийн хэддүгээр анги/курст сурсан вэ?		ED8A (Нэр) Хэрэв хувилбарт сургалтанд хамрагдаж байсан бол аль сургалтанд, хэдэн өдөр хамрагдсан вэ?				
		Нас	Тийм	Үгүй	Сургуулийн шатлал: Цагцэрлэг.....0⇒ED7 Хувилбарт сургалт ..1⇒ED6A ЕБС.....2 МСУТ.....3 Их, дээд сургууль, коллеж.....4 Мэдэхгүй.....8	Анги/курс: ED7 Мэдэхгүй-98᠑ ED7	Тийм	Үгүй	Мэдэхгүй	Сургууль/цэцэрлэг	Анги/курс	Хувилбар	Өдөр	
01			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
02			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
03			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
04			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
05			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
06			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
07			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
08			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
09			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
10			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
11			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
12			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
13			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
14			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8
15			1	2	0	1	2	3	4	8	1	2	3	8

** - Албан бус боловсролын дүйцсэн хөтөлбөр

4. ХҮҮХДИЙН ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛИЙН АСУУЛТАД ХАМРАГДАХ ХҮҮХДИЙН СОНГОЛТ SF

SF1	Өрхийн гишүүдийн ерөнхий мэдээлэл бүлгийн асуулт HL6-д бүртгэгдсэн 5-17 насны нийт хүүхдийн тоог бичнэ.	Хүүхдийн тоо.....__																																																																																															
SF2	Өрхийн 5-17 насны хүүхдийн тоог (асуулт HL18) нягтална. ☐ 0 ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ. ☐ 1 ⇒ Асуулт SF9-ийн хүүхдийн дарааллын дугаар гэдэгт “1” гэж тэмдэглээд хүүхдийн мөрийн дугаар, нэр, насыг нөхнө. ☐ 2, түүнээс олон ⇒ Асуулт SF2A-аас үргэлжлүүлнэ.																																																																																																
SF2A	Өрхийн гишүүдийн ерөнхий мэдээлэл бүлэгт бүртгэгдсэн 5-17 насны хүүхэд бүрийн нэрийг дарааллын дагуу доорх хүснэгтэд жагсааж бичнэ. Хүүхэд бүрийн мөрийн дугаар, нэр, хүйс, насыг бүлэг HL-ийн зохих багануудаас хуулж нөхнө. Хүснэгт1																																																																																																
	<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width:15%;">SF3. Дарааллын дугаар</th> <th style="width:15%;">SF4. HL1-ээс мөрийн дугаар</th> <th style="width:25%;">SF5. HL2-оос нэр</th> <th style="width:15%;">SF6. HL4-өөс хүйс</th> <th style="width:30%;">SF7. HL6-аас нас</th> </tr> <tr> <th>Дугаар</th> <th>Мөр</th> <th>Нэр</th> <th>Эр Эм</th> <th>Нас</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>2</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>3</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>4</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>5</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>6</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>7</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>8</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> </tbody> </table>		SF3. Дарааллын дугаар	SF4. HL1-ээс мөрийн дугаар	SF5. HL2-оос нэр	SF6. HL4-өөс хүйс	SF7. HL6-аас нас	Дугаар	Мөр	Нэр	Эр Эм	Нас	1	___		1 2	___	2	___		1 2	___	3	___		1 2	___	4	___		1 2	___	5	___		1 2	___	6	___		1 2	___	7	___		1 2	___	8	___		1 2	___																																													
SF3. Дарааллын дугаар	SF4. HL1-ээс мөрийн дугаар	SF5. HL2-оос нэр	SF6. HL4-өөс хүйс	SF7. HL6-аас нас																																																																																													
Дугаар	Мөр	Нэр	Эр Эм	Нас																																																																																													
1	___		1 2	___																																																																																													
2	___		1 2	___																																																																																													
3	___		1 2	___																																																																																													
4	___		1 2	___																																																																																													
5	___		1 2	___																																																																																													
6	___		1 2	___																																																																																													
7	___		1 2	___																																																																																													
8	___		1 2	___																																																																																													
SF8	Хаягийн хэсгийн асуулт HH2-т нөхөгдсөн өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоог доорх хүснэгтийн Өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоо баганад байгаа тооноос олж дугуйлна. Асуулт SF1-д нөхөгдсөн өрхийн 5-17 насны хүүхдийн тоог хүснэгтийн Өрхийн 5-17 насны нийт хүүхдийн тоо мөрөнд байгаа тооноос олж дугуйлна. Хүснэгтийн мөр, баганад дугуйлсан тооны огтлолцсон нүдэнд байгаа тоог дугуйлна. Уг тоо нь “5-17 насны хүүхдийн асуулга”-д хариулагдах хүүхдийн дарааллын дугаар болно (SF3). Хүснэгт2																																																																																																
	<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="width:15%;">Өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоо (HH2-оос)</th> <th colspan="7">Өрхийн 5-17 насны нийт хүүхдийн тоо (SF1-ээс)</th> </tr> <tr> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8+</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>0</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td><td>3</td><td>6</td><td>5</td><td>4</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>4</td><td>1</td><td>6</td><td>5</td></tr> <tr><td>2</td><td>2</td><td>1</td><td>2</td><td>5</td><td>2</td><td>7</td><td>6</td></tr> <tr><td>3</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>7</td></tr> <tr><td>4</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td>8</td></tr> <tr><td>5</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>3</td><td>5</td><td>3</td><td>1</td></tr> <tr><td>6</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td><td>6</td><td>4</td><td>2</td></tr> <tr><td>7</td><td>1</td><td>3</td><td>3</td><td>5</td><td>1</td><td>5</td><td>3</td></tr> <tr><td>8</td><td>2</td><td>1</td><td>4</td><td>1</td><td>2</td><td>6</td><td>4</td></tr> <tr><td>9</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>7</td><td>5</td></tr> </tbody> </table>		Өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоо (HH2-оос)	Өрхийн 5-17 насны нийт хүүхдийн тоо (SF1-ээс)							2	3	4	5	6	7	8+	0	2	2	4	3	6	5	4	1	1	3	1	4	1	6	5	2	2	1	2	5	2	7	6	3	1	2	3	1	3	1	7	4	2	3	4	2	4	2	8	5	1	1	1	3	5	3	1	6	2	2	2	4	6	4	2	7	1	3	3	5	1	5	3	8	2	1	4	1	2	6	4	9	1	2	1	2	3	7	5
Өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоо (HH2-оос)	Өрхийн 5-17 насны нийт хүүхдийн тоо (SF1-ээс)																																																																																																
	2	3	4	5	6	7	8+																																																																																										
0	2	2	4	3	6	5	4																																																																																										
1	1	3	1	4	1	6	5																																																																																										
2	2	1	2	5	2	7	6																																																																																										
3	1	2	3	1	3	1	7																																																																																										
4	2	3	4	2	4	2	8																																																																																										
5	1	1	1	3	5	3	1																																																																																										
6	2	2	2	4	6	4	2																																																																																										
7	1	3	3	5	1	5	3																																																																																										
8	2	1	4	1	2	6	4																																																																																										
9	1	2	1	2	3	7	5																																																																																										
SF9	Санамсаргүйгээр сонгогдсон хүүхдийн дарааллын дугаар (SF3-аас), мөрийн дугаар (SF4-өөс), нэр (SF5-аас), нас (SF7-оос) нөхнө. Сонгогдсон хүүхдийн эх/асран хамгаалагчаас “5-17 насны хүүхдийн асуулга” нээж ярилцлага авахад бэлтгэнэ. Дараагийн бүлэгт шилжинэ.	Хүүхдийн дарааллын дугаар.....__ Мөрийн дугаар.....__ Нэр..... Нас.....__																																																																																															

5. ХҮҮХДИЙН ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛ (5-17 НАС)			CF
CF1	Одоо би танаас таны хүүхдэд тулгарч байгаа хүндрэл бэрхшээлийн талаар хэдэн асуулт асууя. (Нэр) харааны шил зүүдэг үү?	Тийм 1 Үгүй..... 2	
CF2	(Нэр) сонсголын аппарат зүүдэг үү?	Тийм 1 Үгүй..... 2	
CF3	(Нэр) алхахдаа ямар нэгэн дэмжлэг болох төхөөрөмж эсвэл хэн нэгний дэмжлэг хэрэглэдэг үү?	Тийм 1 Үгүй..... 2	
CF4	Одоо миний асуух асуултуудад дараах 4 хариултаас тохирохыг нь сонгож хариулна уу. Асуулт бүрийн хувьд: (Нэр)-д 1) Ямар ч хүндрэлгүй, 2) заримдаа хүндрэлтэй, 3) маш их хүндрэлтэй, 4) түүний хувьд огт боломжгүй гэсэн сонголтуудаар хариулна уу? <i>Дараагийн асуултыг асуух бүртээ давтан хэлнэ:</i> Санаж байна уу 4 хариултыг: (Нэр)-ийн хувьд: 1) Ямар ч хүндрэлгүй, 2) заримдаа хүндрэлтэй, 3) маш их хүндрэлтэй, 4) түүний хувьд огт боломжгүй.		
CF5	Хүүхэд харааны шил зүүдэг эсэхийг (асуулт CF1=1) нягтална. ☐ Тийм ⇒ Асуулт CF6A-аас үргэлжлүүлнэ. ☐ Үгүй ⇒ Асуулт CF6B -ээс үргэлжлүүлнэ.		
CF6A	(Нэр)-ийн хувьд харааны шил зүүсэн үедээ харахад хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Огт хараагүй 4	
CF6B	(Нэр)-ийн хувьд харахад хүндрэлтэй байдаг уу?		
CF7	Хүүхэд сонсголын аппарат зүүдэг эсэхийг (асуулт CF2=1) нягтална. ☐ Тийм ⇒ Асуулт CF8A-аас үргэлжлүүлнэ. ☐ Үгүй ⇒ Асуулт CF8B -ээс үргэлжлүүлнэ.		
CF8A	(Нэр)-ийн хувьд сонсголын аппарат зүүсэн үедээ сонсоход хүндрэлтэй байдаг уу? тухайлбал, хүмүүсийн дуу хоолой эсвэл хөгжим.	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Огт сонсолгүй 4	
CF8B	(Нэр)-ийн хувьд сонсоход хүндрэлтэй байдаг уу? тухайлбал, хүмүүсийн дуу хоолой эсвэл хөгжим.		
CF9	Хүүхэд алхахдаа ямар нэгэн дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг эсэхийг (асуулт CF3=1) нягтална. ☐ Тийм ⇒ Асуулт CF10-аас үргэлжлүүлнэ. ☐ Үгүй ⇒ Асуулт CF14 -т шилшинэ.		
CF10	(Нэр)-ийн хувьд дэмжлэг болох төхөөрөмж эсвэл хэн нэгний тусламжгүйгээр тэгш талбайд 100 метр алхахад хүндрэлтэй байдаг уу? <i>Тодруулах:</i> Ойролцоогоор хөл бөмбөгийн талбайн урттай тэнцэх хэмжээний газар. <i>“Ямар ч хүндрэлгүй” гэсэн хариулт байх боломжгүй.</i>	Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 100 метр явж чаддаггүй 4	3 ⇒ CF12 4 ⇒ CF12

НН.7

НН.7

CF11	(Нэр)-ийн хувьд дэмжлэг болох төхөөрөмж эсвэл хэн нэгний тусламжгүйгээр тэгш талбайд 500 метр алхахад хүндрэлтэй байдаг уу? <i>Тодруулах:</i> Ойролцоогоор хөл бөмбөгийн талбайн уртыг 5 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний газар. <i>"Ямар ч хүндрэлгүй" гэсэн хариулт байх боломжгүй.</i>	Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 500 метр явж чаддаггүй 4	
CF12	(Нэр)-ийн хувьд дэмжлэг болох төхөөрөмж эсвэл хэн нэгний тусламжтай тэгш талбай дээр 100 метр алхахад хүндрэлтэй байдаг уу? <i>Тодруулах:</i> Ойролцоогоор хөл бөмбөгийн талбайн урттай тэнцэх хэмжээний газар.	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 100 метр явж чаддаггүй 4	3⇒CF16 4⇒CF16
CF13	(Нэр)-ийн хувьд дэмжлэг болох төхөөрөмж эсвэл хэн нэгний тусламжтай тэгш талбай дээр 500 метр алхахад хүндрэлтэй байдаг уу? <i>Тодруулах:</i> Ойролцоогоор хөл бөмбөгийн талбайн уртыг 5 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний газар.	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 500 метр явж чаддаггүй 4	1⇒CF16
CF14	Үеийн хүүхдүүдтэй нь харьцуулахад, (Нэр)-д тэгш талбай дээр 100 метр алхахад хүндрэлтэй байдаг уу? <i>Тодруулах:</i> Ойролцоогоор хөл бөмбөгийн талбайн урттай тэнцэх хэмжээний газар. <i>Үеийн гэдгийг ижил насны хүүхэд гэж ойлгоно.</i>	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 100 метр явж чаддаггүй 4	3⇒CF16 4⇒CF16
CF15	Үеийн хүүхдүүдтэй нь харьцуулахад, (Нэр)-д тэгш талбай дээр 500 метр алхахад хүндрэлтэй байдаг уу? <i>Тодруулах:</i> Ойролцоогоор хөл бөмбөгийн талбайн уртыг 5 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний газар. <i>Үеийн гэдгийг ижил насны хүүхэд гэж ойлгоно.</i>	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 500 метр явж чаддаггүй 4	
CF16	(Нэр)-д өөртөө анхаарал халамж тавихад хүндрэлтэй байдаг уу? тухайлбал, хооллоход эсвэл хувцаслахад?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Өөрийгөө огт халамжилж чаддаггүй 4	
CF17	(Нэр)-ийг ярьж байх үед танай өрхийн гишүүдэд ойлгоход хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Өөрийгөө огт ойлгуулж чаддаггүй 4	
CF18	(Нэр)-ийг ярьж байх үед танай өрхийн гишүүдээс бусад хүмүүс ойлгоход хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Өөрийгөө огт ойлгуулж чаддаггүй 4	
CF19	Үеийн хүүхдүүдтэй нь харьцуулахад, (Нэр)-д ямар нэг зүйлийг сурахад хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Огт сурах чадваргүй 4	
CF20	Үеийн хүүхдүүдтэй нь харьцуулахад, (Нэр)-д ямар нэг зүйлийг санах, тогтооход хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Огт санах чадваргүй 4	

НН.8

НН.8

CF21	<i>(Нэр)</i> ӨӨРИЙН ДУРТАЙ ЗҮЙЛД АНХААРЛАА ТӨВЛӨРҮҮЛЭХЭД ХҮНДРЭЛТЭЙ БАЙДАГ УУ? ТУХАЙЛБАЛ, ДУРТАЙ ЗҮЙЛЭЭ ХИЙХДЭЭ?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Огт анхаарлаа төвлөрүүлж чаддаггүй 4	
CF22	<i>(Нэр)</i> ӨӨРИЙНХ НЬ ХЭВШМЭЛ ЗҮЙЛИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙГ ХҮЛЭЭЖ АВАХАД ХҮНДРЭЛТЭЙ БАЙДАГ УУ?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Өөрчлөлтийг огт хүлээж авдаггүй 4	
CF23	<i>(Нэр)</i> НАЙЗ НӨХӨДТЭЙ БОЛОХОД ХҮНДРЭЛТЭЙ БАЙДАГ УУ?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Заримдаа хүндрэлтэй 2 Их хүндрэлтэй 3 Найзтай болж чаддаггүй 4	
CF24	ДАРААГИЙН АСУУЛТЫН ХУВЬД ЯЛГААТАЙ ХАРИУЛТУУДТАЙ. БИ АСУУЛТЫГ НЬ УНШААД ДАРАА НЬ ТАНД ХАРИУЛТЫГ НЬ УНШИЖ ӨГЬЕ. <i>(Нэр)</i> -ийн хувьд СЭТГЭЛ ТҮГШИХ, БУХИМДАХ ЭСВЭЛ САНАА НЬ ЗОВСОН БАЙДАЛ ХЭР ДАВТАМЖТАЙ ИЛЭРДЭГ ВЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГ БҮР, САР БҮР, ЖИЛДЭЭ ХЭДЭН УДАА ЭСВЭЛ ОГТ ИЛЭРДЭГГҮЙ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоног бүр 2 Сар бүр 3 Жилд хэдэн удаа 4 Огт илэрдэггүй 5	
CF25	<i>(Нэр)</i> -ийн хувьд МАШ ИХ УЙТГАРЛАХ ЭСВЭЛ СЭТГЭЛЭЭР УНАХ БАЙДАЛ ХЭР ДАВТАМЖТАЙ ИЛЭРДЭГ ВЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГ БҮР, САР БҮР, ЖИЛДЭЭ ХЭДЭН УДАА ЭСВЭЛ ОГТ ИЛЭРДЭГГҮЙ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоног бүр 2 Сар бүр 3 Жилд хэдэн удаа 4 Огт илэрдэггүй 5	
CF26	ҮЕИЙН ХҮҮХДҮҮДТЭЙ НЬ ХАРЬЦУУЛАХАД, <i>(Нэр)</i> -д ӨӨРИЙГӨӨ ХЯНАХАД ХЭР ХҮНДРЭЛТЭЙ БАЙДАГ ВЭ?	Ямар ч хүндрэлгүй 1 Бага 2 Бусад хүүхдүүдтэй ижил 3 Их 4 Маш их хүндрэлтэй 5	

6.ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ, ХҮМҮҮЖЛИЙН АСУУЛТАД ХАМРАГДАХ ХҮҮХДИЙН СОНГОЛТ SL																																																																																																	
SL1	Өрхийн гишүүдийн ерөнхий мэдээлэл бүлгийн асуулт HL6-д бүртгэгдсэн 1-17 насны нийт хүүхдийн тоог бичнэ.	Хүүхдийн тоо.....__																																																																																															
SL2	Өрхийн 1-17насны хүүхдийн тоог (асуулт SL1) нягтална. ☐ 0 ⇒ ӨРХИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ бүлэгт шилжинэ. ☐ 1 ⇒ Асуулт SL9-ийн дарааллын дугаар гэдэгт “1” гэж тэмдэглээд мөрийн дугаар, хүүхдийн нэр, насыг нөхнө. ☐ 2, түүнээс олон ⇒ Асуулт SL2A-ээс үргэлжлүүлнэ.																																																																																																
SL2A	Өрхийн гишүүдийн ерөнхий мэдээлэл бүлэгт бүртгэгдсэн 1-17 насны хүүхэд бүрийн нэрийг дарааллын дагуу Хүснэгт1-т жагсааж бичнэ. Хүүхэд бүрийн мөрийн дугаар, нэр, хүйс, насыг бүлэг HL-ийн зохих багануудаас хуулж нөхнө. Хүснэгт1																																																																																																
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">SL3. Дарааллын дугаар</th> <th style="width: 15%;">SL4. HL1-ээс мөрийн дугаар</th> <th style="width: 30%;">SL5. HL2-оос нэр</th> <th style="width: 15%;">SL6. HL4-өөс хүйс</th> <th style="width: 25%;">SL7. HL6-аас нас</th> </tr> <tr> <td>Дугаар</td> <td>Мөр</td> <td>Нэр</td> <td>Эр Эм</td> <td>Нас</td> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>2</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>3</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>4</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>5</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>6</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>7</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> <tr><td>8</td><td>___</td><td></td><td>1 2</td><td>___</td></tr> </tbody> </table>	SL3. Дарааллын дугаар	SL4. HL1-ээс мөрийн дугаар	SL5. HL2-оос нэр	SL6. HL4-өөс хүйс	SL7. HL6-аас нас	Дугаар	Мөр	Нэр	Эр Эм	Нас	1	___		1 2	___	2	___		1 2	___	3	___		1 2	___	4	___		1 2	___	5	___		1 2	___	6	___		1 2	___	7	___		1 2	___	8	___		1 2	___																																														
SL3. Дарааллын дугаар	SL4. HL1-ээс мөрийн дугаар	SL5. HL2-оос нэр	SL6. HL4-өөс хүйс	SL7. HL6-аас нас																																																																																													
Дугаар	Мөр	Нэр	Эр Эм	Нас																																																																																													
1	___		1 2	___																																																																																													
2	___		1 2	___																																																																																													
3	___		1 2	___																																																																																													
4	___		1 2	___																																																																																													
5	___		1 2	___																																																																																													
6	___		1 2	___																																																																																													
7	___		1 2	___																																																																																													
8	___		1 2	___																																																																																													
SL8	Хаягийн хэсгийн асуулт HH2-т нөхөгдсөн өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоог Хүснэгт2-ын Өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоо баганад байгаа тооноос олж дугуйлна. Асуулт SL1-т нөхөгдсөн өрхийн 1-17 насны хүүхдийн тоог хүснэгт2-ын Өрхийн 1-17 насны нийт хүүхдийн тоо мөрөнд байгаа тооноос олж дугуйлна. Хүснэгтийн мөр, баганад дугуйлсан тооны огтлолцсон нүдэнд байгаа тоог дугуйлна. Уг тоо нь дараагийн 2 бүлгийн асуултад хариулагдах хүүхдийн дарааллын дугаар болно (SL3). Хүснэгт2																																																																																																
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="width: 15%;">Өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоо (HH2-оос)</th> <th colspan="7">Өрхийн 1-17 насны нийт хүүхдийн тоо (SL1-ээс)</th> </tr> <tr> <th style="width: 5%;">2</th> <th style="width: 5%;">3</th> <th style="width: 5%;">4</th> <th style="width: 5%;">5</th> <th style="width: 5%;">6</th> <th style="width: 5%;">7</th> <th style="width: 5%;">8+</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>0</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td><td>3</td><td>6</td><td>5</td><td>4</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>4</td><td>1</td><td>6</td><td>5</td></tr> <tr><td>2</td><td>2</td><td>1</td><td>2</td><td>5</td><td>2</td><td>7</td><td>6</td></tr> <tr><td>3</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>7</td></tr> <tr><td>4</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td>8</td></tr> <tr><td>5</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>3</td><td>5</td><td>3</td><td>1</td></tr> <tr><td>6</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td><td>6</td><td>4</td><td>2</td></tr> <tr><td>7</td><td>1</td><td>3</td><td>3</td><td>5</td><td>1</td><td>5</td><td>3</td></tr> <tr><td>8</td><td>2</td><td>1</td><td>4</td><td>1</td><td>2</td><td>6</td><td>4</td></tr> <tr><td>9</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>7</td><td>5</td></tr> </tbody> </table>		Өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоо (HH2-оос)	Өрхийн 1-17 насны нийт хүүхдийн тоо (SL1-ээс)							2	3	4	5	6	7	8+	0	2	2	4	3	6	5	4	1	1	3	1	4	1	6	5	2	2	1	2	5	2	7	6	3	1	2	3	1	3	1	7	4	2	3	4	2	4	2	8	5	1	1	1	3	5	3	1	6	2	2	2	4	6	4	2	7	1	3	3	5	1	5	3	8	2	1	4	1	2	6	4	9	1	2	1	2	3	7	5
Өрхийн дугаарын сүүлийн оронгийн тоо (HH2-оос)	Өрхийн 1-17 насны нийт хүүхдийн тоо (SL1-ээс)																																																																																																
	2	3	4	5	6	7	8+																																																																																										
0	2	2	4	3	6	5	4																																																																																										
1	1	3	1	4	1	6	5																																																																																										
2	2	1	2	5	2	7	6																																																																																										
3	1	2	3	1	3	1	7																																																																																										
4	2	3	4	2	4	2	8																																																																																										
5	1	1	1	3	5	3	1																																																																																										
6	2	2	2	4	6	4	2																																																																																										
7	1	3	3	5	1	5	3																																																																																										
8	2	1	4	1	2	6	4																																																																																										
9	1	2	1	2	3	7	5																																																																																										
SL9	Санамсаргүйгээр сонгогдсон хүүхдийн дарааллын дугаар (SL3-аас), мөрийн дугаар (SL4-өөс), нэр (SL5-аас), нас (SL7-оос) нөхнө.	Хүүхдийн дарааллын дугаар..... __ Мөрийн дугаар..... __ __ Нэр..... Нас..... __ __																																																																																															

7.ХҮҮХДИЙН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ		CL
CL1	<p>Сонгогдсон хүүхдийн насыг (асуулт SL9) нягтална.</p> <p>☐ 1-4 настай ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ.</p> <p>☐ 5-17 настай ⇒ Асуулт CL2-оос үргэлжлүүлнэ.</p>	
CL2	<p>Би ТАНТАЙ ХҮҮХДИЙН ХИЙЖ БАЙГАА АЖЛЫН ТАЛААР ЯРИЛЦЪЯ.</p> <p>(Нэр) СҮҮЛИЙН 7 ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ НЭГ ЦАГ ДАРААХ АЖЛЫГ ХИЙСЭН ҮҮ? ҮҮНД:</p> <p>[A] (Нэр) ӨРХИЙН МАЛ АЖ АХУЙ (МАН), ГАЗАР ТАРИАЛАНГИЙН АЖИЛД ТУСАЛСАН УУ? ЖИШЭЭ НЬ: ТАРИА, НОГОО ТАРИХ, УРГАЦ ХУРААХ, МАЛ МАЛЛАХ, ХАРИУЛАХ, ҮНЭЭ СААХ ГЭХ МЭТ.</p> <p>[B] (Нэр) ӨРХИЙН БОЛОН ХАМААТНЫХАА БИЗНЕСТ ТУСАЛЖ ЭСВЭЛ ӨӨРӨӨ БИЗНЕС ЭРХЭЛСЭН ҮҮ?</p> <p>[C] (Нэр)ХАА-Н БОЛОН ХҮНСНИЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ХУВЦАС, ГАР УРЛАЛ, ЭД БАРАА ҮЙЛДВЭРЛЭХ ЭСВЭЛ ХУДАЛДААЛАХ АЖИЛ ХИЙСЭН ҮҮ?</p> <p>[D] (Нэр)СҮҮЛИЙН 7 ХОНОГТ МӨНГӨН БОЛОН МӨНГӨН БУС ХЭЛБЭРЭЭР ОРЛОГО ОЛОХ ЗОРИЛГООР ДЭЭР ДУРДСАНААС ӨӨР АЖЛЫГ НААД ЗАХ НЬ НЭГ ЦАГ ХИЙСЭН ҮҮ?</p> <p>Хэрэв “Үгүй” бол тодруулах: (Нэр)ер нь яаж цагийг өнгөрүүлдэг вэ? ӨРХИЙН БИЗНЕС БОЛОН ХАА-Н АЖИЛД ЦАЛИН ХӨЛСГҮЙ ОРОЛЦСОН ЭСВЭЛ ТОГТМОЛ БОЛОН ТҮР, ЭСВЭЛ ГЭРЭЭГЭЭР АЖИЛЛАСАН, ХУВИАРАА ХӨДӨЛМӨР ЭРХЭЛСЭН ЗЭРЭГ БҮХ АЖЛЫГ ХАМРУУЛНА УУ.</p>	<p>Тийм/Үгүй</p> <p>Өрхийн МАН, газар тариалангийн ажил..... 1 2</p> <p>Өрхийн болон хамаатныхаа бизнест тусалж эсвэл өөрөө бизнес эрхэлсэн ажил..... 1 2</p> <p>ХАА-н болон хүнсний бүтээгдэхүүн, хувцас, гар урлал, эд бараа үйлдвэрлэх эсвэл худалдаалах ажил 1 2</p> <p>Бусад ажил..... 1 2</p>
CL3	<p>Асуулт CL2(A-D)-г нягтална.</p> <p>☐ Аль нэгэнд нь “Тийм” гэж хариулсан бол ⇒ Асуулт CL4-өөс үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Бүгд “Үгүй” бол ⇒ Асуулт CL8-д шилжинэ.</p>	
CL4	<p>(Нэр)СҮҮЛИЙН 7 ХОНОГТ ДЭЭРХ АЖИЛД НИЙТ ХЭДЭН ЦАГ ЗАРЦУУЛСАН БЭ?</p> <p>Хэрэв нэгээс бага цаг зарцуулсан бол “00”-ийг нөхнө.</p>	Цаг.....__ __
CL4A	<p>(Нэр) СҮҮЛИЙН 7 ХОНОГТ ЯМАР АЖИЛ ЭРХЭЛСЭН БЭ?</p> <p>Хэд хэдэн ажил зэрэг хийсэн бол зөвхөн үндсэн ажлын хувьд асуултыг асууж, хариултыг тодорхой, дэлгэрэнгүй нөхнө.</p>	<p>Эрхэлсэн ажил: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Код:</p>

CL4B	(Нэр)-ийнсүүлийн 7 хоногт эрхэлсэн ажил (БАЙГУУЛЛАГА)-ЫН ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ ЮУ ВЭ? <i>Хэд хэдэн ажил зэрэг хийсэн бол зөвхөн үндсэн ажлын хувьд асуултыг асууж, хариултыг тодорхой, дэлгэрэнгүй нөхнө.</i>	Үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл: _____ _____ _____ Код:	
CL4C	(Нэр)-ийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал (СТАТУС)-ЫГ ХЭЛНЭ ҮҮ? <i>Хэд хэдэн ажил зэрэг хийсэн бол зөвхөн үндсэн ажлын хувьд асуултыг асууж, хариултыг дугуйлна.</i>	Цалин хөлстэй ажиллагч..... 1 Ажил олгогч.....2 Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч.....3 Нөхөрлөл, хоршооны гишүүн.....4 Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд цалин хөлсгүй оролцогч.....5 Эдгээр статуст хамрагдах боломжгүй ажиллагч.....6	
CL5	(Нэр)-ийг ажил хийх үед ХҮНД ЗҮЙЛ ӨРГӨХ, ЗӨӨХ ШААРДЛАГА ГАРСАН УУ?	Тийм..... 1 Үгүй.....2	1⇒ CL8
CL6	(Нэр)-ийг ажил хийх үед АЮУЛТАЙ БАГАЖ ХЭРЭГСЭЛ (ХУТГА ГЭМ МЭТ) БОЛОН ХҮНД МАШИН МЕХАНИЗМ ДЭЭР АЖИЛЛАХ ШААРДЛАГА ГАРСАН УУ?	Тийм..... 1 Үгүй.....2	1⇒ CL8
CL7	(Нэр)-ийн ажлын байрны орчин нөхцлийг хэлнэ үү? ТУХАЙЛБАЛ: [A] Тоос, утаа, газ байдаг уу? [B] Хэт хүйтэн, халуун, чийглэг үү? [C] Хэт их, дуу чимээ, чичиргээтэй юу? [D] 2 метрээс дээш өндөрт ажилласан уу? [E] Химийн (шавьж устгах хор, цавуу гэх мэт) болон тэсрэх бодистой харьцсан уу? [F] Дээр дурдсанаас бусад эрүүл мэндэд муугаар нөлөөлөх орчин нөхцөлд ажилласан уу?	Тийм..... 1 Үгүй.....2 Тийм..... 1 Үгүй.....2 Тийм..... 1 Үгүй.....2 Тийм..... 1 Үгүй.....2 Тийм..... 1 Үгүй.....2 Тийм..... 1 Үгүй.....2	1⇒ CL8 1⇒ CL8 1⇒ CL8 1⇒ CL8 1⇒ CL8
CL8	(Нэр) сүүлийн 7 хоногт УС ЗӨӨХ, ТҮЛЭЭ ТҮЛШ БЭЛТГЭХ АЖИЛ ХИЙСЭН ҮҮ?	Тийм..... 1 Үгүй.....2	2⇒ CL10
CL9	(Нэр) сүүлийн 7 хоногт УС ЗӨӨХ, ТҮЛЭЭ ТҮЛШ БЭЛТГЭХ АЖИЛД НИЙТ ХЭДЭН ЦАГ ЗАРЦУУЛСАН БЭ? <i>Хэрэв нэгээс бага цаг зарцуулсан бол "00"-ийг нөхнө.</i>	Цаг.....	

CL10	(Нэр) СҮҮЛИЙН 7 ХОНОГТ ГЭРИЙН ДАРААХ АЖИЛД ОРОЛЦСОН УУ?		Тийм/Үгүй
	[A] ӨРХИЙН ХЭРЭГЦЭЭНИЙ ЗҮЙЛ АВАХААР ДЭЛГҮҮР ЯВСАН УУ?	Дэлгүүр явах.....	1 2
	[B] ӨРХИЙНХӨӨ ЭВДЭРСЭН ЭД ЗҮЙЛИЙГ ЗАССАН УУ?	Өрхийнхөө эвдэрсэн эд зүйлийг засах	1 2
	[C] ХООЛ, ЦАЙ БЭЛТГЭЖ, АЯГА, ТАВАГ УГААЖ, ГЭРЭЭ ЦЭВЭРЛЭСЭН ҮҮ?	Хоол, цай бэлтгэж, аяга, таваг угааж, гэрээ цэвэрлэх.....	1 2
	[D] ХУВЦАС ХУНАР УГААСАН УУ?	Хувцас хунар угаах	1 2
	[E] ХҮҮХЭД АСАРСАН/ ХАРСАН УУ?	Хүүхэд асрах	1 2
	[F] ӨНДӨР НАСТАН, ӨВЧТЭЙ ХҮН АСАРСАН/ ХАНЬ БОЛСОН УУ?	Өндөр настан, өвчтэй хүн асрах	1 2
[G] ДЭЭРХЭЭС БУСАД ГЭРИЙН АЖИЛД ОРОЛЦСОН УУ?	Гэрийн дээрхээс бусад ажилд оролцох	1 2	
CL11	<p>Асуулт CL10(A-G)-г нягтална.</p> <p>☐ Аль нэгэнд нь “Тийм” гэж хариулсан бол ⇨ Асуулт CL12-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Бүгд “Үгүй” бол ⇨ Дараагийн бүлэгт шилжинэ.</p>		
CL12	(Нэр) СҮҮЛИЙН 7 ХОНОГТ ДЭЭРХ АЖИЛД НИЙТ ХЭДЭН ЦАГ ЗАРЦУУЛСАН БЭ?	Цаг.....	__ __
	Хэрэв нэгээс бага цаг зарцуулсан бол “00”-ийг нөхнө.		

8. ХҮҮХДИЙН ХҮМҮҮЖИЛ		CD
CD1	Сонгогдсон хүүхдийн насыг (асуулт SL9) нягтална. ☐ 1-14 настай ⇒ Асуулт CD2-оос үргэлжлүүлнэ. ☐ 15 настай ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ. ☐ 16-17 настай ⇒ Өрхийн зарим үзүүлэлт бүлэгт шилжинэ.	
CD2	Хүүхдийн нэр, мөрийн дугаарыг асуулт SL9-өөс хуулж бичнэ.	Мөрийн дугаар Нэр
CD3	НАСАНД ХҮРЭГЧИД ХҮҮХДИЙГ ЭЕРЭГ ЗАН ТӨЛӨВТ СУРГАХ, ТЭДНИЙ БУРУУ ЗАН ТӨЛВИЙГ ӨӨРЧЛӨХ ЗОРИЛГООР ТОДОРХОЙ АРГУУДЫГ ХЭРЭГЛЭДЭГ. БИ ЭДГЭЭР АРГААС ЗАРИМЫГ НЬ УНШЬЯ. ТА ЭСВЭЛ ТАНАЙ ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН ХЭН НЭГ НЬ ТУХАЙН АРГУУДААС (НЭР)-ИЙГ ХҮМҮҮЖҮҮЛЭХИЙН ТУЛД СҮҮЛИЙН НЭГ САРЫН ХУГАЦААНД ХЭРЭГЛЭСЭН ЭСЭХИЙГ ХЭЛНЭ ҮҮ. ҮҮНД:	Тийм/Үгүй
	[A] (Нэр)-ийг дуртай зүйлээ хийх, эсвэл гэрээс гарахыг хорьсон уу?	Дуртай зүйлээ хийх, эсвэл гэрээс гарахыг хорих..... 1 2
	[B] (Нэр)-ийн гаргасан зан ааш нь яагаад буруу гэдгийг тайлбарлаж хэлсэн үү?	Гаргасан зан ааш нь яагаад буруу гэдгийг тайлбарлаж хэлэх..... 1 2
	[C] (Нэр)-ийг дугтчиж, сэгсэрсэн үү?	Дугтчиж, сэгсрэх 1 2
	[D] (Нэр) рүү орилж, хашгирсан уу?	Орилж, хашгирах 1 2
	[E] (Нэр)-ийг буруу зүйл хийх үед анхаарлыг нь сарниулах зорилгоор ямар нэг зүйл хийлгэсэн үү?	Анхаарлыг сарьнуулах зорилгоор ямар нэг зүйл хийлгэх 1 2
	[F] (Нэр)-ийг хонгон дээр нь алгадаж эсвэл гараараа цохисон уу?	Хонгон дээр нь алгадаж, цохих 1 2
	[G] (Нэр)-ийг бүс, саваа, мод гэх мэт ямар нэг зүйлээр цохисон уу?	Бүс, саваа зэрэг зүйлээр цохих 1 2
	[H] (Нэр)-ийг тэнэг, залхуу зэргээр дуудсан уу?	Тэнэг, залхуу зэргээр дуудах 1 2
	[I] (Нэр)-ийн хацар дээр нь алгадаж, нүүр, толгой руу нь цохиж, няслаж, чимхэж, чихийг нь мушгисан уу?	Хацар дээр нь алгадаж, нүүр, толгой руу нь цохиж, няслаж, чимхэж, чихийг нь мушгих 1 2
	[J] (Нэр)-ийн гар, тохой, хөл рүү нь алгадаж, цохисон уу?	Гар, тохой, хөл рүү нь алгадаж, цохих 1 2
	[K] (Нэр)-ийг маш хүчтэй олон удаа цохиж, зодох уу?	Маш хүчтэй олон удаа цохиж, зодох 1 2
CD4	Тахүүхдийг өсгөж, хүмүүжүүлэхдээ түүнд бие махбодын шийтгэл оногдуулах нь зүйтэй гэж үздэг үү?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй/ бодож байгаагүй 8
CD4A	Сонгогдсон хүүхдийн насыг (асуулт SL9) нягтална. ☐ 1, 2, эсвэл Знастай ⇒ Өрхийн зарим үзүүлэлт бүлэгт шилжинэ. ☐ 4-14 настай ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ.	

9. ХҮРДАН МОРЬ УНААЧ ХҮҮХЭД		Өрхийн бусад насны гишүүдийн хувьд хараалзах мөрийг хоосон орхино.										CJ				
CJ1	CJ2	CJ3	CJ4	CJ5	CJ6	CJ7	CJ8									
Мөр-ийн дугаар	Нэр, нас	(Нэр) 2015 оны 11 дүгээр САРААС ХОЙШ ХҮРДНЫ МОРЬ УНАЖ, УРАЛДААНД ОРОЛЦСОН УУ?	(Нэр) Хэдэн УДАА МОРЬ УНАСАН БЭ?	(Нэр) 2015 ОНЫ 11 ДҮГЭЭР САРААС ХОЙШ ОРОЛЦСОН УРАЛДААН АЛЬ АЛЬ БЭ?	(Нэр) СҮҮЛД ЯМАР УРАЛДААНД МОРЬ УНАЖ ОРОЛЦСОН БЭ?	(Нэр) СҮҮЛИЙН УРАЛДААНД УРАЛДАХДАА ДАРААХ ХАМГААЛАХ ХЭРЭГСЭЛ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ? ҮҮНД:	(Нэр) СҮҮЛИЙН УРАЛДААНД МОРЬ УНАЖ ОРОЛЦСОН БЭ?									
Мөр	Нэр	Нас	Удаа	Улирал	Уралдаан	Хамгаалах хэрэгсэл	Тийм Үгүй Мэдэхгүй									
01		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	Малгай.....A Хантаа.....B Өвдгөвч.....C Тохойвч.....D Гугал.....E	A B C D E	1 2 8								
02		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
03		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
04		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
05		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
06		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
07		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
08		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
09		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
10		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
11		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
12		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
13		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
14		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								
15		—	—	A B C D	1 2 3 4 5	—	A B C D E	1 2 8								

CJ1 Мөр-ийн дугаар	CJ2 Нэр, нас		CJ9 (Нэр) Сүүлийн УРАЛДААНД ОРОЛЦОХДОО ДААТГУУЛСАН УУ?		CJ10 (Нэр) Сүүлийн УРАЛДААНД ОРОЛЦОХДОО ГЭМТСЭН ҮҮ?		CJ11 (Нэр) Сүүлийн УРАЛДААНД ОРОЛЦОХДОО ХЭНИЙ МОРЙГ УНАСАН БЭ?		CJ12 (Нэр) Сүүлийн УРАЛДААНД БЭЛТГЭХ, УРАЛДААХ ХУГАЦААНЫ ТУРШИД УРАМШУУЛАЛ АВСАН УУ?		CJ13 (Нэр) Сүүлийн УРАЛДААНД ОРОЛЦОХДОО МОРИНЫ ЭЗЭН, ЭСВЭЛ УЯАЧТАЙ ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН УУ?		CJ14 (Нэр) АНХ ХЭДЭН НАСНААСАА ЭХЛЭН ХҮРДНЫ МОРЬ УНАЖ, УРАЛДСАН БЭ?	
	Нэр	Нас	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Өөрийн1 CJ14 Хамаатны2 Бусад уяачийн...3	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8
01		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
02		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
03		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
04		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
05		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
06		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
07		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
08		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
09		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
10		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
11		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
12		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
13		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
14		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	
15		— — —	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 3	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	1 2 8	

10. ӨРХИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ		НС	
НС1С	ТА ӨРХИЙН ТЭРГҮҮЛЭГЧИЙНХЭЭ ЯС ҮНДСИЙГ ХЭЛНЭ ҮҮ?	Халх 11 Казах 12 Дөрвөд 13 Буриад 14 Баяд 15 Дархад 16 Хотогойд 17 Урианхай 18 Торгууд 19 Бусад (бичих) 96 Мэдэхгүй 98	
НС1D	Тухайн өрхийн сууцны төрөл <i>Сууцыг ажиглаад тохирохыг дугуйлна.</i> <i>Шаардлагатай бол тодруулж асууна.</i>	Гэр 1 Орон сууцны байшин 2 Бие даасан тохилог сууц 3 Сууцны тусдаа байшин 4 Нийтийн байр 5 Бусад (бичих) 6	1⇒ НС2А
НС1Е	ТАНАЙ СУУЦНЫ ТАЛБАЙН ХЭМЖЭЭ ХЭД ВЭ? <i>Гал тогоо, коридор, ариун цэврийн өрөөний хэмжээг нэмж тооцно.</i>	Талбай м.кв Мэдэхгүй 998	
НС1F	ТАНАЙ СУУЦНИЙТ ХЭДЭН ӨРӨӨТЭЙВЭ? <i>Гал тогоо, коридор, ариун цэврийн өрөөг өрөөний тоонд оруулахгүй.</i>	Нийт өрөөний тоо	
НС2	ТАНАЙ СУУЦ ХҮН УНТДАГ ХЭДЭН ӨРӨӨТЭЙ ВЭ? <i>Зориулалтын унтлагын өрөө биш хэдий ч өрхийн гишүүд байнга унтдаг бол тухайн өрөөг хүн унтдаг өрөөний тоонд нэмж оруулна.</i>	Хүн унтдаг өрөөний тоо	⇒ НС3
НС2А	ТАНАЙ ГЭРХЭДЭН ХАНАТАЙ ВЭ?	Гэрийн ханын тоо	
НС2В	ТАНАЙ ГЭРИЙН ШАЛНЫ МАТЕРИАЛ ЮУ ВЭ?	Шалгүй 13 Шалтай Мод, банз 21 Бетон/ цемент 34 Бусад (бичих) 96	13⇒ НС4А 21⇒ НС4А 34⇒ НС4А 96⇒ НС4А
НС3	Тухайн өрхийн сууцны шалны материал. <i>Сууцыг ажиглаад тохирохыг дугуйлна.</i> <i>Шаардлагатай бол тодруулж асууна.</i>	Мод, банз 21 Модон паркет, өнгөлсөн мод 31 Шахмал паркет (ламинат) 32 Плита 33 Бетон/ цемент 34 Бусад (бичих) 96	
НС4	Тухайн өрхийн сууцны дээврийн хучилтын материал. <i>Сууцыг ажиглаад тохирохыг дугуйлна.</i> <i>Шаардлагатай бол тодруулж асууна.</i>	Метал/ төмөр 31 Мод, банз 32 Цементэн черпица 33 Паалан черпица (вааран) 34 Бетон/ цемент 35 Органик/ зөөлөн черпица 36 Хар цаас/ замын хар 37 Бусад (бичих) 96	31⇒ НС5 32⇒ НС5 33⇒ НС5 34⇒ НС5 35⇒ НС5 36⇒ НС5 37⇒ НС5 96⇒ НС5

HC4A	ТАНАЙХ ӨВЛИЙН ЦАГТ ДЭЭВРЭЭ ДАВХАРЛАДАГ УУ?	Дан 41 Давхар 42	41⇒ HC5A 42⇒ HC5A
HC5	Тухайн өрхийн сууцны ханын гаднах материал. Сууцыг ажиглаад тохирохыг дугуйлна. Шаардлагатай бол тодруулж асууна.	Шавартай чулуу 22 Түүхий тоосго 23 Фанер 24 Шпал (дахин ашигласан мод) 26 Бетон/ цемент 31 Шохойтой/ цементтэй чулуу 32 Блок 34 Өнгөлсөн түүхий тоосго 35 Мод, банз, дүнз 36 Тоосго Өнгөлгөөний 37 Энгийн 38 Бусад (бичих) 96	22⇒ HC5B 23⇒ HC5B 24⇒ HC5B 26⇒ HC5B 31⇒ HC5B 32⇒ HC5B 34⇒ HC5B 35⇒ HC5B 36⇒ HC5B 37⇒ HC5B 38⇒ HC5B 96⇒ HC5B
HC5A	ТАНАЙХ ӨВЛИЙН ЦАГТ ГЭРИЙН ТУУРГАА ДАВХАРЛАДАГ УУ?	Дан 41 Давхар 42	
HC5B	ТАНАЙ СУУЦНЫ ХАЛААЛТЫН ЭХ ҮҮСВЭР ЮУ ВЭ?	Төвлөрсөн систем 1 Цахилгаан халаагуур 2 Нам даралтын зуух 3 Ердийн галлагаа 4 Бусад (бичих) 6	1⇒ HC6 2⇒ HC6
HC5C	ТАНАЙХ ХАЛААЛТАНДАА ИХЭВЧЛЭН ЯМАР ТҮЛШ ХЭРЭГЛЭДЭГ ВЭ?	Нүүрс 06 Шахмал түлш 07 Мод, бургас 08 Аргал хөрзөн 10 Үртэс 11 Бусад (бичих) 96	
HC6	ТАНАЙХ ХООЛ УНДАА ИХЭВЧЛЭН ЯМАР ТҮЛШЭЭР БОЛГОДОГ ВЭ?	Цахилгаан эрчим хүч 01 Шингэрүүлсэн хий (савласан) 02 Нүүрс 06 Шахмал түлш 07 Мод, бургас 08 Аргал, хөрзөн 10 Үртэс 11 Гэртээ хоол хийдэггүй 95 Бусад (бичих) 96	01⇒ HC8 02⇒ HC8 95⇒ HC8
HC7	ТАНАЙХ ХООЛОО ИХЭВЧЛЭН ӨӨРИЙН ГЭРТЭЭ, ЭСВЭЛ ТУСДАА СУУЦАНД ХИЙДЭГ ҮҮ? Өөрийн сууцанд бол тодруулж асуух: ГАЛ ТОГООНЫ ТУСДАА ӨРӨӨНД ХИЙДЭГ ҮҮ?	Гэртээ Гал тогооны тусдаа өрөөнд 1 Сууцны аль нэг газарт 2 Тусдаа сууцанд 3 Гадаа 4 Бусад (бичих) 6	
HC8	ТАНАЙД ДАРААХ ЗҮЙЛСЭЭСАЛЬ НЬ БАЙГАА ВЭ? ҮҮНД: [A] Төвлөрсөн эрчим хүчний эх үүсвэр [F] Нар, салхины эрчим хүчний үүсгүүр [G] КОМПЬЮТЕР	Тийм Үгүй Төвлөрсөн эрчим хүчний эх үүсвэр 1 2 Нар, салхины эрчим хүчний үүсгүүр 1 2 Компьютер 1 2	

	[H] ИНТЕРНЕТИЙН ХОЛБОЛТ, МОДЕМ	Интернетийн холболт, модем..... 1 2	
	[C] ТЕЛЕВИЗОР	Телевизор..... 1 2	
	[B] РАДИО ХҮЛЭЭН АВАГЧ	Радио хүлээн авагч 1 2	
	[D] СУУРИН ТЕЛЕФОН УТАС	Суурин телефон утас 1 2	
	[E] ХӨРГӨГЧ	Хөргөгч..... 1 2	
	[J] УГААЛГЫН МАШИН	Угаалгын машин 1 2	
	[K] ТООС СОРОГЧ	Тоос сорогч 1 2	
	[L] НОМЫН САН	Номын сан 1 2	
	[M] БОГИНО ДОЛГИОНЫ ЗУУХ	Богино долгионы зуух 1 2	
	[N] ИНДҮҮ	Индүү 1 2	
	[O] МОТОЦИКЛ	Мотоцикл..... 1 2	
	[P] ЕРДИЙН ХӨСӨГ	Ердийн хөсөг 1 2	
	[Q] АВТОМАШИН	Автомашин 1 2	
	[R] ТРАКТОР	Трактор..... 1 2	
НС9	ТАНАЙ ӨРХИЙН ХЭН НЭГ ГИШҮҮНД ДАРААХ ЗҮЙЛСИЙН АЛЬ НЭГ НЬ БИЙ ЮУ? ҮҮНД: [A] БУГУЙН ЦАГ [B] ГАР УТАС [H] ВИДЕО КАМЕР, ЗУРГИЙН АППАРАТ [C] УНАДАГ ДУГУЙ	Тийм Үгүй Бугуйн цаг..... 1 2 Гар утас 1 2 Видео камер, зургийн аппарат 1 2 Унадаг дугуй..... 1 2	
НС10	ЭНЭ СУУЦ ТА ЭСВЭЛ ТАНАЙ ӨРХИЙН ХЭН НЭГНИЙ ӨМЧ ҮҮ? <i>Хэрэв бусдын өмч бол тодруулж асуух:</i> ТАНАЙХ ЭНЭ СУУЦАНДАА ТҮРЭЭСТЭЙ СУУДАГ УУ? <i>Хэрэв түрээсэлдэг бол "2"-ыг, бусад тохиолдолд "3" нөхнө.</i>	Өөрийн сууц 1 Бусдын өмч Түрээстэй суудаг..... 2 Түрээсгүй суудаг 6	
НС11	ТАНАЙХ ТАРИАЛАНГИЙН ТАЛБАЙТАЙ ЮУ?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒НС13
НС12	ТАНАЙ ТАРИАЛАНГИЙН ТАЛБАЙН ХЭМЖЭЭ ХЭД ВЭ?	Га..... 1 _____ Сот 2 _____ М.кв 3 _____ Мэдэхгүй..... 99998	
НС13	ТАНАЙХ ХУВИЙН МАЛ, ТЭЖЭЭВЭР АМЬТАНТАЙ ЮУ?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒НС15
НС14	ТАНАЙХ ОДОО ХЭДЭН ТООНЫ МАЛ, ТЭЖЭЭВЭР АМЬТАНТАЙ ВЭ? ҮҮНД: [B] АДУУ, ИЛЖИГ ЭСВЭЛ ЛУУС	Адуу, илжиг/ луус..... _____	

	[A] ҮХЭР [G] ТЭМЭЭ [D] ХОНЬ [C] ЯМАА [E] ТАХИА [F] ГАХАЙ Байхгүй бол "0000"-ийг, мэдэхгүй бол "9998" нөхнө.	Үхэр Тэмээ Хонь Ямаа Тахиа Гахай.....	
НС15	ТАНАЙ ӨРХИЙН ХЭН НЭГ ГИШҮҮН БАНКИНД ХАДГАЛАМЖИЙН ДАНСТАЙ ЮУ?	Тийм 1 Үгүй 2	

11. УС ХАНГАМЖ БОЛОН АРИУН ЦЭВРИЙН БАЙГУУЛАМЖ		WS
WS1	ТАНАЙХ УНДНЫ УСАА ИХЭВЧЛЭН ЯМАР ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС АВДАГ ВЭ?	Ус хангамжийн систем Төвлөрсөн системд холбогдсон 15 15⇒WS6 Төвлөрсөн бус системд холбогдсон... 16 16⇒WS6 Төвлөрсөн системд холбогдсон нийтийн ус түгээх байр 17 17⇒WS3 Гүний худаг 22 22⇒WS3 Гар худаг Хамгаалагдсан 31 31⇒WS3 Хамгаалагдаагүй 32 32⇒WS3 Булаг Хамгаалагдсан 41 41⇒WS3 Хамгаалагдаагүй 42 42⇒WS3 Хурын ус 51 51⇒WS3 Зөөврийн усны үйлчилгээ Зөөврийн машиных 62 62⇒WS3 Нийтийн ус түгээх байрных 63 63⇒WS3 Ердийн хөсгөөрх зөөврийн ус 71 71⇒WS3 Усны ил эх үүсвэр (гол мөрөн, нуур, тойром цөөрөм) 81 81⇒WS3 Савласан ус 91 Бусад (бичих) 96 96⇒WS3
WS2	ТАНАЙХ АХУЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ УСАА ИХЭВЧЛЭН ЯМАР ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС АВДАГ ВЭ?	Ус хангамжийн систем Төвлөрсөн системд холбогдсон 15 15⇒WS6 Төвлөрсөн бус системд холбогдсон... 16 16⇒WS6 Төвлөрсөн системд холбогдсон нийтийн ус түгээх байр 17 Гүний худаг 22 Гар худаг Хамгаалагдсан 31 Хамгаалагдаагүй 32 Булаг Хамгаалагдсан 41 Хамгаалагдаагүй 42 Хурын ус 51 Зөөврийн усны үйлчилгээ Зөөврийн машиных 62 Нийтийн ус түгээх байрных 63 Ердийн хөсгөөрх зөөврийн ус 71 Усны ил эх үүсвэр (гол мөрөн, нуур, тойром цөөрөм) 81 Бусад (бичих) 96
WS3	ТАНАЙ УСНЫ ЭХ ҮҮСВЭР ХААНА БАЙДАГ ВЭ?	Өөрийн сууцанд 1 1⇒WS6 Өөрийн хашаанд 2 2⇒WS6 Өөр газарт 3
WS4A	ГЭРТЭЭ УС АВЧРАХАД ХЭДЭН МИНУТ ЗАРЦУУЛДАГ ВЭ? <i>Ус авчрахаар яваад, ирэх хугацааг оруулна.</i>	0-14 минут 1 15-29 минут 2 30, түүнээс дээш минут 3 Мэдэхгүй 8
WS5	УСАА ГОЛДУУ ХЭН АВДАГ ВЭ? <i>Тодруулж асуух:</i> ТЭР ХЭДЭН НАСТАЙ ВЭ? ТЭР ЭРЭГТЭЙ ЮУ, ЭМЭГТЭЙ ЮУ?	15, түүнээс дээш насны эмэгтэй 1 15, түүнээс дээш насны эрэгтэй 2 15 хүртэлх насны эмэгтэй хүүхэд 3 15 хүртэлх насны эрэгтэй хүүхэд 4 Мэдэхгүй 8

НН.21

НН.21

WS6	ТАНАЙХ УСАА УНДАНДАА ХЭРЭГЛЭХДЭЭ, БУЦАЛГАХ БОЛОН ЯМАР НЭГ ЦЭВЭРШҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ АВДАГ УУ?	Тийм 1 Үгүй..... 2 Мэдэхгүй 8	2⇒WS7A 8⇒WS7A
WS7	ЦЭВЭРШҮҮЛЭХДЭЭ ЯМАР АРГА ХЭРЭГЛЭДЭГ ВЭ? <i>Тодруулж асуух:</i> ӨӨР ЯМАР АРГА ХЭРЭГЛЭДЭГ ВЭ? <i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i>	Буцалгах A Ариутгалын бодис хийх B Даавуу, марлиар шүүх..... C Ус цэвэршүүлэгч хэрэглэх..... D Нарны гэрлээр халдваргүйжүүлэх E Тунгаах..... F Бусад (бичих) _____ X Мэдэхгүй..... Z	
WS7A	ТАНАЙХ УНД БОЛОН АХУЙН ХЭРЭГЛЭЭНДЭЭ ХОНОГТ ДУНДЖААР ХЭДЭН ЛИТР УС ХЭРЭГЛЭДЭГ ВЭ?	— — — —	
WS8	ТАНАЙХ ЯМАР БИЕ ЗАСАХ ГАЗАР АШИГЛАДАГ ВЭ? <i>Ус татуургаар зайлуулдаг бие засах газар бол тодруулж асуух:</i> БОХИР НЬ ХААШАА УРСДАГ ВЭ? <i>Хэрэв тодорхойлох боломжгүй бол зөвшөөрөл аваад, бие засах газрыг ажиглана.</i>	Устатуургынбие засах газар Бохир ус зайлуулах шугам руу урсдаг..... 11 Битүү тунгаагуур руу урсдаг..... 12 Нүхэн жорлон руу урсдаг 13 Тодорхойгүй газарт/ мэдэхгүй 15 Нүхэн жорлон Агааржуулагчтай сайжруулсан 21 Энгийн 22 Задгай нүх 23 Био жорлон..... 31 Хээрийн нөхцөл 95 Бусад (бичих) _____ 96	95⇒Дараагийн бүлэг
WS9	ТАНАЙХ БИЕ ЗАСАХ ГАЗРАА БУСАДТАЙ ХАМТАРЧ АШИГЛАДАГ УУ?	Тийм 1 Үгүй..... 2	2⇒WS12
WS10	ТАНАЙХ БИЕ ЗАСАХ ГАЗРАА ТАНИЛ ӨРХҮҮДТЭЙ ХАМТАРЧ АШИГЛАДАГ УУ, ЭСВЭЛ НИЙТИЙН БИЕ ЗАСАХ ГАЗАР УУ?	Танил өрхүүдтэй 1 Нийтийн бие засах газар..... 2	2⇒WS12
WS11	ТАНАЙ ӨРХИЙГ ОРОЛЦУУЛААД НИЙТ ХЭДЭН ӨРХ ЭНЭ БИЕ ЗАСАХ ГАЗРЫГ ХАМТАРЧ АШИГЛАДАГ ВЭ?	Өрхийн тоо (10 хүртэлх)..... 0 __ 10, түүнээс дээш тооны өрх..... 10 Мэдэхгүй..... 98	
WS12	<i>Асуулт WS8-д “21, 22, 23, 31”-ийн аль нэгийг нөхсөн эсэхийг нягтална.</i> ☐ Тийм ⇒Асуулт WS13-аас үргэлжлүүлнэ. ☐ Үгүй ⇒Дараагийн бүлэгт шилжинэ.		
WS13	Танайх бохир усаа яаж зайлуулдаг вэ?	Бие засах газар руу 21 Бохир усны цооногт асгадаг (угаадасны нүх)..... 31 Задгай асгадаг 95 Бусад (бичих) _____ 96	

12. ГАР УГААХ ГАЗАР			HW
HW1	ТА ӨРХИЙНХӨӨ ГИШҮҮДИЙН ГАР, НҮҮР УГААДАГ ГАЗРЫГ ҮЗҮҮЛНЭ ҮҮ. ТАНАЙ ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН ГАР, НҮҮРЭЭ <u>БАЙНГА</u> УГААДАГ ГАЗРЫГ ҮЗЭЖ БОЛОХ УУ?	Үзсэн 1 Үзээгүй Гар угаах газар сууц, хашаа, эргэн тойронд байгаагүй 2 Үзүүлэхийг хүсээгүй 3 Бусад шалтгаан(бичих) _____ _____ 6	2 ⇨ HW4 3 ⇨ HW4 6 ⇨ HW4
HW2	<i>Гар угаах газарт ус байгаа эсэхийг ажиглана.</i> <i>Усны цорго, хувин, сав зэрэгт ус байгаа эсэхийг нягтална.</i>	Байгаа 1 Байхгүй 2	
HW3A	<i>Гар угаах газарт саван, ариутгагч байгаа эсэхийг ажиглана.</i>	Байгаа 1 Байхгүй 2	2 ⇨ HW4
HW3B	<i>Ажигласан бүгдийг дугуйлна.</i> <i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i>	Шахмал саван A Ариутгагч B Шингэн саван C	A ⇨ HW5C B ⇨ HW5C C ⇨ HW5C
HW4	ТАНАЙД ГАРАА УГААХДАА ХЭРЭГЛЭДЭГ САВАН, АРИУТГАГЧ БАЙГАА ЮУ?	Байгаа 1 Байхгүй 2	2 ⇨ HH19
HW5A	ТА НАДАД ТҮҮНИЙГЭЭ ҮЗҮҮЛНЭ ҮҮ.	Үзүүлсэн 1 Үзүүлээгүй 2	2 ⇨ HH19
HW5B	<i>Үзүүлсэн бүгдийг дугуйлна.</i> <i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i>	Шахмал саван A Ариутгагч B Шингэн саван C	
HW5C	<i>Гар угаах газарт бохир ус тосох угаалтуур, хувин, түмпэн зэрэг зүйл байгаа эсэхийг ажиглана.</i>	Байгаа 1 Байхгүй 2	
HH19	<i>Ярилцлага дууссан.</i>	Цаг, минут : ..	

13. ИОДЖУУЛСАН ДАВСНЫ ХЭРЭГЛЭЭ			SI
SI1	ТА НАДАД ХҮНСЭНДЭЭ ХЭРЭГЛЭДЭГ ДАВСНААСАА БАГА ЗЭРГИЙГ ӨГНӨ ҮҮ. БИД ТАНАЙ ӨРХИЙН <u>ХҮНСЭНДЭЭ</u> ХЭРЭГЛЭЖ БУЙ ДАВСНЫ ИОДЫН АГУУЛАМЖИЙГ ТОДОРХОЙЛМООР БАЙНА. <i>Давсны иодын агууламжийг тодорхойлоод үр дүнг тэмдэглэнэ.</i>	Иоджуулаагүй - 0 PPM 1 15 хүртэлх PPM 2 15, түүнээс дээш PPM 3 Гэрт давс байгаагүй 4 Давсыг шинжлээгүй (шалтгааныг бичих) _____ _____ 5	4 ⇨ HH20 5 ⇨ HH20
SI2	ЭНЭ ХААНА ҮЙЛДВЭРЛЭСЭН/ САВЛАСАН ДАВС ВЭ?	Дотоодын 1 Импортын 2 Мэдэхгүй 8	2 ⇨ HH20
SI3	ЭНЭ ЯМАР ТӨРЛИЙН ДАВС ВЭ?	Цагаан давс 1 Буталж савласан давс 2 Байгалийн давс 3	

<p>НН20</p>	<p>Хариулагчийн хамтын ажиллагаанд талархал илэрхийлээд бүлэг HL-ийг нягтална.</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Өрхөд “15-49 НАСНЫ ЭМЭГТЭЙН АСУУЛГА”-д хамрагдах, 15-49 насны наад зах нь нэг эмэгтэй байгаа эсэхийг бүлэг HL(багана HL7)-ээс нягтална. <p>НН8-г нягтална. Хэрэв өрх “15-49 НАСНЫ ЭРЭГТЭЙН ГАНЦААРЧИЛСАН АСУУЛГА”-д сонгогдсон бол:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Өрхөд “15-49 насны эрэгтэйн асуулга”-д хамрагдах, 15-49 насны наад зах нь нэг эрэгтэй байгаа эсэхийг бүлэг HL(багана HL7A)-ээс нягтална. □ Өрхөд “5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН АСУУЛГА”-д хамрагдах, 5 хүртэлх насны наад зах нь нэг хүүхэд байгаа эсэхийг бүлэг HL(багана HL7B)-ээс нягтална. <p>Нүүр хуудсанд эргэн очиж, өрхийн асуулгын нөхөлтийн үр дүнг (НН9), өрхийн асуулгад хариулсан хүний нэр, мөрийн дугаарыг (НН10), ганцаарчилсан асуулгад хамрагдах эмэгтэй (НН12), эрэгтэй (НН13А), 5 хүртэлх насны хүүхэд (НН14)-ийн тоог тэмдэглэнэ.</p> <p>Тухайн өрхийн үлдсэн асууллагуудыг нөхөж дуусгаад эмхэлнэ.</p>
--------------------	--

НН.24

НН.24

Судлаачийн тэмдэглэл

Blank area for the respondent's comments.

Багийн ахлагчийн тэмдэглэл

Blank area for the group leader's comments.

НН.25

НН.25

ХҮҮХЭД ХӨГЖИЛ СУДАЛГАА - 2016

15-49 НАСНЫ ЭМЭГТЭЙН
АСУУЛГА

1. ХАЯГИЙН ХЭСЭГ		WM
Энэ асуулгад 15-49 насны эмэгтэйчүүдийг хамруулна (өрхийн асуулгын "ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ" бүлгийн багана HL7-оос харна). Судалгаанд хамрагдах эмэгтэй бүрт асуулга нээж нөхнө.		
WM1. Түүвэрлэгдсэн нэгжийн дугаар: _____	WM2. Өрхийн дугаар: _____	
WM3. Эмэгтэйн нэр: _____	WM4. Эмэгтэйн харгалзах мөрийн дугаар: _____	
WM5. Судлаачийн нэр, дугаар: _____	WM6. Ярилцлага авсан он, сар, өдөр: 2016 / ____ / ____	
WM6A. Очилтын тоо _____		
Хариулагчтай өмнө ярилцлага хийгээгүй бол дараах танилцуулгыг хийнэ. Би хүүхэд, эмэгтэйчүүд, өрхийн гишүүд болон өрхийн сууцны нөхцөл байдлыг тодорхойлох судалгааны ажлаар Үндэсний статистикийн хорооноос явж байна. Би тантай эдгээр сэдвийн хүрээнд ярилцах бөгөөд ярилцлага ойролцоогоор 40 минут үргэлжилнэ. Таны мэдээллийн нууцыг МОНГОЛ УЛСЫН "ХУВЬ ХҮНИЙ НУУЦЫН ТУХАЙ" ХУУЛИЙН 5 ДУГААР ЗҮЙЛИЙН 4 ДЭХ ХЭСЭГТ, "СТАТИСТИКИЙН ТУХАЙ" ХУУЛИЙН 22 ДУГААР ЗҮЙЛИЙН 3 ДАХЬ ХЭСЭГТ ЗААСНЫ ДАГУУ ЧАНДЛАН ХАДГАЛНА.		Хэрэв хариулагчаас өрхийн асуулга авсан бол дараах танилцуулгыг хийнэ. Би тантай таны эрүүл мэнд болон бусад асуудлын талаар ярилцахыг хүсч байна. Ярилцлага ойролцоогоор 40 минут үргэлжилнэ. Таны мэдээллийн нууцыг чандлан хадгална гэдгээ дахин хэлье.
Бид ярилцлагаа эхэлж болох уу? ☐ Зөвшөөрсөн ⇒ Асуулт WM10-т шилжиж, цаг, минутыг тэмдэглээд ярилцлагыг эхэлнэ. ☐ Зөвшөөрөөгүй ⇒ Асуулт WM7-д "З"-ыг нөхөөд ярилцлагын үр дүнг багийн ахлагчтай зөвлөлдөнө.		
WM7. Ярилцлагын үр дүн	Бүрэн 01 Эзгүй 02 Татгалзсан 03 Дутуу 04 Ярилцлага өгөх чадваргүй 05 Бусад (бичих) _____ 96	

WM10	<i>Ярилцлага эхэлсэн</i>	Цаг, минут :	
-------------	--------------------------	--------------------------	--

2. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ		WB	
WB1	ТА ТӨРСӨН ОН, САРАА ХЭЛНЭ ҮҮ? <i>Шаардлагатай бол тодруулж асуух: ТА СҮҮЛИЙН ТӨРСӨН ӨДРӨӨРӨӨ ХЭДЭН НАС ХҮРСЭН БЭ? Асуулт WB1 болон WB2 өөр хоорондоо тохирч байгаа эсэхийг заавал нягтална.</i>	Төрсөн Он Сар	
WB2	ТА ХЭДЭН НАСТАЙ ВЭ? <i>Шаардлагатай бол тодруулж асуух: ТА СҮҮЛИЙН ТӨРСӨН ӨДРӨӨРӨӨ ХЭДЭН НАС ХҮРСЭН БЭ? Асуулт WB1 болон WB2 өөр хоорондоо тохирч байгаа эсэхийг заавал нягтална.</i>	Нас (бүтэн насаар).....	
WB3	ТА СУРГУУЛЬД СУРЧ БАЙСАН УУ?	Тийм1 Үгүй.....2	2⇒WB7
WB4	ТА СУРЧ БАЙСАН СУРГУУЛИЙНХАА ХАМГИЙН ДЭЭД ШАТЛАЛЫГ ХЭЛНЭ ҮҮ? <i>АББДХ-ийг төгссөн бол ЕБС буюу 2-ыг нөхнө.</i>	Ерөнхий боловсролын сургууль2 Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв3 Их, дээд сургууль, коллеж.....4	
WB4A	ТА СУРЧ БАЙСАН ХАМГИЙН ДЭЭД ШАТЛАЛЫН СУРГУУЛИА ТӨГССӨН ҮҮ?	Тийм1 Үгүй.....2	
WB5	ТА СУРЧ БАЙСАН СУРГУУЛИЙНХАА ХАМГИЙН ДЭЭД ТАЛ НЬ ХЭДДҮГЭЭР АНГИ/ КУРСЫГ ТӨГССӨН БЭ? <i>1 дүгээр анги/ курсыг төгсөөгүй бол "00"-ийг нөхнө. АББДХ-ийн аль ч түвшнийг бүрэн дүүргэсэн эсэхээс үл хамааран бага бол 21, суурь бол 22, бүрэн дунд бол 23-ыг тус тус нөхнө.</i>	Анги/ курс.....	
WB6	<i>Хариулагч ерөнхий боловсролын сургуулийн 5-р ангиас дээш боловсролтой эсэхийг асуулт WB4 болон WB5-аас нягтална.</i> ☐ <i>Ерөнхий боловсролын сургуулийн 5-р ангиас дээш боловсролтой (WB5>4) ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ.</i> ☐ <i>Ерөнхий боловсролын сургуулийн 1-4-р ангийн боловсролтой (WB5<5) ⇒ Асуулт WB7-гоос үргэлжлүүлнэ.</i>		
WB7	ТА НАДАД ЭНЭ ӨГҮҮЛБЭРИЙГ УНШИЖ ӨГНӨ ҮҮ. <i>Эмэгтэйд тусгай картанд бичигдсэн өгүүлбэрийг үзүүлнэ.</i> <i>Эмэгтэй өгүүлбэрийг бүтнээр нь уншиж чадахгүй бол тодруулж асууна: ТА ЭНЭ ӨГҮҮЛБЭРИЙН ЗАРИМ ХЭСГИЙГ УНШИЖ ЧАДАХ УУ?</i>	Огт уншиж чадахгүй1 Зарим хэсгийг унших чадвартай.....2 Бүтнээр нь унших чадвартай3 Уншиж чадах хэлээр бичигдээгүй4 <i>(хэлийг тодруулах)</i> Хараагүй, хараа муутай5	1⇒Дараагийн бүлэг 4⇒Дараагийн бүлэг 5⇒Дараагийн бүлэг
WB7A	ТА МИНИЙ УНШИХ ӨГҮҮЛБЭРИЙГ БИЧИЖ ӨГНӨ ҮҮ. <i>Эмэгтэйд тусгай картанд бичигдсэн өгүүлбэрийг уншиж өгнө.</i> <i>Эмэгтэй өгүүлбэрийг бүтнээр нь бичиж чадахгүй бол тодруулж асууна: ТА ЭНЭ ӨГҮҮЛБЭРИЙН ЗАРИМ ҮГИЙГ БИЧИЖ ЧАДАХ УУ?</i>	Огт бичиж чадахгүй.....1 Зарим үгийг бичих чадвартай2 Бүтнээр нь бичих чадвартай3	

3. ОЛОН НИЙТИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ХЭРЭГСЭЛ БОЛОН МЭДЭЭЛЭЛ, ХАРИЛЦААНЫ ТЕХНОЛОГИЙН ХЭРЭГЛЭЭ			MT
MT1	<p>Хариулагч унших чадвартай эсэхийг асуулт WB7-гоос нягтална.</p> <p>☐ Унших чадвартай (ерөнхий боловсролын сургуулийн 5-р ангиас дээш боловсролтой (WB5>4)) ⇒ Асуулт MT2-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Бүрэн уншиж чадахгүй, уншиж чадах хэлээр бичигдсэн өгүүлбэр үзүүлээгүй (WB7 = 2, 3, 4) ⇒ Асуулт MT2-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Огт уншиж чадахгүй, хараагүй, хараа муутай (WB7 = 1, 5) ⇒ Асуулт MT3-т шилжинэ.</p>		
MT2	ТА СОНИН, СЭТГҮҮЛ ХЭР ИХ УНШДАГ ВЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ЭСВЭЛ ОГТ УНШДАГГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт 1-ээс бага удаа 3 Огт уншдаггүй 4	
MT3	ТА РАДИО ХЭР ИХ СОНСДОГ ВЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ЭСВЭЛ ОГТ СОНСДОГГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт 1-ээс бага удаа 3 Огт сонсдоггүй 4	
MT4	ТА ТЕЛЕВИЗ ХЭР ИХ ҮЗДЭГ ВЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ЭСВЭЛ ОГТ ҮЗДЭГГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт 1-ээс бага удаа 3 Огт үздэггүй 4	
MT6	ТА ЕР НЬ КОМПЬЮТЕР ХЭРЭГЛЭЖ ҮЗСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒MT9
MT7	ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД ЕР НЬ КОМПЬЮТЕР ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒MT9
MT8	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХУГАЦААНД КОМПЬЮТЕР ХЭР ИХ ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ОГТ ЭСВЭЛ ХЭРЭГЛЭЭГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт 1-ээс бага удаа 3 Огт хэрэглээгүй 4	
MT9	ТА ЕР НЬ ИНТЕРНЕТ ХЭРЭГЛЭЖ ҮЗСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒MT12
MT10	ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД ИНТЕРНЕТ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒MT12
MT11	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРД ИНТЕРНЕТ ХЭР ИХ ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ЭСВЭЛ ОГТ ХЭРЭГЛЭЭГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт 1-ээс бага удаа 3 Огт хэрэглээгүй 4	
MT12	ТА ГАР УТАСТАЙ ЮУ? <i>Хэрэв тийм бол:</i> ТАНЫ УТАС ЭНГИЙН ҮҮ, УХААЛАГ УУ?	Тийм: Энгийн 1 Ухаалаг 2 Үгүй 3	

4. АМЬД ТӨРҮҮЛСЭН НИЙТ ХҮҮХДИЙН ТОО		CM
<i>Энэ бүлгийн бүх асуулт зөвхөн АМЬД төрөлттэй холбоотой.</i>		
CM1	Одоо би танаас таны амьдралынхаа туршид ТӨРҮҮЛСЭН ХҮҮХДИЙН ТАЛААР АСУУЯ. Та хүүхэд төрүүлж байсан уу?	Тийм 1 Үгүй 2 2⇒CM8
CM4	Таны төрүүлсэн хүүхдүүдээс одоо тантай хамт амьдардаг хүүхэд байгаа юу? Би таны төрүүлсэн хүүхдийн талаар асууж байгаа юм шүү. Тухайн хүүхэд таны одоогийн нөхөр/ хамтран амьдрагчийн хүүхэд биш байж болно.	Байгаа 1 Байхгүй 2 2⇒CM6
CM5	Тантай хамт амьдардаг хүүхдүүдийн хэд нь хүү вэ? хэд нь охин бэ? <i>Байхгүй бол 00-ийг нөхнө.</i>	Хүү Охин _____
CM6	Таны төрүүлсэн хүүхдүүдээс тусдаа амьдардаг хүүхэд байгаа юу?	Байгаа 1 Байхгүй 2 2⇒CM8
CM7	Танаас тусдаа амьдардаг хүүхдүүдийн хэд нь хүү вэ? хэд нь охин бэ? <i>Байхгүй бол 00-ийг нөхнө.</i>	Хүү Охин _____
CM8	Амьд төрөөд эндсэн хүүхэд байгаа юу? <i>"Байхгүй" бол тодруулж асуух:</i> Төрөөд амьдын шинж тэмдгийн аль нэг нь илэрсэн, өөрөөр хэлбэл, амьсгалсан, зүрх нь цохилсон, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрсэн, уйлсан хүүхдийн хувьд асууж байгаа юм шүү.	Байгаа 1 Байхгүй 2 2⇒CM10
CM9	Тэдний Хэд нь хүү байсан бэ? Хэд нь охин байсан бэ? <i>Байхгүй бол 00-ийг нөхнө.</i>	Хүү Охин _____
CM10	<i>Асуулт CM5, CM7 болон CM9-ийн хариултыг нэмж дүнг гаргана.</i>	Нийт төрөлтийн тоо _____
CM11	Таны төрсөн хүүхдийн тоог зөв тодорхойлсон эсэхээ магадлах гэсэн юм. Та нийтдээ (<i>нийт төрөлтийн тоо буюу CM10-т бичсэн тоо</i>) хүүхэд төрүүлсэн/ төрүүлээгүй юм байна. Энэ зөв үү? ☐ Тийм, нягтална. ☐ Огт хүүхэд төрүүлээгүй ⇒ Өвчний шинж тэмдэг бүлэгт шилжинэ. ☐ Нэг, түүнээс олон хүүхэд төрүүлсэн ⇒ ТӨРӨЛТИЙН ТҮҮХ бүлгээс үргэлжлүүлнэ. ☐ Үгүй ⇒ Асуулт CM1-CM10-ын хариултыг нягталж, буруу тодорхойлсон бол ТӨРӨЛТИЙН ТҮҮХ бүлэг эсвэл Өвчний шинж тэмдэг бүлэгт шилжихийн өмнө засна.	

5. ТӨРӨЛТИЙН ТҮҮХ																
ОДОО БИ ТАНЫ ТӨРҮҮЛСЭН ХҮҮХЭД БҮРИЙН ТАЛААР ТОДРУУЛЖ АСУУЯ, ТА ТӨРҮҮЛСЭН ХҮҮХДИЙНХЭЭ НЭРИЙГ УУГАН ХҮҮХДЭСЭЭ ЭХЛЭН ХЭЛНЭ ҮҮ. (ВН1 баганад төрүүлсэн хүүхдийн нэрийг, ВН2 баганад ихэр эсэхийг тэмдэглэнэ. Хэрэв 14-өөс олон төрөлт бүртгэгдвэл нэмэлт асуулаа ашиглана)																
ВН.	МӨР-ИЙН ДУГААР	ВН1. ТА УУГАН ХҮҮХДЭСЭЭ ЭХЛЭН ХҮҮХДИЙНХЭЭ НЭРИЙГ ХЭЛНЭ ҮҮ?	ВН2. (НЭР) ИХЭР ҮҮ?	ВН3. (НЭР) ХҮҮ ЮУ, ОХИН ҮҮ?	ВН4. (НЭР) ХЭДЭН ОНЫ ХЭДЭН САРД ТӨРСӨН БЭ? Тодруулж асуух: (НЭР)-ИЙН ТӨРСӨН ӨДӨР ХЭЗЭЭ БОЛДОГ ВЭ?	ВН5. (НЭР) ОДОО ЭНХ ТҮНХ БАЙГАА ЮУ?	ВН6. (НЭР) ХЭДЭН НАСТАЙ ВЭ?	ВН7. (НЭР) ОДОО ТАНТАЙ ХАМТ АМЬДАРДАГ УУ?	ВН8. Өрхийн асуулаад бүртгэгдсэн мөрийн дуагарыг HL 1-ээс нөхнө. Өрхөд бүртгэгдээгүй бол "00" нөхнө.	ВН9.			ВН10. (ӨМНӨХ МӨРӨНД БИЧСЭН ХҮҮХДИЙН НЭР) БОЛОН (ТУХАЙН МӨРӨНД БИЧСЭН ХҮҮХДИЙН НЭР)-ИЙН ХООРОНД АМЬД ТӨРӨӨД ЭНДСЭН ХҮҮХЭД БАЙГАА ЮУ?			
										Эндэх үедээ: (НЭР/ХҮҮХДИЙН) ХЭДЭН НАСТАЙ БАМСАН БЭ?	Хэрвээ 1 жилээс бага бол: Хэдэн САРТАЙ БАМСАН БЭ?	1 сараас бага бол өдрөөр, 1-24 сар бол сараар, 24-өөс дээш сар бол жилээр		Нэгж	Тоо	Т
Мөр	Нэр	Нэр	ИБ И	Х О	Он	Сар	Т	Ү	Нас	Т	Ү	Мөрийн дугаар	Нэгж	Тоо	Т	Ү
01			1 2	1 2			1 2	1 2		1 2	1 2	—	Өдөр1 Сар2 Жил3	—	—	—
02			1 2	1 2			1 2	1 2		1 2	1 2	—	Өдөр1 Сар2 Жил3	—	1 2	Төрөлтийг нэмэх мөр
03			1 2	1 2			1 2	1 2		1 2	1 2	—	Өдөр1 Сар2 Жил3	—	1 2	Төрөлтийг нэмэх мөр
04			1 2	1 2			1 2	1 2		1 2	1 2	—	Өдөр1 Сар2 Жил3	—	1 2	Төрөлтийг нэмэх мөр
05			1 2	1 2			1 2	1 2		1 2	1 2	—	Өдөр1 Сар2 Жил3	—	1 2	Төрөлтийг нэмэх мөр
06			1 2	1 2			1 2	1 2		1 2	1 2	—	Өдөр1 Сар2 Жил3	—	1 2	Төрөлтийг нэмэх мөр
07			1 2	1 2			1 2	1 2		1 2	1 2	—	Өдөр1 Сар2 Жил3	—	1 2	Төрөлтийг нэмэх мөр

ВН.	ВН1.	ВН2.	ВН3.	ВН4.	ВН5.	ВН6.	ВН7.	ВН8.	ВН9.	ВН10.
МӨР- ИЙН ДУ- ГААР	Та ууган хүүхдээсээ эхлэн хүүхдүүдийнхээ нэрийг хэлнэ үү? Тухайн хүүхдэд нэр өгөөгүй бол "НЭРГҮЙ" гэж бичнэ.	1 Ихэр биш 2 Ихэр	1 Хүү 2 Охин	(Нэр) хэдэн оны хэдэн сард төрсөн бэ? Тодруулж асуух: (Нэр)-ийн төрсөн өдөр хэзээ болдог вэ?	(Нэр) хэдэн оны хэдэн сард төрсөн бэ? Тодруулж асуух: (Нэр)-ийн төрсөн өдөр хэзээ болдог вэ?	(Нэр) хэдэн настай вэ? Бүлэн насаар тооцно.	(Нэр) ОДОО ТАНАЙ ХАМТ АМЬДАРДАГ УУ? 1 Тийм 2 Үгүй	Өрхийн асуулаад бүртгээдсэн мөрийн дуаарыг НЛ1-ээс нөхнө. Өрхөд бүртгээдээгүй бол "00" нөхнө.	Эндэх үедээ: (НЭР/ХҮҮГӨХИН) ХЭДЭН НАСТАЙ БАЙСАН БЭ? Хэргээ 1 жилээс бага бол: Хэдэн САРТАЙ БАЙСАН БЭ? 1 сараас бага бол өдрөөр. 1-24 сар бол сараар, 24-өөс дээш сар бол жилээр	(Өмнөх мөргөнд БИЧСЭН ХҮҮХДИЙН НЭР) БОЛОН (ТУХАЙН МӨРӨНД БИЧСЭН ХҮҮХДИЙН НЭР)- ИЙН ХООРОНД АМЬД ТӨРӨӨД ЭНДСЭН ХҮҮХЭД БАЙГАА ЮУ?
08		1 2	1 2		1 2 ВН9		1 2	— ⇒ВН10	Өдөр1 Сар2 Жил3	1 2 Төрөлтийг Дараагийн нэмэх мөр
09		1 2	1 2		1 2 ВН9		1 2	— ⇒ВН10	Өдөр1 Сар2 Жил3	1 2 Төрөлтийг Дараагийн нэмэх мөр
10		1 2	1 2		1 2 ВН9		1 2	— ⇒ВН10	Өдөр1 Сар2 Жил3	1 2 Төрөлтийг Дараагийн нэмэх мөр
11		1 2	1 2		1 2 ВН9		1 2	— ⇒ВН10	Өдөр1 Сар2 Жил3	1 2 Төрөлтийг Дараагийн нэмэх мөр
12		1 2	1 2		1 2 ВН9		1 2	— ⇒ВН10	Өдөр1 Сар2 Жил3	1 2 Төрөлтийг Дараагийн нэмэх мөр
13		1 2	1 2		1 2 ВН9		1 2	— ⇒ВН10	Өдөр1 Сар2 Жил3	1 2 Төрөлтийг Дараагийн нэмэх мөр
14		1 2	1 2		1 2 ВН9		1 2	— ⇒ВН10	Өдөр1 Сар2 Жил3	1 2 Төрөлтийг Дараагийн нэмэх мөр
ВН11. (Төрөлтийн түүх бүлгийн хамгийн сүүлд бичигдсэн хүүхдийн нэр)-ээс өөр амьд төрүүлсэн хүүхэд бий юу? Тийм.....1 Үгүй2										

CM12A	<p>“ТӨРӨЛТИЙН ТҮҮХ” бүлэгт бүртгэсэн төрөлтийн тоо CM10-т бүртгэгдсэн төрөлттэй тохирч байгаа эсэхийг нягтална.</p> <p>☐ Ижил ⇒ Асуулт CM13-аас үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Өөр ⇒ CM1-CM10 болон “ТӨРӨЛТИЙН ТҮҮХ” бүлэгт бүртгэгдсэн хүүхдийн тоог дахин нягтална.</p>
CM13	<p>Ярилцлага авахаас өмнөх 2 жил буюу 2014 оны (ярилцлага авч буй сар)-аас хойших хугацаанд эмэгтэй хамгийн бага хүүхдээ төрүүлсэн эсэхийг “ТӨРӨЛТИЙН ТҮҮХ” бүлгийн багана ВН4 -өөс нягтална.</p> <p>☐ Сүүлийн 2 жилд хүүхэд төрүүлээгүй ⇒ “Өвчний шинж тэмдэг” бүлэгт шилжинэ.</p> <p>☐ Сүүлийн 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн ⇒ Сүүлийн хүүхдийн нэрийг бичээд Дараагийн бүлгээс үргэлжлүүлнэ.</p> <p style="text-align: right;">Хүүхдийн нэр _____.</p> <p>Хэрэв тухайн хүүхэд эндсэн бол дараагийн бүлгүүдийн асуултыг асуухдаа аль болох нэрийг нь дурдалгүйгээр болгоомжтой асууна.</p>

6. ТӨРӨЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ			ДВ
Энэ бүлгийн асуултыг ярилцлага авахаас өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн бүх эмэгтэйдгээс асууна. Бүлэг СМ-ийн асуулт СМ13-ыг нягтлаад хамгийн бага хүүхдийн нэрийг хуулна _____. Шаардлагатай үед тухайн хүүхдийн нэрээр асуултыг асууна.			
ДВ1	Та (нэр)-ийг тээх үедээ жирэмслэхийг хүсч байсан уу?	Тийм 1 Үгүй 2	1⇒ Дараагийн бүлэг
ДВ2	Та хүүхдээ арай хожим төрүүлэхийг хүсч байсан уу, ер нь/ дахин хүүхэд төрүүлэх бодолгүй байсан уу?	Арай хожим 1 Бодолгүй байсан 2	2⇒ Дараагийн бүлэг
ДВ3	Та хэдий хугацааны дараа хүүхэд төрүүлэх бодолтой байсан бэ?	Жил..... 1 ____ Сар..... 2 ____ Мэдэхгүй 998	

7. ЭХ, НЯЛХСЫН ЭРҮҮЛ МЭНД		MN	
Энэ бүлгийн асуултыг ярилцлага авахаас өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн бүх эмэгтэйгээс асууна. Бүлэг SM-ийн асуулт SM13-ыг нягтлаад хамгийн бага хүүхдийн нэрийг хуулна _____. Шаардлагатай үед тухайн хүүхдийн нэрээр асуултыг асууна.			
MN1	ТА (нэр)-ИЙГ ТЭЭЖ БАЙХДАА ЖИРЭМСНИЙ ХЯНАЛТАД ОРСОН УУ?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒MN17
MN2	ТА ЖИРЭМСЭН ҮЕДЭЭ ХЭНИЙ ХЯНАЛТАД БАЙСАН БЭ? <i>Тодруулж асуух:</i> ӨӨР ХЭН НЭГЭНД ХЯНУУЛЖ БАЙСАН УУ? <i>Хянуулж байсан хүн бүрийг зөв тодорхойлохын тулд тодруулж асууна.</i> <i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i>	Эмнэлгийн мэргэжилтэн Эх барих эмэгтэйчүүдийн эмчD Бусад мэргэжлийн их эмчE Өрх/ сумын эмчI Эх баригчJ Бага эмчC СувилагчK Бусад Бариач/ засалчF Бусад (бичих)X	
MN2A	ТА ЖИРЭМСНИЙ ХЭДЭН ДОЛОО ХОНОГТОЙ БАЙХДАА ХЯНАЛТАД ОРСОН БЭ?	7 хоног Мэдэхгүй 98	
MN2B	ТА ЖИРЭМСЭН ҮЕДЭЭ ХААНА ХЯНУУЛЖ БАЙСАН БЭ? <i>Тодруулж асуух:</i> ӨӨР ХААНА ХЯНУУЛЖ БАЙСАН БЭ? <i>“Хувийн эмнэлэг” гэж хариулсан бол тодруулж асуух:</i> ТУХАЙН ЭМНЭЛЭГ УЛААНБААТАРЫНХ УУ, АЙМАГ/ СУМЫНХ УУ? ХҮН ХЭВТҮҮЛЖ ЭМЧИЛДЭГ ҮҮ?	Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) A Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг) B Амаржих газар C Сумын/ өрхийн эмнэлэг E Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын эмнэлэг Ортой G Оргүй H Аймаг/ сумын эмнэлэг Ортой I Оргүй J Төрийн бус байгууллагын эмнэлэг N Бусад (бичих) X	
MN3	ТА ЖИРЭМСНИЙ ХЯНАЛТАД ХЭДЭН УДАА ҮЗҮҮЛСЭН БЭ?	Удаа Мэдэхгүй 98	
MN4	ТА ЖИРЭМСНИЙ ХЯНАЛТАД ҮЗҮҮЛЭХДЭЭ ДАРААХ ҮЙЛЧИЛГЭЭГ НААД ЗАХ НЬ НЭГ УДАА АВСАН УУ?	Тийм Үгүй Цусны даралт хэмжих 1 2 Шээсний шинжилгээ 1 2 Цусны ерөнхий шинжилгээ 1 2 БЗДХ-ын шинжилгээ буюу үтрээний наац /мазок/ 1 2 Жин хэмжих 1 2 Тэмбүүгийн сорил 1 2 ДОХ-ын шинжилгээ 1 2 ЭХО шинжилгээ 1 2 Цээж гэрэлд харуулах/ цээжний зураг авахуулах 1 2	

MN17	<p>(Нэр)-ийг ХЭН ЭХ БАРЬСАН БЭ?</p> <p><i>Тодруулж асуух:</i> ӨӨР ХЭН БАЙСАН БЭ?</p> <p><i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i></p> <p><i>Эмэгтэй “Өөрөө” эх барьж авсан гэж хариулсан бол өөр хэн нэг насанд хүрсэн хүн туслалцаа үзүүлсэн эсэхийг тодруулна.</i></p>	<p>Эмнэлгийн мэргэжилтэн Эх барих эмэгтэйчүүдийн эмчD Бусад мэргэжлийн их эмчE Өрх/ сумын эмчI Эх баригчJ Бага эмчC СувилагчK Бусад Бариач/ засалчF Хамаатан/ танил.....H Бусад (бичих)X ӨөрөөY</p>	
MN18	<p>ТА (нэр)-ийг ХААНА ТӨРҮҮЛСЭН БЭ?</p> <p>ТУХАЙН ЭМНЭЛЭГ УЛААНБААТАРЫНХ УУ, АЙМАГ/ СУМЫНХ УУ?</p>	<p>Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) 11 Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг)..... 12 Амаржих газар 13 Сумын/ өрхийн эмнэлэг 15 Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын ортой эмнэлэг21 Аймаг/ сумын ортой эмнэлэг23 Бусад Гэртээ/ өөр айлд.....31 Бусад (бичих) 96</p>	<p>31⇒MN19C 96⇒MN19C</p>
MN19	<p>ТА (нэр)-ийг КЕСАР ХАГАЛГАА ХИЙЛГЭЖ ТӨРҮҮЛСЭН ҮҮ?</p>	<p>Тийм 1 Үгүй 2</p>	<p>2⇒MN19C</p>
MN19A	<p>КЕСАР ХАГАЛГАА ХИЙЛГЭХ ШИЙДВЭРИЙГ ХЭЗЭЭ ГАРГАСАН БЭ?</p> <p>ӨВДӨХӨӨСӨӨ ӨМНӨ ҮҮ, ХОЙНО УУ?</p>	<p>Өмнө 1 Хойно 2</p>	
MN19C	<p>(Нэр)-ийг ТӨРҮҮЛСНИЙ ДАРААХ 2 САРЫН ДОТОР ТАНД А АМИНДЭМ ӨГСӨН ҮҮ?</p>	<p>Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8</p>	
MN19D	<p>(Нэр)-ийг ТӨРӨХ ХУГАЦААНДАА ТӨРҮҮЛСЭН ҮҮ? ХУГАЦААНААСАА ӨМНӨ, ЭСВЭЛ ХОЙШ ТӨРҮҮЛСЭН ҮҮ?</p>	<p>Хугацаандаа (37-42 долоо хоног) 1 Хугацаанаасаа өмнө (22-37 долоо хоног) 2 Хугацаанаасаа хойш (42 долоо хоногоос хойш)..... 3 Мэдэхгүй 8</p>	
MN20	<p>(Нэр) ТӨРӨХДӨӨ ХЭТ ТОМ, ТОМ, ДУНДАЖ, ДУНДЖААС БАГА ЭСВЭЛ МАШ БАГА БАЙСАН УУ?</p>	<p>Хэт том 1 Том 2 Дундаж 3 Дунджаас бага 4 Маш бага 5 Мэдэхгүй 8</p>	
MN21	<p>(Нэр)-ийг ТӨРӨХӨД ЖИНГ НЬ ХЭМЖСЭН ҮҮ?</p>	<p>Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8</p>	<p>2⇒MN22C 8⇒MN22C</p>
MN22	<p>(Нэр) ЯМАР ЖИНТЭЙ ТӨРСӨН БЭ?</p>	<p>Картнаас..... 1(гр)..... Эхийн хэлснээр .. 2(гр)..... Мэдэхгүй 99998</p>	

MN22C	(Нэр)-ийг дулаан байлгах дараах асаргааг хийсэн үү? [A] Малгай өмсгөсөн үү [B] Хүүхдийг эхийн хэвлий дээр нүцгэнээр хэвтүүлж хучсан уу [C] Нярайн дулаацуулах ширээнд байрлуулсан уу	Тийм Үгүй Мэдэхгүй Малгай өмсгөсөн 1 2 8 Хүүхдийг эхийн хэвлий дээр нүцгэнээр хэвтүүлж хучсан 1 2 8 Нярайн дулаацуулах ширээнд байрлуулсан.... 1 2 8	
MN23	(Нэр)-ийг төрүүлснээс хойш таны сарын тэмдэг ирсэн үү?	Тийм 1 Үгүй 2	
MN24	Та (нэр)-ийг эхийн сүүгээр хооллож байсан уу?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒Дараагийн бүлэг
MN25	Та (нэр)-ийг төрүүлээд хэдий хугацааны дараа амлуулсан бэ? <i>Хэрэв төрсний дараа 1 цагийн дотор бол 000 цаг, 1 хоногийн дотор бол хугацааг цагаар, бусад тохиолдолд хугацааг хоногоор нөхнө.</i>	Төрөнгүүт000 Цагийн дараа 1 ____ Хоногийн дараа2 ____ Мэдэхгүй/ санахгүй байна998	
MN26	(Нэр)-д төрсний дараах 3 хоногийн дотор өөрийнхөө сүүнээс гадна ус, сүү, өөр эхийн сүү гэх мэт шингэн зүйл уулгасан уу?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒Дараагийн бүлэг
MN27	(Нэр)-д ямар төрлийн шингэн зүйл уулгасан бэ? <i>Тодруулж асуух:</i> Өөр ямар төрлийн шингэн уулгасан бэ?	Сүү (эхийн сүүнээс бусад) A Ус B Чихэртэй ус/глюкоз.....C Шингэн сэлбэх давсны уусмал.....E Жимсний шүүс F Эхийн сүү орлуулагч G Цай, хярамH Өөр эхийн сүү I Бусад (бичих)X	

8. ТӨРСНИЙ ДАРААХ ХЯНАЛТ		PN
<p>Энэ бүлгийн асуултыг ярилцлага авахаас өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн бүх эмэгтэйдгээс асууна. Бүлэг CM-ийн асуулт CM13-ыг нягтлаад хамгийн бага хүүхдийн нэрийг хуулна _____. Шаардлагатай үед тухайн хүүхдийн нэрээр асуултыг асууна.</p>		
PN1	<p>(Нэр)-ийг эмнэлэгт төрүүлсэн эсэхийг асуулт MN18-аас нягтална.</p> <p>☐ Эмнэлэгт төрүүлсэн, (MN18=11, 12, 13, 15, 21, 23) ⇒ Асуулт PN2-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Эмнэлэгт төрүүлээгүй, (MN18=31, 96) ⇒ Асуулт PN6-д шилжинэ.</p>	
PN2	<p>Одоо би ТАНААС ТӨРСНИЙ ДАРААХ ҮЕИЙН ТАЛААР ЯРИЛЦЪЯ.</p> <p>ТА (нэр)-ийг (MN18-д бичигдсэн газар) ТӨРҮҮЛСЭН ГЭЖ ХАРИУЛЖЭЭ. ТА (нэр)-ийг ТӨРҮҮЛСНЭЭСЭЭ ХОЙШ ХЭДИЙ ХУГАЦААНД ТЭНД БАЙСАН БЭ?</p> <p>Нэг хоног дотор бол цагаар, долоо хоног дотор бол өдрөөр, түүнээс дээш бол 7 хоногоор тооцно.</p>	<p>Цаг 1 ____</p> <p>Хоног 2 ____</p> <p>7 хоног 3 ____</p> <p>Мэдэхгүй/ санахгүй байна 998</p>
PN3	<p>Одоо би ТАНААС (нэр)-ийг ТӨРҮҮЛСНИЙ ДАРАА (Нэр)-ийн ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ХЭН НЭГЭН ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН ЭСЭХИЙГ ТОДРУУЛЪЯ. ТУХАЙЛБАЛ, ХҮҮХДИЙН ХҮЙС, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙДЛЫГ ШАЛГАСАН ТУХАЙ.</p> <p>(MN18-д бичигдсэн газар)-ААС ГАРАХААС ӨМНӨ ХЭН НЭГЭН (нэр)-ийн ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>
PN4	<p>ХАРИН ОДОО ТАНЫ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН ТАЛААР ТОДРУУЛЪЯ. ТУХАЙЛБАЛ, ТАНД ҮЗЛЭГ ХИЙСЭН ЭСВЭЛ БИЕИЙН БАЙДЛЫГ АСУУСАН ТУХАЙ.</p> <p>(MN18-д бичигдсэн газар)-ААС ГАРАХААС ӨМНӨ ХЭН НЭГЭН ТАНЫ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>
PN4A	<p>(Нэр)-ийг ТӨРҮҮЛЭЭД (MN18-д бичигдсэн газар)-ААС ГАРАХААС ӨМНӨ ХЭН НЭГЭН “ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДЭВТЭР”-Т ТЭМДЭГЛЭЛ ХИЙЖ ӨГСӨН ҮҮ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>
PN5	<p>Одоо би ТАНТАЙ (MN18-д бичигдсэн газар)-ААС ГАРСНЫ ДАРААХ ҮЕИЙН ТАЛААР ЯРИЛЦЪЯ.</p> <p>(MN18-д бичигдсэн газар)-ААС ГАРСНЫ ДАРАА (Нэр)-ийн ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ХЭН НЭГЭН ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>
PN6	<p>(Нэр)-ийг эмнэлгийн мэргэжилтэн, бариач, засалч эх барьсан эсэхийг асуулт MN17-оос нягтална.</p> <p>☐ Эмнэлгийн мэргэжилтэн, бариач, засалч эх барьсан (MN17= D, E, I, J, C, K, F) ⇒ Асуулт PN7-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Эмнэлгийн мэргэжилтэн, бариач, засалч эх бариагүй (MN17= H, X, Y) ⇒ Асуулт PN10-т шилжинэ.</p>	
PN7	<p>ТА ӨМНӨ НЬ БИДЭНД (MN17-д бичигдсэн хүн) ХҮҮХДИЙГ ЭХ БАРЬСАН ГЭЖ ХЭЛСЭН.</p> <p>Одоо би ТАНААС (нэр)-ийг ТӨРҮҮЛСНИЙ ДАРАА (Нэр)-ийн ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ХЭН НЭГЭН ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН ЭСЭХИЙГ ТОДРУУЛЪЯ. ТУХАЙЛБАЛ, ХҮҮХДИЙН ХҮЙС, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙДЛЫГ ШАЛГАСАН ТУХАЙ.</p> <p>(MN17-д бичигдсэн хүн) ЯВАХААСАА ӨМНӨ (нэр)-ийн ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>

PN8	(MN17-д бичигдсэн хүн) ЯВАХААСАА ӨМНӨ <u>ТАНЫ</u> ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН УУ? ТУХАЙЛБАЛ, ТАНД ҮЗЛЭГ ХИЙСЭН ЭСВЭЛ БИЕИЙН БАЙДЛЫГ АСУУСАН УУ.	Тийм 1 Үгүй 2	
PN9	(MN17-д бичигдсэн хүн) ЯВСНААС ХОЙШ ХЭН НЭГЭН (Нэр)-ИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ШАЛГАЖ, ҮЗСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2	1⇒PN11 2⇒PN18
PN10	ОДОО БИ ТАНААС (Нэр)-ИЙГ ТӨРҮҮЛСНИЙ ДАРАА (Нэр)-ИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ХЭН НЭГЭН ШАЛГАСАН ЭСЭХИЙГ ТОДРУУЛЪЯ. ТУХАЙЛБАЛ, ХҮҮХДИЙН ХҮЙС, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙДЛЫГ ШАЛГАСАН ТУХАЙ. ТӨРСНИЙ ДАРАА ХЭН НЭГЭН (Нэр)-ИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ШАЛГАЖ, ҮЗСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒PN19
PN11	(Нэр)-ИЙГ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТАН/ ХЭН НЭГЭН ХЭДЭН УДАА ҮЗСЭН БЭ? НЭГ УДАА ЮУ, НЭГЭЭС ОЛОН УДАА ЮУ?	Нэг удаа 1 2, түүнээс дээш удаа 2	1⇒PN12A 2⇒PN12B
PN12A	(Нэр)-ИЙГ ТӨРҮҮЛСНЭЭС ХОЙШ ХЭДИЙ ХУГАЦААНЫ ДАРАА ҮЗСЭН БЭ?	Цаг 1 ____ Өдөр 2 ____ 7 хоног 3 ____	
PN12B	(Нэр)-ИЙГ ТӨРҮҮЛСНЭЭС ХОЙШ АНХ ХЭДИЙ ХУГАЦААНЫ ДАРАА ҮЗСЭН БЭ? <i>Нэг хоног дотор бол цагаар, долоо хоног дотор бол өдрөөр, түүнээс дээш бол 7 хоногоор тооцно.</i>	Мэдэхгүй/ санахгүй байна 998	
PN13	(Нэр)-ИЙГ ХЭН ҮЗСЭН БЭ?	Эмнэлгийн мэргэжилтэн Эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч/ нярайн эмчD Бусад мэргэжлийн их эмчE Өрх/ сумын эмчI Эх баригчJ Бага эмчC СувилагчK Бусад Бариач/ засалчF Хамаатан/ танилH Бусад (бичих)X	
PN14	(Нэр)-ИЙГ ХААНА ҮЗСЭН БЭ? <i>“Хувийн эмнэлэг” гэж хариулсан бол тодруулж асуух: ТУХАЙН ЭМНЭЛЭГ УЛААНБААТАРЫНХ УУ, АЙМАГ/ СУМЫНХ УУ? ХҮН ХЭВТҮҮЛЖ ЭМЧИЛДЭГ ҮҮ?</i>	Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) 11 Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг) 12 Амаржих газар 13 Сумын/ өрхийн эмнэлэг 15 Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын эмнэлэг Ортой21 Оргүй22 Аймаг/ сумын эмнэлэг Ортой23 Оргүй24 Бусад Гэртээ /өөр айлд31 Бусад (бичих)96	

PN15	<p>(Нэр)-ийг эмнэлэгт төрүүлсэн эсэхийг асуулт MN18-аас нягтална.</p> <p>☐ Эмнэлэгт төрүүлсэн (MN18=11, 12, 13, 15, 21, 23) ⇒ Асуулт PN16-аас үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Эмнэлэгт төрүүлээгүй (MN18=31, 96) ⇒ Асуулт PN17-д шилжинэ.</p>		
PN16	<p>(Нэр)-ийг ТӨРҮҮЛЭЭД (MN18-д бичигдсэн газар)-ААС ГАРСНААС ХОЙШ ЭМНЭЛГИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН ТАНЫ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>	<p>1⇒PN20</p> <p>2⇒Дараагийн бүлэг</p>
PN17	<p>(Нэр)-ийг эмнэлгийн мэргэжилтэн, бариач, засалч эх барьсан эсэхийг асуулт MN17-оос нягтална.</p> <p>☐ Эмнэлгийн мэргэжилтэн, бариач, засалч эх барьсан (MN17=D, E, I, J, C, K, F) ⇒ Асуулт PN18-аас үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Эмнэлгийн мэргэжилтэн, бариач, засалч эх бариагүй (MN17= H, X, Y) ⇒ Асуулт PN19-д шилжинэ.</p>		
PN18	<p>(MN18-д бичигдсэн хүн) ЯВСНААС ХОЙШ ХЭН НЭГЭН ТАНЫ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>	<p>1⇒PN20</p> <p>2⇒Дараагийн бүлэг</p>
PN19	<p>(Нэр)-ийг ТӨРҮҮЛСНЭЭС ХОЙШ ХЭН НЭГЭН ТАНЫ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗЭЖ, ШАЛГАСАН УУ?</p> <p>ТУХАЙЛБАЛ, ТАНД ҮЗЛЭГ ХИЙСЭН ЭСВЭЛ БИЕИЙН БАЙДЛЫГ АСУУСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>	<p>2⇒Дараагийн бүлэг</p>
PN20	<p>ТАНЫГ ХЭДЭН УДАА ҮЗСЭН БЭ? НЭГ УДАА ЮУ, НЭГЭЭС ОЛОН УДАА ЮУ?</p>	<p>Нэг удаа 1</p> <p>2, түүнээс дээш удаа 2</p>	<p>1⇒PN21A</p> <p>2⇒PN21B</p>
PN21A	<p>(Нэр)-ийг ТӨРҮҮЛСНЭЭС ХОЙШ ХЭДИЙ ХУГАЦААНЫ ДАРАА ТАНЫГ ҮЗСЭН БЭ?</p>	<p>Цаг 1 ____</p>	
PN21B	<p>(Нэр)-ийг ТӨРҮҮЛСНЭЭС ХОЙШ АНХ ХЭДИЙ ХУГАЦААНЫ ДАРАА ТАНЫГ ҮЗСЭН БЭ?</p> <p>Нэг хоног дотор бол цагаар, долоо хоног дотор бол өдрөөр, түүнээс дээш бол 7 хоногоор тооцно.</p>	<p>Өдөр 2 ____</p> <p>7 хоног 3 ____</p> <p>Мэдэхгүй/ санахгүй байна 998</p>	
PN22	<p>ТАНЫ БИЕИЙН БАЙДЛЫГ ХЭН ҮЗСЭН БЭ?</p>	<p>Эмнэлгийн мэргэжилтэн Эх барих эмэгтэйчүүдийн эмчD Бусад мэргэжлийн их эмчE Өрх/ сумын эмчI Эх баригчJ Бага эмчC СувилагчK Бусад Бариач/ засалчF Хамаатан/ танилH Бусад (бичих)X</p>	
PN23	<p>ТАНЫГ ХААНА ҮЗСЭН БЭ?</p> <p>“Хувийн эмнэлэг” гэж хариулсан бол тодруулж асуух: ТУХАЙН ЭМНЭЛЭГ УЛААНБААТАРЫНХ УУ, АЙМАГ/ СУМЫНХ УУ? ХҮН ХЭВТҮҮЛЖ ЭМЧИЛДЭГ ҮҮ?</p>	<p>Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) 11 Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг)..... 12 Амаржих газар 13 Сумын/ өрхийн эмнэлэг 15 Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын эмнэлэг Ортой21 Оргүй22 Аймаг/ сумын эмнэлэг Ортой23 Оргүй24 Бусад Гэртээ /өөр айлд31 Бусад (бичих)96</p>	

9. ӨВЧНИЙ ШИНЖ ТЭМДЭГ		IS
IS1	<p>Хариулагч өрхийн 5 хүртэлх насны хүүхдийн эх/асран хамгаалагч эсэхийг “Өрхийн асуулга”-ын бүлэг HL-ийн багана HL7B, HL15-аас нягтална.</p> <p>☐ Эх/асран хамгаалагч ⇒ Асуулт IS2-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Эх/асран хамгаалагч биш ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ.</p>	
IS2	<p>ЗАРИМДАА ХҮҮХЭД ХҮНДЭЭР ӨВЧИЛЖ, ЭМНЭЛГИЙН ЯАРАЛТАЙ ТУСЛАМЖ АВАХ ШААРДЛАГА ГАРДАГ. ТА 5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХЭДДЭЭ ЯМАР ШИНЖ ТЭМДЭГ ИЛЭРВЭЛ ЭМНЭЛЭГТ ЯАРАЛТАЙ ҮЗҮҮЛЭХ ВЭ?</p> <p><i>Тодруулж асуух:</i> ӨӨР ЯМАР ШИНЖ ТЭМДЭГ ИЛЭРВЭЛ ТҮҮНИЙГ ЭМНЭЛЭГТ ЯАРАЛТАЙ ҮЗҮҮЛЭХ ВЭ?</p> <p><i>Эх/асран хамгаалагчаас бүх шинж тэмдгийг нэрлэж дуустал нь тодруулж асууна.</i></p> <p><i>Хариулт бүрийг дугуйлна. Гэвч ямар нэг байдлаар өөрийн саналыг хэлэх, зөвлөгөө өгөх гэх мэтээр нөлөөлж болохгүй.</i></p>	<p>Хөхөө хөхөхгүй, юм ууж, идэхгүй байх .. A</p> <p>Бие нь сульдах..... B</p> <p>Халуурах..... C</p> <p>Амьсгал олшрох/ амьсгаадах D</p> <p>Амьсгал саадтай болох/ янцаглах, яраглах E</p> <p>Цустай баах..... F</p> <p>Шингэн зүйл уухдаа дургүй болох..... G</p> <p>Их хэмжээгээр бөөлжих H</p> <p>Суулгах I</p> <p>Ханиалгах..... J</p> <p>Татах..... K</p> <p>Шалтгаан нь мэдэгдэхгүй уйлах..... L</p> <p>Бусад (бичих) _____ X</p> <p>Бусад (бичих) _____ Y</p> <p>Бусад (бичих) _____ Z</p>

10. ЖИРЭМСЛЭХЭЭС СЭРГИЙЛЭХ АРГА, ХЭРЭГСЭЛ (ЖСАХ)-ИЙН ХЭРЭГЛЭЭ		СР
СР1	<p>БИ ТАНТАЙ ГЭР БҮЛ ТӨЛӨВЛӨЛТ - ЖИРЭМСЛЭХЭЭС СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭРЭГСЛИЙН ТАЛААР ЯРИЛЦЪЯ.</p> <p>ТА ОДОО ЖИРЭМСЭН ҮҮ?</p>	<p>Тийм..... 1</p> <p>Үгүй 2</p> <p>Итгэлгүй/ мэдэхгүй 8</p> <p>1⇒ Дараагийн бүлэг</p>
СР2	<p>ХОСУУД ЖИРЭМСЛЭХЭЭС СЭРГИЙЛЭХ ЗОРИЛГООР ОЛОН АРГА ХЭРЭГЛЭДЭГ.</p> <p>ТА ОДООГООР ЖИРЭМСЛЭХЭЭС СЭРГИЙЛЭХ ЯМАР НЭГ АРГА ХЭРЭГЛЭЖ БАЙГАА ЮУ?</p>	<p>Тийм..... 1</p> <p>Үгүй 2</p> <p>2⇒ Дараагийн бүлэг</p>
СР3	<p>ТА ЯМАР АРГА ХЭРЭГЛЭЖ БАЙНА ВЭ?</p> <p><i>Тодруулж асуух:</i></p> <p>ӨӨР ЯМАР АРГА ХЭРЭГЛЭЖ БАЙНА ВЭ?</p>	<p>Умайн гуурсан хоолойг боох..... А</p> <p>Эрэгтэйн үрийн сувгийг боох В</p> <p>Ерөндөг..... С</p> <p>Тариа D</p> <p>Суулгац..... E</p> <p>Эм уух..... F</p> <p>Эрэгтэй бэлгэвч G</p> <p>Эмэгтэй бэлгэвч..... H</p> <p>Диафрагм I</p> <p>Лаа, царцмаг J</p> <p>Хуанлийн дагуу түр тэвчих L</p> <p>Гадуур тавих M</p> <p>Бусад (бичих) _____ X</p>

11. ТӨРӨЛТИЙН ТӨСӨӨЛӨЛ		UN
UN1	<p>Хариулагч жирэмсэн эсэхийг асуулт CP1-ээс нягтална.</p> <p>☐ Жирэмсэн (CP1=1) ⇒ Асуулт UN2-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Жирэмсэн биш, итгэлгүй (CP1=2, 8) ⇒ Асуулт UN5-д шилжинэ.</p>	
UN2	<p>Би тантай таны одоогийн жирэмслэлтийн талаар ярилцъя. Та жирэмслэх үедээ жирэмслэлтийг хүсч байсан уу?</p>	<p>Тийм..... 1 1⇒UN4</p> <p>Үгүй 2</p>
UN3	<p>Та арай хожим хүүхэд төрүүлэхийг хүсч байсан уу, ер нь/ дахин хүүхэд төрүүлэх хүсэлгүй байсан уу?</p>	<p>Арай хожим 1</p> <p>Хүсээгүй..... 2</p>
UN4	<p>Би танаас ирээдүйн талаар хэдэн асуулт асууя. Та хүүхдээ төрүүлээд дахин хүүхэд төрүүлэх бодолтой байна уу? Эсвэл дахин хүүхэд төрүүлэх бодолгүй байна уу?</p>	<p>Тийм..... 1 1⇒UN7</p> <p>Үгүй 2 2⇒UN13</p> <p>Шийдээгүй/ мэдэхгүй..... 8 8⇒UN13</p>
UN5	<p>Хариулагч умайн гуурсан хоолойгоо боолгосон эсэхийг асуулт CP3-аас нягтална.</p> <p>☐ Умайн гуурсан хоолойгоо боолгосон (CP3=A) ⇒ Асуулт UN13-д шилжинэ.</p> <p>☐ Умайн гуурсан хоолойгоо боолгоогүй (CP3<>A) ⇒ Асуулт UN6-гаас үргэлжлүүлнэ.</p>	
UN6	<p>Би танаас ирээдүйн талаар хэдэн асуулт асууя. Та хүүхэд төрүүлэх бодолтой байгаа юу? Эсвэл хүүхэд төрүүлэх бодолгүй байгаа юу?</p>	<p>Тийм..... 1</p> <p>Үгүй 2 2⇒UN9</p> <p>Жирэмслэхгүй байгаа..... 3 3⇒UN11</p> <p>Шийдээгүй/ мэдэхгүй..... 8 8⇒UN9</p>
UN7	<p>Та хэдий хугацааны дараа хүүхэд төрүүлэх бодолтой байгаа вэ?</p> <p><i>Эмэгтэйн хариулснаар нөхнө.</i></p>	<p>Сар..... 1 ____</p> <p>Жил 2 ____</p> <p>Удахгүй 993</p> <p>Жирэмслэхгүй байгаа..... 994 994⇒UN11</p> <p>Гэрлэсний дараа..... 995</p> <p>Бусад (бичих)..... 996</p> <p>Мэдэхгүй..... 998</p>
UN8	<p>Хариулагч жирэмсэн эсэхийг асуулт CP1-ээс нягтална.</p> <p>☐ Жирэмсэн (CP1=1) ⇒ Асуулт UN13-д шилжинэ.</p> <p>☐ Жирэмсэн биш, итгэлгүй (CP1=2, 8) ⇒ Асуулт UN9-өөс үргэлжлүүлнэ.</p>	
UN9	<p>Хариулагч жирэмслэхээс сэргийлэх ямар нэг арга, хэрэгсэл хэрэглэж байгаа эсэхийг асуулт CP2-оос нягтална.</p> <p>☐ ЖСАХ хэрэглэж байгаа (CP2=1) ⇒ Асуулт UN13-д шилжинэ.</p> <p>☐ ЖСАХ хэрэглээгүй (CP2=2) ⇒ Асуулт UN10-аас үргэлжлүүлнэ.</p>	
UN10	<p>Та өөрийгөө жирэмслэх боломжтой гэж бодож байна уу?</p>	<p>Тийм..... 1 1⇒UN13</p> <p>Үгүй 2</p> <p>Мэдэхгүй..... 8 8⇒UN13</p>

<p>UN11</p>	<p>ТА ЯМАР ШАЛТГААНЫ УЛМААС ӨӨРИЙГӨӨ ЖИРЭМСЛЭХ БОЛОМЖГҮЙ ГЭЖ БОДОЖ БАЙНА ВЭ?</p> <p><i>“Жирэмслэхгүй байгаа” гэж хариулсан бол тодруулж асуух:</i> ТА ХЭДИЙ ХУГАЦААНД ЖИРЭМСЛЭХИЙГ ОРОЛДОЖ БАЙГАА ВЭ?</p>	<p>Бэлгийн хавьталд тогтмол ордоггүй/ бэлгийн хавьталд орж байгаагүй..... A Цэвэршсэн..... B Сарын тэмдэг ирж байгаагүй..... C Саваа авахуулсан..... D 2, түүнээс дээш жил жирэмслэхийг оролдож байгаа боловч үр дүнгүй E Хүүхдээ төрүүлсний дараа сарын тэмдэг дахин ирээгүй байгааF Хүүхдээ хөхүүлж байгаа..... G Нас ахисан H</p> <p>Бусад (бичих) _____ X Мэдэхгүй..... Z</p>	
<p>UN12 <i>Эмэгтэйн сарын тэмдэг ирж байгаагүй эсэхийг Асуулт UN11-ээс нягтална.</i></p> <p>☐ Тийм, эмэгтэйн сарын тэмдэг ирж байгаагүй ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ.</p> <p>☐ Үгүй, эмэгтэйн сарын тэмдэг ирж байсан ⇒ Асуулт UN13-аас үргэлжлүүлнэ.</p>			
<p>UN13</p>	<p>ТАНЫ САРЫН ТЭМДЭГ ХАМГИЙН СҮҮЛД ХЭЗЭЭ ИРСЭН БЭ?</p> <p><i>Эмэгтэйн хариулснаар нөхнө.</i></p>	<p>Хоногийн өмнө 1 ____</p> <p>Долоо хоногийн өмнө 2 ____</p> <p>Сарын өмнө 3 ____</p> <p>Жилийн өмнө 4 ____</p> <p>Цэвэршсэн/ саваа авахуулсан 994</p> <p>Сүүлийн төрөлтийн өмнө 995</p> <p>Сарын тэмдэг огт ирж байгаагүй 996</p>	

12. ГЭР БҮЛИЙН ХҮЧИРХИЙЛЭЛД ХАНДАХ ХАНДЛАГА		DV		
DV1	<p>Заримдаа нөхөр нь эхнэрийнхээ хийсэн үйлдэлд сэтгэл хангалуун бус байх, эхнэртээ уурлах тохиолдол гардаг. Таны бодлоор дараах тохиолдолд нөхөр нь эхнэрээ цохиж зодох нь зөв гэж та боддог уу? Үүнд:</p> <p>[A] Хэрэв эхнэр нь гадуур гарахдаа нөхөртөө хэлэхгүй бол?</p> <p>[B] Хэрэв эхнэр нь хүүхэддээ анхаарал тавихгүй бол?</p> <p>[C] Хэрэв эхнэр нь нөхөртэйгээ маргалдвал?</p> <p>[D] Хэрэв эхнэр нь нөхөртэйгээ бэлгийн хавьталд орохоос татгалзвал?</p> <p>[E] Хэрэв эхнэр нь хоолоо түлвэл?</p> <p>[F] Хэрэв эхнэр нь багагүй хэмжээний мөнгийг нөхрийнхээ зөвшөөрөлгүйгээр зарцуулбал?</p>	Тийм	Үгүй	Мэдэхгүй
	Гадуур гарахдаа хэлээгүй	1	2	8
	Хүүхэддээ анхаарал тавиагүй	1	2	8
	Нөхөртэйгээ маргалдвал	1	2	8
	Бэлгийн хавьталд орохоос татгалзсан.....	1	2	8
	Хоолоо түлвэл	1	2	8
	Зөвшөөрөлгүйгээр мөнгө зарцуулсан	1	2	8

13. ГЭРЛЭЛТИЙН БАЙДАЛ		МА	
МА1	ТА ОДООГООР ГЭРЛЭСЭН ҮҮ, ЭСВЭЛ ХАМТРАН АМЬДАРЧ БАЙГАА ЮУ?	Тийм, гэрлэсэн 1 Тийм, хамтран амьдарч байгаа 2 Үгүй 3	3⇒МА5
МА2	ТАНЫ НӨХӨР/ ХАМТРАН АМЬДРАГЧ ХЭДЭН НАСТАЙ ВЭ? <i>Шаардлагатай бол тодруулж асуух:</i> ТАНЫ НӨХӨР/ХАМТРАН АМЬДРАГЧ СҮҮЛИЙН ТӨРСӨН ӨДРӨӨРӨӨ ХЭДЭН НАС ХҮРСЭН БЭ?	Нас (бүтэн насаар) Мэдэхгүй 98	⇒МА7 98⇒МА7
МА5	ТА ЕР НЬ ГЭРЛЭЖ, ЭСВЭЛ ХАМТРАН АМЬДАРЧ БАЙСАН УУ?	Тийм, гэрлэж байсан 1 Тийм, хамтран амьдарч байсан 2 Үгүй 3	3⇒Дараагийн бүлэг
МА6	ТА ОДООГООР БЭЛБЭСЭН ҮҮ, САЛСАН УУ, ТУСГААРЛАСАН УУ?	Бэлбэсэн 1 Салсан/цуцалсан 2 Тусгаарласан 3	
МА7	ТА ХЭДЭН УДАА ГЭРЛЭЖ/ ХАМТРАН АМЬДАРЧ БАЙСАН БЭ? НЭГ ҮҮ, НЭГЭЭС ОЛОН УДАА ЮУ?	Нэг удаа 1 2, түүнээс олон удаа 2	1⇒МА8А 2⇒МА8В
МА8А	ТА ХЭДЭН ОНЫ ХЭДЭН САРД ГЭРЛЭСЭН/ ХАМТРАН АМЬДАРЧ ЭХЭЛСЭН БЭ?	Гэрлэсэн/ хамтран амьдарч эхэлсэн Он Мэдэхгүй 9998	
МА8В	ТА АНХНЫ НӨХӨР/ХАМТРАН АМЬДРАГЧТАЙГАА ХЭДЭН ОНЫ ХЭДЭН САРД ГЭРЛЭСЭН/ ХАМТРАН АМЬДАРЧ ЭХЭЛСЭН БЭ?	Сар Мэдэхгүй 98	
МА8С	Хариулагч анх гэрлэсэн/ хамтран амьдарч эхэлсэн оноо мэддэг эсэхийг асуулт МА8А/ МА8В-ээс нягтална. ☐ Гэрлэсэн, хамтран амьдарч эхэлсэн оноо мэддэг (МА8А/ МА8В<>9998) ⇒Дараагийн бүлэгт шилжинэ. ☐ Гэрлэсэн, хамтран амьдарч эхэлсэн оноо мэдэхгүй (МА8А/ МА8В=9998) ⇒ Асуулт МА9-өөс үргэлжлүүлнэ.		
МА9	ТА АНХНЫ НӨХӨР/ ХАМТРАН АМЬДРАГЧТАЙГАА ХЭДЭН НАСТАЙГААСАА АМЬДАРЧ ЭХЭЛСЭН БЭ?	Нас (бүтэн насаар)	

14. БЭЛГИЙН ХАРЬЦААНЫ ТӨЛӨВШИЛ		SB	
<p><i>Ойр тойронд хариулагчаас өөр хүн байгаа эсэхийг нягтална.</i> <i>Ярилцаагыг үргэлжлүүлэхээс өмнө ганцаарчилсан орчныг бүрдүүлнэ.</i></p>			
SB1	<p>ТАНТАЙ ХҮНИЙ АМЬДРАЛЫН НУУЦЛАГ НАНДИН АСУУДЛЫН НЭГ БОЛОХ БЭЛГИЙН ХАРЬЦААНЫ ТАЛААР ЯРИЛЦЪЯ.</p> <p>Таны өгсөн мэдээллийн нууцыг чандлан хадгалах болно.</p> <p>ТА ХАМГИЙН АНХ ХЭДЭН НАСТАЙДАА БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН БЭ?</p>	<p>Бэлгийн хавьталд орж байгаагүй 00</p> <p>Нас _____</p> <p>Анхны нөхөр/ хамтран амьдрагчтайгаа хамт амьдарч эхлэх үеэсээ..... 95</p>	00⇒Дараагийн бүлэг
SB2	ТА ХАМГИЙН АНХ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРОХДОО БЭЛГЭВЧ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p> <p>Мэдэхгүй/ санахгүй 8</p>	
SB3	<p>ТА ХАМГИЙН СҮҮЛД ХЭЗЭЭ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН БЭ?</p> <p><i>Хугацаа 7 хоногоос бага бол хоногоор, сараас бага бол 7 хоногоор, 12 сараас бага бол сараар тодорхойлно.</i> <i>Хэрэв 12 сараас дээш хугацаа бол жилээр тодорхойлно.</i></p>	<p>Хоногийн өмнө 1 _____</p> <p>Долоо хоногийн өмнө 2 _____</p> <p>Сарын өмнө 3 _____</p> <p>Жилийн өмнө 4 _____</p>	4⇒ SB15
SB4	ТА БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ХАМГИЙН СҮҮЛД ОРОХДОО БЭЛГЭВЧ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>	
SB5	<p>ТА ХАМГИЙН СҮҮЛД БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН ХҮНТЭЙГЭЭ ЯМАР ХАМААРАЛТАЙ ВЭ?</p> <p><i>Бэлгийн хавьталд орох үеийн хамаарлаар авна.</i></p> <p><i>Найз залуу бол тодруулж асуух:</i> ТА ТЭР НАЙЗ ЗАЛУУТАЙГАА ХАМТ АМЬДАРДАГ БАЙСАН УУ?</p> <p><i>Тийм бол 2-ыг, Үгүй бол 3-ыг дугуйлна.</i></p>	<p>Нөхөр 1</p> <p>Хамтран амьдрагч 2</p> <p>Найз залуу/ нууц амраг 3</p> <p>Тохиолдлын эрэгтэй 4</p> <p>Бусад (бичих) 6</p>	<p>3⇒SB7</p> <p>4⇒SB7</p> <p>6⇒SB7</p>
SB6	<p><i>Хариулагч нөхөр/ хамтран амьдрагчтай эсэхийг асуулт МА1-ээс нягтална.</i></p> <p>☐ <i>Нөхөр/ хамтран амьдрагчтай (МА1 = 1, 2) ⇒ Асуулт SB8-д шилжинэ.</i></p> <p>☐ <i>Нөхөр/ хамтран амьдрагчгүй (МА1 = 3) ⇒ Асуулт SB7-гоос үргэлжлүүлнэ.</i></p>		
SB7	<p>ТАНЫ ХАМГИЙН СҮҮЛИЙН БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН ХҮН ХЭДЭН НАСТАЙ БЭ?</p> <p><i>Мэдэхгүй бол тодруулж асуух:</i> ОЙРОЛЦООГООР ХЭДЭН НАСТАЙ БЭ?</p>	<p>Нас _____</p> <p>Мэдэхгүй..... 98</p>	
SB8	ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД ӨӨР ХҮНТЭЙ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН УУ?	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>	2⇒SB15
SB9	ТА ТЭР ХҮНТЭЙГЭЭ ХАМГИЙН СҮҮЛД БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРОХДОО БЭЛГЭВЧ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>	
SB10	<p>ТА ТЭР ХҮНТЭЙГЭЭ ЯМАР ХАМААРАЛТАЙ БАЙСАН БЭ?</p> <p><i>Бэлгийн хавьталд орох үеийн хамаарлаар авна.</i></p> <p><i>Найз залуу бол тодруулж асуух:</i> ТА НАЙЗ ЗАЛУУТАЙГАА ХАМТ АМЬДАРДАГ БАЙСАН УУ?</p> <p><i>Тийм бол 2-ыг, Үгүй бол 3-ыг дугуйлна.</i></p>	<p>Нөхөр 1</p> <p>Хамтран амьдрагч 2</p> <p>Найз залуу/ нууц амраг 3</p> <p>Тохиолдлын эрэгтэй 4</p> <p>Бусад (бичих) 6</p>	<p>3⇒SB12</p> <p>4⇒SB12</p> <p>6⇒SB12</p>

SB11	<p><i>Хариулагчийн гэрлэлтийн байдлыг асуулт МА1 болон МА7-г нягтална.</i></p> <p>☐ <i>Гэрлэсэн, хамтран амьдарч байгаа (МА1 = 1, 2) болон зөвхөн нэг удаа гэрлэж, хамтран амьдарч байсан (МА7 = 1) ⇒ Асуулт SB13-д шилжинэ.</i></p> <p>☐ <i>Бусад тохиолдолд ⇒ Асуулт SB12-оос үргэлжлүүлнэ.</i></p>		
SB12	<p>ТЭР ХҮН ХЭДЭН НАСТАЙ БЭ?</p> <p><i>Мэдэхгүй бол тодруулж асуух:</i> Ойролцоогоор хэдэн настай бэ?</p>	<p>Нас ____</p> <p>Мэдэхгүй..... 98</p>	
SB13	<p>ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД ЭНЭ ХОЁР ХҮНЭЭС ӨӨР ХҮНТЭЙ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>	2⇒SB15
SB14	<p>ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД ХЭДЭН ХҮНТЭЙ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН БЭ?</p>	<p>Тоо ____</p>	
SB15	<p>ТА АМЬДРАЛЫНХАА ТУРШ ХЭДЭН ХҮНТЭЙ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН БЭ?</p> <p><i>Хэрэв тоон бус хариулт өгвөл ойролцоо тоо авахыг оролдоно.</i></p> <p><i>Хэрэв 95, түүнээс олон бол 95-ыг бичнэ.</i></p>	<p>Тоо ____</p> <p>Мэдэхгүй..... 98</p>	

15. ХДХВ/ДОХ-ЫН ТАЛААРХ МЭДЛЭГ, ХАНДЛАГА			НА	
НА1	Би тантай өөр сэдвээр ярилцъя. Та ДОХ өвчний талаар сонсож, уншиж байсан уу?	Тийм1	2⇒Дараагийн бүлэг	
		Үгүй2		
НА2	ДОХ-ЫН ХАЛДВАРГУЙ, БЭЛГИЙН ҮНЭНЧ НЭГ ХАВЬТАГЧТАЙ БАЙСНААР ДОХ-ЫН ВИРУС АВАХ ЭРСДЭЛИЙГ БУУРУУЛЖ ЧАДАХ УУ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй8		
НА4	Бэлгийн хавьталд орох бүртээ бэлгэвч хэрэглэснээр ДОХ-ЫН ВИРУС АВАХ ЭРСДЭЛИЙГ БУУРУУЛЖ ЧАДАХ УУ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй8		
НА5	Шумууланд хазуулснаар ДОХ-ЫН ВИРУС АВЧ БОЛОХ УУ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй8		
НА6	ДОХ-ЫН ХАЛДВАРТАЙ ХҮНТЭЙ ХООЛ ХҮНСЭЭ ХУВААЖ ИДЭХЭД ДОХ-ЫН ВИРУС ДАМЖИХ БОЛОМЖТОЙ ЮУ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй8		
НА7	Гаднаас нь харахад эрүүл хүн ДОХ-ЫН ВИРУСТЭЙ БАЙЖ БОЛОХ УУ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй8		
НА7А	Өөр хүний хэрэглэсэн зүү, тариураар ДОХ-ЫН ВИРУС ДАМЖИХ БОЛОМЖТОЙ ЮУ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй8		
НА8	ДАРААХ ТОХИОЛДОЛД ДОХ-ЫН ВИРУС ЭХЭЭС УРАГ, НЯРАЙД ДАМЖИХ БОЛОМЖТОЙ ЮУ? Үүнд: [А] Жирэмсний үед [В] Төрөх үед [С] Хүүхэд хөхүүлэх үед			
			Тийм Үгүй Мэдэхгүй	
		Жирэмсний үед 1	2	8
		Төрөх үед 1	2	8
		Хүүхэд хөхүүлэх үед 1	2	8
НА9	Таны бодлоор ДОХ-ООР ӨВЧЛӨӨГҮЙ БОЛОВЧ ДОХ-ЫН ВИРУС АВСАН ЭМЭГТЭЙ БАГШ СУРГУУЛЬДАА АЖИЛЛАЖ БОЛОХ УУ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй/ итгэлтэй биш8		
НА10	Хэрэв мах, ногооны худалдагчийг ДОХ-ЫН ВИРУСТЭЙ ГЭЖ МЭДВЭЛ ТА ТҮҮНЭЭС МАХ, НОГОО ХУДАЛДАЖ АВАХ УУ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй/ итгэлтэй биш8		
НА11	Хэрэв танай гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг ДОХ-ЫН ВИРУС АВСАН НЬ МЭДЭГДВЭЛ ТА ҮҮНИЙГ НУУЦЛАХЫГ ХҮСЭХ ҮҮ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй/ итгэлтэй биш8		
НА12	Хэрэв танай гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг нь ДОХ-ООР ӨВЧИЛБӨЛ ТА ТҮҮНИЙГ ГЭРТЭЭ АСАРЧ, СУВИЛАХАД БЭЛЭН БАЙНА УУ?	Тийм1		
		Үгүй2		
		Мэдэхгүй/ итгэлтэй биш8		

HA13	<p>Хариулагч судалгаанаас өмнөх 2 жилд хамгийн бага хүүхдээ төрүүлсэн эсэхийг асуулт CM13-аас нягтална.</p> <p>☐ Сүүлийн 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн ⇒ Асуулт HA14-өөс үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Сүүлийн 2 жилд хүүхэд төрүүлээгүй (CM13="Үгүй") ⇒ Асуулт HA24-т шилжинэ.</p>																						
HA14	<p>Хариулагч хамгийн бага хүүхдээ тээж байхдаа жирэмсний хяналтад орсон эсэхийг асуулт MN1-ээс нягтална.</p> <p>☐ Жирэмсний хяналтад байсан (MN1=1) ⇒ Асуулт HA15-аас үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Жирэмсний хяналтад байгаагүй (MN1=2) ⇒ Асуулт HA24-т шилжинэ.</p>																						
HA15	<p>(Нэр)-ийг тээж байхдаа жирэмсний хяналтад ороход танд дараах зөвлөгөөг өгсөн үү?</p> <p>[A] ДОХ-ын вирус эхээс ураг, нярайд дамждаг талаар</p> <p>[B] ДОХ-ын вирус авахаас сэргийлэх арга замуудын талаар</p> <p>[C] ДОХ-ын шинжилгээний талаар</p> <p>[D] ДОХ-ын шинжилгээ өгөхийг зөвлөсөн үү</p>	<table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>Тийм</th> <th>Үгүй</th> <th>Мэдэхгүй</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ДОХ-ын вирус эхээс ураг, нярайд дамждаг</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>ДОХ-ын вирус авахаас сэргийлэх арга зам</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>ДОХ-ын шинжилгээний талаар</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>ДОХ-ын шинжилгээ өгөхийг зөвлөсөн</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>		Тийм	Үгүй	Мэдэхгүй	ДОХ-ын вирус эхээс ураг, нярайд дамждаг	1	2	8	ДОХ-ын вирус авахаас сэргийлэх арга зам	1	2	8	ДОХ-ын шинжилгээний талаар	1	2	8	ДОХ-ын шинжилгээ өгөхийг зөвлөсөн	1	2	8	
	Тийм	Үгүй	Мэдэхгүй																				
ДОХ-ын вирус эхээс ураг, нярайд дамждаг	1	2	8																				
ДОХ-ын вирус авахаас сэргийлэх арга зам	1	2	8																				
ДОХ-ын шинжилгээний талаар	1	2	8																				
ДОХ-ын шинжилгээ өгөхийг зөвлөсөн	1	2	8																				
HA16A	<p>Хариулагч хамгийн бага хүүхдээ тээж байхдаа жирэмсний хяналтад ороход ДОХ-ын шинжилгээ өгсөн эсэхийг асуулт MN4[G]-ээс нягтална.</p> <p>☐ ДОХ-ын шинжилгээ өгсөн (MN4[G]=1) ⇒ Асуулт HA17-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ ДОХ-ын шинжилгээ өгөөгүй (MN4[G]=2) ⇒ Асуулт HA24-т шилжинэ.</p>																						
HA17	<p>Шинжилгээнийхээ хариуг хэлэх шаардлагагүй.</p> <p>Та хамгийн бага хүүхдээ тээж байхдаа өгсөн ДОХ-ын шинжилгээнийхээ хариуг авсан эсэхээ надад хэлнэ үү?</p>	<p>Тийм1</p> <p>Үгүй2</p> <p>Мэдэхгүй.....8</p>	<p>2⇒HA22</p> <p>8⇒HA22</p>																				
HA18	<p>Шинжилгээний хариу ямар байхаас үл хамааран шинжилгээ өгсөн бүх хүнд зөвлөгөө өгөх ёстой байдаг.</p> <p>Таныг шинжилгээнийхээ хариуг авахад ямар нэг зөвлөгөө өгсөн үү?</p>	<p>Тийм1</p> <p>Үгүй2</p> <p>Мэдэхгүй.....8</p>																					
HA22	<p>Та хамгийн бага хүүхдээ тээж байхдаа өгсөн ДОХ-ын шинжилгээнээс хойш дахин шинжилгээ өгсөн үү?</p>	<p>Тийм1</p> <p>Үгүй2</p>	<p>1⇒HA25</p>																				
HA23	<p>Та хамгийн сүүлд хэзээ ДОХ-ын шинжилгээ өгсөн бэ?</p>	<p>12 хүртэлх сарын өмнө1</p> <p>12-23 сарын өмнө2</p> <p>2, түүнээс дээш жилийн өмнө3</p>	<p>1⇒HA27</p> <p>2⇒HA27</p> <p>3⇒HA27</p>																				
HA24	<p>Шинжилгээнийхээ хариуг хэлэх шаардлагагүй.</p> <p>Та ер нь ДОХ-ын шинжилгээ өгч байсан уу?</p>	<p>Тийм1</p> <p>Үгүй2</p>	<p>2⇒HA27</p>																				

HA25	ТА ХАМГИЙН СҮҮЛД ХЭЗЭЭ ДОХ-ЫН ШИНЖИЛГЭЭ ӨГСӨН БЭ?	12 хүртэлх сарын өмнө1 12-23 сарын өмнө2 2, түүнээс дээш жилийн өмнө3	
HA26	ШИНЖИЛГЭЭНИЙХЭЭ ХАРИУГ ХЭЛЭХ ШААРДЛАГАГҮЙ. ТА ШИНЖИЛГЭЭНИЙХЭЭ ХАРИУГ АВСАН ЭСЭХЭЭ НАДАД ХЭЛНЭ ҮҮ?	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	2⇨HA27 8⇨HA27
HA26A	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХАРИУ ЯМАР БАЙХААС ҮЛ ХАМААРАН ШИНЖИЛГЭЭ ӨГСӨН БҮХ ХҮНД ЗӨВЛӨГӨӨ ӨГӨХ ЁСТОЙ БАЙДАГ. ТАНЫГ ШИНЖИЛГЭЭНИЙХЭЭ ХАРИУГ АВАХАД ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЖИЛТАН ЯМАР НЭГ ЗӨВЛӨГӨӨ ӨГСӨН ҮҮ?	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	
HA27	ТА ДОХ-ЫН ШИНЖИЛГЭЭ ӨГЧ БОЛОХ ГАЗРЫГ МЭДЭХ ҮҮ?	Тийм1 Үгүй2	

16. ТАМХИ, АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДААНЫ ХЭРЭГЛЭЭ			ТА
ТА1	Би танаас тамхины талаар хэдэн асуулт асууя. ТА ер нь тамхи нэг, хоёр удаа сорж үзсэн үү?	Тийм 1 Үгүй..... 2	2⇒ТА6
ТА2	ТА АНХ ХЭДЭН НАСТАЙДАА ШИРХЭГ ТАМХИЙГ БҮТНЭЭР НЬ ТАТСАН БЭ?	Хэзээ ч татаагүй..... 00 Нас ____	00⇒ТА6
ТА3	ТА ОДОО ТАМХИ ТАТАЖ БАЙГАА ЮУ?	Тийм 1 Үгүй..... 2	2⇒ТА6
ТА4	ТА СҮҮЛИЙН 24 ЦАГТ ХЭДЭН ШИРХЭГ ТАМХИ ТАТСАН БЭ?	Татсан тамхины тоо..... ____	
ТА5	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХЭДЭН ӨДӨРТ ТАМХИ ТАТСАН БЭ? <i>Хэрэв 10-аас цөөн өдөр бол зохих тоог өдрийн тоо хэсэгт бичнэ. Харин 10, түүнээс олон 30-аас цөөн өдөр бол 10-ыг дугуйлна. Өдөр бүр, бараг өдөр бүр бол 30-ыг дугуйлна.</i>	Өдрийн тоо 0 ____ 10, түүнээс олон, 30-аас цөөн өдөр..... 10 Өдөр бүр/ бараг өдөр бүр 30	
ТА6	ТА НАВЧИН ТАМХИ, ДҮНСЭН ТАМХИ, УСАН ТАМХИ ЗЭРЭГ БУСАД ТӨРЛИЙН ТАМХИ ТАТАЖ БАЙСАН УУ?	Тийм 1 Үгүй..... 2	2⇒ТА10
ТА7	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХУГАЦААНД НАВЧИН ТАМХИ, ДҮНСЭН ТАМХИ, УСАН ТАМХИ ЗЭРЭГ БУСАД ТӨРЛИЙН ТАМХИ ТАТСАН УУ?	Тийм 1 Үгүй..... 2	2⇒ТА10
ТА8	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХУГАЦААНД ЯМАР ТАМХИ ТАТСАН БЭ? <i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i>	Навчин тамхи А Усан тамхи..... В Дүнсэн тамхи (гаансаар) D Дүнсэн тамхи (ороодог)..... E Бусад (бичих) X	
ТА9	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХЭДЭН ӨДӨРТ НАВЧИН ТАМХИ, ДҮНСЭН ТАМХИ, УСАН ТАМХИ ЗЭРЭГ БУСАД ТӨРЛИЙН ТАМХИ ТАТСАН БЭ? <i>Хэрэв 10-аас цөөн өдөр бол зохих тоог өдрийн тоо хэсэгт бичнэ. Харин 10, түүнээс олон 30-аас цөөн өдөр бол 10-ыг дугуйлна. Өдөр бүр, бараг өдөр бүр бол 30-ыг дугуйлна.</i>	Өдрийн тоо 0 ____ 10, түүнээс олон, 30-аас цөөн өдөр..... 10 Өдөр бүр/ бараг өдөр бүр 30	
ТА10	ТА ХАМРЫН ТАМХИ, ЗАЖИЛДАГ ТАМХИ ЗЭРЭГ УТААГҮЙ ТАМХИ ХЭРЭГЛЭЖ БАЙСАН УУ?	Тийм 1 Үгүй..... 2	2 ⇒ТА14
ТА11	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХУГАЦААНД УТААГҮЙ ТАМХИ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй..... 2	2 ⇒ТА14
ТА12	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХУГАЦААНД ЯМАР ТӨРЛИЙН УТААГҮЙ ТАМХИ ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ? <i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i>	Зажилдаг тамхи..... А Хамрын тамхи В Бусад (бичих) X	
ТА13	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХЭДЭН ӨДӨРТ НЬ УТААГҮЙ ТАМХИ ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ? <i>Хэрэв 10-аас цөөн өдөр бол зохих тоог өдрийн тоо хэсэгт бичнэ. Харин 10, түүнээс олон 30-аас цөөн өдөр бол 10-ыг дугуйлна. Өдөр бүр, бараг өдөр бүр бол 30-ыг дугуйлна.</i>	Өдрийн тоо 0 ____ 10, түүнээс олон, 30-аас цөөн өдөр..... 10 Өдөр бүр/ бараг өдөр бүр 30	

ТА14	Би ТАНААС АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДААНЫ ТАЛААР ХЭДЭН АСУУЛТ АСУУЯ. ТА АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДАА УУЖ ҮЗСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй..... 2	2⇒Дараагийн бүлэг
ТА15	Би АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДАА УУСАН ГЭДЭГ ОЙЛГОЛТЫГ ДАРААХ БАЙДЛААР ТОДОРХОЙЛЪЁ. ҮҮНД, ХЭМЖЭЭНИЙ ХУВЬД НЭГ ЛААЗ, ЭСВЭЛ НЭГ ШИЛ ШАР АЙРАГ, ХУНДАГА ДАРС, ЭСВЭЛ НЭГ АЯГА ШИМИЙН АРХИ, ЭСВЭЛ ХУНДАГА АРХИ, КОНЬЯК, ВИСКИ УУСАН БОЛ АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДАА УУСАН ГЭЖ ҮЗЬЕ. ТА ДЭЭР ТОДОРХОЙЛСОН АЛЬ НЭГ ХЭМЖЭЭГЭЭР АЛЬ НЭГ СОГТУУРУУЛАХ УНДААГ АНХ ХЭДЭН НАСТАЙДАА УУСАН БЭ?	Огт ууж байгаагүй 00 Нас ____	00⇒Дараагийн бүлэг
ТА16	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХЭДЭН ӨДӨРТ ДЭЭР ТОДОРХОЙЛСНООС ИЛҮҮ ХЭМЖЭЭНИЙ АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДАА УУСАН БЭ? <i>Хэрэв огт хэрэглээгүй бол 00-ийг дугуйлна.</i> <i>Хэрэв 10-аас цөөн өдөр бол зохих тоог өдрийн тоо хэсэгт бичнэ. Харин 10, түүнээс олон 30-аас цөөн өдөр бол 10-ыг дугуйлна. Өдөр бүр, бараг өдөр бүр бол 30-ыг дугуйлна.</i>	Уугаагүй 00 Өдрийн тоо 0 ____ 10, түүнээс олон, 30-аас цөөн өдөр..... 10 Өдөр бүр/ бараг өдөр бүр 30	

17. АМЬДРАЛЫН СЭТГЭЛ ХАНАМЖ		LS
Энэ бүлгийн бүх асуултын хувьд хариултын код бүхий картыг ашиглана.		
LS1	<p>Хариулагчийн нас WB2-ыг нягтална.</p> <p>☐ 25-49 настай ⇒ Асуулт WM11-д шилжинэ.</p> <p>☐ 15-24 настай ⇒ Асуулт LS2-оос үргэлжлүүлнэ.</p>	
LS2	<p>Би ТАНААС АМЬДРАЛЫН АЗ ЖАРГАЛ БОЛОН СЭТГЭЛ ХАНАМЖИЙН ТАЛААР ЗАРИМ ЭНГИЙН АСУУЛТЫГ АСУУЯ.</p> <p>Нэгдүгээрт, БҮХ ЗҮЙЛИЙГ ХАМТАТГАН АВЧ ҮЗВЭЛ, ТА ӨӨРИЙГӨӨ ХЭР АЗ ЖАРГАЛТАЙ ГЭЖ ҮЗЭЖ БАЙНА ВЭ? МАШ ИХ АЗ ЖАРГАЛТАЙ, АЗ ЖАРГАЛТАЙ, ДУНДАЖ, ДУНДЖААС ДООГУУР ЭСВЭЛ ОГТ АЗ ЖАРГАЛГҮЙ ГЭЖ ҮЗЭЖ БАЙНА УУ?</p> <p>Эдгээр зургийг харвал танд хариулахад дөхөм байх болно.</p> <p><i>Картан дээрх 1 дэх зургийг харуулж, дүрс бүрийг нэг бүрчлэн тайлбарла. Сонгосон дүрсэний харгалзах кодыг дугуйлна.</i></p>	<p>Маш их аз жаргалтай 1</p> <p>Зарим талаараа аз жаргалтай 2</p> <p>Дундаж /Аз жаргалтай ч биш, аз жаргалгүй ч биш/ 3</p> <p>Зарим талаараа аз жаргалгүй 4</p> <p>Огт аз жаргалгүй 5</p>
LS3	<p>Одоо би ТАНААС ДАРААХ ЗҮЙЛСЭД СЭТГЭЛ ХАНАМЖИЙН ТҮВШИНГ ТАНЬ ЯМАР БАЙГААГ АСУУЯ.</p> <p>АСУУЛТ БҮРТ БИД 5 ХАРИУЛТААС СОНГОНО: СЭТГЭЛ ХАНАМЖ МАШ ӨНДӨР, СЭТГЭЛ ХАНАМЖ ӨНДӨР, СЭТГЭЛ ХАНАМЖ ДУНДАЖ, СЭТГЭЛ ХАНАМЖ ДУНДЖААС ДООГУУР ЭСВЭЛ ОГТ СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БУС ГЭСЭН ХАРИУЛТААС СОНГОЖ АСУУЛТ БҮРТ ХАРИУЛНА.</p> <p>Эдгээр зургийг харвал танд хариулахад дөхөм байх болно.</p> <p><i>Картан дээрх 2 дэх зургийг харуулж, дүрс бүрийг нэг бүрчлэн тайлбарла. Сонгосон дүрсэний харгалзах кодыг дугуйлна.</i></p> <p>ТА ГЭР БҮЛИЙН АМЬДРАЛДАА ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?</p>	<p>Сэтгэл ханамж маш өндөр 1</p> <p>Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2</p> <p>Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3</p> <p>Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4</p> <p>Огт хангалуун бус 5</p>
LS4	<p>ТА НАЙЗ НӨХӨРЛӨЛДӨӨ ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?</p>	<p>Сэтгэл ханамж маш өндөр 1</p> <p>Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2</p> <p>Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3</p> <p>Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4</p> <p>Огт хангалуун бус 5</p>
LS5	<p>ТА ОДООГООР 2016-2017 ОНЫ ХИЧЭЭЛИЙН ЖИЛД, ЕР НЬ СУРГУУЛЬД СУРЧ БАЙСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p>
LS6	<p>ТА ХИЧЭЭЛ, СУРГУУЛЬДАА ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ/БАЙСАН БЭ?</p>	<p>Сэтгэл ханамж маш өндөр 1</p> <p>Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2</p> <p>Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3</p> <p>Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4</p> <p>Огт хангалуун бус 5</p>

LS7	ТА ОДООГИЙН ЭРХЭЛЖ БУЙ АЖИЛДАА ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ? <i>Хэрэв тухайн хүн ажил эрхэлдэггүй гэж харцуулсан тохиолдолд "0" гэсэн хариултыг дугуйлаад дараагийн асуултад шилжинэ. Ажилгүй байх нь хэр байдаг тухай хариулагч хэлсэн ч үүнийг тодорхойлохгүй.</i>	Ажил хийдэггүй..... 0 Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
LS8	ТА ӨӨРИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДЭД ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
LS9	ТА ӨӨРИЙН АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН НӨХЦӨЛДӨӨ ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ? <i>Шаардлагатай бол энэ асуултанд амьдарч буй орчин, байр сууц, айл саахалтынхан, оршин суугаа газрын орчин нөхцөлийг хамруулж байгаа гэдгийг тайлбарлана.</i>	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
LS10	ТА ЭРГЭН ТОЙРНЫ ХҮМҮҮСИЙН ХАНДАХ ХАНДЛАГАД ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
LS11	ТА ЕР НЬ ӨӨРИЙНХӨӨ ХАРАГДАЖ БУЙ БАЙДАЛД ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
LS12	ТА ЕР НЬ АМЬДРАЛДАА ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
LS13	ТА ӨӨРИЙНХӨӨ ОДООГИЙН ОРЛОГОДОО ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ? <i>Хэрэв тухайн хүн ямар нэгэн орлогогүй гэж харцуулсан тохиолдолд "0" гэсэн хариултыг дугуйлаад дараагийн асуултад шилжинэ. Орлогогүй байх нь хэр байдаг тухай хариулагч хэлсэн ч үүнийг тодорхойлохгүй.</i>	Ямар ч орлогогүй 0 Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
LS14	ӨНГӨРСӨН ЖИЛИЙН ЭНЭ ҮЕИЙНХТЭЙ ХАРЬЦУУЛБАЛ ТАНЫ АМЬДРАЛ САЙЖИРСАН УУ, ХЭВЭНДЭЭ БАЙГАА ЮУ ЭСВЭЛ МУУДСАН УУ?	Сайжирсан 1 Хэвэндээ 2 Муудсан 3	
LS15	ТАНЫ БОДЛООР ЖИЛИЙН ДАРАА ТАНЫ АМЬДРАЛ САЙЖРАХ УУ, ХЭВЭНДЭЭ БАЙХ УУ ЭСВЭЛ МУУДАХ УУ?	Сайжирна 1 Хэвэндээ байна 2 Муудна 3	

WM11	Ярилцлага дууссан	Цаг, минут..... ____ : ____	
WM12	<p>Хариулагч өрхийн 5 хүртэлх насны хүүхдийн эх/ асран хамгаалагч мөн эсэхийг “Өрхийн асуулга”-ын “ӨРХИЙН ГИШҮҮДИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ” бүлгийн багана HL7B, HL15-аас нягтална.</p> <p>☐ Эх/ асран хамгаалагч ⇒ Асуулгын нүүр хэсэг дэх асуулт WM7-д хариулагчийн ярилцлагын үр дүнг нөхөөд, “5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН АСУУЛГА”-ыг нээж, хүүхдийн талаарх мэдээллийг асууж нөхнө.</p> <p>☐ Эх/ асран хамгаалагч биш ⇒ Хариулагчид талархал илэрхийлээд ярилцлагыг дуусгана, асуулгын нүүр хэсэг дэх асуулт WM7-д хариулагчийн ярилцлагын үр дүнг нөхнө.</p>		

Судлаачийн тэмдэглэл

Багийн ахлагчийн тэмдэглэл

ХАРИУЛТЫН КАРТ:

ЗУРАГ 1

ЗУРАГ 2

ХҮҮХЭД ХӨГЖИЛ СУДАЛГАА - 2016

5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН
АСУУЛГА

1. ХАЯГИЙН ХЭСЭГ		UF
Энэ асуулгаар өрхийн 5 хүртэлх насны хүүхэд бүрийн эх/ асран хамгаалагчийг ("Өрхийн асуулга"-ын бүлэг HL-ийн багана HL15-ыг харах) болон өрхөд амьдардаг 5 хүртэлх насны хүүхдийг ("Өрхийн асуулга"-ын бүлэг HL-ийн багана HL7B-г харах) хамруулж, ярилцлага хийнэ. Судалгаанд хамрагдах хүүхэд тус бүрт асуулга нээж нөхнө.		
UF1. Түүвэрлэгдсэн нэгжийн дугаар _____	UF2. Өрхийн дугаар _____	
UF3. Хүүхдийн нэр Нэр _____	UF4. Хүүхдийн харгалзах мөрийн дугаар _____	
UF5. Эх/ асран хамгаалагчийн нэр Нэр _____	UF6. Эх/ асран хамгаалагчийн харгалзах мөрийн дугаар _____	
UF7. Судлаачийн нэр, дугаар Нэр _____	UF8. Ярилцлага авсан огноо (он/ сар/ өдөр) 2016/ ____ / ____	
UF8A. Очилтын тоо _____		

Хариулагчтай өмнө ярилцлага хийгээгүй бол дараах танилцуулгыг хийнэ.

Би хүүхэд, эмэгтэйчүүд, өрхийн гишүүд болон өрхийн сууцны нөхцөл байдлыг тодорхойлох судалгааны ажлаар үндэсний статистикийн хорооноос явж байна. Би тантай эдгээр сэдвийн хүрээнд ярилцах бөгөөд ярилцлага ойролцоогоор 20 минут үргэлжилнэ. Таны мэдээллийн нууцыг Монгол Улсын "Хувь хүний нууцын тухай" хуулийн 5 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт, "Статистикийн тухай" хуулийн 22 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасны дагуу чандлан хадгална.

Хэрэв хариулагчаас өрхийн асуулга авсан бол дараах танилцуулгыг хийнэ.

Би тантай (нэр)-ийн эрүүл мэнд болон бусад асуудлын талаар ярилцахыг хүсч байна. Ярилцлага ойролцоогоор 20 минут үргэлжилнэ. Таны мэдээллийн нууцыг чандлан хадгална гэдгээ дахин хэлье.

Бид ярилцлагаа эхэлж болох уу?

- Зөвшөөрсөн ⇒ Асуулт UF12-т шилжиж, цаг, минутыг тэмдэглээд ярилцлагыг эхэлнэ.
- Зөвшөөрөөгүй ⇒ Асуулт UF9-ийн "03" кодыг дугуйлаад ярилцлагын үр дүнг багийн ахлагчтай зөвлөлдөнө.

UF9. Ярилцлагын үр дүн Хүүхдийн эх/ асран хамгаалагчийн хувьд дугуйлна.	Бүрэн..... 01 Эзгүй 02 Татгалзсан..... 03 Дутуу 04 Ярилцлага өгөх чадвартай хүн байхгүй..... 05 Бусад (бичих) _____ 96
--	---

UF12	<i>Ярилцлага эхэлсэн.</i>	Цаг, минут..... :
-------------	---------------------------	-------------------------

2. НАС		AG
AG1	<p>Би ТАНТАЙ (<i>Нэр</i>)-ИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД, ХӨГЖЛИЙН ТАЛААР ЯРИЛЦЬЯ.</p> <p>(<i>Нэр</i>)-ИЙН ТӨРСӨН ОН, САР, ӨДРИЙГ ХЭЛНЭ ҮҮ?</p> <p><i>Тодруулах:</i> Түүний ТӨРСӨН ӨДӨР НЬ ХЭЗЭЭ ВЭ?</p> <p><i>Хүүхдийн төрсөн өдөр мэдэгдэж байвал түүнийг өдөр хэсэгт нөхөөд, мэдэхгүй бол 98-ыг дугуйлна.</i></p> <p><i>Хүүхдийн төрсөн он, сарыг заавал нөхөх ёстой.</i></p>	<p>Төрсөн</p> <p>Он..... 20 ____</p> <p>Сар..... ____</p> <p>Өдөр..... ____</p> <p>Өдөр мэдэхгүй.....98</p>
AG2	<p>(<i>Нэр</i>) ХЭДЭН НАСТАЙ ВЭ?</p> <p><i>Тодруулах:</i> (<i>Нэр</i>) СҮҮЛИЙН ТӨРСӨН ӨДРӨӨРӨӨ ХЭДЭН НАС ХҮРСЭН БЭ?</p> <p><i>Насыг бүтэн насаар тэмдэглэнэ.</i></p> <p><i>Хэрэв нэг нас хүрээгүй бол 0-ийг нөхнө.</i></p> <p><i>Асуулт AG1 болон AG2-ыг тохирч байгаа эсэхийг заавал нягтална.</i></p>	<p>Нас (бүтэн нас) ____</p>

3. ТӨРСНИЙ БҮРТГЭЛ		BR
BR1	<p>(<i>Нэр</i>) ТӨРСНИЙ ГЭРЧИЛГЭЭТЭЙ ЮУ?</p> <p><i>Тийм бол тодруулж асуух:</i> ТА НАДАД ХҮҮХДИЙНХЭЭ ГЭРЧИЛГЭЭГ ҮЗҮҮЛНЭ ҮҮ.</p>	<p>Тийм, үзсэн.....1</p> <p>Тийм, үзээгүй2</p> <p>Үгүй3</p> <p>Мэдэхгүй.....8</p>
BR2	<p>(<i>Нэр</i>)-ИЙН ТӨРСНИЙГ ИРГЭНИЙ БҮРТГЭЛД БҮРТГҮҮЛСЭН ҮҮ?</p>	<p>Тийм.....1</p> <p>Үгүй2</p> <p>Мэдэхгүй.....8</p>
BR3	<p>(<i>Нэр</i>)-ИЙН ТӨРСНИЙГ ХЭРХЭН БҮРТГҮҮЛЭХИЙГ МЭДЭХ ҮҮ?</p>	<p>Тийм.....1</p> <p>Үгүй2</p>

4. СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ХӨГЖИЛ		ЕС	
ЕС1	ТАНАЙД (<i>нэр</i>)-д зориулсан хүүхдийн болон зурагтай ном хичнээн байдаг вэ?	Байхгүй 00 Хүүхдийн номын тоо 0 __ 10, түүнээс олон 10	
ЕС2	Би (<i>нэр</i>)-ийн гэртээ байхдаа тоглодог тоглоом, эд зүйлийн талаар мэдмээр байна. (<i>Нэр</i>) дараах тоглоом, эд зүйлээр тоглодог уу? Үүнд: [А] Гар аргаар хийсэн тоглоом [В] Үйлдвэрийн аргаар хийсэн тоглоом [С] Гэр ахуйн эд зүйл (аяга, таваг гэх мэт), эсвэл гаднах орчны зүйл (мод, чулуу гэх мэт) <i>Аль нэг зүйлийн хувьд "Тийм" гэж хариулсан бол хүүхдийн тоглоом, эд зүйлийг зөв тодорхойлохын тулд аль болох тодруулж асууна.</i>	Тийм Үгүй Мэдэхгүй Гар аргаар хийсэн тоглоом 1 2 8 Үйлдвэрийн аргаар хийсэн тоглоом 1 2 8 Гэр ахуйн эд зүйл болон гаднах орчны зүйл 1 2 8	
ЕС3	НАСАНД ХҮРЭГЧИД АЖИЛ ХИЙХ, ДЭЛГҮҮР ЯВАХ, ХҮНТЭЙ УУЛЗАХ ЗЭРЭГ ШАЛТГААНААР ГАДАГШ ГАРАХДАА БАГА НАСНЫ ХҮҮХДЭЭ ГАНЦААРАНГ НЬ ҮЛДЭЭДЭГ, ЭСВЭЛ ӨӨР ХҮҮХДЭЭР ХАРУУЛЖ ОРХИДОГ. (<i>Нэр</i>)-ийг сүүлийн 7 хоногийн хугацаанд гэрт нь дараах байдлаар орхисон уу? Үүнд: [А] 1 цагаас илүү хугацаагаар ганцааранг нь [В] 1 цагаас илүү хугацаагаар 10 хүртэлх насны хүүхдээр харуулж <i>Нэг ч өдөр дээрх байдалтай орхиогүй бол 0-ийг, мэдэхгүй бол 8-ыг нөхнө.</i>	1 цагаас илүү хугацаагаар ганцааранг нь орхисон өдрийн тоо ____ 1 цагаас илүү хугацаагаар 10 хүртэлх насны хүүхдээр харуулсан өдрийн тоо ____	
ЕС4А	<i>Хүүхдийн насыг (асуулт АГ2) нягтална.</i> ☐ 0, 1 настай ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ. ☐ 2,3 эсвэл 4 настай ⇒ Асуулт ЕС5-аас үргэлжлүүлнэ.		
ЕС5	(<i>Нэр</i>) цэцэрлэг, эсвэл нүүдлийн, ээлжийн, явуулын зэрэг хувилбарт сургалтад хамрагдаж байгаа юу?	Тийм: Цэцэрлэг 1 Хувилбарт сургалт 2 Үгүй 3 Мэдэхгүй 8	1⇒ЕС5А 3⇒ЕС5С 8⇒ЕС5С
ЕС5В	(<i>Нэр</i>) хэрэв хувилбарт сургалтад хамрагдаж байгаа бол аль сургалтанд хэдэн өдөр хамрагдаж байгаа вэ?	Ээлжийн бүлгийн 1 ____ Явуулын багшийн 2 ____ Нүүдлийн бүлгийн 3 ____	1⇒ЕС5А 2⇒ЕС5А 3⇒ЕС5А

EC5C	(Нэр) ХҮҮХЭД АСРАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭНД ХАМРАГДАЖ БАЙГАА ЮУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8																																				
EC5A	Хүүхдийн насыг (асуулт AG2) нягтална. ☐ 2 настай ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ. ☐ 3, 4 настай ⇒ Асуулт EC7-оос үргэлжлүүлнэ.																																					
EC7	<p>Сүүлийн 3 өдрийн хугацаанд та, эсвэл танай өрхийн 15 ба түүнээс дээш насны хэн нэг гишүүн (нэр)-д тусгайлан цаг гаргаж, хамтдаа цагийг дараах байдалтайгаар өнгөрөөсөн үү?</p> <p><i>Тийм бол тодруулж асуух:</i> Хэн (нэр)-тэй хамт дараах зүйлд цаг гаргасан бэ?</p> <p><i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i></p> <p>[A] НОМ УНШИЖ ӨГЧ, ЗУРАГТАЙ НОМ ХАМТ ҮЗСЭН ҮҮ?</p> <p>[B] ҮЛГЭР, ТҮҮХ, ДОМОГ ЯРЬЖ ӨГСӨН ҮҮ?</p> <p>[C] ХАМТ ДУУ ДУУЛЖ, ТҮҮНИЙГ БҮҮВЭЙЛСЭН ҮҮ?</p> <p>[D] САЛХИНД АВЧ ГАРАН ХАМТДАА ЗУГААЛСАН УУ?</p> <p>[E] ХАМТ ТОГЛОСОН УУ?</p> <p>[F] ХАМТДАА ЭД ЮМСЫГ НЭРЛЭЖ, ТОО ТООЛЖ, ЗУРАГ ЗУРСАН УУ?</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Эх</th> <th>Эцэг</th> <th>Бусад</th> <th>Хэн ч цаг гаргаагүй</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ном уншиж өгөх, зурагтай ном хамт үзэх</td> <td>A</td> <td>B</td> <td>X</td> <td>Y</td> </tr> <tr> <td>Үлгэр, түүх, домог ярьж өгөх</td> <td>A</td> <td>B</td> <td>X</td> <td>Y</td> </tr> <tr> <td>Хамт дуу дуулах, түүнийг бүүвэйлэх</td> <td>A</td> <td>B</td> <td>X</td> <td>Y</td> </tr> <tr> <td>Салхинд авч гарах, хамтдаа зугаалах</td> <td>A</td> <td>B</td> <td>X</td> <td>Y</td> </tr> <tr> <td>Хамт тоглох</td> <td>A</td> <td>B</td> <td>X</td> <td>Y</td> </tr> <tr> <td>Хамтдаа эд юмсыг нэрлэх, тоо тоолох, зураг зурах</td> <td>A</td> <td>B</td> <td>X</td> <td>Y</td> </tr> </tbody> </table>		Эх	Эцэг	Бусад	Хэн ч цаг гаргаагүй	Ном уншиж өгөх, зурагтай ном хамт үзэх	A	B	X	Y	Үлгэр, түүх, домог ярьж өгөх	A	B	X	Y	Хамт дуу дуулах, түүнийг бүүвэйлэх	A	B	X	Y	Салхинд авч гарах, хамтдаа зугаалах	A	B	X	Y	Хамт тоглох	A	B	X	Y	Хамтдаа эд юмсыг нэрлэх, тоо тоолох, зураг зурах	A	B	X	Y	
	Эх	Эцэг	Бусад	Хэн ч цаг гаргаагүй																																		
Ном уншиж өгөх, зурагтай ном хамт үзэх	A	B	X	Y																																		
Үлгэр, түүх, домог ярьж өгөх	A	B	X	Y																																		
Хамт дуу дуулах, түүнийг бүүвэйлэх	A	B	X	Y																																		
Салхинд авч гарах, хамтдаа зугаалах	A	B	X	Y																																		
Хамт тоглох	A	B	X	Y																																		
Хамтдаа эд юмсыг нэрлэх, тоо тоолох, зураг зурах	A	B	X	Y																																		
EC7N	<p>Би (нэр)-ийн бие бялдар, оюуны хөгжлийн талаар хэдэн асуулт асууя. ХҮҮХЭД БОЛГОН СУРАХ БОЛОН ХӨГЖЛИЙН ИЖИЛ ТҮВШИНТЭЙ БАЙДАГГҮЙ. ТУХАЙЛБАЛ, ЗАРИМ НЭГ НЬ БУСДААСАА ЭРТ ХӨЛД ОРДОГ. ЭДГЭЭР АСУУЛТ НЬ (НЭР)-ИЙН ХӨГЖИЛТЭЙ ХОЛБООТОЙ ЮМ.</p> <p>(Нэр) өнгө ялгаж чаддаг уу?</p>	<p>Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8</p>																																				
EC7M	(Нэр) ГУРВАЛЖИН, ДӨРВӨЛЖИН, ДУГУЙ ЗЭРЭГ ЭНГИЙН ДҮРСИЙГ ТАНЬЖ ЯЛГАДАГ УУ?	<p>Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8</p>																																				
EC8	(Нэр) ЦАГААН ТОЛГОЙН ҮСЭГНЭЭС ДОР ХАЯЖ 10 ҮСЭГ НЭРЛЭЖ МЭДДЭГ ҮҮ?	<p>Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8</p>																																				

EC9	(Нэр) ЭНГИЙН 4 ҮГ УНШИЖ ЧАДДАГ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
EC9A	(Нэр) ТООЛЖ ЧАДДАГ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
EC10	(Нэр) 1-ЭЭС 10 ХҮРТЭЛ БИЧСЭН ТООГ ТАНЬЖ НЭРЛЭДЭГ ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
EC11	(Нэр) ЖИЖИГ ЮМЫГ ХОЁР ХУРУУГААРАА ЧИМХЭЖ, АВЧ ЧАДДАГ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
EC12	(Нэр) ЗАРИМДАА ТОГЛОХООС ДУРГУЙЦЭЖ БИЕ НЬ ТАВГҮЙРХЭЖ, СУЛЬДДАГ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
EC13	(Нэр)-д АЛИВАА ЗҮЙЛИЙГ ЗӨВ ХИЙХИЙГ ЗААЖ ӨГӨХӨД ДАГАЖ ХИЙЖ ЧАДДАГ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
EC14	(Нэр)-д ЯМАР НЭГ ЭНГИЙН ЗҮЙЛ ХИЙЛГЭХЭЭР ӨГӨХӨД БИЕ ДААН ХИЙХ ЧАДВАРТАЙ ЮУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
EC15	(Нэр) ХҮҮХДҮҮДТЭЙ ТОГЛОХДОО ЭВТЭЙ БАЙДАГ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
EC16	(Нэр) ХҮҮХЭД, ТОМЧУУДЫГ ӨШИГЛӨЖ, ХАЗАЖ, ЦОХИДОГ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
EC17	(Нэр)-ийн АНХААРАЛ АМАРХАН САРНИДАГ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	

5. ЭХИЙН СҮҮГЭЭР ХООЛЛОЛТ БА ХҮҮХДИЙН ХООЛ ТЭЖЭЭЛ			BD		
BD1	<p>Хүүхдийн насыг (асуулт AG2) нягтална.</p> <p>☐ 0, 1, 2 настай ⇒ Асуулт BD2-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ 3, эсвэл 4 настай ⇒ “Хүүхдийн өвчин, эмчилгээ, сувилгаа” бүлэгт шилжинэ.</p>				
BD2	(Нэр) ЭХИЙН СҮҮГЭЭР ХООЛЛОЖ БАЙСАН УУ?	Тийм.....1 Үгүй.....2 Мэдэхгүй.....8	2⇒BD4 8⇒BD4		
BD3	(Нэр) ОДОО ЭХИЙН СҮҮГЭЭР ХООЛЛОЖ БАЙГАА ЮУ?	Тийм.....1 Үгүй.....2 Мэдэхгүй.....8			
BD4	(Нэр)-д СҮҮЛИЙН 24 ЦАГТ <u>УГЖААР ЮМ УУЛГАСАН УУ?</u>	Тийм.....1 Үгүй.....2 Мэдэхгүй.....8			
BD5	(Нэр)-д СҮҮЛИЙН 24 ЦАГТ <u>ШИНГЭН СЭЛБЭХ ДАВСНЫ УУСМАЛ (ХОРОСОЛ) УУЛГАСАН УУ?</u>	Тийм.....1 Үгүй.....2 Мэдэхгүй.....8			
BD6	(Нэр)-д СҮҮЛИЙН 24 ЦАГТ <u>АМИНДЭМ, ЭРДЭС БОДИС АГУУЛСАН ЯМАР НЭГ БЭЛДМЭЛ, ЭСВЭЛ ЭМ УУЛГАСАН УУ?</u>	Тийм.....1 Үгүй.....2 Мэдэхгүй.....8			
BD7	Би (нэр)-д сүүлийн 24 цагт уулгасан шингэн зүйлийн талаар тодруулъя. (Нэр)-д хоолтой нь хамт, эсвэл дангаар нь уулгасан шингэн зүйл байж болно. Мөн гэрээсээ өөр газар уулгасан шингэн зүйлийг оруулна. (Нэр)-д сүүлийн 24 цагт дараах шингэн зүйл уулгасан уу?				
		Тийм	Үгүй	Мэдэх-гүй	
	[A] Ус уулгасан уу?	Ус	1	2	8
	[B] Жимсний шүүс уулгасан уу?	Жимсний шүүс	1	2	8
	[C] Дан шөл уулгасан уу?	Дан шөл	1	2	8
	[D] Малын сүү, лаазалсан, савласан сүү, хярам уулгасан уу?	Малын сүү, лаазалсан, савласан сүү, хярам	1	2	8
	Хэрэв тийм бол: (Нэр)-д малын сүү, лаазалсан, савласан сүү, хярам хэдэн удаа уулгасан бэ? 7, түүнээс олон удаа бол 7-г, мэдэхгүй бол 8-ыг нөхнө.	Удаа			
	[E] Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан хүүхдийн сүүн тэжээл уулгасан уу? (Жишээ нь: NAN, Milasan)	Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан хүүхдийн сүүн тэжээл	1	2	8
	Хэрэв тийм бол: (Нэр)-д үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан хүүхдийн сүүн тэжээл хэдэн удаа уулгасан бэ? 7, түүнээс олон удаа бол 7-г, мэдэхгүй бол 8-ыг нөхнө.	Удаа			
	[G] Цай уулгасан уу?	Цай	1	2	8
	[F] Дээрхээс бусад төрлийн шингэн зүйл уулгасан уу?	Дээрхээс бусад төрлийн шингэн зүйл	1	2	8

BD8	Би (НЭР)-ийн сүүлийн 24 цагт идсэн хоолны талаар тодруулъя. Гэрээсээ өөр газар идсэн хоолыг мөн оруулна. (НЭР) сүүлийн 24 цагт дараах хоолыг идсэн үү?				
			Тийм	Үгүй	Мэдэхгүй
	[A] ТАРАГ УУСАН УУ?	Тараг	1	2	8
	<i>Хэрэв тийм бол: (Нэр)-д хэдэн удаа ТАРАГ УУЛГАСАН БЭ?</i> <i>Хэрэв, 7, түүнээс олон удаа бол 7-г, мэдэхгүй бол 8-ыг нөхнө.</i>	Удаа			
	[B] ҮЙЛДВЭРИЙН АРГААР БОЛОВСРУУЛЖ, БАЯЖУУЛСАН ХҮҮХДИЙН НЭМЭГДЭЛ ТЭЖЭЭЛ ИДСЭН ҮҮ?	Үйлдвэрийн аргаар боловсруулж, баяжуулсан хүүхдийн нэмэгдэл тэжээл	1	2	8
	[C] ТАЛХ, БУДАА, КАША, ГОЙМОН ЗЭРЭГ ҮР ТАРИАГААР ХИЙСЭН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ИДСЭН ҮҮ?	Талх, будаа, каша, гоймон зэрэг үр тариагаар хийсэн бүтээгдэхүүн	1	2	8
	[D] ЛУУВАН, ХУЛУУ, ЧИХЭРЛЭГ ТӨМС ЗЭРЭГ ДОТРОО ШАР, УЛБАР ШАР ӨНГӨТЭЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОЛОН ШАР ӨНГИЙН НУХАШ ИДСЭН ҮҮ?	Лууван, хулуу, амтат төмс, шар өнгийн нухаш	1	2	8
	[E] ЦАГААН ЛУУВАН, ТӨМС, РЕДИСК ЗЭРЭГ ЦАГААН ӨНГИЙН ҮНДЭСТ ХҮНСНИЙ НОГОО ИДСЭН ҮҮ?	Цагаан лууван, төмс, редиск зэрэг цагаан өнгийн үндэст хүнсний ногоо	1	2	8
	[F] БРОККОЛИ, БУУЦАЙ ЗЭРЭГ НОГООН ӨНГИЙН НАВЧИТ ХҮНСНИЙ НОГОО ИДСЭН ҮҮ?	Брокколи, бууцай зэрэг ногоон өнгийн навчит хүнсний ногоо	1	2	8
	[G] ШИЙГУА, ЖҮРЖ, БУЙЛС/ЧАНГААНЗ, МАНГО ЗЭРЭГ ШАР, УЛААН ӨНГИЙН А ВИТАМИНААР БАЯЛАГ ЖИМС ИДСЭН ҮҮ?	Шийгуа, жүрж, буйлс/чангаанз, манго зэрэг шар, улаан өнгийн А витаминаар баялаг жимс	1	2	8
	[H] ДЭЭР ДУРДСАНААС ӨӨР ТӨРЛИЙН ХҮНСНИЙ НОГОО БОЛОН ЖИМС ИДСЭН ҮҮ?	Хүнсний ногоо болон жимс	1	2	8
	[I] ДОТОР МАХ (ЭЛЭГ, БӨӨР, ЗҮРХ) ИДСЭН ҮҮ?	Дотор мах (элэг, бөөр, зүрх)	1	2	8
	[J] МАЛ, ГАХАЙ, ШУВУУНЫ МАХ ИДСЭН ҮҮ?	Мал, гахай, шувууны мах	1	2	8
	[K] ӨНДӨГ ИДСЭН ҮҮ?	Өндөг болон өндгөөр баяжуулсан бүтээгдэхүүн	1	2	8
	[L] ЗАГАС, ЗАГАСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ИДСЭН ҮҮ?	Загас, загасан бүтээгдэхүүн	1	2	8
	[M] БУУРЦАГНЫ ТӨРЛИЙН ВАНДУЙ, ШОШ БОЛОН САМАР ИДСЭН ҮҮ?	Буурцагны төрлийн вандуй, шош, самар	1	2	8
	[N] БЯСЛАГ, ЭЭДЭМ БОЛОН БУСАД ТӨРЛИЙН СҮҮН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ИДСЭН ҮҮ?	Бяслаг, ээдэм болон бусад төрлийн сүүн бүтээгдэхүүн	1	2	8
	[O] ДЭЭР ДУРДСАНААС ӨӨР ЯМАР НЭГ ЗҮЙЛ ИДҮҮЛСЭН ҮҮ?	Дээр дурдсанаас өөр ямар нэг зүйл	1	2	8

BD9	<p>Асуулт BD8-ыг (“А” - “О” дуустал) нягтална.</p> <p>☐ Хариултын аль нэгэнд “Тийм” эсвэл бүгд “Мэдэхгүй” ⇒ Асуулт BD11-т шилжинэ.</p> <p>☐ Бусад ⇒ Асуулт BD10-аас үргэлжлүүлнэ.</p>		
BD10	<p>Хүүхэд сүүлийн 24 цагт ямар нэг хоол идсэн эсэхийг эх/ асран хамгаалагчаас дахин лавлаж асууна.</p> <p>☐ Хүүхэд огт хоол идээгүй, эсвэл мэдэхгүй гэж эх/ асран хамгаалагч хариулбал дараагийн бүлэгт шилжинэ.</p> <p>☐ Хүүхэд хамгийн багадаа нэг төрлийн хоол идсэн гэж эх/ асран хамгаалагч хариулбал ямар хоол идсэн, хоолонд ямар бүтээгдэхүүн орсныг тодруулж, BD8-р асуултын “А-О”-д тохирох хариултыг тэмдэглэнэ.</p> <p>Тэмдэглэж дуусаад асуулт BD11-ийг үргэлжлүүлэн асууна.</p>		
BD11	<p>(Нэр) сүүлийн 24 цагт хэдэн удаа хооллосон бэ?</p> <p>7, түүнээс олон удаа бол 7-г нөхнө.</p>	<p>Удаа _____</p> <p>Мэдэхгүй..... 8</p>	

6. ВАКЦИНЖУУЛАЛТ		IM		
Хэрэв хүүхдийн вакцинжуулалтын карт, эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтэр эх/асран хамгаалагчид байвал бүртгэгдсэн вакцин бүрийн, мөн А аминдэмийн хийлгэсэн огноог асуулт IM3-т хуулж бичнэ. IM6-IM17 дугаар асуултуудыг хүүхдийн вакцинжуулалтын карт, эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтэр эх/асран хамгаалагчид байхгүй тохиолдолд асууна.				
IM1	(Нэр) ВАКЦИНЖУУЛАЛТЫН КАРТТАЙ ЮУ? Тийм бол асуух: ТА НАДАД ТҮҮНИЙГ ҮЗҮҮЛНЭ ҮҮ.	Тийм, үзсэн 1 Тийм, үзээгүй 2 Үгүй 3	1⇒IM3 2⇒IM2A	
IM2	(Нэр) ВАКЦИНЖУУЛАЛТЫН КАРТТАЙ БАЙСАН УУ?	Тийм 1 Үгүй 2		
IM2A	(Нэр) ӨРХ/ СУМЫНХАА ЭМНЭЛЭГТ БҮРТГЭЛТЭЙ ЮУ?	Тийм 1 Үгүй 2		
IM2B	(Нэр) ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДЭВТЭРТЭЙ ЮУ? Тийм бол асуух: ТА НАДАД ТҮҮНИЙГ ҮЗҮҮЛНЭ ҮҮ.	Тийм, үзсэн 1 Тийм, үзээгүй 2 Үгүй 3	2⇒IM6 3⇒IM6	
IM3	(a) Карт, эсвэл эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтрээс вакцин бүрийн хийлгэсэн огноог хуулж нөхнө. (b) Хэрэв картан дээр тухайн вакцин хийлгэсэн нь тэмдэглэгдсэн боловч огноо нь тэмдэглэгдээгүй байвал "Он" гэсэн баганад "4444" гэж нөхнө.	Вакцин хийлгэсэн огноо		
		Он	Сар	Өдөр
	[A] Сүрьеэгийн эсрэг вакцин (төрөх үеийн тун)			
	[B] Халдварт саагийн эсрэг вакцины төрөх үеийн тун			
	[C] Халдварт саагийн эсрэг вакцины 1-р тун			
	[D] Халдварт саагийн эсрэг вакцины 2-р тун			
	[E] Халдварт саагийн эсрэг вакцины 3-р тун			
	[F] Тавт вакцины 1-р тун			
	[G] Тавт вакцины 2-р тун			
	[H] Тавт вакцины 3-р тун			
	[I] Б гепатитын эсрэг вакцин (төрөх үеийн тун)			
	[J] Улаан бурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг вакцины 1-р тун			
	[K] Улаан бурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг вакцины 2-р тун			
	[L] А аминдэм (1-р тун)			
	[M] А аминдэм (2-р тун)			
	[N] А аминдэм (3-р тун)			
IM4	Асуулт IM3-т бичигдсэн А аминдэмээс бусад бүх төрлийн вакцин вакцинжуулалтын карт, эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтэрт бүртгэгдсэн эсэхийг нягтална. ☐ Бүх вакцин бүртгэгдсэн ⇒ Асуулт IM18B-д шилжинэ. ☐ Зарим нь эсвэл вакцин огт бүртгэгдээгүй ⇒ Асуулт IM5-аас үргэлжлүүлнэ.			

IM5	(Нэр) ВАКЦИНЖУУЛАЛТЫН КАРТ, ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДЭВТЭРТ БҮРТГЭГДСЭНЭЭС ӨӨР ВАКЦИН ХИЙЛГЭЖ БАЙСАН УУ? ВАКЦИНЖУУЛАЛТЫН 10 ХОНОГИЙН ХҮРЭЭНД ХИЙЛГЭСЭН ВАКЦИН БАЙЖ БОЛНО. ☐ Тийм ⇒ Эх/асран хамгаалагчийн хэлсэн вакцины нэрийг зөв тодорхойлохын тулд аль болох дэлгэрүүлж асуугаад асуулт IM3 дахь тухайн вакцины “Он” баганад “6666”-г нөхөж, асуулт IM18-д шилжинэ. ☐ Үгүй/ Мэдэхгүй ⇒ Асуулт IM18-д шилжинэ.		
IM6	(Нэр) ТОВЛОЛЫН ДАГУУ БОЛОН ВАКЦИНЖУУЛАЛТЫН 10 ХОНОГИЙН ХҮРЭЭНД ВАКЦИН ХИЙЛГЭЖ БАЙСАН УУ?	Тийм 1 Үгүй..... 2 Мэдэхгүй 8	2⇒IM18 8⇒IM18
IM7	(Нэр) СҮРЬЕЭГИЙН ЭСРЭГ ГАРЫН ШУУ, ЭСВЭЛ БУЛЧИНД ТАРЬДАГ, ТАРИУЛСНЫ ДАРАА СОРВИ ҮҮСДЭГ ВАКЦИН ХИЙЛГЭЖ БАЙСАН УУ?	Тийм 1 Үгүй..... 2 Мэдэхгүй 8	2⇒IM8 8⇒IM8
IM7A	(Нэр) СҮРЬЕЭГИЙН ЭСРЭГ ВАКЦИНЫГ ТӨРСНИЙ ДАРАА ХЭЗЭЭ ХИЙЛГЭСЭН БЭ? [A] 24 цагийн дотор хийлгэсэн үү? [B] 14 хоногийн дотор хийлгэсэн үү? [C] 15, түүнээс дээш хоногийн хугацаанд хийлгэсэн үү?	Тийм Үгүй Мэдэх-гүй 24 цагийн дотор..... 1 2 8 14 хоногийн дотор 1 2 8 15, түүнээс дээш хоногийн хугацаанд..... 1 2 8	1, 8⇒IM8 1, 8⇒IM8
IM8	(Нэр)-д ХАЛДВАРТ СААГИЙН ЭСРЭГ АМАНД ДУСААДАГ ВАКЦИН УУЛГАЖ БАЙСАН УУ?	Тийм 1 Үгүй..... 2 Мэдэхгүй 8	2⇒IM11 8⇒IM11
IM9	(Нэр) ХАЛДВАРТ СААГИЙН ЭСРЭГ ВАКЦИНЫ ЭХНИЙ ТУНГ ТӨРСНИЙ ДАРАА ХЭЗЭЭ УУЛГАСАН БЭ? [A] 24 цагийн дотор уулгасан үү? [B] 14 хоногийн дотор уулгасан үү? [C] 15, түүнээс дээш хоногийн хугацаанд уулгасан үү?	Тийм Үгүй Мэдэх-гүй 24 цагийн дотор..... 1 2 8 14 хоногийн дотор 1 2 8 15, түүнээс дээш хоногийн хугацаанд..... 1 2 8	1, 8⇒IM10 1, 8⇒IM10
IM10	(Нэр)-д ХАЛДВАРТ СААГИЙН ЭСРЭГ ВАКЦИНЫГ ХЭДЭН УДАА УУЛГАСАН БЭ?	Удаа Мэдэхгүй 8	
IM11	(Нэр) ГУЯНД ТАРЬДАГ ТАВТ ВАКЦИН ХИЙЛГЭЖ БАЙСАН УУ? <i>Сахуу, хөхүүл ханиад, татран, Б хепатит болон хемофилюс инфлюэнза Б-гийн эсрэг вакциныг тавт вакцин гэдэг.</i> <i>Тавт вакциныг халдварт саагийн эсрэг вакцинтай нэг хугацаанд хийдэг гэдгийг сануулах замаар аль болох тодруулж асууна.</i>	Тийм 1 Үгүй..... 2 Мэдэхгүй 8	2⇒IM13 8⇒IM13
IM12	(Нэр) ТАВТ ВАКЦИНЫГ ХЭДЭН УДАА ХИЙЛГЭСЭН БЭ?	Удаа Мэдэхгүй 8	
IM13	(Нэр) Б ХЕПАТИТЫН ЭСРЭГ ГУЯНД ТАРЬДАГ ВАКЦИН ХИЙЛГЭЖ БАЙСАН УУ? <i>Б хепатитын эсрэг вакциныг сүрьеэ болон халдварт саагийн эсрэг вакцинуудтай нэг хугацаанд хийдэг гэдгийг сануулах замаар аль болох тодруулж асууна.</i>	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	2⇒IM16 8⇒IM16

IM14	(Нэр) Б ХЕПАТИТЫН ЭСРЭГ ВАКЦИНЫГ ТӨРСНИЙ ДАРАА ХЭЗЭЭ ХИЙЛГЭСЭН БЭ?	Тийм Үгүй Мэдэхгүй				
	[A] 24 цагийн дотор хийлгэсэн үү?	24 цагийн дотор.....	1	2	8	1, 8⇒IM16
	[B] 14 хоногийн дотор хийлгэсэн үү?	14 хоногийн дотор	1	2	8	1, 8⇒IM16
	[C] 15, түүнээс дээш хоногийн хугацаанд хийлгэсэн үү?	15, түүнээс дээш хоногийн хугацаанд	1	2	8	
IM16	(Нэр) 9, түүнээс дээш сартай хүүхдийн гарын шуунд тарьдаг улаан бурхны эсрэг вакциныг хийлгэж байсан уу?	Тийм	1			2⇒IM18
		Үгүй.....	2			8⇒IM18
		Мэдэхгүй	8			
IM16A	(Нэр) УЛААН БУРХНЫ ЭСРЭГ ВАКЦИНЫГ ХЭДЭН УДАА ХИЙЛГЭСЭН БЭ?	Удаа	—			
		Мэдэхгүй	8			
IM18	(Нэр)-д төрснөөс хойш 6-11 сартай хүүхдэд өгдөг А аминдэм уулгасан уу? <i>100000 УН тунтай А аминдэмийн цэнхэр өнгийн капсулыг эх/ асран хамгаалагчид үзүүлнэ.</i>	Тийм	1			
		Үгүй.....	2			
		Мэдэхгүй	8			
IM18A	(Нэр)-д 12-59 сартай хүүхдэд өгдөг А аминдэм уулгасан уу? <i>200000 УН тунтай А аминдэмийн улаан өнгийн капсулыг эх/ асран хамгаалагчид үзүүлнэ.</i>	Тийм	1			
		Үгүй.....	2			
		Мэдэхгүй	8			
IM18B	(Нэр)-д сүүлийн 12 сард “Д АМИНДЭМ” уулгасан уу?	Тийм	1			2⇒IM19
		Үгүй.....	2			8⇒IM19
		Мэдэхгүй	8			
IM18C	(Нэр)-д “Д АМИНДЭМ”-ийг хамгийн сүүлд хэддүгээр сард уулгасан бэ?	Сар.....	—	—		
		Мэдэхгүй	98			
IM18D	(Нэр)-д ямар төрлийн “Д АМИНДЭМ”-ийн бэлдмэл уулгасан бэ? [A] ШАХМАЛ ХЭЛБЭРИЙН Д АМИНДЭМ УУЛГАСАН УУ? [B] Д АМИНДЭМИЙГ УУСМАЛААР УУЛГАСАН УУ?	Тийм Үгүй Мэдэхгүй				
		Шахмал	1	2	8	
		Уусмал	1	2	8	
IM19	(Нэр) ҮНДЭСНИЙ ХЭМЖЭЭНИЙ ДАРХЛААЖУУЛАЛТЫН КОМПАНИТ АЖЛЫН ХҮРЭЭНД ВАКЦИНД ХАМРАГДАЖ БАЙСАН УУ? ҮҮНД: [A] 5-Р САРЫН ВАКЦИНЖУУЛАЛТ [B] 10-Р САРЫН ВАКЦИНЖУУЛАЛТ	Тийм Үгүй Мэдэхгүй				
		5-р сарын вакцинжуулалт...	1	2	8	
		10-р сарын вакцинжуулалт.	1	2	8	
IM20	<p>Асуулт IM3 нөхөгдсөн эсэхийг нягтална.</p> <p>☐ Бүх вакцин нөхөгдсөн ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ.</p> <p>☐ Зарим нь эсвэл вакцин огт нөхөгдөөгүй ⇒ Өрх/ сумын эмнэлэгт байгаа хүүхдийн вакцинжуулалтын картнаас “Өрх/ сумын эмнэлгээс вакцин тэмдэглэх асуулга”-ыг заавал нөхнө ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ.</p>					

7. ХҮҮХДИЙН ӨВЧИН, ЭМЧИЛГЭЭ, СУВИЛГАА			СА
СА1	(Нэр) сүүлийн 14 хоногт баас нь шингэрч, олширч, суулгаж, гүйлгэсэн үү?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	2⇒СА6А 8⇒СА6А
СА2	Би (нэр)-ийг суулгаж, гүйлгэх үед нь эхийн сүү болон бусад шингэн зүйлийг хэр хэмжээтэй өгч байсан талаар тодруулъя. (Нэр)-ийг суулгаж, гүйлгэх үед нь шингэн зүйлийг ердийнхөөс их хэмжээтэй, ердийнхтэй ижил, эсвэл ердийнхөөс бага уулгасан уу? <i>Бага бол тодруулж асуух:</i> Маш бага хэмжээтэй юу, ялимгүй бага хэмжээтэй юу?	Маш бага 1 Бага зэрэг 2 Хэвийн хэмжээнд 3 Хэвийн хэмжээнээс их 4 Шингэн зүйл огт өгөөгүй 5 Мэдэхгүй 8	
СА3	(Нэр)-ийг суулгаж, гүйлгэх үед нь хоолыг ердийнхөөс их хэмжээтэй, ердийнхтэй ижил, эсвэл ердийнхөөс бага өгч байсан уу? <i>Бага бол тодруулж асуух:</i> Маш бага хэмжээтэй юу, ялимгүй бага хэмжээтэй юу?	Маш бага 1 Бага зэрэг 2 Хэвийн хэмжээнд 3 Хэвийн хэмжээнээс их 4 Хоол огт өгөөгүй 5 Хоолонд орж эхлээгүй 6 Мэдэхгүй 8	
СА3А	(Нэр)-ийг суулгаж, гүйлгэх үед нь хаана, хэн нэгэнд хандсан уу?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	2⇒СА4 8⇒СА4
СА3В	ХААНА, ХЭНД ХАНДСАН БЭ? <i>Тодруулж асуух:</i> ӨӨР ХААНА, ХЭНД ХАНДСАН БЭ? <i>Хандсан газар, хүнийг зөв тодорхойлохын тулд аль болох тодруулж асууна.</i> <i>Гэвч ямар нэг байдлаар өөрийн саналыг хэлэх, зөвлөгөө өгөх зэргээр нөлөөлж болохгүй.</i> <i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i> <i>Хандсан газрынхаа төрийн өмчийн, хувийн аль нь болохыг мэдэхгүй бол нэрийг бичнэ.</i> _____ (Нэр)	Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) А Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг) В Сумын/ өрхийн эмнэлэг Е Багийн эмч F Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын эмнэлэг Ортой G Оргүй H Аймаг/ сумын эмнэлэг Ортой I Оргүй J Эмч K Эмийн сан L Бусад Хамаатан, найз P Бариац, засалч, уламжлалт эмчилгээний эмч R Бусад (бичих) X	

CA3C	<p>Олон хариулт нөхөгдсөн эсэхийг (асуулт CA3B) нягтална.</p> <p>☐ Хоёр, түүнээс олон хариулт нөхөгдсөн (асуулт CA3B-ийн “А”-ээс “Х”-д 2, түүнээс олон хариулт дугуйлсан) ⇒ Асуулт CA3D-ээс үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Зөвхөн нэг хариулт нөхөгдсөн (асуулт CA3B-ийн “А”-ээс “Х”-д зөвхөн нэг хариулт дугуйлсан) ⇒ Асуулт CA4-т шилжинэ.</p>	
CA3D	<p>АНХ ХААНА, ХЭНД ХАНДСАН БЭ?</p> <p><i>Тодруулах:</i> <i>Анх хаана, хэнд хандсаныг тодорхойлно.</i></p> <p><i>Гэвч ямар нэг байдлаар өөрийн саналыг хэлэх, зөвлөгөө өгөх зэргээр нөлөөлж болохгүй.</i></p> <p><i>Хандсан газрынхаа төрийн өмчийн, хувийн аль нь болохыг мэдэхгүй бол нэрийг бичнэ.</i></p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(Нэр)</p>	<p>Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) 11 Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг) 12 Сумын/ өрхийн эмнэлэг 15 Багийн эмч 16</p> <p>Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын эмнэлэг Ортой 21 Оргүй 22 Аймаг/ сумын эмнэлэг Ортой 23 Оргүй 24 Эмч 26 Эмийн сан 27</p> <p>Бусад Хамаатан, найз 32 Бариац, засалч, уламжлалт эмчилгээний эмч 34</p> <p>Бусад (бичих) _____ 96</p>
CA4	<p>(Нэр)-ийг суулгаж, гүйлгэх үед нь ҮЙЛДВЭРИЙН АРГААР БЭЛТГЭЖ САВЛАСАН ДАРААХ ШИНГЭН СЭЛБЭХ ДАВСНЫ УУСМАЛЫГ УУЛГАСАН УУ?</p> <p><i>Шингэн сэлбэх давсны уусмалыг нэг бүрчлэн асуусны дараа эх/ асран хамгаалагчийн хариултыг тэмдэглэнэ.</i></p> <p>[А] “ХОРСОЛ” ШИНГЭН СЭЛБЭХ ДАВСНЫ УУСМАЛ УУЛГАСАН УУ?</p> <p>[F] “ORALIT” ШИНГЭН СЭЛБЭХ ДАВСНЫ УУСМАЛ УУЛГАСАН УУ?</p> <p>[G] “UNICEF” ШИНГЭН СЭЛБЭХ ДАВСНЫ УУСМАЛ УУЛГАСАН УУ?</p> <p>[H] БУСАД ШИНГЭН СЭЛБЭХ ДАВСНЫ УУСМАЛ УУЛГАСАН УУ?</p>	<p style="text-align: right;">Тийм Үгүй Мэдэх- гүй</p> <p>“Хоросол” шингэн сэлбэх давсны уусмал 1 2 8</p> <p>“Oralit” шингэн сэлбэх давсны уусмал 1 2 8</p> <p>“Unicef” шингэн сэлбэх давсны уусмал 1 2 8</p> <p>Бусад шингэн сэлбэх давсны уусмал 1 2 8</p> <p><i>Бусад шингэн сэлбэх давсны уусмал уулгасан бол нэрийг тэмдэглэнэ.</i> <i>(Нэрийг бичих) _____</i></p>
CA4A	<p>Шингэн сэлбэх давсны уусмал уулгасан эсэхийг (асуулт CA4) нягтална.</p> <p>☐ Уулгасан (CA4-ийн “А”-ээс “Н”-д ядаж нэг “Тийм” гэж нөхөгдсөн) ⇒ Асуулт CA4B-ээс үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Уулгаагүй (CA4-ийн “А”-ээс “Н”-д нэг ч “Тийм” гэж нөхөгдөөгүй) ⇒ Асуулт CA4C-д шилжинэ.</p>	

<p>CA4B</p>	<p>ҮЙЛДВЭРИЙН АРГААР БЭЛТГЭЖ САВЛАСАН ШИНГЭН СЭЛБЭХ ДАВСНЫ УУСМАЛ ХААНААС АВСАН БЭ?</p> <p><i>Тодруулах:</i> Хаанаас авсан эх үүсвэрийг тодорхойлно. Авсан газрынхаа төрийн өмчийн, хувийн аль нь болохыг мэдэхгүй бол нэрийг бичнэ.</p> <p>_____</p> <p>(Нэр)</p>	<p>Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) 11 Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг) 12 Сумын/ өрхийн эмнэлэг 15 Багийн эмч 16</p> <p>Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын эмнэлэг Ортой 21 Оргүй 22</p> <p>Аймаг/ сумын эмнэлэг Ортой 23 Оргүй 24 Эмч 26 Эмийн сан 27</p> <p>Бусад Хамаатан, найз 32 Бариац, засалч, уламжлалт эмчилгээний эмч 34</p> <p>Бусад (бичих) 96</p>	
<p>CA4C</p>	<p>(Нэр)-ийг суулгаж, гүйлгэх үед нь ДАРААХ ТӨРЛИЙН ЦАЙРЫН БЭЛДМЭЛ УУЛГАСАН УУ?</p> <p><i>Хэрэв уулгасан бол:</i> [А] ШАХМАЛ ХЭЛБЭРИЙН ЦАЙРЫН БЭЛДМЭЛ УУЛГАСАН УУ? [В] ЦАЙРЫН БЭЛДМЭЛИЙГ УУСМАЛААР УУЛГАСАН УУ?</p>	<p style="text-align: right;">Тийм Үгүй Мэдэх- гүй</p> <p>Шахмал 1 2 8</p> <p>Уусмал 1 2 8</p>	
<p>CA4D</p>	<p><i>Цайрын бэлдмэл уулгасан эсэхийг (асуулт CA4C) нягтална.</i></p> <p>☐ Уулгасан (CA4C-ийн "А" эсвэл "В"-д "Тийм" гэж нөхөгдсөн) ⇨ Асуулт CA4E-ээс үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Уулгаагүй (CA4C-ийн "А" эсвэл "В"-д нэг ч "Тийм" гэж нөхөгдөөгүй) ⇨ Асуулт CA4F-т шилжинэ.</p>		
<p>CA4E</p>	<p>ЦАЙРЫН БЭЛДМЭЛИЙГ ХААНААС АВСАН БЭ?</p> <p><i>Тодруулах:</i> Хаанаас авсан эх үүсвэрийг тодорхойлно. Авсан газрынхаа төрийн өмчийн, хувийн аль нь болохыг мэдэхгүй бол нэрийг бичнэ.</p> <p>_____</p> <p>(Нэр)</p>	<p>Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) 11 Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг) 12 Сумын/ өрхийн эмнэлэг 15 Багийн эмч 16</p> <p>Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын эмнэлэг Ортой 21 Оргүй 22</p> <p>Аймаг/ сумын эмнэлэг Ортой 23 Оргүй 24 Эмч 26 Эмийн сан 27</p> <p>Бусад Хамаатан, найз 32 Бариац, засалч, уламжлалт эмчилгээний эмч 34</p> <p>Гэрт өмнө нь байсан 40</p> <p>Бусад (бичих) 96</p>	

CA4F	<p>(Нэр)-ийг суулгаж, гүйлгэх үед нь ДАРААХ ШИНГЭН ЗҮЙЛИЙГ ӨГСӨН ҮҮ?</p> <p><i>Шингэн зүйлийг нэг бүрчлэн асуусны дараа эх/асран хамгаалагчийн хариултыг тэмдэглэнэ.</i></p> <p>[А] ГЭРИЙН НӨХЦӨЛД БЭЛТГЭСЭН ШИНГЭН СЭЛБЭХ ДАВСНЫ УУСМАЛ ӨГСӨН ҮҮ?</p> <p>[В] Буцалсан ус өгсөн үү?</p> <p>[С] Шингэлсэн усан шөл өгсөн үү?</p> <p>[D] Будааны шүүс өгсөн үү?</p>	<p style="text-align: right;">Тийм Үгүй Мэдэхгүй</p> <p>Гэрийн нөхцөлд бэлтгэсэн шингэн сэлбэх давсны уусмал 1 2 8</p> <p>Буцалсан ус 1 2 8</p> <p>Шингэлсэн усан шөл 1 2 8</p> <p>Будааны шүүс 1 2 8</p>	
CA5	<p>(Нэр)-ийг суулгаж, гүйлгэх үед нь ӨӨР ЭМЧИЛГЭЭ ХИЙСЭН ҮҮ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p> <p>Мэдэхгүй 8</p>	<p>2⇒CA6A</p> <p>8⇒CA6A</p>
CA6	<p>ЯМАР ЭМЧИЛГЭЭ ХИЙСЭН БЭ?</p> <p><i>Тодруулж асуух:</i></p> <p>ӨӨР ЯМАР НЭГ ЭМЧИЛГЭЭ ХИЙСЭН ҮҮ?</p> <p><i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i></p> <p><i>Хийлгээсэн эмчилгээ бүрийн нэрийг бичнэ.</i></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(Нэр)</p>	<p>Шахмал, сироп уулгасан</p> <p>Антибиотик A</p> <p>Гэдэсний гүрвэлзэх хөдөлгөөн сааруулагч B</p> <p>Бусад эм, сироп (Антибиотик биш) G</p> <p>Эмийн нэрийг мэдэхгүй H</p> <p>Тариа</p> <p>Антибиотик L</p> <p>Антибиотик биш M</p> <p>Тарианы нэрийг мэдэхгүй N</p> <p>Дуслын шингэн O</p> <p>Гэрийн нөхцөлд бэлтгэсэн эм, өвс ургамлын гаралтай уламжлалт эмчилгээний эм Q</p> <p>Бусад (бичих) X</p>	
CA6C	<p>ЭНЭ ЭМЧИЛГЭЭГ ХЭН ЗӨВЛӨСӨН БЭ?</p>	<p>Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн 1</p> <p>Эмийн санч 2</p> <p>Эх/асран хамгаалагч өөрөө 3</p> <p>Хамаатан, найз 4</p> <p>Бусад (бичих) 6</p> <p>Мэдэхгүй 8</p>	
CA6A	<p>(Нэр) СҮҮЛИЙН 14 ХОНОГТ ХАЛУУРСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p> <p>Мэдэхгүй 8</p>	
CA7	<p>(Нэр) СҮҮЛИЙН 14 ХОНОГТ ХАНИАЛГАХ ШИНЖ ТЭМДЭГ ИЛРЭХ ӨВЧНӨӨР ӨВДСӨН ҮҮ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p> <p>Мэдэхгүй 8</p>	<p>2⇒CA9A</p> <p>8⇒CA9A</p>
CA8	<p>(Нэр) ХАНИАДТАЙ БАЙХДАА АМЬСГАЛ НЬ ЕРДИЙНХӨӨС ОЛШИРЧ, ЭСВЭЛ АМЬСГАЛАХАД ХҮНДРЭЛТЭЙ, ХЭЦҮҮ БОЛЖ БАЙСАН УУ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p> <p>Мэдэхгүй 8</p>	<p>2⇒CA9B</p> <p>8⇒CA9B</p>

CA9	(Нэр)-ийн АМЬСГАЛ нь ОЛШИРЧ, ЭСВЭЛ АМЬСГАЛАХАД ХҮНДРЭЛТЭЙ, ХЭЦҮҮ БОЛСОН нь ЧЭЭЖНЭЭСЭЭ ЮУ, ЭСВЭЛ ХАМАР нь БИТҮҮРЭХ ЭСВЭЛ НУС нь ГООЖСОН УУ?	Зөвхөн чээжнээсээ 1 Зөвхөн хамар нь битүүрсэн эсвэл нус нь гоожсноос 2 Аль алинаас нь 3 Бусад (бичих) 6 Мэдэхгүй 8	1⇒CA9B 2⇒CA9B 3⇒CA9B 6⇒CA9B 8⇒CA9B
CA9A	Хүүхэд халуурсан эсэхийг (асуулт CA6A) нягтална. ☐ Хүүхэд халуурсан (CA6A=1) ⇒ Асуулт CA9B-ээс үргэлжлүүлнэ. ☐ Хүүхэд халуураагүй (CA6A=2) ⇒ Асуулт CA14-т шилжинэ.		
CA9B	Би (нэр)-ийг ХАНИАД ХҮРСЭН/ ХАЛУУРСАН ҮЕД нь ЭХИЙН СҮҮ БОЛОН БУСАД ШИНГЭН ЗҮЙЛ ХЭР ХЭМЖЭЭТЭЙ ӨГЧ БАЙСАН ТАЛААР ТОДРУУЛЬЯ. (Нэр)-ийг ХАНИАД ХҮРСЭН/ ХАЛУУРСАН ҮЕД нь ШИНГЭН ЗҮЙЛИЙГ ЕРДИЙНХӨӨС ИХ ХЭМЖЭЭТЭЙ, ЕРДИЙНХТЭЙ ИЖИЛ, ЭСВЭЛ ЕРДИЙНХӨӨС БАГА УУЛГАСАН УУ? Бага бол тодруулж асуух: МАШ БАГА ХЭМЖЭЭТЭЙ ЮУ, ЯЛИМГҮЙ БАГА ХЭМЖЭЭТЭЙ ЮУ?	Маш бага 1 Бага зэрэг 2 Хэвийн хэмжээнд 3 Хэвийн хэмжээнээс их 4 Шингэн зүйл огт өгөөгүй 5 Мэдэхгүй 8	
CA9C	(Нэр)-ийг ХАНИАД ХҮРСЭН/ ХАЛУУРСАН ҮЕД нь ХООЛЫГ ЕРДИЙНХӨӨС ИХ ХЭМЖЭЭТЭЙ, ЕРДИЙНХТЭЙ ИЖИЛ, ЭСВЭЛ ЕРДИЙНХӨӨС БАГА ӨГЧ БАЙСАН УУ? Бага бол тодруулж асуух: МАШ БАГА ХЭМЖЭЭТЭЙ ЮУ, ЯЛИМГҮЙ БАГА ХЭМЖЭЭТЭЙ ЮУ?	Маш бага 1 Бага зэрэг 2 Хэвийн хэмжээнд 3 Хэвийн хэмжээнээс их 4 Хоол огт өгөөгүй 5 Хоолонд орж эхлээгүй 6 Мэдэхгүй 8	
CA10	(Нэр)-ийг ХАНИАД ХҮРСЭН/ ХАЛУУРСАН ҮЕД нь ХААНА, ХЭН НЭГЭНД ХАНДСАН УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	2⇒CA12 8⇒CA12
CA11	ХААНА, ХЭНД ХАНДСАН БЭ? Тодруулж асуух: ӨӨР ХААНА, ХЭНД ХАНДСАН БЭ? Хандсан газар, хүнийг зөв тодорхойлохын тулд аль болох нарийвчилж асууна. Гэвч ямар нэг байдлаар өөрийн саналыг хэлэх, зөвлөгөө өгөх зэргээр нөлөөлж болохгүй. Хариулт бүрийг дугуйлна. Хандсан газрынхаа төрийн өмчийн, хувийн аль нь болохыг мэдэхгүй бол нэрийг бичнэ. _____ (Нэр)	Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) A Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг) B Сумын/ өрхийн эмнэлэг E Багийн эмч F Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын эмнэлэг Ортой G Оргүй H Аймаг/ сумын эмнэлэг Ортой I Оргүй J Эмч K Эмийн сан L Бусад Хамаатан, найз P Бариагч, засалч, уламжлалт эмчилгээний эмч R Бусад (бичих) X	

CA11A	<p>Олон хариулт нөхөгдсөн эсэхийг (асуулт CA11) нягтална.</p> <p>☐ Хоёр, түүнээс олон хариулт нөхөгдсөн (асуулт CA11-ийн "S"-ээс "X"-д 2, түүнээс олон хариулт дугуйлсан) ⇒ Асуулт CA11B-ээс үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Зөвхөн нэг хариулт нөхөгдсөн (асуулт CA11-ийн "S"-ээс "X"-д зөвхөн нэг хариулт дугуйлсан) ⇒ Асуулт CA12-т шилжинэ.</p>	
CA11B	<p>АНХ ХААНА, ХЭНД ХАНДСАН БЭ?</p> <p>Тодруулах:</p> <p>Анх хаана, эсвэл хэнд хандсаныг тодорхойлно.</p> <p>Гэвч ямар нэг байдлаар өөрийн саналыг хэлэх, зөвлөгөө өгөх зэргээр нөлөөлж болохгүй.</p> <p>Хандсан газрынхаа төрийн өмчийн, хувийн аль нь болохыг мэдэхгүй бол нэрийг бичнэ.</p> <p>_____</p> <p>(Нэр)</p>	<p>Төрийн өмчийн эмнэлэг</p> <p>Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) 11</p> <p>Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг) 12</p> <p>Сумын/ өрхийн эмнэлэг 15</p> <p>Багийн эмч 16</p> <p>Хувийн эмнэлэг</p> <p>Улаанбаатарын эмнэлэг</p> <p>Ортой 21</p> <p>Оргүй 22</p> <p>Аймаг/ сумын эмнэлэг</p> <p>Ортой 23</p> <p>Оргүй 24</p> <p>Эмч 26</p> <p>Эмийн сан 27</p> <p>Бусад</p> <p>Хамаатан, найз 32</p> <p>Бариач, засалч, уламжлалт эмчилгээний эмч 34</p> <p>Гэрт өмнө нь байсан 40</p> <p>Бусад (бичих) _____ 96</p>
CA12	<p>ХАНИАД ХҮРСЭН, ХАЛУУРСАН ҮЕД НЬ (НЭР)- Д ЯМАР НЭГ ЭМ, ТАРИА ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?</p>	<p>Тийм 1</p> <p>Үгүй 2</p> <p>Мэдэхгүй 8</p> <p>2⇒CA14</p> <p>8⇒CA14</p>
CA13	<p>(Нэр)-Д ЯМАР ЭМ, ТАРИА ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ?</p> <p>Тодруулж асуух:</p> <p>ӨӨР ЯМАР НЭГ ЭМ, ТАРИА ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?</p> <p>Хариулт бүрийг дугуйлна.</p> <p>Хийлгэсэн эм, тариа бүрийн нэрийг бичнэ.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>(Нэр)</p>	<p>Антибиотик</p> <p>Шахмал, сироп I</p> <p>Тариа J</p> <p>Парацетамол (панадол, ацетаминофен) P</p> <p>Аспирин Q</p> <p>Ибупрофен (халуун бууруулах эм) R</p> <p>Бусад (бичих) X</p> <p>Мэдэхгүй Z</p>
CA13A	<p>Антибиотик хэрэглэсэн эсэхийг (асуулт CA13-ын I-J-ийг) нягтална.</p> <p>☐ Хэрэглэсэн (CA13-т "I" эсвэл "J"-н аль нэгийг дугуйлсан) ⇒ Асуулт CA13B-ээс үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Хэрэглээгүй (CA13-т "I" эсвэл "J"-н алийг нь ч дугуйлаагүй) ⇒ Асуулт CA14-т шилжинэ.</p>	

<p>CA13B</p>	<p>АНТИБИОТИКИЙГ ХААНААС АВСАН БЭ?</p> <p><i>Тодруулах:</i> <i>Хаанаас авсан эх үүсвэрийг тодорхойлно.</i></p> <p><i>Авсан газрынхаа төрийн өмчийн, хувийн аль нь болохыг мэдэхгүй бол нэрийг бичнэ.</i></p> <p>_____</p> <p>(Нэр)</p>	<p>Төрийн өмчийн эмнэлэг Тусгай мэргэжлийн төв (Эх, нялхсын төв) 11 Нэгдсэн эмнэлэг (аймгийн төв/ дүүргийн эмнэлэг) 12 Сумын/ өрхийн эмнэлэг 15 Багийн эмч 16</p> <p>Хувийн эмнэлэг Улаанбаатарын эмнэлэг Ортой 21 Оргүй 22</p> <p>Аймаг/ сумын эмнэлэг Ортой 23 Оргүй 24 Эмч 26 Эмийн сан 27</p> <p>Бусад Хамаатан, найз 32 Бариац, засалч, уламжлалт эмчилгээний эмч 34</p> <p>Гэрт өмнө нь байсан 40</p> <p>Бусад (бичих) _____ 96</p>	
<p>CA14</p>	<p>Хүүхдийн насыг (асуулт AG2) нягтална.</p> <p>☐ 0, 1, эсвэл 2 настай ⇨ Асуулт CA15-аас үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ 3, эсвэл 4 настай ⇨ Асуулт CF0-т шилжинэ.</p>		
<p>CA15</p>	<p>(Нэр)-ийг ХАМГИЙН СҮҮЛД БААХАД БААСЫГ НЬ ХААНА ХАЯСАН БЭ?</p>	<p>Хаяагүй 00 Хүүхэд жорлонд бие зассан 01 Жорлонд хаясан 02 Суваг шуудуу, бохирын цооногт хаясан 03 Хогийн саванд хаясан 04 Газарт булсан 05 Задгай орхисон, хаясан 06</p> <p>Бусад (бичих) _____ 96 Мэдэхгүй 98</p>	

8. ХҮҮХДИЙН ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛ		CF
CCF0	<p>Хүүхдийн насыг (асуулт AG2) нягтална.</p> <p>☐ 2-4 настай ⇒ Асуулт CF1-ээс үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ 0-1 настай ⇒ Асуулт UF13-т шилжинэ.</p>	
CCF1	<p>Одоо би танаас таны хүүхдэд тулгарч байгаа хүндрэл бэрхшээлийн талаар хэдэн асуулт асууя.</p> <p>(Нэр) харааны шил зүүдэг үү?</p>	<p>Тийм1</p> <p>Үгүй2</p>
CCF2	(Нэр) сонсголын аппарат зүүдэг үү?	<p>Тийм1</p> <p>Үгүй2</p>
CCF3	(Нэр) алхахдаа ямар нэгэн дэмжлэг болох төхөөрөмж эсвэл хэн нэгний дэмжлэг хэрэглэдэг үү?	<p>Тийм1</p> <p>Үгүй2</p>
CCF4	<p>Одоо миний асуух асуултуудад дараах 4 хариултаас тохирохыг нь сонгож хариулна уу. Асуулт бүрийн хувьд (Нэр)-д: 1) Ямар ч хүндрэлгүй, 2) Заримдаа хүндрэлтэй, 3) маш их хүндрэлтэй, 4) Түүний хувьд огт боломжгүй гэсэн асуултуудаар хариулна уу?</p> <p>Дараагийн асуултыг асуух бүртээ давтан хэлнэ:</p> <p>Санаж байна уу 4 хариултыг: (Нэр)-ийн хувьд: 1) Ямар ч хүндрэлгүй, 2) Заримдаа хүндрэлтэй, 3) маш их хүндрэлтэй, 4) Түүний хувьд огт боломжгүй.</p>	
CCF5	<p>Хүүхэд харааны шил зүүдэг эсэхийг (асуулт CCF1=1) нягтална.</p> <p>☐ Тийм ⇒ Асуулт CCF6A-аас үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Үгүй ⇒ Асуулт CCF6B -ээс үргэлжлүүлнэ.</p>	
CCF6A	(Нэр)-ийн хувьд харааны шил зүүсэн үедээ харахад хүндрэлтэй байдаг уу?	<p>Ямар ч хүндрэлгүй1</p> <p>Заримдаа хүндрэлтэй2</p>
CCF6B	(Нэр)-ийн хувьд харахад хүндрэлтэй байдаг уу?	<p>Маш их хүндрэлтэй3</p> <p>Огт хараагүй4</p>
CCF7	<p>Хүүхэд сонсголын аппарат зүүдэг эсэхийг (асуулт CCF2=1) нягтална.</p> <p>☐ Тийм ⇒ Асуулт CCF8A-аас үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Үгүй ⇒ Асуулт CCF8B -ээс үргэлжлүүлнэ.</p>	
CCF8A	(Нэр)-ийн хувьд сонсголын аппарат зүүсэн үедээ сонсоход хүндрэлтэй байдаг уу? тухайлбал, хүмүүсийн дуу хоолой эсвэл хөгжим.	<p>Ямар ч хүндрэлгүй1</p> <p>Заримдаа хүндрэлтэй2</p>
CCF8B	(Нэр)-ийн хувьд сонсоход хүндрэлтэй байдаг уу? тухайлбал, хүмүүсийн дуу хоолой эсвэл хөгжим.	<p>Маш их хүндрэлтэй3</p> <p>Огт сонсголгүй4</p>
CCF9	<p>Хүүхэд алхахдаа ямар нэгэн дэмжлэг болох төхөөрөмж хэрэглэдэг эсэхийг (асуулт CCF3=1) нягтална.</p> <p>☐ Тийм ⇒ Асуулт CCF10-аас үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Үгүй ⇒ Асуулт CCF12 -т шилшинэ.</p>	

CCF10	(Нэр)-ийн хувьд дэмжлэг болох төхөөрөмж эсвэл хэн нэгний тусламжгүйгээр алхахад хүндрэлтэй байдаг уу?	Заримдаа хүндрэлтэй2 Маш их хүндрэлтэй3 Огт явж чаддаггүй4	
CCF11	(Нэр)-ийн хувьд дэмжлэг болох төхөөрөмж эсвэл хэн нэгний тусламжтай алхахад хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй1 Заримдаа хүндрэлтэй2 Маш их хүндрэлтэй3 Огт явж чаддаггүй4	1⇒CCF13 2⇒CCF13 3⇒CCF13 4⇒CCF13
CCF12	ҮЕИЙН ХҮҮХДҮҮДТЭЙ НЬ ХАРЬЦУУЛАХАД, (Нэр)-д алхахад хүндрэлтэй байдаг уу? Үеийн гэдгийг ижил насны хүүхэд гэж ойлгоно.	Ямар ч хүндрэлгүй1 Заримдаа хүндрэлтэй2 Маш их хүндрэлтэй3 Огт явж чаддаггүй4	
CCF13	ҮЕИЙН ХҮҮХДҮҮДТЭЙ НЬ ХАРЬЦУУЛАХАД, (Нэр)-д жижиг зүйлийг чимхэж авахад хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй1 Заримдаа хүндрэлтэй2 Маш их хүндрэлтэй3 Огт чимхэж чаддаггүй4	
CCF14	(Нэр) таныг ойлгоход хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй1 Заримдаа хүндрэлтэй2 Маш их хүндрэлтэй3 Огт ойлгодоггүй4	
CCF15	(Нэр)-ийг ярьж байх үед түүнийг ойлгоход танд хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй1 Заримдаа хүндрэлтэй2 Маш их хүндрэлтэй3 Огт ойлгуулж чаддаггүй4	
CCF16	ҮЕИЙН ХҮҮХДҮҮДТЭЙ НЬ ХАРЬЦУУЛАХАД, (Нэр)-д ямар нэг зүйлийг сурахад хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй1 Заримдаа хүндрэлтэй2 Маш их хүндрэлтэй3 Огт сурах чадваргүй4	
CCF17	ҮЕИЙН ХҮҮХДҮҮДТЭЙ НЬ ХАРЬЦУУЛАХАД, (Нэр)-д тоглоход нь хүндрэлтэй байдаг уу?	Ямар ч хүндрэлгүй1 Заримдаа хүндрэлтэй2 Маш их хүндрэлтэй3 Огт тоглож чаддаггүй4	
CCF18	ДАРААГИЙН АСУУЛТ 5 ХАРИУЛТАЙ. Би АСУУЛТЫГ УНШААД ДАРАА НЬ ХАРИУЛТЫГ НЬ УНШИЖ ӨГЬЕ. ҮЕИЙН ХҮҮХДҮҮДТЭЙ НЬ ХАРЬЦУУЛАХАД, (Нэр) БУСАД ХҮҮХДИЙГ ЭСВЭЛ ТОМЧУУДЫГ ХЭР ИХ ӨШИГЛӨЖ, ХАЗАЖ ЭСВЭЛ ЦОХИДОГ ВЭ? ТА ДАРААХ ХАРИУЛТААС СОНГОЖ БОЛНО: БАРАГ ҮГҮЙ, БАГА, ИЖИЛ, ИХ, ЭСВЭЛ МАШ ИХ?	Барак үгүй 1 Бага 2 Ижил 3 Их 4 Маш их 5	

UF13	Ярилцлага дууссан.	Цаг, минут..... :	
-------------	--------------------	-------------------------	--

UF14	<p>Өрхийн асуулгын HL бүлгийн HL7B болон HL15 баганыг нягтална. Эх/ асран хамгаалагч өрхийн 0-4 настай өөр хүүхдийн эх/ асран хамгаалагч уу?</p> <p>☐ Тийм ⇒ Хүүхдийн жин, өндрийг бүх ганцаарчилсан ярилцлагыг авч дууссаны дараа хэмжинэ гэдгийг тайлбарлаад дараагийн хүүхдэд “5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН АСУУЛГА” нээж, ярилцлагыг эхэлнэ.</p> <p>☐ Үгүй ⇒ Эх/ асран хамгаалагчид талархал илэрхийлж, ярилцлагыг дуусган, хүүхдийн жин, урт/ өндрийг хэмжих талаар хэлээд, хэмжилтэд бэлтгэнэ.</p> <p>Өрхөд эмэгтэйн, эрэгтэйн, 5 хүртэлх насны хүүхдийн ганцаарчилсан асуулааг хамрагдах өөр хүн байгаа эсэхийг нягтална.</p>
-------------	--

9. ХҮҮХДИЙН ЖИН, ӨНДРИЙН ХЭМЖИЛТ		АН	
Өрхийн 5 хүртэлх насны хүүхэд бүрийн асуулгыг нөхөж дуусаад, жин, урт/ өндрийг хэмжинэ. Хэмжилтийн үр дүнг асуулгад зааврын дагуу нөхнө. Асуулга нөхөхөөс өмнө хүүхдийн нэр, мөрийн дугаарыг “Өрхийн асуулга”-ын бүлэг HL-ээс сайтар нягтална.			
AN1	Хэмжигчийн нэр, дугаар	_____	
AN2	Хэмжилт хийсэн байдал	Жин, өндрийн хэмжилт хийсэн 1 Хүүхэд эзгүй байсан 2 Хүүхэд, эсвэл эх/ асран хамгаалагч татгалзсан 3 Бусад (бичих) _____ 6	2⇒AN6 3⇒AN6 6⇒AN6
AN3	Хүүхдийн жин	Килограмм (кг)..... ____ . ____ кг Жинг хэмжээгүй 99.9	
AN3A	Хүүхдийн хувцсыг нимгэлсэн байсан уу? ☐ Тийм ☐ Үгүй, хүүхдийн хувцсыг нимгэлж чадаагүй.		
AN3B	Хүүхдийн насыг (асуулт AG2) нягтална. ☐ 2 нас хүрээгүй бол ⇒ Хэвтүүлж байгаад биеийн уртыг хэмжинэ. ☐ 2, түүнээс дээш настай ⇒ Зогсоож байгаад биеийн өндрийг хэмжинэ.		
AN4	Хүүхдийн биеийн урт/ өндөр	Урт/өндөр ____ . ____ см Урт/ өндрийг хэмжээгүй..... 999.9	⇒ AN6
AN4A	Хүүхдийг хэрхэн хэмжсэн бэ? Хэвтүүлж байгаад хэмжсэн үү, эсвэл зогсоож байгаад хэмжсэн үү?	Хэвтүүлж байгаад 1 Зогсоож байгаад 2	
AN6	Өрхөд жин, урт/ өндрийг нь хэмжих 5 хүртэлх насны өөр хүүхэд байгаа эсэхийг нягтална. ☐ Тийм ⇒ Дараагийн хүүхдийн жин, урт/ өндрийг хэмжинэ. ☐ Үгүй ⇒ Өрхийн нөхөгдөж дууссан бусад бүх асуулгыг нягтална.		

Судлаачийн тэмдэглэл

Багийн ахлагчийн тэмдэглэл

Хэмжигчийн тэмдэглэл

ХҮҮХЭД ХӨГЖИЛ СУДАЛГАА - 2016

15-49 НАСНЫ ЭРЭГТЭЙН
АСУУЛГА

1. ХАЯГИЙН ХЭСЭГ		MWM
Энэ асуулгад 15-49 насны эрэгтэйчүүдийг хамруулна (өрхийн асуулгын өрхийн гишүүдийн бүртгэлийн багана HL7A-аас харна). Судалгаанд хамрагдах эрэгтэй бүрт асуулга нээж нөхнө.		
MWM1. Түүвэрлэгдсэн нэгжийн дугаар: _____	MWM2. Өрхийн дугаар: _____	
MWM3. Эрэгтэйн нэр: _____	MWM4. Эрэгтэйн харгалзах мөрийн дугаар: _____	
MWM5. Судлаачийн нэр, дугаар: _____	MWM6. Ярилцлага авсан он, сар, өдөр: 2016 / _____ / _____	
MWM6A. Очилтын тоо _____		

Хариулагчтай өмнө ярилцлага хийгээгүй бол дараах танилцуулгыг хийнэ.

Би хүүхэд, эмэгтэйчүүд, өрхийн гишүүд болон өрхийн сууцны нөхцөл байдлыг тодорхойлох судалгааны ажлаар Үндэсний статистикийн хорооноос явж байна. Би тантай эдгээр сэдвийн хүрээнд ярилцах бөгөөд ярилцлага ойролцоогоор 15 минут үргэлжилнэ. Таны мэдээллийн нууцыг Монгол Улсын "Хувь хүний нууцын тухай" хуулийн 5 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт, "Статистикийн тухай" хуулийн 22 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасны дагуу чандлан хадгална.

Хэрэв хариулагчаас өрхийн асуулга авсан бол дараах танилцуулгыг хийнэ.

Би тантай таны эрүүл мэнд болон бусад асуудлын талаар ярилцахыг хүсч байна. Ярилцлага ойролцоогоор 15 минут үргэлжилнэ. Таны мэдээллийн нууцыг чандлан хадгална гэдгээ дахин хэлье.

Бид ярилцлагаа эхэлж болох уу?

- Зөвшөөрсөн ⇒ Асуулт MWM10-т шилжиж, цаг, минутыг тэмдэглээд ярилцлагыг эхэлнэ.
- Зөвшөөрөөгүй ⇒ Асуулт MWM7-д "З"-ыг нөхөөд ярилцлагын үр дүнг багийн ахлагчтай зөвлөлдөнө.

MWM7. Ярилцлагын үр дүн	Бүрэн	01
	Эзгүй	02
	Татгалзсан	03
	Дутуу	04
	Ярилцлага өгөх чадваргүй	05
	Бусад (бичих) _____	96

MWM10	<i>Ярилцлага эхэлсэн</i>	Цаг, минут :	
--------------	--------------------------	--------------------------	--

2. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ		MWB	
MWB1	ТА ТӨРСӨН ОН, САРАА ХЭЛНЭ ҮҮ?	Төрсөн Он..... Сар.....	
MWB2	ТА ХЭДЭН НАСТАЙ ВЭ? <i>Шаардлагатай бол тодруулж асуух:</i> ТА СҮҮЛИЙН ТӨРСӨН ӨДРӨӨРӨӨ ХЭДЭН НАС ХҮРСЭН БЭ? <i>Асуулт MWB1 болон MWB2 өөр хоорондоо тохирч байгаа эсэхийг заавал нягтална.</i>	Нас (бүтэн насаар)	
MWB3	ТА СУРГУУЛЬД СУРЧ БАЙСАН УУ?	Тийм..... 1 Үгүй..... 2	2⇒MWB7
MWB4	ТА СУРЧ БАЙСАН СУРГУУЛИЙНХАА ХАМГИЙН ДЭЭД ШАТЛАЛЫГ ХЭЛНЭ ҮҮ? <i>АББДХ-ийг төгссөн бол ЕБС буюу 2-ыг нөхнө.</i>	Ерөнхий боловсролын сургууль..... 2 Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв..... 3 Их, дээд сургууль, коллеж..... 4	
MWB4A	ТА СУРЧ БАЙСАН ХАМГИЙН ДЭЭД ШАТНЫ СУРГУУЛИА ТӨГССӨН ҮҮ?	Тийм..... 1 Үгүй..... 2	
MWB5	ТА СУРЧ БАЙСАН СУРГУУЛИЙНХАА ХАМГИЙН ДЭЭД ТАЛ НЬ ХЭДДҮГЭЭР АНГИ/ КУРСЫГ ТӨГССӨН БЭ? <i>1 дүгээр анги/ курсыг төгсөөгүй бол "00"-ийг нөхнө.</i> <i>АББДХ-ийн аль ч түвшнийг бүрэн дүүргэсэн эсэхээс үл хамааран бага бол 21, суурь бол 22, бүрэн дунд бол 23-ыг тус тус нөхнө.</i>	Анги/ курс.....	
MWB6	<i>Хариулагч ерөнхий боловсролын сургуулийн 5-р ангиас дээш боловсролтой эсэхийг асуулт MWB4 болон MWB5-аас нягтална.</i> ☐ <i>Ерөнхий боловсролын сургуулийн 5-р ангиас дээш боловсролтой (MWB5>4) ⇒ Асуулт MWB8-д шилжинэ.</i> ☐ <i>Ерөнхий боловсролын сургуулийн 1-4-р ангийн боловсролтой (MWB5<5) ⇒ Асуулт MWB7-гоос үргэлжлүүлнэ.</i>		
MWB7	ТА НАДАД ЭНЭ ӨГҮҮЛБЭРИЙГ УНШИЖ ӨГНӨ ҮҮ. <i>Эрэгтэйд тусгай картанд бичигдсэн өгүүлбэрийг үзүүлнэ.</i> <i>Хэрэв эрэгтэй өгүүлбэрийг бүтнээр нь уншиж чадахгүй бол тодруулж асуух:</i> ТА ЭНЭ ӨГҮҮЛБЭРИЙН ЗАРИМ ХЭСГИЙГ УНШИЖ ЧАДАХ УУ?	Огт уншиж чадахгүй..... 1 Зарим хэсгийг унших чадвартай..... 2 Бүтнээр нь унших чадвартай..... 3 Уншиж чадах хэлээр бичигдээгүй..... 4 <i>(хэлийг тодруулах)</i> Хараагүй, хараа муутай..... 5	1⇒ Дараагийн бүлэг 4⇒ Дараагийн бүлэг 5⇒ Дараагийн бүлэг
MWB7A	ТА МИНИЙ УНШИХ ӨГҮҮЛБЭРИЙГ БИЧИЖ ӨГНӨ ҮҮ. <i>Эрэгтэйд тусгай картанд бичигдсэн өгүүлбэрийг уншиж өгнө.</i> <i>Хэрэв эрэгтэй өгүүлбэрийг бүтнээр нь бичиж чадахгүй бол тодруулж асуух:</i> ТА ЭНЭ ӨГҮҮЛБЭРИЙН ЗАРИМ ҮГИЙГ БИЧИЖ ЧАДАХ УУ?	Огт бичиж чадахгүй..... 1 Зарим үгийг бичих чадвартай..... 2 Бүтнээр нь бичих чадвартай..... 3	

3. ОЛОН НИЙТИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ХЭРЭГСЭЛ БОЛОН МЭДЭЭЛЭЛ, ХАРИЛЦААНЫ ТЕХНОЛОГИЙН ХЭРЭГЛЭЭ		MMT
MMT1	<p>Хариулагч унших чадвартай эсэхийг асуулт MWB7-гоос нягтална.</p> <p>☐ Унших чадвартай (ерөнхий боловсролын сургуулийн 5-р ангиас дээш боловсролтой (MWB5>4)) ⇒ Асуулт MMT2-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Бүрэн уншиж чадахгүй, уншиж чадах хэлээр бичигдсэн өгүүлбэр үзүүлээгүй (MWB7 = 2, 3, 4) ⇒ Асуулт MMT2-оос үргэлжлүүлнэ.</p> <p>☐ Огт уншиж чадахгүй, хараагүй, хараа муутай (MWB7 = 1, 5) ⇒ Асуулт MMT3-т шилжинэ.</p>	
MMT2	ТА СОНИН, СЭТГҮҮЛ ХЭР ИХ УНШДАГ ВЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ЭСВЭЛ ОГТ УНШДАГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт 1-ээс бага удаа 3 Огт уншдаггүй 4
MMT3	ТА РАДИО ХЭР ИХ СОНСДОГ ВЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ЭСВЭЛ ОГТ СОНСДОГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт 1-ээс бага удаа 3 Огт сонсдоггүй 4
MMT4	ТА ТЕЛЕВИЗ ХЭР ИХ ҮЗДЭГ ВЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ЭСВЭЛ ОГТ ҮЗДЭГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт 1-ээс бага удаа 3 Огт үздэггүй 4
MMT6	ТА ЕР НЬ КОМПЬЮТЕР ХЭРЭГЛЭЖ ҮЗСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2
MMT7	ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД КОМПЬЮТЕР ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2
MMT8	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХУГАЦААНД КОМПЬЮТЕР ХЭР ИХ ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ЭСВЭЛ ОГТ ХЭРЭГЛЭЭГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт 1-ээс бага удаа 3 Огт хэрэглээгүй 4
MMT9	ТА ЕР НЬ ИНТЕРНЕТ ХЭРЭГЛЭЖ ҮЗСЭН ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2
MMT10	ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД ИНТЕРНЕТ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ? <i>Шаардлагатай бол хаана, ямар төхөөрөмж хэрэглэснийг тодруулж асууна.</i>	Тийм 1 Үгүй 2
MMT11	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРД ИНТЕРНЕТ ХЭР ИХ ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ? ӨДӨР БҮР, ДОЛОО ХОНОГТ НААД ЗАХ НЬ 1 УДАА, ДОЛОО ХОНОГТ НЭГЭЭС БАГА УДАА, ЭСВЭЛ ОГТ ХЭРЭГЛЭЭГҮЙ ЮУ?	Өдөр бүр 1 Долоо хоногт наад зах нь 1 удаа 2 Долоо хоногт нэгээс бага удаа 3 Огт хэрэглээгүй 4
MMT12	ТА ГАР УТАСТАЙ ЮУ? <i>Хэрэв тийм бол: ТАНЫ УТАС ЭНГИЙН ҮҮ, УХААЛАГ ҮҮ?</i>	Тийм: Энгийн 1 Ухаалаг 2 Үгүй 3

4. НӨХӨН ҮРЖИХҮЙ			MCM
MCM1	ТАНЫ ӨӨРИЙН ХҮҮХДИЙН ТАЛААР ЯРИЛЦЪЯ. БИ ТАНЫ ТӨРСӨН ХҮҮХДҮҮДИЙН ТАЛААР АСУУЖ БАЙГАА ЮМ ШҮҮ. ХҮҮХЭД ТАНЬ ТАНИАР ОВОГЛОДОГГҮЙ БАЙЖ БОЛНО. Та төрсөн хүүхэдтэй юу?	Тийм1 Үгүй2 Мэдэхгүй8	2⇒MCM8 8⇒MCM8
MCM3	ТАНЫГ ХЭДЭН НАСТАЙ БАЙХАД ХАМГИЙН ТОМ ХҮҮХЭД ЧИНЬ ТӨРСӨН БЭ?	Нас.....	
MCM4	ТАНЫ ТӨРСӨН ХҮҮХДҮҮДЭЭС ОДОО ТАНТАЙ ХАМТ АМЬДАРДАГ ХҮҮХЭД БАЙГАА ЮУ?	Байгаа1 Байхгүй.....2	2⇒MCM6
MCM5	ТАНТАЙ ХАМТ АМЬДАРДАГ ХҮҮХДҮҮДИЙН хэд нь хүү вэ? хэд нь охин бэ? <i>Байхгүй бол 00-ийг нөхнө.</i>	Хүү..... Охин.....	
MCM6	ТАНЫ ТӨРСӨН ХҮҮХДҮҮДЭЭС ТУСДАА АМЬДАРДАГ ХҮҮХЭД БАЙГАА ЮУ?	Байгаа1 Байхгүй.....2	2⇒MCM8
MCM7	ТАНААС ТУСДАА АМЬДАРДАГ ХҮҮХДҮҮДИЙН хэд нь хүү вэ? хэд нь охин бэ? <i>Байхгүй бол 00-ийг нөхнө.</i>	Хүү..... Охин.....	
MCM8	АМЬД ТӨРӨӨД ЭНДСЭН ХҮҮХЭД БАЙГАА ЮУ? <i>Байхгүй бол тодруулах:</i> Төрөөд амьдын шинж тэмдгийн аль нэг нь илэрсэн, өөрөөр хэлбэл, амьсгалсан, зүрх нь цохилсон, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрсэн, уйлсан хүүхдийн хувьд асууж байгаа юм шүү.	Байгаа1 Байхгүй.....2	2⇒MCM10
MCM9	Тэдний Хэд нь хүү байсан бэ? Хэд нь охин байсан бэ? <i>Байхгүй бол 00-ийг нөхнө.</i>	Хүү..... Охин.....	
MCM10	<i>Асуулт MCM5, MCM7 болон MCM9-ийн хариултуудыг нэмж дүнг гаргана.</i>	Нийт төрсөн хүүхдийн тоо.....	
MCM11	ТАНЫ ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТООГ ЗӨВ ТОДОРХОЙЛСОН ЭСЭХЭЭ МАГАДЛАХ ГЭСЭН ЮМ. ТА НИЙТДЭЭ (<i>нийт төрсөн хүүхдийн тоо буюу MCM10-т бичсэн тоо</i>) ТӨРСӨН ХҮҮХЭДТЭЙ/ ХҮҮХЭДГҮЙ ЮМ БАЙНА. ЭНЭ ЗӨВ ҮҮ? ☐ Тийм, нягтална. ☐ Төрсөн хүүхэдгүй ⇒ Дараагийн бүлэгт шилжинэ. ☐ Нэг, түүнээс олон хүүхэдтэй ⇒ Асуулт MCM11А-аас үргэлжлүүлнэ. ☐ Үгүй ⇒ Асуулт MCM1-MCM10-ын хариултуудыг нягтална.		

MCM11A	Таны төрсөн хүүхдүүд нэг эхээс төрсөн үү?	Тийм1 Үгүй.....2	1⇒MCM12
MCM11B	Таны хүүхдүүдийг төрүүлсэн хэдэн эмэгтэй байдаг вэ?	Эмэгтэйн тоо..... __ __	
MCM12	Та нийт (MCM10-т бичсэн хүүхдийн тоо) төрсөн хүүхэдтэй юм байна. Хамгийн бага хүүхэд тань (нас барсан байж болно) хэдэн оны хэдэн сард төрсөн бэ? <i>Он, сарыг заавал нөхнө.</i>	Төрсөн огноо Он __ __ __ __ Мэдэхгүй 9998 Сар __ __ Мэдэхгүй 98	

5. ГЭР БҮЛИЙН ХҮЧИРХИЙЛЭЛД ХАНДАХ ХАНДЛАГА		MDV		
MDV1	Заримдаа нөхөр нь эхнэрийнхээ хийсэн үйлдэлд сэтгэл хангалуун бус байх, эхнэртээ уурлах тохиолдол гардаг. Таны бодлоор дараах тохиолдолд нөхөр нь эхнэрээ цохиж зодох нь зөв гэж та боддог уу? Үүнд:			
	Таны бодлоор дараах тохиолдолд нөхөр нь эхнэрээ цохиж зодох нь зөв үү? Үүнд:			
	[A] Хэрэв эхнэр нь гадуур гарахдаа нөхөртөө хэлэхгүй бол?	Тийм	Үгүй	Мэдэхгүй
	[B] Хэрэв эхнэр нь хүүхэддээ анхаарал тавихгүй бол?			
	[C] Хэрэв эхнэр нь нөхөртэйгээ маргалдвал?			
	[D] Хэрэв эхнэр нь нөхөртэйгээ бэлгийн хавьталд орохоос татгалзвал?			
	[E] Хэрэв эхнэр нь хоолоо түлвэл			
[F] Хэрэв эхнэр нь багагүй хэмжээний мөнгийг нөхрийнхээ зөвшөөрөлгүйгээр зарцуулбал?				
	Гадуур гарахдаа хэлээгүй	1	2	8
	Хүүхэддээ анхаарал тавиагүй	1	2	8
	Нөхөртэйгээ маргалдвал	1	2	8
	Бэлгийн хавьталд орохоос татгалзсан	1	2	8
	Хоолоо түлвэл	1	2	8
	Зөвшөөрөлгүйгээр мөнгө зарцуулсан	1	2	8

6. ГЭРЛЭЛТИЙН БАЙДАЛ		ММА	
ММА1	ТА ОДООГООР ГЭРЛЭСЭН ҮҮ, ЭСВЭЛ ХАМТРАН АМЬДАРЧ БАЙГАА ЮУ?	Тийм, гэрлэсэн 1 Тийм, хамтран амьдарч байгаа 2 Үгүй 3	1 ⇨ ММА7 2 ⇨ ММА7
ММА5	ТА ЕР НЬ ГЭРЛЭЖ, ЭСВЭЛ ХАМТРАН АМЬДАРЧ БАЙСАН УУ?	Тийм, гэрлэж байсан 1 Тийм, хамтран амьдарч байсан 2 Үгүй 3	3 ⇨ Дараагийн бүлэг
ММА6	ТА ОДООГООР БЭЛБЭСЭН ҮҮ, САЛСАН УУ, ЭСВЭЛ ТУСГААРЛАСАН УУ?	Бэлбэсэн 1 Салсан/цуцалсан 2 Тусгаарласан 3	
ММА7	ТА ХЭДЭН УДАА ГЭРЛЭЖ/ ХАМТРАН АМЬДАРЧ БАЙСАН БЭ? НЭГ ҮҮ, НЭГЭЭС ОЛОН УДАА ЮУ?	Нэг удаа 1 2, түүнээс олон удаа 2	1 ⇨ ММА8А 2 ⇨ ММА8В
ММА8А	ТА ХЭДЭН ОНЫ ХЭДЭН САРД ГЭРЛЭСЭН/ ХАМТРАН АМЬДАРЧ ЭХЭЛСЭН БЭ?	Гэрлэсэн/ хамтран амьдарч эхэлсэн Он Мэдэхгүй 9998	
ММА8В	ТА АНХНЫ ЭХНЭР/ ХАМТРАН АМЬДРАГЧТАЙГАА ХЭДЭН ОНЫ ХЭДЭН САРД ГЭРЛЭСЭН/ ХАМТРАН АМЬДАРЧ ЭХЭЛСЭН БЭ?	Сар Мэдэхгүй 98	
ММА8С	<p><i>Хариулагч анх гэрлэсэн/ хамтран амьдарч эхэлсэн оноо мэддэг эсэхийг асуулт ММА8А, ММА8В-ээс нягтална.</i></p> <p>☐ <i>Гэрлэсэн, хамтран амьдарч эхэлсэн оноо мэддэг (ММА8А, ММА8В<>9998) ⇨ Дараагийн бүлэгт шилжинэ.</i></p> <p>☐ <i>Гэрлэсэн, хамтран амьдарч эхэлсэн оноо мэдэхгүй (ММА8А, ММА8В=9998) ⇨ Асуулт ММА9-өөс үргэлжлүүлнэ.</i></p>		
ММА9	ТА АНХНЫ ЭХНЭР/ ХАМТРАН АМЬДРАГЧТАЙГАА ХЭДЭН НАСТАЙГААСАА АМЬДАРЧ ЭХЭЛСЭН БЭ?	Нас (бүтэн насаар)	

7. БЭЛГИЙН ХАРЬЦААНЫ ТӨЛӨВШИЛ		MSB
<i>Ойр тойронд хариулагчаас өөр хүн байгаа эсэхийг нягтална. Ярилцлагыг үргэлжлүүлэхээс өмнө ганцаарчилсан орчныг бүрдүүлнэ.</i>		
MSB1	ТАНТАЙ ХҮНИЙ АМЬДРАЛЫН НУУЦЛАГ НАНДИН АСУУДЛЫН НЭГ БОЛОХ БЭЛГИЙН ХАРЬЦААНЫ ТАЛААР ЯРИЛЦЪЯ. Таны өгсөн мэдээллийн нууцыг чандлан хадгалах болно. ТА ХАМГИЙН АНХ ХЭДЭН НАСТАЙДАА БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН БЭ?	Бэлгийн хавьталд орж байгаагүй 00 Нас (жилээр)..... _____ Анхны эхнэр/ хамтран амьдрагчтайгаа амьдарч эхлэх үеэсээ 95
MSB2	ТА ХАМГИЙН АНХ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРОХДОО БЭЛГЭВЧ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	Тийм1 Үгүй.....2 Мэдэхгүй/ санахгүй8
MSB3	ТА ХАМГИЙН СҮҮЛД ХЭЗЭЭ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН БЭ? <i>Хугацаа 7 хоногоос бага бол хоногоор, сараас бага бол 7 хоногоор, 12 сараас бага бол сараар тодорхойлно. Хэрэв 12 сараас дээш хугацаа бол жилээр тодорхойлно.</i>	Хоногийн өмнө 1 _____ Долоо хоногийн өмнө 2 _____ Сарын өмнө 3 _____ Жилийн өмнө 4 _____
MSB4	ТА БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ХАМГИЙН СҮҮЛД ОРОХДОО БЭЛГЭВЧ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	Тийм1 Үгүй.....2
MSB5	ТА ХАМГИЙН СҮҮЛД ХЭНТЭЙ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН БЭ? <i>Бэлгийн хавьталд орох үеийн хамаарлаар авна.</i> <i>Найз бүсгүй бол тодруулж асуух: ТА НАЙЗ БҮСГҮЙТЭЙГЭЭ ХАМТ АМЬДАРДАГ БАЙСАН УУ? Тийм бол 2-ыг, Үгүй бол 3-ыг дугуйлна.</i>	Эхнэр.....1 Хамтран амьдрагч2 Найз бүсгүй/ нууц амраг3 Тохиолдлын эмэгтэй.....4 Биеэ үнэлэгч.....5 Бусад (бичих) 6
MSB8	ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД ӨӨР ХҮНТЭЙ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН УУ?	Тийм1 Үгүй.....2
MSB9	ТА ТЭР ХҮНТЭЙГЭЭ ХАМГИЙН СҮҮЛД БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРОХДОО БЭЛГЭВЧ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	Тийм1 Үгүй.....2
MSB10	ТА ТЭР ХҮНТЭЙГЭЭ ЯМАР ХАМААРАЛТАЙ БАЙСАН БЭ? <i>Бэлгийн хавьталд орох үеийн хамаарлаар авна.</i> <i>Найз бүсгүй бол тодруулж асуух: ТА НАЙЗ БҮСГҮЙТЭЙГЭЭ ХАМТ АМЬДАРДАГ БАЙСАН УУ? Тийм бол 2-ыг, Үгүй бол 3-ыг дугуйлна.</i>	Эхнэр.....1 Хамтран амьдрагч2 Найз бүсгүй/ нууц амраг3 Тохиолдлын эмэгтэй.....4 Биеэ үнэлэгч.....5 Бусад (бичих) 6
MSB13	ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД ЭНЭ ХОЁР ХҮНЭЭС ӨӨР ХҮНТЭЙ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН УУ?	Тийм1 Үгүй.....2
MSB14	ТА СҮҮЛИЙН 12 САРЫН ХУГАЦААНД ХЭДЭН ХҮНТЭЙ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН БЭ?	Тоо..... _____
MSB15	ТА АМЬДРАЛЫНХАА ТУРШ ХЭДЭН ХҮНТЭЙ БЭЛГИЙН ХАВЬТАЛД ОРСОН БЭ? <i>Хэрэв тоон бус хариулт өгөгдвөл ойролцоо тоо авахыг оролдно. Хэрэв 95, түүнээс олон бол 95-ыг нөхнө.</i>	Тоо..... _____ Мэдэхгүй98

8. ХДХВ/ДОХ-ЫН ТАЛААРХ МЭДЛЭГ, ХАНДЛАГА			МНА
МНА1	Би тантай өөр сэдвээр ярилцъя. Та ДОХ өвчний талаар сонсож, уншиж байсан уу?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	2⇒ Дараагийн бүлэг
МНА2	ДОХ-ЫН ХАЛДВАРГҮЙ, БЭЛГИЙН ҮНЭНЧ НЭГ ХАВЬТАГЧТАЙ БАЙСНААР ДОХ-ЫН ВИРУС АВАХ ЭРСДЭЛИЙГ БУУРУУЛЖ ЧАДАХ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
МНА4	Бэлгийн хавьталд орох бүртээ бэлгэвч хэрэглэснээр ДОХ-ЫН ВИРУС АВАХ ЭРСДЭЛИЙГ БУУРУУЛЖ ЧАДАХ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
МНА5	Шумууланд хазуулснаар ДОХ-ЫН ВИРУС АВЧ БОЛОХ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
МНА6	ДОХ-ЫН ХАЛДВАРТАЙ ХҮНТЭЙ ХООЛ ХҮНСЭЭ ХУВААЖ ИДЭХЭД ДОХ-ЫН ВИРУС ДАМЖИХ БОЛОМЖТОЙ ЮУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
МНА7	Гаднаас нь харахад эрүүл хүн ДОХ-ЫН ВИРУСТЭЙ БАЙЖ БОЛОХ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
МНА7А	Өөр хүний хэрэглэсэн зүү, тариураар ДОХ-ЫН ВИРУС ДАМЖИХ БОЛОМЖТОЙ ЮУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	
МНА8	ДАРААХ ТОХИОЛДОЛД ДОХ-ЫН ВИРУС ЭХЭЭС УРАГ, НЯРАЙД ДАМЖИХ БОЛОМЖТОЙ ЮУ? Үүнд: [А] Жирэмсний үед [В] Төрөх үед [С] Хүүхэд хөхүүлэх үед	Тийм Үгүй Мэдэхгүй Жирэмсний үед 1 2 8 Төрөх үед 1 2 8 Хүүхэд хөхүүлэх үед 1 2 8	
МНА9	Таны бодлоор ДОХ-ООР өвчлөөгүй боловч ДОХ-ЫН ВИРУС АВСАН ЭМЭГТЭЙ БАГШ СУРГУУЛЬДАА АЖИЛЛАЖ БОЛОХ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй/ итгэлтэй биш 8	
МНА10	Хэрэв мах, ногооны худалдагчийг ДОХ-ЫН ВИРУСТЭЙ ГЭЖ МЭДВЭЛ ТА ТҮҮНЭЭС МАХ, НОГОО ХУДАЛДАЖ АВАХ УУ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй/ итгэлтэй биш 8	
МНА11	Хэрэв танай гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг ДОХ-ЫН ВИРУС АВСАН НЬ МЭДЭГДВЭЛ ТА ҮҮНИЙГ НУУЦЛАХЫГ ХҮСЭХ ҮҮ?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй/ итгэлтэй биш 8	
МНА12	Хэрэв танай гэр бүлийн гишүүдийн хэн нэг нь ДОХ-ООР өвчилбөл та түүнийг гэртээ асарч, сувилахад бэлэн байна уу?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй/ итгэлтэй биш 8	

МНА24	Шинжилгээнийхээ хариуг хэлэх шаардлагагүй. Та ер нь ДОХ-ын шинжилгээ өгч байсан уу?	Тийм 1 Үгүй 2	2⇒МНА27
МНА25	Та хамгийн сүүлд хэзээ ДОХ-ын шинжилгээ өгсөн бэ?	12 хүртэлх сарын өмнө 1 12-23 сарын өмнө 2 2, түүнээс дээш жилийн өмнө 3	
МНА26	Шинжилгээнийхээ хариуг хэлэх шаардлагагүй. Та шинжилгээнийхээ хариуг авсан эсэхээ надад хэлнэ үү?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	2⇒ Дараагийн бүлэг 8⇒ Дараагийн бүлэг
МНА26А	Шинжилгээний хариу ямар байхаас үл хамааран шинжилгээ өгсөн бүх хүнд зөвлөгөө өгөх ёстой байдаг. Таныг шинжилгээнийхээ хариуг авахад ямар нэг зөвлөгөө өгсөн үү?	Тийм 1 Үгүй 2 Мэдэхгүй 8	1⇒ Дараагийн бүлэг 2⇒ Дараагийн бүлэг 8⇒ Дараагийн бүлэг
МНА27	Та ДОХ-ын шинжилгээ өгч болох газрыг мэдэх үү?	Тийм 1 Үгүй 2	

9. ТАМХИ, АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДААНЫ ХЭРЭГЛЭЭ			МТА
МТА1	Би ТАНААС ТАМХИНЫ ТАЛААР ХЭДЭН АСУУЛТ АСУУЯ. ТА ЕР НЬ ТАМХИ НЭГ, ХОЁР УДАА СОРЖ ҮЗСЭН ҮҮ?	Тийм1 Үгүй.....2	2⇒МТА6
МТА2	ТА АНХ ХЭДЭН НАСТАЙДАА ШИРХЭГ ТАМХИЙГ БҮТНЭЭР НЬ ТАТСАН БЭ?	Хэзээ ч татаагүй..... 00 Нас ____	00⇒МТА6
МТА3	ТА ОДОО ТАМХИ ТАТАЖ БАЙГАА ЮУ?	Тийм1 Үгүй.....2	2⇒МТА6
МТА4	ТА СҮҮЛИЙН 24 ЦАГТ ХЭДЭН ШИРХЭГ ТАМХИ ТАТСАН БЭ?	Татсан тамхины тоо..... ____	
МТА5	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХЭДЭН ӨДӨРТ ТАМХИ ТАТСАН БЭ? <i>Хэрэв 10-аас цөөн өдөр бол зохих тоог өдрийн тоо хэсэгт бичнэ. Харин 10, түүнээс олон 30-аас цөөн өдөр бол 10-ыг дугуйлна. Өдөр бүр, бараг өдөр бүр бол 30-ыг дугуйлна.</i>	Өдрийн тоо 0 ____ 10, түүнээс олон, 30-аас цөөн өдөр.....10 Өдөр бүр/ бараг өдөр бүр30	
МТА6	ТА НАВЧИН ТАМХИ, ДҮНСЭН ТАМХИ, УСАН ТАМХИ ЗЭРЭГ БУСАД ТӨРЛИЙН ТАМХИ ТАТАЖ БАЙСАН УУ?	Тийм1 Үгүй.....2	2⇒МТА10
МТА7	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХУГАЦААНД НАВЧИН ТАМХИ, ДҮНСЭН ТАМХИ, УСАН ТАМХИ ЗЭРЭГ БУСАД ТӨРЛИЙН ТАМХИ ТАТСАН УУ?	Тийм1 Үгүй.....2	2⇒МТА10
МТА8	ТА ЯМАР ТАМХИ ТАТСАН БЭ? <i>Тодруулж асуух:</i> ӨӨР ЯМАР ТАМХИ ТАТСАН БЭ? <i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i>	Навчин тамхи А Усан тамхи..... В Дүнсэн тамхи (гаансаар) D Дүнсэн тамхи (ороодог)..... E Бусад (бичих) X	
МТА9	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХЭДЭН ӨДӨРТ НАВЧИН ТАМХИ, ДҮНСЭН ТАМХИ, УСАН ТАМХИ ЗЭРЭГ БУСАД ТӨРЛИЙН ТАМХИ ТАТСАН БЭ? <i>Хэрэв 10-аас цөөн өдөр бол зохих тоог өдрийн тоо хэсэгт бичнэ. Харин 10, түүнээс олон 30-аас цөөн өдөр бол 10-ыг дугуйлна. Өдөр бүр, бараг өдөр бүр бол 30-ыг дугуйлна.</i>	Өдрийн тоо 0 ____ 10, түүнээс олон, 30-аас цөөн өдөр.....10 Өдөр бүр/ бараг өдөр бүр30	
МТА10	ТА ХАМРЫН ТАМХИ, ЗАЖИЛДАГ ТАМХИ ЗЭРЭГ УТААГҮЙ ТАМХИ ХЭРЭГЛЭЖ БАЙСАН УУ?	Тийм1 Үгүй.....2	2 ⇒МТА14
МТА11	ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХУГАЦААНД УТААГҮЙ ТАМХИ ХЭРЭГЛЭСЭН ҮҮ?	Тийм1 Үгүй.....2	2 ⇒МТА14
МТА12	ТА ЯМАР ТӨРЛИЙН УТААГҮЙ ТАМХИ ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ? <i>Тодруулж асуух:</i> ӨӨР ЯМАР ТАМХИ ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ? <i>Хариулт бүрийг дугуйлна.</i>	Зажилдаг тамхи..... А Хамрын тамхи В Бусад (бичих) X	

<p>МТА13</p>	<p>ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХЭДЭН ӨДӨРТ НЬ УТААГУЙ ТӨРЛИЙН ТАМХИ ХЭРЭГЛЭСЭН БЭ?</p> <p><i>Хэрэв 10-аас цөөн өдөр бол зохих тоог өдрийн тоо хэсэгт бичнэ. Харин 10, түүнээс олон 30-аас цөөн өдөр бол 10-ыг дугуйлна. Өдөр бүр, бараг өдөр бүр бол 30-ыг дугуйлна.</i></p>	<p>Өдрийн тоо 0 ____</p> <p>10, түүнээс олон, 30-аас цөөн өдөр.....10</p> <p>Өдөр бүр/ бараг өдөр бүр30</p>	
<p>МТА14</p>	<p>БИ ТАНТАЙ АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДААНЫ ТАЛААР ЯРИЛЦЪЯ.</p> <p>ТА АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДАА УУЖ ҮЗСЭН ҮҮ?</p>	<p>Тийм1</p> <p>Үгүй.....2</p>	<p>2⇒ Дараагийн бүлэг</p>
<p>МТА15</p>	<p>БИ АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДАА УУСАН ГЭДЭГ ОЙЛГОЛТЫГ ДАРААХ БАЙДЛААР ТОДОРХОЙЛЪЁ. ҮҮНД, ХЭМЖЭЭНИЙ ХУВЬД НЭГ ЛААЗ ЭСВЭЛ НЭГ ШИЛ ШАР АЙРАГ, ХУНДАГА ДАРС, ЭСВЭЛ НЭГ АЯГА НЭРМЭЛ АРХИ, ЭСВЭЛ ХУНДАГА АРХИ, КОНЬЯК, ВИСКИ УУСАН БОЛ АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДАА УУСАН ГЭЖ ҮЗЬЕ.</p> <p>ТА ДЭЭР ТОДОРХОЙЛСОН АЛЬ НЭГ ХЭМЖЭЭГЭЭР АЛЬ НЭГ СОГТУУРУУЛАХ УНДААГ АНХ ХЭДЭН НАСТАЙДАА УУСАН БЭ?</p>	<p>Огт ууж байгаагүй 00</p> <p>Нас ____</p>	<p>00⇒ Дараагийн бүлэг</p>
<p>МТА16</p>	<p>ТА СҮҮЛИЙН 1 САРЫН ХЭДЭН ӨДӨРТ ДЭЭР ТОДОРХОЙЛСНООС ИЛҮҮ ХЭМЖЭЭНИЙ АРХИ, СОГТУУРУУЛАХ УНДАА УУСАН БЭ?</p> <p><i>Хэрэв огт хэрэглээгүй бол 00-ийг дугуйлна.</i></p> <p><i>Хэрэв 10-аас цөөн өдөр бол зохих тоог өдрийн тоо хэсэгт бичнэ. Харин 10, түүнээс олон 30-аас цөөн өдөр бол 10-ыг дугуйлна. Өдөр бүр, бараг өдөр бүр бол 30-ыг дугуйлна.</i></p>	<p>Уугаагүй 00</p> <p>Өдрийн тоо 0 ____</p> <p>10, түүнээс олон, 30-аас цөөн өдөр.....10</p> <p>Өдөр бүр/ бараг өдөр бүр30</p>	

10. АМЬДРАЛЫН СЭТГЭЛ ХАНАМЖ		MLS
<i>Энэ бүлгийн бүх асуултын хувьд хариултын код бүхий картыг ашиглана.</i>		
MLS1	Хариулагчийн нас MWB2-ыг нягтална. ☐ 25-49 настай ⇒ Асуулт MWM11-д шилжинэ. ☐ 15-24 настай ⇒ Асуулт MLS2-оос үргэлжлүүлнэ.	
MLS2	Би ТАНААС АМЬДРАЛЫН АЗ ЖАРГАЛ БОЛОН СЭТГЭЛ ХАНАМЖИЙН ТАЛААР ЗАРИМ ЭНГИЙН АСУУЛТЫГ АСУУЯ. Нэгдүгээрт, бүх зүйлийг хамтатган авч үзвэл, Та хэр аз жаргалтай гэж үзэж байна вэ? маш их аз жаргалтай, аз жаргалтай, дундаж, дунджаас доогуур эсвэл огт аз жаргалгүй гэж үзэж байна уу? Эдгээр зургийг харвал танд хариулахад дөхөм байх болно. <i>Картан дээрх 1 дэх зургийг харуулж, дүрс бүрийг нэг бүрчлэн тайлбарла. Сонгосон дүрсний харгалзах кодыг дугуйлна.</i>	Маш их аз жаргалтай 1 Зарим талаараа аз жаргалтай 2 Дундаж /Аз жаргалтай ч биш, аз жаргалгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа аз жаргалгүй 4 Огт аз жаргалгүй 5
MLS3	Одоо би ТАНААС ДАРААХ ЗҮЙЛСЭД СЭТГЭЛ ХАНАМЖИЙН ТҮВШИНГ ТАНЬ ЯМАР БАЙГААГ АСУУЯ. АСУУЛТ БҮРТ БИД 5 ХАРИУЛТААС СОНГОНО: СЭТГЭЛ ХАНАМЖ МАШ ӨНДӨР, СЭТГЭЛ ХАНАМЖ ӨНДӨР, СЭТГЭЛ ХАНАМЖ ДУНДАЖ, СЭТГЭЛ ХАНАМЖ ДУНДЖААС ДООГУУР ЭСВЭЛ ОГТ СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БУС ГЭСЭН ХАРИУЛТААС СОНГОЖ АСУУЛТ БҮРТ ХАРИУЛНА. Эдгээр зургийг харвал танд хариулахад дөхөм байх болно. <i>Картан дээрх 2 дэх зургийг харуулж, дүрс бүрийг нэг бүрчлэн тайлбарла. Сонгосон дүрсний харгалзах кодыг дугуйлна.</i> Та гэр бүлийн амьдралдаа хэр сэтгэл хангалуун байдаг вэ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус 5
MLS4	Та найз нөхөрлөлдөө хэр сэтгэл хангалуун байдаг вэ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус 5
MLS5	Та одоогоор 2016-2017 оны хичээлийн жилд, ер нь сургуульд сурч байсан уу?	Тийм 1 Үгүй 2
MLS6	Та хичээл, сургуульдаа хэр сэтгэл хангалуун байдаг/байсан бэ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус 5
		2⇒MLS7

MLS7	ТА ОДООГИЙН ЭРХЭЛЖ БУЙ АЖИЛДАА ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ? <i>Хэрэв тухайн хүн ажил эрхэлдэггүй гэж хариулсан тохиолдолд "0" гэсэн хариултыг дугуйлаад дараагийн асуултад шилжинэ. Ажилгүй байх нь хэр байдаг тухай хариулагч хэлсэн ч үүнийг тодорхойлохгүй.</i>	Ажил хийдэггүй..... 0 Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
MLS8	ТА ӨӨРИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДЭД ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
MLS9	ТА ӨӨРИЙН АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН НӨХЦӨЛДӨӨ ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ? <i>Шаардлагаатай бол энэ асуултад амьдарч буй орчин, байр сууц, айл саахалтынхан, оршин суугаа газрын орчин нөхцөлийг хамруулж байгаа гэдгийг тайлбарлана.</i>	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
MLS10	ТА ЭРГЭН ТОЙРНЫ ХҮМҮҮСИЙН ХАНДАХ ХАНДЛАГАД ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
MLS11	ТА ЕР НЬ ӨӨРИЙНХӨӨ ХАРАГДАЖ БУЙ БАЙДАЛД ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
MLS12	ТА ЕР НЬ АМЬДРАЛДАА ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ?	Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
MLS13	ТА ӨӨРИЙНХӨӨ ОДООГИЙН ОРЛОГОДОО ХЭР СЭТГЭЛ ХАНГАЛУУН БАЙДАГ ВЭ? <i>Хэрэв тухайн хүн ямар нэгэн орлогогүй гэж хариулсан тохиолдолд "0" гэсэн хариултыг дугуйлаад дараагийн асуултад шилжинэ. Орлогогүй байх нь хэр байдаг тухай хариулагч хэлсэн ч үүнийг тодорхойлохгүй.</i>	Ямар ч орлогогүй 0 Сэтгэл ханамж маш өндөр 1 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун 2 Дундаж /Сэтгэл ханамжтай ч биш, ханамжгүй ч биш/ 3 Зарим талаараа сэтгэл хангалуун бус 4 Огт хангалуун бус..... 5	
MLS14	ӨНГӨРСӨН ЖИЛИЙН ЭНЭ ҮЕИЙНХТЭЙ ХАРЬЦУУЛБАЛ ТАНЫ АМЬДРАЛ САЙЖИРСАН УУ, ХЭВЭНДЭЭ БАЙГАА ЮУ ЭСВЭЛ МУУДСАН УУ?	Сайжирсан 1 Хэвэндээ 2 Муудсан 3	
MLS15	ТАНЫ БОДЛООР ЖИЛИЙН ДАРАА ТАНЫ АМЬДРАЛ САЙЖРАХ УУ, ХЭВЭНДЭЭ БАЙХ УУ ЭСВЭЛ МУУДАХ УУ?	Сайжирна 1 Хэвэндээ байна 2 Муудна 3	

MWM11	Ярилцлага дууссан	Цаг, минут..... ____ : ____	
MWM12	<p>Хариулагч өрхийн 5 хүртэлх насны аль нэг хүүхдийн асран хамгаалагч мөн эсэхийг “Өрхийн асуулга”-ын HL бүлгийн багана HL7B, HL15-аас нягтална.</p> <p>☐ Асран хамгаалагч ⇒ Асуулгын нүүр хэсэг дэх асуулт MWM7-д хариулагчийн ярилцлагын үр дүнг нөхөөд. “5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН АСУУЛГА”-ыг нээж, хүүхдийн талаарх мэдээллийг асууж нөхнө.</p> <p>☐ Асран хамгаалагч биш ⇒ Хариулагчид талархал илэрхийлээд ярилцлагыг дуусгана, асуулгын нүүр хэсэг дэх асуулт MWM7-д хариулагчийн ярилцлагын үр дүнг нөхнө.</p>		

Судлаачийн тэмдэглэл

Багийн ахлагчийн тэмдэглэл

ХАРИУЛТЫН КАРТ:

ЗУРАГ 1

ЗУРАГ 2

ХҮҮХЭД ХӨГЖИЛ СУДАЛГАА - 2016

**ӨРХ/ СУМЫН ЭМНЭЛГЭЭС ВАКЦИН,
А АМИН ДЭМИЙН МЭДЭЭЛЛИЙГ
ТЭМДЭГЛЭХ АСУУЛГА**

1. ХАЯГИЙН ХЭСЭГ		НФ
<p><i>Энэ асуулгыг 0-2 настай хүүхдийн хийлгэсэн вакцин болон уусан А витаминь талаарх мэдээллийг өрх/ сумын эмнэлгээс тэмдэглэхэд ашиглана. Судалгаанд хамрагдсан хүүхэд бүрт асуулгыг нөхөнө.</i></p> <p><i>Асуулгыг нөхөхөөс өмнө “5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулга”-ыг заавал нөхсөн байна. Хаягийн хэсгийг өрх/ сумын эмнэлэгт очихоос өмнө нөхнө.</i></p> <p><i>Асуулгыг хүүхэд бүрийн “5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулга”-тай хамт хавсаргана.</i></p>		
НФ1. Түүвэрлэгдсэн нэгжийн дугаар _____	НФ2. Өрхийн дугаар _____	
НФ3. Хүүхдийн нэр _____	НФ4. Хүүхдийн харгалзах мөрийн дугаар _____	
НФ5. Эх/ асран хамгаалагчийн нэр _____	НФ6. Эх/ асран хамгаалагчийн харгалзах мөрийн дугаар _____	
НФ7. Судлаачийн нэр, дугаар _____	НФ8. Өрх/ сумын эмнэлэгт очсон он, сар, өдөр 2016 / ____ / ____	
НФ9. Хүүхдийн төрсөн он, сар, өдөр <i>(5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулгын асуулт АГ1-ээс хуулж, нөхнө.)</i> 20 ____ / ____ / ____	НФ10. Өрхийн эмнэлгийн нэр _____	
НФ11. Үр дүн	Вакциныг тэмдэглэсэн 01 Вакциныг тэмдэглээгүй 02 Бусад (бичих) _____ 96	

2. ВАКЦИНЖУУЛАЛТ							HF	
HF13. <i>(a) Карт, эсвэл эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн дэвтрээс вакцин бүрийн хийлгэсэн огноог хуулж нөхнө.</i> <i>(b) Хэрэв картан дээр тухайн вакцин хийлгэсэн нь тэмдэглэгдсэн боловч огноо нь тэмдэглэгдээгүй байвал "Он" гэсэн баганад "4444" гэж нөхнө.</i>	Вакцин хийлгэсэн огноо							
	Он			Сар		Өдөр		
Сүрьеэгийн эсрэг вакцин (төрөх үеийн тун)								
Халдварт саагийн эсрэг вакцины төрөх үеийн тун								
Халдварт саагийн эсрэг вакцины 1-р тун								
Халдварт саагийн эсрэг вакцины 2-р тун								
Халдварт саагийн эсрэг вакцины 3-р тун								
Тавт вакцины 1-р тун								
Тавт вакцины 2-р тун								
Тавт вакцины 3-р тун								
Б гепатитын эсрэг вакцин (төрөх үеийн тун)								
Улаан бурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг вакцины 1-р тун								
Улаан бурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг вакцины 2-р тун								
А аминдэм (1-р тун)								
А аминдэм (2-р тун)								
А аминдэм (3-р тун)								

ХҮҮХЭД ХӨГЖИЛ СУДАЛГАА - 2016

ХҮҮХДИЙН ЖИН, УРТ/ ӨНДРИЙН ХЭМЖИЛТ ТЭМДЭГЛЭХ АСУУЛГА

1. ХАЯГИЙН ХЭСЭГ		АН
<p>Энэ асуулгыг 0-4 настай хүүхдийн жин, урт/ өндрийн хэмжилтийг тэмдэглэхэд ашиглана. Судалгаанд хамрагдсан хүүхэд бүрт асуулга нөхнө.</p> <p>Асуулгыг нөхөхөөс өмнө “5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулга”-ыг заавал нөхсөн байна.</p> <p>Асуулгыг хүүхэд бүрийн “5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулга”-тай хамт хавсаргана.</p>		
<p>AM1. Түүвэрлэгдсэн нэгжийн дугаар</p> <p>_____</p>	<p>AM2. Өрхийн дугаар</p> <p>_____</p>	
<p>AM3. Хүүхдийн нэр</p> <p>_____</p>	<p>AM4. Хүүхдийн харгалзах мөрийн дугаар</p> <p>_____</p>	
<p>AM5. Эх/ асран хамгаалагчийн нэр</p> <p>_____</p>	<p>AM6. Эх/ асран хамгаалагчийн харгалзах мөрийн дугаар</p> <p>_____</p>	
<p>AM7. Судлаачийн нэр, дугаар</p> <p>_____</p>	<p>AM8. Хүүхдийн төрсөн он, сар, өдөр</p> <p>(5 хүртэлх насны хүүхдийн асуулгын асуулт AG1-ээс хуулж, нөхнө.)</p> <p>20 ____ / ____ / ____</p>	

8. ХҮҮХДИЙН ЖИН, ӨНДРИЙН ХЭМЖИЛТ			АН
Өрхийн 5 хүртэлх насны хүүхэд бүрийн асуулгыг нөхөж дуусаад, жин, урт/ өндрийг хэмжинэ. Хэмжилтийн үр дүнг асуултад зааврын дагуу нөхнө. Асуулга нөхөхөөс өмнө хүүхдийн нэр, харгалзах мөрийн дугаарыг “Өрхийн асуулга”-ын бүлэг HL-ээс сайтар нягтална.			
AN1	Хэмжигчийн нэр, дугаар	Нэр_____	
AN2	Хэмжилт хийсэн байдал	Жин, өндрийн хэмжилт хийсэн 1 Хүүхэд эзгүй байсан 2 Хүүхэд, эсвэл эх/ асран хамгаалагч татгалзсан 3 Бусад (бичих) 6	2⇒AN6 3⇒ AN6 6⇒ AN6
AN3	Хүүхдийн жин	Килограмм (кг)..... ____ . ____ гр Жинг хэмжээгүй..... 99.9	
AN3A	Хүүхдийн хувцсыг нимгэлсэн байсан уу? ☐ Тийм ☐ Үгүй, хүүхдийн хувцсыг нимгэлж чадаагүй		
AN3B	Хүүхдийн насыг (асуулт AG2) нягтлах. ☐ 2 нас хүрээгүй бол ⇒ Хэвтүүлж байгаад биеийн уртыг хэмжинэ. ☐ 2, түүнээс дээш настай ⇒ Зогсоож байгаад биеийн өндрийг хэмжинэ.		
AN4	Хүүхдийн биеийн урт/ өндөр	Урт/өндөр..... ____ . ____ см Урт/ өндрийг хэмжээгүй..... 999.9	⇒ AN6
AN4A	Хүүхдийг хэрхэн хэмжсэн бэ? Хэвтүүлж байгаад хэмжсэн үү, эсвэл зогсоож байгаад хэмжсэн үү?	Хэвтүүлж байгаад 1 Зогсоож байгаад 2	
AN6	Өрхөд жин, өндрийг нь хэмжих 5 хүртэлх насны өөр хүүхэд байгаа эсэхийг нягтална. ☐ Тийм ⇒ Дараагийн хүүхдийн жин, өндрийг хэмжинэ. ☐ Үгүй ⇒ Өрхийн нөхөгдөж дууссан бусад бүх асуулгыг нягтална.		

1. УСНЫ ЧАНАРЫН ТУРШИЛТ		WQ	
WQ3	Бид танай ундны усны чанарыг тодорхойлох гэсэн юм. Та өрхийн гишүүдийн шууд уудаг уснаас нэг аяга ус надад авч ирж болох уу?	Тийм1 Үгүй.....2	2⇒WQ9
WQ4	Та усыг эрүүл мэндэд аюулгүй байлгах үүднээс ямар нэгэнцэвэршүүлэх арга хэрэглэсэн үү?	Тийм1 Үгүй.....2 Мэдэхгүй8	2⇒WQ6 8⇒WQ6
WQ5	Та усыг эрүүл мэндэд аюулгүй байлгах үүднээс ямарцэвэршүүлэх арга хэрэглэсэн бэ?	БуцалгахA Ариутгалын бодис хийхB Даавуу, марлиар шүүх.....C Ус цэвэршүүлэгч хэрэглэх.....D Нарны гэрлээр халдваргүйжүүлэх.....E Тунгаах.....F Бусад (бичих) _____ X Мэдэхгүй _____ Z	
WQ6	<i>Өрхийн ундны усны туршилт хийх</i> <i>Өрхөөс авсан шилэн аягатай ундны усыг ашиглан туршилтыг хийнэ. Усны шошго дээр Н-XXX-ҮҮ хэсгийг нөхнө. XXX нь Түүврийн анхан шатны нэгжийн дугаар, ҮҮ нь өрхийн дугаар.</i> <i>Туршилт хийгдсэн эсэхийг тэмдэглэнэ.</i>	Өрхийн усны чанарыг тодорхойлох туршилт хийгдсэн1 Өрхийн усны чанарыг тодорхойлох туршилт хийгдээгүй.....2	
WQ8	Та өмнө нь бидэнд ундны усны гол эх үүсврийг _____ гэж хэлсэн. Тэгэхээр энэ аягатай усыг тэр усны эх үүсвэрээс авсан уу? <i>Асуулт WS1-ийг харна уу.</i>	Тийм1 Үгүй.....2	2⇒WQ10
WQ9	Та ундны усны эх үүсвэрээ надад харуулж болох уу, Би ундны усны эх үүсвэрээс тань усны дээж авч болох уу? <i>Хэрвээ “Үгүй” гэж хариулсан тохиолдолд яагаад харуулж болохгүй байгаа талаар тодруулж асууна. Талархал илэрхийлээд асуулгыг дуусгана.</i>	Тийм1 Үгүй Усны эх үүсвэр нь ажиллахгүй байсан ..2 Усны эх үүсвэр нь хол3 Усны эх үүсвэрээс ус авах боломжгүй ..4 Усны эх үүсвэр нь хаана байдгийг мэдэхгүй.....5 Бусад (бичих) _____ 6	1⇒WQ12 2-6⇒WQ13

WQ10	<p>ТА ЭНЭ АЯГАТАЙ УСЫГ ЯМАР ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС АВСАН БЭ?</p>	<p>Ус хангамжийн систем Төвлөрсөн системд холбогдсон..... 15 Төвлөрсөн бус системд холбогдсон.. 16 Төвлөрсөн системд холбогдсон нийтийн ус түгээх байр 17 Гүний худаг 22 Гар худаг Хамгаалагдсан 31 Хамгаалагдаагүй 32 Булаг Хамгаалагдсан 41 Хамгаалагдаагүй 42 Хурын ус 51 Зөөврийн усны үйлчилгээ Зөөврийн машиных 62 Нийтийн ус түгээх байрных 63 Ердийн хөсгөөрх зөөврийн ус 71 Усны ил эх үүсвэр (гол мөрөн, нуур, тойром цөөрөм) 81 Савласан ус 91 Бусад (бичих) 96</p>	
WQ11	<p>ТА УНДНЫ УСНЫ ЭХ ҮҮСВЭРЭЭ НАДАД ХАРУУЛЖ БОЛОХ УУ, БИ УНДНЫ УСНЫ ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС ТАНЬ УСНЫ ДЭЭЖ АВЧ БОЛОХ УУ?</p> <p><i>Хэрвээ “Үгүй” гэж хариулсан тохиолдолд яагаад харуулж болохгүй байгаа талаар тодруулж асууна. Талархал илэрхийлээд асуулгыг дуусгана.</i></p>	<p>Тийм 1 Үгүй Усны эх үүсвэр нь ажиллахгүй байсан ..2 Усны эх үүсвэр нь хол3 Усны эх үүсвэрээс ус авах боломжгүй ..4 Усны эх үүсвэр нь хаана байдгийг мэдэхгүй.....5 Бусад (бичих) 6</p>	<p>1⇒WQ12 } 2-6⇒ WQ13</p>
WQ12	<p><i>Усны эх үүсвэрээс авсан усанд туршилт хийх</i></p> <p><i>Усны эх үүсвэрээс авсан усыг ашиглан туршилтыг хийнэ. Усны шошго дээр S-XXX-YY хэсгийг нөхнө. XXX нь Түүврийн анхан шатны нэгжийн дугаар, YY нь өрхийн дугаар. Туршилт хийгдсэн эсэхийг тэмдэглэнэ.</i></p>	<p>Усны эх үүсвэрээс авсан усны чанарыг тодорхойлох туршилт хийгдсэн 1</p> <p>Усны эх үүсвэрээс авсан усны чанарыг туршилт хийгдээгүй.....2</p>	
WQ13	<p>Асуулт НН8-аас өрхнэмэлт туршилтад сонгогдсон эсэхийг нягтална.</p> <p>☐ Сонгогдсон ⇒ Асуулт WQ14-т шилжинэ.</p> <p>☐ Сонгогдоогүй ⇒ Талархал илэрхийлээд асуулгыг дуусгана.</p>		
WQ14	<p><i>Усны нэмэлт туршилт хийх</i></p> <p><i>Багийн ахлагчаас авсан усыг ашиглан туршилтыг хийнэ. Усны шошго дээр B-XXX-YY хэсгийг нөхнө. XXX нь Түүврийн анхан шатны нэгжийн дугаар, YY нь өрхийн дугаар. Туршилт хийгдсэн эсэхийг тэмдэглэнэ.</i></p>	<p>Усны нэмэлт туршилт хийгдсэн 1</p> <p>Усны нэмэлт туршилт хийгдээгүй 2</p>	
<p><i>Ярилцлага өгч буй хүнд талархал илэрхийлээд бүлгийн дуусгана.</i></p>			

2. УСНЫ ЧАНАРЫН ТУРШИЛТЫН ҮР ДҮН		WQ
Туршилтад орсон усны дээж 24-48 цаг тодорхой хэмийн дулаан орчинд байснаар туршилтын үр дүн гарна. Туршилтын үр дүнд дээш дээр өнгө үүссэн байх бөгөөд хэт ягаан туяа/UV/ тусганөнгө өөрчлөгдөж байгаа эсэхийг ажиглана.		
WQ15	Туршилтын үр дүнг тэмдэглэсэн он, сар, өдөр	2016/ ____ / __ __
Өрхийн ундны усны туршилтын үр дүнгийн тэмдэглэл Н		
WQ16	Өрхийн ундны усны дээжтодорхой хэмийн дулаан орчиндбайлгасны дараа шар өнгөтэй болсон эсэхийг тэмдэглэнэ.	Шар 1 Шар биш 2 Үр дүн тодорхой бус 8 Туршилт хийгдэж дуусаагүй 9
WQ17	Өрхийн ундны усны дээж тодорхой хэмийн дулаан орчинд байлгасны дараахэт ягаан туяа /UV/ тусгаж харахад гэрэлтсэн эсэхийг тэмдэглэнэ.	Гэрэлтсэн 1 Гэрэлтээгүй 2 Үр дүн тодорхой бус 8 Туршилт хийгдэж дуусаагүй 9
Усны эх үүсвэрээс авсан туршилтын үр дүнгийн тэмдэглэл S		
WQ18	Усны эх үүсвэрээс авсан усны дээжтодорхой хэмийн дулаан орчинд байлгасны дараа шар өнгөтэй болсон эсэхийг тэмдэглэнэ.	Шар 1 Шар биш 2 Үр дүн тодорхой бус 8 Туршилт хийгдэж дуусаагүй 9
WQ19	Усны эх үүсвэрээс авсан усны дээж тодорхой хэмийн дулаан орчинд байлгасны дараахэт ягаан туяа /UV/ тусгаж харахад гэрэлтсэн эсэхийг тэмдэглэнэ.	Гэрэлтсэн 1 Гэрэлтээгүй 2 Үр дүн тодорхой бус 8 Туршилт хийгдэж дуусаагүй 9
Нэмэлттуршилтын үр дүнгийн тэмдэглэл B		
WQ20	Нэмэлт усны дээж тодорхой хэмийн дулаан орчинд байлгасны дараа шар өнгөтэй болсон эсэхийг тэмдэглэнэ.	Шар 1 Шар биш 2 Үр дүн тодорхой бус 8 Туршилт хийгдэж дуусаагүй 9
WQ21	Нэмэлт усны дээж тодорхой хэмийн дулаан орчинд байлгасны дараа хэт ягаан туяа /UV/ тусгаж харахад гэрэлтсэн эсэхийг тэмдэглэнэ.	Гэрэлтсэн 1 Гэрэлтээгүй 2 Үр дүн тодорхой бус 8 Туршилт хийгдэж дуусаагүй 9

Судлаачийн тэмдэглэл

Багийн ахлагчийн тэмдэглэл